

Хөнгөн бетон, шохой үйлдвэрлэгч компани
Дархан – Уул аймаг, Үйлдвэрийн дүүрэг, Силикат компанийн байр

ДОТООДЫН ЗАХ ЗЭЭЛД ТАНИЛЦУУЛАХ ҮНЭТ ЦААСНЫ ТАНИЛЦУУЛГА

Олон нийтэд санал болгох хувьцааны мэдээлэл:

Хувьцааны тоо:	16 222 300
Хувьцааны нэрлэсэн үнэ:	100₮
Зах зээлд санал болгох үнэ:	225₮
Татан төвлөрүүлэх хөрөнгө:	3 650 000 000₮

Онцлох мэдээлэл:

Үнэт цаас гаргагч компани нь анх 1966 онд байгуулагдаж, 1996 онд Монголын хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй хувьцаат компани болсноос хойш 45 жил үйл ажиллагаагаа явуулж байгаа. Компанийн хувьцааны хэт төвлөрлөөс хамаарч хувьцааны зах зээлийн үнэ, бодит үнийн хооронд ихээхэн зөрүү үүссэн тул 2010 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтээрх нэгж хувьцааны дансны үнээр хувьцааны нэрлэсэн үнийг шинэчилж тогтоон 100 төгрөгийн нэрлэсэн үнэ бүхий 30 112 302 ширхэг хувьцаатай байхаар тогтсон.

Компанийн үйл ажиллагааны хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх технологийн шинэчлэл хийхэд 3 650 000 000 төгрөг шаардлагатай ба тус хөрөнгийг компанийн 35% тай тэнцэх 16 222 300 ширхэг хувьцааг олон нийтэд санал болгон татан төвлөрүүлж санхүүжүүлээр шийдвэрлэсэн.

Үнэт цаас гаргагч нь Монгол Улсын "Компанийн тухай хууль", "Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль" болон Санхүүгийн зохицуулах хорооноос баталсан холбогдох журмуудын дагуу өөрийн дүрмийн санг нэмэгдүүлж байгаа болно. Нэмж гаргаж буй үнэт цаасныг анхдагч зах зээлд захиалтын бүртгэлийн аргаар байршуулна. Анхдагч зах зээлд байршуулах 1 сарын хугацаанд татан төвлөрүүлэх хөрөнгийг бүрдүүлж чадаагүй тохиолдолд анхдагч зах зээлийн арилжааг амжилтгүй болсонд тооцон хөрөнгө оруулагчдын данс дээр тусгаарласан хөрөнгийг тусгаарлалтаас чөлөөлнө.

Андеррайтер

Монголын Хөрөнгийн Биржийн гишүүн
"БИДИСЕК" ХУВЬЦААТ КОМПАНИ
Андеррайтер, Брокер, Дилер,
Хөрөнгө Оруулалтын Зөвлөх
www.bdsec.mn

Хаяг: Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 8 дугаар хороо,
Залуучуудын өргөн чөлөө 27/1, "БиДиСЕК" ХХ-ийн төв оффис

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАГЧДЫН АНХААРАЛД

ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧ НЬ МОНГОЛ УЛСЫН "КОМПАНИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬ", "ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬ" БОЛОН МОНГОЛ УЛСЫН САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ ХОЛБОГДОХ ЖУРМУУДЫН ДАГУУ ӨӨРИЙН ДҮРМИЙН САЛГАГЧИЙН ХЭМЖЭГДҮҮЛЖ БАЙГАА БОЛНО.

ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН 7.1-Д ЗААСНЫ ДАГУУ НИЙТЭД САНАЛ БОЛГОН ХУДАЛДАХААР ГАРГАЖ БҮЙ ЭНЭХҮҮ ҮНЭТ ЦААСЫГ САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО БҮРТГЭСЭН НЬ УГ ҮНЭТ ЦААСНЫ ЭРСДЛИЙН ТАЛААР АЛИВАА БАТАЛГАА ГАРГААГҮЙ БОЛОХЫГ АНХААРАХ НЬ ЗҮЙТЭЙ. ЭНЭХҮҮ ҮНЭТ ЦААСЫГ ХУДАЛДАН АВАХ ЗАМААР ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ ХИЙХ НЬ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАГЧ ТАНЫ ХУВЬД **ЯМАГТ ЭРСДЭЛТЭЙ** ҮЙЛДЭЛ БАЙДГИЙГ ОНЦГОЙЛОН АНХААРЧ, ҮНЭТ ЦААСНЫ ТАНИЛЦУУЛГА, ҮНЭТ ЦААС ГАРГАХ АЖИЛЛАГААГ САЙТАР АНХААРАН СУДАЛСНЫ ҮНДСЭН ДЭЭР ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ШИЙДВЭРЭЭ ГАРГАХЫГ ЗӨВЛӨЖ БАЙНА.

Энэхүү үнэт цаасны (хувьцааны) танилцуулгад хөрөнгө оруулагч танд хувьцаа худалдан авах шийдвэр гаргахад туслах, шаардлагатай бүхий л мэдээллийг агуулахыг зорьсон болно. Танилцуулгад хөрөнгө оруулагч танд шаардлагатай мэдээллийг бүрэн оруулаагүй байж болох ба лавлах тодруулах зүйлийг танилцуулгад заасан газраас болон Андеррайтерын компанид хандаж авна уу.

МОНГОЛ-ӨМГӨӨЛӨГЧ

хууль зүйн фирм

Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг 1-р хороо,
Гранд офис тос, # 21, УБ-46а, н/х 291
Утас: 70129206, 99112572, 99111807
Факс: 976-11-329206, И-мэйл: info@advocate.mn,
Вэб сайт: www.advocate.mn

2011-05-10 № 74

Тангай _____ -ны № _____ -г

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАГЧ НАРТ

Тодруулаа хүргүүлэх тухай

"Монгол-Өмгөөлөгч" хууль зүйн фирм нь 2011 оны 04 дүгээр сарын 30-ны өдөр "БиДиСЕК" ХК-иас ирүүлсэн "Силикат" ХК-ийн нэмж хувьцаа гаргах танилцуулгад тусгагдсан мэдээлэлтэй холбогдуулан дараах тодруулгыг хүргүүлж байна.

Хувьцаа хуваах

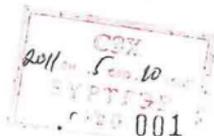
"Силикат" ХК-ийн хувь нийлүүлэгчдийн 2011 оны 05 дугаар сарын 01-ны өдрийн хурал нь нийт хувьцаа эзэмшигчдийн 99.4 хувийн ирцтэйгээр хуралдаж, Хувьцаа хуваах тухай асуудлыг хуралд оролцсон гишүүдийн 100 хувийн саналаар шийдвэрлэж 01 тоот тогтоол гаргасан байна. Энэ нь Компанийн тухай хуулийн 52 дугаар зүйлийн 52.4 дэх хэсэгт заасан Компанийн хувьцааг хуваах асуудлыг шийдвэрлэхдээ хувь нийлүүлэгчдийн хуралд оролцож байгаа гишүүдийн дийлэнх олонхийн саналаар шийдвэрлэнэ, мөн хуулийн 63 дугаар зүйлийн 63.1.6 дахь хэсэгт заасан Хувьцаа хуваах асуудлыг зөвхөн хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар шийдвэрлэнэ гэсэн заалтуудтай тус тус нийцэж байна.

Худалдах үнийг тогтоох

Компанийн тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн 33.4 дэх хэсэгт нэрлэсэн үнэтэй хувьцааг түүнээс доош үнээр гаргахыг хориглосон байна. Харин хувьцааг бусдад худалдах дээд үнийн талаар хуульд ямар нэг зохицуулалт байхгүй болно. Иймд хувьцааны худалдах үнийг 225 төгрөг буюу зах зээлийн эрэлтэд тулгуурлан түүнээс дээш тогтоож болох аргачлалыг сонгосон нь холбогдох хуулийн дагуу хийгдсэн байна гэж үзэхээр байна.

Компанийн зээлийн тухай

"Силикат" ХК нь "Зоос банк"-наас олгосон зээлийн хөрөнгийг зориулалтын дагуу зарцуулж, үйлдвэрлэлд шаардлагатай тоног төхөөрөмжид хөрөнгө оруулалт хийн, паркая бүрэн шинэчилсэн байна. Иймээс нэмж хувьцаа гаргах замаар татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийн тодорхой хэсгийг зээлийн эргэн төлөлтөд зарцуулах нь зээлийн хөрөнгийг ашигласны дүнд бий болсон хөрөнгийг хувьцаагаар худалдан авч байгаа гэж ойлгож болохоор байна.

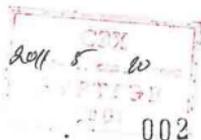
Эрсдлийг багасгах тухай

Компанийн нэмж гаргаж буй нийт хувьцааны 50 хувийг зуучлагч Андеррайтерын байгууллага олон нийтээс захиалга авсан дүнд тухайн хувьцааг нийтэд худалдахаар тогтоосон үнээр худалдан авахаар байгаа нь Санхүүгийн Зохицуулах Хорооны 2009 оны 2 дугаар сарын 19-ний өдрийн 38 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан "Нийгэд санал болгон худалдах үнэт цаасыг бүртгэх, үнэт цаасыг анхдагч зах зээл дээр санал болгох, худалдах тухай журам"-ын 4.4-т заасны дагуу хэрэгжиж буй ажиллагаа байх бөгөөд хувьцаа худалдаж авахдаа андеррайтер нь үнийн хөнгөлөлт эдлэхээргүй байна.

ЗАХИРАЛ

З.СҮХБААТАР

АГУУЛГА

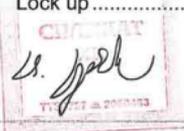
Нэр томъёоны лавлах.....	5
Товч танилцуулга	6
Анхдагч зах зээлд байршуулах төлөвлөгөө	7
Үнэт цаас гаргахад оролцсон байгууллагуудын мэдээлэл.....	8
Компанийн шийдвэр гаргалтад оролцсон эрх бүхий этгээдүүдийн мэдээлэл	9

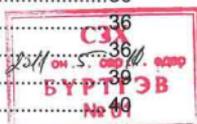
НЭГ. КОМПАНИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

1.1 Үнэт цаас гаргагч компанийн хаяг	10
1.2 Үнэт цаас гаргагч компанийн бүртгэлийн товч мэдээлэл.....	10
1.3 Үнэт цаас гаргагч компанийн байршил.....	11
1.4 Үнэт цаас гаргагч компанийн түүх.....	12
1.5 Үнэт цаас гаргагч компанийн бүтэц, зохион байгуулалт, салбар төлөөлөгчийн газрын танилцуулга	15
1.6 Үнэт цаас гаргагчийн ногдол ашгийн бодлогын талаарх мэдээлэл....	17
1.7 Үнэт цаас гаргагч компанийн 5-с дээш хувийн хувьцаа эзэмшигчдийн танилцуулга	18
1.8 Эрх бүхий албан тушаалтнуудын мэдээлэл	18
1.9 Үнэт цаас гаргагч компани, хяналтын багц эзэмшигчид, тэдгээрийн нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн өр төлбөрийн талаарх тодорхойлолт.....	20
1.10 Компанийн үйл ажиллагааны өнөөгийн нөхцөл байдлын талаарх мэдээлэл	21
1.11 Сүүлийн 3 жилийн болон үнэт цаас гаргахаар зөвшөөрөл хүссэн өргөдөл гаргахын өмнөх улирлын санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд /мянган төгрөг/.....	27
1.12 Үнэт цаас гаргагч компанийн бусадтай байгуулсан их хэмжээний хэлцэл, хууль зүйн хараат бус дүгнэлт	29
1.13 Үнэт цаас гаргагч компанийн хөрөнгийн болон бизнесийн үнэлгээний талаарх үнэлгээний байгууллагын дүгнэлт	32
1.14 Үнэт цаас гаргаж санхүүжүүлэх төслийг хэрэгжүүлэх эрх зүйн үндэслэл	35

ХОЁР. ҮНЭТ ЦААСНЫ МЭДЭЭЛЭЛ

2.1 Үнэт цаасны мэдээлэл.....	36
2.2 Үнэт цаасыг нийтэд санал болгох шийдвэр	36
2.3 Үнэт цаас эзэмшигчийн эрх	36
2.4 Урьд гаргасан үнэт цаасны талаарх мэдээлэл	36
2.5 Хувьцааны шинэчилсэн үнэ тогтоох	40
2.6 Хувьцаа хуваах төсөл	41
2.7 Үнэт цаасыг анхдагч зах зээлд арилжаалах арга хэлбэр, график.....	42
2.8 Үнэт цаасыг анхдагч зах зээлд арилжаалах арга хэлбэр, график.....	43
2.9 Lock up.....	48

 Ч. Дорж

 2014 оны 5 сарын 28 өдөр

 А. Калансүрэн

2.10 Үнэт цаас гаргах замаар хуримтлуулах хөрөнгийг зарцуулах төслийн товч танилцуулга, эдийн засаг үр ашгийн тооцоо	48
2.11 Тухайн үнэт цаасыг худалдан авснаар хөрөнгө оруулагчид учирч болох эрсдэл, эрсдлийн шинжилгээ	63
2.12 Үнэт цаасыг зуучлагч андеррайтерын компанийн мэдээлэл	66
2.13 Үнэт цаасны тухай мэдээлэл, дэлгэрэнгүй танилцуулгатай танилцаж болох газар, хариуцах мэргэжилтэн, холбоо барих мэдээлэл	67

ЗУРАГНУУД

Зураг 1 Компанийн байршил	11
Зураг 2 Хувьцаа эзэмшигчдийн тоо, бүтэц	15
Зураг 3 Бүтэц зохион байгуулалт	15
Зураг 4 Үйлдвэрийн хүчин чадал ашиглалт	26
Зураг 5 Хувьцааны арилжаалагдсан ширхэг, үнэ	39
Зураг 6 Үнэт цаасыг анхдагч зах зээлд арилжаалах арга хэлбэр	43
Зураг 7 Хувьцааны захиалга	43
Зураг 8 Хөрөнгө оруулалтын задаргаа	53
Зураг 9 Хөрөнгө оруулалтын өгөөж	62

ХҮСНЭГТҮҮД

Хүснэгт 1 Анхдагч зах зээлд байршуулах төлөвлөгөө	7
Хүснэгт 2 Цехүүдийн боловсон хүчин	16
Хүснэгт 3 Үнэт цаас эзэмшигчдийн мэдээлэл	18
Хүснэгт 4 ТУЗ-ын гишүүдийн мэдээлэл	19
Хүснэгт 5 Удирдлагын багийн гишүүд	20
Хүснэгт 6 Компанийн үйлдвэрлэл	21
Хүснэгт 7 Ашиглахаар төлөвлөж буй шохойн чулууны ордын шохойн чулууны эрдэсийн найрлага	24
Хүснэгт 8 Сүүлийн 3 жилд үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний хэмжээ	25
Хүснэгт 9 Орлого зарлагын бүтэц	26
Хүснэгт 10 Баланс	27
Хүснэгт 11 Орлогын тайлан	28
Хүснэгт 12 Компанийн бусадтай байгуулсан их хэмжээний хэлцэл	30
Хүснэгт 13 Хөрөнгийн үнэлгээний товч	32
Хүснэгт 14 Хөрөнгийн үнэлгээний засвар оруулсан баланс	33
Хүснэгт 15 Бизнесийн үнэлгээ	34
Хүснэгт 16 Хувьцаа эзэмшигчдийн судалгаа	39
Хүснэгт 17 Хувьцааны арилжаа судалгаа	39
Хүснэгт 18 Шинэчилсэн үнэ тогтоох тооцоо	40
Хүснэгт 19 Хувьцаа хуваах тооцоо	42
Хүснэгт 20 Анхдагч зах зээлд байршуулах цаг хугацааны график	44
Хүснэгт 21 Хөрөнгө оруулалтын зарцуулалт	48
Хүснэгт 22 Хөрөнгө оруулалтын зарцуулалт	49
Хүснэгт 23 Үйл ажиллагааны төлөвлөгөө	49
Хүснэгт 24 Зээлийн мэдээлэл	50
Хүснэгт 25 Зээлийн зарцуулалтын мэдээлэл	52

Хүснэгт 26 Хөрөнгө оруулалтын тооцоо.....	54
Хүснэгт 27 Бүтээгдэхүүний өртөг.....	55
Хүснэгт 28 Бүтээгдэхүүн хэрэглэгч.....	57
Хүснэгт 29 Олборлосон шохойн чулууны ордын бүхэл шохойн эрдэсийн найрлага 58	
Хүснэгт 30 Ашиглахаар төлөвлөж буй шохойн чулууны ордын шохойн чулууны эрдсийн найрлага.....	58
Хүснэгт 31 Бүтээгдэхүүний чанар.....	59
Хүснэгт 32 Шохойн зуухыг шинэчилснээр бүтээгдэхүүний чанар	59
Хүснэгт 33 Шаардлагатай хөрөнгө оруулалтын тооцоо.....	59
Хүснэгт 34 Тооцоолсон орлогын төлөвлөгөө	60
Хүснэгт 35 Орлогын тайлангийн бүтэц.....	60
Хүснэгт 36 Мөнгөн урсгалын төлөвлөгөө.....	61
Хүснэгт 37 Хөрөнгө оруулалтын өгөөж	61

ХАВСРАЛТ

- Хавсралт 1 Хуулийн компанийн дүгнэлт
- Хавсралт 2 Аудитын компанийн дүгнэлт
- Хавсралт 3 Хөрөнгийн болон бизнесийн үнэлгээний тайлан
- Хавсралт 4 Андеррайтерын компанийн дүгнэлт
- Хавсралт 5 Үнэт цаас гаргаагчийн улсын бүртгэлийн болон холбогдох гэрчилгээний хуулбарууд
- Хавсралт 6 Эрх бүхий этгээдийн холбогдох тогтоол шийдвэрүүд
- Хавсралт 7 Нэмж үнэт цаас гаргах тухай асуудал хэлэлсэн ХНХ-ын протокол
- Хавсралт 8 Үнэт цаас бүртгүүлэх тухай СЗХ-нд гаргасан хүсэлтийн хуулбар
- Хавсралт 9 СЗХ-ны тогтоолын хуулбар

НЭР ТОМЪЕОНЫ ЛАВЛАХ

Ам.доллар	Америкийн Нэгдсэн Улсын мөнгөн тэмдэгт
Андеррайтер	Уг үнэт цаасыг олон нийтэд санал болгох ажлыг гүйцэтгэж буй "БиДиСЕК" ХК
АНУ	Америкийн Нэгдсэн Улс
ББӨ	Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг
БДК	Брокер, дилерийн компани
БНХАУ	Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улс
Валютын ханш	Монгол Банкны тухайн өдрөөрх төгрөгийн бусад валюттай харьцах мөнгөн нэгж
ДЦС	Дулааны цахилгаан станц
ЗХУ	Зөвлөлт холбоот улс
МУ	Монгол улс
МХБ	Монголын хөрөнгийн бирж
НӨАТ	Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар
ОХУ	Оросын Холбооны Улс
СБД	Сүхбаатар дүүрэг
ТИС	Технологийн их сургууль
Тн	Тонн
Төгрөг	Монгол Улсын мөнгөн тэмдэгт
ТУЗ	Төлөөлөн удирдах зөвлөл
ТЭЗҮ	Техник эдийн засгийн үндэслэл
УБ	Улаанбаатар
Үнэт цаас гаргагч	Үнэт цаас гаргаж санхүүжилт татан төвлөрүүлж буй "Силикат" Хувьцаат Компани
Үнэт цаасны код	"Силикат" ХК-ийн МХБ-ийн арилжааны код болох SIL
ҮЦТТХТ	Үнэт цаасны төлбөр тооцоо төвлөрсөн хадгаламжийн төв
ХАОАТ	Хүн амын орлогын албан татвар
ХК	Хувьцаат компани
ХНХ	Хувь нийлүүлэгчдийн хурал
ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
ХШЗ	Хянан шалгах зөвлөл
ЧД	Чингэлтэй дүүрэг
ШУТИС	Шинжлэх ухаан технологийн их сургууль
ЭМНД	Эрүүл мэнд, нийгмийн даатгал
EPS	Earning Per Share
P/E	Price /earnings ratio
ROE	Return on Equity

ХИМИЙН НЭР ТОМЪЕО

CaCO ₃	Кальцийн карбонат
CaO	Кальцийн оксид
CO ₂	Нүүрс хүчлийн хий
MgO	Магнийн оксид
pH	Бодисын орчны хүчиллэг, шүтлэгийг хэмждэг хэмжүүр

ТӨВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Үнэт цаас гаргагч компани нь анх 1966 онд байгуулагдаж барилгын материал, шохойн үйдвэрлэлийн салбарт үйл ажиллагаагаа явуулж эхэлсэн бөгөөд 1992 онд Монголын хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй хувьцаат компани болсон түүхтэй. Тус компани нь анх байгуулагдсанаас хойш эдүгээ 45 жил болоод байна.

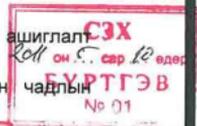
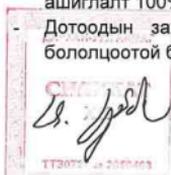
Компанийн хувьцааны хэт төвлөрлөөс хамаарч хувьцааны зах зээлийн үнэ, бодит үнийн хооронд ихээхэн зөрүү үүссэн тул 2010 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтээрх нэгж хувьцааны дансны үнээр хувьцааны нэрлэсэн үнийг шинэчилж тогтоон 100 төгрөгийн нэрлэсэн үнэ бүхий 30 112 302 ширхэг хувьцаатай байхаар тогтсон. Тус компанийн 2010 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн дагуу нэгж хувьцааны дансны үнэ 17 765 байсан бөгөөд нэгж хувьцаа тус бүрийг 100 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй байхаар шинэчлэн тогтоож, нэгж хувьцааг 177 ширхэгт хуваасан болно.

Тус компанийн үйл ажиллагаа нь 1998 оноос зогсонги байдалд орсон байсныг одоогийн өмчлөгч болон удирдлагын зүгээс 2005 оноос дахин үйл ажиллагаанд нь оруулах ажлыг хэсэгчлэн эхлүүлсэн болно. Цаашид хэвийн үйл ажиллагаа явуулах нөхцлийг хангаж өр төлбөрийг барагдуулах, хүчин чадлыг нэмэгдүүлж технологийн шинэчлэл хийхэд 3 650 000 000 төгрөг шаардлагатай ба тус хөрөнгийг компанийн 35 хувьтай тэнцэх 16 222 300 ширхэг хувьцааг олон нийтэд санал болгон татан төвлөрүүлэх замаар санхүүжүүлэхээр шийдвэрлээд байна.

Одоо ажиллаж байгаа үйлдвэрлэлийн бааз, дэд бүтцэд тулгуурлан өндөр чанартай, бага өртөгтэй, зах зээлд өрсөлдөх чадвар бүхий бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх сүүлийн үеийн технологитой үйлдвэрийг Монголын шохойн үйлдвэрлэлийн салбарт нэвтрүүлэн ашиглах нь төслийн нэг үндэслэл болж байгаа.

Энэхүү шохойн үйлдвэрийг ашигласнаар:

- Шохойн үйлдвэрийн үндсэн түүхий эд нүүрс, шохойн чулууны технологийн ашиглалт 65-75% байсан бол нүүрс нь 100%, шохойн чулууны ашиглалт 90% болно.
- Шохойн өөрийн өртөг буурч, чанар сайжирсанаар шохойн зах зээлд өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлнэ.
- Экологийн цэвэр үйлдвэрлэл явагдаж дугуу шаталтаас үүсэх нүүрс хүчлийн хийн ялгаралт эрс буурна.
- Шохойн чанар, стандарт олон улсын түвшинд хүрнэ.
- Шохойн чанар, хямд өртгийг дагаж хөнгөн бетон блокны чанар сайжирч өртөг хямдрана.
- Карьерийн бутлах, ангилах үйлдвэрлэлийн хүчин чадлын ашиглалт дээшилнэ.
- Чанар дагаж борлуулалт нэмэгдсэнээр, үйлдвэрлэлийн хүчин чадлын ашиглалт 100%-д хүрнэ.
- Дотоодын зах зээлийг хангаад зогсохгүй, бүтээгдэхүүнээ экспортлох бололцоотой болно.

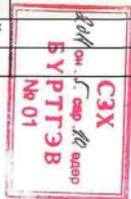

АНХДАГЧ ЗАХ ЗЭЭЛД БАЙРШУУЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Үнэт цаасыг анхдагч зах зээлд захиалгын бүртгэлийн аргаар байршуулна. Үнэт цаасыг олон нийтэд СЗХ болон МХБ-ийн зөвшөөрөл гарсанаас хойш 3 долоо хоног танилцуулагдах ба 3 дахь долоо хоногоос эхлэн брокер дилерийн компаниудаар дамжуулан хувьцааны захиалгыг 1 долоо хоногийн турш хүлээн авсны дараагаар захиалга дүгнэх, үнэ тогтоох, анхдагч зах зээлд байршуулах зэрэг ажиллагаа гүйцэтгэгдэнэ.

	1 дахь долоо хоног	2 дахь долоо хоног	3 дахь долоо хоног	4 дахь долоо хоног	5 дахь долоо хоног	6 дахь долоо хоног	7 дахь долоо хоног
СЗХ-ний тогтоол, МХБ-ийн бүртгэл	Үнэт цаасыг олон нийтэд санал болгох нөхцөл бүрдэх						
Үнэт цаасыг олон нийтэд танилцуулах	Олон нийтийн хэвлэл, мэдээллийн хэрэгсэл, брокерийн компаниудын цахим хуудас, и-мэйл зэргээр танилцуулга хийх						
Захиалга авах, хаах				Брокер дилерийн компаниудаар дамжуулан доод үнийг 225 төгрөг болон түүнээс дээш үнээр ажлын 5 хоногийн хугацаанд захиалга авах бөгөөд захиалгыг долоо хоногийн сүүлийн ажлын өдрийн үнэт цаасын арилжааны цаг дуусмагц хаана.			
Захиалга дүгнэх, үнэ тогтоох					Нийт захиалгыг хүлээн авч анхдагч зах зээлд худалдах үнийг ажлын 3 хоногт багтаан зах зээлийн эрэлтэд тулгуурлан үнэт цаас гаргагч болон андеррайтер хамтран тогтооно.		
Арилжаалах зөвшөөрөл авах					Анхдагч зах зээлийн арилжаа хийх зөвшөөрөл авах хуслалтийг ажлын 2 өдөрт багтаан СЗХ-нд гаргана		
Анхдагч зах зээлийн арилжаа						Зөвшөөрөл олгогдоноос хойш ажлын 2 хоногт багтаан МХБ-ийн үнэт цаасын арилжаагаар хувьцааг нийтэд худалдах ажиллагааг зохион байгуулна	
Тайлан гаргаж СЗХ-нд өгөх						Үнэт цаасын арилжааны тайланг СЗХ-нд гарган өгөх ба ХНХ зарласан мэдээллийг хавсарган хургуулна	
ХНХ болох							Хурал зарласнаас хойш 30 хоногийн дараа хуралдана

Хүснэгт 1 Анхдагч зах зээлд байршуулах төлөвлөгөө

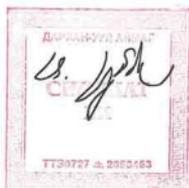
**ҮНЭТ ЦААС ГАРГАХАД ОРОЛЦСОН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН
МЭДЭЭЛЭЛ**

Аудит	"Сүлд Аудит" ХХК Хаяг: УБ, ЧД, 4-р хороо, нэгдсэн үндэсний гудам, бага тойруу 6/7 Холбоо барих утас: 70118016 Вэб сайт: www.suld-audit.mn И-мэйл хаяг: gundbayar@suld-audit.mn
Хууль	"Монгол Өмгөөлөгч" хууль зүйн фирм Хаяг: УБ, СБД, 1-р хороо, Гранд оффис төв, # 201 Холбоо барих утас: 70129206 Вэб сайт: www.advocate.mn И-мэйл хаяг: info@advocate.mn
Үнэлгээ	"Үндэсний Реалти" ХХК Хаяг: УБ, ЧД, 4-р хороо, нэгдсэн үндэсний гудам, бага тойруу 6/7 Холбоо барих утас: 99182632 И-мэйл хаяг: b_naraa2@yahoo.com
Ордын ТЭЗҮ боловсруулалт	"Эвсэг Монгол" ХХК Хаяг: УБ, ЧД, Жуулчны гудам -34, Мон-Ар ХХК-н байр, 4 давхар Холбоо барих утас: 70111711,
Андеррайтер	"БиДиСек" Хувьцаат Компани Хаяг: Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 8 дугаар хороо, Залуучуудын өргөн чөлөө 27/1, "БиДиСЕК" ХК-ийн төв оффис Холбоо барих утас: 11-312030 Вэб сайт: www.bdsec.mn И-мэйл хаяг: info@bdsec.mn

**КОМПАНИЙН ШИЙДВЭР ГАРГАЛТАД ОРОЛЦСОН ЭРХ БҮХИЙ
ЭТГЭЭДУУДИЙН МЭДЭЭЛЭЛ**

№	Овог нэр	Мэргэжил	Хаяг
1	Даваасүрэн Туул	Хуульч, эрх зүйч	"Силикат"ХК-ийн ТУЗ-ийн дарга УБ, ЧД, 1-р хороо, 1-40000 8-6 тоот
2	Цэрэннадмид Содбилэг	Филисофи	"Силикат" ХК-ийн гүйцэтгэх захирал УБ, ЧД, 8-р хороо, 31-49 тоот
3	Цэрэннадмид Сэргэлэн	Уулын баяжуулагч	"Силикат" ХК-ийн үйлдвэрлэл эрхэлсэн захирал УБ, БГД, 8-р хороо, 9Б-32 тоот
4	Цэрэннадмид Болормаа	Нягтлан бодогч	"Силикат" ХК-ийн нягтлан бодогч Дархан Уул аймаг, 10-р баг 54- ийн 276 тоот
5	Дорж Энхболд	Бүрэн дунд	"Силикат" ХК-ийн борлуулалт хариуцсан менежер УБ, БЗД, 4-р хороо, 200-39 тоот
6	Володя Мөнхтуяа	Эдийн засагч	"Агч трейд" ХХК-ийн нягтлан бодогч УБ, ЧД 8-р хороо, 31-49 тоот
7	Нямдаш Цогцолон	Хуульч	"Силикат" ХК-ийн үйлдвэрлэл хариуцсан дэд захирал Дархан Уул аймаг, 15-р баг 6-р хэсэг 12 тоот
8	Мягмарсүрэн Наранзул	Барилгын материалын технологич	"Силикат" ХК-ийн технологич Дархан Уул аймаг, 14-р баг 1а-89 тоот
9	Бямба Сэр-Од	Барилгын материалын технологич	"Силикат" ХК-ийн технологич инженер Дархан Уул аймаг, 3-р баг 2-6 тоот
10	Жалбуу Ганболд	Бизнесийн удирдлага, эдийн засагч	"Силикат" ХК-ийн үйл ажиллагаа эрхэлсэн захирал УБ, ЧД, 6-р хороо, 6-р хороолол 31-11 тоот

НЭГ. КОМПАНИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

1.1 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧ КОМПАНИЙН ХАЯГ

Компанийн төв байр:

Дархан – Уул аймаг, Үйлдвэрийн дүүрэг, “Силикат” хувьцаат компанийн байр
Утас: 01-37-2024755
Факс: 01-37-2024755

Улаанбаатар хот дахь салбар:

УБ, СБД, Сөүлийн гудам, Чонон Бөрт төв, # 306
Утас: 976- 70117116
Факс: 976-70117116

Вэб сайт: www.silikat.mn

И-мэйл: info@silikat.mn

1.2 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧ КОМПАНИЙН БҮРТГЭЛИЙН ТОВЧ МЭДЭЭЛЭЛ

Компанийн оноосон нэр:	“СИЛИКАТ” ХК
Байгуулагдсан огноо:	1966 он
Улсын бүртгэлийн дугаар:	1910010007
jegистрийн дугаар:	2050463
Газар эзэмших гэрчилгээний дугаар:	0079244
Үл хөдлөх хөрөнгийн гэрчилгээний дугаар:	Ү-20030010435, Ү-2003006765, Ү-20030011621
Нийт эзэмшдэг үйлдвэрийн тайлбайн хэмжээ:	43000 м2
Үйл ажиллагааны үндсэн чиглэл:	Шохой болон хөнгөн бетон үйлдвэрлэл, элс, шохойн чулуу олборлох

Эзэмшиж буй ашигт малтмалын орд

Шохойн чулуун орд:

14949А ашиглалтын лицензийн дагуу эзэмшиж буй үйлдвэрээс 4 км зайд байрлах нийт 25 га талбайг хамарсан шохойн чулуун үндсэн орд

БҮРТГЭВ
№ 01

Элсний орд:

3998Х лицензийн дагуу эзэмшиж буй үйлдвэрээс 9 км зайд байрлах нийт 31га талбайг хамарсан элсний орд

1.3 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧ КОМПАНИЙН БАЙРШИЛ

Зураг 1 Компанийн байршил

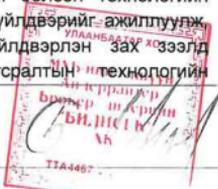
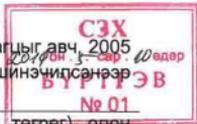
Үйлдвэр нь Улаанбаатар хотоос 220 км-т орших, Монгол Улсын барилгын материалын хамгийн том бүс нутаг болох Дархан-Уул аймгийн үйлдвэрийн дүүрэгт байрладаг.

Дархан уул аймаг нь газар зүйн байрлалын хувьд барилгын материалын түүхий эд болон нүүрс, алт мөн төмрийн арвин нөөцтэй бүс нутагт тооцогддог.

1.4 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧ КОМПАНИЙН ТҮҮХ

1966 - 1992	<p>Тус үйлдвэр нь Бүгд Найрамдах Польш Ард Улсын техник-эдийн засгийн тусламжаар Дархан хотод 1966 онд шохой ба цагаан тоосгоны үйлдвэр нэртэйгээр анх ашиглалтанд орсон. Жилдээ 22 мянган тонн шохой, 29 сая ширхэг тоосго, хоногт 60-70 тонн 60-70%-ийн идэвхжилтэй шохой, 100-120 мянган ширхэг 100-150 маркийн силикат тоосго үйлдвэрлэж, манай улсын ханын материалын хэрэгцээний 25%-г дангаар хангаж байсан үндэсний томоохон үйлдвэрийн нэг юм.</p> <p>Үйлдвэр ашиглалтанд орсноос хойш зогсолтгүй тогтвортой ажиллаж байх үедээ буюу 1966-1992 он хүртэл нийт 900 гаруй сая ширхэг силикат тоосго, 450 мянган тонн шохой үйлдвэрлэж дотоодод болон ОХУ-д экспортлож байв.</p>
1992 - 1998	<p>Монгол Улсын өмч хувьчлалын комиссын 1992 оны 40-р тогтоолоор хувьчлагдан “Силикат” ХК болон зохион байгуулагдсан. Үйлдвэрлэлийн техник технологийг шинэчлэх, хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх шаардлага тулгамдсаар ирсэн боловч тухай бүрт асуудлыг шийдвэрлэх нөхцөл бололцоо бүрдэхгүй байсаар өнөөг хүрсэн болно.</p> <p>1992 оноос хойш үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүний тоо хэмжээ, үр ашгийн түвшин буурсаар 1998 оноос үйлдвэрлэл бүрэн зогссон. Энэ нь нэг талаар социалист систем задран унаж, эдийн засгийн хямрал бүх салбарт /1989-1999/ нөлөөлсөнтэй холбоотой.</p>
1998 - 2006	<p>Барилгын салбар зогсонги байдалд орсноор тоосгоны хэрэглээ буурч, үйлдвэрийн бүх шатны тоног төхөөрөмж элэгдэж хуучирсанаас шалтгаалж ажиллах бололцоогүй болон зогссон.</p>
2004 - 2005	<p>Компанийн одоогийн удирдлагын баг нь Засгийн газрын мөрийн хөтөлбөр, улс орны эдийн засгийн өсөлттэй уялдан барилгын салбар эрчимтэй сэргэж байгаа байдалд дүгнэлт хийн, барилгын материал үйлдвэрлэлийн салбарт хөрөнгө оруулалт хийх зорилго тавьж, судалгаа хийсний үндсэн дээр Дарханы “Силикат” ХК-ийг сонгон хөрөнгө оруулалт хийн худалдан авах шийдвэр гаргасан. Тус үйлдвэр нь дэд бүтцээр бүрэн хангагдсан төдийгүй гол түүхий эдийн орд газрыг эзэмшдэг зэргээр шийдвэр гаргалтад бүрэн нөлөөлсөн.</p> <p>Одоогийн удирдлагын баг нь 2004 онд хяналтын багцыг авч, 2005 онд компанийн ТУЗ-ийн бүрэлдэхүүнийг шинэчилснээр үйлдвэрийг сэргээн ажиллуулах шийдвэр гаргасан.</p>
2005 - 2006	<p>2006 оноос эзэмшигчдийн хөрөнгөөр (480 сая төгрөг) олон жилийн зогсолтын улмаас ажиллагаагүй болсон технологийн шугамыг засварлан шинэчилж тоосгоны үйлдвэрийг ажиллуулж 350 мянган ширхэг цагаан тоосго үйлдвэрлэн зах зээлд нийлүүлсэн. Тухайн үед барилга угсралтын технологийн</p>

	шинэчлэлээс хамаарч тоосгоны зах зээлийн эрэлт хэрэгцээ буурч, зах зээлд хөнгөн бетоны эрэлт хэрэгцээ сэргэсэн байсан. Мөн цагаан тоосго нь хэдий сайн чанартай байсан ч, өртөг өндөр байсан тул хямд үнэтэй энгийн улаан тоосготой өрсөлдөх боломжгүй болсон байлаа.
2006	2006 онд цагаан тоосго үйлдвэрлэх технологийн шугамыг хөнгөн бетоны үйлдвэрлэлийн техник технологт шилжүүлэх, шохойн үйлдвэрийн 4 зууханд их засвар хийх, хүчин чадлыг өргөтгөх төсөл боловсруулсан.
2007	Дээрх төслийг хэрэгжүүлэхээр Зоос банктай хөрөнгө оруулалтын зээлийн гэрээ байгуулав.
2007 оны 7 сард	Зоос банкны 21 тоот зээлийн гэрээгээр 441 115.0 мянган төгрөгийн зээл авч, цагаан тоосгоны үйлдвэрийн технологийг хөнгөн бетон үйлдвэрлэх технологт шилжүүлж, шугамыг ашиглалтанд оруулсан. Өдөрт 130м3 хөнгөн бетон үйлдвэрлэх хүчин чадалтай болсон.
2008 оны 3 – 7 сард	Зоос банктай 2 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын зээлийн гэрээ байгуулж, 8 тоот гэрээгээр 1,041,240.5 мянган төгрөг, 16 тоот гэрээгээр 200 000.0 мянган төгрөгийг тус тус зээлж аван шохойн үйлдвэрлэлийг сэргээж, өргөтгөлийн төслийг хэрэгжүүлж эхэлснээр 80 хүртлэх хувийн идэвхжилтэй, сайн чанарын цэвэр шохойг үйлдвэрлэж эхэлсэн.
	Дээрх арга хэмжээний үр дүнд 2008 онд 20 мянган м3 хөнгөн бетон, 6000 тн шохой үйлдвэрлэж чадсан байна. Эдийн засгийн хямралын улмаас банкны үйл ажиллагаа доголдон, зээл олголтыг зогсоосноор төсөл бүрэн хэрэгжих бололцоогүй болсон.
2009	Эдийн засгийн хямрал барилгын салбарыг хөрөнгө мөнгөний хомсдолд оруулсан нь хөнгөн бетоны үйлдвэрлэл болон борлуулалтыг хязгаарласан. Тус онд 18 мянган м3 хөнгөн бетон, 12 мянган тонн шохой үйлдвэрлэж борлуулсан.
2010	Барилгын салбарын хямрал үргэлжилсэнээр хөнгөн бетоны үйлдвэрлэл 12 мянган тонн руу буурсан билээ. Харин уул уурхай салбарын өсөлт гарсан нь таатай байдлыг бий болгосон бөгөөд шохойн хэрэглээ нэмэгдэж 16 мянган тонн хүртэл өссөн юм. Гэвч энэ хугацаанд үйлдвэрлэлийн хүчин чадлын ашиглалт 30 хүрэхгүй хувьтай байсан нь ашиггүй ажиллах гол үндэслэл болсон болно. Банкны зээлийн санхүүжилт зогсооноос үүдэн шохойн үйлдвэрийн өргөтгөлийн төсөл хэрэгжиж чадаагүйн улмаас эрэлт нь улам нэмэгдсээр буй шохойн зах зээлийг хангах бололцоог хаасан. Мөн зээл төлөх хугацаа дууссан нь санхүүгийн хүндрэлд оруулсан. Эдгээр хүндрэлийг компанийн дотоод санхүүгийн эх үүсвэрээр даван туулах боломж хязгаарлагдмал тул хамгийн оновчтой хэлбэр болох нэмэлт хувьцаа гарганд санхүүжилт татаж, шохойн

Handwritten signature

СЗХ
2010 оны 5 сар 18 өдөр
БҮРТГЭВ
13 № 01

Handwritten signature and red official stamp

	<p>үйлдвэрлэлийг өргөтгөн технологийг сайжруулж, шохойн зах зээлийн бодит өсөлтийг ашиглах нь зүйтэй гэж шийдвэрлэсэн. Дээрх шийдвэрийг хэрэгжүүлснээр компаний засаглал сайжирч, зах зээлийн бодит үнэлгээнд хүрч, нээлттэй идэвхтэй үйл ажиллагаатай хувьцаат компани болно.</p>
2011	<p>Эдийн засаг сэргэж ялангуяа барилга, уул уурхайн салбарт хөрөнгө оруулалт эрс өсч байгаа нь цаашид үйлдвэрлэлээ үр ашигтай, тогтвортой хөтлөн явуулж, зах зээлд эзлэх байр сууриа бататган нэмэгдүүлэх таатай нөхцлийг бүрдүүлж байна.</p>

Компанийн ойрын зорилго

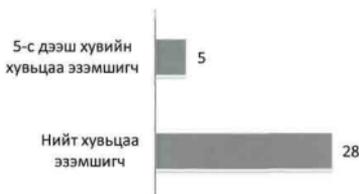
Компанийн ойрын зорилго нь орчин үеийн техник, технологиор өндөр чанартай, өртөг хямд, байгаль экологид хоргүй, хэрэглэгчдийн хэрэгцээ, барилгын материалын олон улсын стандартад нийцсэн шохой, хөнгөн бетон үйлдвэрлэж зах зээлд эзлэх байр сууриа бэхжүүлэх явдал юм.

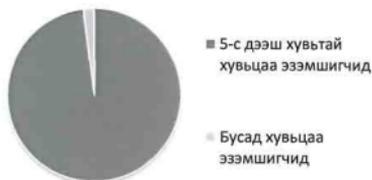
1.5 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧ КОМПАНИЙН БҮТЭЦ, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ, САЛБАР ТӨЛӨӨЛӨГЧИЙН ГАЗРЫН ТАНИЛЦУУЛГА

Үнэт цаас гаргагчийн эрх барих дээд байгууллага нь хувьцаа эзэмшигчдийн хурал (ХНХ) юм. ХНХ-аас төлөөлөн удирдах зөвлөл (ТУЗ), хянан шалгах зөвлөл (ХШЗ) тус тус сонгон, ТУЗ нь гүйцэтгэх захирлыг сонгон ажилладаг.

Хувьцаа эзэмшигчдийн тоо

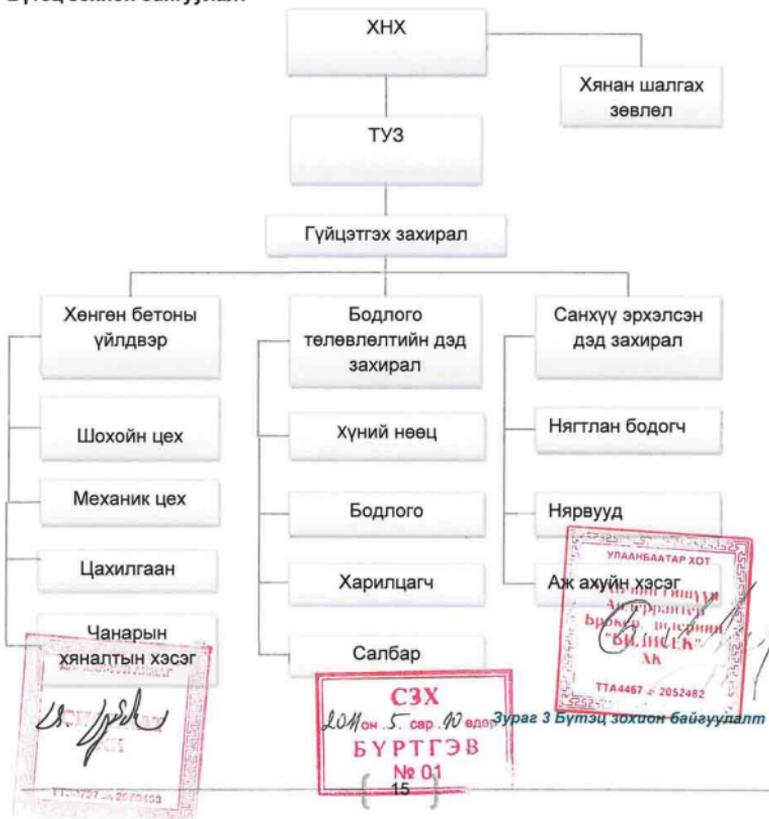

Хувьцаа эзэмшигчдийн бүтэц (хувиар)

Зураг 2 Хувьцаа эзэмшигчдийн тоо, бүтэц

Бүтэц зохион байгуулалт

Зураг 3 Бүтэц зохион байгуулалт

Бодлого төлөвлөлтийн дэд захирал нь хүний нөөц, бодлого төлөвлөлт, харилцагчидтай холбоотой үйл ажиллагааг шууд хамаарч ажилладаг. Бодлого төлөвлөлтийн хэлтэст ерөнхий менежер, маркетингийн менежер, борлуулалтын менежер, Улаанбаатар салбар хариуцсан захирал, механик инженер, хөдөлмөр хамгаалалтын инженер, туслах, тогооч, үйлчлэгч зэрэг хүмүүс хамааран ажилладаг.

Санхүү эрхэлсэн дэд захирал нь байгууллагын нягтлан бодох бүртгэл, санхүү, аж ахуйн хэсгийг хариуцдаг бөгөөд уг хэлтэст ерөнхий нягтлан бодогч -1, хяналтын нягтлан бодогч -1, тооцооны нягтлан бодогч-1, нярав-2 ажиллаж байна.

Үйлдвэрлэлийн үндсэн гүйцэтгэлийн хэсэгт хөнгөн бетон болон шохойн үйлдвэр, **үйлдвэрлэлийн туслах хэсгүүд** болон механик цех, цахилгаан сантехникийн хэсэг, чанар хяналтын хэсгүүд хамаардаг болно.

Хөнгөн бетоны үйлдвэр нь үйлдвэрийн I, II гэсэн хэсэгтэйгээр ажилладаг бол шохой боловсруулах үйлдвэрт уулын хэсэг, зуухан цех хамаардаг юм. Механик цех нь засварын бригад, авто засварын хэсэг гэсэн бүрэлдэхүүнтэй, цахилгаан сантехникийн хэсэг нь сантехник, цахилгаанаа тус тусдаа хариуцсан хэсгүүдтэй, чанар хяналтын хэсэг нь лаборантын болон чанар шалгагчаас бүрдэнэ.

Хөнгөн бетон	Шохойн цех	Механик цех
1. Ээлжийн ахлах зуурагч 2	1. Зуухны ахлах оператор 3	1. Токарчин 1
2. Туслах зуурагч 2	2. Зуухны туслах оператор 6	2. Гагнуурчин 2
3. Хэв өргөгч 2	3. Шохой дамжуулах оператор 3	3. Засварчин 4
4. Хэв тослогч 2	4. Чулуу бутлах оператор 3	4. Сан техникийн слесарь 2
5. Элсний тээрмийн оператор 2	5. Чулуу ялгач 6	5. Жолооч 6
6. Шохой дамжуулах оператор 2	6. Экваторчин 1	6. Зуухны мастер 1
7. Элсний оператор 2	7. Тэсэлгээний оператор 1	7. Цахилгааны инженер 1
8. Талбайн дамжуулах оператор 4		
9. Кранист 3		
10. Ачигч 2		
11. Автоклавын ахлах оператор 3		
12. Автоклавын туслах оператор 3		
13. Цахилгаанчин 3		

Хүснэгт 2 Цехүүдийн боловсон хүчин

Үнэт цаас гаргагчийн ажиллах хүчний бүтэц, бүрэлдэхүүн үйлдвэрийг анх ашиглалтад орсон 45 жилийн өмнөөс бүрэлдэн 2-3 үеийн ажилчид ажилладаг. Үйлдвэрийн ашиглалтын явцад залуу боловсон хүчнээр сэлбэгдэн шинэчлэгдэн ажилладаг ба үйлдвэрийн нийт ажилчдын 38,95% нь 35 хүртлэх насны, 31,58% нь 35-45 насны, үлдэх 29,47% нь 45-аас дээш насны хүмүүс байна.

Мэдлэг боловсролын тухайд нийт 44 албан тушаалын байранд 20-45 насны 95 ажилчид ажиллаж байгаа бөгөөд тэдгээрийн 38% нь дээд, 60% нь дунд мэргэжлийн буюу мэргэжсэн ажилчид, 2% нь 10 жилийн боловсролтой хүмүүс байна.

1.6 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН НОГДОЛ АШГИЙН БОДЛОГЫН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЭЛ

Ногдол ашиг хуваарилах бодлого

- Компани нь хөрөнгө оруулагчдын оруулсан хөрөнгийг зохистой захиран зарцуулж, жил бүр ногдол ашгийн хэмжээг өсгөн зохистой түвшинд байлгах зорилготой ажиллана.
- Компанийн ногдол ашиг хуваарилах асуудлыг ТУЗ хэлэлцэн батлана.
- Компани тухайн санхүүгийн жилд ногдол ашиг хуваарилахгүй гэж шийдвэрлэсэн бол энэ тухайгаа хувь нийлүүлэгчдийн ээлжит хуралд тайлагнаж, ногдол ашиг хуваарилаж болохгүй байгаа үндэслэл, шалтгаан, хөрөнгө, санхүүгийн тооцоолол, цаашид ногдол ашиг хуваарилах талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөгөө танилцуулна.
- Компанийн үйл ажиллагааны ашгаас хөрөнгө оруулагчдад ногдол ашиг хуваарилахдаа бэлэн мөнгө, үнэт цаас, биет эд хөрөнгөөр олгож болно.

Хуваарилах ашгийн хэмжээг тодорхойлох

- Ногдол ашиг хуваарилах тухай шийдвэр нь компанийн санхүүгийн байдал, үйл ажиллагааны үр дүнг илэрхийлэх үндсэн үзүүлэлтийн нэг болдог учраас энэ шийдвэр нь компанийн бодит байдлыг зөв тусгасан үзүүлэлт байна.
- Компанийн жилийн санхүүгийн тайланд тусгагдсан цэвэр ашгаас бизнес төлөвлөгөөнд тусгагдсан хөрөнгө оруулалт, нийгмийн арга хэмжээний хуваарилалтыг хасаад үлдэх хэсгийг ногдол ашигт хуваарилж байна. Энэхүү дүн нь компанийн тухайн жилийн цэвэр ашгийн 20%-иас доошгүй хэмжээтэй байна.
- Компанийн тухай хуулийн дагуу ногдол ашиг хуваарилахад дараах нөхцлүүдийг хангасан байна
  - Ногдол ашиг төлсний дараа компани төлбөрийн чадвартай байх,
  - Ногдол ашиг төлсний дараа компанийн өөрийн хөрөнгийн дүн давуу эрхийн хувьцааны төлөгдөөгүй ногдол ашиг, татан буулгалтын үнэ, хуульд заасан өөрийн хөрөнгийн доод хэмжээ зэргийн нийлбэрээс илүү байна.

Ашиг хуваарилах

- Ногдол ашиг хуваарилах хэлбэр, олгох цаг хугацаа нь компанийн бүх хувьцаа эзэмшигчдэд аль болох тохиромжтой байна.
- Компани хувьцаа эзэмшигчиддээ бэлэн мөнгөөр ногдол ашиг хуваарилахдаа хөрөнгө оруулагчдын үнэт цаасны дансаар дамжуулан нэгдсэн журмаар олгоно.
- Ногдол ашиг хуваарилах тухай шийдвэрт ногдол ашиг олгож эхлэх, дуусах хугацааг тодорхой зааж, тогтоосон хугацаандаа бүрэн олгож дуусдаг байна.

1.7 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧ КОМПАНИЙН 5-С ДЭЭШ ХУВИЙН ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

№	Үнэт цаас эзэмшигч	Эрхэлдэг ажил, байршил	Хаяг	Эзэмшиж буй хувь
1	Цэрэннадмид Содбилэг	"Силикат" ХК-ийн гүйцэтгэх захирал	УБ, ЧД, 8-р хороо, 31-49 тоот	24,95%
3	Содбилэг Золбоотөгс	Сурагч	УБ, ЧД, 8-р хороо, 31-49 тоот	21,72%
4	Содбилэг Оджаргал	Сурагч	УБ, ЧД, 8-р хороо, 31-49 тоот	18,93%
2	Дорж Энхболд	"Силикат" ХК-ийн санхүү эрхэлсэн захирал	УБ, БЗД, 4-р хороо, 200-39 тоот	12,77%
3	Володя Мөнхтуяа	"Агч трейд" ХХК-ийн нягтлан	УБ, ЧД, 8-р хороо, 31-49 тоот	12,00%
5	Нямдаш Цогцлон	"Силикат" ХК-ийн Бодлого төлөвлөлт хүний нөөц хариуцсан дэд захирал	Дархан Уул аймаг, 15-р баг 6-р хэсэг 12 тоот	7,50%

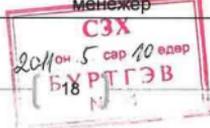
Хүснэгт 3 Үнэт цаас эзэмшигчдийн мэдээлэл

1.8 ЭРХ БҮХИЙ АЛБАН ТУШААЛТНУУДЫН МЭДЭЭЛЭЛ

Компанийн тухай хуулийн 81-р зүйл, компанийн дүрмийн 4-р зүйлд зааснаар компанийн ТУЗ-ийн бүрэлдэхүүн, гүйцэтгэх захирал, удирдлагын багийн гишүүд, санхүүгийн албаны дарга, ерөнхий нягтлан бодогч, ерөнхий мэргэжилтнүүд зэрэг албан тушаал эрхэлдэг этгээдийг компанийн эрх бүхий албан тушаалтанд тооцно.

Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүдийн мэдээлэл

№	Овог нэр	Мэргэжил	Албан тушаал	Хувьцаа эзэмшдэг эсэх
1	Даваасүрэн Туул	Хуульч, эрх зүйч	"Силикат"ХК-ийн ТУЗ-ийн дарга	Үгүй
2	Цэрэннадмид Содбилэг	Филисофи	"Силикат" ХК-ийн гүйцэтгэх захирал	24,9%
3	Цэрэннадмид Сэргэлэн	Уулын баяжуулагч	"Силикат" ХК-ийн үйлдвэрлэл эрхэлсэн захирал	2%
4	Цэрэннадмид Болормаа	Нягтлан бодогч	"Силикат" ХК-ийн нягтлан бодогч	Үгүй
5	Дорж Энхболд	Бүрэн дунд	"Силикат" ХК-ийн борлуулалт хариуцсан менежер	12,77%

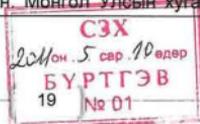

6	Володя Мөнхтуяа	Эдийн засагч	"Агч трейд" ХХК-ийн нягтлан бодогч	12,00%
7	Нямдаш Цогцлон	Хуульч	"Силикат" ХК-ийн үйлдвэрлэл хариуцсан дэд захирал	7,5%
8	Мягмарсүрэн Наранзул	Барилгын материалын технологич	"Силикат" ХК-ийн технологич	Үгүй
9	Бямба Сэр-Од	Барилгын материалын технологич	"Силикат" ХК-ийн технологич инженер	Үгүй

Хүснэгт 4 ТУЗ-ын гишүүдийн мэдээлэл

Гүйцэтгэх захирал, удирдлагын багийн гишүүд, ерөнхий нягтлан бодогч, ерөнхий мэргэжилтнүүдийн мэдээлэл

Гүйцэтгэх захирал	Цэрэннадмидын Содбилэг нь 1968 оны 01 дүгээр сарын 16-нд Өвөрхангай аймгийн төвд төрсөн. 1976-1986 онд ерөнхий боловсролын сургуульд, 1993-1997 онд Тэнгэр дээд сургуулийн Философи социологийн ангийг социологич мэргэжлээр төгссөн. 1998-2007 онд Монгол газар компанид Дэд захирлаар, 2007 оноос Силикат ХК-д гүйцэтгэх захиралаар ажиллаж байна.
Ерөнхий инженер	Галдаабаатар овогтой Ганболд нь 1970 оны 11 дүгээр сарын 25-нд Дархан хотод төрсөн. 1978-1988 онуудад ерөнхий боловсролын сургуульд суралцсан. 1994 онд Дархан хотын ТИС-ийн барилгын материал технологи инженерээр төгссөн. 2009 онд Монгол Улсын мэргэшсэн инженерийн болзлыг хангасан.
Үйл ажиллагаа эрхэлсэн захирал	Жалбуу овогтой Ганболд нь 1965 оны 6 дугаар сарын 17-нд Дорноговь аймгийн Сайншанд суманд төрсөн. 1988 онд Монгол Улсын Хөдөө Аж Ахуйн их сургуулийг Агро-химич мэргэжлээр суралцаж төгссөн бөгөөд 2000 онд ОХУ-ийн Екатеринбург хотын Уралын их сургуулийг Бизнесийн удирдлагын чиглэлээр төгсчээ. Тэрбээр 1988-1993 онд Ургамал Газар Тариалангын Эрдэм шинжилгээний хүрээлэнд, 2001-2009 онуудад "Агч Формула" ХХК-нд захиралаар ажиллаж байсан бөгөөд 2009 оноос эхлэн "Силикат" ХК-ийн үйл ажиллагаа эрхэлсэн захиралаар ажиллаж байна.
Ерөнхий нягтлан бодогч	Дэжмаа овогтой Уранчимэг нь 1958 оны 04 дүгээр сарын 10-нд Завхан аймгийн Алдархаан суманд төрсөн. 1965-1975 онд Завхан аймгийн 10 жилийн сургуулийг, 1977 онд Худалдааны техникумын Нягтлан бодогч-эдийн засагч мэргэжлээр, 1981 онд МУИС-ийн ЭЗ-ийн факультетийн нягтлан бодогч-эдийн засагч мэргэжлээр, 1998 онд Удирдлагын академийн эдийн засгийн бакалавр мэргэжлээр тус тус төгссөн. Монгол Улсын хугацаагүй эрхт мэргэшсэн.

	<p>нягтлан бодогч, Монгол Улсын аудиторын болзлыг хангасан.</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1977-1986 онд Завхан аймгийн Бөөний баазад ахлах нягтлан бодогч - 1986-1991 онд Завхан аймгийн Хот тохижилтын газрын ерөнхий нягтлан бодогч - 1991-2003 онд Завхан аймгийн Ус сувгын газрын ерөнхий нягтлан бодогч - 2003-2008 онд УБ аудит корпорацид аудит - 2008 оноос Силикат ХК-д ерөнхий нягтлан бодогчоор тус тус ажиллаж байна
Механик инженер	<p>Сайнбаяр овогтой Баярсайхан нь 1970 онд Дархан хотод төрсөн. 1978-1988 онд Булган аймгийн 10 жилийн сургуулийг, 1988-1993 онд Беларусь улсын Мотиллов хотод Барилгын техникумын сантехникийн техникч мэргэжлээр, 1993-1997 онд ШУТИС-ийн Дархан дахь салбарын БМУТТ-ийн инженер мэргэжлээр тус тус төгссөн. 1997-2009 онуудад УБ хотын "Хөнгөн бетон" ХК-ны үйлдвэрт механик инженерээр ажилласан. 2011 оноос "Силикат" ХК-д механик инженерээр ажиллаж байна. 2009 онд Монгол Улсын мэргэшсэн инженерийн цол горилсон.</p>
Хөдөлмөр хамгаалалын инженер	<p>Сарынд овогтой Асылхан 1945 онд Баян-Өлгий аймгийн Баяннуур суманд төрсөн. 1958-1968 онд Баян-Өлгий аймгийн 10 жилийн сургуулийг, 1968-1973 онд ЗХУ-ын Свердловск хотын Политехникийн дээд сургуулийг дулааны инженер мэргэжлээр төгссөн. 1973-2005 онд Дархан хотын Дулааны Цахилгаан станцад дулааны инженер, зуухны засварын инженер, ИТАлбаны ахлах инженер, 2005-2007 онд Ноёд группын Дулааны инженерээр, 2007 оноос "Силикат" ХК-д дулааны инженер, хөдөлмөр хамгаалалын инженерээр тус тус ажилласан. 2006 онд Монгол Улсын мэргэшсэн инженерийн болзлыг хангасан.</p>

Хүснэгт 5 Үндэслэлийн багийн гишүүд

1.9 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧ КОМПАНИ, ХЯНАЛТЫН БАГЦ ЭЗЭМШИГЧИД, ТЭДГЭЭРИЙН НЭГДМЭЛ СОНИРХОЛТОЙ ЭТГЭЭДИЙН ӨР ТӨЛБӨРИЙН ТАЛААРХ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Компанийн олон нийтэд гаргасан нийт хувьцааны хяналтын багцыг дангаар болон нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн хамт эзэмшигч нь тус компанийн гүйцэтгэх захирал Ц.Содбилэг юм.

Компанийн хяналтын багц эзэмшигчийн өр төлбөрийн талаарх 2010 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдрийн "Банк, хадгаламж зээлийн хоршоодын төлбөр барагдуулах ажлын алба"-ны тодорхойлолт, 2010 оны 12 дугаар сарын 21-ны өдрийн "Монгол банкны зээлийн мэдээллийн сан"-гийн тодорхойлолтоор.

хяналтын багц эзэмшигч нь хугацаа хэтэрсэн аливаа өр төлбөргүй болохыг тодорхойлсон байна.

1.10 КОМПАНИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ӨНӨӨГИЙН НӨХЦӨЛ БАЙДЛЫН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЭЛ

Тус үйлдвэр нь 2006 оноос зах зээлийн эрэлт хэрэгцээ, үр өгөөжийг судалсны үндсэн дээр силикат тоосго үйлдвэрлэх шугамыг хөнгөн бетон үйлдвэрлэх шугамд шилжүүлэх ажлыг эхлүүлж тухайн оныхоо 2 сарын 25-нд ашиглалтанд оруулсан. Хөнгөн блок нь (360x180x600) ба (360x240x600) гэсэн хэмжээтэйгээр хоногт 130 м3, жилд 40000 м3 хөнгөн бетон үйлдвэрлэх хүчин чадалтай.

Мөн 2008 онд шохойн үйлдвэртээ технологийн нэмэлт шинэчлэлт хийснээр 80 хүртэлх хувийн идэвхжил бүхий 80-180 мм бүхэл, 0-30 мм буталсан хагас нунтаг, 0,063-0,08 мм тээрэмдсэн нунтаг шохой гэсэн ангиллаар сайн чанарын цэвэр шохойг үйлдвэрлэж эхэлсэн. Шохой нь MNS-347-99, MNS-347-2002 тоот Улсын стандарттай.

Тус үйлдвэр нь хөнгөн бетон блокны үйлдэрлэл, шохойн үйлдвэрлэл, элс болон шохойн чулуун олборлолт гэсэн 3 үндсэн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж, дараахь нэр төрлийн бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрлэж байна.

Бүтээгдэхүүн		Стандарт	Хэмжээ	Хүчин чадал
Хөнгөн блок	бетон		360x180x600 360x240x600	Жилд 40 мянган м3 / хоногт 135м3
Шохой		MNS-347-99 MNS-347-2002	70-80 орчим хувийн идэвхжил бүхий бүхэл (10-80мм) болон нунтаг шохой	Хоногт 30т/ жилд 10 мянган тонн
Шохойн чулуу		MNS-963-91		Цагт 40тн
Элс			SiO2	

Хүснэгт 6 Компанийн үйлдвэрлэл

Шохойг өөрийн хөнгөн бетоны үйлдвэрлэлд түүхий эдийн зориулалтаар ашиглахаас гадна шууд хэрэглэгчид нийлүүлж байна.

Шохойн үйлдвэрлэлийн технологийн горим

Шохойн чулууг технологийн дагуу олборлон, 15-20тн даацтай автомашинаар 600мм х 600мм х 600мм-ээс бага ширхэглэлтэйгээр тээвэрлэн авчирч хацарт бутлуураар анхан шатны бутлалт хийж, шигшүүрээр ялган технологт тохирох фракцтай (Ø60мм -930мм) чулууг шохойн зууханд шатааж, технологт тохирохгүй жижиг фракцтай чулуу болох 15-45мм ширхэгтэйг Дарханы төмөрлөгийн үйлдвэрт, 5-15мм ширхэгтэйг барилгын компаниудад дайрганы зориулалтаар, 0-25мм ширхэгтэйг Эрэл цементийн үйлдвэрт тус тус хөнгөлөлтэй үнээр борлуулдаг. Эдгээр жижиг фракцын чулууг бүрэн (10-60мм) ашиглаж болох технолог нэвтрүүлэх шаардлага тавигдаж байгаа. Шохойн чулууг шохой шатаах 4 зууханд ачаалж, 1200°C температурт шатааж ($\text{CaCO}_3 \rightarrow \text{CaO} + \text{CO}_2\uparrow$) шохой гарган авна. Зуухнаас гарсан шохойг шигшүүрээр бүхэл нунтаг болгон ялгаж Бороо Гоулд, Арьс ширний үйлдвэрүүд, хөнгөн бетоны үйлдвэрүүдэд хувиарилж борлуулна. Шохойн чанарт нөлөөлөх гол хүчин зүйл бол шохойн чулууны химийн найрлага юм. Шохойн чулууны найрлага дахь CaCO_3 – 90%-ээс доошгүй, MgO –3%-аас ихгүй, бусад агуулга 10%-аас ихгүй байх шаардлагатай.

Уулын баяжуулах үйлдвэрийн хөвүүлэн баяжуулах процессыг идэвхжүүлэхийн тулд уусмал дахь рН-ийн түвшинг өсгөж урвал явагдах орчинг тохируулдаг үндсэн түүхий эд нь шохой юм.

Компаний бүтээгдэхүүний чанар, үзүүлэлт, өртөг болон үнэнд нөлөөлөх зүйлс нь мэдээж дэд бүтэц, түүхий эд материал байдаг.

Түүхий эд материалын хувьд авч үзвэл:

Шохой нь өөрөө бэлэн бүтээгдэхүүн болохоос гадна хөнгөн бетоны гол түүхий эд болдог. Шохойн болон хөнгөн бетоны үндсэн түүхий эд материал нь цахиурлаг элс, шохойн чулуу, нүүрс, өндөр даралтын уур байдаг.

Шохойн чулуу - Дархан-Уул аймгийн шохойн чулууны 5 дугаар ордоос өрөмдлөг тэсэлгээний аргаар олборлон авч ашиглана.

Компани нь одоогийн байдлаар шохойн үйлдвэрлэлийн тогтвортой үйл ажиллагааг хангахын тулд “СиБиЗи” ХХК, “Идэр хайрхан” ХХК-тай шохойн чулуу худалдан авах гэрээ байгуулан ажиллаж байгаа. Шохой нийлүүлэгч компаниуд нь өөрсдийн ордоос чулуу бэлдэн нийлүүлдэг.

Дархан-5 ордын дэлгэрэнгүй мэдээлэл:

Ордын байршил: Дархан Уул аймгийн нутагт Дархан хотоос зүүн ургаш 8 км, “Субликат” ХК-ийн үйлдвэрээс 4 км зайд оршино

Ордын газар зүйн байршлын солбилцол нь: 106° 5' д.У ; 49° 45' х.Ө

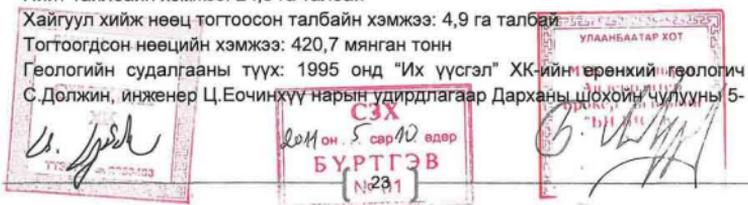
Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл: 14949А

Нийт тайлбайн хэмжээ: 24,9 га талбай

Хайгуул хийж нөөц тогтоосон талбайн хэмжээ: 4,9 га талбай

Тогтоогдсон нөөцийн хэмжээ: 420,7 мянган тонн

Геологийн судалгааны түүх: 1995 онд “Их үүсгэл” ХК-ийн ерөнхий геологич С.Должин, инженер Ц.Еочинхүү нарын удирдлагаар Дарханы шохойн чулууны 5-

р ордод урьдчилсан хайгуулын ажил хийж шохойн чулууны нөөцийг үйлдвэрийн зэргээр үнэлсэн.

Ордын шохойн чулууны хими эрдсийн найрлага

Дээжийн дугаар	Карбонатад хамаарах исэлийн агуулга, %				Үндсэн эрдсийн агуулга
	CaO	MgO	ШГХ	Бусад хольц	
Tso-1	53,48	0,38	42,55	3,59	CaCO ₃ -95,50
Tso-2	54,04	0,19	42,79	2,98	CaCO ₃ -96,50
Tso-3	53,20	0,19	41,97	4,64	CaCO ₃ -96,00
Tso-4	53,20	0,58	42,19	4,03	CaCO ₃ -95,00

Хүснэгт 7 Ашиглахаар төлөвлөж буй шохойн чулууны ордын шохойн чулууны эрдэсийн найрлага

Дээж авалтын тэмдэглэл Tso өрмийн дугаар.

Дээрх ордын хими эрдсийн найрлага нь уул уурхайн салбарт баяжуулах үйлдвэрүүдийн хүдэр баяжуулах технологийн орчин тохируулагч гол түүхий эдийн болзлыг бүрэн хангаж байгаа.

Ордын техник эдийн засгийн үндэслэл, орд ашиглалт

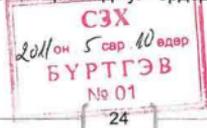
Хөдөө аж ахуй үйлдвэрийн яамны геологи уул, уурхайн газрын дэргэдэх ШУТЗ-ийн 1996 оны 12 дугаар сарын 21-ны өдрийн 189 тоот хурлын протоколоор шохойн чулууны 5-р ордын ("Силикат" ХК-ийн 14949А тоот ашигт малтмал ашиглах тусгай зөвшөөрлийн 24,9 га талбайд хамаарах) нөөцийг С1 зэргээр 1205.5 мянга.тн-оор тогтоосон.

Ордын техник эдийн засгийн үндэслэлийг 2010 онд Монгол Улсын зөвлөх инженер Ц.Билэгтбаяраар ахлуулсан "Эвсэг Монгол" ХХК-ийн уул уурхайн инженерийн баг гүйцэтгэсэн. Тус техник эдийн засгийн үндэслэлээр ордын 1/5-д буюу 4,9 га талбайд тодорхойлсон 420,7 мянган тонн нөөцийг жилд 86 мянган тонн шохойн чулуу олборлолт хийн 4,9 жил ашиглахаар тооцоолсон. Шохойн ордын үлдсэн 4/5 буюу 20 га талбайн нөөцийг дахин шинэчлэн тогтоон дараагийн жилүүдээс шохойн чулуун олборлолтыг хийнэ.

Байгаль орчны нөхөн сэргээлт

Уул уурхайн үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаагаар эвдэрсэн газар нь гүний ангилалд хамаарагдах бөгөөд нөхөн сэргээлт хийгдэнэ. Хөрс хуулалтын ажлын явцад гарах үржил шимт хөрсийг ил уурхайн урд талд овоолго үүсгэн овоолно. 2,6 га талбай шинээр эвдрэлд орох ба эвдрэлд орсон талбайг нөхөн сэргээнэ. Ашиглалтын 1, 2, 3, 4-р жилийн хөрсийг гадаад овоолгоор нөхөн дүүргэлт хийж, техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлууд хийнэ.

Хувьцаа гарган татан төвлөрүүлэх хөрөнгийн 17,9 хувь нь уулын ажлын техникийн бааз суурийг шинээр байгуулахад зарцуулагдана. Ордын хөрс хуулалт дунджаар 2.6-3.0 м цаашид уг ордод нарийвчилсан хайгуул, хийх шаардлагатай.

Цахиурлаг элс – Компанийн эзэмшиж буй ашигт малтмал ашиглах лицензийн 3998Х тоот гэрчилгээ бүхий Хараа голын баруун эрэгт орших "Сайхан"-ы ордоос 9 км асфальтан замаар автомашинаар тээвэрлэн хангах ба энэхүү элс нь гүний усанд автаагүй тул тааламжтай нөхцөлтэй, ОСТ 21-1-72-аар Автоклавын хөнгөн бетон ба силикат тоосгоны стандартад тохирсон, хайгуулын үеийн нөөц = А+В+С1 блок = 5,209.9 мянган м3. Өнөөдрийн хүчин чадлаар ажиллахад 60 жилийн турш хангахаар тогтоогдсон.

Чулуун нүүрс-ийг Дархан-Уул аймгаас 75 км зайд орших Шарын голын уурхайгаас төмөр замаар гэрээний үндсэн дээр тээвэрлэн хангадаг.

Өндөр даралтын уур-ийг Үйлдвэрээс 400м-ийн зайд орших Дархан-Уул аймгийн дулааны цахилгаан станцаас уурын шугамаар гэрээний үндсэн дээр авч хангана.

Түүхий эд материалыг шаардагдах тоо хэмжээгээр ашиглалтын лицензийн гэрчилгээ, аж ахуйн гэрээний үндсэн дээр ашиглана. Ил уурхайд ашиглалт эрхлэн явуулах хүндрэл, саад бэрхшээл байхгүй бөгөөд уулын болон авто тээврийн машин техникт сүүлийн 10 гаруй жилийн хугацаанд парк шинэчлэлт хийгдээгүйн улмаас хуучирч элэгдэн ашиглалтын шаардлага хангахгүйд хүрсэн байдлыг харгалзан паркийн зохих хувийг шинэчлэх арга хэмжээ авахаар ажиллаж байгаа.

Дэд бүтцийн хувьд авч үзвэл:

Тус үйлдвэр нь Дархан хотын үйлдвэрийн дүүрэгт байрладаг, дэд бүтцийн хувьд бүрэн бие даасан байдалтай. Өөрийн бүтээгдэхүүнийг Дархан уул аймаг төдийгүй Булган, Сэлэнгэ, Орхон, Алтанбулаг, Улаанбаатар, Сайншанд, Замын Үүдийн чөлөөт бүс зэрэг аймаг хотуудад асфальтан болон төмөр замаар тээвэрлэн хүргэх нөхцөл бүрдсэн, газар зүйн байршлын хувьд ашигтай зангилаа байрлалд оршдог байна. Тухайлбал:

- ✓ Өөрийн эзэмшлийн 1км төмөр замтай бөгөөд Дархан-2 өртөөтэй холбогдсон.
- ✓ Асфальтан замаар Дархан, Улаанбаатар болон Мянганы замтай холбогдсон.
- ✓ Өндөр даралт (12-15ат)-ын уурын ф150 мм шугамаар ДЦС-тай холбогдсон.
- ✓ Үйлдвэрийн дүүргийн цэвэр, бохир усны шугамд холбогдсон.
- ✓ Утсан харилцааны хүрэлцэх тооны дугаараар хангагдсан. Эдгээр шугамын багтаамж даац хүрэлцэх хэмжээний нөөцтэй тавигдсан. Утас, факс, интернэт гэх мэт харилцаа холбооны үйлчилгээнд бүрэн холбогдсон

Үйлдвэрийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэхэд дэд бүтцийн нэмэгдэл эх үүсвэр шаардлагагүй.

Сүүлийн 3 жилд үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний хэмжээ

Бүтээгдэхүүн	2008	2009	2010*
Хөнгөн бетон/м3	19 880,00	9 722,10	9 998,80
Шохой/тн	5 316,50	9 075,10	7 171,50

Хүснэгт 8 Сүүлийн 3 жилд үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний хэмжээ

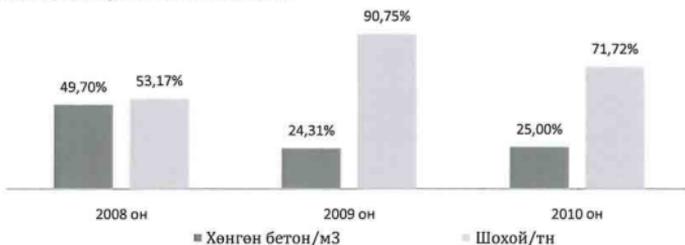
СЭХ
2011 он 5 сар 02 өдөр
БҮРТГЭВ
(25)

УЛААНБААТАР
2010
МАН-и-9 998,80
Анхны
БРОСС
7 171,50

СЭХ
1133727 - 0102453

Өнгөрсөн 3 жилийн дунджаар манай компани хөнгөн бетон үйлдвэрлэлийн хүчин чадлынхаа 30 хүрэхгүй хувийг ашиглаж байсан нь үйлдвэрлэлийн ашигт ажиллагаанд сөргөөр нөлөөлж байсан.

Үйлдвэрийн хүчин чадал ашиглалт

Зураг 4 Үйлдвэрийн хүчин чадал ашиглалт

2008 оноос барилгын салбарын бүтээн байгуулалтын хэмжээ буурч, уул уурхайн салбар эрчимтэй өсөн нэмэгдсэнээр компани нь шохойн үйлдвэрлэлд түлхүү анхаарч ажилласан.

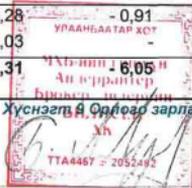
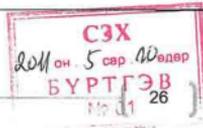
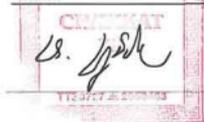

Шохой үйлдвэрлэл

Орлого зарлагын бүтэц

ҮЗҮҮЛЭЛТ	2007 он хувь	2008 он хувь	2009 он хувь	2010 он хувь
Борлуулалтын орлого	100,00	100,00	100,00	100,00
Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг	94,01	49,85	82,40	81,89
Нийт ашиг	5,99	50,15	17,60	18,11
Үйл ажиллагааны зардал	19,14	17,48	6,76	9,44
Үйл ажиллаганы ашиг	-13,15	32,68	10,84	8,67
Зээлийн хүүгийн зардал	23,42	29,39	11,75	5,10
Татварын өмнөх ашиг	-36,57	3,28	-0,91	3,57
Орлогын татвар	-	0,03	-	0,36
Татварын дараах цэвэр ашиг	-67,86	0,31	6,05	3,21

Хүснэгт 4 Орлого зарлагын бүтэц

1.11 СҮҮЛИЙН 4 ЖИЛИЙН БОЛОН ҮНЭТ ЦААС ГАРГАХААР ЗӨВШӨӨРӨЛ ХҮССЭН ӨРГӨДӨЛ ГАРГАХЫН ӨМНӨХ УЛИРЛЫН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД /Мянган төгрөг/

БАЛАНС

ҮЗҮҮЛЭЛТ	2007 он	2008 он	2009 он	2010 он
Эргэлтийн Хөрөнгө				
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	685.0	245.0	705.0	4 420.0
Дансны авлага	61 327.0	73 279.0	29 867.0	24 666.0
Бусад авлага	31 521.0			
Бараа материал	154 571.0	910 760.0	610 505.0	873 129.0
Урьдчилж төлсөн зардал		90 000.0	90 000.0	
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	248 103.0	1 074 284.0	731 077.0	902 215.0
Эргэлтийн бус хөрөнгө				
Үндсэн хөрөнгө	761 762.0	1 027 771.0	1 545 250.0	4 317 238.0
Хуримтлагдсан элэгдэл	-150 718.0	-210 777.0	-400 485.0	-134 480.0
Бусад үндсэн хөрөнгө		3 379.0	3 379.0	93 210.0
Хуримтлагдсан элэгдэл				-1 350.0
Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	611 044.0	820 373.0	1 148 143.0	4 274 617.0
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	859 147.0	1 894 657.0	1 879 220.0	5 176 833.0
Богино хугацаат өр төлбөр				
Дансны өглөг	133 219.0	97 696.0	149 280.0	286 727.0
Цалингийн өглөг	6 211.0	12 604.0	-	2 294.0
Орлогын татварын өглөг		221.0	221.0	4 572.0
ХАОАТ-н өглөг	8 885.0	26 996.0	21 238.0	13 122.0
НӨАТ-н өглөг	9 475.0	10 735.0	-	8 668.0
Бусад татварын өглөг	8 357.0	1 449.0	449.0	9 995.0
ЭМНД-ийн шимтгэлийн өглөг	25 172.0	17 615.0	-	-
Банкны богино хугацаат зээл	441 115.0	1 501 526.0	1 491 526.0	1 454 250.0
Бусад өглөг	114 510.0	111 592.0	110 817.0	374 840.0
Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	746 944.0	1 780 435.0	1 773 531.0	2 154 469.0
Эзэмшигчдийн өмч				
Хувьцаат капиталын дүн	17 013.0	17 013.0	17 013.0	17 013.0
Дахин үнэлгээний нөөц	430 305.0	430 305.0	430 305.0	3 595 288.0
Хуримтлагдсан ашиг (алдагдал)	-335 114.0	-333 095.0	-341 629.0	-589 936.0
Тайлангийн үеийн	-198 513.0	2 019.0	-8 534.0	39 198.0
Өмнөх үеийн	-136 601.0	-335 114.0	-333 095.0	-629 134.0
Эзэмшигчдийн өмчийн дүн	112 203.0	114 222.0	105 688.0	3 022 364.0
ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨМЧИЙН ДҮН	859 147.0	1 894 657.0	1 879 220.0	5 176 833.0

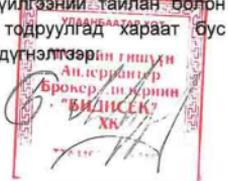
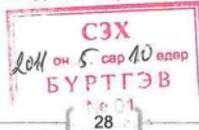

ОРЛОГЫН ТАЙЛАН

ҮЗҮҮЛЭЛТ	2007 он	2008 он	2009 он	2010
Үндсэн үйл ажиллагааны орлого				
Борлуулалтын орлого	292 512.0	652 468.0	1 010 918.0	1 220 653.0
Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг	(274 998).0	(325 244.0)	(832 694.0)	(999 593.0)
Нийт ашиг (алдагдал)	17 513.0	327 224.0	178 224.0	221 059.0
Үйл ажиллагааны зардал				
Үндсэн болон нэмэгдэл цалин зардал	28 871.0	45 797.0	32 033.0	19 297.0
Нийгмийн даатгалын зардал	5 774.0	2 764.0	3 096.0	2 277.0
Засвар үйлчилгээний зардал	2 513.0	72.0	-	8 984.0
Ашиглалтын зардал		11 687.0	150.0	6 739.0
Түрээсийн зардал		1 673.0	776.0	244.0
Албан томилолтын зардал	2 780.0	20 060.0	833.0	1 721.0
Тээврийн зардал		1 100.0	55.0	1 000.0
Түүхий эд материалын зардал		4 305.0	181.0	1 788.0
Элэгдлийн зардал		54.0	13 291.0	18 194.0
Зар сурталчилгааны зардал	556.0	2 750.0	2 770.0	3 104.0
Шуудан, холбооны зардал	7 761.0	1 139.0	1 321.0	4 449.0
Шатахууны зардал	4 628.0	3 952.0	7 973.0	25 072.0
Шагнал, урамшуулалын зардал, бичиг хэрэг	1 412.0	525.0		1 322.0
Зээлийн хүүгийн зардал	68 500.0	191 771.0	118 828.0	62 241.0
Бусад зардал	1 680.0	18 146.0	5 888.0	21 076.0
Үйл ажиллагааны зардлын дүн	124 475.0	305 793.0	187 195.0	177 506.0
Үндсэн үйл ажиллагааны ашиг (алдагдал)	(106 962.0)	21 431.0	(8 970.0)	43 553.0
Үндсэн бус үйлдвэрлэл, үйлчилгээний ашиг (алдагдал)	(91 551.0)		633.0	-
Бусад		(19 187.0)	(1 069.0)	
Үндсэн бус үйл ажиллагааны ашиг (алдагдал)-ын дүн	(91 551.0)	(19 187.0)	-436.0	-
Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)	(198 513.0)	2 244.0	(9 406.0)	43 553.0
Орлогын татварын зардал		224.0		4 355.0
ТАТВАР ДАРААХ АШИГ (АЛДАГДАЛ)	(198 513.0)	2 019.0	(61 128.0)	39 198.0

Хүснэгт 11 Орлогын тайлан

Нягтлан бодох бүртгэл, аудит баталгаажуулалт, хөрөнгийн үнэлгээний "Сүлд Аудит" ХХК нь Үнэт цаас гаргагч компанийн 2010 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс 2010 оны 12 дугаар сарын 01-ны өдрөөр тасалбар болгон бэлтгэсэн үлдэгдэл тэнцэл, орлогын тайлан, өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, мөнгөн гүйлгээний тайлан болон нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогууд, тэмдэглэл, тодруулгад хараат бус аудиторын тайлан гарган баталгаажуулсан. Тус компанийн дүгнэлтээр

2010 оны 12 дугаар сарын 31-ны өдрийн байдлаарх "Силикат" ХК-ийн санхүүгийн тайлангууд нь санхүүгийн байдал хийгээд тухайн өдрөөр тасалбар болгосон жилийн үйл ажиллагааны үр дүн, цэвэр хөрөнгө, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээгээр Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартад нийцүүлэн, аж ахуйн нэгж байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх болон санхүүгийн тайлан бэлдэх заавар, журмын дагуу илэрхийлсэн байна.

1.12 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧ КОМПАНИЙН БУСАДТАЙ БАЙГУУЛСАН ИХ ХЭМЖЭЭНИЙ ХЭЛЦЭЛ, ХУУЛЬ ЗҮЙН ХАРААТ БУС ДҮГНЭЛТ

Компани нь олон нийтэд үнэт цаас санал болгон гаргах үйл ажиллагаатай холбогдуулан "Нийтэд санал болгон худалдах үнэт цаасыг бүртгэх, анхдагч зах зээлд санал болгох худалдах журам"-д заасны дагуу 2010 оны 07 дугаар сарын 18-ны өдөр "Монгол Өмгөөлөгч" хууль зүйн фирмтэй хууль зүйн туслалцаа үзүүлэх гэрээ байгуулан ажилласан. Гэрээний дагуу хуульчид холбогдох материалуудтай танилцсаны үндсэн дээр дараах чиглэлээр 2010 оны 12-р сарын 22-ны өдрийн №154 тоот албан тоотын хавсралтаар хараат бус дүгнэлт гаргасан. Хуулийн компанийн дэлгэрэнгүй дүгнэлт хавсралтад тусгагдсан.

- Дүрэм, журам, бусад этгээдтэй байгуулсан гэрээ хэлцэл нь хууль тогтоомж, компанийн засаглалын кодекст нийцэж байгаа эсэх,
- Үйл ажиллагааны гол үндэслэл болсон тусгай зөвшөөрөл нь хүчин төгөлдөр эсэх, тэдгээрийн хугацаа дуусах, цуцлагдах зэргээр үйл ажиллагаанд бодитой нөлөөлж болох нөхцөл байдлын талаар

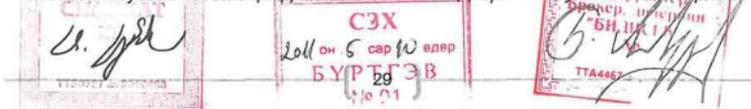
Хуулийн компанийн дүгнэлтээр

Дүрэм, журам, гэрээ, хэлцэл нь үнэт цаас гаргагчийн болон хөрөнгө оруулагчдын ашиг сонирхол, үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль тогтоомж, хорооноос тогтоосон журмуудад нийцэж байгаа эсэх талаар:

"Силикат" ХК-ийн дүрэм, үйл ажиллагааны журмууд нь компанийн хөрөнгө оруулагчдын ашиг сонирхолд нийцсэн, хөрөнгө оруулагчдын эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг бүрэн хангаж боловсруулагдсан төдийгүй Үнэт цаасны тухай хууль, Компанийн засаглалын кодекст нийцэж байна. Харин 2008 оны 03 дугаар сарын 12-ны өдрийн 8 тоот зээлийн гэрээний зээлдүүлэгч тал болох Зоос банк нь зээлийг хуваарийн дагуу олгох үүргээ биелүүлээгүй байдлаас шалтгаалж компанийн төлөвлөсөн үйл ажиллагааг алдагдуулсан, бусадтай байгуулсан бүтээгдэхүүний нийлүүлэлтийг тасалдуулахад хүргэн, санхүүгийн хүндрэлд оруулсан зэрэгээс шалтгаалж хөрөнгө оруулагчдын эрх, хууль ёсны ашиг сонирхолд сөргөөр нөлөөлж болохуйц нөхцөл байдлыг үүсгэсэн байна.

Үйл ажиллагааны гол үндэслэл болсон тусгай зөвшөөрөл нь хүчин төгөлдөр эсэх, тэдгээрийн хугацаа дуусах, цуцлагдах зэргээр үйл ажиллагаанд бодитой нөлөөлж болох нөхцөл байдлын талаар:

"Силикат" ХК нь одоогоор үйлдвэрлэлийн үндсэн түүхийг худалдан авч, хайрга, шохойн чулууны орд бүхий талбайд хайгуул хийх, ашиглалт явуулах эрхийг олгосон тусгай зөвшөөрлүүдийг эзэмшдэг. Дээрх 2 тусгай зөвшөөрлийг

хуулийн дагуу эзэмшиж байгаа бөгөөд эдгээр тусгай зөвшөөрлийн нөхцөл шаардлагыг хангаж ажиллаж байгаа тул тусгай зөвшөөрөл цуцлагдах шалтгаан байхгүй байна.

Сүүлийн 3 жилд хийсэн хэлцлийн дотор их хэмжээний болон сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл байгаа эсэх, байгаа бол хуульд заасан журмын дагуу байгуулсан эсэх талаар:

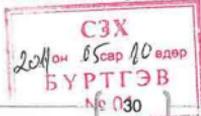
"Силикат" ХК-иас "Зоос банк"-тай байгуулсан 2008 оны 03 дугаар сарын 12-ны өдрийн 8 тоот Зээлийн гэрээ нь Компанийн тухай хуулийн 84 дүгээр зүйлд заасан их хэмжээний хэлцэлд хамаарч байна. Учир нь уг гэрээ байгуулагдах үед компанийн балансын актив 1.133.516.022 /нэг тэрбум нэг зүүн гучин гурван сая таван зүүн арван зургаан мянга хорин хоёр/ төгрөг байжээ. /компанийн 2008 оны 1-р улирлын санхүүгийн тайланд үндэслэл/ Уг гэрээг байгуулахад компанийн ТУЗ-ийн хурлын 2007 оны 02 дугаар сарын 26-ны өдрийн 03 тоот тогтоолыг үндэслэсэн байна. Уг тогтоолоор гэрээ байгуулах эрхийг гүйцэтгэх захирал Ц.Содбилэгт олгожээ. Компанийн тухай хуулийн 76 дугаар зүйлийн 76.1.16 дахь заалт, компанийн дүрмийн 8.1-д заасны дагуу их хэмжээний хэлцэл хийх эрх олгох эрхийг компанийн ТУЗ-д хамааруулсан байна. ТУЗ-ийн тогтоол нь компанийн дүрэмд заасан шаардлагыг хангаж байна.

Компаниас сүүлийн 3 жилийн хугацаанд Компанийн тухай хуулийн 86 дугаар зүйлд заасан сонирхлын зөрчил бүхий этгээдтэй гэрээ хэлцэл байгуулаагүй байна /компаниас гаргаж өгсөн сүүлийн 3 жилд бусад этгээдтэй байгуулсан гэрээ, хэлцэл болон гүйцэтгэх захирал, хувь нийлүүлэгчдийн хурлын даргын тайлбарыг үндэслэл/.

Компанийн тухай хуулийн 84-р зүйлд заасны дагуу хэлцэл хийхийн өмнөх балансын активын нийт дүнгийн 25 хувиас дээш үнэтэй эд хөрөнгө, эд хөрөнгийн эрхийг худалдах, худалдан авах, захиран зарцуулах болон барьцаалахтай холбогдсон хэлцлийн талаарх дэлгэрэнгүй танилцуулга:

№	Активын дунд эзлэх хувь	Гэрээний агуулга	Гэрээ байгуулсан огноо	Эрх бүхий этгээдийн тогтоол, шийдвэр
1.	51% /2007 оны 3-р улирлын санхүүгийн тайланд эзлэх дүнгээр/	Зоос банктэй байгуулсан зээлийн гэрээ	2007 оны 07 дугаар сарын 02	ТУЗ-ийн 2007/02/26-ны өдрийн 03 тоот тогтоол
2.	106% /2008 оны 1-р улирлын санхүүгийн тайланд эзлэх дүнгээр/	Зоос банктэй байгуулсан зээлийн гэрээ	2008 оны 03 дугаар сарын 12	ТУЗ-ийн 2007/02/26-ны өдрийн 03 тоот тогтоол
3.	11% /2008 оны 3-р улирлын санхүүгийн тайланд эзлэх дүнгээр/	Зоос банктэй байгуулсан зээлийн гэрээ	2008 оны 07 дугаар сарын 18	ТУЗ-ийн 2007/02/26-ны өдрийн 03 тоот тогтоол

Хүснэгт 12 Компанийн бусадтай байгуулсан их хэмжээний хэлцэл

"Силикат" ХК-иас "Зоос банк"-тай байгуулсан 2008 оны 03 дугаар сарын 12-ны өдрийн 8 тоот Зээлийн гэрээ, 2008 оны 07 сарын 18-ны өдөр байгуулсан Зээлийн гэрээ нь Компанийн тухай хуулийн 84-р зүйлд заасан их хэмжээний хэлцэлд хамаарч байна.

Гэрээ байгуулагдсан: Уг гэрээг байгуулахад компанийн ТУЗ-ийн хурлын 2007 оны 02 дугаар сарын 26-ны өдрийн 03 тоот тогтоолыг үндэслэсэн байна. Уг тогтоолоор гэрээ байгуулах эрхийг гүйцэтгэх захирал Ц.Содбилэгт олгожээ. Компанийн тухай хуулийн 76 дугаар зүйлийн 76.1.16 дахь заалт, компанийн дүрмийн 8.1-д заасны дагуу их хэмжээний хэлцэл хийх эрх олгох эрхийг компанийн ТУЗ-д хамааруулсан байна. Иймд ТУЗ-ийн тогтоолоор гүйцэтгэх захиралд эрх олгон гэрээ байгуулсан нь хууль, дүрэмд нийцэж байна.

Гэрээ нь сонирхолын зөрчилтэй эсэх: Компанийн тухай хуулийн 86 дугаар зүйлд заасны дагуу Зоос банк нь "Силикат" ХК-тай сонирхлын зөрчил бүхий гэрээ хийх этгээдэд хамаарахгүй тул тус гэрээ нь сонирхлын зөрчилгүй хэлцэлд тооцогдоно.

Гэрээ хүчинтэй эсэх: Компанийн хөрөнгө оруулалт, эргэлтийн үйл ажиллагааны санхүүжилтэнд зориулан Зоос банкнаас авсан зээлийн гэрээнүүд нь бүгд хүчин төгөлдөр байгаа.

Гэрээгээр хүлээсэн үүргийн хэрэгжилт:

1. 2007 оны 07 дугаар сарын 02-нд 441 115 000 төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын зээлийн гэрээ байгуулсаны дагуу Зоос банкнаас 2007 оны 07 дугаар сарын 05-аас 2007 оны 12 дугаар сарын 03-ны хооронд нийт 441 115 000 төгрөгийн зээл олголт хийгдсэн. Тус зээлээс 0,2%-ийн эргэн төлөлт хийж 440 282 996 төгрөгийн үндсэн зээлийн үлдэгдэлтэй байна.
2. 2008 оны 03 дугаар сарын 12-нд 2 000 000 000 төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын зээлийн гэрээ байгуулсаны дагуу Зоос банкнаас 2008 оны 03 дугаар сарын 13-аас 2008 оны 04 дүгээр сарын 24-ны хооронд нийт зээлийн 52% тай тэнцэх дүнгээр буюу 1 041 240 503 төгрөгийн зээл олголт хийгдсэн. Компани нь тус зээлээс 13,6%-ийн эргэн төлөлт хийж 900 000 000 төгрөгийн үндсэн зээлийн үлдэгдэлтэй байна.
3. 2008 оны 07 дугаар сарын 18-нд 200 000 000 төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын зээлийн гэрээ байгуулсаны дагуу Зоос банкнаас 2008 оны 07 дугаар сарын 28-нд 200 000 000 төгрөгийн зээл олголт хийгдсэн. Компани нь тус зээлээс 43%-ийн эргэн төлөлт хийж 113 966 672 төгрөгийн үндсэн зээлийн үлдэгдэлтэй байна.

Монгол банкнаас зээл олгогч Зоос банкинд 2009 оны 11 дүгээр сарын 20-нд бүрэн эрхт төлөөлөгчөө томилж, 2010 оны 07 дугаар сарын 26-нд "Силикат" ХК-ийн зээлийг шүүхэд шилжүүлснээр зээлийн хүү бодолт албан ёсоор зогссон болно.

1.13 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧ КОМПАНИЙН ХӨРӨНГИЙН БОЛОН БИЗНЕСИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЛААРХ ҮНЭЛГЭЭНИЙ БАЙГУУЛЛАГЫН ДҮГНЭЛТ

Компанийн хөрөнгийн болон бизнесийн үнэлгээг 9011119040 улсын бүртгэлийн дугаар, 19 тоот хөрөнгийн үнэлгээ хийх тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээ бүхий "Үндэсний Реалти" ХХК-аар хөрөнгийн үнэлгээг 2010 оны 2-р улирлаар, бизнесийн үнэлгээний тайланг 2010 оны 3-р улирлын тайлангаар тасалбар болгон гүйцэтгүүлсэн. Тайланг 2010 оны 12 дугаар сарын 12-ны өдөр эцэслэн гаргасан болно.

Анхааруулга: Хөрөнгийн болон бизнесийн үнэлгээний тайлангийн гүйцэтгэлийн огноо 2010 оны 2 болон 3-р улирлаар тасарч хийгдсэн болно!

Хөрөнгийн үнэлгээний тухай:

Хөрөнгийн үнэлгээний зорилго

"Силикат" ХК-ийн өмчлөлд байгаа үл хөдлөх ба хөдлөх хөрөнгүүдийн өнөөгийн бодит үнэ цэнийг тодорхойлоход үнэлгээний зорилго оршсон.

Хөрөнгийн үнэлгээ нь санхүүгийн тайлагналын болон тус компанийн бизнесийн үнэлгээний зориулалтаар хийгдсэн. Үнэлгээний тайлан, тооцоо, үр дүнг санхүүгийн тайлан, нягтлан бодох бүртгэлд тусгахад зориулав.

Үнэлгээний арга зүй

Барилга байгууламж, тоног төхөөрөмж, тээврийн хэрэгслийг зардлын болон зах зээлийн жишиг үнийн хандлагаар, зам талбай, хашаа, гадна сантехникийн байгууламжуудыг зардлын (төсвийн) аргаар тооцож нэгдсэн үнэлгээний санал гаргасан.

Компанийн үл хөдлөх ба хөдлөх хөрөнгийн үнэлгээний нэгдсэн товчоо

№	Хөрөнгийн нэр	Балансаар 2010/06/30		Шинэчилсэн үнэлгээ			
		Бүгд дүн	Үлдэгдэл өртөг	Орлуулалтын өртөг	Элэгдэл	Дахин үнэлсэн дүн	Зохицуулалт хийгдсэн шинэчилсэн үнэлгээ
1	Барилга	376 684,93	142 035,35	4 867 803,33	1 977 662,60	2 890 140,72	2 521 554,77
2	Байгууламж	93 781,68	74 386,26	945 504,65	532 436,87	413 067,78	342 420,91
3	Тоног төхөөрөмж	786 929,34	652 719,57	1 302 004,96	211 156,39	1 090 848,57	1 081 684,65
4	Тээврийн хэрэгсэл	242 580,00	159 723,62	344 181,07	82 726,15	261 454,92	231 229,25
5	Тавилга эд хогшил	36 618,48	27 867,85	43 098,51	11 510,56	31 587,95	31 587,95
6	Компьютер, дагалдах хэрэгсэл	22 855,15	3 785,01	22 855,15	15 863,38	6 991,77	6 991,77
7	НИЙТ	1 559 449,58	517,67	7 525 447,66	2 831 355,95	4 694 091,71	4 215 469,30

Хүснэгт-13 Хөрөнгийн үнэлгээний товчоо

Компани нь хөрөнгийн үнэлгээнд тулгуурлан Сүлд аудитын компанийн зөвлөмжийн дагуу 2010 оны 3-р улирлын тайлан тэнцэлдээ анхны өртгөөс үнэлэн 7 525 447,70 төгрөгөөр тусгаж харуулсан. Санхүүгийн хичицуулах хорооны 2011 оны 01 дүгээр сарын 21-ны өдрийн 5/240 тоот албан бичгээр өгсөн зөвлөмжийн дагуу зээлийн хүүгийн төлбөрийг тусган, үлдэгдэл өртгөөс үнэлэн 2010 оны 4-р улирлын тайлан тэнцэлд залруулга хийж 4,317,237,722.84 төгрөгөөр бүртгэлд тусгасан болно.

ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ЗАСВАР ОРУУЛСАН БАЛАНС

ҮЗҮҮЛЭЛТ	/мянган.төгрөг/	
	2009.12.31	2010.06.30
ХӨРӨНГӨ		
Эргэлтийн хөрөнгө		
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	705,00	1 181,10
Авлага	29 866,70	48 274,90
Бараа материал	610 505,20	758 255,30
Урьдчилж төлсөн тооцоо	90 000,00	-
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	731 076,90	807 711,30
Эргэлтийн бус хөрөнгө		
Үндсэн хөрөнгө	1 545 249,50	7 525 447,70
- 400	-	-
Хуримтлагдсан элэгдэл	485,30	- 3 309 978,40
Биет бус хөрөнгө	3 378,50	93 378,50
Хуримтлагдсан элэгдэл	-	-
Хөрөнгө оруулалт ба бусад хөрөнгө	-	-
Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	1 148 142,70	4 308 847,80
НИЙТ ХӨРӨНГӨ	1 879 219,60	5 116 559,10
ӨГЛӨГ БА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨМЧ		
Богино хугацаат өглөг		
Дансны өглөг	149 280,40	213 910,90
Цалингийн өглөг	-	1 752,90
ААНОАТ-н өглөг	221,20	221,20
ХХОАТ-н өглөг	21 237,70	13 245,20
НӨАТ-н өглөг	-	3 708,10
Бусад татварын өглөг	448,80	424,80
ЭМНДШ-н өглөг	-	5 117,70
Банкны богино хугацаат зээл	1 491 526,30	1 454 249,70
Банкны зээлийн өглөг	-	264 023,90
Бусад өглөг	110 816,80	110 816,80
Богино хугацаат өглөгийн дүн	1 773 531,20	2 067 471,20
Урт хугацаат өглөг		
Урт хугацаат өглөг	-	-
Урт хугацаат өглөгийн дүн	-	-
Нийт өглөгийн дүн	1 773 531,20	2 067 471,20
Эзэмшигчдийн өмч		
Хувьцаат капитал	17 012,60	17 012,60
Дахин үнэлгээний нөөц	430 305,10	3 595 287,80
- 341	-	-
Хуримтлагдсан үр дүн	629,30	- 563 212,50
Эзэмшигчдийн өмчийн дүн	105 688,40	3 049 087,90
НИЙТ ӨГЛӨГ БА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨМЧ	1 879 219,60	5 116 559,10

Хүснэгт 14 Хөрөнгийн үнэлгээний засвар оруулсан баланс

Бизнесийн үнэлгээний тухай:

"Силикат" ХК нь нэмэлт хувьцаа гаргах болсонтой холбоотойгоор "Үндэсний Реалти" ХХК нь тус компанийн бизнесийн үнэлгээ буюу нэгж хувьцааны зах зээлийн өнөөгийн үнэлгээг 2010 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдөрөөр тасалбар болгон Олон улсын үнэлгээний стандарт, арга хандлага, аргачлалын дагуу бие даасан хараат бус байдалд хийж гүйцэтгэсэн.

Бизнесийн үнэлгээний тайланг

- Өртгийн хандлагын арга
- Орлого капиталжуулалтын хандлагаар
- Зах зээлийн харьцуулалтын хандлагаар үнэлсэн байна.

Үнэлгээний компани нь бизнесийн үнэлгээний зорилго, зориулалтаас хамаарч үнэлгээний арга сонголт, үр дүн, давуу болон дутагдалтай талуудыг шинжилж үзээд ирээдүйн цэвэр мөнгөн гүйлгээг хорогдуулан тооцох аргаар хийсэн бизнесийн үнэлгээнд 60 хувийн ач холбогдол өгч, өртгийн хандлагын аргаар үнэлгээг хийхдээ тухайн бизнесийн үйл ажиллагаа нь өөрчлөн зохион байгуулагдах, татан буугдахгүй цаашид үргэлжлэх учир цэвэр хөрөнгийн аргаар хийсэн үнэлгээнд 30 хувийн ач холбогдол, зах зээлийн харьцуулалтын хандлагын салбарын коэффициентийн аргаар хийсэн үнэлгээнд зах зээл дээрх мэдээллийн хомсдолтой байдал, байгаа мэдээллийн бодит байдалд нийцэх, найдвартай байдал, тухайн салбарын компаниудын хөрөнгийн зах зээл дээрх идэвхитэй бус үйл ажиллагаа зэргийг харгалзан тус аргад 10 хувийн ач холбогдол өгч үнэлсэн байна.

Үнэлгээний арга	2010/09/30 /мян.төг/	Ач холбогдол	Тооцсон дүн
Цэвэр хөрөнгийн арга	3 321 283,1	30%	996 384,93
Орлогын хандлагын арга	9 968 453,0	60%	5 981 071,78
Зах зээлийн харьцуулалтын	2 005 591,5	10%	200 559,15
	15 295 327,6	100%	7 178 015,9

Хүснэгт 15 Бизнесийн үнэлгээ

Үнэт цаас гаргагчийн бизнесийн өнөөгийн үнэ цэнийг дунджаар 7 178 015,9 (Долоон тэрбум нэг зуун далан найман сая арван таван мянга есөн зуун) мянган төгрөгөөр тодорхойлсон ба гүйлгээнд байгаа нийт 170 126 ширхэг энгийн хувьцаанд харьцуулахад нэгж хувьцааны үнэ цэнийг 42 200 төгрөгөөр тодорхойлсон.

{ 34 }

1.14 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАЖ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ТӨСЛИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ЭРХ ЗҮЙН ҮНДЭСЛЭЛ

Үнэт цаас гаргагч нь үйлдвэрлэлийн үндсэн түүхий эд болох элс, шохойн чулууны орд бүхий талбайд хайгуул хийх, ашиглалт явуулах эрхийг олгосон тусгай зөвшөөрлүүдийг эзэмшдэг.

- Дархан-Уул аймгийн Хонгор сумын "Цогт" нэртэй газарт 24.9 га талбайд ашигт малтмал ашиглах 14949А дугаартай тусгай зөвшөөрлийг 2009 оны 06 дугаар сарын 23-ны өдөр олгожээ. Тусгай зөвшөөрлийн хугацаа 30 жил тусгай зөвшөөрлийн 2 дахь жилийн төлбөрийг 2010 оны 03 дугаар сарын 31-ны өдөр төлсөн байна.
- Сэлэнгэ аймгийн Сайхан сумын нутагт Сайхан нэртэй газарт 31 га талбайд хайгуул хийх тусгай зөвшөөрлийг эзэмшиж байна. Үг тусгай зөвшөөрлийг ГУУКГ-ын даргын 2008 оны 966 тоот шийдвэрээр "Дарсилбет"ХХК-иас шилжүүлэн авсан байна. Тусгай зөвшөөрлийн анх олгохдоо 2009 оны 12 дугаар сарын 26-ныг хүртэлх хугацаагаар олгосон боловч ГУУКХ-ийн даргын 2010 оны 550 тоот шийдвэрээр тусгай зөвшөөрлийн хугацааг 2010 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийг хүртэл 1 жилийн хугацаагаар сунгажээ. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1.4 дэхь хэсэгт заасны дагуу хайгуулын тусгай зөвшөөрлийг 3 жилийн хугацаагаар 2 удаа сунгуулах эрхийг тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчид олгосон байдаг. Иймд мөн хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.1-д заасан журмын дагуу холбогдох материалаа бүрдүүлэн тусгай зөвшөөрлийн хугацааг сунгуулах боломжтой.

Үнэт цаас гаргагч нь дээрх 2 тусгай зөвшөөрлийг хуулийн дагуу эзэмшиж байгаа бөгөөд эдгээр тусгай зөвшөөрлийн нөхцөл шаардлагыг хангаж ажиллаж байгаа тул тусгай зөвшөөрөл цуцлагдах ноцтой шалтгаан байхгүй байна.

Төслөөр баригдах үйлдвэр нь бүрэн шаталттай, үнслэгийг сорох тусгай төхөөрөмжтэй орчин үеийн технологитой тул байгаль орчинд сөрөг нөлөөлөл багатай экологийн цэвэр үйлдвэрлэл юм. Энэ нь хууль эрх зүйн хувьд ямар нэгэн эрсдэлгүй байх эерэг талтай.

Үнэт цаас гаргагчийн үйл ажиллагаа нь доорх хуулиудын хүрээнд зохицуулагддаг. Үүнд:

- Авто тээврийн болон өөрө явагч хэрэгслийн албан татварын хууль	- Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай
- Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай	- Үнэт цаасны зах зээлийн тухай
- Ашигт малтмалын тухай	- Үйлдвэрчний эвлэлүүийн эрхийн тухай
- Байгаль орчныг хамгаалах тухай	- Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татварын тухай
- Барилгын тухай хууль	- Хөдөлмөрийн тухай хууль
- Хэрэглэгчдийн эрхийг хамгаалах хууль	- Стандартчлал тохирлын үнэлгээний тухай
- Гаалийн тухай	- Татварын хууль
- Геодез зураг зүйн тухай	- Төмөр замын тээврийн аюулгүй байдлын тухай
- Даатгалын тухай	- Эрчим хүчний тухай хууль
- Компанийн тухай хууль	
- Нийгмийн даатгалын хууль	

ХОЁР. ҮНЭТ ЦААСНЫ МЭДЭЭЛЭЛ

2.1 ҮНЭТ ЦААСНЫ МЭДЭЭЛЭЛ

Хувьцааны төрөл: Энгийн

Нэрлэсэн үнэ: 100 ₮

Зах зээлд санал болгох ширхэг: 16 222 300

Компанийн хэдэн хувь болох: 35%

Санал болгох үнэ: 225 ₮

Арилжаалах хэлбэр: Монголын хөрөнгийн биржээр дамжуулан, нээлттэй зах зээл дээр захиалгын бүртгэлийн аргаар санал авч олон нийтэд арилжаална.

Урьдчилан тохирсон гэрээний дагуу: Андеррайтерын компани нь нэмж гаргах буй хувьцааны 50% буюу 8 111 150 ширхэг хувьцааг зах зээлд санал болгох анхны үнэ болох 225 төгрөгөөр худалдан авна.

2.2 ҮНЭТ ЦААСЫГ НИЙТЭД САНАЛ БОЛГОХ ШИЙДВЭР

Монгол Улсын "Компанийн тухай" хуулийн 34, 39, 63, 84 дүгээр зүйл, компанийн дүрмийн 6 дугаар зүйлийг үндэслэн Үнэт цаас гаргагчийн 2010 оны 08 дугаар сарын 16-ны өдрийн хувь нийлүүлэгчдийн ээлжит бус хурлын 5 тоот тогтоол, 2011 оны 04 дүгээр сарын 07-ны ТУЗ-ийн хурлын 3 тоот тогтоол, 2011 оны 5 дугаар сарын 1-ны өдрийн хувь нийлүүлэгчдийн ээлжит бус хурлын 2 тоот тогтоолын дагуу нэмэлт хувьцаа гарган компанийн дүрмийн санг нэмэгдүүлэн, нэмэлт санхүүжилт татаж байгаа болно.

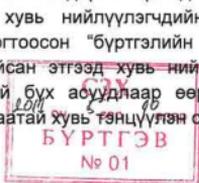
Нэмж хувцаа гаргах асуудлаар хэлэлцсэн 2010 оны 08 дугаар сарын 16 болон 2011 оны 5 дугаар сарын 1-ний хувь нийлүүлэгчдийн ээлжит бус хуралд оролцоогүй, тус асуудлаар эсрэг саналтай байсан хувьцаа эзэмшигчид нь Монгол улсын компанийн тухай хуулийн 54, 55-р зүйлийн дагуу өөрийн эзэмшиж буй хувьцааг үнэт цаас гаргах шийдвэр гарах үеийн зах зээлийн ханшаар эргүүлэн худалдан авахыг компаниас шаардах эрхтэй.

2.3 ҮНЭТ ЦААС ЭЗЭМШИГЧИЙН ЭРХ

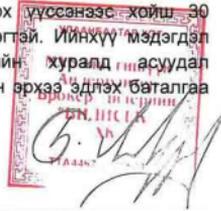
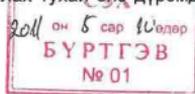
Компанийн энгийн хувьцаа эзэмшигч нь Монгол Улсын "Компанийн тухай" хууль, "Үнэт цаасны зах зээлийн тухай" хуулиудад заасан болон компанийн дүрэмд заасан хувьцаа эзэмшигчийн эрхийг эдлэнэ. Компанийн дүрэмд зааснаар хувьцаа эзэмшигчид нь дараах эрхтэй.

1. Компанийн энгийн болон давуу эрхийн хувьцааг эзэмшсэн этгээд компанийн хувьцаа эзэмшигч болно.
2. Энгийн хувьцаа эзэмшигч нь дараах эрх эдэлнэ:

1/ Компанийн хувь нийлүүлэгчдийн хурал зарлах эрх бүхий этгээдээс тогтоосон "бүртгэлийн өдөр" компанийн хувьцааг эзэмшиж байсан этгээд хувь нийлүүлэгчийн хуралд оролцож, хэлэлцэж буй бүх асуудлаар өөрийн эзэмшиж буй саналын эрхтэй хувьцаатай хувь тэнцүүлэн санал өгөх;

- 2/ ТУЗ-өөс ногдол ашиг олгохоор шийдвэрлэсэн үед давуу эрхийн хувьцаа эзэмшигчдэд ногдол ашиг хуваарилсны дараа эзэмшиж буй хувьцаанд ногдох ногдол ашиг авах, ногдол ашиг олгохоор зарласан боловч хууль, журамд заасан хугацаандаа компанийн буруутай үйл ажиллагаанаас болж олгохгүй бол алданги төлөхийг шаардах;
- 3/ Компанийг татан буулгах үед Компанийн тухай хуулийн 28 дугаар зүйлд заасан журмын дагуу өр төлбөрийг барагдуулсны дараа үлдсэн эд хөрөнгийг худалдсанаас олсон орлогоос эзэмшиж буй хувьцааны тоогоор хувь хүртэх;
- 4/ Компаниас нэмж гаргасан хувьцаа, хувьцаанд хөрвөх үнэт цаасыг тэргүүн ээлжинд худалдан авах эрхтэй. Энэ давуу эрхийг эдлэх боломжийг Компанийн тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлд заасны дагуу ТУЗ хангана.
3. Хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар доорх асуудлаар шийдвэр гаргахад эсрэг саналтай байсан, эсвэл санал хураалтад оролцоогүй хувьцаа эзэмшигч бүр компанийн дүрэмд заасан үндэслэл, журмаар өөрийн эзэмшиж буй хувьцааг компанид эргүүлэн авахыг шаардах эрхтэй. Үүнд:
- 1/ Нийлэх, нэгдэх, хуваах болон хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани болгон өөрчлөх;
- 2/ Хэлцэл хийхийн өмнөх улирлын сүүлийн балансын активын нийт дүнгийн 25 хувиас дээш зах зээлийн үнэтэй эд хөрөнгө, эд хөрөнгийн эрхийг худалдах, худалдаж авах, захиран зарцуулах болон барьцаалахтай холбогдсон хэлцэл хийсэн, компанийн урьд гаргасан энгийн хувьцааны 25 хувиас дээш хэмжээний энгийн хувьцаа, энгийн хувьцаа худалдаж авах эрхийн бичиг болон энгийн хувьцаанд хөрвөх үнэт цаас гаргах зэрэг их хэмжээний хэлцэл хийх;
- 3/ Компанийн хувьцаа эзэмшигчийн эрхийг хязгаарласан нэмэлт, өөрчлөлтийг оруулсан, эсхүл ийм агуулгатай компанийн дүрмийн шинэчилсэн найруулгыг батлах;
4. Нэг хувьцаа эзэмшигч түүнтэй нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн хамт компанийн энгийн хувьцааны 75-аас дээш хувийг эзэмших болсон тохиолдолд бусад хувьцаа эзэмшигчид нь компанид хувьцаагаа эргүүлэн авахыг шаардах эрхтэй. Эргүүлэн худалдаж авах хувьцааны үнийг хөндлөнгийн үнэлгээний байгууллагын дүгнэлтийг үндэслэн ТУЗ тогтооно. ТУЗ-өөс тогтоосон үнэ нь үнэлгээний байгууллагын дүгнэлтэд заасан үнээс доогуур байж болохгүй.
5. Энгийн хувьцааны 5-аас дээш хувийг эзэмшигч болон эзэмшигчид нь жил бүрийн 2 дугаар сарын 1-нээс өмнө хурлаар хэлэлцэх асуудлын талаар нэмэлт санал гаргах, компанийн ТУЗ-д нэр дэвшүүлэх эрхтэй.
6. Компанийн нийт гаргасан хувьцааны 5-аас дээш хувийг дангаараа болон бусадтай хамтран эзэмшсэн этгээд өмчлөх эрх үүссэнээс хойш 30 хоногийн дотор компанид бичгээр мэдэгдэх үүрэгтэй. Ийнхүү мэдэгдэл ирүүлэх нь компанийн хувь нийлүүлэгчдийн хуралд асуудал хэлэлцүүлэхээр оруулах тухай энэ дүрэмд заасан эрхээ эдлэх баталгаа болно.

7. Компанийн тухай хуулийн 66 дугаар зүйлийн 66.4 болон 96 дугаар зүйлийн 96.1, 96.2-д заасан бичиг баримтуудтай энгийн хувьцаа эзэмшигч бүр танилцах эрхтэй.
8. Энгийн хувьцааны 10-аас дээш хувийн хувьцааг эзэмшигчид нь компанийн аж ахуй, санхүүгийн үйл ажиллагаанд аудитын шалгалт хийлгэх эрхтэй.
9. Компани хувьцаа эзэмшигчдийн өмнөөс хариуцлага хүлээхгүй.
10. Хувьцаа эзэмшигч нь компанийн хүлээх үүргийг хариуцахгүй бөгөөд гагцхүү эзэмшиж байгаа хувьцааны хэмжээгээр эрсдэл хүлээнэ.
11. Хувьцаа эзэмшигчийн компанид оруулсан эд хөрөнгө, эд хөрөнгийн эрх нь хувьцаа эзэмшигчдийн хувийн эд хөрөнгө, эд хөрөнгийн эрхээс зааглагдсан болно.

2.4 УРЬД ГАРГАСАН ҮНЭТ ЦААСНЫ ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЭЛ

Үнэт цаас гаргагч нь 1992 онд нэг бүр нь 100 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй 170 126 ширхэг хувьцаатай 17 012,6 мянган төгрөгийн дүрмийн сантайгаар байгуулагдсан.

Компанийн одоогийн хувьцаа эзэмшигчдийн судалгаа

Үзүүлэлт	Хувьцаа эзэмшигч	Хувьцааны тоо	Эзэмшиж буй хувь
5-с дээш хувийн хувьцаа эзэмшигч	5 хувьцаа эзэмшигч	166 573 ширхэг хувьцаа	97,9%
Компанийн 5 хувь хүртэлх хувийн хувьцаа эзэмшигч	19 хувьцаа эзэмшигчид	3 553 ширхэг хувьцаа	2,1%

Хүснэгт 16 Хувьцаа эзэмшигчдийн судалгаа

СҮҮЛИЙН 3 ЖИЛИЙН ХУВЬЦААНЫ АРИЛЖААНЫ СУДАЛГАА

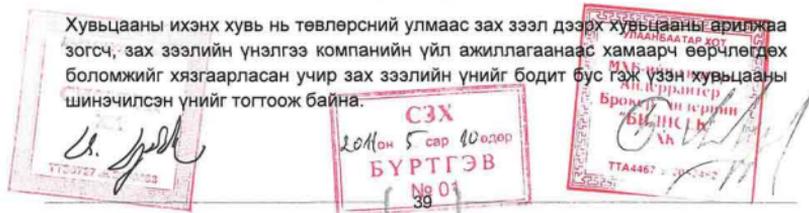
Арилжаалагдсан ширхэг	109
Нийт гаргасан хувьцаанд эзлэх хувь	0,06%
Үнийн дүн	60 400
Жигнэсэн дундаж ханш	600
Дээд үнэ	800
Доод үнэ	115
Хаалтын ханш /2010.12.15/	800

Хүснэгт 17 Хувьцааны арилжаа судалгаа

Зураг 5 Хувьцааны арилжаалагдсан ширхэг, үнэ

Хувьцааны ихэнх хувь нь төвлөрсний улмаас зах зээл дээр хувьцааны арилжаа зогсч, зах зээлийн үнэлгээ компанийн үйл ажиллагаанаас хамаарч өөрчлөгдөх боломжийг хязгаарласан учир зах зээлийн үнийг бодит бус гэж үзэн хувьцааны шинэчилсэн үнийг тогтоож байна.

2.5 ХУВЬЦААНЫ ШИНЭЧИЛСЭН ҮНЭ ТОГТООХ

Шинэчилсэн үнэ тогтоох үндэслэл

Үнэт цаас гаргагч нь 1992 онд МХБ-д бүртгэгдэн хувьчлагдсан ба хувьцааны одоогийн төвлөрөл нь 98 хувь байна. Энэ нь хувьцааны зах зээл дээрх үнийн хөдөлгөөн явагдах боломжийг хязгаарласан.

Өнөөдөр компанийн эзэмшигчдийн өмчийн дүн 3 тэрбум төгрөгт хүрсэн бөгөөд компанийн нийт гаргасан хувьцаатай нь харьцуулахад хувьцааны зах зээл дээрх үнийг шинэчлэн тогтоох шаардлага тулгарч байна. Учир нь хувьцааны дансны үнэ нь зах зээлийн үнээс хэт илүү болсон байгаа нь зах зээлийн үнэ бодитой бус байгаа гэж үзэж байгаа юм.

Тооцоо

ОДОО БАЙГАА	
Эзэмшигчийн өмчийн дүн	3 022 363 935.35
Нийт гаргасан хувьцаа	170 126
Нэгж хувьцааны үнэлгээ	17 765
Нэгж хувьцааны дансны үнэ	17 765

Хүснэгт 18 Шинэчилсэн үнэ тогтоох тооцоо

Дансны үнийг тооцоолохдоо нийт хөрөнгөөс ер төлбөрийн дүнг хасч цэвэр эзэмшигчдийн өмчийн дүнгээр тодорхолсон.

2.6 ХУВЬЦАА ХУВААХ ТӨСӨЛ

Үндэслэл

Компанийн тухай хуулийн 52 болон 63-р зүйлийн дагуу компанийн эрх барих дээд байгууллага болох хувь нийлүүлэгчдийн хурлын тус асуудлаарх саналын эрхтэй хувьцаа эзэмшигчдийн дийлэнх олонхийн саналаар энэхүү төслийг хэрэгжүүлэх бүрэн үндэслэл бүрдсэн болно.

Хувьцаа хуваах үндсэн нөхцөл

Хувьцаа хуваах шийдвэрийг компанийн хөрөнгийн үнэлгээг хийлгэж, уг үнэлгээнд үндэслэн тооцоог хийж, хувьцаа хуваах төслийг компанийн хувь нийлүүлэгчдийн хуралд танилцуулан шийдвэр гаргуулснаар хувьцаа хуваах нөхцөл бүрдэнэ. Шийдвэрийг Санхүүгийн зохицуулах хороонд танилцуулан хувьцааны бүртгэлд өөрчлөлт оруулна. Улмаар “Үнэт цаасны төлбөр тооцоо, төвлөрсөн хадгаламжийн төв” ХХК болон “Монголын хөрөнгийн бирж” ХК дахь үнэт цаасны болон компанийн бүртгэлд өөрчлөлт оруулна.

Зорилго

Одоогийн удирдлагын баг 2004 онд компанийн нийт гаргасан хувьцааны 98%-ийг төвлөрүүлэн авснаас хойш 6 жилийн хугацаанд зах зээл дээр тус компанийн 109 ширхэг хувьцаа арилжигдаж байсан болно. Хувьцааны хэт өндөр төвлөрөл нь зах зээл дээр хувьцаа чөлөөтэй арилжаалагдаж компанийн бодит үнэлгээг хөрөнгө оруулагчдаар үнэлүүлэх үндсэн нөхцлийг үгүй болгосон.

Компанийн хувьцааг хувааснаар хувьцааны төвлөрлийг бууруулах, зах зээлд хувьцаа чөлөөтэй арилжаалах суурь нөхцлийг бүрдүүлж, компанийг зах зээлийн зарчмаар хөрөнгө оруулагчдаар үнэлүүлнэ.

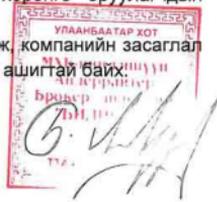
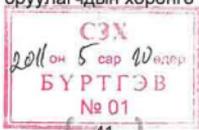
Шийдвэр

Хувь нийлүүлэгчдийн ээлжит бус хурлын 2010 оны 08 дугаар сарын 16-ны өдрийн 4 тоот тогтоол, 2011 оны 5 дугаар сарын 1-ны өдрийн 1 тоот тогтоолын дагуу компанийн хувьцааны зах зээлд дэх арилжааг идэвхижүүлэх зорилгоор нэгж хувьцааг 177 ширхэгт хуваахаар шийдвэрлэсэн.

Ач холбогдол

Хувьцаа эзэмшигч, хөрөнгө оруулагчдад бий болох давуу тал, түүний ач холбогдол

- ✓ Эзэмшиж буй хөрөнгө нь зах зээл дээр чөлөөтэй хөрвөх чадвартай болох
- ✓ Хувьцааны зах зээл дээрх арилжааны идэвхи компанийг зах зээлийн жишгээр бодитоор үнэлэх боломж олгосноор хөрөнгө оруулагчдын эзэмшиж буй хөрөнгийн үнэ цэнэ өсөх
- ✓ Компанид хараат бус хөндлөнгийн хяналт бий болж, компанийн засаглал сайжирснаар хөрөнгө оруулагчдын хөрөнгө илүү үр ашигтай байх.

- ✓ Компани нь хувьцаа хувааж нэмэлт хувьцаа гарган санхүүжилт татаж үйлдвэрийг өргөжүүлснээр үйлдвэр ашигтай ажиллах нөхцөл бүрдэх ба үүнээс хөрөнгө оруулагчид ногдол ашиг хүртэх

Компанид бий болох давуу тал, ач холбогдол

- ✓ Компани зах зээл дээр бодитоор үнэлэгдэх боломжтой болно
- ✓ Хувьцаа хуваагдсаны дараа нэмэлт хувьцааг зах зээл дээр захиалгын бүртгэлийн аргаар нийлүүлэх ба энэ нь компанийн өнөөгийн үнэ цэнийг хөрөнгө оруулагчдаар үнэлүүлж, үнэ цэнийг өсгөх боломж бүрдэнэ.
- ✓ Компанийн бүтээмжийг үнэлсэн зах зээлийн үнэлгээнд үндэслэн нэмэлт санхүүжилт татах, улмаар компанийн үйлдвэрлэлийн бүтээмжийг нэмэгдүүлэх боломж
- ✓ Нэмэлт хувьцаа гарган зах зээлд байршуулснаар хувьцааны төвлөрөл буурах улмаар компанид хараат бус удирдлага бий болох, ТУЗ-н бүрэлдэхүүн шинэчлэгдэх, компанийн засаглал сайжирна.
- ✓ Хувьцаа хувааж нэмэлт санхүүжилт татсанаар компанийн өр төлбөр төлөгдөж санхүүгийн чадавхи нэмэгдэх
- ✓ Үйлдвэрийн технологийг шинэчлэн сайжруулснаар үйлдвэрлэлийн өртөг буурч хямд үнэтэй, чанартай бүтээгдэхүүнийг зах зээлд нийлүүлэх, зах зээлд эзлэх өөрийн байр суурийг нэмэгдүүлэх

Тооцоо

ОДОО БАЙГАА

Эзэмшигчийн өмчийн дүн	3 022 363 932
Нийт гаргасан хувьцаа	170 126
Нэгж хувьцааны үнэ /дансны үнээр/	17 765
Нэгж хувьцааны шинэчилсэн үнэ	100
Хувьцаа хуваах тооцоо	177=1

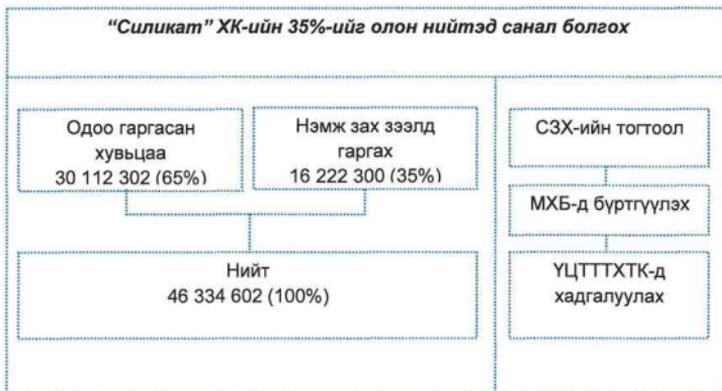
ХУВЬЦАА ХУВААСНЫ ДАРАА

Нийт гаргасан хувьцаа	30 112 302
Нэгж хувьцааны үнэ	100
Зах зээлийн үнэлгээ	3 011 230 200

Хүснэгт 19 Хувьцаа хуваах тооцоо

2.8 ҮНЭТ ЦААСЫГ АНХДАГЧ ЗАХ ЗЭЭЛД АРИЛЖААЛАХ АРГА ХЭЛБЭР, ГРАФИК

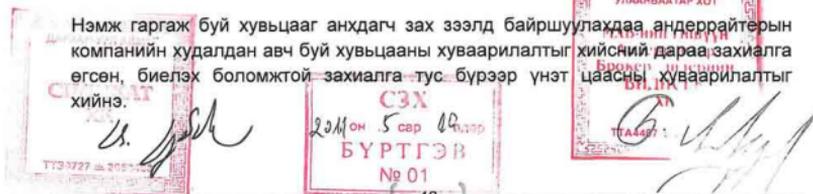
Зураг 6 Үнэт цаасыг анхдагч зах зээлд арилжаалах арга хэлбэр

Нэмж гаргаж буй Үнэт цаасыг анхдагч зах зээлд хосолсон аргаар байршуулах ба 2010 оны 08 дугаар сарын 16-ны хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар шийдвэрлэсний дагуу компанийн хувьцаа зэмшигчдэд тэргүүн ээлжинд худалдан авах эрхийг хэрэгжүүлэхгүй.

Нэмж гаргах хувьцааны 50%-ийг Андеррайтерын компани анхдагч зах зээл дээрээс олон нийтэд худалдах үнээр худалдан авч үлдэх 50%-ийн хувьцааг Санхүүгийн Зохицуулах Хорооны "Нийтэд санал болгон худалдах үнэт цаасыг бүртгэх, үнэт цаасыг анхдагч зах зээл дээр санал болгох, худалдах тухай" журмын 4.6.3, 4.12-т заасны дагуу **Захиалгын бүртгэл хийх аргаар** анхдагч зах зээлд байршуулна.

Зураг 7 Хувьцааны захиалга

Захиалгын бүртгэлийн аргаар анхдагч зах зээлд байршуулах график

Захиалгын бүртгэлийн аргаар санал болгох хувьцааны анхдагч зах зээлд байршуулах үнийг тогтооходоо тус үнэт цаасыг худалдан авахаар ирүүлсэн нийт захиалгын жигнэсэн дундаж үнэ, үнэт цаас борлуулалтаас олохоор төлөвлөсөн хөрөнгийг бүрэн бүрдүүлэх боломжит үнэ, аль болох олон хөрөнгө оруулагчийг хамруулах үнэ зэргийг харгалзан Андеррайтер, Үнэт цаас гаргагч компани хамтран тогтооно. Анхдагч зах зээлд байршуулах үнэ, ширхэгийг тогтоон хувьцааг байршуулсны дараа хуваарилагдаагүй үлдсэн хувьцааг зарласан боловч эргэлтэд гаргаагүй хувьцаа гэж тооцон бүртгэнэ.

	1 дахь долоо хоног	2 дахь долоо хоног	3 дахь долоо хоног	4 дахь долоо хоног	5 дахь долоо хоног	6 дахь долоо хоног	7 дахь долоо хоног
СЭХ-ний тогтоол, МХБ-ийн бүртгэл	Үнэт цаасыг олон нийтэд санал болгох нөхцөл бүрдэх						
Үнэт цаасыг олон нийтэд танилцуулах	Олон нийтийн хэвлэл, мэдээллийн хэрэгсэл, брокерийн компаниудын цахим хуудас, и-мэйл зэргээр танилцуулга хийх						
Захиалга авах, хаах				Брокер дилерийн компаниудаар дамжуулан доод үнийг 225 төгрөг болон түүнээс дээш үнээр ажлын 5 хоногийн хугацаанд захиалга авах бөгөөд захиалгыг долоо хоногийн сүүлийн ажлын өдрийн үнэт цаасны арилжааны цаг дуусмагц хаана.			
Захиалга дүгнэх, үнэ тогтоох					Нийт захиалгыг хүлээн авч анхдагч зах зээлд худалдах үнийг ажлын 3 хоногт багтаан зах зээлийн эрэлтэд тулгуурлан үнэт цаас гаргагч болон андеррайтер хамтран тогтооно.		
Арилжаалах зөвшөөрөл авах					Анхдагч зах зээлийн арилжаа хийх зөвшөөрөл авах хүсэлтийг ажлын 2 өдөрт багтаан СЭХ-нд гаргана		
Анхдагч зах зээлийн арилжаа						Зөвшөөрөл олгогдсоноос хойш ажлын 2 хоногт багтаан МХБ-ийн үнэт цаасны арилжаагаар хувьцааг нийтэд худалдах ажиллагааг зохион байгуулна	
Тайлан гаргах СЭХ-нд аргэх						Үнэт цаасны арилжааны тайланг СЭХ-нд гарган өгөх ба ХНХ зарласан мэдээллийг хавсарган хургуулна	
ХНХ болох							Хурал зарласнаас хойш 30 хоногийн дараа хуралдана

Хүснэгт 20 Анхдагч зах зээлд байршуулах цаг хугацааны график

1. Энэхүү арилжаа нь Санхүүгийн зохицуулах хорооны "Нийтэд санал болгон худалдах үнэт цаасыг бүртгэх, үнэт цаасыг анхдагч зах зээл дээр санал болгох, худалдах тухай журам" болон Монголын Хөрөнгийн Биржийн "Анхдагч зах зээлийн арилжааны журам"-аар зохицуулагдан хийгдэнэ.
Захиалгын бүртгэл хийх аргаар анхдагч зах зээлд байршуулах үнэт цаасыг олон нийтэд ажлын 10 хоногт танилцуулга хийсний дараа ажлын 5 хоног брокер дилерийн компаниудаар дамжуулан нээлттэй захиалга авна. Мэдээллийг Захиалгын бүртгэл эхлэхээс ажлын 5-аас доошгүй хоногийн өмнө брокер дилерийн компаниудад хүргүүлж, олон нийтэд хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслэлээр нийт 10-аас доошгүй удаа зарлана.
2. Үнэт цаас гаргагч болон андеррайтер нь харилцан тохиролцож, санал болгох үнийн доод хязгаарыг 225 төгрөг гэж тогтоосон.
3. Хувьцааны олон нийтэд санал болгох үнийг нийт захиалга дээр үндэслэн тогтоох ба таны өгсөн захиалгын үнэ тогтоосон үнээс доош бол таны захиалга биелэгдэхгүй болно. Хэрэв нийт захиалгын хэмжээ олон нийтэд санал болгож буй хувьцаанаас илүү гарсан тохиолдолд таны захиалсан хувьцааны хэмжээ хувь тэнцүүлэн буурч олгогдоно гэдгийг анхаарна уу.
4. Үнэт цаас гаргагчаас үнэт цаасыг олон нийтэд амжилттай санал болгон шаардлагатай санхүүжилтийг босгосны дараагаар МХБ-ийн журмын дагуу үнэт цаасны хоёрдогч зах зээлийн арилжааг эхлүүлэх ба энэ үед хувьцаа худалдан авсан хөрөнгө оруулагчид хувьцаагаа зарж борлуулах эрх нээлттэй болно.

Үнэт цаасыг хэрхэн худалдан авах вэ?

Хөрөнгө оруулагч Та үнэт цаасыг худалдан авахын тулд "Үнэт цаасны танилцуулга" хийгдсэнээс 2 долоо хоногийн дараах ажлын 5 хоногийн хугацаанд 225 төгрөг болон түүнээс дээш үнээр, тодорхой тооны үнэт цаас худалдан авахаар захиалга өгч болохоос гадна, үнэ, тоо заалгүй худалдан авах нийт үнийн дүнгийн хэмжээг зааж өгч болно. Нийт үнийн дүнгийн хэмжээг заасан захиалгыг анхдагч зах зээлд байршуулах үнэ хэдээр ч тогтсон байршуулсан үнийн дүндээ тохирсон тооны үнэт цаас худалдан авна гэсэн хүсэл зоригийн илэрхийлэл гэж ойлгоно.

Захиалгыг брокер дилерийн компаниар дамжуулан хүлээн авна. Бүртгэгдсэн захиалгыг баталгаажуулах зорилгоор захиалга өгөхдөө барьцаа хөрөнгийг /захиалгын үнийн дүнгийн 30-аас доошгүй хувиар/ үнэт цаасны дансандаа байршуулах бөгөөд захиалга хаахаас 24 цагийн өмнө захиалга хэрэгжүүлэхэд шаардагдах хөрөнгийг бүрэн байршуулсан байна.

Таны захиалсан үнэт цаасны төлбөрт зориулсан барьцаа хөрөнгийг арилжаа хийгдэх хүртэл тусгаарлах арга хэмжээ авна.

Захиалгын маягтыг бүрэн бөглөж, худалдан авах үнэт цаасны төлбөрийг үнэт цаасны төлбөр тооцоо, төвлөрсөн хадгаламжийн дансанд байршуулсан бөгөөд арилжаа эрхлэх байгууллагын бүртгэлд орсон захиалгыг хүчин төгөлдөр болсонд тооцно.

Үнэт цаасны захиалга авах хугацаа дуусах өдрийн арилжааны цаг дууссан буюу тус өдрийн 13 цагаас хойш нэмж захиалга авахгүй болохыг анхаарна уу.

Үнэт цаасны захиалга авах хугацаа дууссанаас хойш ажлын 3 хоногт багтаан үнэт цаасны худалдах үнийг тогтоож, биелэх боломжтой захиалга тус бүрээр үнэт цаасны хуваарилалтыг хийнэ. Энэ үед захиалга өгсөн этгээдийн дансанд үнэт цаасыг байршуулахгүй бөгөөд урьдчилсан байдлаар тухайн захиалагчид ногдох хувьцааны тоо ширхэгийг тогтооно.

Үнэт цаасыг хэн худалдан авах вэ?

Энэхүү үнэт цаасны арилжаа нь Монголын Хөрөнгийн Биржийн үнэт цаасны арилжаагаар явагдах бөгөөд та үнэт цаасны арилжаанд оролцохын тулд аливаа нэг брокерийн компанид үнэт цаасны данс нээлгэсэн байх шаардлагатай.

Үнэт цаасны дансыг хувь хүн, аж ахуй нэгж байгууллага гэсэн 2 ангилалтайгаар нээх бөгөөд гадаад, дотоод гэсэн ялгаа байхгүй болно.

Данс нээх талаар Та брокерийн компаниудаас дэлгэрэнгүй мэдээллийг авна уу.

Татвар, шимтгэл

Үнэт цаасны арилжаанд ороход Та нийт гүйлгээний үнийн дүнгийн тодорхой хувиар шимтгэл төлөх ба энэ шимтгэл нь таны данс нээлгэхдээ тогтоосон шимтгэлийн дүн байх болно. Тухайлбал таны дансны шимтгэл 3 хувь байвал 1,000,000 төгрөгний хувьцаа худалдан авахад 30,000 төгрөгний шимтгэл төлнө гэсэн үг.

Иймд хөрөнгө оруулагч нь дансандаа үнэт цаас худалдан авах дүн болон шимтгэлийн төлбөрийн нийлбэртэй тэнцэх хэмжээний мөнгөн хөрөнгийг байршуулсан байна.

Хувь хүний дансан дахь хувьцаанд ногдол ашгийн татвар ногдуулах:

"Хувь хүний орлогын албан татварын тухай" хуулийн 30.2 дугаар зүйл "энэ хуулийн 13.1.3, 13.1.4-т заасан орлогод 2013 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн албан татвар ногдуулна" гэж заасан ба 13.1.3 "ногдол ашгийн орлого" ба 13.1.4 "хүүгийн орлого" гэж тодорхойлжээ. Иймд иргэн, хувь хүн ногдол ашгийн орлогод 2013 он хүртэл татвар төлөхгүй.

Аж ахуйн нэгж байгууллагын дансан дахь хувьцаанд ногдол ашгийн татвар ногдуулах:

"Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай" хуулийн 16.3 "Дараахь орлогод албан татвар ногдуулах орлогыг тодорхойлохдоо албан татвар ногдуулах тухайн орлого тус бүрийн нийт дүнгээр тооцно", 16.3 "ногдол ашгийн орлого", 17.2 "Албан татвар төлөгчийн дараахь орлогод бор дордсан

хувиар албан татвар ногдуулна”, 17.2.1 “ногдол ашгийн орлогод 10 хувиар” гэж заагдсан.

Иймд ногдол ашгийн орлого олсон байгууллага нь аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тайлангаар ногдол ашгийн орлогоосоо 10 хувиар татвар ногдуулж төлнө.

Хувьцаа борлуулснаас олсон ашгаас татвар төлөх:

Хувьцаа борлуулсан тохиолдолд албан татвар төлөх орлогыг тодорхойлохдоо худалдсан үнээс худалдан авсан үнийг хасч худалдах болон худалдан авахад төлсөн шимтгэлийг хасч тодорхойлно.

Хувь хүн аж ахуйн нэгж нь дээрх дүнгээс 10 хувиар тооцон орлогын албан татвар төлнө.

Төгрөгийн ханш

МХБ-ийн арилжаа нь Монгол Улсын үндэсний мөнгөн тэмдэгт болох төгрөгөөр (MNT) хийгдэнэ. Ханшийг тухайн өдрийн зах зээлийн ханшаар тооцно. Арилжааны банкууд төгрөгтэй харьцах гадаад валютын ханшийг өдөр бүр шинэчлэн тогтоож олон нийтэд зарладаг.

Монгол Улсын томоохон арилжааны банкуудын ханшийн мэдээлэл авах цахим хуудас.

Голомт Банк: www.golombank.com

ХААН Банк: www.khanbank.com

Төрийн Банк: www.statebank.mn

Худалдаа Хөгжлийн Банк: www.tdbm.mn

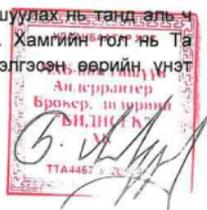
Хадгаламж Банк: www.savingsbank.mn

Хувьцаа худалдан авах мөнгийг хэрхэн байршуулах вэ?

Хөрөнгө оруулагч худалдан авах хувьцааны үнийн дүн болон арилжааны шимтгэлийн нийлбэр дүнгээс багагүй хэмжээний мөнгөн хөрөнгийг дансандаа байршуулсан байна.

Дансандаа мөнгө байршуулахдаа ҮЦТТХТ-ийн арилжааны банкин дахь данс рүү нь шилжүүлгээр хийнэ.

Үнэт цаасны дансандаа банкны шилжүүлгээр мөнгө байршуулах нь танд аль ч улсаас мөнгө шилжүүлэн хийх боломжийг олгож байгаа. Хамгийн гол нь Та төлбөрийн зориулалтан дээрээ брокерийн компанид нээлгэсэн өөрийн үнэт цаасны мэдээллийг бүрэн тусгах хэрэгтэй.

ҮЦТТТХТ ХХК-ийн дансны дугаар

Хүлээн авагч байгууллагын нэр: **ҮЦТТТХТөв ХХК**

Хүлээн авагч банк: Голомт банк
Хүлээн авагчийн дансны дугаар: 1102017223
SWIFT code: GLMTMNUB

Хүлээн авагч банк: Хаан банк
Хүлээн авагчийн дансны дугаар: 5082007254
SWIFT code: AGMOMNUB

Хүлээн авагч банк: Төрийн банк
Хүлээн авагчийн дансны дугаар: 3413000658
SWIFT code: STBMMNUB

Хүлээн авагч банк: Худалдаа хөгжлийн банк
Хүлээн авагчийн дансны дугаар: 499138239
SWIFT code: TDBMMNUB

Хүлээн авагч банк: Хадгаламж банк
Хүлээн авагчийн дансны дугаар: 10000018669
SWIFT code: SVBMMNUB

2.9 Хувьцааны эргэлтийг түгжих буюу хувьцаа тусгаарлах /LOCK UP/

Төсөл санаачлагчид болох компанийн одоогийн хяналтын багц эзэмшигчид болон тэдгээрийн нэгдмэл сонирхолтой этгээдүүдийн эзэмшиж буй "Силикат" ХК-ийн хувьцааг анхдагч зах зээлийн арилжаа явагдсан өдрөөс эхлэн 1 жилийн хугацаанд арилжаанд оролцуулахгүй тусгаарлана.

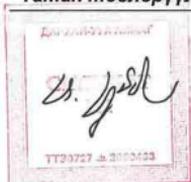
2.10 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАХ ЗАМААР ХУРИМТЛУУЛАХ ХӨРӨНГИЙГ ЗАРЦУУЛАХ ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА, ЭДИЙН ЗАСАГ ҮР АШГИЙН ТООЦОО

Нэмж гаргаж буй үнэт цаасаарх хөрөнгө оруулалтын зарцуулалт

Санал болгох хувьцааны ширхэг 16 222 300

Санал болгох доод үнэ 225

Татан төвлөрүүлэхээр төлөвлөж буй дүн 3 650 000 000

Хүснэгт 21 Хөрөнгө оруулалтын зарцуулалт

Компани үнэт цаасаа олон нийтэд санал болгон татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийг дараах зүйлд зарцуулна.

	Зарцуулалт	Үнийн дүн	Хувь
1.	Өр төлбөр барагдуулах	1 436 210 000	39,4%
2.	Чулуу бэлдэх уулын ажлын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд	653 944 000	17,9%
3.	Шохойн үйлдвэрлэлийн технологийг шинэчлэх	1 267 846 000	34,7%
4.	Санхүүжилтын зардал	292 000 000	8,0%
	НИЙТ	3 650 000 000	100%

Хүснэгт 22 Хөрөнгө оруулалтын зарцуулалт

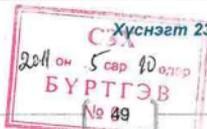
- Үйл ажиллагааны өргөжилтөнд зориулан Зоос банкаас авсан зээлийн төлбөрт санхүүжилтийн 39,3% буюу 1 436 210 000 төгрөг зарцуулагдана. Нэмэлт санхүүжилтээс урд үүссэн өр төлбөрийг барагдуулж байгаа нь хөрөнгө оруулагч та урд нь хийгдсэн хөрөнгө оруулалтаар боссон бизнесээс худалдан авч байгаа ойлголт юм.
- Компани нь шохойн үйлдвэрийн шинэчлэлд зориулан нийт хөрөнгө оруулалтын 34,7% буюу 1 267 846 000 төгрөг зарцуулахаар тус тус төлөвлөж байна.
- Шохойн чулуу бэлдэх уулын ажилд зориулан 653,946,000 төгрөг буюу нийт хөрөнгө оруулалтын 17,9%-ийг зарцуулна. Уулын ажилд шаардлагатай машин тоног төхөөрөмжийн худалдан авалт болон тэсэлгээ хөрс хуулалт, ТЭЗҮ зэрэгт зарцуулагдана.

Хөрөнгө оруулалтаар санхүүжүүлэх үйл ажиллагааны цаг хугацааны төлөвлөгөө

Хоног	30 хоног	60 хоног	90 хоног	120 хоног	150 хоног	180 хоног
Зээлийн төлбөр	500 000 000,00	500 000 000,00	436 210 000,00			
Санхүүжилтийн зардал			292 000 000,00			
ТТ-ийн захиалга,	200 000 000,00	226 800 000,00				
ТТ хүлээн		152 097 703,00				
Барилгын ажил	25 000 000,00			400 000 000,00		
Тоног төхөөрөм			77 400 000,00			
Гааль			70 000 000,00			
Угсралтын зардал туршиит				73 788 297,00		
						42 760 000,00
Бульдозер, ковш,	463 750 000,00					
Бутлуур, шигшүүр,	101 696 000,00					
Угсралт				44 500 000,00		
Тэсэлгээ, хөрс						44 000 000,00
						42 760 000,00
						БУГД НИЙТ 3 650 002 000,00

Шохойн үйлдвэр

Чулуу бэлдэх

Хүснэгт 23 Үйл ажиллагааны төлөвлөгөө

1. Өр үүссэн шалтгаан, санхүүгийн тайланд хэрхэн тусгагдсан талаар

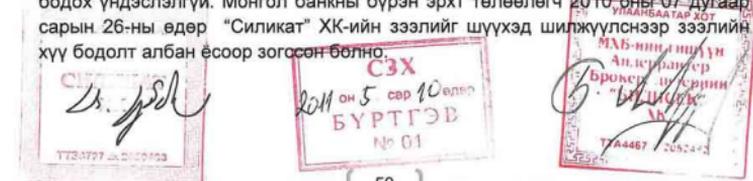
Үнэт цаас гаргагч нь бизнес төлөвлөгөөний дагуу өөрийн 2 үйлдвэрийг шинэчлэн өргөтгөл хийх зорилгоор Зоос банкнаас 2007 – 2008 онд дараах зээлүүдийг авч 2010 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангаар 1,45 тэрбум төгрөгийн зээлийн үлдэгдэлтэй байна.

Огноо	Зээл олгогч	Зээл олголт	Зээл төлөлт	Үлдэгдэл
07.07.05	Зоос банк	441 115 000,00	832 003,43	440 282 996,57
08.03.13	Зоос банк	1 041 240 503,39	141 240 503,39	900 000 000,00
08.07.18	Зоос банк	200 000 000,00	86 033 327,01	113 966 672,99
Нийт				1 454 249 669,56

Хүснэгт 24 Зээлийн мэдээлэл

- 2007 оны 07 дугаар сарын 02-ны өдөр Зоос банкыг төлөөлж 102 дугаар салбарын захирал А.Энхчимэг, эдийн засагч Ч.Мөнхбаяр, “Силикат” ХК-ийн захирал Ц.Содбилэг нар гэрээ байгуулан 21 тоот зээлийн гэрээгээр 441,115,000 төгрөгийг сарын 1,7%-ийн хүүтэй 24 сарын хугацаатай хөнгөн бетоны үйлдвэрт технологийн болон парк шинэчлэл хийх зээлэнд хамрагдсан. Зээлийг зориулалтын дагуу ашиглаж хөнгөн бетоны үйлдвэрт шаардлагатай нэмэлт сайжруулалт хийснээр бүрэн механикжсан ба парк бүрэн шинэчлэгдсэн.
- Төслийн нэг дэх шат амжилттай хэрэгжсэнээр банк 2 дахь шатлалын зээл олгохыг зөвшөөрч 2008 оны 03 дугаар сарын 12-нд 34 сарын хугацаатай, сарын 1,5%-ийн хүүтэй 2 тэрбум төгрөгийн зээл олгох шийдвэр гарч 08 тоот зээлийн гэрээ байгуулсан.
Зоос банк 2008 оны 03 дугаар сарын 12-ны өдрийн 08 тоот зээлийн гэрээний дагуу 2008 оны 03 дугаар сараас 2008 оны 04 дүгээр сар хүртэл хөрөнгө оруулалтын зээлийн гэрээний дагуу 900 сая төгрөгийн зээл олголт хийж, Зоос банкны үйл ажиллагаа доголдоноор зээлийн шугамыг хааж, зээл олголтыг зогсоосон. Зээлдэгч банк гэрээгээр хүлээсэн үүргээ бүрэн биелүүлж зээл олголтыг хийгээгүйгээс зээлдэгч байгууллага хэрэгжүүлж байсан төслөө бүрэн хэрэгжүүлж чадаагүй байна.
- Хоёрдахь шатны зээл олголт бүрэн хийгдээгүйгээс компанийн төлөвлөж байсан ажлуудад санхүүжилтын хүндэрлэл гарч 2008 оны 07 дугаар сарын 18-нд “Зоос” банкттай 16 тоот зээлийн гэрээг байгуулан сарын 2,5%-ийн хүүтэй богино хугацаат зээлийг авсан.

Зээл олгогч банкны үйл ажиллагаа доголдоноор 2009 оны 11 дүгээр сарын 20-ны өдрийн Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 650 тоот тушаалаар “Зоос” банкны үйл ажиллагааг зогсоож, бүрэн эрхт төлөөлөгчөө томилсон. Удирдах дээд байгууллагын шийдвэрээр банкны үйл ажиллагааг бүрэн зогсоож, эрх зүйн бүрэн чадамжгүй болсон өдрөөс банкны үйл ажиллагаа эрхэлж зээлд хүү бодох үндэслэлгүй. Монгол банкны бүрэн эрхт төлөөлөгч 2010 оны 07 дугаар сарын 26-ны өдөр “Силикат” ХК-ийн зээлийг шүүхэд шилжүүлснээр зээлийн хүү бодолт албан ёсоор зогсон болно.

Зээлийн зарцуулалт

"Силикат" ХК нь бизнес төлөвлөгөөний дагуу Зоос банкны зээлээр

1. Хөнгөн бетоны хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх,
2. Шохойн үйлдвэрт шаардагдах технологийн чулууг бэлдэх, карьерын тоног төхөөрөмжийг худалдан авч суурилуулан ажилуулах,
3. Шохойн үйлдвэрийн техник технологи дамжлагын тоног төхөөрөмжийг сайжруулах төлөвлөгөөтэйгээр ажилласан.

Зоос банкны зээлийн санхүүжилт хаагдаж, компанид бүрэн санхүүжилт орж ирээгүй учир технологийн шинэчлэл бүрэн хийгдээгүй. Зээлийн санхүүжилт нь дараах үйл ажиллагаанд зарцуулагдсан байна.

- 2008 онд хөнгөн бетоны үйлдвэрлэлийн хүчин чадлыг 80%-иар нэмж, шохойн 4 зуухыг их засварт оруулан нэмэлт тоног төхөөрөмж суурилуулсан
- 2009 онд шохойн чулууг бутлан ангилж ялгах тоног төхөөрөмж худалдан авч суурилуулсан.

Компанийн сүүлийн 3 жилийн болон үнэт цаас гаргах хүсэлт гаргахын өмнөх улирлын буюу 2010 оны жилийн эцсийн Аудитын байгууллагаар баталгаажуулсан санхүүгийн тайлан, Монгол банкны зээлийн мэдээллийн сангийн тодорхойлолт, Банкны өр барагдуулах албаны тодорхойлолтууд хавсралтад тусгагдсан болно.

Зээлийн зарцуулалтыг дэлгэрэнгүйгээр харуулбал:

Зээл авсан огноо	2007 оны 7 сар		2008 оны 3 сар		2008 оны 7 сар		Нийт хөрөнгө оруулалт	Хөрөнгө оруулалтын нийт зээлд эзлэх хувь
	Үнийн дүн	Зээлд эзлэх хувь	Үнийн дүн	Зээлд эзлэх хувь	Үнийн дүн	Зээлд эзлэх хувь		
1 Хөнгөн блокны үйлдвэрийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх	261,343,846	59.20%	162,910,000	14.7%	2,454,545	1.2%	426,708,391	24.3%
2 Шохойн үйлдвэрт шаардагдах технологийн чулууг бэлдэх, карьерын тоног төхөөрөмжийг худалдан авч суурьлуулах	143,876,000	32.59%	672,776,186	60.6%			816,652,186	46.6%
3 Шохойн үйлдвэрийн техник, технологи дамжлагын тоног төхөөрөмжийг сайжруулах	34,074,000	7.72%	135,683,995	12.2%	199,829,763	98.8%	369,587,758	21.1%
4 Оффисын тохижилт	2,175,200	0.49%	49,095,380	4.4%			51,270,580	2.9%
5 Үйлдвэр ашиглалтын зардал			89,534,439	8.1%			89,534,439	5.1%
Нийт дүн	441,469,046	100%	1,110,000,000	100%	202,284,308	100%	1,753,753,354	100.0%

Хүснэгт 25 Зээлийн зарцуулалтын мэдээлэл

Handwritten signature and stamp in the top left corner of the table area.

Stamp: СЭХ БҮРТГЭВ No 01

Stamp: УБ-ийн галтуйн Ажиргалтын үйлдвэр-ийн бүтэцтэй БИДСЭХ

Хөрөнгө оруулалтын нийт зээлд эзлэх хувь

- Хөнгөн блокны үйлдвэрийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх
- Шохойн үйлдвэрт шаардагдах технологийн чулууг бэлдэх, карьерын тоног төхөөрөмжийг худалдан авч суурьлуулах
- Шохойн үйлдвэрийн техник, технологи дамжлагын тоног төхөөрөмжийг сайжруулах
- Оффисын тохижилт
- Үйлдвэр ашиглалтын зардал

Зураг 8 Хөрөнгө оруулалтын задрагаа

2. Шохойн чулуу бэлдэх уулын ажлын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх

“Силикат” ХК нь өөрийн үйлдвэрлэлийн үндсэн түүхий эд болох шохойн чулууг Дархан Уул аймгийн Хонгор сумын нутаг дахь “Цогт” шохойн чулууны 5-р ордыг эзэмшин олборлолт хийнэ.

Тус орд нь 14949А тусгай зөвшөөрөлтэй 24,9 га талбайтай. Үүний ¼-д буюу 5 га-д хайгуул хийн нөөцийн хэмжээг 1,2 сая тн гэж тодорхойлогдсон. Уурхай жилд дунджаар 86,000 тн шохойн чулуу олборлоно гэж тооцож 2010-2014 онуудад ашиглалт явуулах ТЭЗҮ боловсруулагдсан.

ОРДЫН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ТООЦОО

	Ш	Хүчин чадал	НБҮ	НБҮ, юань	Дүн	Нийт
Бульдозер	1		\$ 200 000		250 000 000	
Машин	2		\$ 52 000		130 000 000	
Ковш	1		\$ 67 000		83 750 000	463 750 000
Хацарт бутлуур	1			100 000	19 600 000	
Шигшүүр	1			34 000	6 664 000	
Конвейер	3	30м x 80см		54 000	31 752 000	
Конусан бутлуур	1			80 000	15 680 000	
Бункер	2	100м3			28 000 000	101 696 000
Угсралт					12 000 000	
Бетон зуурмаг		100м3			25 000 000	
Арматур		26тн				
Цалин хөлс						
Туслах материал					2 500 000	
Газар шорооны ажил		100м3			5 000 000	44 500 000
Уулын ажил						
Тэсэлгээ					10 000 000	
Хөрс хуулалт					14 000 000	
ТЭЗҮ					20 000 000	44 000 000
НИЙТ					653 946 000	653 946 000

Хүснэгт 26 Хөрөнгө оруулалтын тооцоо

Хөрөнгө оруулалтын бүтцийн 13%-ийг барилга байгууламж буюу агуулах складууд, 16%-ийг удирдлагын зардал буюу машин, техник сандал, ширээ, 23%-ийг хөрс хуулах техникүүд, 45%-ийг хүдэр олборлох техникүүд, 3%-ийг цахилгаан үүсгүүрийн зардлууд эзлэж байна.

БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ӨРТӨГ

№	Үзүүлэлт	/мянган төгрөгөөр/				
		2010	2011	2012	2013	2014
1	Цалин	54,350	130,440	130,440	130,440	130,440
2	НДШ	7,065.50	16,957.20	16,957.20	16,957.20	16,957.20
3	Завсар үйлчилгээ	24,256.90	41,025.30	42,639.30	42,437.50	44,782.60
4	Түлш шатахуун	60,642.40	102,570.80	106,598.30	106,093.70	0
5	Тослох материал	9,096.40	15,385.60	15,989.70	15,914.00	16,793.50
6	Хөдөлмөр хамгаалал	6,711	6,711	6,711	6,711	6,711
7	Аж ахуйн зардал	2,325	5,580	5,580	5,580	5,580
8	Дугуйн зардал	550	1,100	1,100	1,100	1,100
9	Бичиг хэргийн зардал	750	1,800	1,800	1,800	1,800
10	БО, нөхөн сэргээлт		22,500	22,500	22,500	22,700
11	Ашиглалтын үеийн хайгуул			37,500		
12	Элэгдэл	19,628.50	47,108.60	47,108.60	47,108.60	47,108.60
13	Цахилгаан	5,026.20	12,763.10	12,763.10	12,763.10	12,763.10
14	Өрөмдлөгийн ажил	17,013.30	31,268.10	31,268.10	31,268.10	28,515.50
15	Тасэлгээний Нийт ашиглалтын зардал	18,513.00	30,392.20	18,462.00	20,344.70	18,267.80
		225,928	465,605	497,418	461,018	465,475
	Бүтээгдэхүүний хэмжээ /мян.тн/	41	86	86	86	86
	1ТН-ИЙН ӨРТӨГ	5510	5,414	5,783	5,360	5,412

Хүснэгт 27 Бүтээгдэхүүний өртөө

Шохойн чулууны 5-р ордыг ашиглах ТЭЗҮ-ийг 4,5 жилийн хугацаанд ашиглахаар төлөвлөсөн ба энэ хугацаанд 20,529 м3 хөрс хуулж, 142,931 м3 хүдэр олборлон баяжуулж жилд дунджаар 86 мянган тн шохойн чулуу олборлохоор тооцоход бүтээгдэхүүний өөрийн өртөг дунджаар 5,110 төгрөгтэй гарч байгаа нь 1тн шохойн чулууны зах зээлийн үнэ болох 9500 төгрөгтэй харьцуулахад дариу 46%-иар хямд байна.

"Силикат" ХК нь шохойн чулууны 5-р ордыг ашиглах төсөлд 653,9 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтыг хийснээр өөрийн бүтээгдэхүүний үндсэн түүхий эдийг зах зээлийн үнээс 46%-иар хямд үнээр авч ашиглах боломжтой болно.

3. Шохойн үйлдвэрлэлийн технологийг шинэчлэх

Компани нь үнэт цаас гарган нэмэлт санхүүжилт татсанаар шохойн үйлдвэрлэлийн технологийг шинэчилж жилд 33,400 тн шохой үйлдвэрлэх хүчин чадалтай болно.

ТЕХНОЛОГИЙГ ШИНЭЧЛЭН, ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙГ НЭМЭГДҮҮЛЭХ ҮНДЭСЛЭЛ

Одоо ажиллаж байгаа үйлдвэрлэлийн бааз, дэд бүтцэд тулгуурлан өндөр чанартай, бага өртөгтэй, зах зээлд өрсөлдөх чадвар бүхий бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх сүүлийн үеийн технологитой үйлдвэрийг Монголын шохойн үйлдвэрлэлийн салбарт нэвтрүүлэн ашиглах нь төслийн нэг үндэслэл болж байна.

Энэхүү шохойн үйлдвэрийг ашигласнаар:

- Шохойн үйлдвэрийн үндсэн түүхий эд нүүрс, шохойн чулууны технологийн ашиглалт 65-75% байсан бол нүүрс нь 100%, шохойн чулууны ашиглалт 90% болно.
- Шохойн өөрийн өртөг буурч, чанар сайжирсанаар шохойн зах зээлд өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлнэ.
- Экологийн цэвэр үйлдвэрлэл явагдаж дутуу шаталтаас үүсэх нүүрс хүчлийн хийн ялгаралт эрс буурна.
- Шохойн чанар, стандарт олон улсын түвшинд хүрнэ.
- Шохойн чанар, хямд өртгийг дагаж хөнгөн бетон блокны чанар сайжирч өртөг хямдрана.
- Карьерийн бутлах, ангилах үйлдвэрлэлийн хүчин чадлын ашиглалт дээшилнэ.
- Чанар дагаж борлуулалт нэмэгдсэнээр, үйлдвэрлэлийн хүчин чадлын ашиглалт 100%-д хүрнэ.
- Дотоодын зах зээлийг хангаад зогсохгүй, бүтээгдэхүүнээ экспортлох бололцоотой.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2020 хүртэлх хөгжлийн төлөвлөгөөнд аж үйлдвэрийн парк гэж тусгагдсан Дархан уул аймгийн үйлдвэрлэлийн районд байрлах "Силикат" ХК нь үндэсний чанартай бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэдэгээрээ олны итгэлийг дааж зах зээлд танигдсан салбартаа томоохон үйлдвэрлэгч юм.

Одоогоор манай улсын шохойн хэрэглээний 90 гаруй хувийг дотоодын үйлдвэрлэгчид хангаж байна. Үлдсэн хувийн сайн чанарын шохойг БНХАУ-аас оруулж байна. Дотоодын шохой үйлдвэрлэгчдийн ашиглаж буй техник технологи, түүхий эдээс хамаарч бүтээгдэхүүний чанар стандарт хэрэглэгчдийн шаардлагыг төдийлэн сайн хангаж чадахгүй байна.

Монгол Улсын засгийн газраас баримталж буй мөрийн хөтөлбөр нь бидний зорилтот зах зээлийг өргөжүүлэх бололцоог олгож байгаа. Тухайлбал, хүн амьсг орон сууцжуулах, уул уурхай, аж үйлдвэрийн цогцолбор, металлургийн завод, боловсруулах үйлдвэр гэх мэт. Зах зээлийн эрэлтийг утган өндөр чанартай, өртөг хямд шохой үйлдвэрлэн өөрийн бүтээгдэхүүнээр зах зээлд манлайллыг бий болгох боломжийг энэхүү төслөөр баригдах үйлдвэр хангаж

өгнө. Хөрөнгө оруулалтаар баригдах шохойн үйлдвэр нь түүхий эд ашиглалтын коэффициент өндөртэй, эрчим хүчний болон хөдөлмөр зарцуулалтын зардал бага, бүтээмж өндөр, сайн чанартай бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх тул хэрэглэгчдийн эрэлтэнд бүрэн нийцсэн, зах зээлд өрсөлдөх чадвартай шохойг үйлдвэрлэнэ.

Зах зээлийн хандлага

Монгол Улсын засгийн газрын 2010/06/25-ны өдрийн 36 тоот тогтоолоор "Шинэ барилгажилтын хөтөлбөр" баталсан. Хөтөлбөрт хамрагдаж буй төслүүд: "100 000 айлын орон сууц", "Барилгын материал үйлдвэрлэлийн төслүүд", "Утаагүй Улаанбаатар", "Хөдөөгийн хөгжил" төсөл.

Төслийн санхүүжилт нь дараах шат дарааллаар хийгдэхээр төлөвлөгдсөн:

2010 – 2012 эхний үе шат	8,8 их наяд төгрөг
2013 – 2016 дараагийн үе шат	9,4 их наяд төгрөг

Уул уурхайн салбарын өсөлт: 2010 онд боловсруулах үйлдвэрийн салбар 29,6%, олборлох үйлдвэрийн салбарт 42,6%-ийн өсөлттэй байсан.

Дээрх нөхцөл байдлууд нь үндсэн түүхий эд болох идэвхжсэн шохойн зах зээлийн эрэлт хэрэгцээг нэмэгдүүлж байна. Зах зээлийн энэхүү бодит өсөлт нь үйлдвэрлэлийн хүчин чадлын ашиглалт болон эдийн засгийн ашигт ажиллагааг дээшлүүлэх таатай нөхцөлийг бүрдүүлж байгаа. Цаашид улс орны эдийн засгийн өсөлттэй уялдан, бидний үйлдвэрлэж буй бүтээгдэхүүний эрэлт хэрэгцээ жилээс жилд улам бүр нэмэгдэх хандлагатай байгаа, бид эдийн засгийн ашигт ажиллагаанд үндэслэн зах зээлийн өсөн нэмэгдэж буй эрэлттэй уялдуулан үйлдвэрлэлийн хүчин чадлыг жил тутам нэмэгдүүлэхийг зорьж ажиллана.

Шохойн гол хэрэглэгчид

Хэрэглэгч	Төвийн бүсийн хэрэгцээ, тонн	Одоогийн нийлүүлэлт	Цаашидын зорилт
Эрдэнэт Үйлдвэр	40 000		10 000
Бороо Гоулд	11 000	6 000	11 000
Дарханы төмөрлөгийн үйлдвэр	8 000		8 000
Арьс шир боловсруулах үйлдвэрүүд	6 000	2 000	4 400
Хөнгөн бетон ХК	5 000		2 000
Силикат ХК	5 000	1 000	8 000
УБХБ	5 000		
Улиастай	5 000		
Яармаг	3 000		
Авто	3 000		
Хөтөл ХБ	3 000		
Нийт	104 000		

Handwritten signature

Хууль ёсоор
БҮРТГЭВ
№ 01

УЛААНБААТАР ХОТ
МАН-ийн 43.400
Б.Н.И.С.У.
ТТ44467-2015-02

Үнэт цаас гаргагч нь өнөөгийн байдлаар жилд 9 000 тонн шохой буюу нийт зах зээлийн хэрэгцээний 8,6 хувийг үйлдвэрлэн гаргаж байна. Энэ нь үйлдвэрлэлийн хүчин чадлын 30 орчим хувь байгаа бөгөөд үйлдвэрлэлийн болон борлуулалтын хэмжээг нэмэгдүүлэх боломжтой гэж үзэж байгаа.

Шохой

Боловсруулсан шохой нь барилгын материал үйлдвэрлэлийн гол түүхий эд төдийгүй уран, цайрын болон өнгөт металл боловсруулах үйлдвэр, алтны уурхайнуудад баяжуулалтын гол түүхий эд болдгоороо стратегийн чухал ач холбогдолтой бүтээгдэхүүн юм.

2008-2009 онд олборлосон шохойн чулууны ордын бүхэл шохойн хими эрдсийн найрлага нь доор дурьдсан хэмжээнд байсан.

Үзүүлэлтийн нэр	Хэмжих нэгж	Үзүүлэлт		
		S-1	S-2	S-3
Идэвхи /CaO+MgO/	%	63,84	82,88	75,6
CO ₂ -ийн хэмжээ	%	2,68	0,78	1,16
Туналтын температур	град.цельс	38,0	52,0	55,0
Тунасан хугацаа	мин	7,0	7,0	5,0
Гидратын хэмжээ	%	0,45	0,93	0,87
MgO-ийн хэмжээ	%	0,96	1,34	0,38
Тунаагүй хэсгийн хэмжээ	%	1,85	0,95	1,08

Хүснэгт 29 Олборлосон шохойн чулууны ордын бүхэл шохойн эрдэсийн найрлага
Дээж авалтын тэмдэглэл S-1 талбай-1, S-2 талбай-2, S-3 талбай-3

2010-2015 онд ашиглахаар төлөвлөж буй шохойн чулууны ордын шохойн чулууны хими эрдсийн найрлага

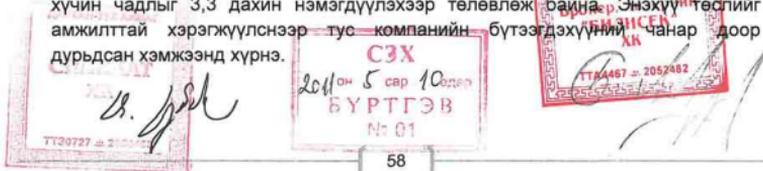
Дээжийн дугаар	Карбонатад хамаарах исэлийн агуулга, %				Үндсэн эрдсийн агуулга
	CaO	MgO	ШГХ	Бусад хольц	
Tso-1	53,48	0,38	42,55	3,59	CaCO ₃ -95,50
Tso-2	54,04	0,19	42,79	2,98	CaCO ₃ -96,50
Tso-3	53,20	0,19	41,97	4,64	CaCO ₃ -96,00
Tso-4	53,20	0,58	42,19	4,03	CaCO ₃ -95,00

Хүснэгт 30 Ашиглахаар төлөвлөж буй шохойн чулууны ордын шохойн чулууны эрдсийн найрлага

Дээж авалтын тэмдэглэл Tso өрмийн дугаар.

Дээрх ордын хими эрдсийн найрлага нь уул уурхайн салбарт баяжуулах үйлдвэрүүдийн хүдэр баяжуулах технологийн орчин тохируулагч гол түүхий эдийн болзлыг бүрэн хангаж байгаа.

Үнэт цаас гарган татан төвлөрүүлсэн санхүүжилтээр үйлдвэрлэлийн төслийн хүчин чадлыг 3,3 дахин нэмэгдүүлэхээр төлөвлөж байна. Энэхүү төслийг амжилттай хэрэгжүүлснээр тус компанийн бүтээгдэхүүний чанар доор дурьдсан хэмжээнд хүрнэ.

CaO %	MgO %	Уусаагүй үлдэгдэл %
90-95	0-2	0-2

Хүснэгт 31 Бүтээгдэхүүний чанар

Энэхүү төслийн үр дүнд манай улсад өндөр хүчин чадлаар үйлдвэрлэгч хамгийн том шохойн үйлдвэр бий болно. Шохой шатаах үйл ажиллагааны горим нь карбонат кальцийг өндөр температурт шатааж кальцийн исэл ба нүүрсхүчлийн хий болгон задлах явц юм. Шохойны үйлдвэрлэлийн хувьд шохойн чулууг бүрэн гүйцэд шатаах нь хамгийн гол үзүүлэлт байдаг. Дутуу шаталт буюу уусаагүй үлдэгдэл нь бүтээгдэхүүний өртөгийг өсгөж, чанарт нөлөөлсөнөөр хэрэглэгчдийн эдийн засгийн үр ашиг багасдаг сул талтай.

Шохойн зуухыг шинэчилсэнээр

Үзүүлэлт	Хуучин бүтээгдэхүүн	Шинэ бүтээгдэхүүн
Хүчин чадал	30 тн/хоногт	100 тн/хоногт
Өртөг	Өндөр	Хямд
Идэвхжил	60-80 хувь	80 хувиас дээш
Уусаагүй үлдэгдэл	3%	0-2%
Экологийн цэвэр байдал	Дунд зэрэг	Сайн
Нүүрс ашиглалт	60-70%	100%
Технологийн чулуу ашиглалт	60-70%	100%

Хүснэгт 32 Шохойн зуухыг шинэчилсэнээр бүтээгдэхүүний чанар

ШААРДЛАГАТАЙ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ТООЦОО

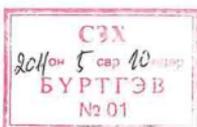
Үзүүлэлт	ХН	Хэмжээ	НБУ	Нийт үнэ
Тоног төхөөрөмж				
1 Барилга	M2	1600	\$200	425,000,000
2 Үйлдвэрийн тт	Ком	1	¥2,200,000	426,800,000
3 Хацарт бутлагч	Ш	1	¥23,870	4,630,780
4 Туузан дамжлага	Ком	1	¥12,139	2,354,966
5 Шоматон тоосго	Тн	160	¥2,300	71,392,000
6 Галд тэсвэртэй материал	Тн	20	¥5,000	19,400,000
7 Уур үүсгэгч зуух	Ш	1	¥200,000	38,800,000
8 Шохойн тээрэм	Ш	1	¥80,000	15,520,000
9 Угсралтын зардал	15%			73,788,297
10 Тээврийн зардал	Эрээн		¥150,000	29,100,000
11 Гаалийн зардал				70,000,000
12 Тээврийн зардал	Дархан			48,300,000
13 Туршилт				42,760,000

Бүгд

1,267,846,043

Хүснэгт 33 Шаардлагатай хөрөнөг оруулалтын тооцоо

Шинэ шохойн зуухыг БНХАУ-ы Henan Hongke Heavy Machinery Co.,Ltd – авахаар урьдчилсан тохиролцоо хийгдсэн ба бид хөрөнгө оруулалтын зарцуулалтын тооцоог 2010/06/20-ны байдлаар хийсэн болно.

ТООЦООЛСОН ОРЛОГЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

	2011 он	2012 он	2013 он	2014 он	2015 он
Борлуулалтын орлого	2 525 737	5 951 137	6 985 440	7 157 347	7 608 604
Өсөлтийн хувь	500	500	000	313	008
ББӨ	107%	136%	17%	2%	6%
Өсөлтийн хувь	2 063 595	3 577 459	3 971 464	3 969 199	4 048 519
Өсөлтийн хувь	952	969	559	243	792
Өсөлтийн хувь	106%	73%	11%	0%	2%
Үйл ажиллагааны ашиг	462 141 548	2 373 677	3 013 975	3 188 148	3 560 084
Өсөлтийн хувь	531	441	070	216	12%
Өсөлтийн хувь	109%	414%	27%	6%	12%
Үйл ажиллагааны зардал	210 008 691	253 019 427	320 712 937	316 396 608	312 549 433
Өсөлтийн хувь	82%	20%	27%	-1%	-1%
Хүү ногдол ашгийн өмнөх ашиг	252 132 857	2 120 658	2 693 262	2 871 751	3 247 534
Өсөлтийн хувь	138%	741%	27%	7%	13%
Хүүгийн төлбөр	-	-	-	-	-
Өсөлтийн хувь	-100%	-	-	-	-
Ногдол ашиг	50 426 571	424 131 621	538 652 501	574 350 292	649 506 957
Өсөлтийн хувь	741%	27%	7%	13%	
Татварын өмнөх ашиг	201 706 285	1 696 526 483	2 154 610 003	2 297 401 169	2 598 027 826
Өсөлтийн хувь	363%	741%	27%	7%	13%
Татварын зардал	20 170 629	169 652 648	215 461 000	229 740 117	259 802 783
Өсөлтийн хувь	363%	741%	27%	7%	13%
Цэвэр ашиг	181 535 657	1 526 873 835	1 939 149 003	2 067 661 052	2 338 225 044
Өсөлтийн хувь	363%	741%	27%	7%	13%

Хүснэгт 34 Тооцоолсон орлогын төлөвлөгөө

ОРЛОГЫН ТАЙЛАНГИЙН БҮТЭЦ

ҮЗҮҮЛЭЛТ	2011 он	2012 он	2013 он	2014 он	2015 он
	хувь	хувь	хувь	хувь	хувь
Борлуулалт	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
ББӨ	81,70	60,11	56,85	55,46	53,21
Үйл ажиллагааны ашиг	18,30	39,89	43,15	44,54	46,79
Үйл ажиллагааны зардал	8,31	4,25	4,59	4,42	4,11
Хүү ногдол ашгийн өмнөх ашиг	9,98	35,63	38,56	40,12	42,68
Хүүгийн төлбөр	-	-	-	-	-
Ногдол ашиг	2,00	7,13	7,71	8,02	8,54
Татварын өмнөх ашиг	7,99	28,51	30,84	32,10	34,15
Татварын зардал	0,80	2,85	3,08	3,21	3,41
Цэвэр ашиг	7,19	25,66	27,76	28,89	30,73

Хүснэгт 35 Олгозын тайлангийн бүтэц

Handwritten signature: *С. Доржиев*

Official stamp: СЭХ
2010 он 5 сар 10 өдөр
БҮРТГЭВ
№ 01

Official stamp: УЛААНБААТАР ХОТ
БРОМЕР-ИН КЕРЛИН
"БНШЦЛ" АЖ
ТТ44487 2052482

МӨНГӨН УРСГАЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

	2011	2012	2 013	2014	2015
Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	4 420 066	671 212 336	845 395 307	2 692 754 996	4 849 786 089
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн орлого	2 525 737 500	5 951 137 500	6 985 440 000	7 157 347 313	7 608 604 008
Нийт мөнгөн орлого	2 530 157 566	6 622 349 836	7 830 835 307	9 850 102 308	12 458 390 097
Ажилчдад олгох мөнгө	278 070 000	490 200 000	690 240 000	690 240 000	690 240 000
Нийгмийн даатгал Түүхий эд материал худалдан авалт	33 368 400	58 824 000	82 828 800	82 828 800	82 828 800
Ашиглалтын зардал	644 085 288	776 552 750	762 654 500	777 654 500	787 763 750
Үйл ажиллагааны зардал	67 000 000	90 000 000	112 000 000	112 000 000	112 000 000
Бусад зардал	102 693 800	121 360 000	121 210 000	130 210 000	136 210 000
Орлогын албан татвар	20 170 629	169 652 648	215 461 000	229 740 117	259 802 783
Хөрөнгө оруулалт	1 921 791 043	1 000 000 000	-	-	1 500 000 000
Ногдол ашиг	50 426 571	424 131 621	538 652 501	574 350 292	649 506 957
Нийт мөнгөн зардал	4 072 735 230	5 276 954 529	4 923 080 311	4 997 057 219	6 702 985 799
Мөнгөний илүүдэл ба дутагдал	- 1 542 577 664	1 345 395 307	2 907 754 996	4 853 045 089	5 755 404 298
Санхүүжилт	3 650 000 000	-	-	-	-
Зээл төлөлт	1 436 210 000	500 000 000	215 000 000	3 259 000	-
Мөнгөн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	671 212 336	845 395 307	2 692 754 996	4 849 786 089	5 755 404 298

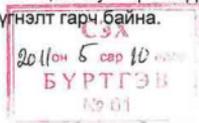
Хүснэгт 36 Мөнгөн урсгалын төлөвлөгөө

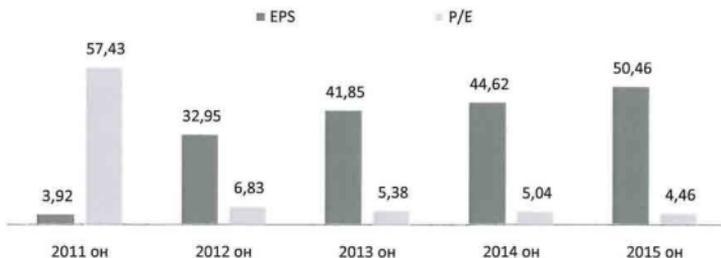
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ӨГӨӨЖ

ҮЗҮҮЛЭЛТ	2011 он	2012 он	2013 он	2014 он	2015 он	
Цэвэр ашиг	181,535,657	1,526,873,835	1,939,149,003	2,067,661,052	2,338,225,044	8,053,444,591
PV	157,863,407	1,154,469,307	1,274,990,469	1,182,288,590	1,162,565,492	4,932,177,265
NPV						1,332,177,265
ROR						24.82%
Хувьцааны ширхэг	46,334,602	46,334,602	46,334,602	46,334,602	46,334,602	
Үнэ	225	225	225	225	225	
EPS	3,92	32,95	41,85	44,62	50,46	
P/E	57,43	6,83	5,38	5,04	4,46	

Хүснэгт 37 Хөрөнгө оруулалтын өгөөж

Компанийн 5 жилийн нийт цэвэр ашгийн өнөөгийн үнэ цэнэ (PV) нь 4,9 тэрбум төгрөг байгаа ба үүнээсээ өнөөгийн цэвэр үнэ цэнэ (NPV) нь 1,3 тэрбум төгрөг байна. Компанийн хөрөнгө оруулалтын өгөөжийн хувь (ROR) нь 24,82 хувьтай гарч байгаа ашгийн хамгийн бага түвшинөөс 9,82 хувиар илүү гарч байгаа тул уг тасгийг хэрэгжүүлэх боломжтой гэсэн дүгнэлт гарч байна.

Зураг 9 Хөрөнгө оруулалтын өгөөж

Үнэ ба ашгийн харьцаа нь тухайн компанийн хувьцааны эрэлтийг харуулдаг гол үзүүлэлт бөгөөд хувьцааны нэгжид ногдох нэг төгрөгийн ашигт хөрөнгө оруулагчид хэдэн төгрөг төлж байгааг харуулдаг. “Силикат” ХК-ийн хувьд энэ харьцаа 57.43, 6.83, 5.38, 5.04, 4.46 гэх мэтээр буурсан үзүүлэлттэй байгаа нь жил ирэх бүр компанийн ашигт ажиллагаа нэмэгдэж, нэгж хувьцаанд ногдох боломжит ашгийн түвшин хурдацтай өсч байгаатай холбоотой. Зах зээлд идэвхитэй арилжаалагддаг компаниудын хувьд тухайн үзүүлэлт нь 15-с бага байхад хөрөнгө оруулагчдын сонирхолыг татахуйц үзүүлэлт болдог тул дээрх тооцоолсон үнэ ашгийн харьцаа нь хөрөнгө оруулагчдын хувьд таатай үзүүлэлттэй байна.

Энгийн хувьцаанд хөрөнгө оруулагчид нь оруулсан хөрөнгөөсөө ногдол ашиг авах хэлбэрээр эсвэл хувьцааны үнийн өсөлтөөс өгөөж хүртдэг. Силикат ХК-ийн хувьд нэгж хувьцаанд ногдох өгөөж жилд 3.92, 32.95, 41.85, 44.62, 50.46 гэх зэргээр өссөн үзүүлэлттэй байна. Мөн компани нь жил бүрийн ашгийн 20-оос доошгүй хувийг хувьцаа эзэмшигчдэд ногдол ашиг хэлбэрээр тараахаар төлөвлөсөн болно.

2.11 ТУХАЙН ҮНЭТ ЦААСЫГ ХУДАЛДАН АВСНААР ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАГЧИД УЧИРЧ БОЛОХ ЭРСДЭЛ, ЭРСДЛИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

2.9.1 Гадаад орчны шинжилгээ

1. Үнэт цаас гаргагчийн салбарын эрсдэл

Уул уурхайн салбар: Дэлхийн банк, Азийн хөгжлийн банк, Нээлттэй нийгэм форум, бусад судалгааны газруудын дүгнэлтээр уул уурхай, ашигт малтмалын салбар нь монголын тэргүүлэгч салбар төдийгүй цаашид хөгжих өргөн боломж нээлттэй байгааг дурджээ. Энэхүү салбарт тулгамдаж буй асуудлыг гадаад, дотоодын байгууллагууд дуу нэгтэйгээр хөрөнгө оруулалт татах болон төрийн бодлого, хууль эрхзүйн тогтворгүй байдал хэмээжээ. Жишээ нь гэхэд гэнэтийн ашгийн татвар, тогтвортой байдлын гэрээнүүд зэрэг гэнэтийн өөрчлөлт, шийдвэрүүд олон байсан. Улс орны хөгжлийн тулгуур салбар гэдэг утгаараа салбарын үйл ажиллагаа, зохицуулалтад төр заавал оролцох шаардлагатай болдог ч нөгөө талаас салбарын хөгжил төрийн үйл, ажиллагаатай хэт хараат байгаа нь олон эрсдлийг салбарт авчирч байна.

Өрсөлдөөний ердийн бус нөхцөл байдалтай холбогдсон эрсдэл: Төрийн оролцоо гэдэг утгаараа зах зээлийн бус аргаар өрсөлдөх хэлбэр олон тохиолддог. Ерөнхийдөө бол улс төрийн томоохон хүчнүүд, хөрөнгө ихтэй компаниуд зэрэг хүчтэй оролцогчид энэ салбарт ажилдаг.

Барилгын салбар: Шилжилтийн эдийн засгийн үед зогсонги байдалд ороод байсан Монголын барилгын салбар 2001 оноос эхлэн сэргэж, 2008 он хүртэл эрчимтэй хөгжиж ирлээ. Үүнд Монгол Улсын гадаад худалдааны таатай орчин, банк санхүүгийн зах зээлийн тогтвортой байдал, хүн амын орлогын өсөлт зэрэг нь зэрэгээр нөлөөлсөн. 2003 оноос хойш Монгол Улсын барилгын салбарын жилийн дундаж өсөлт хамгийн багадаа 5.1%-тай байжээ. Сүүлийн дөрвөн жилийн байдлаар тус салбар нь жилд дунджаар ДНБ-ний 4%-ийг бүрдүүлсэн, өнөөгийн хурдацтай хөгжиж буй аж үйлдвэрийн салбарын нэг нь болжээ.

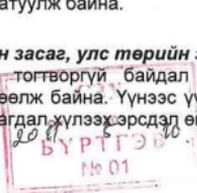
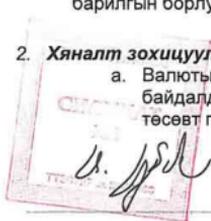
Барилгын салбарын эрх зүйн зохицуулалтын зохистой орчин, санхүүжилтийн тогтвортой тогтолцоо бүрдээгүй нь салбарынхаа хөгжлийг гүйцэхгүй эргэлтийг удаашруулах эрсдэлтэй байна.

Үүнд:

- Банкны зээлийн хүүгийн хатуу бодлого тухайлбал богино хугацаатай, өндөр хүүтэй зээл нь удаан хугацаанд үргэлжлэн гүйцэтгэх технологийн циклтэй барилгын байгууллагыг дарамтанд оруулах үндэс болж байна
- Мөн үл хөдлөх хөрөнгөө барьцаалж урт хугацаатай, бага хүүтэй зээл авах боломж хомсдолтой байгаа нь иргэдийн санхүүгийн чадавхийг хязгаарлаж барилгын борлуулалтыг саатуулж байна.

2. Хяналт зохицуулалт, эдийн засаг, улс төрийн эрсдэл

- а. Валютын ханшны тогтворгүй байдал нь санхүүгийн тогтвортой байдалд шууд нөлөөлж байна. Үүнээс үүдэн санхүүгийн төлөвлөгөө төсөвт гэнэтийн алдагдал хүлээх эрсдэл өндөр байдаг.

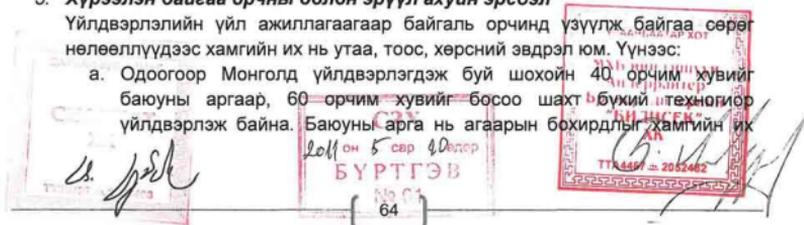

- b. Энэхүү салбарын нийтлэг сул тал нь эцсийн хэрэглсэгчдээс үүдэлтэй ерийн сүлжээ үүсч, үйл ажиллагаа доголдох нь их байдаг.
  - c. Сэлбэг, шатах тослох материалын үнийн хараат байдал нь бүтээгдэхүүний өртөгт шууд нөлөөлдөг.
  - d. Төрийн оролцоо нь зах зээлийн бус аргаар өрсөлдөх тэнцвэрт бус байдлыг үүсгэдэг байдал бий. Жишээ нь, шохойн зах зээлийн өндөр хувийг эзэлдэг Эрдэнэтийн уулын баяжуулах үйлдвэр нь ерөнхийдөө төрийн өмчит компаниудаас нийлүүлэлт авах сонирхолтой байдаг.
  - e. Гадаад эдийн засаг, макро орчноос үүдэлтэй өөрчлөлтүүдийн үед татвар тогтолцоо их дарамт болдог.
3. **Тодорхой хязгаарлагдмал хүрээний эсхүл цөөн тооны бэлтгэн нийлүүлэгч, үйлчлүүлэгч, худалдан авагчаас хамааралтай байдлын эрсдэл**
- a. Борлуулсан шохойн 40%-ийг уул уурхай, эрчим хүчний салбарт, 20%-ийг хөнгөн бетоны үйлдвэрүүдэд, 40%-ийг арьс ширний үйлдвэрүүд буюу хөнгөн үйлдвэрийн салбарт нийлүүлдэг. Гэвч эдгээрийн аль нэг салбарт бууралт гарахад компанийн нийт борлуулалтанд сөргөөр нөлөөлөх эрсдэлтэй.
  - b. Хөнгөн бетоны борлуулалтын нилээд хувь нь баригдаж буй барилгуудад хөрөнгө оруулалтын байдлаар хийгдэж байгаа бөгөөд энэ нь компанийг эргэлтийн хөрөнгөний дутагдалд оруулах эрсдэл дагуулдаг.
4. **Үнэт цаас гаргагчийн бизнестэй холбоотой эрсдлийн талаарх дүгнэлт**
- a. Үнэт цаас гаргагчийн бизнесийн салбар нь улсын эдийн засгийн өсөлтөд голлох нөлөө үзүүлдэг ба төр болон дотоод, гадаадын байгууллагуудын бүх дэмжлэгийг авах боломжтой.
  - b. Энэ бизнес нь олон жилийн туршлага, зах зээлийн эрэлттэй тул ерөнхийдөө хөгжиж буй бизнес юм.
  - c. Компанийн үйлдвэрлэн гаргах бүтээгдэхүүний гол зах зээл нь боловсруулсан шохой ба хөнгөн блок юм. Иймд эдгээр бүтээгдэхүүний зах зээл дээрх өрсөлдөөн их байдгаас болж бүтээгдэхүүний үнэ буурвал компанийн ашгийн түвшин болон бүтээгдэхүүний борлуулалт багасах эрсдэл бий.
  - d. Эрчим хүчний үнийг төрөөс тогтоодог ба энэ үнийг тооцолсон бизнес төлөвлөгөөнөөс хэтрүүлэн нэмэгдвэл санхүүгийн төлөвлөсөн хэмжээнд хүрэхгүй байх эрсдэлтэй.
  - e. Нүүрсний үнэ нэмэгдэх
  - f. Тээврийн зардал нэмэгдэх

5. **Хүрээлэн байгаа орчны болон эрүүл ахуйн эрсдэл**

Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаагаар байгаль орчинд үзүүлж байгаа сөрөг нөлөөллүүдээс хамгийн их нь утаа, тоос, хөрсний эвдрэл юм. Үүнээс:

- a. Одоогоор Монголд үйлдвэрлэгдэж буй шохойн 40 орчим хувийг баюуны аргаар, 60 орчим хувийг босоо шавт бүхий технологиор үйлдвэрлэж байна. Баюуны арга нь агаарын бохирдлыг хамгийн их

үүсгэдэг тул байгаль орчинд сөрөг нөлөө ихтэй. Цаашид шинэ дэвшилтэй технолог нэвтрүүлэх замаар агаарын бохирдлыг бууруулах шаардлага өндөр тавигдаж байгаа. Одоо бидний ашигладаг босоо шахт бүхий зуух нь баюуны технологиос үлэмж бага утаа гаргадаг бол цаашид оруулж ирэхээр төлөвлөж буй үйлдвэр бол шаталтын процессийг бүрэн төгс явуулдаг экологийн хувьд маш сайн дэвшилтэт технологтой.

2.9.2 Компанийн дотоод орчны шинжилгээ

1. Санхүүгийн эрсдэл

- a. Бүтээгдэхүүн борлуулах явцад түүхий эд болон тээврийн зардлын нэмэгдлээс хамааралтай төлөвлөсөн зардал хэтрэх,
- b. Зах зээлийн өрсөлдөөнөөс хамааран борлуулалтын төлөвлөсөн хэмжээнд хүрэхгүй байх,
- c. Эргэлтийн хөрөнгийн хомсдлоос шалтгаалан үйлдвэрлэлийн хүчин чадлыг бүрэн ашиглаж чадахгүй байх,
- d. Шинэ барилга, тоног төхөөрөмж, сэлбэг хэрэгсэл нь төлөвлөж буй хугацаанаас хойш ашиглалтад орох, нийлүүлэгдэх, тасалдах,

2. Хүний нөөц, удирдлагын эрсдэл

- a. Гүйцэтгэх удирдлагын шийдвэрээс хамааралтай байдлын эрсдэл
  - i. Мэргэжлийн түвшинд үйлдвэрлэлээ авч явахгүй байх нь компанийг харилцагч худалдан авагч нараа алдах, улмаар борлуулалт багасч санхүүгийн хүндрэлд оруулах,
  - ii. Санхүүгийн байдал доголсноор хөрөнгийн зах зээл дэх үнэт цаасны ханш унах эрсдэлтэй,
- b. Ур чадвар, дадлага туршлагатай, мэргэшсэн ажиллах хүчний хангамжтай холбогдсон эрсдэл
  - i. Ажилчдын ажлыг дүгнэх нэгдсэн тогтолцоо бүрдээгүй байгаа нь ажилдаа мэргэшсэн мэргэжлийн ажилчдыг алдах эрсдэлтэй,
  - ii. Үйлдвэрийн хүчин чадлаас улбаатайгаар боловсон хүчний нөөцөө бүрэн ашиглаж чаддаггүй,
  - iii. Ажиллах нөхцөл хүнд бөгөөд ажилчидын шаардлагыг бүрэн хангаж чаддаггүйгээс үүдэн, чадвартай боловсон хүчинг өөртөө татаж чаддаггүй.

3. Үйл ажиллагааны чухал ач холбогдол бүхий лицензи, тусгай зөвшөөрөл, гэрээний хугацаатай холбоотой эрсдэл

- a. Ашигт малтмал ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл нь 30 жилийн хугацаатай олгогддог. Хуулиар тогтоосон жилийн төлбөрийг хугацаанд нь төлөөгүй тохиолдолд хугацаанаасаа өмнө хүчингүй болж цуцлагдах эрсдэлтэй. Мөн төрийн дээд байгууллагаас ашигт малтмал ашиглалтын тусгай зөвшөөрлүүдийг нэгдсэн журмаар шинэчлэх шийдвэр гаргасан тохиолдолд тусгай зөвшөөрлийн хүчинтэй хугацаанд өөрчлөлт орно.

- b. Газар эзэмшүүлэх, ус ашиглах гэрээний дагуу тухайн жилийн газар усны төлбөрийг төлөөгүй болон гэрээг дүгнэж шинэчлэн байгуулаагүй тохиолдолд торгуулийн арга хэмжээ ноогдуулах ба хүндэтгэн үзэх шалтгаангүй үед үйлдвэрлэлийн ажиллагааг зогсоох эрсдэлтэй.

4. Үнэт цаасыг худалдан авах ирээдүйн хөрөнгө оруулагчдын шийдвэрт нөлөөлж болох бусад бүхий л чухал үйл явдал

- i. Хөрөнгийн зах зээл болон банкны салбарын тогтвортой бус байдал эргээд хөрөнгө оруулагчдын шийдвэрт сөргөөр нөлөөлж байна.
- ii. Шинээр гарч буй бусад компаниудын үнэт цаасны арилжаа амжилтгүй болж байгаа нь нийт хөрөнгө оруулагчдын итгэлийг алдахад хүрсэн.
- iii. Үнэт цаас гаргагчаас шалтгаалаагүй ч ихэнхи үнэт цаасны хөрвөх чадвар муу байдаг нь мөн хөрөнгө оруулагчдыг хөрөнгийн зах зээлээс түлхэж байдаг.
- iv. Банкны салбарт хадгаламжийн хүү өнөөг хүртэл маш өндөр (бусад орнуудтай харьцуулахад), хадгаламжийг төр батлан даасан учир хамгийн эрсдэлгүй өндөр өгөөжтэй хөрөнгө оруулалт хэвээр байсаар байна.

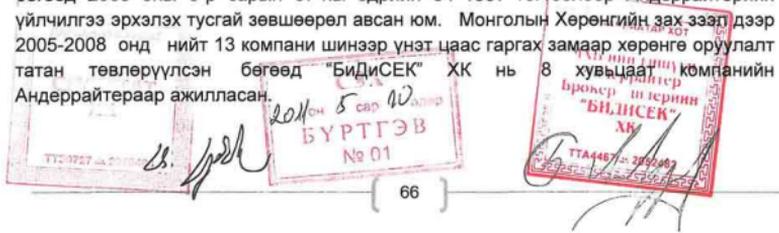
1.21 ҮНЭТ ЦААСЫГ ЗУУЧЛАГЧ АНДЕРРАЙТЕРЫН КОМПАНИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Брокер, дилер, андеррайтер, хөрөнгө оруулалтын зөвлөхийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг "БидиСЕК" ХК нь 2010 оны 10 сарын 11-ны өдөр "Силикат" ХК-ийн шохойн үйлдвэрлэлийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх, технологийг шинэчлэх, шинэ тоног төхөөрөмж худалдан авах болон санхүүгийн чадавхийг дээшлүүлэх зорилгоор нэмэлт санхүүжилт татахад зуучлах андеррайтерын гэрээг байгуулсан.

Уг гэрээний хүрээнд "Силикат" ХК-ийн олон нийтэд гаргасан нийт 170,126 ширхэг хувьцааг 177 ширхэгт хуваан, нэмж 16,222,300 ширхэг хувьцааг зах зээлд 225 төгрөгөөр санал болгон худалдаж 3,6 тэрбум төгрөг татан төвлөрүүлэх ажил хийгдэх юм.

"БидиСЕК" ХК нь 1995 онд байгуулагдсан бөгөөд хөрөнгийн зах зээл дээр тасралтгүй 15 жил үйл ажиллагаа явуулж буй андеррайтер, брокер, дилер хөрөнгө оруулалтын зөвлөхийн компани юм. Манай компани 2006 оны 6-р сард зохион байгуулалтын хэлбэрээ өөрчлөн олон нийтэд өөрийн хувьцааг санал болгон арилжаалан хөрөнгийн зах зээл дээрээс 1,0 тэрбум төгрөг, 2008 онд нэмэлт хувьцаа гаргаснаар хөрөнгийн зах зээлээс нийт 3.7 тэрбум төгрөгийн хөрөнгийг татан төвлөрүүлж үйл ажиллагааныхаа цар хүрээг өргөтгөн ажиллаж байна.

Манай компани нь Андеррайтерийн үйлчилгээ үзүүлдэг ууган компаниудын нэг бөгөөд 2005 оны 6-р сарын 07-ны өдрийн 34 тоот тогтоолоор Андеррайтерийн үйлчилгээ эрхэлэх тусгай зөвшөөрөл авсан юм. Монголын Хөрөнгийн зах зээл дээр 2005-2008 онд нийт 13 компани шинээр үнэт цаас гаргах замаар хөрөнгө оруулалт татан төвлөрүүлсэн бөгөөд "БидиСЕК" ХК нь 8 хувьцааг компанийн Андеррайтераар ажилласан.

Мөн 2004, 2005 онд "Пума групп"-ийн Пума бонд, 2005 онд "Монинжбар" ХК-ийн "Бүтээн байгуулалт бонд", 2007 онд "Нийслэл өргөө" ХК-ийн "Нийслэл өргөө бонд"-ын ерөнхий зуучлан борлуулагч, 2004 онд "МСиЭС электроникс" ХХК-ийн "МСиЭС электроникс бонд"-ын туслан гүйцэтгэгчээр тус тус ажилласан дадлага туршлагатай.

2.13 ҮНЭТ ЦААСНЫ ТУХАЙ МЭДЭЭЛЭЛ, ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТАНИЛЦУУЛГАТАЙ ТАНИЛЦАЖ БОЛОХ ГАЗАР, ХАРИУЦАХ МЭРГЭЖИЛТЭН, ХОЛБОО БАРИХ МЭДЭЭЛЭЛ

Монголын Хөрөнгийн Биржийн гишүүн

"БидиСЕК" ХК

www.bdsec.mn

Хаяг: Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 8 дугаар хороо, Залуучуудын өргөн чөлөө 27/1, "БидиСЕК" ХК-ний байр

Үнэт цаасны талаарх дэлгэрэнгүй мэдээлэл авч болох хариуцлагатан:

1. Нэр : Ж.Ганболд
Албан тушаал : Үйл ажиллагаа хариуцсан дэд захирал, "Силикат" ХК
Э-мэйл хаяг : info@silikat.mn
Холбоо барих утас : 976-70117116
Гар утас : 99151285
2. Нэр : Б.Лхамдолгор
Албан тушаал : Ахлах мэргэжилтэн, "БидиСек" ХК
Э-мэйл хаяг : lhamdolgor@bdsec.mn
Холбоо барих утас : 976-11-312030
Гар утас : 976-99010589

**Компанийн дүрэм, "Монголын компанийн засаглалын кодекс"-т
болон хөдөлмөрийн, бусад дотоод журмууд нь
хууль тогтоомжид нийцсэн эсэх**

Нэг. Танилцуулга.

"Силикат" ХК нь анх 1966 онд байгуулагдсан бөгөөд 1996 оны 8 дугаар сарын 31-нд улсын бүртгэлд шинэчлэн бүртгүүлж үйл ажиллагаагаа хугацаагүй явуулахаар дүрмэндээ заасан байна /Компанийн дүрмийн 1.4/.

Хоёр. "Силикат" ХК-ийн дүрмийн талаар.

"Силикат" ХК нь одоогийн дагаж мөрдөж байгаа дүрмээ 2005 оны 8 дугаар сарын 26-ны өдрийн Хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар баталсан байна. Дүрмийг хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар баталсан үйл ажиллагаа нь Компанийн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1 дэх хэсэгт заасантай нийцсэн байна /Хувь нийлүүлэгчдийн хурлын тогтоолыг хэвсаргаав/.

Компанийн дүрэм нь нийтлэг үндэслэл /нэг/, компанийн зорилго, үйл ажиллагааны үндсэн чиглэл /хоёр/, компанийн үндсэн эрх, үүрэг /гурав/, компанийн үндсэн хариуцлага /дөрөв/, хувь нийлүүлэгчдийн эрх, үүрэг, хариуцлага /тав/, компанийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгө, хувьцаа, бусад үнэт цаас, түүнийг гаргах, худалдах болон эргүүлэн авах /зургаа/, компанийн удирдлага /долоо/, төлөөлөн удирдах зөвлөл, түүний бүрэн эрх /найм/, гүйцэтгэх захирал /ес/, компанийн санхүүгийн үйл ажиллагаа, бүртгэл тайлан, ногдол ашиг хуваарилалт /арав/, компанийн санхүү, эдийн засгийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих /арван нэг/, компанийн өөрчлөн байгуулах, татан буулгах /арван хоёр/, дүрэмд заасан нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчин төгөлдөр болох /арван гурав/ гэсэн 13 зүйлтэйгээр батлагджээ.

Дүрмийн 1 дүгээр зүйлээр компанийн эрх зүйн байдал, үйл ажиллагаа явуулах хугацаа, үйл ажиллагаа явуулахад шаардагдах тусгай зөвшөөрөл, мөн салбар төлөөлөгчийн газар, охин компанийн талаар зохицуулсан нь Компанийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1, 3.4.1, 6, 7, 8, 10 дугаар зүйлүүдэд тус тус заасантай нийцэж байна.

Харин Дүрмийн 1.6-д хараат компанийн талаар тусгаж өгөөгүй байна.

Дүрмийн 2 дугаар зүйлээр компанийн зорилго, үйл ажиллагааны чиглэлийн талаар нарийвчлан зохицуулсан байна. Энэ нь компанийн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.2.7-д заасантай нийцсэн байна.

Дүрмийн 3 дугаар зүйлд 10 хэсэгтэйгээр компанийн эрх, үүрэгтэй холбоотой асуудлыг журамласан байна. Эдгээрийг тус бүрд нь авч үзье.

д	Компанийн дүрмийн 3 дугаар зүйлээр зохицуулсан нь	Хууль тогтоомжид нийцэж байгаа эсэх талаар
1.	Компани нь гадаад, дотоодын байгууллага аж ахуйн нэгжтэй үйл ажиллагаагаа ерөгтөж хамтран ажиллах, мэргэжилтэн солилцох, хамтарсан үйлдвэрлэл зохион байгуулах, зуучлал зэрэг хамтын ажиллагааны хэлбэрийг хэрэгжүүлнэ /3.1/.	Иргэний хуулийн 410 дугаар зүйлд Зуучлалын талаар, 476 дугаар зүйлд Хамтран ажиллах талаар тусгайлсан зохицуулалт хийсэн байна. Дүрмийн тус заалт нь Иргэний хуулийн холбогдох зохицуулалтай нийцсэн байна. Зуучлалын болон Хамтын ажиллагааг хэрэгжүүлэх тухай бүрдээ бичгээр гэрээ байгуулж байх нь зүйтэй болно.
2.	Компанийн үйл ажиллагааны үндсэн чиглэл бизнес төлөвлөлт нь ТУЗ-ийн удирдлага хяналтан	Дүрмийн энэхүү заалт нь Компаний тухай хуулийн 76 дугаар зүйлийн 76.1.1. Компанийн засаглалын кодексын 3.1.3, 4.1-д заасантай нийцэж байна.

СНИЛКАТ

ХК

117027

СЗХ

2011 он 5 сар 10

БҮРТГЭВ

№ 01

УЛААНБААТАР ХОТ

Б.ИЛГИЙ

АН

МОНГОЛ-ӨМГӨӨЛӨГЧ хууль зүйн фирм

Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг 1-р хороо, Гранд офис төв, # 21, УБ-46а, ш/х 291
Утас: 70129206, 329206, 99112572, 99111807. Факс: 976-11-329206
И-мэйл: info@advocate.mn, Вэб сайт: www.advocate.mn

2010 оны 12 сарын 22 өдөр

№ 154

Улаанбаатар хот

“БиДиСЕК” ХК-д

Хуульчийн дүгнэлт хүргүүлэх тухай

“Монгол-Өмгөөлөгч” Хууль зүйн фирм нь 2010 оны 07 сарын 18-ны өдрийн 2010/55 тоот “Хууль зүйн туслалцаа үзүүлэх тухай гэрээ”-гээр “Силикат” ХК-д Санхүүгийн зохицуулах хорооноос 2009 оны 02 сарын 38 тоот тогтоолоор батлагдсан “Нийтэд санал болгон худалдах үнэт цаасыг бүртгэх, анхдагч зах зээлд санал болгон худалдах журам”-ын 2.2.4 дэхь хэсэгт заасан “хуульчийн дүгнэлт” гаргаж өгөх үйлчилгээг үзүүлэхээр тохиролцсон юм.

Энэхүү гэрээт ажлын хүрээнд “Силикат” ХК-ийн дүрэм, журам, бусад этгээдтэй байгуулсан гэрээ хэлцэл /сүүлийн 3 жилд их хэмжээний болон сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл байгуулсан эсэх/ нь хууль тогтоомж, “Монголын компанийн засаглалын кодекс”-т нийцэж байгаа эсэх, үйл ажиллагааны гол үндэслэл болсон тусгай зөвшөөрөл нь хүчин төгөлдөр эсэх, тэдгээрийн хугацаа дуусах, цуцлагдах зэргээр үйл ажиллагаанд нь бодитой нөлөөлж болох нөхцөл байдал байгаа эсэх, үнэт цаасыг бүртгүүлэх өргөдөл, танилцуулгад холбогдох баримт нь хууль тогтоомж, хорооноос тогтоосон журамд нийцэж байгаа эсэх, танилцуулгад тусгагдсан мэдээлэл нь хуулийн хүчин төгөлдөр баримтаар нотлогдож байгаа эсэх, компанийн жинхэнэ хяналтыг хэрэгжүүлэгч этгээд нь хэн болох зэрэг асуудлаар дүгнэлт гаргасан болно.

Хуульчийн дүгнэлт болон дүгнэлт гаргахад ашигласан материалын жагсаалтыг хавсаргав.

ЗАХИРАЛ

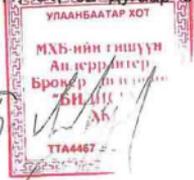
З.СҮХБААТАР

068

	дор өдөр тутмын үйл ажиллагааг гүйцэтгэх захирал шийдвэрлэн хэрэгжүүлнэ /3.2/.	
3.	Компани нь өөрийн нэрийн барааны тэмдэг, эмблем, бэлэг тэмдэгтэй албан бичгийн хэвэлмэл хуудас, өөрийн нэр бүхий тамга, тэмдэг хэрэглэнэ. Бэлэгдэл, барааны тэмдгийг Оюуны өмчийн газарт бүртгүүлж тэдгээрийг хэрэглэх эрхийг зөвхөн компани эдлэнэ.	Компани нь Иргэний хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.1-д заасан хуулийн этгээд тул оноосон нэр, албан бичгийн хэвэлмэл хуудас, тамга, тэмдэгтэй байна. Хэрвээ компани нь өөрийн нэр, бэлэгдэлийг барааны тэмдэгээр бүртгүүлж хамгаалуулахыг хүсэл Барааны тэмдэг, газар зүйн заалтын тухай хуульд заасан журмын дагуу Оюуны өмчийн газарт хандан бүртгүүлдэг. Тиймээс дүрмийн энэхүү заалт нь холбогдох хууль тогтоомжид нийцэж байна.
4.	Компани нь өөрийн үйл ажиллагаагаа бие даасан байдлаар эсвэл дотоод, гадаадын хуулийн этгээдтэй хамтран Монгол Улсын хуулийн хүрээнд эрхлэн явуулна.	Дүрмийн энэхүү заалт нь Иргэний хуулийн 476 дугаар зүйлд заасан Хамтран ажиллах гэрээний зохицуулалттай нийцэж байна.
5.	Үйл ажиллагаагаа өргөтгөж зах зээлд ойртох зорилгоор гадаад, дотоодод салбар төлөөлөгчийн газрыг ажиллуулна.	Дүрмийн энэхүү заалт нь Иргэний хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.1 болон компанийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлээр тогтоосон журамтай нийцэж байна.
6.	Компанийн үндсэн ба туслах үйлдвэрлэл, үйлчилгээгээ хэвийн явуулах зорилгоор мэргэжилдээ чадвар туршлагатай хүмүүсийг хөдөлмөрийн хуулинд нийцүүлэн гэрээгээр авч ажиллуулан тэдний цалин урамшил, ажиллах нөхцөлийг нь тогтооно.	Дүрмийн энэхүү заалт нь Хөдөлмөрийн тухай хууль тогтоомж болон Компанийн засаглалын кодексын 6.1.3-т заасантай нийцэж байна.
7.	Компани нь өөрийн бизнес үйл ажиллагаатайгаа холбоотой зүйлийг хуулийн дагуу нууцалж болно.	Дүрмийн энэхүү заалт нь Байгууллагын нууцын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.2-т "энэ хуулийн 3.2 дахь хэсэгт хамаарах нууцыг байгууллага өөрөө тогтооно" гэсэнтэй нийцэн байна.
8.	Компаний нь үйл ажиллагаагаа хэвийн явуулахтай холбогдох сан байгуулж болно.	Уг заалт нь Иргэний хуулийн нийтлэг үндэслэлийн зохицуулалтай нийцэж байна. Харин санг байгуулахдаа холбогдох хуулийн зохицуулалтыг анхаарах хэрэгтэй.
9.	Компани нь үйл ажиллагаагаа Монгол Улсын Компанийн тухай хууль, бусад хууль тогтоомж болон энэхүү дүрмийн хүрээнд явуулна.	Дүрмийн энэхүү заалт нь Компанийн тухай хуулийн 1 дүгээр зүйлийн 1.1-д заасан зорилго, 2 дугаар зүйлийн 2.1-д заасан үйлчлэх хүрээний тухай зохицуулалттай нийцэж байна.
10.	Компани нь Улсын бүртгэлийн гэрчилгээ авсан өдрөөс эхлэн үйл ажиллагаагаа хугацаагүй явуулна.	Дүрмийн энэхүү заалт нь Иргэний хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.1, Хуулийн этгээдийн Улсын бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1, компанийн тухай хуулийн гуравдугаар бүлэг /компани байгуулах/-ийн зохицуулалттай нийцэж байна.

Дүрмийн 4 дүгээр зүйлээр компани болон компанийн эрх бүхий албан тушаалтны хүлээх хариуцлагын талаар зохицуулсан байна. Уг зохицуулалт нь Иргэний хуулийн 497 дугаар зүйлийн 497.1, 498 дугаар зүйл, мөн Компанийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1, 9 дүгээр зүйлийн 9.1, 81, 82 дугаар зүйлүүдэд заасантай нийцсэн байна.

Дүрмийн 5 дугаар зүйлээр хувь нийлүүлэгчдийн эрх, үүрэг, хариуцлагын талаар зохицуулсан байна. Уг зохицуулалтыг холбогдох хууль тогтоомжид нийцэж байгаа эсэх талаар тухайлан авч үзье:

Зүйл	Компанийн дүрмийн 5 дугаар зүйлээр зохицуулсан нь	Хууль тогтоомжид нийцэж байгаа эсэх талаар
1	Компанийн энгийн болон давуу эрхийн хувьцааг зохих журмын дагуу худалдан авч эзэмшсэн этгээд компанийн хувь нийлүүлэгч болно.	Компанийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.2, 33 дугаар зүйлийн 33.1, Үнэт цаасны зөх зээлийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.5-д заасантай нийцэж байна.
2	Компанийн хувь нийлүүлэгч нь гэрээ, дүрмийн заалтыг хэлбэрлэлтгүй сахиж, компанийн үйл ажиллагаанд боловцоотой бүхий л дэмжлэг үзүүлэх, компанийн нууцад хамааралтай бүх л зүйлийг чандлан хадгалах, хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллаж байгаа бол гэрээгээр хүлээсэн үүрэг, хөдөлмөрийн хуулийг чанд биелүүлэх, компанийн үнэт цаас эзэмшиж байгаа этгээд нь өөрийн нэр, оршин суугаа газрын хаяг болон өөрийн эзэмшилдээ байгаа үнэт цаасны тоо, тэдгээрт орсон нэмэлт, өөрчлөлтийн талаар бүртгэл хөтлөх этгээдэд зохих журмын дагуу мэдэгдэх зэрэг үүрэг хүлээнэ.	Компанийн тухай хуулийн 46 дугаар зүйлийн 46.3, 81 дүгээр зүйлийн 81.2, Байгууллагын нууцын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.2, Компанийн засаглалын кодексын 3.3.1-3.3.3, 4.3-т заасантай нийцэж байна.
3	Хувь нийлүүлэгч нь компанийн нэрийг хувийн ашиг сонирхолд ашиглах, компанийн нэр хүнд, өмч хөрөнгөнд гэм хор учруулж болзошгүй үйлдэл хийхийг хориглоно.	Ирэгний хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.4, 27.6, Компанийн засаглалын кодексын 1.1.5-д заасантай нийцэж байна.
4	ТУЗ-өөс ногдол ашиг олгохоор шийдвэрлэсэн үед эзэмшиж буй хувьцаанд оногдох ногдол ашиг авах, ногдол ашиг олгохоор зарласан боловч хууль, журамд заасан хугацаандаа олгохгүй бол алданги төлөхийг шаардах эрхтэй.	Компанийн тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1.2, 36 дугаар зүйлийн 36.1.1, 47 дугаар зүйлийн 47.6, Компанийн засаглалын кодексын 8.1.3-т заасантай нийцэж байна.
5	Компанийг татан буулгах үед Компанийн тухай хуулийн 28 дугаар зүйлд тогтоосон журмын дагуу үндсэн эд хөрөнгийг худалдсанаас олсон орлогоос хувь хүртэх эрхтэй.	Компанийн тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1.3, 36 дугаар зүйлийн 36.1.3 дэх заалтуудад нийцэж байна.
6	Компаниас нэмж гаргасан хувьцаа, хувьцаанд хөрвөх үнэт цаасыг тэргүүн ээлжинд худалдан авах эрхтэй.	Компанийн тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1.4, 39 дүгээр зүйлийн 39.1 дэх хэсэгт заасантай нийцэж байна.
7	Дүрмийн 5.7 дахь заалт	Дүрмийн 5.7 дахь хэсгээр Компанийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.1 дэх хэсэгт заасан хувь нийлүүлэгчдийн шаардлагаар компани хувьцаагаа эргүүлэн авах, 84 дүгээр зүйлийн 84.1 дэх хэсэгт заасан их хэмжээний хэлцлийн талаарх зохицуулалтыг тэр хэвээр нь тогтоож өгсөн байна.
8	Нэг хувь нийлүүлэгч түүнтэй нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн хамт компанийн энгийн хувьцааны 75-аас дээш хувийг эзэмшиж байгаа тохиолдолд бусад энгийн хувьцаа эзэмшигчид компанид хувьцаагаа	Компанийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.2 дэх хэсэгт заасантай нийцсэн байна.

СЭХ
 ТТ03727 а 2019.03

СЭХ
 2019 оны 5 сар 10 өдөр
 БҮРТГЭВ
 № 01

МХБ-ийн гишүүн
 Алсэрэндорж
 Бронср., ш гэрийн
 "БИЦСЕК"
 АХ
 УА567 а 2019.03

	эргүүлэн авахыг шаардах эрхтэй.	
9	Энгийн хувьцааны 5-аас дээш хувийг эзэмшиж байгаа хувь нийлүүлэгч нь ээлжит хурал хуралдахаас ажлын 45 ба түүнээс дээш хоногийн өмнө хурлаар хэлэлцэх асуудлын талаар нэмэлт санал гаргах, компанийн ТУЗ, эсхүл гүйцэтгэх удирдлагын гишүүнд нэр дэвшүүлэх эрхтэй.	Компанийн тухай хуулийн 67 дугаар зүйлийн 67.1 дэх хэсэгт заасантай нийцэж байна.

Дүрмийн 6 дугаар зүйлээр компанийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгө, хувьцаа, бусад үнэт цаас, түүнийг гаргах, худалдах болон эргүүлэн авахтай холбогдсон харилцааг зохицуулсан байна. Энэхүү зүйлийн зохицуулалтыг холбогдох хууль тогтоомжид нийцэж байгаа эсэх талаар авч үзье:

Зүйл	Компанийн дүрмийн 6 дугаар зүйлээр зохицуулсан нь	Хууль тогтоомжид нийцэж байгаа эсэх талаар
1	Компани нь 100 төгрөгийн нэрлэсэн үнэ бүхий хувьцаа эзэмшигчдийн нийт 170126 ширхэг энгийн хувьцаатай 17012600 төгрөгийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгөтэй байна.	Компанийн тухай хуулийн 32 дугаар зүйлийн 32.1, 33 дугаар зүйлийн 33.4 дэх хэсэгт заасантай нийцэж байна.
2 / хэсэг/	Энэхүү зарласан хувьцаанаас компанийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээг өргөтгөх, шинэчлэх, нэмэгдэл хөрөнгийн эх үүсвэр бий болгох зорилгоор нэмж хувьцаа гаргах асуудлыг ТУЗ шийдвэрлэнэ.	Компанийн тухай хуулийн 43 дугаар зүйлийн 43.1 дэх хэсэгт заасантай нийцэж байна.
1/2 хэсэг/	Гаргасан хувьцааны төлбөрийг мөнгөн бус хэлбэрээр хийж болох бөгөөд энэ тохиолдолд хувицааны төлбөрт хүлээн авч байгаа эд хөрөнгө, эд хөрөнгийн эрх, оюуны өмчийн үнэлгээг эрх бүхий үнэлгээний байгууллагын дүгнэлтийг үндэслэн ТУЗ тогтооно.	Компанийн тухай хуулийн 45 дугаар зүйлийн 45.1, 45.5 дахь хэсэгт заасан үнэт цаасны төлбөр хийх тухай зохицуулалтад нийцсэн байна.
1/3, 4 хэсэг/	Компанийн өөрийн хөрөнгө буюу дүрмийн санд оруулсан хөрөнгийн бүртгэл, жагсаалтыг улсын бүртгэлийн материалд тухай бүр оруулж байна. Үл хөдлөх хөрөнгийн хувьд үл хөдлөх хөрөнгийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээ, хөдлөх хөрөнгөд хөндлөнгийн байгууллага буюу хөрөнгө үнэлгээний компанийн тайланг хавсаргаж баталгаажуулна.	Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1.10, 11.2-11.4 дэх хэсэгт заасантай нийцэж байна.
1/5 хэсэг/	Компани нь энгийн болон давуу эрхийн хувьцаанаас гадна өрийн бичиг, хувьцаанд хамаарах бусад үнэт цаас гаргаж болно.	Компанийн тухай хуулийн 38 дугаар зүйлийн 38.1, 42 дугаар зүйлийн 42.1 дэх хэсэгт заасантай нийцэж байна.
1/6 хэсэг/	Компани нь нэмж хувьцаа гаргах, гүйлгээнд оруулах шийдвэрийг зөвхөн ТУЗ гаргана.	Компанийн тухай хуулийн 43 дугаар зүйлийн 43.1, 76 дугаар зүйлийн 76.1.4-т заасантай нийцүүлэх шаардлагатай байна.
1/7 хэсэг/	Үнэт цаас гаргах тухай шийдвэрт үнэт цаас гаргах болсон үндэслэл, шалтгаан, гаргах үнэт цаасны төрөл, тоо, нэрлэсэн үнэ, үнийн дүн, үнэт цаас гаргаж төвлөрүүлэх хөрөнгийн зориулалт, үнэт цаасыг нийтэд, эсхүл хаалттай захиалгаар худалдах, энгийн хувьцаанаас бусад үнэт цаас нь энгийн	Компанийн тухай хуулийн 40 дүгээр зүйлийн 40.1, 43 дугаар зүйлийн 43.1, Үнэт цаасны тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.3 дахь хэсэгт заасан зохицуулалттай нийцэж байна.

СЕРТИФИКАТ
4. 2018

СЭХ
2018 он 6 сар 10
БҮРТГЭВ
№ 01

УЛААНБААТАР ХОТ
МАБ-ийн гишүүн
Ан-тэрригч
Брокер, и-тэрригч
"БИ.ИНСЕК"
АК
ТА 4467 1052452

072

	хувьцаанд хөрвөх эсэх, хөрвөх бол хөрвөх нөхцөл зэргийг заасан байна.	
/8 хэсэг/	Үнэт цаасыг нийтэд санал болгон худалдаалахад заасан бол Үнэт цаасны хорооны баталсан журмын дагуу үнэт цаасны дэлгэрэнгүй бүртгэлд бүртгүүлэх, андеррайтер болон зуучлах үнэт цаасны компанитай гэрээ байгуулах ажлыг гүйцэтгэх захирал хариуцан зохион байгуулна.	Дүрмийн энэхүү заалт нь Компанийн тухай хуулийн 80 дугаар зүйлийн 80.6 дах хэсэг, Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2009-12-09-ний өдрийн 38 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Нийтэд санал болгон худалдах үнэт цаасыг бүртгэх, анхдагч зах зээлд санал болгох, худалдах тухай журам"-д заасантай нийцэж байна.
3 /1 хэсэг/	Компанийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн дүнгээс илүүгүй хэмжээгээр 3 жил хүртэл хугацаатай өрийн бичиг гаргах асуудлыг ТУЗ шийдвэрлэнэ. Шийдвэрт өрийн бичиг гаргах болсон үндэслэл, шалтгаан гаргах өрийн бичгийн тоо, нэрлэсэн үнэ, зориулалт, хүүгийн хэмжээ, хүү төлөх хугацаа, нөхцөл, эргэн төлөгдөх хугацаа, эргүүлэн авах үнэ, энгийн хувьцаанд хөрвөх эсэхийг заасан байна.	Компанийн тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.2 дахь хэсэгт заасантай нийцэж байна.
/2 хэсэг/	Компанийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн дүнгээс илүүгүй хэмжээгээр 3-аас дээш жилийн хугацаатай өрийн бичиг гаргах асуудлыг хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар хуралд оролцож буй саналын эрхтэй хувь нийлүүлэгчдийн дийлэнх олонхийн саналаар шийдвэрлэнэ. Шийдвэрт энэ дүрмийн 5.1-д заасан зүйлийг мөн адил тусгана.	Компанийн дүрэмд 3-аас дээш жилийн хугацаатай өрийн бичиг гаргахыг хувь нийлүүлэгчдийн хурал шийдвэрлэхээр компанийн тухай хуульд зааснаас өөрөөр заасан нь Компанийн тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.2 дахь хэсэгт заасантай нийцэж байна. Харин дүрмийн 5.1-д шийдвэрт тусгах зүйлийн талаар зохицуулаагүй байна.
/3 хэсэг/	Компанийн тодорхой тооны энгийн болон давуу эрхийн хувьцааг тогтоосон үнээр, заасан хугацаанд худалдаж авах эрхийг баталгаажуулсан опцион гаргаж болно. Опционоор худалдан авч болох энгийн хувьцаа нь гүйлгээнд байгаа нийт хувьцааны 25,0 хувиас бага бол опцион гаргах тухай шийдвэрийг ТУЗ, түүнээс их бол хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар шийдвэрлэнэ. Шийдвэрт опцион гаргах болсон үндэслэл, гаргах опционы тоо, опцион эзэмшигчийн худалдан авч болох хувьцааны тоо, хувьцаа худалдан авах үнэ, опционы хүчинтэй байх хугацаа, опционы үнэ зэргийг заасан байна.	Дүрмийн энэ заалт нь Компанийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.1, 41.2, 43 дугаар зүйлийн 43.1, 63 дугаар зүйлийн 63.1.16, 76 дугаар зүйлийн 76.1.5, Үнэт цаасны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 дэх хэсэгт заасантай нийцэж байна.
/4 хэсэг/	Компаниас гаргасан хувьцаанд хөрвөх үнэт цаасаар хувьцааны тоо, нийт гаргасан опционоор худалдах хувьцааны тоо, гүйлгээнд гаргасан хувьцааны тоо зэргийн нийлбэр нь нийт гаргасан хувьцааны тооноос илүүгүй байж болно.	
/5 хэсэг/	Хувьцаа, бусад үнэт цаасны нийт үнийг Компанийн тухай хуулийн 56 дугаар зүйлд заасны дагуу ТУЗ тогтооно.	Дүрмийн энэхүү заалт нь Компанийн тухай хуулийн 56 дугаар зүйлийн 56.1, 56.2 дахь хэсэгт заасантай нийцэж байна.
/6 хэсэг/	Компаниас шинээр гаргаж байгаа үнэт цаасны төлбөрийг бэлэн мөнгө, үнэт цаас, эд хөрөнгө болон оюуны өмчийг үнэлэх хэлбэрээр хийж болно. Үнэт цаасны төлбөрт тооцох мөнгөн бус	Компанийн тухай хуулийн 45 дугаар зүйлийн 45.1, 45.5 дахь хэсэгт заасантай нийцэж байна.

Handwritten signature

СЭХ
2011 он 5 сар 10
БҮРТГЭЭ
№ 01

УЛААНБААТАР ХОТ
МХБ-ийн гишүүн
Ан.Сүрэнпэр
Бизнес илэрхийлэл
"БИШСЭЛ"
МХБ
1744467 052200

	хөрөнгийн үнэлгээг уг хэлбэрээр хийхийг сонирхогч бус ТУЗ-ийн гишүүдийн саналаар тогтооно. Үнэлгээг тогтооходоо мэргэжлийн үнэлгээний байгууллагын санал дүгнэлтийг үндэслэл болгоно.	
17 хэсэг/	Компани өөрийн гаргасан үнэт цаасыг эзэмшигчтэй нь тохиролцсоны үндсэн дээр эргүүлэн худалдаж авч болно. Компани энгийн хувьцаанаас бусад үнэт цаасыг бүхэлд нь эсхүл зарим хэсгийг худалдан авч болно. Харин энгийн хувьцааны хувьд тухайн жилд гүйлгээнд байсан нийт хувьцааны дунджаас 25,0 хувиас илүүгүй байна. Худалдан авсан өөрийн хувьцааг халаасны хувьцаа гэнэ.	Компанийн тухай хуулийн 50 дугаар зүйлийн 50.1-50.3 дахь хэсэгт заасан үнэт цаас худалдан авах журамтай нийцэж байна.
4	Хувь нийлүүлэгчид компанид хувьцаагаа эргүүлэн худалдах эрхийг хэрэгжүүлэхээс бусад тохиолдолд энгийн хувьцааны 5,0-с дээш хувийг эргүүлэн авах асуудлыг ТУЗ-ийн хурлаар хуралд оролцож байгаа гишүүдийн олонхийн саналаар шийдвэрлэнэ. Компанийн тухай хуулийн 50.8.1, 50.8.2-т зааснаас бусад тохиолдолд компанийн өөрийн гаргасан энгийн хувьцааны 5,0 дээш хувийг худалдан авах шийдвэрийг хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар шийдвэрлэнэ. Компани өөрийн гаргасан үнэт цаасыг худалдаж авах шийдвэрийг ТУЗ гаргах бөгөөд уг шийдвэрт худалдан авах үнэт цаасны төрөл, тоо, үнэ төлбөрийг хийх хугацаа, ашиглах журам зэргийг заана.	Дүрмийн энэхүү заалтын 1 дэх хэсэг нь Компанийн тухай хуулийн 50 дугаар зүйлийн 50.9 дэх хэсэгт заасантай нийцэхгүй байна. Харин дүрмийн энэ хэсгийн бусад заалтууд нь Компанийн тухай хуулийн 50 дугаар зүйлийн 50.4, 50.8 дахь хэсэгт заасантай нийцэж байна.
5	Компани дараах нөхцөлд өөрийн гаргасан үнэт цаасыг эргүүлэн худалдаж авах шийдвэр гаргаж болно. -хуульд заасан үүргийнхээ дагуу эргүүлэн авах энгийн хувьцаа бол -үнэт цаасаа эргүүлэн авсны дараа төлбөрийн чадвартай байвал -компанийн өөрийн хөрөнгийн хэмжээ нь компанийн хуулийн 32 дугаар зүйлд заасан доод хэмжээ болон гаргасан давуу эрхийн хувьцааны төлөгдөөгүй ногдол ашиг, татан буулгалтын үнэ зэргийн нийлбэрээс их байх.	Компанийн тухай хуулийн 53 дугаар зүйлийн 53.1, 53.2, 54 дугаар зүйлд заасан компани өөрийн үнэт цаасыг эргүүлэн авах журамд нийцэж байна.

Дүрмийн 7 дугаар зүйл нь 14 хэсэгтэйгээр компанийн эрх барих дээд байгууллага болох хувь нийлүүлэгчдийн хуралд холбогдох асуудлыг зохицуулсан байна. Хэсэг тус бүрээр авч үзвэл:

Зүйл	Компанийн дүрмийн 7 дугаар зүйлээр зохицуулсан нь	Хууль тогтоомжид нийцэж байгаа эсэх талаар
1	Компанийн эрх барих дээд байгууллага нь хувь нийлүүлэгчдийн хурал байна.	Компанийн тухай хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.1, Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2008 оны 141 дүгээр тогтоолын 2.1 дэх хэсэгт заасантай нийцэж байна.
2	Хувь нийлүүлэгчдийн хурал нь ээлжит ба	Компанийн тухай хуулийн 60 дугаар

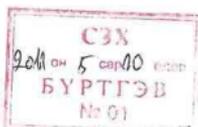

	ээлжит бус байна.	зүйлийн 60.2 дахь хэсэгт заасантай нийцэж байна.
3	Хувь нийлүүлэгчдийн хурал нь компанийн санхүүгийн жил дууссанаас хойш жил бүрийн 05.01-ний дотор ТУЗ-өөс зарлах бөгөөд компанийн тухай хуулийн 61 дүгээр зүйлд заасны дагуу шийдвэр гаргаж хуралдуулна.	Компанийн тухай хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.3, 61 дүгээр зүйл, Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2008 оны 141 дүгээр тогтоолын 2.2-2.4, Компанийн засаглалын кодексын 1.1.2-т заасантай нийцэж байна.
4	Хувь нийлүүлэгчдийн хурлыг ТУЗ буюу ТУЗ-өөс томилогдсон дарга даргалан хуралдуулна. Хурал нь компанийн тухай хуулийн 63 дугаар зүйлд заасан бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ.	Компанийн тухай хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.4 дэх хэсэгт заасантай нийцэхгүй байна.
5	Хувь нийлүүлэгчдийн хуралд нэг энгийн хувьцаа нэг саналын эрхтэй байна. ТУЗ-ийн гишүүдийг сонгоход компанийн тухай хуулийн 71.3.5, 71.3.6, 72.1.3, 72.2, 77.4-т заасны дагуу санал хураалтыг кумулятив аргаар явуулна. Бусад асуудлаар санал хураалтыг явуулахдаа ердийн аргаар санал хураалтыг явуулна.	Дүрмийн энэхүү заалтын 1 дэх хэсэг Компанийн тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн 33.5, 35 дугаар зүйлийн 35.1.1, 64 дүгээр зүйлийн 64.1, Компанийн тухай хуулийн зарим зүйл заалтыг тайлбарлах тухай Улсын дээд шүүхийн 2007 оны 27 дугаар тогтоолын 27-д заасантай нийцэж байна. Заалтын 2 дахь хэсгийн хувьд зөвхөн 71.3.5, 71.3.6 гэж заахгүйгээр 71.3 дахь хэсэгт зааснаар гэж тусгах боломжтой юм. Учир нь 71.3.1-71.3.6 дахь заалтууд нь санал авах хуудсанд тусгах зүйлийн жагсаалтыг агуулсан байна.
6	Хувь нийлүүлэгчдийн хурлын бүрэн эрхэд хамаарах асуудлыг хуралд оролцож байгаа саналын эрхтэй хувь нийлүүлэгчдийн саналын дийлэнх олонхийн саналаар шийдвэрлэнэ.	Компанийн тухай хуулийн 64 дүгээр зүйлийн 64.4, 64.5-д заасан зохицуулалтаас харахад -63.1.1-63.1.6, 63.1.12-д заасан хурлын бүрэн эрхэд хамаарах асуудлыг компанийн дүрмээр дээгүүр хэмжээ тогтоогоогүй бол саналын дийлэнх олонх (2/3 буюу 66.6%-иас дээш)-оор, -Бүрэн эрхэд хамаарах дээр дурьдсанаас бусад асуудлаар олонхийн санал (50%-иас дээш)-аар /Компанийн дүрмээр саналын тоог үүнээс дээгүүр тогтоож болно/ шийдвэр гаргахаар заасан байна. Иймд компанийн дүрэмд хурлын бүрэн эрхэд хамаарах бүхий л асуудлыг /ТУЗ-ийн гишүүдийг сонгохоос бусад/ дийлэнх олонхийн саналаар шийдвэрлэхээр тусгасан нь хуульд нийцэж байна.
7	Хурлын тухай мэдээллийг нийтэд хүргэх, хуралд оролцох гишүүдийг тодруулах, санал авах ажиллагааг Компанийн тухай хууль, Үнэт цасны хорооноос баталсан журмын дагуу явуулна.	Үнэт цасны хорооноос баталсан журам гэдгийг Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2008-06-12-ны өдрийн "Журам шинэчлэн батлах тухай" /Хувьцаат компанийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлын зар мэдээг хүргэх/ 141 дүгээр тогтоол гэж ойлгоно. Компанийн тухай хуулийн холбогдох заалт болон Компанийн засаглалын кодексын 2 дугаар бүлэг /Хувь нийлүүлэгчдийн хурал-т заасан зарчмыг удирдлага болгох нь зүйтэй.
8	Хувь нийлүүлэгч нь компанийн тухай хуулийн 69 дүгээр зүйлд заасан журмын дагуу хувь нийлүүлэгчдийн хуралд өөрийн биээр буюу иргэний хуульд зааснаар	Компанийн тухай хуулийн 69 дүгээр зүйлийн 69.1 дэх хэсэгт заасан хуралд оролцох хэлбэрээс гадна 69.3-от болон компанийн засаглалын кодексын 2.1.1.6

СЭХ

ТТ30722

Handwritten signature

	бичгээр олгосон хуулийн хүчин төгөлдөр итгэмжлэлийн үндэслэлээр өөр этгээдээр төлөөлүүлэн оролцуулж болно.	мөн Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2008 оны 141-р тогтоолын 2.10-т зааснаар саналын хуудсаар саналаа хүргэх хэлбэрээр хуралд оролцож болох бөгөөд энэ тохиолдолд хуралд оролцсонд тооцно.
9	Компанийн саналын эрхтэй хувьцааны дийлэнх олонх хувийг эзэмшиж байгаа хувь нийлүүлэгчид хуралд оролцсоноор хурал хүчин төгөлдөр болно. Хурлын ирцэд заасан хувь хүрээгүй бол хурлыг хүчин төгөлдөр бус гэж үзэж хурлыг дахин хуралдуулах өдрийг товлож энэ тухай протокол үйлдэж ТУЗ-ийн дарга, тэмдэглэл хөтлөгч гарын үсэг зурна. Хойшлогдсон хурлаар хэлэлцэх асуудлыг өөрчлөхгүй болно.	Компанийн тухай хуулийн 70.1-т "компанийн саналын эрхтэй хувьцааны 50-иас дээш хувийг эзэмшиж байгаа хувь нийлүүлэгчид хуралд оролцсоноор хуралд хүчин төгөлдөр болно. Компанийн дүрмээр ирцийн хувийг энэ зүйлд зааснаас дээгүүр тогтоож болно" гэж заасны дагуу компанийн дүрмээр ирцийн хувийг дээгүүр буюу дийлэнх олонх байхаар тогтоосон нь хуульд нийцэж байна. Дүрмийн 2, 3 дахь хэсэг нь хуулийн 70.2-т заасан зохицуулалттай нийцэж байна.
10	Саналын эрхийн 60-аас дээш хувь хуралд оролцсоноор хойшлогдсон хурал хүчин төгөлдөр болно.	Компанийн дүрмээр хойшлогдсон хурлын хүчин төгөлдөр байх хувийг компанийн тухай хуульд зааснаас илүү өндөр байхаар тогтоосон нь хуулийн 70.3-т заасантай нийцэж байна.
11	Хойшлогдсон хурлыг ажлын 20 хоногийн дотор хуралдуулна. Хойшлогдсон хуралд бүртгэлийн өдөр өөрчлөгдөхгүй. Түрүүчийн хуралд ирүүлсэн саналыг хойшлогдсон хурлын ирц, санал хураалтын дунд тооцно.	Дүрмийн энэ хэсэгт оруулсан заалт нь компанийн тухай хуулийн 70.5-70.7 дахь хэсэгт заасан хойшлогдсон хурлыг хуралдуулах журамтай нийцэж байна.
12	Компани нь гишүүдийн хурлын бүрэн эрхэд хамаарах асуудлыг хурал хуралдуулахгүйгээр хувь нийлүүлэгчдээс эчнээ санал хураалт явуулах замаар шийдвэрлэж болно. Эчнээ санал хураалтыг Компанийн тухай хуулийн 73 дугаар зүйлд заасан журмын дагуу явуулна. Хувь нийлүүлэгчдийн ээлжит хурлыг эчнээ санал хураалтаар явуулж болохгүй. Эчнээ санал хураалт явуулахдаа санал хураах хуудсыг ашиглана.	Эчнээ санал хураалт явуулахаар тогтоосон Компанийн тухай хуулийн 73 дугаар зүйлд заасан журамтай нийцэж байна.
13	Компанийн нийт гаргасан хувьцааны 10-аас дээш хувийг эзэмшиж буй хувь нийлүүлэгч нь өөрөө эчнээ санал хураалтын дүнг нэгтгэн гаргах тооллогын комиссын үйл ажиллагаанд ажиглагчаар оролцож болно.	Компанийн тухай хуулийн 68.1 болон дээрх хуулийн заалтыг тайлбарласан Улсын дээд шүүхийн 2007 оны 27 дугаар тогтоолоор тооллогын комиссын бүрэлдэхүүнд компанийн хувь нийлүүлэгч орохыг хориглосон байна. Харин комиссын үйл ажиллагаанд ажиглагчийн хувиар оролцох нь хурлаас үндэслэл бүхий шийдвэр гарах нөхцлийг бүрдүүлэхэд чиглэсэн компанийн засаглалын кодексын 2.2.3.6-д заасан зарчимтай нийцэж байна.
14	Хувь нийлүүлэгчдийн хурлын тэмдэглэлийг компанийн тухай хуулийн 74 дүгээр зүйлд заасан журмын дагуу хөтөлж баталгаажуулна.	Хуулийн 74 дүгээр зүйлд хувь нийлүүлэгчдийн хурлын тэмдэглэл хөтлөх, тэмдэглэлд тусгах мэдээлэл зэргийг тусгасан байна.

Дүрмийн 8 дугаар зүйлээр Төлөөлөн удирдах зөвлөл, түүний бүрэн эрхийн талаар журамласан байна.

Зүйл	Компанийн дүрмийн 8 дугаар зүйлээр зохицуулсан нь	Хууль тогтоомжид нийцэж байгаа эсэх талаар
1	Хувь нийлүүлэгчдийн хурлын чөлөөт цагт	Дүрмийн энэхүү заалтын 1-д хэсэг нь

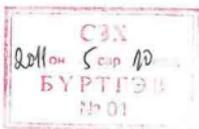
СЭХ
2017.07.10

СЭХ
2017 оны 5 сар 10
БҮРТГЭЛ
№ 01

УЛААНБААТАР ХОТ
МХБ-ийн гишүүн
А.Сэррагтөг
Боксер, улсын
"БИЙСЕК"
ХР
ТТН467 - 2052482

076

	компанийн эрх барих дээд байгууллага нь ТУЗ байна. ТУЗ нь компанийн тухай хууль, энэ дүрмээр хувь нийлүүлэгчдийн хурлын бүрэн эрхэд хамааруулсанаас бусад дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ. -компанийн үйл ажиллагааны үндсэн чиглэлийг тогтоох /энэ дүрэмд заагаагүй/ -хувь нийлүүлэгчдийн ээлжит болон ээлжит бус хурлыг зарлан хуралдуулах, хурлаар хэлэлцэх асуудал, хурлын бүртгэлийн өдөр, хурлын товыг тогтоох -компанийн тухай хууль болон хувь нийлүүлэгчдийн хурлаас эрх олгосон бусад асуудлаар	Компанийн тухай хуулийн 75.1-д нийцсэн байна. Харин заалтын 2 дах хэсэгт компанийн тухай хуулийн зөвхөн 76.1.1-76.1.3-д заасан бүрэн эрхүүдийг тооциж, компанийн тухай хуульд заасан бусад асуудал гэж заасан нь хуулийн 76.1 дэх хэсэгт заасан бусад бүрэн эрх хамаарна гэж ойлгоно.
2	Компанийн ТУЗ нь 9 гишүүдтэй байна. ТУЗ-ийн гишүүдийг хувь нийлүүлэгчдийн ээлжит хурлаар 3 жилийн хугацаатай сонгоно. ТУЗ-ийн гишүүдийг улируулан сонгож болно. ТУЗ-ийн гишүүдийг сонгохдоо компанийн тухай хуулийн 77.4, энэ дүрмийн 7.5-д заасан кумулятив аргыг хэрэглэнэ.	ТУЗ-ийн гишүүдийн тоо нь Компанийн тухай хуулийн 75.3, компанийн засаглалын кодексн 3.2.1.а-д, ТУЗ-ийн гишүүдийг сонгох, улируулан сонгох нь хуулийн 77.1-т, ТУЗ-ийн гишүүдийг сонгох арга нь мөн хуулийн 77.4-т заасантай тус тус нийцэж байна. Компанийн засаглалын кодексн 3.2.3-2.6-д заасан ТУЗ-ийн гишүүдийг сонгох журмыг баримтлах нь зүйтэй.
3	Гишүүн нь удаан хугацаагаар үүргээ биелүүлж чадахгүй болсон тохиолдолд ТУЗ-өөс түүний оронд өөрийн хүнийг түр томилно.	Уг заалт нь Компанийн тухай хуулийн 77.5 дах хэсэгт заасанд нийцсэн байна.
4 /1 хэсэг/	ТУЗ-ийн даргыг ТУЗ-ийн нийт гишүүдийн олонхийн саналаар сонгоно. ТУЗ-ийн даргын эзгүйд түүний томилсон ТУЗ-ийн аль нэг гишүүн үүрэг гүйцэтгэнэ.	ТУЗ-ийн даргыг сонгох асуудлыг компанийн дүрэмд Компанийн тухай хуулийн 78 дугаар зүйлийн 78.1, 78.3 дахь хэсэгт заасантай адил байхаар зохицуулсан байна.
/2 хэсэг/	ТУЗ-ийн дарга: -ТУЗ-ийн үйл ажиллагааг зохион байгуулж, түүний хурлыг хуралдуулах, хурал даргалах, хурлын тэмдэглэл хөтлүүлэх, хяналт тавих үүрэгтэй., -өөрийн эрх хэмжээнийхээ хүрээнд компанийн нэрийн өмнөөс гэрээ байгуулах болон компанийн эрх ашгийг төлөөлөх, компанийн нэрийн өмнөөс итгэмжлэлгүйгээр үйл ажиллагаа явуулах эрхтэй байна.	Дүрмийн энэхүү заалтын 3 дахь хэсэг нь хуулийн 78 дугаар зүйлийн 78.2, 78.4 дэх хэсэгт заасантай нийцэж байна.
5	ТУЗ-ийн хурал хуралдуулах хугацааг ТУЗ-ийн дотоод журмаар тогтооно.	Компанийн тухай хуулийн 79.1-д "Компанийн дүрэмд өөрөөр заагаагүй бол ..." гэж заасны дагуу компанийн дүрмээр хурал хуралдуулах хугацааг ТУЗ-ийн дотоод журмаар тогтоохоор заасан нь мөн хуулийн 79.2, Компанийн засаглалын кодексн 3.3.2.а-д заасантай нийцсэн байна.
6 /1 хэсэг/	ТУЗ-ийн гишүүдийн дийлэнх олонх оролцсоноор ТУЗ-ийн хурал хүчин төгөлдөр болно.	Компанийн тухай хуулийн 79 дүгээр зүйлийн 79.3 дахь хэсэгт заасантай нийцэж байна.
/2 хэсэг/	ТУЗ-ийн гишүүд асуудлыг шийдвэрлэхэд санал зөрүүтэй байвал саналын эрхтэй ТУЗ-ийн гишүүдийн олонхоор, санал тэнцсэн тохиолдолд ТУЗ-ийн даргын шийдвэрээр асуудлыг шийдвэрлэнэ.	Дүрмийн энэ хэсэгт заасан саналын эрхтэй ТУЗ-ийн гишүүдийн олонхоор гэж заасан нь Компанийн тухайн хуулийн 79 дүгээр зүйлийн 79.3-т заасантай нийцэхгүй байна. Харин, санал тэнцсэн

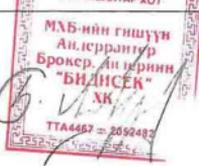
		тохиолдолд ТУЗ-ийн даргын саналаар шийдвэрлэх нь хуульд заасантай нийцжээ.
/3 хэсэг/	ТУЗ-ийн хурлын тэмдэглэл хөтлөх бөгөөд тэмдэглэлд хурал даргалагч, нарийн бичгийн дарга гарын үсэг зурна.	Компанийн тухайн хуулийн 79 дүгээр зүйлийн 79.4 дэх хэсэгт заасан зохицуулалттай нийцэж байна.

Дүрмийн 9 дүгээр зүйлээр компанийн гүйцэтгэх удирдлагын талаар зохицуулсан байна. Энэхүү зохицуулалт нь хууль тогтоомжид нийцэж байгаа эсэх талаар хэсэг тус бүрээр авч үзье.

Зүйл	Компанийн дүрмийн 9 дүгээр зүйлээр зохицуулсан нь	Хууль тогтоомжид нийцэж байгаа эсэх талаар
1	Компанийн гүйцэтгэх захирал нь энэ дүрэмд заасан мөн ТУЗ-тэй байгуулсан гэрээнд заасан эрх хэмжээний дотор компанийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулна.	Дүрмийн энэхүү заалт нь Компанийн тухай хуулийн 80 дугаар зүйлийн 80.1 дэх хэсэг, Компанийн засаглалын кодексын 4.1 дэх хэсэгт заасантай нийцэж байна.
2	Гүйцэтгэх захирал ТУЗ-ийн гишүүн байж болно.	Компанийн тухай хуулийн 80 дугаар зүйлийн 80.3 дэх хэсгийн заалттай нийцсэн байна.
3	Гүйцэтгэх захирал нь энэ дүрэмд заасан мөн ТУЗ-тай байгуулсан гэрээнд заасан эрх хэмжээний дотор компанийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулна.	Дүрмийн 3 дахь заалт нь дүрмийн 1 дэх хэсгийн заалттай давхцсан байна.
4	Гүйцэтгэх удирдлага нь өөрөө хүсвэл багийн хэлбэрээр ажиллаж болох бөгөөд ийм тохиолдолд ТУЗ-тэй зөвшилцсөний үндсэн дээр дотоод журам батлан мөрдөж ажиллана.	Энэ хэсгийн заалт нь хуулийн 80 дугаар зүйлийн 80.2, 80.7 дэх хэсэгт заасантай нийцэж байна.
5	Гүйцэтгэх захирлын бүрэн эрхийг ТУЗ-өөс хэдийд ч зогсоох шийдвэр гаргаж болно.	Компанийн тухай хуулийн 80 дугаар зүйлийн 80.10, Компанийн засаглалын кодексын 1.3.4-а-д заасантай нийцэж байна.

Компанийн дүрмийн 10 дугаар зүйлээр компанийн санхүүгийн үйл ажиллагаа, бүртгэл тайлан, ногдол ашиг хуваарилалтын талаар зохицуулсан байна. Уг зүйлийн зохицуулалт нь хууль тогтоомжид нийцэж буй эсэх талаар хэсэг тус бүрээр авч үзье.

Зүйл	Компанийн дүрмийн 10 дугаар зүйлээр зохицуулсан нь	Хууль тогтоомжид нийцэж байгаа эсэх талаар
1	Компанийн санхүүгийн жил нь жил бүрийн 01-р сарын 01-ээс эхэлж 12-р сарын 31-нд дуусгавар болно.	Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1, Компанийн тухай хуулийн 93 дугаар зүйлийн 93.2 дэх хэсэгт заасантай нийцэж байна.
2	Компани санхүүгийн тайлангаа Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Аудитын тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжийн дагуу баталгаажуулах бөгөөд татварын тооцоо хийх, санхүүгийн тайлан гаргах, ногдол ашиг хуваарилах асуудлыг дотоод журам, холбогдох хуулийн хүрээнд зохицуулан гүйцэтгэж хуульд заасан хариуцлагыг хүлээнэ.	Дүрмийн энэхүү заалт нь Аудитын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.1, 9 дүгээр зүйлийн 9.1, Компанийн тухай хуулийн 93 дугаар зүйлийн 93.1, 93.3, татварын тооцоо хийх, санхүүгийн тайлан гаргахтай холбогдсон харилцааг Татварын хууль тогтоомж, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулиар, ногдол ашиг хуваарилах асуудлыг зохицуулсан Компанийн тухай хуулийн 6 дугаар бүлэг, Компанийн засаглалын кодексын 8.1.1, хүлээх хариуцлагын талаар зохицуулсан 81, 82 дугаар зүйлүүдэд заасан журамтай нийцсэн байна.
3	Нэг төрлийн хувьцаанд адил хэмжээний ашиг хуваарилна. Ногдол ашгийг бэлэн мөнгө, эд хөрөнгө, түүнчлэн компанийн	Компанийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.3, 47.4 дэх хэсгийн заалттай нийцэж байна.

болон бусад этгээдийн үнэт цаасаар төлж болно.
--

Дүрмийн 11 дүгээр зүйлээр компанийн санхүү, эдийн засгийн үйл ажиллагаанд тавих хяналт болон компанийн бичиг баримтыг хадгалах талаар зохицуулсан байна. Энэ нь Компанийн тухай хуулийн 91 дүгээр зүйлийн 91.1, Аудитын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.1-д заасантай нийцэж байна.

Компанийн тухай хуулийн 92 дугаар зүйлийн 92.1 дэх хэсэгт “Хянан шалгах зөвлөлийн гишүүдийн тоо, тэдгээрийг сонгох журам, бүрэн эрхийн хугацаа, эрх, үүргийг компанийн дүрмээр тогтооно” гэж заасан байна. Дүрмийн 11.2 дахь заалтад хянан шалгах зөвлөлийн гишүүдийг сонгох журам болон тэдгээрийн эрх, үүргийн талаар тусгааргүй байна. Дээр дурьдсанаас бусад заалт нь Компанийн тухай хуулийн 92 дугаар зүйлийн 92.1, 92.4, компанийн бичиг баримтыг хадгалах талаар зохицуулсан мөн хуулийн 95 дугаар зүйлд заасан журамтай нийцэж байна.

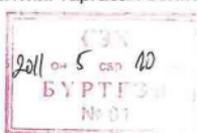
Дүрмийн 12 дугаар зүйлээр компанийг өөрчлөн байгуулах, татан буулгах талаар зохицуулсан байна. Хэсэг тус бүрээр авч үзвэл:

Зүйл	Компанийн дүрмийн 12 дугаар зүйлээр зохицуулсан нь	Хууль тогтоомжид нийцэж байгаа эсэх талаар
1	Хувь нийлүүлэгчдийн хурлын шийдвэрээр компанийг нийлүүлэх, нэгтгэх, хуваах, тусгаарлах, өөрчлөх замаар өөрчлөн байгуулж болно.	Иргэний хуулийн 31 дүгээр зүйлийн 31.1, Компанийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1, 18 дугаар зүйлийн 18.1 дэх хэсэгт заасантай нийцсэн байна.
2	Мөн хуульд заасан тохиолдолд шүүх компанийг хуваах, тусгаарлах шийдвэр гаргаж болно.	Компанийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.2 дахь хэсгийн заалттай нийцэж байна.
3	Компанийг өөрчлөн байгуулах асуудлыг Компанийн тухай хуулийн 18-24 дүгээр зүйлд заасан журмын дагуу шийдвэрлэнэ.	Дүрмийн энэ заалт нь компанийг өөрчлөн байгуулах талаар Иргэний хуулийн 31 дүгээр зүйл болон Компанийн тухай хуулийн холбогдох зохицуулалттай нийцэж байна.
4	Дор дурьдсан үндэслэлээр шүүх компанийг татан буулгана. -компани дампуурсан -нэг ч гишүүн үлдээгүй -хуульд заасан бусад үндэслэл.	Иргэний хуулийн 32 дугаар зүйлийн 32.1.2, Компанийн тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.1, 26.2 дахь хэсэгт заасантай нийцсэн байна.
5	Татан буулгах шийдвэр гаргах үед компани нь ямар нэгэн өргүй бол компанийг татан буулгах тухай нийтэд мэдээлэхгүй байж болно.	Компанийн тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.4 дэх хэсэгт заасантай нийцэж байна.
6	Бүртгэх байгууллага улсын бүртгэлээс хассанаар татан буугдсанд тооцно.	Иргэний хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.1, Компанийн тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.2, Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.3 дахь хэсэгт заасантай нийцэж байна.

Дүрмийн төгсгөлийн 13 дугаар зүйлд компанийн дүрэмд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчин төгөлдөр болох талаар зохицуулсан байна. Уг заалт нь Компанийн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1 дэх хэсэгт заасантай нийцэж байна.

Гурав. Дүгнэлт

“Силикат” хувьцаат компанийн дүрэм хууль тогтоомжид нийцэж байгаа эсэх талаар дүрмийн зүйл, заалт тус бүрийг холбогдох хууль тогтоомжийн зүйл заалттай харьцуулах замаар энэхүү дүгнэлтийг гаргасан болно.

Дүрмийн 1 дүгээр зүйл /Нийтлэг үндэслэл/, 2 дугаар зүйл /Компанийн зорилго, үйл ажиллагааны үндсэн чиглэл/, 3 дугаар зүйл /Компанийн үндсэн эрх, үүрэг/, 4 дүгээр зүйл /компанийн үндсэн хариуцлага/, 5 дугаар зүйл /Хувь нийлүүлэгчдийн эрх, үүрэг, хариуцлага/, 6 дугаар зүйл /Компанийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгө, хувьцаа, бусад үнэт цаас, түүнийг гаргах, худалдах болон эргүүлэн авах/-ийн 6.4 дэх хэсгээс бусад, 7 дугаар зүйл /Компанийн удирдлага/-ийн 7.4, 7.5 дахь хэсгээс бусад, 8 дугаар зүйл /Төлөөлөн удирдах зөвлөл, түүний бүрэн эрх/-ийн 8.6 дахь хэсгээс бусад, 9 дүгээр зүйл /Үйлцэтгэх захирал/, 10 дугаар зүйл /Компанийн санхүүгийн үйл ажиллагаа, бүртгэл тайлан, ногдол ашиг хуваарилалт/, 11 дүгээр зүйл /Компанийн санхүү, эдийн засгийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих/-ийн 11.2 дахь хэсгээс бусад, 12 дугаар зүйл /Компанийг өөрчлөн байгуулах, татан буулгах/, 13 дугаар зүйл /Дүрэмд заасан нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчин төгөлдөр болох/-д заасан зохицуулалт нь хууль тогтоомжид нийцэж байна.

Харин дүрмийн дор дурьдах зохицуулалт нь холбогдох хууль тогтоомжид нийцэхгүй байна. Тухайлбал:

Дүрмийн 6 дугаар зүйлийн 6.3 /2 дахь хэсэг/-г "...Шийдвэрт энэ дүрмийн 5.1-д заасан зүйлийг мөн адил тусгана гэж заасан ч дүрмийн 5.1-т шийдвэрт тусгах зүйлийн жагсаалт бус харин Компанийн энгийн болон давуу эрхийн хувьцааг зохих журмын дагуу худалдан авч эзэмшсэн этгээд компанийн хувь нийлүүлэгч болох талаар зохицуулсан байна.

Дүрмийн 6 дугаар зүйлийн 6.4 дэх хэсэг нь Компанийн тухай хуулийн 50 дугаар зүйлийн 50.8 дахь хэсэгт заасантай зөрчилдөж байна.

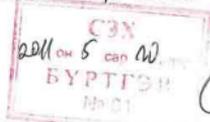
Дүрмийн 7 дугаар зүйлийн 7.4 дэх хэсгийн заалт нь Компанийн тухай хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.4 дэх хэсэгт заасантай нийцэхгүй байна. Тус зүйлд хурлаас сонгогдсон дарга, хурал өөр хүн сонгоогүй бол ХК-ийн ТУЗ-ийн дарга тус тус хурлыг удирдахаар хуульчилсан байна. Харин дүрмээр /7.4-т/ хурлыг ТУЗ удирдана гэсэн нь хуульд нийцэхгүй байна

Дүрмийн 7 дугаар зүйлийн 7.5 дахь хэсэг нь хууль тогтоомжид нийцээгүй бус харин заалтын 2 дахь хэсгийн хувьд зөвхөн 71.3.5, 71.3.6 гэж заахгүйгээр 71.3 дахь хэсэгт зааснаар гэж тусгах боломжтой юм. Учир нь 71.3.1-71.3.6 дахь заалтууд нь санал авах хуудсанд тусгах зүйлийн жагсаалтыг агуулсан байна.

Дүрмийн 8 дугаар зүйлийн 8.6 /2 дахь хэсэг/ нь Компанийн тухай хуулийн 79 дүгээр зүйлийн 79.3 дахь хэсэгт заасантай нийцэхгүй байна. Учир нь дүрмийн энэ хэсэгт заасан саналын эрхтэй ТУЗ-ийн гишүүдийн олонхоор асуудлыг шийдвэрлэнэ гэж заасан нь ердийн болон дийлэнх олонхийн алин болох нь тодорхой бус байна. Хуулийн 79 дүгээр зүйлийн 79.3 дахь хэсгийн зохицуулалтаас харахад компанийн дүрмээр өндөр хувь тогтоогоогүй бол дийлэнх олонхийн саналаар шийдвэр хүчин төгөлдөр болохоор заасан. Өөрөөр хэлбэл, компанийн дүрмээр хууль зааснаас доогуур хувь тогтоосон байна.

Дүрмийн 11 дүгээр зүйлийн 11.2 дахь хэсгээр хянан шалгах зөвлөлийн гишүүдийг сонгох журам болон тэдгээрийн эрх, үүргийн талаар тусгаагүй байна. Компанийн тухай хуулийн 92 дугаар зүйлийн 92.1 дэх хэсэгт "Хянан шалгах зөвлөлийн гишүүдийн тоо, тэдгээрийг сонгох журам, бүрэн эрхийн хугацаа, эрх, үүргийг компанийн дүрмээр тогтооно" гэж заасан байна.

"Силикат" хувьцаат компанийн дүрмийн энэхүү дүгнэлтэд дурьдагдсан хуульд нийцээгүй хэсгийг шинэчлэн найруулах, холбогдох хуульд нийцүүлэх, дүрмийн зарим томъёолол техникийн шаардлага хангахгүй байсан тул дүрмийг хууль тогтоомж,

Хорооноос баталсан "Монголын компанийн засаглалын кодекс"-д нийцүүлэн шинэчилэн найруулж, Хувь нийлүүлэгчдийн хурлын 2010 оны 08 сарын 16-ны өдрийн 06 тоот тогтоолоор баталсан байна.

Тав. "СИЛИКАТ" ХК нь Хувь нийлүүлэгчдийн хурал болон Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн хурлаараа өөрийн дотоод үйл ажиллагаанд дагаж мөрдөх зорилгоор дараахи журмыг батлан гаргасан байна.

1. Дотоод хяналтын журам
2. Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал зарлан хуралдуулах журам
3. Мэдээллийн үйл ажиллагааны журам
4. Ногдол ашиг хуваарилах журам
5. Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн үйл ажиллагааны журам
6. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг
7. Хедделмэрийн дотоод журам

Дотоод хяналтын журам

Танилцуулга:

Дотоод хяналтын журмыг "СИЛИКАТ" ХК-ийн Хувь нийлүүлэгчдийн хурлын 2010 оны 08 сарын 16-ны өдрийн 07 дугаар тогтоолоор батлан гаргасан байна.

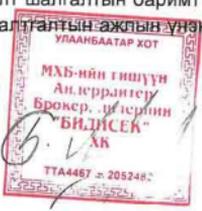
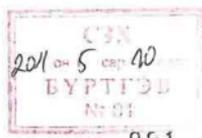
Уг журмаар компанийн хянан шалгах зөвлөлийн үйл ажиллагаа, эрх, үүрэг, хариуцлагатай холбоотой харилцааг зохицуулжээ.

Нэг. Нийтлэг үндэслэл: Журмын зорилго нь компанийн хувьцаа эзэмшигчид, оролцогч талуудын эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалах, компанийн дотоод үйл ажиллагаанд хяналт тавих, илэрсэн зөрчил дутагдлыг арилгах, хяналт хэрэгжүүлэх субъект нь хянан шалгах зөвлөл болох талаар тусгажээ.

Хоёр. Хяналт шалгалтын ажлын чиглэл: Компаниас бусадтай байгуулсан гэрээ хэлцэл, их хэмжээний хэлцэл, сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл хууль тогтоомжид нийцэж байгаа эсэх, компанийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу бүртгэж байгаа эсэх, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого зөв байгаа эсэх, тайлан мэдээг зөв гаргаж, холбогдох этгээдэд хүргүүлж байгаа эсэх, компанийн дүрэм, журам хууль тогтоомжид нийцэж байгаа эсэх, компанийн үйл ажиллагаа дүрэм, журмын дагуу явагдаж байгаа эсэх, үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрөл хүчин төгөлдөр байх нөхцлийг хангаж ажиллаж байгаа эсэх асуудлаар хяналт тавьж ажиллахаар зохицуулсан байна.

Гурав. Хяналт шалгалтын ажлын зохион байгуулалт: Хянан шалгах зөвлөлийн ажлын зохион байгуулалт, хяналт шалгалт явуулах журам, хяналт шалгалтын үйл ажиллагаанд хориглох зүйл, шалгалтын материалыг хадгалах, шалгалтын дүнг танилцуулах, хяналт шалгалтын үйл ажиллагаанд эрх бүхий этгээдээс туслалцаа авах зэрэг асуудлыг зохицуулжээ.

Дөрөв. Хянан шалгах зөвлөлийн эрх, үүрэг: Хянан шалгах зөвлөл нь холбогдох баримт мэдээллийг гаргуулах авах, зөрчил, дутагдлыг арилгуулахаар холбогдох этгээдэд үүрэг өгөх, хариуцлага тооцуулахаар уламжлах зэрэг эрх эдлэх, хяналт шалгалтыг журам, зааврын дагуу явуулах, хяналт шалгалтын баримт бичгийг зохих журмын дагуу үйлдэж баталгаажуулах, хяналт шалгалтын ажлын үнэн зөвийг

хариуцах, мэдээллийн нууцыг хадгалах, үр дүнг тайлагнах зэрэг үүрэг хүлээхээр заасан байна.

Тав. Хариуцлага: Хяналт шалгалтаар илрүүлсэн зөрчилд акт тогтоох, холбогдох этгээдэд хариуцлага хүлээлгэх асуудлыг зохицуулсан байна.

Дүгнэлт:

Уг журмыг Компанийн тухай хуулийн 63 дугаар зүйлийн 63.1.1 дэх заалтын дагуу компанийн Хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар хэлэлцүүлж батлуулсан бөгөөд журмын заалт, зохицуулалт нь Компанийн тухай хуулийн 92 дугаар зүйл, Монголын компанийн засаглалын кодексийн 1.7 болон 7.1 дэхь заалт, компанийн дүрмийн 11 дүгээр зүйлийн холбогдох заалтуудтай нийцэж байна.

Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал зарлан хуралдуулах журам

Танилцуулга:

"СИЛИКАТ" ХК-ийн хувьцаа эзэмшигчдийн хурал зарлан хуралдуулах журам"-ыг компанийн Хувь нийлүүлэгчдийн хурлын 2010 оны 08 сарын 16-ны өдрийн 07 дугаар тогтоолоор батлан гаргажээ.

Уг журмаар компанийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлыг зарлах, хуралдуулах процесс, тавигдах шаардлага, хурлыг зарлах болон хуралд оролцох субьект, түүний эрх хэмжээ, хурлын үйл явцыг баталгаажуулах асуудал зэрэг харилцааг зохицуулсан байна.

Нэг. Нийтлэг үндэслэл: Хувь нийлүүлэгчдийн ээлжит болон ээлжит бус хурлыг зарлан хуралдуулах журам, хувьцаа эзэмшигчид хуралд оролцох журам, санал өгөх эрхийг хэрхэн хэрэгжүүлэх зэрэг харилцааг зохицуулсан.

Хоёр. Хувь нийлүүлэгчдийн хурал зарлан хуралдуулах: Хувь нийлүүлэгчдийн хурал нь компанийн эрх барих дээд байгууллага болох, хувь нийлүүлэгчдийн хурлын хэлбэр, хурал зарлан хуралдуулах хугацаа, хурал зарлан хуралдуулах эрх бүхий этгээд зэрэг асуудлыг энэ зүйлд заасан.

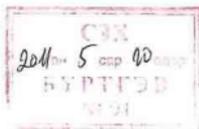
Гурав. Хувь нийлүүлэгчдийн хурал хуралдуулах тухай шийдвэр гаргах: Хувь нийлүүлэгчдийн хурал зарлан хуралдуулах шийдвэрийг компанийн ТУЗ болон Компанийн тухай хуульд заасны дагуу эрх бүхий этгээд зарлан хуралдуулах, хуралдуулах шийдвэрт тусгагдах мэдээлэл зэрэг асуудлыг тусгасан байна.

Дөрөв. Ээлжит бус хурал: Хурал хуралдуулах саналын эрхтэй хувь нийлүүлэгчид болон ТУЗ-өөс ээлжит бус хурал зарлан хуралдуулах, хурал хуралдуулах тухай шийдвэр гаргах журам, ээлжит бус хурал хуралдуулахаас татгалзах үндэслэл, хурал хуралдуулах хугацаа зэрэг асуудлыг зохицуулсан.

Тав. Хувь нийлүүлэгчдийн хурлын бүрэн эрх: Шийдвэрлэх эрх нь зөвхөн хувь нийлүүлэгчдийн хуралд хадгалагдах асуудлын жагсаалтыг энэ зүйлд заасан байна.

Зургаа. Хувь нийлүүлэгчдийн хурлын шийдвэр хүчин төгөлдөр болох: Хувь нийлүүлэгчдийн саналын тоо, эрх, асуудлыг шийдвэрлэх хувь зэрэг асуудлыг тусгасан.

Долоо. Хуралд оролцох эрх: Хуралд оролцох эрхтэй хувь нийлүүлэгчдийн нэрсийн жагсаалт, жагсаалтыг эрх бүхий этгээдэд хүргүүлэх, бүртгэл хөтлөх журам, хугацаа, бүртгэлийг танилцуулах журам, бүртгэл өөрчлөлт оруулах нөхцөл зэрэг асуудлыг зохицуулсан.

6.

Найм. Хурлын зар мэдээг хургах: Хурлын зар мэдээг хүргэх үүрэг, хурлын зард тусгах мэдээлэл, хувь нийлүүлэгчдэд танилцуулах мэдээлэл, баримт, санал авах хуудсаар санал авах журам, хувь нийлүүлэгчдэд мэдээлэлтэй танилцах боломж бүрдүүлэх зэрэг асуудлыг тусгасан.

Ес. Хурлын хэлэлцэх асуудалд санал оруулах: Саналын эрх бүхий хувьцаа эзэмшигчдээс хурлаар хэлэлцэх асуудалд санал оруулах эрх, санал оруулах хугацаа, санал гаргах хэлбэр, оруулж буй саналыг хүлээн авахаас татгалзах үндэслэл, саналыг хүлээн авахаас татгалзсан тайлбарыг хүргүүлэх журам, хурлын товд өөрчлөлт оруулахыг хориглох тохиолдол зэрэг асуудлыг зохицуулсан байна.

Арав. Хурлын тооллогын комисс: Тооллогын комиссыг байгуулах, комисст оролцохыг хориглох үндэслэл, комиссын эрх, үүрэг зэрэг асуудлыг тусгасан байна.

Арван нэг. Хуралд оролцох журам: Хуралд оролцоходоо өөрийн биеэр эсхүл итгэмжлэгдсэн төлөөлөгч оролцоулах журам, саналын хуудсаар ирүүлсэн саналыг тооцох журам зэрэг асуудлыг зохицуулсан.

Арван хоёр. Хурлын үйл, хурал хүчин төгөлдөр болох: Хурлын ирцийн хувь, хурал хойшлогдох үндэслэл, хойшлогдсон хурал хуралдуулах хугацаа, түрүүчийн хуралд өгсөн саналыг хойшлогдсон хуралд тооцох журам зэрэг асуудлыг тусгасан.

Арван гурав. Санал авах хуудас: хуралд оролцогчдын саналыг санал авах хуудсаар авах, санал авах хуудасны загвар, саналын хуудсанд тусгагдах мэдээлэл, санал өгөх хуудас бөглөх заавар зэргийг тусгасан.

Арван дөрөв. Санал авах хуудсыг хүчинтэйд тооцох: Санал авах хуудсаар өгсөн саналыг хүчинтэйд тооцох үндэслэл, тохиолдолыг зохицуулсан.

Арван тав. Эцнээ санал хураалтаар компанийн хувь нийлүүлэгчид шийдвэр гаргах: Эцнээ санал хураалтаар шийдвэрлэж болох асуудал, эцнээ санал хураалт явуулах журам, санал авах хугацаа, санал тоолох журам, эцнээ санал хураалтын дүнгийн тайлан, тооллогын комиссийн тайланг мэдээлэх журам зэрэг асуудлыг энэ зүйлээр зохицуулжээ.

Арван зургаа. Хувь нийлүүлэгчдийн хурлын тэмдэглэл: Хурлын тэмдэглэлийг үйлдэх журам, хугацаа, тэмдэглэлд гарын үсэг зурах субъект, тэмдэглэлд тусгах мэдээлэл зэрэг асуудлыг тусгасан.

Дүгнэлт:

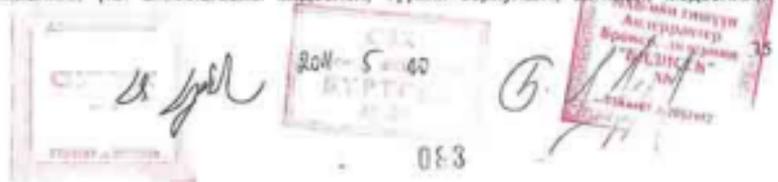
Уг журмыг Компанийн тухай хуулийн 63 дугаар зүйлийн 63.1.1 дэх хэсэг, "Монголын компанийн засаглалын кодекс"-ийн холбогдох заалтын дагуу Хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар хэлэлцүүлж батлуулсан бөгөөд журмын заалт, зохицуулалт нь Компанийн тухай хуулийн 61-74 дүгээр зүйл, Монголын компанийн засаглалын кодексийн 2 дугаар бүлгийн холбогдох заалтууд болон Хувьцаат компанийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлын зар мэдээг хүргэх журамтай нийцж байна.

Мэдээллийн үйл ажиллагааны журам

Танилцуулга:

"СИЛИКАТ"ХК-ийн хувьцаа эзэмшигчдийн хурал зарлан хуралдуулах журам"-ыг компанийн Хувь нийлүүлэгчдийн хурлын 2010 оны 08 сарын 16 өдрийн 07 дугаар тогтоолоор батласан байна.

Журмын зорилго нь компанийн үйл ажиллагааны мэдээллийг бөгөөс оруулах, холбогдох этгээдүүдэд түргэн шуурхай хүргэх, түгээх явдал бөгөөд журамд компанийн үйл ажиллагааны мэдээлэл, түүний зориулалт, ангилал, мэдээллийг

түгээх арга, хэлбэр, журам зөрчсөн этгээдэд хүлээлгэх хариуцлагатай холбогдон үүсэх харилцааг зохицуулжээ.

Нэг. Нийтлэг үндэслэл: Журмын зорилго, журмаар зохицуулах харилцааны агуулгыг тодорхойлсон байна.

Хоёр. Мэдээллийн ангилал, түүний зориулалт: Мэдээллийн хүрээ, ангилал, олон нийтэд хүргэх үүрэгтэй мэдээлэл, олон нийтэд хүргэвэл зохих мэдээлэл, бусад холбогдох мэдээлэл, мэдээллийг хүргэх субъект зэрэг асуудлыг тусгасан байна.

Гурав. Мэдээллийг боловсруулах, түгээх: Мэдээллийг түгээх хугацаа, түгээх арга зам, мэдээллийг бэлтгэх субъект, мэдээллийн үнэн зөв байдал зэрэг асуудлыг зохицуулсан байна.

Дөрөв. Бусад зүйл: Мэдээллийн үнэн зөвийг хэрхэн хариуцах, журам зөрчсөн этгээдэд хүлээлгэх хариуцлага, мэдээлэл авах боломжийг бүрдүүлэх, нийтэд хүргэх ёсгүй мэдээлэл зэрэг асуудлыг энэ зүйлээр зохицуулжээ.

Дүгнэлт

Мэдээллийн үйл ажиллагааны журмыг Компанийн тухай хуулийн 63 дугаар зүйлийн 63.1.1 дэх хэсэг, Монголын компанийн засаглалын кодексийн 2 дугаар бүлгийн холбогдох заалтын дагуу Хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар хэлэлцүүлж батлуулсан байна.

Энэхүү журмын заалт, зохицуулалт нь Компанийн тухай хуулийн холбогдох заалт, Монголын компанийн засаглалын кодексийн 5 дугаар бүлгийн заалтуудад бүрэн нийцэж боловсруулагдсан байна.

Ногдол ашиг хуваарилах журам

Танилцуулга:

"СИЛИКАТ"ХК-ийн Ногдол ашиг хуваарилах журам"-ыг компанийн Хувь нийлүүдэгчдийн хурлын 2010 оны 08 сарын 16 өдрийн 07 дугаар тогтоолоор батлан гаргажээ.

Уг журмаар хөрөнгө оруулагчдад ашиг хуваарилах үйл ажиллагаа буюу ногдол ашгийн бодлого, ногдол ашгийн хэмжээг тодорхойлох, түүнийг хуваарилахтай холбогдон үүсэх харилцааг зохицуулжээ.

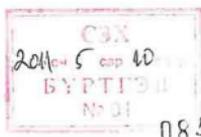
Нэг. Ногдол ашгийн бодлого: Ногдол ашгийн хэмжээг зохистой түвшинд өсгөх, ногдол ашиг хуваарилах асуудлыг шийдвэрлэх, хуваарилахгүй байх нөхцөл, ногдол ашиг хуваарилах мэдээллийг хүргэх асуудлыг тусгасан.

Хоёр. Ногдол ашгийн хэмжээг тодорхойлох: Ногдол ашиг хуваарилах үндэслэл, журам, хэлбэрийг тодорхойлсон.

Гурав. Ногдол ашиг хуваарилах: Ногдол ашгийн хэмжээ, олгох хугацаа, ногдол ашиг хуваарилах үүрэг зэрэг харилцааг зохицуулсан.

Дөрөв. Мэдээлэл хүргэх: Мэдээлэлд тавигдах шаардлага, хүргэх арга, хэлбэрийг тусгасан.

Тав. Хариуцлага: Ногдол ашгийг шийдвэрт заасан хугацаанд олгоогүй тохиолдолд хүлээлгэх хариуцлага, хариуцлагаас чөлөөлөгдөх үндэслэлийг зохицуулсан байна.

Дүгнэлт

Уг журмыг Компанийн тухай хуулийн 63 дугаар зүйлийн 63.2.7 дахь хэсэг, Монголын компанийн засаглалын кодексийн 2 дугаар бүлэг, компанийн дүрмийн 7 дугаар зүйлд заасны дагуу компанийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар хэлэлцүүлж батлуулсан байна.

Энэхүү журмын заалт, зохицуулалт нь Компанийн тухай хуулийн 6 дугаар бүлэг, Монголын компанийн засаглалын кодексийн 8 дугаар бүлгийн заалтуудад нийцэж байна.

Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн үйл ажиллагааны журам

Танилцуулга:

"СИЛИКАТ" ХК-ийн Хувь нийлүүлэгчдийн хурлын 2010 оны 08 сарын 16-ны өдрийн 07 дугаар тогтоолоор батлан гаргажээ.

Журмаар ТУЗ-ийг байгуулах журам, гишүүдийн тоо, бүрэн эрх, ТУЗ-ийн даргын эрх хэмжээ, үйл ажиллагааны хэлбэр зэрэг харилцааг зохицуулсан байна.

Нэг. Нийтлэг үндэслэл: Журмын зорилгыг тодорхойлсон.

Хоёр. Төлөөлөн Удирдах Зөвлөл: ТУЗ-ийн статус, гишүүдийн тоо, гишүүнээр сонгогдож болох субъект зэрэг асуудлыг тусгасан.

Гурав. ТУЗ-ийн бүрэн эрх: Компанийн тухай хуульд заасан бүрэн эрхээс бусад бүрэн эрх, ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн, хараат бус гишүүнээс заавал санал авах тохиолдол зэрэг асуудлыг журамласан.

Дөрөв. ТУЗ-ийг сонгох, гишүүдийн бүрэн эрхийг хугацаанаас нь өмнө дуусгавар болгох: ТУЗ-ийн гишүүдийг сонгох субъект, нөхөн сонгох, улируулан сонгох үндэслэл журам, гишүүдийн бүрэн эрхийг хугацаанаас нь өмнө дуусгавар болгох, түр томилох үндэслэл зэрэг харилцааг зохицуулсан.

Тав. ТУЗ-ийн дарга: ТУЗ-ийн даргыг сонгох журам, хуралдаан даргалах журам, даргын эрх, үүрэг зэргийг тусгасан.

Зургаа. ТУЗ-ийн хурал: Хурал хуралдуулах хугацаа, хурлын шийдвэрийн хэлбэр, баталгаажилт, хурлын тэмдэглэл, хурлын ирц, шийдвэр гаргах хувь, шийдвэр гаргах журам зэрэг асуудлыг зохицуулсан.

Дүгнэлт:

ТУЗ-ийн үйл ажиллагааны журмыг Компанийн тухай хуулийн 63 дугаар зүйлийн 63.1.1 дэх хэсэгт заасны дагуу компанийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар хэлэлцүүлж батлуулсан байна.

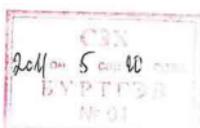
Уг журмын заалт, зохицуулалт нь Компанийн тухай хуулийн 75-79 дүгээр зүйл, Монголын компанийн засаглалын кодексийн 3 дугаар бүлгийн заалтуудад нийцэж байна.

Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг

Танилцуулга:

Компанийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаанд мөрдөгдөж буй заавар, журам, тодорхойлолт, бодлого, горим, дүрэм зэргийг эмхэтгэж "Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг" нэртэйгээр 2008 онд хэвлэн гаргасан байна. Эдгээр баримт бичгээр компанийн санхүүгийн бүхий л үйл ажиллагааг нарийвчлан зохицуулсан байна. Бүтэцийн хувьд 4 бүлэгтэй, 259 хуудастай болжээ.

Дүгнэлт:

Энэхүү эмхэтгэлд тусгагдсан заавар, журам, бодлого, горим, дүрэм зэрэг нь Компанийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Монголын компанийн засаглалын кодекст бүрэн нийцэж боловсруулагдсан байна.

Хөдөлмөрийн дотоод журам

Танилцуулга:

Компанийн хөдөлмөрийн харилцаанд мөрдөх зорилгоор гүйцэтгэх захирлын тушаалаар уг журмыг баталжээ. Журмаар ажилтан ажилд авах үндэслэл журам, ажилтан болон ажил олгогчийн эрх, үүрэг, ажиллах горим, ажлын цаг, цалин урамшуулал, тусламж, харицлага зэрэг асуудлыг зохицуулсан байна.

Дүгнэлт:

Компанийн хөдөлмөрийн дотоод журам болон хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны заавар, дүрэм, журмууд нь Хөдөлмөрийн тухай хууль, холбогдох заавар, дүрэм, журамд нийцсэн байна.

Бусад этгээдтэй байгуулсан хүчин төгөлдөр гэрээ, түүний дотор зээлийн болон худалдан авах, бэлтгэн нийлүүлэх гэрээ зэрэг нь хууль тогтоомжид нийцэж байгаа эсэх

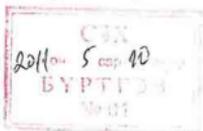
"СИЛИКАТ" ХК-иас бусадтай байгуулсан дараахи гэрээ хэлцлүүд нь одоо хүчин төгөлдөр байгаа үйлчилж байна.

1. "Иргэн, хуулийн этгээдэд газар эзэмшүүлэх гэрээ" 2006 оны 03 сарын 20-ны өдрийн 00217 тоот
2. "Барьцааны гэрээ" 2007 оны 07 сарын 02-ны өдрийн 21 тоот
3. "Зээлийн гэрээ" 2008 оны 03 сарын 12-ны өдрийн 8 тоот
4. "Зээлийн гэрээ" 2008 оны 07 сарын 18-ны өдрийн 16 тоот
5. "Үүргийн гүйцэтгэлийг хангуулахаар эд хөрөнгө өмчлөлд шилжүүлэх гэрээ" 2008 оны 08 сарын 18-ны өдрийн 1 тоот
6. "Орон сууц худалдах, худалдан авах гэрээ" 2009 оны 12 сарын 17-ны өдөр
7. "Худалдах, худалдан авах гэрээ" 2010 оны 01 сарын 19-ны өдрийн 1 тоот
8. "Худалдах, худалдан авах гэрээ" 2010 оны 01 сарын 21-ны өдрийн ХХ-2010-11
9. "Худалдах, худалдан авах гэрээний нэмэлт" 2010 оны 05 сарын 13-ны өдрийн ВGC444/04/09 тоот
10. Ажилчидтай байгуулсан хөдөлмөрийн гэрээ

"Иргэн, хуулийн этгээдэд газар эзэмшүүлэх гэрээ" 2006 оны 03 сарын 20-ны өдрийн 00217 тоот

Танилцуулга:

Энэхүү гэрээг 2006 оны 03 сарын 20-ны өдөр Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын засаг даргын 2006 оны 01 сарын 09-ны өдрийн 05 дугаар шийдвэрийг үндэслэн "СИЛИКАТ"ХК-ийн дэд захирал Ц.Сэргэлэн, Дархан сумын газрын албаны дарга З.Мөнхбат, мэргэжилтэн Ю.Ариунболд нартай байгуулсан байна. Уг гэрээний 2.1-д 43436.0 мкв газрыг үйлдвэрлэлийн зориулалтаар "Силикат"ХК эзэмшихээр заажээ. Эзэмшил газрын төлбөрийн хэмжээ 1 жилд 1.749.440 төгрөг байна. Гэрээнд газар эзэмшигч болон эзэмшүүлэгчийн эрх, үүрэг, Газрын талаархи эд хөрөнгийн эрхийн зарим зохицуулалтын асуудал зэргийг зохицуулсан байна. Газар эзэмших

эрхийн гэрчилгээний дугаар 0079244, газрын нэгж талбарын дугаар: 080100223, огноо 2006 оны 03 сарын 20-ны өдөр, гэрээнд "СИЛИКАТ"ХК-д газрыг хүлээлгэн өгсөн акт/зураг/-ыг хавсаргасан байна. Гэрээний 6.2-т гэрээний хугацааг 20 жил байхаар тусгажээ.

Дүгнэлт:

Уг гэрээ нь Монгол Улсын Иргэний хууль, Газрын тухай хууль зэрэг хууль тогтоомжид нийцэж хийгдсэн, хуулиар тогтоосон агуулга болоод хэлбэрийн шаардлага хангасан байна.

"Барьцааны гэрээ" 2007 оны 07 сарын 02-ны өдрийн 21 тоот

Танилцуулга:

Уг Барьцааны гэрээг 2007 оны 07 сарын 02-ны өдөр Зоос банкыг төлөөлж 102 дугаар салбарын захирал А.Энхчимэг, эдийн засагч Ч.Мөнхбаяр, "СИЛИКАТ"ХК-ийн захирал Ц.Содбилэг нар газрын үсэг зурж байгуулсан байна.

Гэрээгээр нийтлэг заалт, гэрээний нэр томъёо, Барьцааны зүйл, Талуудын эрх, үүрэг, хариуцлага, гэрээ цуцлах, дуусгавар болох үндэслэл, баталгаа, зэрэг асуудлыг зохицуулсан байна.

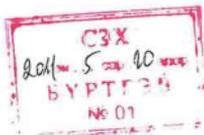
Барьцаа хөрөнгө:

- **Албан конторын барилга:** гэрчилгээний дугаар: 000120208, улсын бүртгэлийн дугаар: 2003006765
- **Силикатын цех:** гэрчилгээний дугаар: 000166891, улсын бүртгэлийн дугаар: 20030011620
- **Элсний склад, механик цех, авто пүү, агуулах, зам талбай:** гэрчилгээний дугаар: 000166892, улсын бүртгэлийн дугаар: 20030011621
- **Үйлдвэрийн барилга:** гэрчилгээний дугаар: 000166883, улсын бүртгэлийн дугаар: 20030010435
- **Газар эзэмших гэрчилгээ:** гэрчилгээний дугаар: 0079244, нэгж талбарын дугаар 080100223
- **Компанийн энгийн хувьцаа:** 99979 ширхэг, 58.77 хувь.

Дүгнэлт:

Гэрээний заатууд нь Монгол Улсын иргэний хууль, Банкны тухай хууль, Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, төлбөр тооцоо, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хуульд заасан журам, зохицуулалтад нийцэж байна. Мөн уг барьцааны гэрээний үүрэг 2008 оны 03 сарын 12-ны өдрийн 8 тоот зээлийн гэрээ болон 2008 оны 07 сарын 18-ны өдрийн 16 тоот зээлийн гэрээний үүргийн гүйцэтгэлийг хангахад хамаарахаар эдгээр зээлийн гэрээнүүдэд тусгасан байна. Энэ гэрээг байгуулахдаа компанийн ТУЗ-ийн 2007 оны 02 сарын 26-ны өдрийн 03 тоот тогтоолыг үндэс болгосон байна. Уг тогтоолыг ТУЗ-ийн гишүүд санал нэгтгэйгээр баталжээ.

"Зээлийн гэрээ" 2008 оны 03 сарын 12-ны өдрийн 8 тоот

Энэхүү гэрээг 2008 оны 03 сарын 12-ны өдөр Зоос банкыг төлөөлж 102 дугаар салбарын захирал А.Энхчимэг, эдийн засагч Ч.Мөнхбаяр, "СИЛИКАТ"ХК-ийн захирал Ц.Содбилэг нар гарын үсэг зурж байгуулсан байна.

Гэрээгээр нийтлэг заалт, гэрээний нэр томъёо, зээлийн хэмжээ, зээл олгох нөхцөл, зээлийн хүү, Талуудын эрх, үүрэг, хариуцлага, гэрээ цуцлах, дуусгавар болох үндэслэл, баталгаа, зээл төлөх хуваарь зэрэг асуудлыг зохицуулсан байна.

Зээлийн хэмжээ: 2.000.000.000 төгрөг

Зориулалт нь: Хөрөнгө оруулалт

Хугацаа: 36 сар

Зээл олгох нөхцөл: Хэсэглэн олгох

Дүгнэлт:

Гэрээний заатууд нь Монгол Улсын иргэний хууль, Банкны тухай хууль, Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, төлбөр тооцоо, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хуульд заасан журам, зохицуулалтад нийцэж байна. Мөн гэрээг байгуулахдаа компанийн ТУЗ-ийн 2007 оны 02 сарын 26-ны өдрийн 03 тоот тогтоолыг үндэс болгосон байна. ТУЗ-ийн тогтоолыг гишүүд санал нэгтэй батласан байна.

"Зээлийн гэрээ" 2008 оны 07 сарын 18-ны өдрийн 16 тоот

Танилцуулга:

Уг зээлийн гэрээг 2008 оны 07 сарын 18-ны өдөр Зоос банкыг төлөөлж 102 дугаар салбарын захирал А.Энхчимэг, эдийн засагч Ч.Мөнхбаяр, "СИЛИКАТ"ХК-ийн захирал Ц.Содбилэг нар гарын үсэг зурж байгуулсан байна.

Гэрээгээр нийтлэг заалт, гэрээний нэр томъёо, зээлийн хэмжээ, зээл олгох нөхцөл, зээлийн хүү, Талуудын эрх, үүрэг, хариуцлага, гэрээ цуцлах, дуусгавар болох үндэслэл, баталгаа, зээл төлөх хуваарь зэрэг асуудлыг зохицуулсан байна.

Зээлийн хэмжээ: 200.000.000 төгрөг

Зориулалт нь: Хөрөнгө оруулалт

Хугацаа: 8 сар

Дүгнэлт:

Гэрээний заатууд нь Монгол Улсын Иргэний хууль, Банкны тухай хууль, Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, төлбөр тооцоо, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хуульд заасан журам, зохицуулалтад нийцэж байна. Мөн гэрээг байгуулахдаа компанийн ТУЗ-ийн 2007 оны 02 сарын 26-ны өдрийн 03 тоот тогтоолыг үндэс болгосон байна. ТУЗ-ийн гишүүд тогтоолыг санал нэгтэй батласан байна.

"Үүргийн гүйцэтгэлийг хангуулахаар эд хөрөнгө өмчлөлд шилжүүлэх гэрээ"

2008 оны 08 сарын 18-ны өдрийн 1 тоот

Танилцуулга:

Уг Фидуцийн гэрээг 2008 оны 07 сарын 18-ны өдөр Зоос банкыг төлөөлж 102 дугаар салбарын захирал А.Энхчимэг, эдийн засагч Ч.Мөнхбаяр, "СИЛИКАТ"ХК-ийн захирал Ц.Содбилэг нар гарын үсэг зурж байгуулсан байна.

Гэрээгээр нийтлэг заалт, гэрээний нэр томъёо, фидуцийн зүйл, Талуудын эрх, үүрэг, хариуцлага, баталгаа, даатгал, давагдашгүй хүчин зүйл зэрэг асуудлыг зохицуулсан байна.

Фидуцийн зүйл:

- 1958ДАР улсын дугаартай самосвал маркын автомашин
- 5164УБ улсын дугаартай экскаватор
- 0880ДАР улсын дугаартай портер маркын автомашин
- 1922 ДАР улсын дугаартай автобус
- 1034 ДАР улсын дугаартай микро автомашин зэрэг эд хөрөнгийг фидуцийн гэрээгээр Зоос банкны өмчлөлд шилжүүлсэн байна.

Уг гэрээ нь 2008 оны 03 сарын 12-ны өдрийн 8 тоот зээлийн гэрээ болон 2008 оны 07 сарын 18-ны өдрийн 16 тоот зээлийн гэрээний үүргийн гүйцэтгэлийг хангахад хамаарахаар тусгагдсан байна.

Дүгнэлт:

Гэрээний заатууд нь Монгол Улсын иргэний хууль, Банкны тухай хууль, Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, төлбөр тооцоо, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хуульд заасан журам, зохицуулалтад нийцэж байна. Мөн гэрээг байгуулахдаа компанийн ТУЗ-ийн 2007 оны 02 сарын 26-ны өдрийн 03 тоот тогтоолыг үндэс болгосон байна. ТУЗ-ийн гишүүд тогтоолыг санал нэгтэй батласан.

"Орон сууц худалдах, худалдан авах гэрээ" 2009 оны 12 сарын 17-ны өдөр

Танилцуулга:

Уг гэрээг 2009 оны 12 сарын 17-ны өдөр Худалдан авагч "СИЛИКАТ"ХК-ийг төлөөлж захирал Ц.Содбилэг, Худалдагч "Авзага трейд"ХХК-ийн захирал П.Мэндбаяр нар байгуулсан байна. Гэрээгээр "СИЛИКАТ"ХК-нь "Авзага трейд"ХХК-иас 80,28 мкв талбай бүхий орон сууцыг 96.336.000 төгрөгөөр худалдан авах, орон сууцны үнэнд хөнгөн блок нийлүүлэх нөхцлөөр тохиролцсон байна.

Дүгнэлт:

Гэрээ нь Монгол Улсын Иргэний хуульд нийцэж хийгдсэн бөгөөд агуулга болоод хэлбэрийн шаардлагыг хангаж байна.

"Худалдах, худалдан авах гэрээ" 2010 оны 01 сарын 19-ны өдрийн 1 тоот

Танилцуулга:

Уг гэрээг 2010 оны 01 сарын 19-ны өдөр Худалдагч "СИЛИКАТ"ХК-ийг төлөөлж захирал Ц.Содбилэг, Маркетингийн албаны дарга А.Оюунсаран, Худалдан авагч иргэн Д.Цэвэлмаа нар байгуулсан байна. Гэрээгээр "СИЛИКАТ"ХК-нь "Хурд групп"ХХК-иас бараа солилцоогоор худалдан авсан 129 мкв талбайтай, 5 өрөө орон сууцыг 107.070 ам.доллараар иргэн Д.Цэвэлмаад худалдах, гэрээний төлбөрийн урьдчилгаанд Дархан хотод байрлах 3 өрөө орон сууцыг 25.000.000 төгрөгт тооцон шилжүүлж авах, үлдэгдэл төлбөрийг хуваарийн дагуу авах, гэрээний хугацаа 12 сар байхаар зохицуулжээ.

Дүгнэлт:

Гэрээний заалтууд Иргэний хуулийн агуулга зарчимд нийцэж байгаа хэдий боловч, заримт зохицуулалт нь хэт ерөнхий байдлаар хийгдсэн, нотариатаар гэрчлүүлэх хуулийн шаардлагыг хангагүй байна.

"Худалдах, худалдан авах гэрээ" 2010 оны 01 сарын 21-ны өдрийн ХХ-2010-11

Танилцуулга:

Уг гэрээг 2010 оны 01 сарын 21-ны өдөр Худалдагч "СИЛИКАТ" ХК-ийг төлөөлж захирал Ц.Содбилэг, Ерөнхий инженер Б.Сэр-Од, Ерөнхий нябо Д.Уранчимэг, технологич инженер Н.Наранчулуун, худалдан авагч "Дарханы төмөрлөгийн үйлдвэр" ТӨХК-ийн Захирал П.Эрдэнэцогт, ерөнхий инженер М.Сайннямбуу, ерөнхий ня-бо Д.Туяацэцэг, Хуулийн зөвлөх С.Чинбат нар байгуулсан байна.

Гэрээгээр "СИЛИКАТ"ХК-нь 1400 тн шохойн чулууг, 14.000.000 төгрөгийн үнээр нийлүүлэх, гэрээний хугацаа нь 2011 оны 01 сарын 21-ны өдрийг хүртэл байхаар зохицуулжээ.

Дүгнэлт:

Гэрээ нь Иргэний хуульд нийцэж хийгдсэн бөгөөд агуулга болоод хэлбэрийн шаардлагыг хангаж байна.

"Худалдах, худалдан авах гэрээний нэмэлт"
2010 оны 05 сарын 13-ны өдрийн ВГС444/04/09

Танилцуулга:

Уг нэмэлт гэрээг 2010 оны 5 сарын 13-ны өдөр Худалдагч "СИЛИКАТ"ХК-ийг төлөөлж захирал Ц.Содбилэг, худалдан авагч "Бороо Гоулд" ХХК-ийг төлөөлж захирал Жон Казаков нар байгуулсан байна. Гэрээгээр "СИЛИКАТ"ХК нь шохойн чулуу болон нунтаг шохой нийлүүлэх, худалдан авагч нь бүтээгдэхүүнийг сар бүр захиалах, шохойн чулуу 1 тоннын үнэ 94.545 төгрөг, нунтаг шохой 97.273 төгрөг байна, гэрээний хугацаа нь 2011 оны 04 сарын 30-ны өдрийг хүртэл байхаар зохицуулжээ.

Дүгнэлт:

Гэрээ нь Иргэний хуулийн дагуу хийгдсэн бөгөөд агуулга болоод хэлбэрийн шаардлагыг хангаж байна.

Ажилчидтай байгуулсан хөдөлмөрийн гэрээ

Танилцуулга:

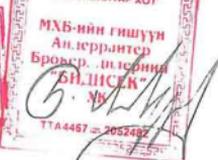
Тус компани нь хөдөлмөрийн гэрээгээр нийт 98 ажилтан ажиллуулдаг бөгөөд эдгээртэй бүгдтэй нь хөдөлмөрийн гэрээ байгуулжээ. Хөдөлмөрийн гэрээгээр гэрээний талуудын мэдээлэл, гэрээний нөхцөл, талуудын эрх, үүрэг, нэмэлт өөрчлөлт оруулах нөхцөл зэрэг асуудлыг зохицуулсан байна.

Дүгнэлт:

Хөдөлмөрийн гэрээг Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 21-25-р зүйлд заасан журмын дагуу байгуулсан бөгөөд холбогдох хууль тогтоомжид нийцсэн Хөдөлмөрийн тухай хуулиар тогтоосон шаардлагыг хангасан байна.

Сүүлийн 3 жилд хийсэн хэлцлийн дотор их хэмжээний болон сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл байгаа эсэх, байгаа бол хуульд заасан журмын дагуу байгуулсан эсэх:

"СИЛИКАТ" ХК-иас "Зоос банк"-тай байгуулсан 2008 оны 03 сарын 12-ны өдрийн 8 тоот Зээлийн гэрээ нь Компанийн тухай хуулийн 84 дүгээр зүйлд заасан их хэмжээний хэлцэлд хамаарч байна. Учир нь уг гэрээ байгуулагдах үед "СИЛИКАТ"ХК-ийн балансын актив 1.133.516.022/нэг тэрбум нэг зуун гучин гурван сая таван зуун арван зургаан мянга хорин хоёр төгрөг байжээ.

Г/СИЛИКАТ"ХК-ийн 2008 оны 1-р улирлын санхүүгийн тайланд үндэслэл/ Уг гэрээ байгуулахад компанийн ТУЗ-ийн хурлын 2007 оны 02 сарын 26-ны өдрийн 03 тоот тогтоолыг үндэслэсэн байна. Уг тогтоолоор гэрээ байгуулах эрхийг гүйцэтгэх захирал Ц.Содбаярт олгожээ. Компанийн тухай хуулийн 76 дугаар зүйлийн 76.1.16 дахь заалт, компанийн дүрмийн 8.1-д заасны дагуу их хэмжээний хэлцэл хийх эрх олгох эрхийг компанийн ТУЗ-д хамааруулсан байна. ТУЗ-ийн тогтоол нь компанийн дүрэмд заасан шаардлагыг хангаж байна.

Компаниас сүүлийн 3 жилийн хугацаанд Компанийн тухай хуулийн 86 дугаар зүйлд заасан сонирхлын зөрчил бүхий этгээдтэй гэрээ хэлцэл байгуулаагүй байна. /Уг дүгнэлт нь тус компаниас гаргаж өгсөн сүүлийн 3 жилд бусад этгээдтэй байгуулсан гэрээ, хэлцэл болон гүйцэтгэх захирал, хувь нийлүүлэгчдийн хурлын даргын тайлбарт үндэслэсэн болно.

Үйл ажиллагааны гол үндэслэл болсон аливаа тусгай зөвшөөрөл зэрэг нь хүчин төгөлдөр байгаа эсэх, тэдгээрийн хугацаа дуусах, цуцлагдах зэргээр үйл ажиллагаанд нь бодитой нөлөөлж болох нөхцөл байдал байгаа эсэх

Танилцуулга:

"СИЛИКАТ"ХК-ийн үндсэн үйл ажиллагаа нь силикат тоосго, шохойн чулуу, хөнгөн бетон үйлдвэрлэл бөгөөд эдгээр үйлдвэрлэлийн үндсэн түүхий эд болох элс, хайрга, шохойн чулууны орд бүхий талбайд хайгуул хийх, ашиглалт явуулах эрхийг олгосон тусгай зөвшөөрлүүдийг эзэмшдэг байна.

Тухайлбал:

1. Дархан-Уул аймгийн Хонгор сумын "Цогт" нэртэй газарт 24.9 га талбайд ашигт малтмал ашиглах 14949А дугаартай тусгай зөвшөөрлийг 2009 оны 06 сарын 23-ны өдөр олгожээ. Тусгай зөвшөөрлийн хугацаа 30 жил тусгай зөвшөөрлийн 2 дахь жилийн төлбөрийг 2010 оны 03 сарын 31-ны өдөр төлсөн байна.
2. Сэлэнгэ аймгийн Сайхан сумын нутаг Сайхан нэртэй газарт 31 га талбайд хайгуул хийх тусгай зөвшөөрлийг эзэмшиж байна. Уг тусгай зөвшөөрлийг ГУУК-ын даргын 2008 оны 966 тоот шийдвэрээр "Дарсилбет"ХХК-иас шилжүүлэн авсан байна. Тусгай зөвшөөрлийн анх олгохдоо 2009 оны 12 сарын 26-ныг дуустал хүртлэх хугацаагаар олгосон боловч ГУУКХ-ийн даргын 2010 оны 550 тоот шийдвэрээр тусгай зөвшөөрлийг хугацааг 2010 оны 12 сарын 26-ны өдрийг хүртэл 1 жилийн хугацаагаар сунгажээ. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1.4 дэхь хэсэгт заасны дагуу хайгуулын тусгай зөвшөөрлийг 3 жилийн хугацаагаар 2 удаа сунгуулах эрхийг тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчид олгосон байдаг. Иймд мөн хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.1-д заасан журмын дагуу холбогдох материалаа бүрдүүлэн тусгай зөвшөөрлийн хугацааг сунгуулах боломжтой.

Дүгнэлт:

"СИЛИКАТ"ХК нь одоогоор дээрх 2 тусгай зөвшөөрлийг хуулийн дагуу эзэмшиж байгаа бөгөөд эдгээр тусгай зөвшөөрлийн нөхцөл шаардлагыг хангаж ажиллаж байгаа тул тусгай зөвшөөрөл цуцлагдах ноцтой шалтгаан байхгүй байна.

Дүрэм, журам, гэрээ, хэлцэл нь үнэт цаас гаргагчийн болон

**хөрөнгө оруулагчдын ашиг сонирхол, үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль
тогтоомж, хорооноос тогтоосон журмууд болон
энэхүү журамд нийцэж байгаа эсэх**

"СИЛИКАТ"ХК-ийн дүрэм, үйл ажиллагааны журмууд нь компанийн хөрөнгө оруулагчдын ашиг сонирхолд нийцсэн, хөрөнгө оруулагчдын эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг бүрэн хангаж боловсруулагдсан төдийгүй Үнэт цаасны тухай хууль, Нийтэд санал болгон худалдах үнэт цаасыг бүртгэх, анхдагч зах зээлд санал болгох, худалдах тухай журамд нийцэж байна. Харин 2008 оны 03 сарын 12-ны өдрийн 8 тоот зээлийн гэрээний зээлдүүлэгч тал болох Зоос банк нь зээлийг хуваарийн дагуу олгох үүргээ биелүүлээгүй байдлаас шалтгаалж компанийн төлөвлөсөн үйл ажиллагааг алдагдуулсан, бусадтай байгуулсан бүтээгдэхүүний нийлүүлэлтийг тасалдуулахад хүргэсэн, санхүүгийн хүндрэлд оруулсан зэргээс шалтгаалж хөрөнгө оруулагчдын эрх, хууль ёсны ашиг сонирхолд сөргөөр нөлөөлж болохуйц нөхцөл байдлыг үүсгэсэн байна.

**Үнэт цаасыг бүртгүүлэх өргөдөл, танилцуулга холбогдох бичиг баримт нь
хууль тогтоомж, Хорооноос тогтоосон журмууд болон
энэхүү журамд нийцэж байгаа эсэх**

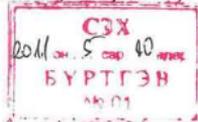
Үнэт цаасыг бүртгүүлэх тухай өргөдөл

"Силикат" ХК-ийг төлөөлж гүйцэтгэх захирал Ц.Содбилэгийн нийтэд санал болгон нэмж гаргах хувьцааг бүртгүүлэхээр гаргасан өргөдөл нь Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2009 оны 02 дугаар сарын 19-ний өдрийн 38 дугаар тогтоолоор батлагдсан Нийтэд санал болгон худалдах үнэт цаасыг бүртгэх, анхдагч зах зээлд санал болгох, худалдах тухай журмын хавсралт 1-д заасан зааврын дагуу бичигдсэн байна.

Нэмж хувьцаа гаргах тухай танилцуулга /Эхний хэсэг/

Танилцуулга: "Силикат" ХК-ийн нэмж хувьцаа гаргах танилцуулгын 1 дэх хэсэг буюу Компанийн мэдээлэл гэсэн хэсэгт үнэт цаас гаргагч компанийн хаяг, бүртгэлийн тухай товч мэдээлэл, үнэт цаас гаргагч компанийн түүх, үнэт цаас гаргагч компанийн бүтэц, зохион байгуулалт, салбар, төлөөлөгчийн газрын танилцуулга, үнэт цаас гаргагч компанийн 5-аас дээш хувийн хувьцаа эзэмшигчдийн танилцуулга, эрх бүхий албан тушаалтнуудын мэдээлэл, үнэт цаас гаргагч компанийн бусадтай байгуулсан их хэмжээний хэлцэл, үнэт цаас гаргагчийн улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн дүрэмд тусгагдсан хувьцаа эзэмшигчдийн эрх болон ногдол ашгийн бодлогын талаарх мэдээлэл, үнэт цаасыг нийтэд санал болгох шийдвэр, үнэт цаасыг нийтэд санал болгох шийдвэр, сүүлийн 3 жилийн болон үнэт цаас гаргахаар зөвшөөрөл хүссэн өргөдөл гаргахын өмнөх улирлын санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд, үнэт цаас гаргагч компани, хяналтын багц эзэмшигчид, тэдгээрийн нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн тухай мэдээлэл, тэдгээр нь хугацаа хэтэрсэн зээлийн өргүй болох талаар банкны өр барагдуулах алба, харилцагч банкны тодорхойлолт байгаа тухай мэдээлэл, үнэт цаас гаргагч компанийн бизнесийн үнэлгээг эрх бүхий байгууллагаар хийлгэсэн тухай мэдээлэл, бизнесийн үнэлгээний талаарх, үнэлгээний байгууллагын талаарх дүгнэлт, үнэт цаас гаргаж санхүүжүүлэх төслийг хэрэгжүүлэх эрх зүйн үндэслэл гэсэн дарааллын дагуу мэдээллийг нэгтгэсэн байна.

Дүгнэлт: Үнэт цаасны танилцуулгын 1.10-т заасан сүүлийн 3 жилийн болон үнэт цаас гаргахаар зөвшөөрөл хүссэн өргөдөл гаргахын өмнөх улирлын санхүүгийн

тайлангийн үзүүлэлтүүд, мөн 1.12-т заасан үнэт цаас гаргагч компанийн бизнесийн үнэлгээг эрх бүхий байгууллагаар хийлгэсэн тухай мэдээлэл, бизнесийн үнэлгээний талаарх үнэлгээний байгууллагын дүгнэлт нь мэргэжлийн байгууллагын гаргасан дүгнэлт байх тул хуульчийн зүгээс санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлт болон бизнесийн үнэлгээний талаар дүгнэлт гаргах боломжгүй болно. Танилцуулгын бусад хэсэгт заасан мэдээлэл нь хууль тогтоомж, Хорооноос тогтоосон журамд нийцэж байна.

Нэмж хувьцаа гаргах тухай танилцуулга /Хоёрдахь хэсэг/

Танилцуулга:

Үнэт цаасны товч танилцуулгын 2 дахь хэсэгт үнэт цаасны төрөл, үнэт цаас эзэмшигчийн эрх, үнэт цаасыг анхдагч зах зээлд арилжаалах арга хэлбэр, график, урьд гаргасан үнэт цаасны талаарх мэдээлэл, үнэт цаас гаргах замаар хуримтлуулах хөрөнгийг зарцуулах төслийн товч танилцуулга, эдийн засгийн үр ашгийн тооцоо, тухайн үнэт цаасыг худалдан авсанаар хөрөнгө оруулагчид учирч болох эрсдэл, эрсдлийн шинжилгээ, үнэт цаасыг зуучлагч андеррайтерин компанийн мэдээлэл, үнэт цаасны тухай мэдээлэл, дэлгэрэнгүй танилцуулгатай танилцаж болох газар, хариуцах мэргэжилтэн, холбоо барих мэдээлэл гэсэн бүтэцтэй байна.

Дүгнэлт: Танилцуулгын хоёрдахь хэсэгт заасан мэдээлэл нь Нийтэд санал болгон худалдах үнэт цаасыг бүртгэх, анхдагч зах зээлд санал болгох, худалдах тухай журмын хавсралт 2-т заасан дараалал, загварын дагуу боловсруулагдсан байна.

Танилцуулгад тусгагдсан мэдээлэл нь хуулийн хүчин төгөлдөр баримтаар нотлогдож байгаа эсэх

Ерөнхий зуучлан борлуулагч "БиДиСЕК" ХК-ийн боловсруулсан "Силикат" хувьцаат компанийн нэмж хувьцаа гаргах танилцуулгад тусгагдсан мэдээллүүд нь дараахи баримтуудаар нотлогдоно.

1. "Силикат" ХК-ийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээ
2. "Силикат" ХК-ийн дүрэм
3. Газар эзэмших эрхийн гэрчилгээ №0079244
4. 14949А дугаартай тусгай зөвшөөрөл
5. 3998Х дугаартай тусгай зөвшөөрөл
6. Иргэн, хуулийн этгээдэд газар эзэмшүүлэх гэрээ 2006 оны 03 сарын 20-ны өдөр
7. "Зээлийн гэрээ" 2008 оны 03 сарын 12-ны өдрийн 8 тоот
8. 2007-2010 оны санхүүгийн тайлан
9. "Үндэсний реалти" ХХК-ийн бизнесийн үнэлгээний тайлан
10. "Силикат" ХК-иас гаргасан шаардлагатай хөрөнгө оруулалтын тооцоо
11. "БиДиСЕК" ХК-ийн танилцуулга
12. Үл хөдлөх эд хөрөнгийн өмчлөх эрхийн гэрчилгээ Үл хөдлөх хөрөнгийн бүртгэлийн дугаар Y-20030010435, Y-20030011620, Y-2003001162, Y-2003006765
13. Үнэт цаасны төлбөр тооцоо төвлөрсөн хадгалалжийн төв-ийн Үнэт цаас эзэмшигчдийн хураангуй судалгаа

14. "Үнэт цаасны төлбөр тооцоо төвлөрсөн хадгаламжийн төв"-ийн Үнэт цаас эзэмшигчдийн судалгаа
15. "Силикат"ХК-ийн ТУЗ-ийн хурлын тогтоол 2007 оны 02 сарын 26-ны өдрийн 03 тоот.
16. "Силикат"ХК-ийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлын тогтоол 2010 оны 08 сарын 16-ны өдрийн 1 тоот
17. "Силикат"ХК-ийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлын тогтоол 2010 оны 08 сарын 16-ны өдрийн 2 тоот
18. "Силикат"ХК-ийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлын тогтоол 2010 оны 08 сарын 16-ны өдрийн 3 тоот
19. "Силикат"ХК-ийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлын тогтоол 2010 оны 08 сарын 16-ны өдрийн 4 тоот
20. "Силикат"ХК-ийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлын тогтоол 2010 оны 08 сарын 16-ны өдрийн 5 тоот
21. "Силикат"ХК-ийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлын тогтоол 2010 оны 08 сарын 16-ны өдрийн 6 тоот
22. "Силикат"ХК-ийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлын тогтоол 2010 оны 08 сарын 16-ны өдрийн 7 тоот
23. "Силикат"ХК-ийн ТУЗ-ийн хурлын тогтоол 2010 оны 12 сарын 14-ний өдрийн 1 тоот.
24. "Силикат"ХК-ийн ТУЗ-ийн хурлын тогтоол 2010 оны 12 сарын 14-ний өдрийн 2 тоот.
25. "Силикат"ХК-ийн ТУЗ-ийн хурлын тогтоол 2010 оны 12 сарын 14-ний өдрийн 3 тоот.
26. Харилцагч банкны тодорхойлолт
27. Бизнесийн үнэлгээг гаргасан байгууллагын тусгай зөвшөөрлийн хуулбар зэрэг баримтаар нотлогдож байна.

Компанийн хяналтыг жинхэнэ хэрэгжүүлэгч этгээдийг тодорхойлох

"СИЛИКАТ"ХК-ИЙН ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧ /5 хувиас дээш хувь/-Д

Д/д	Хувьцаа эзэмшигч	Хувьцааны тоо	Хувьцааны хувь
1	Ц.Содбилэг	42.438	24.9 %
2	Д.Энхболд	42.229	24.8%
3	С.Золбоотөгс	36.947	21.7%
4	С.Оджаргал	32.199	18.9%
5	Н.Цогцлон	12.760	7.5%

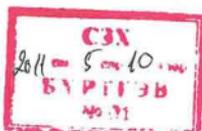

	Нийт дүн	166.573	97.8%
--	----------	---------	-------

"СИЛИКАТ"ХК-ийн нийт хувьцааны 5 хувиас дээш хувийн хувьцаа эзэмшигчид нь дээрх нэр бүхий иргэд байх бөгөөд иргэн С.Золбоотөгс, С.Оджаргал нар нь Ц.Содбилэгийн төрсөн хүүхдүүд бөгөөд Д.Энхболд нь түүний хүргэн ах, Н.Цогцлон нь түүний ах болох талаар Ц.Содбилэг тайлбар ирүүлсэн тул эдгээр хувьцаа эзэмшигчдийг компанийн тухай хуулийн 97 дугаар зүйлд заасан нэгдмэл сонирхолтой этгээдүүд байна. Иймээс компанийн жинхэнэ хяналтын хэрэгжүүлэгч нь эдгээр иргэд байна.

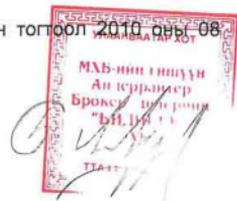
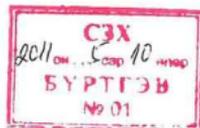
Энэхүү дүгнэлтийг гаргахдаа "Силикат" ХК, "БиДиСЕК" ХК-иас ирүүлсэн холбогдох материалуудад үндэслэж гаргасан бөгөөд дээрх жагсаалтад ирүүлээгүй болон мэдэгдээгүй баримт, үйл ажиллагаа, мэдээлэл зэргээс үүдэн гарах хариуцлагын асуудлыг манай хууль зүйн фирм хүлээхгүй болно.

"МОНГОЛ-ӨМГӨӨЛӨГЧ" ХУУЛЬ ЗҮЙН ФИРМ

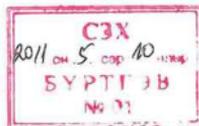
Дүгнэлтийг гаргахад ашигласан баримт, бичгийн жагсаалт

1. "Силикат"ХК-ийн дүрэм
2. Дотоод хяналтын журам
3. Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал зарлан хуралдуулах журам
4. Мэдээллийн үйл ажиллагааны журам
5. Ногдол ашиг хуваарилах журам
6. Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн үйл ажиллагааны журам
7. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг
8. Хөдөлмөрийн дотоод журам
9. Хөдөлмөрийн гэрээ
10. "Иргэн, хуулийн этгээдэд газар эзэмшүүлэх гэрээ" 2006 оны 03 сарын 20-ны өдрийн 00217 тоот
11. "Барьцааны гэрээ" 2007 оны 07 сарын 02-ны өдрийн 21 тоот
12. "Зээлийн гэрээ" 2008 оны 03 сарын 12-ны өдрийн 8 тоот
13. "Зээлийн гэрээ" 2008 оны 07 сарын 18-ны өдрийн 16 тоот
14. "Үүргийн гүйцэтгэлийг хангуулахаар эд хөрөнгө өмчлөлд шилжүүлэх гэрээ" 2008 оны 08 сарын 18-ны өдрийн 1 тоот
15. "Орон сууц худалдах, худалдан авах гэрээ" 2009 оны 12 сарын 17-ны өдөр
16. "Худалдах, худалдан авах гэрээ" 2010 оны 01 сарын 19-ны өдрийн 1 тоот
17. "Худалдах, худалдан авах гэрээ" 2010 оны 01 сарын 21-ны өдрийн ХХ-2010-11
18. "Худалдах, худалдан авах гэрээний нэмэлт" 2010 оны 05 сарын 13-ны өдрийн ВГС444/04/09
19. Үнэт цаасны төлбөр тооцоо төвлөрсөн хадгаламжийн төв"-ийн Үнэт цаас эзэмшигчдийн хураангуй судалгаа
20. Үнэт цаасны төлбөр тооцоо төвлөрсөн хадгаламжийн төв"-ийн Үнэт цаас эзэмшигчдийн судалгаа
21. "Силикат"ХК-ийн ТУЗ-ийн хурлын тогтоол 2007 оны 02 сарын 26-ны өдрийн 03 тоот.
22. "Силикат"ХК-ийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлын тогтоол 2010 оны 08 сарын 16-ны өдрийн 1 тоот
23. "Силикат"ХК-ийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлын тогтоол 2010 оны 08 сарын 16-ны өдрийн 2 тоот
24. "Силикат"ХК-ийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлын тогтоол 2010 оны 08 сарын 16-ны өдрийн 3 тоот
25. "Силикат"ХК-ийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлын тогтоол 2010 оны 08 сарын 16-ны өдрийн 4 тоот

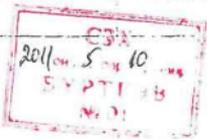
26. "Силикат"ХК-ийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлын тогтоол 2010 оны 08 сарын 16-ны өдрийн 5 тоот
27. "Силикат"ХК-ийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлын тогтоол 2010 оны 08 сарын 16-ны өдрийн 6 тоот
28. "Силикат"ХК-ийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлын тогтоол 2010 оны 08 сарын 16-ны өдрийн 7 тоот
29. "Силикат"ХК-ийн ТУЗ-ийн хурлын тогтоол 2010 оны 12 сарын 14-ний өдрийн 1 тоот.
30. "Силикат"ХК-ийн ТУЗ-ийн хурлын тогтоол 2010 оны 12 сарын 14-ний өдрийн 2 тоот.
31. "Силикат"ХК-ийн ТУЗ-ийн хурлын тогтоол 2010 оны 12 сарын 14-ний өдрийн 3 тоот.
32. 14949А дугаартай тусгай зөвшөөрөл
33. 3998Х дугаартай тусгай зөвшөөрөл.

"МОНГОЛ-ӨМГӨӨЛӨГЧ" ХУУЛЬ ЗҮЙН ФИРМ

Регистрийн дугаар: 2 0 1 5 0 1 4 6 3

СМЛКАТ ХК-ИЙН
2008 ОНЫ ЖИЛИЙН
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Хянаж хүлээц авсан байгууллагын нэр	Сар, өдөр	Гарын үсэг
<i>Санхүүгийн хэлтэс</i> <i>Матвэрийн хэлтэс</i>	<i>8/10</i> <i>2/09 дуг</i>	
		

БАЛАНС

СИЛИКАТ ХК

Огноо: 2008/01/01 - 2008/12/31

	Балансын зүйл	Эзний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
	Хөрөнгө		
	Эргэлтийн хөрөнгө		
1.1.1	Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	684,959.29	244,618
1.1.2	Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт	0.00	0
1.1.3	Үнэлгээний хасагдуулга	0.00	0
1.1.4	Дансны авлага	92,847,770.56	73,279,434
1.1.5	Найдваргүй авлагын хасагдуулга	0.00	0
1.1.6	Бусад авлага	0.00	0
1.1.7	Бараа материал	154,570,521.86	910,760,095
1.1.8	Мал амьтад	0.00	0
1.1.9	Урьдчилж төлсөн зардал тооцоо	0.00	90,000,000
1.1.20	Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	248,103,251.51	1,074,284,149
1.2	Эргэлтийн бус хөрөнгө		
1.2.1	Үндсэн хөрөнгө	761,762,117.48	1,027,771,448.
1.2.2	УХ Хуримтлагдсан эзэгдэл	-150,718,492.33	-210,776,712.
1.2.3	Бусад үндсэн хөрөнгө	0.00	0.
1.2.4	БУХ Хуримтлагдсан эзэгдэл		
1.2.5	Дуусгаагүй берилт	0.00	0.
1.2.6	Мал амьтад (ХАА-н үйлдвэрлэлийн)	0.00	0.
1.2.7	Биег бус хөрөнгө	0.00	3,378,500.
1.2.8	ББХ Хуримтлагдсан эзэгдэл	0.00	0.
1.2.9	Хөрөнгө оруулалт ба бусад хөрөнгө	0.00	0.
1.2.10	Үнэлгээний хасагдуулга	0.00	0.
1.2.20	Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	611,043,625.15	820,373,236.
1.3	Нийт хөрөнгийн дүн	859,146,876.66	1,894,657,385.
2	Өр төлбөр ба эзэмшигчийн өмч		
	Өр төлбөр		
1.1	Богино хугацаат өр төлбөр		
1.1.1	Дансны өглөг	133,218,655.42	97,695,884.
1.1.2	Цалингийн өглөг	6,211,476.18	12,604,118.2
1.1.3	Орлогын татварын өглөг	0.00	221,242.0
1.1.4	ХАОАТ-ын өглөг	9,455,300.00	26,996,392.2
1.1.5	НӨАТ-ын өглөг	8,110,800.42	10,735,128.2
1.1.6	Бусад татварын өглөг	10,150,224.56	1,448,784.2
1.1.7	ЭМНД-ийн шимтгэлийн өглөг	25,172,277.70	17,614,709.0
1.1.8	Ноогдол ашгийн өглөг	0.00	0.0
1.1.9	Банкны богино хугацаат зээл	441,115,600.00	1,501,526,295.8
1.1.10	Бусад өглөг	114,508,846.00	111,592,446.5
1.1.11	Урьдчилж орсон орлого	0.00	0.0
1.1.12	Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	746,943,580.37	1,780,435,001.6
1.2	Урт хугацаат өр төлбөр		
1.2.1	Урт хугацаат вексэлийн өглөг	0.00	0.0
1.2.2	Урт хугацаат зээл	0.00	0.0
1.2.3	Урт хугацаат фондийн өглөг	0.00	0.0

Handwritten signature and initials

Handwritten notes: "СХ", "2011.5.10", "2011.4"

УЛААНБААТАР ХОТ
МХБ-ийн гишүүн
Ан.сэрэнтөр
Бронд.т.сэрин
"БНДС" ХК

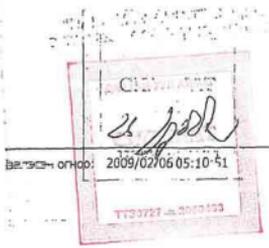
2009/02/06 09:10:51

Хуудас: 1/2

Мэрийн дугаар	Билансын зүйл	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгд.
2.1.2.4	Бусад урт хугацаат өг.өг	0.00	0
2.1.2.5	Урт хугацаат өгдөггүйн хасагд.уулга	0.00	0
2.1.2.20	Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн	0.00	0
2.2.20	Өр төлбөрийн нийт дүн	746,943,580.37	1,780,433,001
2.3	Эзэмшигчдийн өмч		
2.3.1	Төрийн өмч	0.00	0
2.3.2	Хувийн өмч	17,012,600.00	17,012,600
2.3.3	Халаасны хувьцаа	0.00	0
2.3.4	Хувьцаат капиталын дүн	17,012,600.00	17,012,600
2.3.5	Нэмж гөлөгдсөн капитал	0.00	0
2.3.6	Давхи үнэлгээний нөөц	430,305,127.50	430,305,127.
2.3.7	Эзэмшигчийн өмчийн бусад хэсэг	0.00	0.
2.3.8	Хуримтлагдсан ашиг алдагдал	-335,114,431.21	-333,095,343.
2.3.8.1	Тайлант үеийн	0.00	2,019,087.
2.3.8.2	Өмнөх үеийн	-335,114,431.21	-335,114,431.
2.3.20	Эзэмшигчдийн өмчийн дүн	112,203,296.29	114,222,383.
2.4	Цөөнхийн хувь өрөлцөө		
2.5.20	Өр төлбөр ба эзэмшигчдийн өмчийн дүн	859,146,876.66	1,894,657,385.2
GB1_120	Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт	0.00	0.

Ц.Солбицал Ц.Солбицал
Л.Уранчимэг Л.Уранчимэг

Хувиар: 2/2
146

ОРЛОГЫН ТАЙЛАН

100: Үйлдвэр Батна

СИЛИКАТ ХК

Огноо: 2008/01/01 - 2008/12/31

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	Ө шох оны дүн	Тайлант жилийн дүн
1.1	Үндсэн үйл ажиллагааны орлого		
1.1.1	Борлуулалтын орлого	0.00	652,468,235.29
1.1.2	Борлуулалтын хөнгөлөлт ба буцаалт	0.00	0.00
1.1.3	Борлуулалтын хөнгөлөлт	0.00	0.00
1.1.20	Борлуулалтын орлогын гүйц	0.00	652,468,235.29
1.2	Борлуулсан бүтээгдэхүүний эргэн	0.00	325,243,989.00
1.3	Нийт ашиг алдагдал	0.00	327,224,246.29
1.4	Үйл ажиллагааны зардал		
1.4.1	Цалин хөлс, шигнал	0.00	45,797,004.56
1.4.2	Нийгмийн даатгалын шилтгэл	0.00	2,763,904.00
1.4.3	Засвар үйлчилгээний зардал	0.00	71,700.00
1.4.4	Ашиглалтын зардал	0.00	11,687,272.72
	Түрээсийн зардал	0.00	1,672,500.00
1.4.5	Албан томилолтын зардал	0.00	20,059,705.00
1.4.7	Тээврийн зардал	0.00	1,099,950.00
1.4.8	Түүхий эд материалын зардал	0.00	4,305,228.62
1.4.9	Эзлэлийн зардал	0.00	54,223.00
1.4.10	Зар сурталчилгааны зардал	0.00	2,749,800.00
1.4.11	Шуудан холбооны зардал	0.00	1,139,310.00
1.4.12	Шатахууны зардал	0.00	3,951,616.91
1.4.13	Найдваргүй аялагын зардал	0.00	0.00
1.4.14	Шагнал урамшууллын зардал	0.00	525,100.00
1.4.15	Зээлийн хүүгийн зардал	0.00	191,770,493.59
1.4.16	Бусад зардал	0.00	18,145,722.61
1.4.20	Үйл ажиллагааны зардалын дүн	0.00	305,793,531.04
1.5	Үндсэн үйл ажи. тагааны ашиг алдагдал	0.00	21,430,715.25
	Үндсэн бус үйл ажиллагааны ашиг алдагдал		
	Үндсэн бус үйлдвэрлэл үйлчилгээний ашиг алдагдал	0.00	0.00
	Торгууль хөнгөлөлтийн ашиг алдагдал	0.00	0.00
	Ноогдол ашгийн орлого	0.00	0.00
	Валютын ханшийн өөрчлөлтөөс үүссэн ашиг алдагдал	0.00	0.00
	Хувьцаа болон зардлын хорогдуулга	0.00	0.00
	Хараат болон хамтарсан үйлдвэрээс олсон ашиг		
	Бусад	0.00	19,187,286.00
	Үндсэн бус үйл ажиллагааны ашиг алдагдалын дүн	0.00	19,187,286.00
	Татвар төлөхийн өмнөх ашиг алдагдал	0.00	2,243,429.25
	Орлогын татварын зардал	0.00	224,342.00
	Татварын дараах ашиг алдагдал	0.00	2,019,087.25
	Цөвнөхөд ноогдох хувь		
	Ердийн ажиллагааны ашиг алдагдал	0.00	2,019,087.25
	Онцгой шинжтэй зүйлс	0.00	0.00
	Тайлант үеийн цэвэр ашиг алдагдал		2,019,087.25
	Нэгж хувьцаанд ноогдох ашиг алдагдал		

ЭГЭХ ЗАХИРАЛ
БРӨНХИЙ НЯ-БО

СЗХ
2010 он 5 сар 20 өдөр
БҮРТГЭЭ
№01

УЛААНБААТАР УРСУТ
М.С. 140-3
МЭБ-НИЙ ЦЭВЭР
А.Н.Д.С.Т.Т.Т.Т.Т.
Брокер, илчилгээний
"БН.И.Н.С.Э." ХХК
УТАН 67 - 20524

Ц.Содбилэг
Д.Уранчимэг

145

СМТНИЙ БОРЦООЦНИЙ ТАМГААН

2008 оны 12 сарын 31 өдөр

Хувьцаат капитал	Нөхсөн өргөлдсөн капитал	Дахин шалгав- хай цувц	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн цувц	Хуримт- лагдсан ашиг	(герсег, Нийт дүн
17,012,000.00	430,306,127.50	430,306,127.50	(335,114,431.21)	(335,114,431.21)	112,203,266
УЗУУЛАЛТ					
2007 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл					
Бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт					
Залруулсан үлдэгдэл					
1 Үндсэн зарлагын дахин үнэлгээний өсөлт					
2 Өзүурэлт					
3 Хэрэглэгч оруулалтын дахин үнэлгээний өсөлт					
4 Өзүурэлт					
5 Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн нөөц					
6 Орлогын "ойланд" үүлсэн зөвшөөрөгчий олз, гарз					
7 Тэтгэвч үеийн цэвэр ашиг					
8 НЭЭГЭГ АШИГ					
9 Гадаад хувьцаат капитал					
10 2007 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	17,012,000.00	430,306,127.50		(335,114,431.21)	112,203,266
11 Өргөдөгч Бодлогын өөрчлөлт					
12 Залруулсан үлдэгдэл					
13 Үндсэн зарлагын дахин үнэлгээний өсөлт, бүртгэл					
14 Өзүурэлт					
15 Хэрэглэгч оруулалтын дахин үнэлгээний өсөлт					
16 Өзүурэлт					
17 Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн нөөц					
18 Орлогын "ойланд" үүлсэн зөвшөөрөгчий олз, гарз					
19 Тэтгэвч үеийн цэвэр ашиг					
20 НЭЭГЭГ АШИГ					
21 Гадаад хувьцаат капитал	17,012,000.00	430,306,127.50		(335,095,343.96)	114,222,353.3
22 2008 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл					

СЭХ-
БҮРТГЭВ
№ 01

БРОКЕРЫН КОМПАНИЙН
"БИЛЭГЭН"
ТТЭГЭГЧ

Самсгал (Ц.Содбилэг)

Мөнгөн гүйлгээний тайлан

СВЛИКАТ ХК

Огноо: 2008/01/01 – 2008/12/31

Төрийн дутаар	Үзүүлэлт	Өмнөх оны дун	Тайлант жилийн дун
	Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
	Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн орлого	0.00	1,622,329,401.91
	Борлуулалтын болон худалдан авагчдаас орсон мөнгө	0.00	1,622,329,401.91
	Туслах үйл ажиллагаанаас орсон мөнгө	0.00	0.00
	Давтгалын нөхөрөөс хүлээн авсан мөнгө		
	Бусад мөнгөн гүйлгээ	0.00	0.00
	Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн зарлага	0.00	-2,672,072,467.16
	Ажиллагчдад олгосон мөнгө	0.00	-97,650,366.00
	Нийгмийн даатгалын б.Ижт утга т.Ясон мөнг.	0.00	-21,036,911.00
	Түүхий эд, материал худалдан г.Г.Зал төлсөн мөнгө	0.00	-58,560,379.82
	Ашиглалтын зардалд төлсөн мөнгө	0.00	-11,687,272.72
	Түлш шатахуун тээврийн хөлс, салбарт хэрэгсэлд төлсөн мөнгө	0.00	-2,052,020.91
	Бэлтгэн нийлүүлэгчдэд төлсөн бусад мөнгө	0.00	-2,271,533,093.12
	Төлсөн хүү	0.00	-191,770,493.59
	Төлсөн орлогын татвар	0.00	-3,100.00
	Давтгалын төлбөрт төлсөн мөнгө	0.00	0.00
	Бусад үйл ажиллагааны мөнгөн зардал	0.00	-17,778,830.00
	Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	0.00	-1,049,743,065.25
	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
	Худалдсан урт хугацаат хөрөнгийн орлого	0.00	0.00
	Худалдаж авсан урт хугацаат хөрөнгө	0.00	-160,000.00
	Худалдсан хөрөнгө оруулалтын орлого		
	Худалдаж авсан хөрөнгө оруулалт	0.00	0.00
	Хүлээн авсан хүү ноогдол ашиг	0.00	0.00
	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн г. йлгээ	0.00	-160,000.00
	Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
	Гаргасан хувьцаа	0.00	0.00
	Банкнаас авсан зээл	0.00	1,100,000,000.00
	Санхүүгийн түрээсийн оглогийн төлбөр	0.00	-1,672,500.00
	Эзэлийн төлөлт	0.00	-48,864,775.22
	Улсаас өгсөн санхүүжилт	0.00	0.00
	Төрөл бүрийн хандив	0.00	0.00
	Урт хугацаат өрийн тайлангийн хугацааны төлөлт	0.00	0.00
	Мөнгөөр эргүүлж худалдан авсан хувьцаа	0.00	0.00
	Мөнгөөр төлсөн ноогдол ашиг	0.00	0.00
	Хүү ба урамшууллын орлого	0.00	0.00
	Валютын каншийн зөрүү	0.00	0.00
	Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	0.00	1,049,462,724.78
	Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ		
	Мөнгө түрээсийг адилтгах хөрөнгийн тэнхий үлдэгдэл	0.00	1,049,462,724.78
	Мөнгө түрээсийг адилтгах хөрөнгийн эзсийн үлдэгдэл	0.00	684,959.29
			1,049,462,724.78

ИЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
ЕРӨНХИЙ НЯ-БО

БҮРТГЭВ
№ 01

МАНБААТАР 1040,346.47
МАН-ийн гүнзгий 684,959.29
Брокерийн үйлчилгээний
"БН.Н.С.С.С."-ийн
1049,462,724.78

2008/02/06 05:18:17

Хуудас 1/1

Хараат - Б.

СҮЛД АУДИТ ХХК

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН
ТАЙЛАН

СИЛИКАТ ХК
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

2009.12.31-нээрх

СҮЛД-АУДИТ ХХК

НЯГТЛАН БОДОУ БҮРТГЭЛ, АУДИТ, САНХҮҮГИЙН ЗӨВЛӨХ ҮЙЛЧИЛГЭЭ
СУРГАЛТ, ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭ

2019 ОН 08 САР 07 ӨДӨР

№ 09

УЛААНБААТАР ХОТ

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

Зорчилтэй дүгнэлт – Амлын цар хүрээний хязгаарлалт

“Силикат” ХКомпанийн
ТҮЗэвлэлд

Санхүүгийн тайлангуудын талаарх тайлан

Бид “Силикат” ХК-ийн 2009 оны 01 дүгээр сарын 01-нээс 2009 оны 12-р сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болгон бэлтгэсэн үлдэгдлийн тэнцэл, орлогын тайлан, өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, мөнгөн гүйлгээний тайлан болон нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогууд, тэмдэглэл, тодруулгад санхүүгийн тайлангийн аудит хийж гүйцэтгэлээ.

Санхүүгийн тайланд удирдлагын хүлээх

Санхүүгийн тайланг Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт (СТОУС)-ын дагуу бэлтгэх ба үнэн зөв толилуулах нь удирдлагын үүрэг хариуцлага байна. Энэхүү үүрэг хариуцлагад залилан, алдваны улмаас гарч болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй санхүүгийн тайланг бэлтгэх ба үнэн зөв толилуулахад холбогдох хяналтын системийг бий болгох, хэрэгжүүлэх, хадгалах, түүнчлэн нягтлан бодох бүртгэлийн зохистой бодлогуудыг сонгон авч хэрэглэх, тухайн нөхцөл байдалд тохирох нягтлан бодох бүртгэлийн зохистой бодлогуудыг сонгон авч хэрэглэх, нягтлан бодох бүртгэлийн тооцооллуудыг хийх үүргүүд орно.

Аудиторын хүлээх хариуцлага

Хийж гүйцэтгэсэн аудит дээрээ үндэслэн эдгээр санхүүгийн тайлангуудын талаар хараат бус дүгнэлт гаргах нь бидний үүрэг байна. Бид аудитаа Аудитын Олон Улсын стандартын дагуу хийж гүйцэтгэсэн болно. Эдгээр стандартууд нь санхүүгийн тайлангууд нь материаллаг алдаагүй эсэх талаар зохистой баталгаажуулалтыг олж авахын тулд аудитаа төлөвлөж, гүйцэтгэхийг биднээс шаарддаг.

Аудитын ажилд санхүүгийн тайлангууд дахь дүн, тодруулгуудын дагалдах нотолгоог олж авч горимуудыг гүйцэтгэх ажил орно. Санхүүгийн тайлангууд нь алдаа эсвэл залилангийн улмаас гарч болох материаллаг буруу тайлагналтай байж болох эрсдлийг үнэлэх зэрэг горимуудыг аудитор нь өөрийн шийдлээр сонгон авна.

Хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар хот,

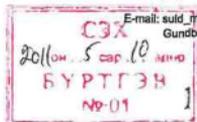
Чингэлтэй дүүрэг, 4-р хороо, Бага тойруу 6/7-2

Факс: 976-70118016

E-mail: suld_mon@yahoo.com
Gundobayer@cpa.mn

Утас: 976 - 99114056

976 - 98220935

186
84

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

/үргэлжлэл/

Тэдгээр эрсдлийн үнэлгээг хийхэд байгууллагын дотоод хяналтын системийн үр нөлөөтэй байдлын талаар дүгнэлт гаргах зорилгоор бич бөгөөд тухайн нөхцөл байдалд зохистой аудитын горимуудыг зохиохын тулд санхүүгийн тайлангуудыг бэлтгэх, үнэн зөв танилцуулахтай холбоотой дотоод хяналтыг аудитор нь авч үздэг.

Хязгаарлалт:

Зоос банкаас 2006-2008 оны хооронд авсан 1,742,355,503.39 төгрөгийн зээлийн хүүг гэрээнд заасан графикайн дагуу хүүг нь тооцож, санхүүгийн тайлагналын хугацаа бүрт хамаарах хэсгээр нь өглөг үүсгэн тухайн хугацааны үр дүнгийн тайланд зардлаар тусган, аккрузль сууриар бүртгэж яваагүй бөгөөд төлөх ёстой хүүнээсээ зөвхөн төлөлт хийсэн мөнгөн дүнгээрээ л зардалд тусгаж байснаас 2009 оны 12-р сарын 31-нээрх санхүүгийн тайлангаар 1,491,526,295.89 төгрөгийн зээлийн өглөгтэй тайлагнагдсан.

2009 оны 12-р сарын 29-нд Зоос банктай зээлийн үлдэгдлийн тооцоо нийлсэн акт хийж үндсэн зээлийн үлдэгдэл болон зээлийн хүүд 1,693,309,467.86 төгрөгийг төлөх тооцоог тулган баталгаажуулалт хийсэн байна. Дээрх шалтгааны улмаас 201,783,171.97 төгрөгийн зээлийн хүүгийн өглөг энэхүү аудит хийж буй тайлант хугацаанд тусгагдаагүй байна.

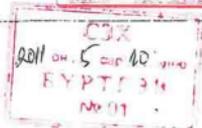
Бараа материалын зарлагын гүйлгээ хийхдээ өртгийн тооцоог дундаж өртгийн аргаар тооцсон боловч зарим бэлэн бүтээгдэхүүн, түүхий эд материалуудын өртгийг буруу тооцож зарлага болгосноор бараа материалын үлдэгдэл буруу гарсан. Сантехникийн бараа материалын үлдэгдэл хасах үлдэгдэлтэй тайлагнагдсан байна. Энэ нь санхүүгийн "Диамонд 5.0" программын доголдолтой байдлаас үүссэн алдаа бөгөөд бидний ажилд хязгаарлалттай байдлыг үүсгэсэн болно.

Санхүүгийн тайлан нь дээр дурьдсан дансдын хувьд үнэн зөв хамарч бэлтгэгдэж байгаагүйн улмаас хөрөнгө ба өр төлбөр нь бодитойгоор тайлагнагдаагүй эсэх болон бүрэн бүтэн байдлыг аудитын горимоор тодорхойж чадаагүй болно.

Дээрх байдал нь компанийн цаашдын нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналд иж бүрэн, үнэн бус байдлыг үүсгэж байгаа юм. Аудитын явцад олж илрүүлсэн асуудлуудыг удирдлагад хүргэх захидалд зөвлөмжийн хамтаар тусгалаа.

Аудитын дүгнэлт

Өмнө тодорхойлсон нөлөө бүхий зүйлс болон цар хүрээний хязгаарлагдмал байдлын улмаас "Силикат" ХКомпанийн 2009 оны 12-р сарын 31-ний өдрийн байдлаарх санхүүгийн тайлангуудад ажлын цар хүрээний хязгаарлалттай дүгнэлт өгч байна.

“СИЛИКАТ” ХК
 САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН
 2009 ОН

Нэмэлт мэдээлэл авахыг хүсвэл
 дараахь хаягаар харилцана уу:

Аудитыг дуусвар болгосон тухай
 тайлан

Нэмэлт мэдээлэл авахыг хүсвэл дараахь

хаягаар харилцана уу:

Захирал: Ч.Гүндбаяр

Утас: 99114056

И-мэйл: Gundbayar@cpa.mn

Аудиторгууд

Утас: 70118016, 98220935

И-мэйл: suld_mon@yahoo.com

Монгол Улс Улаанбаатар хот

Чингэлтэй дүүрэг 4-р хороо

НҮндэстний гудамж

Бага тойруу 6/7

АГУУЛГА ХУУДАС

Оршил	4
Санхүүгийн дотоод хяналтын үнэлгээ	4
Аудитын явцад илрүүлсэн гол зүйлс, гаргасан шийдлүүд	5
Санхүүгийн тайлангууд	9
Аудитын тайлангийн тодруулга	12
Удирдлагад хүргэх захидал	24

2010 оны 08 дугаар сарын 01

Оршил

“Силикат” ХК-ний 2009 оны санхүүгийн тайланд хийж буй аудит дууссан тул санхүүгийн тайлангаа дахин хянахад тань туслах үүднээс аудитыг дуусвар болгосон тухай энэхүү тайланг “Силикат” ХК-ийн удирдлагад танилцуулж байна. Менежментийн захидал хэмээх тусдаа баримт бичигт санхүүгийн хяналтыг сайжруулах талаар бидний өгсөн зөвлөмжүүд байгаа болно.

Аудитаар хөндөгдсөн асуудлуудыг дор нэгтгэн тайлбарлав.

Санхүүгийн дотоод хяналтын үнэлгээ

Бид санхүүгийн тайланд материаллаг алдаа байхгүй гэдгийг нягтлах үүднээс санхүүгийн хяналтыг шаардлагатай гэж үзсэн хэмжээгээр дахин хянасан.

Энэ нь материаллаг алдаа гарахаас хамгаалахын тулд жилийн турш үр нөлөөтэй ажиллах ёстой гол хяналтуудыг тодруулах, судлах зорилготой юм. Тухайн жилд асуудал үүсгэсэн эдгээр хяналтыг бид “Силикат” ХК-ийн удирдлагад жич тайлагнаж байна.

“Силикат” ХКомпани нь дотоод аудиторын орон тоо байдаггүй. Байгууллага нь санхүүгийн дотоод хяналт шалгалтыг хийдэггүй бөгөөд хөрөнгийн зарцуулалтад байгууллагын удирдлага /захирал/, ерөнхий нягтлан бодогч нар хяналт тавьж ажилладаг байна.

Санхүүгийн үйл ажиллагаа түүн дундаа борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг ба материаллаг нөөцийн ашиглалт, зарцуулалтад тавих хяналт сул, цаашид нягтлан бодох бүртгэлээр тавих дотоод хяналтыг сайжруулах шаардлагатай байна. Үйл ажиллагаандаа дотоод аудитын журам, хөтөлбөр, төлөвлөгөө боловсруулж, гүйцэтгэх захирлаар батлуулан мөрдөж ажилладаггүй. Байгууллагын санхүүгийн дотоод хяналтын ерөнхий орчин бүрдээгүй, үүнд удирдлагын тавих хяналт сул байна.

Цаашид дотоод аудит, хяналтын орчин болон үр ашигтай нягтлан бодох бүртгэлийн мэдээллийн системийг бүрдүүлж ажиллах нь зүйтэй гэсэн зөвлөмжийг байгууллагын удирдлагын анхааралд хандуулж байна.

Аудитын явцад илрүүлсэн гол зүйлс, гаргасан шийдлүүд

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар хөндөгдсөн гол асуудлуудыг дараахь заалтад хураангуйлан тэмдэглэв.

Нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлтийн талаар

Санхүү бүртгэлийн алба нь ерөнхий нягтлан бодогч, тооцооны нягтлан бодогч, кассын нярав болон хоёр материалын няравтай.

Нягтлан бодох бүртгэлээ “Интерактив Би Ай” ХХК-ийн Дيامонд 5.0 программыг 2008 онд худалдан авч бүртгэл хөтлөлдөө нэвтрүүлсэн байна.

Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг (НББББ)-ийг маш өндөр түвшинд бэлтгэж ашиглаж байгаа боловч зарим нэг дотоод журам, бодлогоо мөрдөж ажиллахгүй байгаа тохиолдол аудитын явцад ажиглагдлаа.

Санхүүгийн мэдээллийг цаг тухайд нь бэлтгэн гаргадаг, анхан шатны баримт, журнал, дэвтэр, тайланг стандартын дагуу бэлтгэж, үдэж хавтасласан байна.

Касс дахь бэлэн мөнгөний талаар

Захирал банкнаас бэлэн мөнгөний зарлагын гүйлгээ хийж бэлэн мөнгө авсан үед касс орлого авч бүртгэхгүй шууд зарцуулж байна. Аудитын түүвэр шалгалт хийж үзэхэд кассын зарлагын гүйлгээг дэмжих анхан шатны баримт хангалттай бус байлаа.

Бэлэн мөнгөний журналыг харвал сарын зарим өдрүүдэд касс дахь мөнгө хасах үлдэгдэлтэй байна.

Байгууллага бэлэн мөнгөөр хувь хүмүүсээс худалдан авалт ихээр хийж байна.

Харилцах дансны талаар

Зөвхөн 1-р гарын үсгээр банкны гүйлгээ хийгддэг.

Захирал банкны мэдүүлгээр банкнаас бэлэн мөнгө авч компанийн худалдан авалт болон төлбөр тооцоонд шууд зарцуулдаг. Харилцахаас гарсан бэлэн мөнгийг касс орлого авч бүртгэлгүй шууд авлага үүсгэж бүртгэж байна.

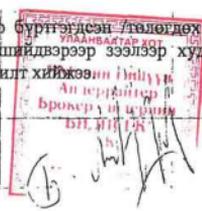
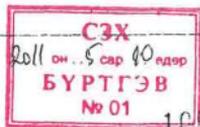
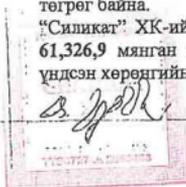
Харилцахын зарцуулалтын гүйлгээг дэмжих анхан шатны баримтын бүрдэлт хангалтгүй байгаа нь түүвэр шалгалтаар тогтоов.

Харилцах дансны 2009.01.01-ний үлдэгдэл 71,194.77 төгрөг ХААН банкны хуула дээр байгаа боловч баланс дээр байсангүй. Гэвч 2009.12.31-нээрх үлдэгдэл зөв гарсан байна.

Авлагын бүртгэлийн талаар

Авлагын дансны үлдэгдэл оны эхэнд 73,279,4 мянган төгрөг, эцэст 29,866,8 мянган төгрөг байна.

“Силикат” ХК-ийн компани хоорондын авлагаар бүртгэгдсэн Төлөгдөх найдваргүй/61,326,9 мянган төгрөгийн авлагыг ТУЗ-ийн шийдвэрээр зээлээр худалдан авсан үндсэн хөрөнгийн холбоотой өглөгийг хаасан бичигт хийжээ.

Авлагын үлдэгдэл 29,866,9 мянган төгрөгөөс 22,237,4 мянган төгрөгийн авлага нь бараа солилцоогоор авах авлага байна.

Компани хоорондын авлагын данснаас НДШ-ийн өглөг дансанд 20,467,8 мянган төгрөг суутгаж хаасан байна.

Бараа материалын бүртгэлийн талаар

Бараа материалын зарлагын гүйлгээ хийхдээ өртгийн тооцоог дундаж өртгийн аргаар тооцсон боловч зарим бэлэн бүтээгдэхүүн, түүхий эд материалуудын өртгийг буруу тооцож зарлага болгосноор бараа материалын үлдэгдэл буруу гарсан. Сантехникийн бараа материалын үлдэгдэл хасах үлдэгдэлтэй тайлагнагдсан байна.

Түүхий эд материалын талаар

2009 онд 175,9 сая төгрөгийн түүхий эд материалыг мөнгөөр, 192,5 сая төгрөгийн түүхий эд материалыг хувь хүмүүсээс зээлээр авсан байна.

Үйлдвэрлэлд зарцуулж буй түүхий эдийн биет хэмжээг анхан шатны баримтаар баталгаажуулж бүртгэхгүй байна.

Дуусаагүй үйлдвэрлэлийн талаар

Дуусаагүй үйлдвэрлэл-Шохой дансны эхний үлдэгдэл 198,1 сая төгрөг эцсийн үлдэгдэл 123,2 сая төгрөг, Дуусаагүй үйлдвэрлэл-хөнгөн бетоны эхний үлдэгдэл 327,1 сая төгрөг эцсийн үлдэгдэл 54,9 сая төгрөг байна. Технологийн хувьд үйлдвэрлэлийн дамжлагад их хэмжээгээр бүтээгдэхүүн үлдэх боломжгүй юм.

Үйлдвэрлэлтэй шууд холбоотой гардаг түүхий эд материал, ажилчдын цалингаас бусад зардлыг Үйлдвэрлэлийн нэмэгдэл зардал дансаар хуримтлуулан бүртгэхгүй шууд Дуусаагүй үйлдвэрлэл дансанд бүртгэж байна.

Дуусаагүй үйлдвэрлэл дансны дебетэд гүйцэтгэлийн зардлыг, кредит талд төсөвлөсөн зардлаар үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний өртгийг тооцож орлогод авч байна. Энэ нь үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний өртгийг үнэн зөв тооцохгүй, дуусаагүй үйлдвэрлэл дансанд бодитой бус зардлын үлдэгдэл ихээр хуримтлагдан тайлагнагдах шалтгаан болж байна.

Компанийн НБББББичигт Үйлдвэрлэлийн өртгийн тайлан бэлтгэхийг заасан боловч бэлтгэгдэхгүй байна.

Бэлэн бүтээгдэхүүн дансны талаар

Бэлэн бүтээгдэхүүнийг бодит өртгөөр нь орлогод авч бүртгэхгүй байна.

Шохой ба хөнгөн бетон нь нэг дансанд бүртгэлтэй байна.

Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртгийг зөв тооцохгүй байна. Учир нь дуусаагүй үйлдвэрлэл данснаас үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнийг төсөвт өртгөөр бодож бүтээгдэхүүн дансанд орлогод авч байна.

(Handwritten signature)

Үндсэн хөрөнгийн талаар

Санхүүгийн програмд үндсэн хөрөнгийг нэр төрлөөр нь шивж оруулахдаа 51 нэр төрлийн 5,228,1 мянган төгрөгийн тавилга эд хогшлуудыг 2007 оны 01-р сарын 01-нд худалдаж авснаар шивж, нийт ашиглагдах хугацааг оруулж өгөөгүйн улмаас 2009 оноос элэгдэл байгуулагдаагүй байна.

Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг дутуу байгуулсан байна.

2009.12.31-ээрх үндсэн хөрөнгийн дэлгэрэнгүй бүртгэлээр анхны өртөггүй 7,820,0 мянган төгрөгийн хуримтлагдсан элэгдэлтэй Эксковатор (Ковш) тээврийн хэрэгсэл дансанд бүртгэлтэй байна. Харин анхны өртөг нь тоног төхөөрөмж дансанд бүртгэлтэй байна.

Компанийн үйлдвэрийн хашаанд байрлах компрессорын барилга, хуучин конторын барилгыг шүүхийн маргаантай байсан шалтгаанаар өөрийн компанийн бүртгэлд тусгаагүй байсан.

Зардлын бүртгэлийн талаар

Зардлын бүртгэлийн бодлогыг байгууллагын НБББББичигт тодорхой зааж тусгаж өгсөн байна.

Гэвч зардлын бүртгэлийн бодлогыг бүрэн хэрэгжүүлж чадахгүй байна.

Гарч байгаа зардлыг үйлдвэрлэлийн болон үйл ажиллагаатай холбогдуулж зөв ангилж бүртгэхгүй байгаа тохиолдол журналын бичлэгтээс ажиглагдлаа.

Үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний өртгийн тайлан бэлтгэж бүтээгдэхүүний нэгжийн ба нийт өртгийг үндэслэлтэй зөв тооцоолж гаргахгүй байна.

НББ-н программ хангамж, мэдээллийн системийн талаар

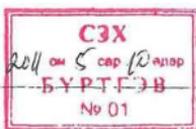
Интерактив-Диамонд программыг нягтлан бодох бүртгэлдээ ашигладаг.

Бараа материалын зарцуулалтын өртгийг алдаатай, буруу тооцоолох, бараа материалын орлого, зарлагын гүйлгээ хийгдээгүй байхад үлдэгдэл өртөг өөрчлөгдөх тохиолдол байна.

Авлага, өглөгийн дэлгэрэнгүй бүртгэлийн үлдэгдэл санхүүгийн тайлангийн дүнгээс зөрүүтэй

Компаний үндсэн хөрөнгийн ангилалд бусад үндсэн хөрөнгөөр хөрөнгө бүртгэгдээгүй байгаа боловч гүйлгээ баланс дээр бусад үндсэн хөрөнгийн хуримтлагдсан элэгдэл гэсэн үзүүлэлт харагдаж байгаа, мөн үндсэн хөрөнгийн дэлгэрэнгүй бүртгэлээрх хуримтлагдсан элэгдэл нь гүйлгээ баланс дээр хөрөнгө хооронд гүйгдэж очиж байгаа зэрэг нь программын доголдол байна гэсэн дүгнэлтэнд хүргэж байна.

Санхүү бүртгэлийн мэдээлэл нь зөвхөн ерөнхий нягтлан бодогчийн компьютер дээр хадгалагдаж байгаа нь мэдээлэл устгах, хулгайд алдах, үрэгдэх зэрэг эрсдэл байна.

Дотоод хяналтын талаар

“Силикат” ХК-д дотоод хяналтын орон тооны ажилтан байхгүй санхүүгийн дотоод хяналт шалгалт хийгдээгүй байна.

Гүйцэтгэх захирал санхүүгийн дотоод хяналтыг өөрөө хариуцан гүйцэтгэдэг.

Урьдчилж төлсөн зардал тооцооны талаар

2008 онд шохойн чулууны ордын ашиглалтын лицензийг бусдаас худалдан авахад зориулж 90,000,0 мянган төгрөгийг төлж урьдчилж гарсан зардлаар бүртгэсэн байна. Энэ нь 2009 онд он дамжин тайлагнагдсан байна.

Мөн дараа тайлангаар авсан мөнгөний тооцоог /Урьдчилж төлсөн зардал тооцоо/ дансанд бүртгэлгүй хүмүүсээс авах авлага, материал татан авалт гэсэн дансуудад бүртгэж тооцоо хийсэн байна.

Банкны зээлийн өглөгийн талаар

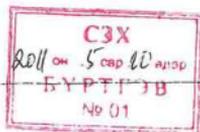
Зоос банкнаас 2006-2008 оны хооронд 1,742,355,503.39 төгрөгийн зээл авсан байна. 2009.12.31-ний байдлаар банкны зээлийг зээл төлөх графикайн дагуу төлөөд одоо санхүүгийн тайланд 1,491,526,295.89 төгрөгийн зээлийн үлдэгдэл тооцогтой байна.

2009 оны 12-р сарын 29-нд Зоос банктэй зээлийн үлдэгдлийн тооцоо нийлсэн акт хийж үндсэн зээлийн үлдэгдэл болон зээлийн хүүд 1,693,309,467.86 төгрөгийг төлөх тооцоог тулган багалгаажуулалт хийсэн байна.

Төлөх зээлийн хүүг тооцож өглөг үүсгэн санхүүгийн тооцоонд бичилт хийгдээгүй явснаас 201,783,171,97 төгрөгийн зээлийн хүүгийн зөрүү тооцоо гарсан байна.

Аудитын санал дүгнэлтийн үндэслэл

Бидний дүгнэлтээр тус компаний 2009 оны 12-р сарын 31-ний санхүүгийн тайлангууд нь **Хязгаарлалт** хэсэгт дурьдсанаас бусад материаллаг зүйлсийн хувьд балансын өдрөөр тасалбар болгон бэлтгэсэн жилийн үйл ажиллагааны үр дүн болон мөнгөн гүйлгээг Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

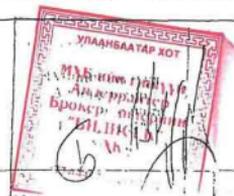
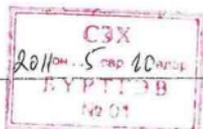
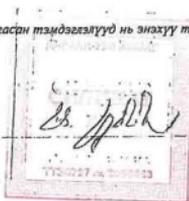

"СИЛИКАТ" ХК
САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН
 2009 оны 12-р сарын 31-ний өдөр

/Мянган төгрөгөөр/

ҮЗҮҮЛЭЛТ	Тоолруулагч	2008.12.31	2009.12.31
ХӨРӨНГӨ			
Эргэлтийн хөрөнгө			
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	1	244.6	704.9
Ашлага	3	73,279.4	29,866.7
Бараа материал	4	910,760.1	610,505.2
Урьдчилж төлсөн зардал тооцоо	5	90,000.0	90,000.0
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн		1,074,284.1	731,076.9
Эргэлтийн бус хөрөнгө			
Үндсэн хөрөнгө		1,027,771.4	1,545,249.5
Хуримтлагдсан элэгдэл		(210,776.7)	(400,485.3)
Биет бус хөрөнгө		3,378.5	3,378.5
Хуримтлагдсан элэгдэл		-	-
Хөрөнгө оруулалт ба бусад		-	-
Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	6	820,373.2	1,148,142.8
НИЙТ ХӨРӨНГӨ		1,894,657.4	1,879,219.7
ӨГЛӨГ БА ЭЗЭМШИГЧИДИЙН ӨМЧ			
Боггино хугацаат өглөг			
Дансны өглөг		97,695.9	149,280.4
Цалингийн өглөг		12,604.1	0.0
ААНОАТ-н өглөг		221.2	221.2
ХХОАТ-н өглөг		26,996.4	21,237.7
НӨАТ-н өглөг		10,735.1	0.0
Бусад татварын өглөг		1,448.8	448.8
ЭМНДШ-н өглөг		17,614.7	0.0
Банкны богино хугацаат зээл		1,501,526.3	1,491,526.3
Бусад өглөг		111,592.4	110,816.8
Боггино хугацаат өглөгийн дүн	7	1,780,435.0	1,773,531.3
Урт хугацаат өглөг			
Урт хугацаат өглөг		0.0	0.0
Урт хугацаат өглөгийн дүн	8	0.0	0.0
Нийт өглөгийн дүн		1,780,435.0	1,773,531.3
Эзэмшигчийн өмч			
Хувьцаат капитал		17,012.6	17,012.6
Дахин үнэлгээний нөөц		430,305.1	430,305.1
Хуримтлагдсан үр дүн		(333,095.3)	(341,629.3)
Эзэмшигчийн өмчийн дүн	9	114,222.3	105,688.4
НИЙТ ӨГЛӨГ БА ЭЗЭМШИГЧИДИЙН ӨМЧ		1,894,657.4	1,879,219.7

Хавсаргасан тэмдэгтгэлүүд нь энэхүү тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

**"СИЛИКАТ" ХК
САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАН**
2009 оны 12-р сарын 31-ний өдөр

ҮЗҮҮЛЭЛТ	Тодруулга	/Мянган төгрөгөөр/	
		2008.12.31	2009.12.31
Борлуулалтын орлого	11	652,468.2	1,010,917.9
Орлогын дүн		652,468.2	1,010,917.9
Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг	11	325,243.9	832,693.5
Нийт ашиг (алдагдал)		<u>327,224.2</u>	<u>178,224.4</u>
Үйл ажиллагааны зардал	12	305,793.5	187,194.6
Үйл ажиллагааны ашиг (алдагдал)		<u>21,430.7</u>	<u>(8,970.1)</u>
Үйл ажиллагааны бус орлого	13	0.0	632.7
Үйл ажиллагааны бус зардал	13	19,187.3	1,068.9
Татварын өмнөх ашиг (алдагдал)		<u>2,243.4</u>	<u>(8,533.9)</u>
Орлогын татварын зардал		224.3	0.0
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)		<u>2,019.0</u>	<u>(8,533.9)</u>

Хавсаргасан тэмдэглэлүүд нь энэхүү тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

**"СИЛИКАТ" ХК
ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН**
2009 оны 12-р сарын 31-ний өдөр

Үзүүлэлт	Хувьцаат капитал	Бусад	/Мянган төгрөгөөр/	
			Хуримтлагдсан үр дүн	Нийт дүн
2008.12.31-ний үлдэгдэл	17,012.6	430,305.1	(333,095.3)	114,222.3
Бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				
Залруулсан үлдэгдэл	17,012.6	430,305.1	(333,095.3)	114,222.3
Өмчийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт				
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз гарз				
Тайлант үеийн цэвэр ашиг			(8,533.9)	
2009.12.31-ний үлдэгдэл	17,012.6	430,305.1	(341,629.2)	105,688.4

Хавсаргасан тэмдэглэлүүд нь энэхүү тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

"СИЛИКАТ" ХК
МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН
 2009 оны 12 сарын 31-ний өдөр

ҮЗҮҮЛЭЛТ	/Мянган төгрөгөөр/	
	2008.12.31	2009.12.31
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн орлого	2,722,329.4	1,321,684.9
Борлуулалтын болон худалдан авагчдаас орсон мөнгө	2,722,329.4	1,302,961.2
Бусад үйл ажиллагаанаас орсон мөнгө	0.0	142.0
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн зарлага	2,720,937.2	1,320,448.6
Ажиллагчдад олгосон мөнгө	97,650.4	66,363.8
Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн мөнгө	21,036.9	9,676.0
Түүхий эд материал худалдан авахад төлсөн мөнгө	58,560.4	19,017.4
Ашиглалтын зардалд төлсөн мөнгө	11687.3	150.0
Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн мөнгө	2052.0	55.0
Бэлтгэн нийлүүлэгчид төлсөн бусад мөнгө	2,320,397.8	1,092,035.4
Төлсөн хүү	191,770.5	118,827.7
Төлсөн орлогын татвар	3.1	0.0
Бусад үйл ажиллагааны мөнгөн зарлага	17,778.8	14,323.2
Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ	1,392.1	1,236.3
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Хөрөнгө оруулалтын мөнгөн орлого	0.0	0.0
Хөрөнгө оруулалтын мөнгөн зарлага	160.0	0.0
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээний дүн	(160.0)	0.0
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн орлого	0.0	0.0
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн зарлага	1,672.5	776.0
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээний дүн	(1,672.5)	(776.0)
Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	(440.3)	460.3
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	684.9	244.6
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	244.6	704.9

Хавсаргасан тэмдэглэлүүд нь энэхүү тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

АУДИТОРЫН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

1. “СИЛИКАТ” ХК-ИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Анх 1966 онд Бүгд Найрамдах Польш улсын техник эдийн засгийн тусламжтайгаар байгуулагдан шохой ба цагаан тоосгоны үйлдвэр нэртэйгээр ашиглалтанд орж жилдээ 22 мянган тн 60-70 хувийн идэвхжилтэй шохой, 29 сая ширхэг 75-150 маркийн силикат тоосго үйлдвэрлэн гаргаж эхэлсэн бөгөөд 1992 оныг хүртэл тогтвортой ажиллаж байх үедээ 900 гаруй сая ширхэг силикат тоосго, 450 мянган тн шохой үйлдвэрлэж, дотоодын ханын материалын хэрэгцээний 25 хувийг дангаар хангахын зэрэгцээ тухайн үеийн ЗХУ-д бүтээгдэхүүнээ экспортолж байв.

2006 оноос өөрийн түүхий эд, техник, тоног төхөөрөмжийн хүчин чадал, бааз суурин дээрээ тулгуурлан хөнгөн бетоны үйлдвэрийг нэмж ашиглалтанд оруулснаар тус компани цаашдын үйл ажиллагаагаа шинэ шатанд гаргасан байна. Өдөрт 180 м.куб хөнгөн бетон үйлдвэрлэж байна. Мөн түүнчлэн өөрийн техник, технологидоо зарим шинэчлэлтийг хийснээр 2008 оны 12-р сараас эхлэн 80-с дээш хувийн өндөр идэвхжил бүхий сайн чанарын шохойг үйлдвэрлэлийн түвшинд боловсруулан гаргаж байна. Өндөр идэвхжил бүхий шохой нь барилгын материал үйлдвэрлэгчдийн түүхий эд болохоос гадна алт, үнэт металл олборлох үйлдвэрүүдийн хэрэгцээт бүтээгдхүүн юм. Цаашид хонотг 250 м.куб хөнгөн бетон, 400 тн шохой үйлдвэрлэн гаргахаар төлөвлөж, өөрийн хүчин чадлаа нэмэгдүүлэхээр ажиллаж байна. Шохой болон хөнгөн бетоны гол түүхий эд болох элсний орд нь үйлдвэрээсээ 9 км зайтай оршдог бол шохойн чулууны орд нь мөн үйлдвэрээсээ 5.4 км-т оршдог бөгөөд компаний өөрийн хөрөнгө юм.

“Силикат” ХК нь бодлого төлөвлөлт, санхүү аж ахуй, хөнгөн бетоны үйлдвэр, шохой боловсруулах үйлдвэр, механик цех, цахилгаан сантехник, чанар хяналтын хэсэг гэсэн үйл ажиллагааны хэсгүүдтэйгээр үйл ажиллагаа явуулж байна.

Хаяг : Монгол улс, Дархан хот, Үйлдвэрийн дүүрэг
“Силикат” компанийн байр

2. АУДИТ ХИЙСЭН ҮНДЭСЛЭЛ

“Сүлд-Аудит” ХХК ба “Силикат” ХК-ийн хооронд 2010 оны 07 сарын 01-нд байгуулсан “Аудитын ажил гүйцэтгэх гэрээ”-ний дагуу бид танай компанийн 2009 оны санхүүгийн тайланд аудитын шалгалт хийлээ. Бидний аудитын зорилго нь “Силикат” ХК-ий 2009 оны 12 сарын 31-нээрх санхүүгийн тайлан Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт ба Монгол улсын холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу үнэн зөв бэлтгэгдсэн гэдгийг батлахад оршино. Бид аудитаа Аудитын Олон Улсын Стандартын дагуу явуулсан бөгөөд аудитын ажлын баримтууддаа үндэслэн дүгнэлт гаргасан болно.

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН БЭЛТГЭСЭН ТУХАЙ

“Силикат” ХК-ийн санхүүгийн тайлан нь Монгол улсын нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт (СТОУС)-д нийцүүлж гарган Сангийн сайдын 2004 оны 248 тоот тушаалаар батлагдсан заавар журам маягтын дагуу бэлтгэгдсэн байна. Санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ түүхэн өртгийн, орлогод тооцолтын, орлого зардал зохицох, тасралтгүй байх, нэмэлт тодруулгын гэсэн үндсэн зарчмуудыг баримталдаг.

Компани нягтлан бодох бүртгэлээ Сангийн сайдын 2000 оны 116 тоот тушаалаарх “Аж ахуйн нэгж байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу нягтлан бодох бүртгэлийн “Диамонд 5.0” программыг ашиглан аккруэль сууриар хөтөлдөг.

Нягтлан бодох бүртгэлийн үзүүлэлтүүдийг Монгол улсын мөнгөн тэмдэгт төгрөг, мөнгөөр илэрхийлсэн.

4. НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН ГОЛ БОДЛОГУУД

а. Санхүүгийн тайлан бэлтгэсэн

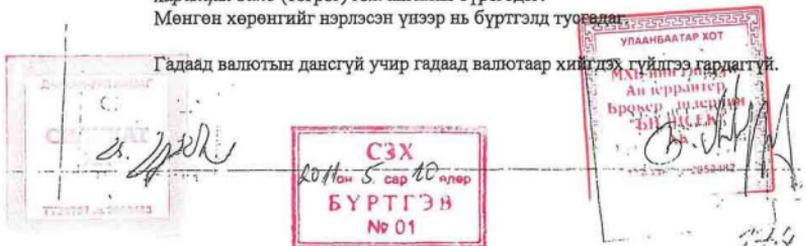
Санхүүгийн тайлангууд нь Үлдэгдлийн тэнцэл, Орлого үр дүнгийн тайлан, Өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, Мөнгөн гүйлгээний тайлан, санхүүгийн тайлангийн тодруулгаас бүрдэж байна.

б. Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Компани мөнгөн хөрөнгөө *Касс дахь бэлэн мөнгө* (төгрөг) ба *Банкны харилцах данс* (төгрөг) гэж ангилан бүртгэдэг.

Мөнгөн хөрөнгийг нэрлэсэн үнээр нь бүртгэлд тусгадаг.

Гадаад валютын дансгүй учир гадаад валютаар хийгдэх гүйлгээ гардаггүй.

в. Авлага

Авлагыг үүссэн үед нь харилцагч байгууллага болон хувь хүнээр ангилан нэрлэсэн үнээр нь дансанд тусгадаг. Найдваргүй авлагын нөөц байгуулдаггүй. Дараа тайлангаар олгосон мөнгийг авлагаар бүртгэж байна.

г. Бараа материал

Бараа материалыг өртгөөр нь бүртгэдэг ба бараа материалын өртгийг дундаж өртгийн аргаар тооцдог.

Түүхий эд материал, дуусаагүй үйлдвэрлэл, бэлэн бүтээгдэхүүн, шатах тослох материал, сэлбэг хэрэгсэл, хангамжын материал санхүүгийн тайланд үлдэгдэлтэй тайлагнагдсан байна.

д. Урьдчилж төлсөн зардал, тооцоо

Урьдчилж төлсөн тооцоонд шохойн чулууны ордыг ашиглах лицензийн төлбөрийг бүртгэсэн байна.

Материал татан авалт гэсэн 1803 данс нээж гаднаас худалдан авсан бараа материалыг бүртгэсэн байна.

е. Үндсэн хөрөнгө ба түүний элэгдэл

Үндсэн хөрөнгийг анхны худалдан авалтын өртгөөр нь бүртгэдэг. Үндсэн хөрөнгийн анхны өртөг нь түүнийг худалдаж авсан үнэ, олж бэлтгэхтэй холбоотой зардлууд болон ашиглалтын явцад капиталжих зардлаас бүрдэнэ.

Компани татварын зорилгоор :

Барилга байгууламжийг	40 жил
Машины тоног төхөөрөмжийг	10 жил
Тавилга эд хогшил, бусад хөрөнгийг	10 жил
Компьютер ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийг	3 жил ашиглахаар

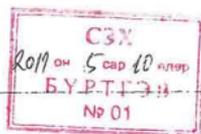
бодож элэгдлийг хөрөнгийн ашиглалтын хугацаанд нь шулуун шугамын аргыг ашиглан тооцоолсон байна.

ё. Биет бус хөрөнгө

Биет бус хөрөнгийг анхны өртгөөр бүртгэнэ. Биет бус хөрөнгийн ашиглалтын хугацааг хөрөнгийн онцлог шинж чанарыг харгалзан тодорхойлох ба шулуун шугамын аргаар элэгдүүлэх ёстой.

ж. Өр төлбөр

Өр төлбөр нь өнгөрсөн үйл явдлын үр дүнд бусдын өмнө хүлээсэн үүрэг хариуцлага бөгөөд ирээдүйд төлөх бодит өртгөөрөө бүртгэлд тусгагддаг. Компани нь урт хугацааны өрөөр санхүүжиж үйл ажиллагаагаа явуулдаг. Өр төлбөрийн үлдэгдлийг тооцоо нийлж, тулган баталгаажуулдаггүй байна.

3. Татвар тооцолт

Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар - Монгол улсын "Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хууль"-ийн дагуу аж ахуйн нэгж байгууллагууд 3 тэрбум хүртэл төгрөгийн татвар ногдуулах орлогод 10% иар, 3 тэрбум төгрөгөөс дээш орлогод 25%-иар аж ахуйн орлогын албан татвар тооцож төлөх шатлалын дагуу одоо 10%-иар татварт тайлагнаж байгаа.

Хувь хүний орлогын албан татвар- Монгол улсын "Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хууль"-иар ажилтнуудын цалингаас 10 %-иар татвар суутган авч төлдөг.

Нийгмийн даатгал- Монгол улсын "Нийгмийн даатгалын тухай хууль"-ийн дагуу ажиллагчдад олгохоор тооцсон цалингаас 10%, байгууллага ажилчдад 12%-иар, нийт 22%-иар нийгмийн даатгалын шимтгэл төлдөг.

Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар - Монгол улсын "Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хууль"-ийн дагуу компани импортолсон буюу экспортолсон бараа юмуу борлуулалтын орлого 10,0 сая төгрөгт хүрсэн өдөр нэмэгдсэн өртгийн албан татвар төлөгчөөр бүртгүүлнэ. Нэмэгдсэн өртгийн албан татварыг борлуулалтын орлогын дүнгээс 10 %-иар тооцдог.

Борлуулалтын орлогоосоо НӨАТ төлөхөөс гадна худалдан авсан бараа үйлчилгээндээ төлсөн НӨАТатвараа төлөх татвараасаа суутган тооцдог. НӨАТ-ын тайлангаа сараар тайлагнаж татварын албатай тооцоогоо хийж байна.

Авто тээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар – Монгол улсын "Албан татварын тухай хууль"-ийн дагуу, Маягт ХТТ-04-ээр татварт тайлагнадаг.

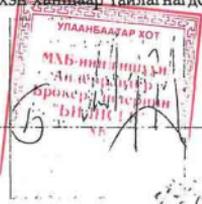
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар – Маягт ТТ-23-аар холбогдох хуулийн дагуу татварт тайлагнадаг.

и. Орлогод тооцолт

Бэлэн бүтээгдэхүүнийг борлуулсан, орлогыг үнэн зөв тодорхойлох боломжтой болсон үед орлогоор хүлээн зөвшөөрөн үндсэн үйл ажиллагааны орлогыг аккруэль сууриар бүртгэнэ.

е. Эзэмшигчдийн өмч

Эзэмшигчдийн өмч нь хувьцаат капитал, дахин үнэлгээний нэмэгдэл, хуримтлагдсан үр дүнгээс бүрдэнэ. Хувьцаат капитал нь тус бүр нь 100 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй 170126 ширхэг энгийн хувьцаа байна. Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл болон хуримтлагдсан үр дүн гэсэн дансууд нь санхүүгийн тайланд анхны буюу түүхэн ханцраар тайлагнагдсан байна.

Б. Өртөг, Зардал

Үндсэн болон үндсэн бус үйл ажиллагаатай холбогдон гарсан бүх зардлыг орлого, үр дүнгийн тайланд тусгадаг бөгөөд эдгээр зардлыг аккруаль сууриар бүртгэдэг.

5. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮДИЙН ТОДРУУЛГА

1. МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ

2009 оны 12-р сарын 31-ний байдлаар компаний мөнгөн хөрөнгө дараахь байдалтай байна.

Үзүүлэлт	Өмнөх оны эцсийн үлдэгдэл	Тайлант оны эцсийн үлдэгдэл	/ Мянган төгрөгөөр / Өөрчлөлт	
			дүн	хувь
Касс дахь бэлэн мөнгө /төгрөг/	187.7	632.6	444.9	237.0
Бэлэн мөнгөний дүн	187.7	632.6	444.9	237.0
Харилцах / Хаан банк төгрөг/	0.0	15.0	15.0	100.0
Харилцах / ХХБанк төгрөг/	33.9	32.4	-1.5	-4.4
Харилцах / Төрийн банк төгрөг/	23.0	24.9	1.9	8.3
Бэлэн бус мөнгөний дүн	56.9	72.3	15.4	27.1
Нийт мөнгөн хөрөнгийн дүн	244.6	704.9	460.3	188.2

Мөнгөн хөрөнгийн нийт үлдэгдэл өмнөх оны үлдэгдлээс 460.3 мянган төгрөгөөр өссөн байна. Харилцах дансны үлдэгдэл нийт мөнгөн хөрөнгийн 10.3 хувийг, Касс дахь мөнгөн хөрөнгө 89.7 хувийг эзэлж байна. Хаан банкны харилцах дансанд байсан тайлант хугацааны мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл болох 71,2 мянган төгрөг нь байгууллагын бүртгэлд тусгагдаагүй байсан бөгөөд 2009 оны 12-р сарын 31-ний өдрөөрх Хаан банкны харилцахын үлдэгдлийг 01 тоот БТБаталгаажуулалтаар бүртгэлийн дүнтэй таарч байна. ХХБанкны харилцахын үлдэгдлийг 02 тоот БТБаталгаажуулалтаар, Төрийн банкны харилцахын үлдэгдлийг 03 тоот БТБаталгаажуулалтаар баталгаажуулсан нь бүртгэлийн дүнтэй тохирч байна.

2. БОГИНО ХУГАЦААТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ

Тайлант онд тус байгууллага нь богино хугацаат хөрөнгө оруулалтын талаар бүртгэлд хараахан бүртгээгүй байгаа тул энэ талаар мэдээлэл байсангүй.

3. АВЛАГА

а. Авлагын үлдэгдэл - нэр төрлөөрөө

Үзүүлэлт	Өмнөх оны эцсийн үлдэгдэл	Тайлант оны эцсийн үлдэгдэл	/ Мянган төгрөгөөр / Өөрчлөлт	
			дүн	хувь
1. Компани хоорондын авлага				
Стройка ХХК	2,051.7	0.0	-2,051.7	-100.0
Авун ХХК	0.0	6,320.1	6,320.1	100.0

Сүхбаатар аймгийн алдун
2009.12.31

СЗХ
2009 оны 12 сар 31 өдөр
БҮРТГЭВ
№ 01

УЛААНБААТАР ХОТ
2009.12.31
Бүрэлдэж, дуусгав
"БНН" ИА
17

Авзага трейд ХХК	2,006.9	0.0	-2,006.9	-100.0
Азийн говь ХХК	332.7	332.7	-	-
Титэм блок ХХК	-696.0	-696.0	-	-
Бороо гоулд ХХК	0.0	1,808.7	1,808.7	100.0
ИННОВА ХХК	0.0	1,702.6	1,702.6	100.0
Төмөрлөгийн үйлдвэр	0.0	797.8	797.8	100.0
Орчлон ХХК	0.0	2,170.4	2,170.4	100.0
Тайгам Алтай ХХК	0.0	6,784.2	6,784.2	100.0
Ирээ ХХК	0.0	-9,061.4	9,061.4	-100.0
Шинэ Очир ХХК	0.0	1,669.0	1,669.0	100.0
Асар Өргөө ХХК	0.0	15,453.2	15,453.2	100.0
Бүлгийн дүн	3,695.4	27,280.8	23,585.4	638.2
2. Дансны авлага				
Силикатын эзэнгүй авлага	61,326.9	0.0	-61,326.9	-100.0
Бүлгийн дүн	61,326.9	0.0	-61,326.9	-100.0
3. Хувь хүмүүсээс авах авлага				
Мөнхтуяа	3,000.0	0.0	-3,000.0	-100.0
Сайнбаяр	3,230.7	0.0	-3,230.7	-100.0
Алтантуяа	1,500.0	0.0	-1,500.0	-100.0
Бүлгийн дүн	7,730.7	0.0	7,730.7	-100.0
4. Ажиллагсдаас авах авлага				
Авто механизм хэсэг	77.4	-18.8	-96.2	-124.3
Автоклавын хэсэг	96.2	-7.5	-103.7	-103.7
Бусад ажиллагсад	0.0	23.3	23.3	100.0
Ажлаас гарсан хэсэг	0.0	2.0	2.0	100.0
Ачилтын хэсэг	0.0	-12.4	-12.4	100.0
Захиргаа аж ахуйн хэсэг	186.4	1,689.7	1,503.3	806.5
Зутангийн хэсэг	0.0	839.3	839.3	100.0
ИТА	0.0	11.7	11.7	100.0
Механик хэсэг	52.2	37.1	-15.1	-28.9
Тээрийн хэсэг	0.0	-9.7	-9.7	-100.0
Харуулын хэсэг	0.0	-13.0	-13	-100.0
Цахилгааны хэсэг	114.2	-9.5	-123.7	-108.3
Чанарын хэсэг	0.0	86.4	-858.7	-90.9
Шохойн хэсэг	0.0	-22.5	-22.5	-100.0
Бүлгийн дүн	526.4	2,596.1	2,069.7	393.1
Нийт дүн	73,279.5	29,876.9	-43,402.6	-59.2

Өмнөх оноос дансны авлага 43,402.6 мянган төгрөг буюу 59.2 хувиар буурсан байна. Силикатын эзэнгүй авлагаар бүртгэгдсэн 61,326,9 мянган төгрөгийн авлагыг ТУЗ-ийн шийдвэрээр өглөг хооронд хаасан. Тайгам Алтай ХХК-аас авах 6,784,2 мянган төгрөгийн, Асар өргөө ХХК-аас авах 15,453,2 мянган төгрөгийн авлагуудыг бараа солилцоогоор хийхээр болсон байна. Анун ХХК-аас 6,320,1 мянган төгрөг, Бороо гоулд ХХК-аас авах 1,808,7 мянган төгрөгийн авлагууд 2010 онд тооцоо хаагдсан байна. Тулган баталгаажуулалтын захидлыг 1 сая төгрөгөөс дээш үлдэгдэлтэй харилцагчид болох "Анун" ХХК, "Асар Өргөө" ХХК, "Бороо гоулд" ХХК, "Иннова" ХХК, "Орчлон констракшн" ХХК, "Шинэ Очир ХХК", "Тайгам Алтай" ХХК зэрэг 7 байгууллагад явуулахад "Силикат" ХХ-ний дансны үлдэгдэл дүнтэй тохирч байна.

4. БАРАА МАТЕРИАЛ

/Мянган төгрөгөөр/

№	БМ-ын төрөл	Өмнөх оны эцсийн үлдэгдэл	Тайлант оны эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт		Байнгын эргэлтэнд бус БМ-ын дүн
				Дүн	Хувь	
1	Түүхий эд материал	76,078.9	91,450.8	15,371.9	20.2	
2	Дуусаагүй үйлдвэрлэл	525,209.6	176,128.6	-349,081.0	-66.5	
3	Бэлэн бүтээгдэхүүн	276,818.3	265,376.2	-11,442.1	-4.1	
4	Шатах тослох материал	205.7	104.0	-101.7	-49.4	
5	Сэлбэг хэрэгсэл	22,818.0	48,697.9	25,879.9	113.4	
6	Хангамжийн материал	9,629.5	28,747.9	19,118.4	198.5	
Бараа материалын дүн		910,760.1	610,505.2	-300,254.9	-33.0	

Дуусаагүй үйлдвэрлэлийг балансад бараа материалын дүнд оруулж нийтэд нь харуулж өгсөн байна. Цаашид дуусаагүй үйлдвэрлэлийг тусад нь харуулж тайлагнаж байх хэрэгтэй. Тайлант хугацааны эцэс дэхь бараа материалын үлдэгдэл (дуусаагүй үйлдвэрлэлийг оруулсан дүн) өмнөх оны эцэс дэхь үлдэгдлээс 300,254.9 мянган төгрөг буюу 33.0 хувиар буурсан байна. Ангиллаар нь авч үзвэл түүхий эд материал, сэлбэг хэрэгсэл, хангамжийн материалын үлдэгдэл өмнөх оноос илүү байгаа бол дуусаагүй үйлдвэрлэл, бэлэн бүтээгдэхүүн, шатах тослох материалын үлдэгдэл буурсан байна. Бараа материалын өртөг нь программ дээр буруу бодогдож байна.

5. УРЬДЧИЛГАА ТӨЛБӨРҮҮД

/Мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны эцсийн үлдэгдэл	Тайлант оны эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт	
			Дүн	хувь
Урьдчилж төлсөн тооцоо	90,000.0	90,000.0	-	-
Нийт дүн	90,000.0	90,000.0	-	-

90,000.0 мянган төгрөгийн урьдчилж төлсөн тооцоо нь шохойн чулууны ордыг ашиглах лицензийн төлбөр байна.

6. ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГӨ

а. Үндсэн хөрөнгө (биет хөрөнгө):

/Мянган төгрөгөөр/

№	Үндсэн хөрөнгийн төрөл	Өмнөх оны эцсийн үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	Тайлант оны эцсийн үлдэгдэл
1	Барилга байгууламж	407,408.2	63,058.4	-	470,466.6
2	Тоног төхөөрөмж	404,645.0	452,284.3	-	856,929.3
3	Тавилга эд хогшил	36,543.0	75.4	-	36,618.5
4	Компьютер хэрэгсэл	20,795.1	2,059.9	-	22,855.1
5	Тээврийн хэрэгсэл	158,380.0	1,910.0	1,910.0	158,380.0
Нийт хөрөнгийн дүн		1,027,771.4	519,388.1	1,910.0	1,545,249.6

Тайлант онд барилга байгууламж 63,058.4 мянган төгрөг, тоног төхөөрөмж 452,284.3 мянган төгрөг, тавилга эд хогшил 75.4 мянган төгрөг, компьютер дагалдах хэрэгсэл 2,059.9 мянган төгрөг, тээврийн хэрэгсэл 1,910.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн байна. Харин тээврийн хэрэгсэл 1,910.0 мянган төгрөгөөр

2011 он 6 сар 10 өдөр

БҮРТГЭВ № 01

УЛААНБААТАР ХОТ

165

хасагдсан байна. Нийт үндсэн хөрөнгө 519,388.1 мянган төгрөг буюу 50.5 хувиар өссөн байна.

б. Хуримтлагдсан элэгдэл

№	Үндсэн хөрөнгийн төрөл	Өмнөх оны эцсийн үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	/Мянган төгрөгөөр/	
					Тайлант оны эцсийн үлдэгдэл	Тайлант оны эцсийн үлдэгдэл
1	Барилга байгууламж	62,143.8	144,753.3	-	206,897.1	
2	Толог төхөөрөмж	91,695.1	15,626.6	-	107,321.7	
3	Тавилга эд хогшил	7,092.1		-	7,092.1	
4	Компьютер хэрэгсэл	7,047.2	8,396.8	-	15,444.0	
5	Тээврийн хэрэгсэл	42,798.5	20,978.6	46.7	63,730.4	
Нийт элэгдлийн дүн		210,776.7	186,779.9	46.7	400,485.3	

Тайлангийн хугацаанд татварын хуулийн дагуу ашиглалтын хугацааг баримтлан 186,779.9 мянган төгрөгийн элэгдэл байгуулсан байна. Тээврийн хэрэгслийг данснаас хассантай холбоотой 46,7 мянган төгрөгийн элэгдэл бүртгэлээс хасагдсан байна. Санхүүгийн программд үндсэн хөрөнгийг нэр төрлөөр нь бүртгэж оруулахдаа 51 нэр төрлийн 5,228,1 мянган төгрөгийн тавилга эд хогшлуудыг 2007 оны 1-р сарын 1-нд худалдаж авснаар шивж, нийт ашиглагдах хугацааг оруулж өгөөгүйн улмаас 2009 оноос элэгдэл байгуулагдаагүй байна.

в. Үндсэн хөрөнгө (Биет бус хөрөнгө)

			/Мянган төгрөгөөр/	
Үзүүлэлт	Программ хангамж	Элэгдэл		
Эхний үлдэгдэл	3,378.5	0.0		
Нэмэгдсэн	-	-		
Хасагдсан	-	-		
Эцсийн үлдэгдэл	3,378.5	0.0		

Биет бус хөрөнгөөр бүртгэлтэй байгаа хөрөнгө нь санхүүгийн программ хангамжийн "Интерактив Би Ай" ХХК-наас 2008 оны жилийн эцсээр авсан санхүү нягтлан бодох бүртгэлийн "Диамонд 5.0" программ хангамж болно. Программын алдаанаас уг биет бус хөрөнгөнд элэгдэл тооцоогүй байна. Цаашид элэгдэл тооцуулж хасалт хийж байх хэрэгтэй.

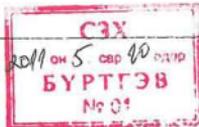
7а. БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР :

БХӨглөг	Тайлант оны эхний үлдэгдэл	Тайлант оны эцсийн үлдэгдэл	/Мянган төгрөгөөр/	
			Өөрчлөлт Дүн	Хувь
1. Дансны өглөг				
Эко констракшн ХХК	1,050.0	1,050.0	-	-
Ганьт ХХК	2,864.1	2,864.1	-	-
Суруга Монгол ХХК	605.9	0.0	-605.9	-100.0
ДДСүлжээ ХК	0.0	26,108.4	26,108.4	100.0
ЦТСүлжээ ХК	4,167.9	3,741.7	-426.2	-10.2
Холбооны газар	46.9	16.1	-30.8	-65.7
Ус сувгийн газар	460.7	638.7	178.0	38.6
Шива ХХК	650.0	0.0	-650.0	-100.0
Шонхор секьюрити ХХК	1,760.0	0.0	-1,760.0	-100.0

Handwritten signatures and official stamps are present below the table. A red stamp from the State Audit Agency (СЭХ) is dated 2010.05.20 and contains the text "БҮРТГЭЭ" (Registered). Another red stamp from the State Audit Agency (СЭХ) is dated 2010.05.20 and contains the text "МХӨН-ийн диншүүн, Анхны үйлчилгээний Брэкер-ийг төрийн бийрхлэлтэй хийгдсэн" (Initial payment of the MHO, first service provided with state support). There are also handwritten numbers "123" and "10.2" and a signature.

Мобиком ХХК	0.0	730.8	730.8	100.0
Бүлгийн дүн	11,606.6	35,149.8	23,543.2	202.8
2. Компани хоорондын өглөг				
Эрэл ХК	0.0	902.0	902.0	100.0
Шарын гол ХК	0.0	1,212.1	1,212.1	100.0
ИННОВА ХХК	18,945.2	0.0	-18,945.2	-100.0
Сялжигат ХК	0.0	1,731.4	1,731.4	100.0
СЭ Хана согоо ХХК	0.0	3,133.4	3,133.4	100.0
Бүлгийн дүн	18,945.2	6,978.9	-11,966.3	-63.1
3. Ажиллагчид болон хувь хүмүүст өгөх өглөг				
Батсүрэн	0.0	37,134.3	37,134.3	100.0
Энхцэцэг	6,298.0	298.0	6,000.0	-
Баатаржав	0.0	8,639.6	8,639.6	100.0
Мөнхцэцэг	4,180.0	4,180.0	-	-
Байгальмаа	500.0	500.0	-	-
Энхболд. Д	45.7	45.7	-	-
Батбилэг. Н	0.0	617.0	617.0	100.0
Бүлгийн дүн	11,023.7	51,414.6	40,390.9	366.4
4. Бусад өглөг				
Содбилэг. Ц	164,375.0	164,375.0	-	-
Бүлгийн дүн	164,375.0	164,375.0	-	-
5. Татвар, нийгмийн даатгалын тооцоо				
Орлогын татварын өглөг	221.2	221.2	0.0	0.0
ХХОАТатварын өглөг	26,996.4	21,237.7	-5,758.7	-21.3
НӨАТатварын өглөг	10,735.1	0.0	-10,735.1	-100.0
Бусад татварын өглөг	1,448.8	448.8	-1,000.0	-69.0
ЭМН/Ш-н өглөг	17,614.7	0.0	-17,614.7	-100.0
Бүлгийн дүн	57,016.2	21,907.7	-35,108.5	-61.6
Өр төлбөрийн дүн	262,966.7	279,826.0	16,859.3	6.4

Харилцагч байгууллагуудаар үүсэх өглөгийн тооцоог давсны өглөг болон байгууллага хоорондын тооцоо гэсэн хоёр дансаар бүртгэлгүйгээр байгууллага хоорондын тооцоогоор явбал тохиромжтой байна. 1 сая төгрөгөөс дээш өглөгийн үлдэгдэлийн тооцоотой “Дархан Дулааны Сүлжээ” ХК, “Эко констракшн” ХХК, “Ганьт” ХХК, “СЭ Хана согоо” ХХК, “Ирэ” ХХК, “Шарын гол” ХХК, “Дархан Сэлэнгийн цахилгаан түгээх сүлжээ” ХК зэрэг 7 харилцагчдад тулган баталгаажуулалт явуулахад тус байгууллагын бүртгэл дэхь дүнтэй тохирч байна. Харилцагч байгууллагуудад хамаарах өглөг нь өмнөх оноос 11,576.9 мянган төгрөгөөр өссөн байна. Ажиллагчид болон хувь хүмүүст өгөх өглөг нь шохойн чулуу болон нүүрс худалдан авсан, мөнгө зээлсэн, мөн гэрээт ажлын хөлсний зэрэг өглөг байна. Бусад өглөгөөр бүртгэгдсэн тус компанийн гүйцэтгэх захирал Ц.Содбилэгийн нэр дээрх өглөг нь 2005-2008 онуудад компанийн үйл ажиллагаанд зарцуулахаар гүйцэтгэх захирлын хувиасаа оруулсан хөрөнгө оруулалтыг өглөг үүсгэн бүртгэснээр үүссэн өглөг байна. Тайлант хугацаанд ЭМН/Ш-н тооцоогүй гарсан байна. Харин НӨАТ-н тооцоогүй гаргасан байгаа ч вагон түрээслэсний орлого болох 416.0 мянган төгрөгөөс НӨАТ тооцож татварт тайлагнаагүй байна. ХХОАТ-н өглөгийн бүртгэлээрх дүн нь татварын тайлангийн үлдэгдлээс 438.1 мянган төгрөгөөр дутуу байна.

20

76.7
103

7 6. БОГИНО ХУГАЦААТ БАНКНЫ ЗЭЭЛ

БХЗЭЭЛ	Тайлант оны эхний үлдэгдэл	Тайлант оны эцсийн үлдэгдэл	/Мянган төгрөгөөр/ Өөрчлөлт	
			Дүн	Хувь
Богино хугацаат зээл	1,501,526,295.89	1,491,526,295.89	-10,000,000.0	-0.7
Өр төлбөрийн дүн	1,501,526,295.89	1,491,526,295.89	-10,000,000.0	-0.7

1,491,526,3 мянган төгрөг нь 2006-2008 онуудад Зоос банкнаас авсан зээлийн үлдэгдэл тооцоо байна. 2009 оны 12-р сарын 29-нд Зоос бангтай нийт зээлийн үлдэгдэл, зээлийн хүүг 1,693,309,5 мянган төгрөгөөр тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулсан байна. Зээлийн хүүг өглөг үүсгэн бичилт хийгээгүй учраас 201,783,2 мянган төгрөгөөр зээлийн өглөгийн тооцоог санхүүгийн тайландаа тусгаагүй байна.

8. УРТ ХУГАЦААТ ӨГЛӨГ

Тайлант онд тус байгууллага нь урт хугацаат өглөгийн талаар бүртгэлд хараахан бүртгээгүй байгаа тул энэ талаар мэдээлэл байсангүй.

9 а. ХУВЬЦААТ КАПИТАЛ

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	нэмэгдсэн	хасагдсан	/Мянган төгрөгөөр/ Эцсийн үлдэгдэл	
				Дүн	Хувь
Хувьцаа	17,012.6	-	-	17,012.6	

17012.6 мянган төгрөгийн хувьцаат капитал нь 100 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй 170126 ширхэг энгийн хувьцаанаас бүрдэж байна. Улсын бүртгэлийн 1910010007 тоот гэрчилгээтэй.

9 б. ДАХИН ҮНЭЛГЭЭНИЙ НӨӨЦ

Үзүүлэлт	Эцсийн үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	/Мянган төгрөгөөр/ Эцсийн үлдэгдэл	
				Дүн	Хувь
Дахин үнэлгээний нөөц	430,305.1	-	-	430,305.1	

9 в. ХУРИМТЛАГДСАН ҮР ДҮН

Үзүүлэлт	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт	/Мянган төгрөгөөр/ Эцсийн үлдэгдэл	
			Дүн	Хувь
Хуримтлагдсан үр дүн	(333,095.3)	(8,533.9)	(341,629.3)	

2009 онд 8,533,9 мянган төгрөгийн алдагдалтай ажилласан байна.

10. БОЛЗОШГҮЙ ӨР ТӨЛБӨР

2009 оны 12-р сарын 31-ний байдлаар компанид үүсгэсэн шүүхийн ямар нэгэн зарга маргаан байхгүй. Иймд цаашид компанийн үйл ажиллагаа тасалдах хэмжээнд хүрэх аюул занал одоогоор ажиглагдахгүй байна.

11. ОРЛОГО ба ӨРТӨГ

Үзүүлэлт	2008 он	2009 он	/Мянган төгрөгөөр /	
			Өөрчлөлт	
			Дүн	Хувь
Борлуулалтын орлого	652,468.2	1,010,917.9	358,449.7	54.9
Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг	325,243.9	832,693.5	507,449.6	156.0

2009 онд 1,010,917.9 мянган төгрөгийн борлуулалтын орлоготой ажилласан ба өмнөх оноос 358,449.7 мянган төгрөгөөр буюу 54,9 хувиар орлого нэмэгдсэн байна. Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг өмнөх оноос 507,449.6 мянган төгрөгөөр буюу 156.0 хувиар нэмэгдсэн нь өртгийн өсөлт нь борлуулалтын өсөлттэй харьцуулахад даруй 3 дахин өссөн үзүүлэлттэй байна. Харин борлуулалтын орлогын дүнд орсон вагон түрээслэсний орлого болох 416.0 мянган төгрөгийн орлогыг НӨАТ тооцож татварт тайлагнах ёстой байсан байна.

12. ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДАЛ

Үзүүлэлт	2008 он	2009 он	/Мянган төгрөгөөр /	
			Өөрчлөлт	
			Дүн	Хувь
Үндсэн ба нэмэгдэл цалин	45,797.0	32,032.6	-13,764.4	-30.1
Нийгмийн даатгалын зардал	2,763.9	3,096.4	332.5	12.0
Засвар үйлчилгээний зардал	71.7	0.0	-71.7	-100.0
Ашиглалтын зардал	11,687.3	150.0	-11,537.3	-98.7
Түрээсийн зардал	1,672.5	776.0	-896.5	-53.6
Албан томилолтын зардал	20,059.7	833.2	-19,226.5	-95.8
Тээврийн зардал	1,099.9	55.0	-1,044.9	-95.0
Түүхий эд материалын зардал	4,305.2	180.8	-4,124.4	-95.8
Элэгдлийн зардал	54,223.0	13,291.1	-40,931.9	-75.5
Зар сурталчилгааны зардал	2,749.8	2,770.0	20.2	0.7
Шуудан холбооны зардал	1,139.3	1,320.9	181.6	15.9
Шатахууны зардал	3,951.6	7,972.9	4,021.3	101.8
Шагнал урамшууллын зардал	525.1	0.0	-525.1	-100.0
Зээлийн хүүгийн зардал	191,770.5	118,827.7	-72,942.8	-38.0
Бусад зардал	18,145.7	5,887.8	-12,257.9	-67.6
Үйл ажиллагааны зардлын дүн	305,793.5	187,194.6	-118,598.9	-38.8

Нийт үйл ажиллагааны зардал нь өмнөх оноос 118,598.9 мянган төгрөг буюу 38.8 хувиар буурсан байна. Нийт зардлын дүнд зээлийн хүүгийн зардал 63.5 хувь, цалин хөлсний зардал 17.1 хувь, элэгдлийн зардал 7.1 хувь, шатахууны зардал 4.3 хувийг эзэлж байгаа бол энд дурьдаагүй 11 төрлийн зардлууд нь үлдсэн 8.1 хувийг эзэлж байна. Харин зээлийн хүүг зээлийн графикайн дагуу тухайн тайлангийн үед хамаарах хүүгийн өглөгийг аккруэль сууриар өглөг үүсгэн бичилгүй зөвхөн зээлийн хүүнд төлсөн мөнгөн дүнгээр зардалд тусгасан байгаа нь тухайн тайлант үеийн зээлийн хүүгийн зардал, үүнтэй уялдаж нийт үйл ажиллагааны зардал дутуу илэрхийлэгдсэн байна.

СЗХ
2011 он 8 сар 10 өдөр
БҮРТГЭВ
№ 01

УЛААНБААТАР ХОТ
МАН-НИЙ ГИШУУН
АНХАГААНЫ
БРОНЕР ШИЛЭГЧИЙН
БН.НДСА

155
105

13. ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС АШИГ АЛДАГДАЛ

Үзүүлэлт	2008 он	2009 он	/ Мянган төгрөгөөр /	
			Өөрчлөлт	
			Дүн	Хувь
Үндсэн бус үйл ажиллагааны ашиг алдагдал	19,187.2	-436.2	-19,623.4	-102.3

Тайлант үед үндсэн бус үйл ажиллагааны алдагдлаар бүртгэгдсэн 436.2 мянган төгрөг нь худалдан авалтын хөнгөлөлтийн дүн болон үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны алдагдлын зөрүү байна.

"Сүлд-аудит" ХХК АУДИТЫН АЖЛЫН ХЭСЭГ

СИЛКАТ ХК
 САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН - 2009 ОН

Удирдлагад хүргэх
 захидал

Тэргүүлэх ач холбогдол №1 зүйлс:

Нэмэлт мэдээлэл авахыг хүсвэл дараахь

хяягаар харилцана уу:

Захирал: Ч.Гүндбаатар

Утас: 99114056

И-мэйл: Gundbaatar@cpa.mn

Аудиторууд

Утас: 70118016, 98220935

И-мэйл: suld_mon@yahoo.com

Монгол Улс Улаанбаатар хот

Чингэлтэй дүүрэг 4-р хороо

НҮндэстний гудамж

Бага тойруу 6/7

Монгол Улс

Вэб хуудас: www.suldaudit.co.ltd.mn

Асуудал 1	Нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт	хуудас 26
Асуудал 2	Касс дахь бэлэн мөнгөний талаар	хуудас 27
Асуудал 3	Харилцах дансны талаар	хуудас 28
Асуудал 4	Авлагын бүртгэлийн талаар	хуудас 29
Асуудал 5	Бараа материалын бүртгэлийн талаар	хуудас 30
Асуудал 6	Түүхий эд материалын талаар	хуудас 31
Асуудал 7	Дуусаагүй үйлдвэрлэлийн талаар	хуудас 32
Асуудал 8	Бэлэн бүтээгдэхүүний талаар	хуудас 33
Асуудал 9	Үндсэн хөрөнгийн талаар	хуудас 34
Асуудал 10	Зардлын бүртгэлийн талаар	хуудас 35
Асуудал 11	НББ-н программ хангамж, мэдээллийн системийн талаар	хуудас 36
Асуудал 12	Дотоод хяналтын талаар	хуудас 37
Асуудал 13	Урьдчилж төлсөн зардал тооцооны талаар	хуудас 38
Асуудал 14	Банкны зээлийн өглөгийн талаар	хуудас 39

УДИРДЛАГАД ХҮРГЭХ ЗАХИДАЛ**“СИЛИКАТ” ХК-ийн Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлд**

“СИЛИКАТ” ХКомпанийн 2009 оны 12-р сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн санхүүгийн тайланд аудит хийх явцад бидний анхааралд өртсөн санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа, дотоод хяналтын системийг сайжруулах тухай асуудлуудыг энэхүү тайланд багтаасан болно.

Санхүүгийн тайлангийн аудитыг Аудитын Олон улсын стандарт болон аудитын горимын дагуу хийж гүйцэтгэх явцад бидний анхааралд өртсөн тодорхой зүйлүүдийг удирдлагад хүргэх зорилгоор аудитын тайланг толилуулав.

“СИЛИКАТ” ХК-ний хэрэгжүүлдэг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, горимыг зөвхөн аудитыг үр нөлөөтэй гүйцэтгэхэд шаардагдах цар хүрээнд дахин хянасан бөгөөд оршиж буй бүх сул талыг гаргаж ирэх боломжгүй юм. Бидний хийсэн шалгалтын горим нь хяналтын бүх процедур ба аргачлалыг тодорхойлж, дэлгэрэнгүй буюу нарийвчилсан зөвлөмж, заавар өгөх зорилготой юм.

Энэхүү аудитын тайланг зөвхөн компанийн удирдлагад зориулан бэлтгэлээ. Санхүүгийн тайланд аудит хийх явцад ажиглагдсан зөрчил, дутагдал, түүнийг паашид засч залруулах, сайжруулах талаар бидний өгсөн зөвлөмжүүдийг анхаарч, хүлээн авч, хэрэгжүүлж ажиллана гэдэгт итгэж байна. Түүнчлэн тайланд бичигдсэн зөвлөмжүүдийн талаар ярилцах, тэдгээрийг хэрэгжүүлэх ажилд туслахад бэлэн байх болно.

Аудитын ажлын явцад бидэнтэй хамтран ажиллаж, туслалцаа үзүүлж байсан явдалд “СИЛИКАТ” ХК-ний удирдлага, ажилтнуудад талархалаа илэрхийлье.

Хүндэтгэсэн :

.....
Ч. Гүндбаяр, МНБ

Ерөнхий захирал, “Сүлд-Аудит” ХХК

Асуудал 1. Нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт

Тэргүүлэх ач холбогдол №1

Аудиторын ажиглалт

Санхүү бүртгэлийн алба нь ерөнхий нягтлан бодогч, тооцооны нягтлан бодогч, кассын нярав болон хоёр материалын няравтай.

Нягтлан бодох бүртгэлээ Интерактив ХХК-ийн Диамонд программыг 2008 онд худалдан авч бүртгэл хөтлөлдөө нэвтрүүлсэн байна.

Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг (НБББББ)-ийг маш өндөр түвшинд бэлтгэж ашиглаж байгаа боловч зарим нэг дотоод журам, бодлогоо мөрдөж ажиллахгүй байгаа тохиолдол аудитын явцад ажиглагдлаа.

Санхүүгийн мэдээллийг цаг тухайд нь бэлтгэн гаргадаг, анхан шатны баримт, журнал, дэвтэр, тайланг стандартын дагуу бэлтгэж, үдэж хавтасласан байна.

Эрсдэл

Нягтлан бодох бүртгэлийн тогтолцоог бүрдүүлж чадаагүйгээс байгууллагын санхүүгийн мэдээллийг гадны болон дотоод мэдээлэл хэрэглэгчдийг үнэн зөв мэдээллээр хангаж чадахгүй байх,

НББ-ийн тухай хууль, татвар, даатгалын багц хуулиуд гэх мэт хууль, дүрэм, журмыг дагаж мөрдөхгүй байх, үүнээс үүдэн хуулийн хариуцлага хүлээх

Аудиторын зөвлөмж

НБББББичгээ байгууллагын нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн үйл ажиллагаандаа өдөр тутам дагаж мөрддөг байх, хуулийн өөрчлөлт шинэчлэлттэй уялдаж өөрчлөлт шинэчлэлтийг бэлтгэж ТУЗ-өөрөө хэлэлцүүлж батлуулж мөрдөж ажиллах,

НБББББичгийн мөрдөлт, хэрэгжилтэд байгууллагын гүйцэтгэх захирал хяналт тавьж ажиллах,

Тус байгууллага нь үйлдвэрлэл эрхэлдэг, цаашид үйл ажиллагааныхаа цар хүрээг нэмэгдүүлж байгаа учир зардал-удирдлагын бүртгэлийн нягтлан бодогч, дотоод аудитор, эдийн засагчийн орон тоог бий болгох эсэхийг анхаарч үзэх нь зүйтэй,

Үйлчлүүлэгчийн хариулт

НББүртгэлийг НБББББ-ийг үндэслэн зохион байгуулж, стандартын дагуу хөтөлдөг.

Асуудал 2. Касс дахь бэлэн мөнгөний талаар

Тэргүүлэх ач холбогдол №1

Аудиторын ажиглалт

Захирал банкнаас бэлэн мөнгөний зарлагын гүйлгээ хийж бэлэн мөнгө авсан үед касс орлого авч бүртгэхгүй шууд зарцуулж байна. Аудитын түүвэр шалгалт хийж үзэхэд кассын зарлагын гүйлгээг дэмжих анхан шатны баримт хангалттай бус байлаа. Бэлэн мөнгөний журналыг харвал сарын зарим өдрүүдэд касс дахь мөнгө хасах үлдэгдэлтэй байна. Байгууллага бэлэн мөнгөөр хувь хүмүүсээс худалдан авалт ихээр хийж байна.

Аудиторын зөвлөмж

Харилцахаас банкны мэдүүлгээр бэлэн мөнгө авсан үед касс орлого авч, бэлэн мөнгө дараа тайлангаар зарцуулсан үед кассын зарлагаар дараа тайлан үүсгэж бүртгэлд тусгаж байх,

Бэлэн мөнгөний зарцуулалтыг дэмжих анхан шатны баримтын бүрдэлтийг сайжруулах,

Ажил гүйлгээг он сар өдрийн дарааллаар програмд шивж оруулж байх,

Бэлэн мөнгөөр хувь хүмүүсээс худалдан авалт хийж байгаа үед холбогдох суутган татварыг тооцож тухай бүрд нь татварын албанд төлж байх нь зүйтэй.

Эрсдэл

“Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг” дэхь мөнгөн хөрөнгийн бүртгэлийн бодлого, дотоод журам хэрэгжигүй байх, Бэлэн мөнгөний зарцуулалтад хяналт тавьж чадахгүй байх, Анхан шатны баримтыг гүйцэд бүрдүүлээгүйгээс ажил гүйлгээг баталж, нотолж чадахгүй байх, суутган татварын өр үүсэх, хүү торгууль, алданги төлөх, Кассын зарлагыг тухайн өдөр нь програмд шивж оруулаагүйгээс бэлэн мөнгөний журнал хасах үлдэгдэлтэй харагдах,

Үйлчлүүлэгчийн харилт

Банкнаас харилцах данснаас авсан бэлэн мөнгөний гүйлгээг гүйцэтгэх захиралын нэр дээр авлагаар бүртгэж зарцуулалт гарсан үед нь тооцоо хийж, касс тухаасан мөнгөний хэмжээгээр орлого авч дансны бичилтийг хийж байгаа.

Манай компани нь төлбөрийн чадвараас хамааран эргэлтийн хөрөнгийг тодорхой хэмжээгээр нөөцөлж чадахгүй байгаагаас үйлдвэрлэлийн явцад хэрэглэгдэх урсгал зардлын материал, тоног төхөөрөмжийг хувь хүн болон захаас хямд үнээр бэлэн мөнгөөр гүйлгээ хийгдэж байна.

Handwritten initials 'MS' at the bottom right corner.

Асуудал 3. Харилцах дансны талаар

Тэргүүлэх ач холбогдол №1

Аудиторын ажиглалт

Зөвхөн 1-р гарын үсгээр банкны гүйлгээ хийгддэг.

Захирал банкны мэдүүлгээр банкнаас бэлэн мөнгө авч компанийн худалдан авалт болон төлбөр тооцоонд шууд зарцуулдаг. Харилцахаас гарсан бэлэн мөнгийг касст орлого авч бүртгэлгүй шууд авлага үүсгэж бүртгэж байна.

Харилцахын зарцуулалтын гүйлгээг дэмжих анхан шатны баримтын бүрдэлт хангалтгүй байгаа нь түүвэр шалгалтаар тогтоов.

Харилцах дансны 2009.01.01-ний үлдэгдэл 71,194.77 төгрөг ХААН банкны хуулга дээр байгаа боловч баланс дээр байсангүй. Гэвч 2009.12.31-нээрх үлдэгдэл зөв гарсан байна.

Эрсдэл

Захиралын нэр дээр өр авлага ихээр хуримтлагдах,

“Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг” дэхь мөнгөн хөрөнгийн бүртгэлийн бодлого, дотоод журам хэрэгжихгүй байх,

Харилцахын гүйлгээг зөвхөн захирал хийснээр нягтлан бодогч бэлэн бус тооцоонд хяналт тавьж чадахгүй байх,

Анхан шатны баримтыг гүйцэд бүрдүүлээгүйгээс ажил гүйлгээг баталж нотолж чадахгүй байх, суутган татварын өр үүсэх, хүү торгууль алданги төлөх

Аудиторын зөвлөмж

Харилцахын гүйлгээг 1 ба 2-р гарын үсгээр баталгаажуулж гүйлгээг хийж байх,

Нягтлан бодох бүртгэлийн хуулийн дагуу анхан шатны баримтаар нотлогдох ажил гүйлгээг байгууллагын бүртгэлд тусгах ёстой учир анхан шатны баримтыг гүйцэд бүрдүүлж хэвших,

Харилцахаас чекээр бэлэн мөнгө авч касст бүртгэж байх. Үүний дараа бэлэн мөнгөний зарцуулалтыг хийж, НБББББячгийг мөрдөж хэвших,

Харилцах данснаас хувийн харилцах дансанд шилжүүлэг хийх болон кассаас хувь хүнд бэлэн мөнгө олгохдоо зохих татвар шимтгэлийг тооцож олгож байх нь зүйтэй.

Банкнаас бэлэн мөнгө авахдаа банкны чек бичиж хэвших, энэхүү чекийн дэвтрийг ерөнхий нягтлан бодогч хадгалж, хяналт тавьж байх,

Үйлчлүүлэгчийн харилт

Харилцахаас авсан бэлэн мөнгөний гүйлгээг гүйцэтгэх захиралын нэр дээр авлагаар бүртгэж гүйцэтгэх захирлаас зарцуулалт гарсан үед нь тооцоо хийж дансны бичилтийг хийж байгаа.

Хямд үнээр хувь хүн болон захаас ихээр гүйлгээ хийгдэж байгаа учраас заримдаа дэмжих баримтын бүрдэлт хангалтгүй зүйлүүд гарч байна.

Харилцах дансны гүйлгээнүүд гүйцэтгэх захирлын гарын үсгээр явагдаж байна.

Асуудал 4. Авлагын бүртгэлийн талаар

Тэргүүлэх ач холбогдол №1

Аудиторын ажиглалт

Авлагын дансны үлдэгдэл оны эхэнд 73,279,4 мянган төгрөг, эцэст 29,866,8 мянган төгрөг байна.

“Силикат” ХК-ийн компани хоорондын авлагаар бүртгэгдсэн /төлөгдөх найдваргүй/ 61,326,9 мянган төгрөгийн авлагыг ТУЗ-ийн шийдвэрээр зээлээр худалдан авсан үндсэн хөрөнгийн холбоотой өглөгийг хаасан бичилт хийжээ.

Авлагын үлдэгдэл 29,866,9 мянган төгрөгөөс 22,237,4 мянган төгрөгийн авлага нь бараа солилцоогоор авах авлага байна.

Компани хоорондын авлагын данснаас НДШ-ийн өглөг дансанд 20,467,8 мянган төгрөг суутгаж хаасан байна.

Эрсдэл

Тайланд үед тооцогдох зардал зардалд тооцогдохгүй авлагын дансанд он дамжин хуримтлагдан тайлагнагдах,

Тооцоогоор олгосон мөнгөний гүйцэтгэлийг гаргалгүй дахин мөнгө олгосноор бэлэн мөнгөний зарцуулалтад хяналт тавьж чадахгүй байх

Аудиторын зөвлөмж

Авлагын дансанд үлдэгдэлтэй байгаа 22,237,4 мянган төгрөгийн барааг авч тооцоог дуусгах.

Дараа тайлангийн тооцоог авлагаар бус урьдчилж гарсан тооцоо (данс 180000) дансаар бүртгэж байх.

Дараа тайлангийн баримтуудыг бүрдүүлж авлагын дансны үлдэгдлийг бууруулах.

Дээрх 61,326,9 мянган төгрөгийг найдваргүй авлагын зардлаар хүлээн зөвшөөрч бүртгэх нь зүйтэй.

Үйлчлүүлэгчийн харилт

1996-2005 онуудын хооронд үүсч, уг авлагыг тухайн үед тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй, мөн ихэнх аж ахуйн нэгжүүд нь татан буугдаж уг авлага авах эзэн холбогдогчгүй болсон тул ТУЗ-ийн хуралд асуудал оруулж данснаас хасах шийдвэр гарсан.

Манай компани Чулуу бэлтгэн нийлүүлэгч болон тухайн тайлант онд Хөнгөн цагааны исэлийг нунтаг шохойгоор бартерийн худалдаа хийсэн тул уг гүйлгээ гарсан.

Компани хоорондын авлагын данснаас НДШ-ийн өглөгийг хаасан гүйлгээ нь Манай компаниас авсан бэлэн бүтээгдэхүүний үнийг шууд НД дансанд хийснээс үүссэн бичилт юм.

Асуудал 5. Бараа материалын бүртгэлийн талаар

Аудиторын ажиглалт

Бараа материалын зарлагын гүйлгээ хийхдээ өртгийн тооцоог дундаж өртгийн аргаар тооцсон боловч зарим бэлэн бүтээгдэхүүн, түүхий эд материалуудын өртгийг буруу тооцож зарлага болгосноор бараа материалын үлдэгдэл буруу гарсан. Сантехникийн бараа материалын тайлангийн үлдэгдэл хасах үлдэгдэлтэй тайлагнагдсан байна.

Эрсдэл

Бараа материалын үлдэгдэл буруу илэрхийлэгдэх,

Хөрөнгө алдагдах, шамшигдах,

Санхүүгийн тайлан тооцоо буруу илэрхийлэгдэх.

Тэргүүлэх ач холбогдол №1

Аудиторын зөвлөмж

Бараа материалын зарлагын гүйлгээ хийхдээ өртгийн тооцоог зөв хийж зарлага болгох.

Санхүүгийн тайлан гаргахдаа бараа материалын товчоо тайлангийн үлдэгдлийг гүйлгээ балансын үлдэгдэлтэй тулган шалгах.

Хөрөнгийн тооллогыг жилд 2 удаа хийж нярвын тооцоог тогтмол бодож байх.

Үйлчлүүлэгчийн хариулт

Энэ нь Даймонд санхүүгийн программ бараа бүтээгдэхүүний өртгийг автоматаар шууд бодож ББӨ дансанд бичилт хийдэг.

Бараа материалын орлого зарлагын гүйлгээг бичилт хийгдэх бүрд программ өртөг бодож ББӨ дансанд зөрүүгээр нь тооцдог боловч программын шинэчлэлт хийгдээгүй шалтгаанаас болж алдаатай бодолт үүссэн байна.

Зарим тохиолдолд үлдэгдэл сөрөг тэмдэгтэй гарч байна. Мөн уг программ бүрэн хэмжээгээр боловсруулагдаагүй алдаа гарсан тохиолдолд засвар хийгдэж байгаа зэрэг шалтгаанууд байна.

Асуудал 6. Түүхий эд материалын дансны талаар

Тэргүүлэх ач холбогдол №1

Аудиторын ажиглалт

2009 онд 175,9 сая төгрөгийн түүхий эд материалыг мөнгөөр, 192,5 сая төгрөгийн түүхий эд материалыг хувь хүмүүсээс эзэлээр авсан байна.

Үйлдвэрлэлд зарцуулж буй түүхий эдийн биет хэмжээг анхан шатны баримтаар баталгаажуулж бүртгэхгүй байна.

Аудиторын зөвлөмж

Түүхий эд худалдан авахдаа хувь хүмүүстэй бус аж ахуйн нэгж байгууллагатай гэрээ хийж худалдан авалтаа хийдэг болох,

Цаашид түүхий эд материалын бүртгэлийг холбогдох стандарт, заавар, журам, бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн дагуу бүртгэх,

Түүхий эд материалын дансанд стандарт бус ажил гүйлгээг бүртгэхгүй байх,

Зарцуулж буй түүхий эдийн өртгийг үнэн зөв тооцож байх,

Түүхий эд материалын зарцуулалтыг цех, тасгийн мастер, инженерүүдэд шаардах хуудсаар олгож байх.

Эрсдэл

НББОУСтандарт-14 Бараа материал, Сангийн сайдын баталсан "Аж ахуйн нэгж байгууллагад дагаж мөрдөх дансны үлдгэрчилсэн заавар", НБББББичигт заасан бүртгэлийн бодлого мөрдөгдөхгүй, хэрэгжихгүй байх,

Түүхий эд материалын бүртгэлийг алдаатай хийснээр бүтээгдэхүүний өртөг зардал буруу тооцогдох

Түүхий эд материалын ашиглалт, хадгалалтад, зарцуулалтад хяналт тавьж чадахгүй байх

Үйлчлүүлэгчийн харилцаа

Түүхий эд материалыг хувь хүн болон аж ахуйн нэгж байгууллагатай гэрээ байгуулан худалдан авдаг бөгөөд уг хувь хүн болон аж ахуйн нэгжүүд татварын албанд орлогын тоцоо хийдэг.

Орлого авч буй бэлэн бүтээгдэхүүн, түүхий эдийн биет хэмжээг үйлдвэрлэлтийн өдөр тутмын мэдээг үндэслэн орлого авдаг.

Татварын эрсдэл үүсэх

Асуудал 7. Дуусаагүй үйлдвэрлэлийн дансны талаар

Тэргүүлэх ач холбогдол №1

Аудиторын ажиглалт

Дуусаагүй үйлдвэрлэл-Шохой дансны эхний үлдэгдэл 198,1 сая төгрөг эцсийн үлдэгдэл 123,2 сая төгрөг, Дуусаагүй үйлдвэрлэл-хөнгөн бетон эхний үлдэгдэл 327,1 сая төгрөг эцсийн үлдэгдэл 54,9 сая төгрөг байна. Технологийн хувьд үйлдвэрлэлийн дамжлагад их хэмжээгээр бүтээгдэхүүн үлдэх боломжгүй юм.

Үйлдвэрлэлтэй шууд холбоотой гардаг түүхий эд материал, ажилчдын цалингаас бусад зардлыг Үйлдвэрлэлийн нэмэгдэл зардал дансаар хуримтлуулан бүртгэхгүй шууд Дуусаагүй үйлдвэрлэл дансанд бүртгэж байна.

Дуусаагүй үйлдвэрлэл дансны дебетэд гүйцэтгэлийн зардлыг, кредит талд төсөвлөсөн зардлаар үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний өртгийг тооцож орлогод авч байна. Энэ нь үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний өртгийг үнэн зөв тооцохгүй, дуусаагүй үйлдвэрлэл дансанд бодитой бус зардлын үлдэгдэл ихээр хуримтлагдан тайлагнагдах шалтгаан болж байна.

Компанийн НБББББичигт Үйлдвэрлэлийн өртгийн тайлан бэлтгэхийг заасан боловч бэлтгэгдэхгүй байна.

Эрсдэл

Зардлын бүртгэл, НБББББичигт заасан бүртгэлийн бодлого мөрдөхгүй байснаар зардлыг буруу хуваарилах, бүтээгдэхүүний өртгийг буруу тооцох,

Дуусаагүй үйлдвэрлэлд их хэмжээний зардал үлдж байгаа нь бүтээгдэхүүний өртөгт зардал дутуу тооцогдсоныг харуулж байна

Өртгийн тайланг бэлтгэхгүй байснаар бүтээгдэхүүний нэгжийн болон нийт өртгийг буруу тооцох

Аудиторын зөвлөмж

НБББББичигт заасан бүртгэлийн бодлогоо дагаж мөрдөх,

Дуусаагүй үйлдвэрлэл дансанд шууд материал, шууд хөдөлмөр, үйлдвэрлэлийн нэмэгдэл зардал, өмнөх цехийн өртгийг хуримтлуулж бүртгэж байх. Механик, цахилгаан, цайны газар, чанарын цех зэргийн зардлыг Дуусаагүй үйлдвэрлэл бус Үйлдвэрлэлийн нэмэгдэл зардал дансаар хуримтлуулан бүртгэж холбогдох үйлчилгээ үзүүлдсэн нэгж хэсэг бүрт зардлыг хуваарилан үлдэгдэлгүй хааж байх,

Үйлдвэрээс гарч байгаа бүтээгдэхүүний биет хэмжээг нарийн тогтоож бэлэн бүтээгдэхүүний няравт орлого болгон өгч тэндээс борлуулалтыг хийж бүртгэлд тусгаж байх,

Төсөвлөсөн зардлаар дуусаагүй үйлдвэрлэл данснаас бүтээгдэхүүнийг бэлэн бүтээгдэхүүн дансанд орлого авахгүй байх

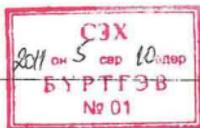
Зардлын бүртгэлийг зөв хөтөлж, үндсэн хоёр бүтээгдэхүүнээр үйлдвэрлэлийн өртгийн тайланг зөв бэлтгэж үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний өртгийг зөв тооцож байх хэрэгтэй,

Үйлчлүүлэгчийн хариулт

Дуусаагүй үйлдвэрлэл дансанд шууд материал, шууд хөдөлмөр, үйлдвэрлэлийн нэмэгдэл зардлыг механик, цахилгаан, чанарын цех, зутан, автоклав, элс, автомеханик нэгж салбараар нь ангилан бүртгэж дараа нь Хөнгөн бетон, Шохойны үйлдвэрлэл рүү нэгтгэж бичиж байна.

Бэлэн бүтээгдэхүүнийг орлого авахдаа Дуусаагүй үйлдвэрлэл данснаас тооцсон үнээр орлого авч бичилт хийгддэг.

Өртгийн тайланг программ өөрөө шууд бодож бэлтгэдэг.

Асуудал 8. Бэлэн бүтээгдэхүүн дансны талаар

Тэргүүлэх ач холбогдол №1

Аудиторын ажиглалт

Аудиторын зөвлөмж

Бэлэн бүтээгдэхүүнийг бодит өртгөөр нь орлогод авч бүртгэхгүй байна.

Бэлэн бүтээгдэхүүнийг шохой ба хөнгөн бетон гэж ангилан бүртгэх

Шохой ба хөнгөн бетон нь нэг дансанд бүртгэлтэй байна.

Бэлэн бүтээгдэхүүний хөдөлгөөний тайлан, няравын тайлан гаргуулж хэвших

Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртгийг зөв тооцохгүй байна. Учир нь дуусаагүй үйлдвэрлэл данснаас үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнийг төсөвт өртгөөр бодож бүтээгдэхүүн дансанд орлогод авч байна.

Үйлдвэрлэлийн өртгийн тайлан бэлтгэж үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний өртгийг зөв тодорхойлсны үндсэн дээр бүтээгдэхүүнийг орлогод авах хэргтэй.

Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртгийн тооцоог эргэж хянаж байх

Эрсдэл

Үйлчлүүлэгчийн хариулт

Бүтээгдэхүүний орлого, зарлагын хөдөлгөөнд хяналт тавьж чадахгүй байх

Бэлэн бүтээгдэхүүний дансанд тус тусад нь ангилан кодлож шохой ба хөнгөн бетон гэж бүртгэлэг.

Санхүүгийн программ алдаатай тооцоолол хийснээр борлуулсан бүтээгдэхүүний өртгийг буруу илэрхийлэх

ББӨ дансанд өртөг тооцох бүрд хийгдэх бичилтүүд болон борлуулалтын үе шатанд гарсан тээврийн зарлиудыг бүртгэдэг.

Бэлэн бүтээгдэхүүнийг орлого авахдаа Дуусаагүй үйлдвэрлэл данснаас тооцсон үнээр орлого авч бичилт хийгддэг.

Асуудал 9. Үндсэн хөрөнгийн бүртгэлийн талаар

Тэргүүлэх ач холбогдол №1

Аудиторын ажиглалт

Аудиторын зөвлөмж

Санхүүгийн программд үндсэн хөрөнгийг нэр төрлөөр нь шивж оруулахдаа 51 нэр төрлийн 5,228,1 мянган төгрөгийн тавилга эд хогшлуудыг 2007 оны 01-р сарын 01-нд худалдаж авснаар шивж, нийт ашиглагдах хугацааг оруулж өгөөгүйн улмаас 2009 оноос элэгдэл байгуулагдаагүй байна.

51 нэр төрлийн 5,228,1 мянган төгрөгийн тавилга эд хогшлуудын ашиглалтанд орсон хугацааг тодорхой болгож, 2010 оны 2-р улиралд элэгдлийг нөхөн байгуулах нь зүйтэй.

Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг дутуу байгуулсан байна.

Энэхүү зөрүүг 2010 оны эхний хагас жилд залруулах нь зүйтэй. Эксковатор (Ковш)-ийг тээврийн хэрэгсэл дансанд анхны өртөг элэгдлийг нэгтгэж бичих нь зүйтэй.

2009.12.31-ээрх үндсэн хөрөнгийн дэлгэрэнгүй бүртгэлээр анхны өртөггүй 7,820,0 мянган төгрөгийн хуримтлагдсан элэгдэлтэй Эксковатор (Ковш) тээврийн хэрэгсэл дансанд бүртгэлтэй байна. Харин анхны өртөг нь тоног төхөөрөмж дансан дээр бүртгэлтэй байна.

Компанийн үйлдвэрийн хашаанд байрлах компрессорын барилга, хуучин конторын барилгыг шүүхийн шийдвэр гарч “Силикат” ХК-ийн талд шийдэгдсэн тул ул хөдлөх хөрөнгийн бүртгэлийн гэрчилгээг авч өөрийн компанийн бүртгэлд тусгах нь зүйтэй.

Компанийн үйлдвэрийн хашаанд байрлах компрессорын барилга, хуучин конторын барилгыг шүүхийн маргаантай байсан шалтгаанаар өөрийн компанийн бүртгэлд тусгаагүй байсан.

Эрсдэл

Үйлчлүүлэгчийн хариулт

Санхүүгийн тайланд хуримтлагдсан элэгдэл данс дутуу дүнгээр алдаатай илэрхийлэгдэх.
“НББОУС-16 Үндсэн хөрөнгө”, НББББичиг болон Сангийн сайдын 2001 онд баталсан “Аж ахуйн нэгж байгууллагад дагаж мөрдөх дансны үлгэрчилсэн заавар”-ыг дагаж мөрдөхгүй байх

Үндсэн хөрөнгийг анхан шатны бүртгэлд тусгахдаа ашиглах жилийг дутуу хуучин хөрөнгөнд оруулж өгөөгүйгээс элэгдэл тооцогдоогүй зөрүү гарсан.

Компрессорын барилга, хуучин конторын барилга бүртгэлгүй байгаа, үүнийг өмнөх удирдлагад данснаас хасч өөрсдийн өмчлөлд авсан байсаныг шүүхээр шийдвэрлүүлсний дараа орлогод авахаар компанийн удирдлагууд шийдвэрлэсэн байсан.

Асуудал 10. Зардлын бүртгэлийн талаар

Аудиторын ажиглалт

Зардлын бүртгэлийн бодлогыг байгууллагын НББББичигт тодорхой зааж тусгаж өгсөн байна.

Гэвч зардлын бүртгэлийн бодлогыг бүрэн хэрэгжүүлж чадахгүй байна.

Гарч байгаа зардлыг үйлдвэрлэлийн болон үйл ажиллагаатай холбогдуулж зөв ангилж бүртгэхгүй байгаа тохиолдол журналын бичилтээс ажиглагдлаа.

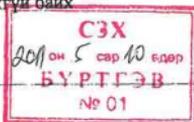
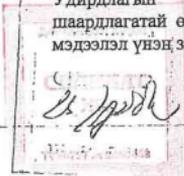
Үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний өртгийн тайлан бэлтгэж бүтээгдэхүүний нэгжийн ба нийт өртгийг үндэслэлтэй зөв тооцоолж гаргахгүй байна.

Эрсдэл

Үйлдвэрлэсэн, борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг буруу тооцогдох,

Балансад бүтээгдэхүүн, дуусаагүй үйлдвэрлэлийн үлдэгдэл, орлогын тайланд борлуулалтын өртөг, үйл ажиллагааны зардал буруу тайлагнагдах,

Удирдлагын шийдвэр гаргалтад шаардлагатай өртөг, зардлын талаарх мэдээлэл үнэн зөв бэлтгэгдэхгүй байх

Тэргүүлэх ач холбогдол №1

Аудиторын зөвлөмж

Зардлын бүртгэлийн тогтолцоог боловсронгуй болгож НББББичигий өдөр тутмын үйл ажиллагаандаа дагаж мөрдөх.

Зардлын ангиллыг үйлдвэрлэл ба үйл ажиллагааны ангиллаар зөв хийж байх,

Бүтээгдэхүүний өртөг зардлыг тооцоход шаардлагатай анхан шатны мэдээ, баримтуудыг үйлдвэрийн цех, тасгийн дарга, мастер нараар тогтмол бэлтгүүлэн авч үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний өртгийг тооцож байх,

Үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний өртгийн тайланг сар бүр үндсэн 2 бүтээгдэхүүнээр бэлтгэж байх

Цахилгаан, механик, цайны, чанарын хяналтын зэрэг үндсэн үйлдвэрлэлийг дэмжих хэсгүүдийн зардлыг үйлдвэрлэлийн нэмэгдэл зардлаар хуримтлуулан бүртгэж сарын эцэст хуваарилж бүртгэж байх,

Зардлыг үнэн зөв бүртгэж, бүтээгдэхүүний өртгийг зөв тооцсоноор урт болон богино хугацааны төсөв төлөвлөгөөг үндэслэлтэй бэлтгэх, бүтээгдэхүүний өртгийг бууруулах, ашгийг төлөвлөх гэх мэт удирдлагын шийдвэр гаргалтад чухал ач холбогдолтой юм

Үйлчлүүлэгчийн хариулт

Компанийн зардлыг цахилгаан, механик, чанарын цех, зутан, автоклав, элс, автомеханик нэгж салбараар нь ангилан бүртгэж нэгж бүрээр гарган тооцож бүртгэж дараа нь Хөнгөн бетон, Шохойны үйлдвэрлэл рүү нэгтгэж бичиж байна

Handwritten number 178

Асуудал 11. Нягтлан бодох бүртгэлийн программ хангамж, мэдээллийн систем

Аудиторын ажиглалт

Интерактив-Диамонд программыг нягтлан бодох бүртгэлдээ ашигладаг.

Бараа материалын зарцуулалтын өртгийг алдаатай, буруу тооцоолох, бараа материалын орлого, зарлагын гүйлгээ хийгдээгүй байхад үлдэгдэл өртөг өөрчлөгдөх тохиолдол байна.

Авлага, өглөгийн дэлгэрэнгүй бүртгэлийн үлдэгдэл санхүүгийн тайлангийн дүнгээс зөрүүтэй

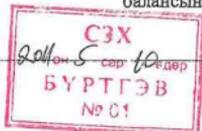
Санхүү бүртгэлийн мэдээлэл нь зөвхөн ерөнхий нягтлан бодогчийн компьютер дээр хадгалагдаж байгаа нь мэдээлэл устах, хулгайд алдах, үрэгдэх зэрэг эрсдэл байна.

Компаний үндсэн хөрөнгийн ангилалд бусад үндсэн хөрөнгөөр хөрөнгө бүртгэгдээгүй байгаа боловч гүйлгээ баланс дээр бусад үндсэн хөрөнгийн хуримтлагдсан элэгдэл гэсэн үзүүлэлт харагдаж байгаа, мөн үндсэн хөрөнгийн дэлгэрэнгүй бүртгэлээрх хуримтлагдсан элэгдэл нь гүйлгээ баланс дээр хөрөнгө хооронд гүйгдэж очиж байгаа зэрэг нь программын доголдол байна гэсэн дүгнэлтэнд хүргэж байна.

Эрсдэл

Санхүүгийн программ найдвартай ажиллахгүй байснаас санхүү, бүртгэлийн мэдээллийг үнэн зөв, цаг тухайд нь бэлтгэж чадахгүй байх

Байгууллагын санхүүгийн мэдээлэл устаж үгүй болох, алдагдах.

Тэргүүлэх ач холбогдол №1

Аудиторын зөвлөмж

Баланс, орлогын тайлангийн үзүүлэлгүүдийг дахин хянаж үлдэгдлийг баталгаажуулсны дараа санхүүгийн тайланг бэлтгэж байх

Программ хангамжтай холбоотой асуудлуудыг программ зохиогчид хандан цаг тухай бүрд нь засаж байх

Байгууллагын санхүү бүртгэлийн мэдээлэл нь алдагдах, үрэгдэх, устгагдах зэрэг эрсдлээс хамгаалсан бодлого боловсруулж мөрдөх нь зүйтэй.

Үйлчлүүлэгчийн харилт

Интерактив компанийн "Даймонд 5" санхүүгийн программыг бүртгэлдээ ашигладаг.

"Даймонд 5" программ нь бүрэн хэмжээгээр боловсруулагдаагүй алдаа гарсан тохиолдолд практикт ашиглагдан засвар хийгдэж байгаагаас шалтгаалан зарим туслах журнал болон гүйлгээ балансын дүнгүүд зөрөөтэй байна.

Асуудал 12. Дотоод хяналт

Тэргүүлэх ач холбогдол №2

Аудиторын ажиглалт

“Силикат” ХК-д дотоод хяналтын орон тооны ажилтан байхгүй санхүүгийн дотоод хяналт шалгалт хийгдээгүй байна.

Гүйцэтгэх захирал санхүүгийн дотоод хяналтыг өөрөө хариуцан гүйцэтгэдэг.

Аудиторын зөвлөмж

Дотоод хяналтын орон тооны болон ажил үүрэг хавсран гүйцэтгүүлэх дотоод хяналтын ажилтантай болж, дотоод хяналтын үндсэн зарчим, дотоод хяналт хийх нийтлэг үндэслэл, түүний хамрах хүрээ, ажлын зохион байгуулалт, төлөвлөгөө, хөтөлбөрийг хэрхэн боловсруулах, дотоод хяналт (аудитор)-ын ажилтны эрх, үүрэг, хариуцлага, тайлагнах хугацаа зэргийг байгууллагын дотоод хяналт, шалгалтын журамдаа тусган мөрдөж ажиллаж хэвшин хэрэгтэй байна.

Шаардлагатай гэж үзсэн тохиолдолд мэргэжлийн зөвлөх, үйлчилгээний байгууллагаас зөвлөмж авч хэрэгжүүлж ажиллахад анхаарах.

Эрсдэл

Дотоод хяналт хийгдэхгүй байснаар, зөрчил дутагдлыг цаг алдахгүй таслан зогсоож чадахгүй, алдаа зөрчил давтагдсаар байх

Үйлчлүүлэгчийн хариу

Дотоод хяналтын ажилтан байхгүй санхүүгийн дотоод хяналтыг гүйцэтгэх захирал өөрөө тавьж ажилладаг. Мөн шаардлагатай тохиолдолд мэргэжлийн байгууллагаар хяналт хийлгэдэг

Handwritten signature and numbers: 157, 119.

Асуудал 13. Урьдчилж төлсөн зардал тооцоо

Тэргүүлэх ач холбогдол №1

Аудиторын ажиглалт

2008 онд шохойн чулууны ордын ашиглалтын лицензийг бусдаас худалдан авахад зориулж 90,000,0 мянган төгрөгийг төлж урьдчилж гарсан зардлаар бүртгэсэн байна. Энэ нь 2009 онд дамжин тайлагнагдсан байна.

Мөн дараа тайлангаар авсан мөнгөний тооцоог /Урьдчилж төлсөн зардал тооцоо/ дансанд бүртгэлгүй хүмүүсээс авах авлага, материал татан авалт гэсэн дансуудад бүртгэж тооцоо хийсэн байна.

Эрсдэл

Шохойн чулууны лицензийг олж авахад хувь хүнд мөнгө олгосон тохиолдолд холбогдох суутган татварыг суутгаагүй улмаас татварын өр, хүү, торгууль, алданги ноогдох эрсдэлтэй байна.

Аудиторын зөвлөмж

Энэхүү лицензтэй холбоотой зардлыг урьдчилж гарсан зардлаар бус удаан гүйлгээт хөрөнгийн хэсэгт биет бус хөрөнгөөр бүртгэж шохойн чулууны ордын ашиглагдах хугацаанд элэгдүүлэх нь зүйтэй.

Дараа тооцоогоор болон урьдчилж гарсан зардал тооцоонуудыг урьдчилж төлсөн зардал тооцоо дансаар дамжуулж бүртгэлд тусгаж бичилт хийх нь зүйтэй.

Үйлчлүүлэгчийн хариулт

Нотлох баримтын бүрдэл иж бүрэн болоогүй тул бүртгэлийн бичилт хийгдээгүй.

Асуудал 14. Банкны зээлийн өглөг

Тэргүүлэх ач холбогдол №1

Аудиторын ажиглалт

Зоос банкнаас 2006-2008 оны хооронд 1,742,355,503.39 төгрөгийн зээл авсан байна.

2009.12.31-ний байдлаар банкны зээлийг зээл төлөх графикайн дагуу төлөөд одоо санхүүгийн тайланд 1,491,526,295.89 төгрөгийн зээлийн үлдэгдэл тооцоотой байна.

2009 оны 12-р сарын 29-нд Зоос банктай зээлийн үлдэгдлийн тооцоо нийлсэн акт хийж үндсэн зээлийн үлдэгдэл болон зээлийн хүүд 1,693,309,467.86 төгрөгийг төлөх тооцоог тулган баталгаажуулалт хийсэн байна.

Төлөх зээлийн хүүг тооцож өглөг үүсгэн санхүүгийн тооцоонд бичилт хийгдээгүй явснаас 201,783,171.97 төгрөгийн зээлийн хүүгийн зөрүү тооцоо гарсан байна.

Эрсдэл

Зээлийн хүүгийн тооцоог буруу хийх, банктай тооцоо нийлээгүйн улмаас балансад зээлийн хүүгийн өглөг, орлогын тайланд зээлийн хүүгийн зардал буруу илэрхийлэгдэх

Аудиторын зөвлөмж

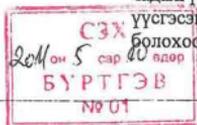
“Зоос” банкинд төлөх, зээлийн хүүгийн зөрүү 201,783,171.97 төгрөгийг санхүүгийн тайлан тооцоонд зээлийн хүүгийн өглөг үүсгэж бичилт хийх нь зүйтэй.

Цаашид банктай хоорондын тооцоог цаг тухайд нь хийж зээлийн хүүгийн зардлыг үнэн зөв тусгаж байх нь зүйтэй.

Үйлчлүүлэгчийн харилт

Зоос банкнаас 2006-2008 онуудад зээлийн шугамын гэрээ байгуулж 2,000,000,000 төгрөгийн зээл авах байсан боловч уг зээл бүрэн хэмжээгээр олгогдоогүйгээс төлөвлөсөн засвар үйлчилгээ, хөрөнгө оруулалт хийгдээгүй тул үлдсэн зарим засвар, хөрөнгө оруулалтын ажлыг өөрийн хөрөнгөөр хийгдэж мөн гадаад зах зээл дээр эдийн засгийн хямрал үүсч барилгын салбарын ажил зогсонги болсон зэрэг шалтгаанаас болон зээлийн төлөлтөд хүндрэл үүссэн.

Зээлийн хүүг өглөгөөр бүртгээгүй. Энэ нь манай компани уг хүүг хугацаандаа төлж чадахгүй байгаа учир цаашид өглөг үүсгэсэн тохилдол төлөгдөх найдваргүй болохоос сэргийлж бичилт хийгдээгүй.

Увсралт - В.

СҮЛД АУДИТ ХХК

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН
ТАЙЛАН

“СИЛИКАТ” ХК
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

2010.12.31-нээрх

СЭХ
2011 он 5 сар 22 өдөр
БҮРТГЭВ
Улаанбаатар хот
2011 он

СҮЛД-АУДИТ ХХК

ҮЙН ГИЙН БОДОХ БҮРТГЭЛ, АУДИТ БАТАЛГААЖУУЛАЛТЫГ СУРГАЛТЫГ
САНХҮҮГИЙНЧЛЭХ ЗӨВШӨХ ҮЙЛЧЛЭЛЭЭ ХСГЭЭН ГИЙН ҮНЭГТЭЭ

2011 онд САР 26 өдөр

№ 19

УЛААНБААТАР ХОТ

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН Зөрчилгүй санал дүгнэлт

“Силикат” Хувьцаат Компанийн ТУЗөвлөлд

Санхүүгийн тайлангуудын талаарх тайлан

Бид “Силикат” ХК-ийн 2010 оны 01 дүгээр сарын 01-нээс 2010 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болгон бэлтгэсэн үлдэгдлийн тэнцэл, орлогын тайлан, өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, мөнгөн гүйлгээний тайлан болон нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогууд, тэмдэглэл, тодруулгад санхүүгийн тайлангийн аудит хийж гүйцэтгэлээ.

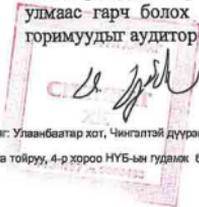
Санхүүгийн тайланд удирдлагын хүлээх хариуцлага

Санхүүгийн тайланг Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт (СТОУС)-ын дагуу бэлтгэх ба үнэн зөв толилуулах нь удирдлагын үүрэг хариуцлага байна. Энэхүү үүрэг хариуцлагад залилан, алдааны улмаас гарч болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй санхүүгийн тайланг бэлтгэх ба үнэн зөв толилуулахад холбогдох дотоод хяналтын системийг бий болгох, хэрэгжүүлэх, хадгалах, түүнчлэн нягтлан бодох бүртгэлийн зохистой бодлогуудыг сонгон авч хэрэглэх, тухайн нөхцөл байдалд тохирох нягтлан бодох бүртгэлийн тооцооллуудыг хийх үүргүүд орно.

Аудиторын хүлээх хариуцлага

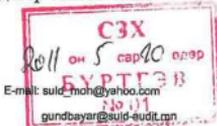
Хийж гүйцэтгэсэн аудит дээрээ үндэслэн эдгээр санхүүгийн тайлангуудын талаар хараат бус дүгнэлт гаргах нь бидний үүрэг байна. Бид аудитаа Аудитын олон улсын стандартуудын дагуу хийж гүйцэтгэсэн болно. Эдгээр стандартууд нь санхүүгийн тайлангууд нь материаллаг алдаагүй эсэх талаар зохистой баталгаажуулалтыг олж авахын тулд аудитаа төлөвлөж, гүйцэтгэхийг биднээс шаарддаг.

Аудитын ажилд санхүүгийн тайлангууд дахь дүн, тодруулгуудын дагалдах нотолгоог олж авах горимуудыг гүйцэтгэх ажил орно. Санхүүгийн тайлангууд нь алдаа эсвэл залилангийн улмаас гарч болох материаллаг буруу тайлагналтай байж болох эрдлийг үнэлэх зэрэг горимуудыг аудитор нь өөрийн шийдлээр сонгон авна.

Хаяг: Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг

Бага тойруу, 4-р хороо НУБ-ын гудамж 8/7-2 тоот.

E-mail: suld_mon@yahoo.com

gundbayar@suld-audit.mn

web: www.suld-audit.mn

Факс: 976-70118016

Гар утас: 976-99114056

976-98220935

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

/үргэлжлэл/

Эдгээр эрсдийн үнэлгээг хийхэд байгууллагын дотоод хяналтын системийн үр нөлөөтэй байдлын талаар дүгнэлт гаргах зорилгоор биш бөгөөд тухайн нөхцөл байдалд зохистой аудитын горимуудыг зохиохын тулд санхүүгийн тайлангуудыг бэлтгэх, үнэн зөв танилцуулахтай холбоотой дотоод хяналтыг аудитор нь авч үздэг.

Мөн аудитын ажилд захирлуудын хийсэн томоохон тооцооллууд ба баримталсан нягтлан бодох бүртгэлийн зарчмуудыг үнэлэх, түүнчлэн санхүүгийн тайлангуудын ерөнхий толилуулгад үнэлэлт өгөх ажлууд орно.

Бидний гүйцэтгэсэн аудит нь бидний дүгнэлтэд зохистой үндэслэлийг хангаж өгнө гэдэгт бид итгэлтэй байна.

Дүгнэлт

Бидний дүгнэлтээр 2010 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх “Силикат” ХКомпанийн санхүүгийн тайлангууд нь санхүүгийн байдал хийгээд тухайн өдрөөр тасалбар болгосон жилийн үйл ажиллагааны үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээг Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартад нийцүүлэн, аж ахуйн нэгж байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх болон санхүүгийн тайлан бэлтгэх заавар, журмын дагуу илэрхийлсэн байна.

“СИЛИКАТ” ХК

2010 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

AUDIT

Нэмэлт мэдээлэл авахыг
хүсвэл дараахь хаягаар
харилцана уу:

“СҮЛД-АУДИТ” ХХК

Хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар хот,
Чингэлтэй дүүрэг, 4-р хороо,
Нэгдсэн Үндэстний гудамж,
Бага тойруу-6/7

Утас: 70118016

Web: www.suld-audit.mn

Захирал: Ч.Гундбаяр

Утас: 99114056

e-mail: gundbayar@suld-audit.mn

Аудиторууд:

Ж.Цэцэгээ

М.Өсөхжаргал

e-mail: usukhjangal@suld-audit.mn

Ж.Эрлэнэбат

e-mail: crdenebat@suld-audit.mn

АУДИТЫН ДУУСГАВАР БОЛГОСОН ТУХАЙ ТАЙЛАН

АГУУЛГА

ХУУДАС

-Оршил	5
-Аудитын явцад илрүүлсэн гол зүйлс гаргасан шийдлүүд	5-7
-Аудит хийгдсэн санхүүгийн тайлан	8-12
-Аудиторын тайлангийн тодруулга	13-27
-Менежментийн захидал	28-38

2011 оны 02 дугаар сарын 24

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ЖАГСААЛТ

МУ	Монгол улс
ХК	Хувьцаат компани
ТУЗ	Төлөөлөн удирдах зөвлөл
НББ	Нягтлан бодох бүртгэл
НБББББ	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг
НББОУС	Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт
СТОУС	Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт
ББӨ	Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг
НДШ	Нийгмийн даатгалын шямтгэл
ХХОАТ	Хувь хүний орлогын албан татвар
НӨАТ	Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар
ААНОАТ	Аж аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар
УОО	Урьдчилж орсон орлого
ХХБ	Худалдаа хөгжлийн банк
СЗХ	Санхүүгийн зохицуулах хороо

ОРШИЛ

“Силикат” ХК-ний 2010 оны санхүүгийн тайланд аудит хийж буй аудит дууссан тул санхүүгийн тайлангаа дахин хянахад тань туслах үүднээс аудитыг дуусвар болсон тухай энэхүү тайланг “Силикат” ХК-ийн төлөөлөн удирдах зөвлөлд танилцуулж байна. Менежментийн захидал хэмээх тусдаа баримт бичигт санхүүгийн хяналтыг сайжруулах талаар бидний өгсөн зөвлөмжүүд байгаа болно.

Аудитаар хөндөгдсөн асуудлыг дор нэгтгэн тайлбарлав.

Санхүүгийн дотоод хяналтыг үнэлээ

Бид санхүүгийн тайланд материаллаг алдаа байхгүй гэдгийг нягтлах үүднээс санхүүгийн хяналтыг шаардлагатай гэж үзсэн хэмжээгээр дахин хянасан.

Энэ нь материаллаг алдаа гарахаас хамгаалахын тулд жилийн турш үр нөлөөтэй ажиллах ёстой гол хяналтуудыг тодруулах, судлах зорилготой юм.

Тухайн жилд асуудал үүсгэсэн эдгээр хяналтыг бид “Силикат” ХК-ийн удирдлагад жич тайлагнаж байна.

Байгууллага нь санхүүгийн дотоод хяналт шалгалтыг хийдэггүй бөгөөд хөрөнгийн зарцуулалтад байгууллагын удирдлага /захирал/, ерөнхий нягтлан бодогч хяналт тавьж ажилладаг. 2010 оны 8-р сарын 1-нээс дотоод аудитор авч ажиллуулсан боловч дотоод аудитын ажлын тайлан хараахан гараагүй байна.

Санхүүгийн үйл ажиллагаа түүн дундаа борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг ба материаллаг нөөцийн ашиглалт, зарцуулалтад тавих хяналт сул, цаашид нягтлан бодох бүртгэлээр тавих дотоод хяналтыг сайжруулах шаардлагатай байна. Үйл ажиллагаандаа дотоод аудитын журам, хөтөлбөр төлөвлөгөө боловсруулж, гүйцэтгэх захирлаар батлуулан мөрдөж ажилладаггүй.

Байгууллагын санхүүгийн дотоод хяналтын ерөнхий орчин бүрдээгүй, үүнд удирлагын тавих хяналт сул байна.

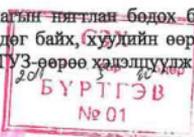
Цаашид дотоод аудит, хяналтын орчин болон үр ашигтай нягтлан бодох бүртгэлийн мэдээллийн системийг бүрдүүлж ажиллах нь зүйтэй гэсэн зөвлөмжийг байгууллагын удирдлагын анхааралд хандуулж байна.

АУДИТЫН ЯВЦАД ИЛРҮҮЛСЭН ГОЛ ЗҮЙЛС, ГАРГАСАН ШИЙДЛҮҮД

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар хөндөгдсөн гол асуудлууд, гаргасан шийдлүүдийг хураангуйлан тэмдэглэв.

Нягтлан бодох бүртгэл хөтөлмөлийн талаар

НББББичгээ байгууллагын нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн үйл ажиллагаандаа өдөр тутам дагаж мөрддөг байх, хуудайн өөрчлөлт шинэчлэлтгэй уялдаж өөрчлөлт шинэчлэлтийг бэлтгэж ТУЗ-өөрөө хяналцуулж батлуулж мөрдөж ажиллах,

НБББББичгийн мөрдөлт, хэрэгжилтэд байгууллагын гүйцэтгэх захирал хяналт тавьж ажиллах,

Дотоод хяналтын ажилтан тайлангийн хугацаанд тогтмол хяналтыг хийж ажлын тайлангаа тавьж үр дүнг хэлэлцэж хэвших.

Тус байгууллага нь үйлдвэрлэл эрхэлдэг, цаашид үйл ажиллагааныхаа цар хүрээг нэмэгдүүлж байгаа учир зардал-удирдлагын бүртгэлийн нягтлан бодогч, эдийн засагчийн орон тоог бий болгох эсэхийг анхаарч үзэх нь зүйтэй.

Мөнгөн хөрөнгийн талаар

Харилцахаас банкны мэдүүлгээр бэлэн мөнгө авсан үед касст орлого авч, бэлэн мөнгө дараа тайлангаар зарцуулсан үед кассын зарлагаар дараа тайлан үүсгэж бүртгэлд тусгаж байх, НБББББичгийг мөрдөж хэвших,

НББ-ийн хуулийн 20.1.2 /өөрийн ажил үүргийн дагуу шууд хяналт тавьдаг албан тушаалын ажлыг хавсран гүйцэтгэх/ заалт зөрчихгүй байх.

Бэлэн мөнгөний зарцуулалтыг дэмжих анхан шатны баримтын бүрдэлтийг сайжруулах,

Бэлэн мөнгөөр хувь хүмүүсээс худалдан авалт хийж байгаа болон хувийн харилцахад барааны үнийг шилжүүлсэн тохиолдолд 10%-ийн суутган татварыг тооцож тухай бүрд нь татварын албанд төлж байх нь зүйтэй.

Харилцахын гүйлгээг 1 ба 2-р гарын үсгээр баталгаажуулж зарлага гаргаж байх,

Банкнаас бэлэн мөнгө авахдаа банкны чек бичиж хэвших, энэхүү чекийн дэвтрийг ерөнхий нягтлан бодогч хадгалж, хяналт тавьж байх,

Бараа материалын бүртгэлийн талаар

Бараа материалын зарлагын гүйлгээ хийхдээ өртгийн тооцоог зөв хийж зарлага болгох, гүйлгээ гарах бүрд бараа материалын орлого зарлагыг программд шивж оруулж байх Санхүүгийн тайлан гаргахдаа бараа материалын товчоо тайлангийн үлдэгдлийг гүйлгээ балансын үлдэгдэлтэй тулган шалгах.

Хөрөнгийн тооллогыг жилд 2 удаа хийж няравын тооцоог тогтмол бодож байх.

Банкны зээлийн өглөгийн талаар

“Зоос” банкнд төлөх 1,454,249.7 мянган төгрөгийн зээлийн асуудлыг даруй шийдвэрлүүлэх хэрэгтэй.

Үйлдвэрлэлийн өртөг, зардлын талаар

Хөнгөн бетон ба шохойн чулууны хоёр үйлдвэрийн өртгийн тооцоог НББ-ийн бодлогын баримт бичгийн дагуу тооцож бичилтийг хийх.

Бүтээгдэхүүний нэр төрлөөр өртгийг тооцоолох, нэгж бүтээгдэхүүний өөрийн өртгийн судалгааг гаргаж байх

НББОУС 12-ыг хэрэгжүүлэх талаар

МУ-ын ААНБОУАТ-ын тухай хуулийн 12.1.5-д заасны дагуу үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын хугацааг хүлээн зөвшөөрч татвар ногдох орлогоос хасагдах зардалд бүртгэхээр тооцдог.

НББОУС 12 “Орлогын албан татвар” болон МУ-ийн Сангийн сайдын 2010 оны 121 тоот тушаалаар батлагдсан “Санхүүгийн тайлангийн болон Орлогын албан татварын тайлангийн зөрүүг зохицуулах журам”-ыг хэрэгжүүлэх, санхүүгийн тайлангаар илэрхийлэгдсэн татварын өмнөх ашиг, аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тайлангийн татвар ногдуулах орлогын хооронд үүсэх байнгын зөрүүгийн нөлөөг ОАТ-ын зардалд тохируулах, түр зөрүүг бүртгэх, тайлангуудын уялдааг хангах, тайлант хугацааны хойшлогдсон татварын хөрөнгө, өр төлбөрийн хэмжээг тодорхойлж байх нь зүйтэй.

Нягтлан бодох бүртгэлийн программ хангамж, мэдээллийн системийн талаар

Программ хангамжтай холбоотой асуудлуудыг программ зохиогчид хандан цаг тухай бүрд нь засаж байх

Цалингаас НДШ-ийг суутгаагүй, актын мөнгөнөөс ХХОАТ суутгасан тохиолдол гарсан байгааг цаашид давтан гаргахгүй байх.

Байгууллагын санхүү бүртгэлийн мэдээлэл нь алдагдах, үрэгдэх, устгагдах зэрэг эрсдлээс хамгаалсан бодлого боловсруулж мөрдөх нь зүйтэй.

Богино хугацаат өр төлбөрийн талаар

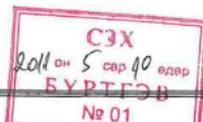
НӨАТ-ын тайланг тайлант хугацааны борлуулалттай тааруулж хийж байх. 2011 оны 2-р сарын НӨАТ-ын тайланд зөрүү тооцоог гаргаж НӨАТ-ын тайланг зөвөөр тайлагнах хэрэгтэй.

хуудас 7

"СИЛИКАТ" ХУВЬЦААТ КОМПАНИ
АУДИТ ХИЙГДСЭН САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН
 2010 оны 12-р сарын 31-ний өдөр

ҮЗҮҮЛЭЛТ		/төгрөгөөр/
А.ХӨРӨНГӨ	2009.12.31	2010.12.31
1.Эргэлтийн хөрөнгө		
Мөнгө ба түүтэй адилтгах хөрөнгө	704,970.39	4,420,066.47
Авлага	29,866,760.42	24,666,499.97
Дансны авлага	29,866,760.42	24,666,499.97
Найдваргүй авлага хасагдуулга		
Бусад авлага		
Бараа материал	610,505,234.30	873,128,900.58
Урьдчилж төлсөн зардал /тооцоо/	90,000,000.00	
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	731,076,965.11	902,215,467.02
2.Эргэлтийн бус хөрөнгө		
Үндсэн хөрөнгө	1,545,249,578.15	4,317,237,722.84
Хуримтлагдсан элэгдэл	(400,485,293.53)	(134,480,118.69)
Биет бус хөрөнгө	3,378,500.00	93,209,575.00
Хуримтлагдсан элэгдэл		(1,349,838.50)
Хөрөнгө оруулалт ба бусад хөрөнгө		
Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	1,148,142,784.62	4,274,617,340.65
НИЙТ ХӨРӨНГӨ	1,879,219,749.73	5,176,832,807.67
Б.ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨМЧ		
1.Өр төлбөр		
Дансны өглөг	149,280,418.48	286,727,241.18
Цалингийн өглөг		2,294,280.00
Орлогын татварын өглөг	221,242.00	4,571,539.89
ХХОАТ-ын өглөг	21,237,738.33	13,121,762.18
НӨАТ-ын өглөг		8,668,439.16
Бусад татварын өглөг	448,784.56	9,995,184.56
Банкны богино хугацаат зээл	1,491,526,295.89	1,454,249,668.76
Бусад өглөг	110,816,832.58	374,840,759.59
Урьдчилж орсон орлого		
Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	1,773,531,311.84	2,154,468,875.32
Урт хугацаат зээл		
Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн	-	-
Өр төлбөрийн нийт дүн	1,773,531,311.84	2,154,468,875.32

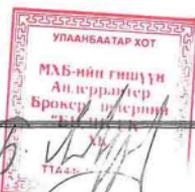
2.Эзэмшигчдийн өмч		
а.Төрийн		
б.Хувийн	17,012,600.00	17,012,600.00
Нэмж төлөгдсөн капитал		
Дахин үнэлгээний нөөц	430,305,127.50	3,595,287,761.33
Хуримтлагдсан ашиг, алдагдал	(341,629,289.61)	(589,936,428.98)
Тайлангийн үеийн	(8,533,945.65)	39,197,681.05
Өмнөх үеийн	(333,095,343.96)	(629,134,110.03)
Эзэмшигчдийн өмчийн дүн	105,688,437.89	3,022,363,932.35
ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨМЧИЙН ДҮН	1,879,219,749.73	5,176,832,807.67

Хавсаргасан тэмдэглэлүүд нь энэхүү санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

Гүйцэтгэх захирал:
 Ерөнхий нягтлан бодогч:
 Баталгаажуулсан аудитор:
 ТТЗ0727 2017.05.27

Ц. Содбилэг
Д. Уранчимэг
М. Өсөхжаргал

Ц.Содбилэг
 Д.Уранчимэг
 М.Өсөхжаргал

"СИЛИКАТ" ХУВЬЦААТ КОМПАНИ
АУДИТ ХИЙГДСЭН САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАН
 2010 оны 12-р сарын 31-ний өдөр

ҮЗҮҮЛЭЛТ	/төгрөгөөр/
ҮНДСЭН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГО	2010.12.31
Борлуулалтын орлого	1,220,652,786.93
Борлуулалтын орлогын дүн	1,220,652,786.93
Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг	999,593,349.59
Нийт ашиг /алдагдал/	221,059,437.34
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДАЛ	
Үндсэн болон нэмэгдэл цалин	19,296,515.77
Нийгмийн даатгалын шимтгэл	2,276,671.00
Засвар үйлчилгээний зардал	8,983,736.36
Ашиглалтын зардал	6,738,565.82
Түрээсийн зардал	244,000.00
Албан томиолтын зардал	1,721,000.00
Тээврийн зардал	1,000,000.00
Түүхий эд материалын зардал	1,788,230.00
Элэгдлийн зардал	18,194,442.28
Зар сурталчилгааны зардал	3,104,000.00
Шуудан, холбооны зардал	4,448,512.63
Шатахууны зардал	25,071,909.51
Найдваргүй авлагын зардал	
Шагнал урамшуулын зардал	1,322,350.00
Зээлийн хүүгийн зардал	62,240,755.03
Бусад зардал	21,075,770.00
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	177,506,458.40
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ АШИГ (АЛДАГДАЛ)	43,552,978.94
Үндсэн бус үйлдвэрлэл үйлчилгээний ашиг, алдагдал	
Торгууль, хөнгөлөлтийн ашиг, алдагдал	
Валютын ханшийн өөрчлөлтөөс үүссэн ашиг, алдагдал	
Үндсэн бус үйл ажиллагааны ашиг (алд)-ын дүн	-
Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)	43,552,978.94
Орлогын татварын зардал	4,355,297.89
Татварын дараах цэвэр ашиг (алдагдал)	39,197,681.05
Цөөнхөд ноогдох хувь	
Онцгой шинжтэй зүйлс	
Тайлант үеийн цэвэр ашиг алдагдал	39,197,681.05

Хавсаргасан тэмдэглэлүүд нь энэхүү санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

Гүйцэтгэх захирал:
 Ерөнхий нягтлан бодогч:
 Баталгаажуулсан аудитор:

хуудас 10

"СИЛИКАТ" ХУВЬЦААГ КОМПАНИ
АУДИТ ХИЙГДСЭН ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛГИЙН ТАЙЛАН

2010 оны 12-р сарын 31-ний өдөр

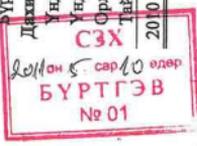
Хүчээгдэл	Хувьцааг капитал	Дахин үнэлгээний ноёд	Хуримтлагдсан ашиг (алдагдал)	Нийт дүн
2009 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	17,012,600.00	430,305,127.50	(341,629,289.61)	105,688,437.89
Бүртгэлийн болдогын өөрчлөлт			(287,504,820.42)	(287,504,820.42)
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	17,012,600.00	430,305,127.50	(629,134,110.03)	(181,816,382.53)
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт		3,164,982,633.83		3,164,982,633.83
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт				
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				
Тайланг үеийн үр дүн				
2010 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	17,012,600.00	3,595,287,761.33	(589,936,428.98)	3,022,363,932.35

Хавсаргасан тэмдэглэлүүд нь энэхүү санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

Гүйцэтгэх захирал:
Ерөнхий нягтлан бодогч:
Баталгаажуулсан Аудитор:

Ц.Содбилэг
Д.Уранчимэг
М.Өсөхжаргал

ТТЭ 4467-2-20524-2

"СИЛИКАТ" ХУВЬЦААТ КОМПАНИ
АУДИТ ХИЙГДСЭН МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

2010 оны 12-р сарын 31-ний өдөр

ҮЗҮҮЛЭЛТ	/төгрөгөөр/
ҮНДСЭН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	2010.12.31
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн орлого	1,244,129,400.28
Борлуулалт болон худалдан авагчаас орсон мөнгө	1,242,859,400.28
Туслах үйл ажиллагаанаас орсон мөнгө	
Даатгалын нөхвөрөөс хүлээн авсан мөнгө	
Бусад мөнгөн гүйлгээ	1,270,000.00
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн зарлага	1,138,814,304.20
Ажиллагсадад олгосон мөнгө	19,950,527.98
Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн мөнгө	14,897,854.54
Түүхий эд материал худалдан авахад төлсөн мөнгө	56,583,011.00
Ашиглалтын зардалд төлсөн мөнгө	141,900.00
Түлш шатахуун, тээврийн хөлс төлсөн мөнгө	1,031,000.00
Бэлтгэн нийлүүлэгчдэд төлсөн мөнгө	1,039,885,860.68
Төлсөн хүү	
Төлсөн орлогын татвар	5,000.00
Даатгалын төлбөрт төлсөн мөнгө	2,100,000.00
Бусад	4,219,150.00
Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	105,315,096.08
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	
Худалдсан урт хугацаат хөрөнгийн орлого	
Худалдаж авсан урт хугацаат хөрөнгө	101,600,000.00
Худалдсан хөрөнгө оруулалтын орлого	
Худалдаж авсан хөрөнгө оруулалт	
Хүлээн авсан хүү, ногдол ашиг	
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ	101,600,000.00
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	
Гаргасан хувьцаа	
Банкнаас авсан зээл	
Зээлийн төлөлт	
Мөнгөөр төлсөн ногдол ашиг	
Хүү ба урамшууллын орлого	
Валютын ханшны зөрүү	
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ	
Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	3,715,096.08
<i>Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл</i>	<i>704,970.39</i>
<i>Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл</i>	<i>4,420,066.47</i>

Хавсаргасан тэмдэглэлүүд нь энэхүү санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

Гүйцэтгэх захирал
Брөнхий нягтлан бодогч:
Баталгаажуулсан аудитор:

СЭХ
2011 он 5 сар 30 өдөр
БҮҮЭГЭВ
№ 01

УЛААНБААТАР ХОТ
МХБ-ийн гшшүүн
Аудиторын
Бронхын 10/10-ийн
"Д" Урвачимэг
М.Өсөхжаргал
ТТ4487 2524

Хуудас 12

АУДИТОРЫН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

1. “СИЛИКАТ” ХК-ИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Анх 1966 онд Бүгд Найрамдах Польш улсын техник эдийн засгийн тусламжтайгаар байгуулагдан шохой ба цагаан тоосгоны үйлдвэр нэртэйгээр ашиглалтанд орж жилдээ 22 мянган тн 60-70 хувийн идэвхжилтэй шохой, 29 сая ширхэг 75-150 маркийн силикат тоосго үйлдвэрлэн гаргаж эхэлсэн бөгөөд 1992 оныг хүртэл тогтвортой ажиллаж байх үедээ 900 гаруй сая ширхэг силикат тоосго, 450 мянган тн шохой үйлдвэрлэж, дотоодын ханын материалын хэрэгцээний 25 хувийг дангаар хангахын зэрэгцээ тухайн үеийн ЗХУ-д бүтээгдэхүүнээ экспортолж байв.

2006 оноос өөрийн түүхий эд, техник, тоног төхөөрөмжийн хүчин чадал, бааз суурин дээрээ тулгуурлан хөнгөн бетоны үйлдвэрийг нэмж ашиглалтанд оруулснаар тус компани цаашдын үйл ажиллагаагаа шинэ патанд гаргасан байна. Өдөрт 180 м.куб хөнгөн бетон үйлдвэрлэж байна. Мөн түүнчлэн өөрийн техник, технологидоо зарим шинэчлэлийг хийснээр 2008 оны 12-р сараас эхлэн 80-с дээш хувийн өндөр идэвхжил бүхий сайн чанарын шохойг үйлдвэрлэлийн түвшинд боловсруулан гаргаж байна. Өндөр идэвхжил бүхий шохой нь барилгын материал үйлдвэрлэгчдийн түүхий эд болохоос гадна алт, үнэт металл олборлох үйлдвэрүүдийн хэрэгцээг бүтээгдэхүүн юм. Цаашид хоногт 250 м.куб хөнгөн бетон, 400 тн шохой үйлдвэрлэн гаргахаар төлөвлөж, өөрийн хүчин чадлаа нэмэгдүүлэхээр ажиллаж байна.

Шохой болон хөнгөн бетоны гол түүхий эд болох элсний орд нь үйлдвэрээсээ 9 км зайтай оршдог бол шохойн чулууны орд нь мөн үйлдвэрээсээ 5.4 км-т оршдог бөгөөд компаний өөрийн хөрөнгө юм.

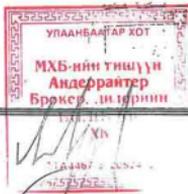
“Силикат” ХК нь бодлого төлөвлөлт, санхүү аж ахуй, хөнгөн бетоны үйлдвэр, шохой боловсруулах үйлдвэр, механик цех, цахилгаан сантехник, чанарын хяналтын хэсэг гэсэн үйл ажиллагааны хэсгүүдтэйгээр үйл ажиллагаа явуулж байна.

Хаяг нь : Монгол улс, Дархан хот, Үйлдвэрийн дүүрэг

“Силикат” компанийн байр

2. АУДИТ ХИЙСЭН ҮНДЭСЛЭЛ

“Сүлд-Аудит” ХХК ба “Силикат” ХК-ийн хооронд 2011 оны 02 сарын 17-нд 19 тоот “Аудитын ажил гүйцэтгэх гэрээ”-ний дагуу бид танай компанийн 2010 оны санхүүгийн тайланд аудитын шалгалт хийлээ. Бидний аудитын зорилго нь “Силикат” ХК-ий 2010 оны 12 сарын 31-нээрх санхүүгийн тайлан Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт ба Монгол улсын холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу үнэн зөв бэлтгэгдсэн гэдгийг батлахад оршино. Бид аудитаа Аудитын Олон Улсын Стандартын дагуу явуулсан бөгөөд аудитын ажлын баримтууддаа үндэслэн дүгнэлт гаргасан болно.

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН БЭЛТГЭСЭН ТУХАЙ

“Силикат” ХК-ний санхүүгийн тайлан нь Монгол улсын нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт (СТОУС)-д нийцүүлж гарган Сангийн сайдын 2004 оны 248 тоот тушаалаар батлагдсан заавар журам маягтын дагуу бэлтгэгдсэн байна. Санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ түүхэн өртгийн, орлогод тооцоололтын, орлого зардал зохицох, тасралтгүй байх, нэмэлт тодруулгын гэсэн үндсэн зарчмуудыг баримталдаг.

Компани нягтлан бодох бүртгэлээ Сангийн сайдын 2000 оны 116 тоот тушаалаарх “Аж ахуйн нэгж байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу нягтлан бодох бүртгэлийн “Диамонд 5.0” программыг ашиглан аккруэль сууриар хөтөлдөг. Нягтлан бодох бүртгэлийн үзүүлэлтүүдийг Монгол улсын мөнгөн тэмдэгт төгрөг, мөнгөөр илэрхийлсэн.

4. НИЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН ГОЛ БОДЛОГУУД

А.Санхүүгийн тайлан бэлтгэсэн байдал

Санхүүгийн тайлангууд нь Үлдэгдлийн тэнцэл, Орлого үр дүнгийн тайлан, Өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, Мөнгөн гүйлгээний тайлан, санхүүгийн тайлангийн тодруулгаас бүрдэж байна.

Б.Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Компани мөнгөн хөрөнгөө *Касс дахь бэлэн мөнгө* (төгрөг) ба *Банкны харилцах данс* (төгрөг) гэж ангилан бүртгэдэг.

Мөнгөн хөрөнгийг нэрлэсэн үнээр нь бүртгэлд тусгадаг.

Гадаад валютаар хийгдсэн гүйлгээг тухайн үеийн Монголбанкны албан ханшаар төгрөгт шилжүүлэн бүртгэдэг. Гадаад валютын дансдын үлдэгдлийг тайлант жилийн эцэс дэх тухайн валютын хаалтын ханшаар тайлагнасан. Албан ханш ба гүйлгээний ханшны зөрүүг “*Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз (гарз)*” дансанд бүртгэж орлого үр дүнгийн тайланд үйл ажиллагааны бус олз (гарз)-аар тайлагнадаг.

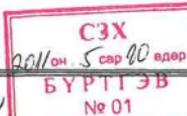
В.Авллага

Авлалгыг үүссэн үед нь харилцагч байгууллага болон хувь хүнээр ангилан нэрлэсэн үнээр нь дансанд тусгадаг. Найдваргүй авлагын нөөц байгуулдаггүй. Дараа тайлангаар олгосон мөнгийг авлагаар бүртгэж байна.

Г.Бараа материал

Бараа материалыг өртгөөр нь бүртгэдэг ба бараа материалын өртгийг дундаж өртгийн аргаар тооцдог.

Түүхий эд материал, дуусаагүй үйлдвэрлэл, бэлэн бүтээгдэхүүн, сэлбэг хэрэгсэл санхүүгийн тайланд үлдэгдэлтэй тайлагнагдсан байна.

Д. Урьдчилж төлсөн зардал, тооцоо

Урьдчилж төлсөн тооцоонд оны эхэнд шохойн чулууны ордыг ашиглах лицензийн төлбөрийг бүртгэсэн байсныг тайлант онд биет бус хөрөнгөнд шилжүүлж бүртгэсэн байна.

Материал татан авалт гэсэн 1803 данс нээж гаднаас худалдан бараа материалыг бүртгэсэн байна.

Е. Үндсэн хөрөнгө ба түүний элэгдэл

Үндсэн хөрөнгийг анхны худалдан авалтын өртгөөр нь бүртгэдэг. Үндсэн хөрөнгийн анхны өртөг нь түүнийг худалдаж авсан үнэ, олж бэлтгэхтэй холбоотой зардлууд болон ашиглалтын явцад капиталжих зардлаас бүрдэнэ. Компани татварын зорилгоор:

Барилга байгууламжийг	60 жил
Машин тоног төхөөрөмжийг	10 жил
Тавилга эд хогшил, бусад хөрөнгийг	10 жил
Компьютер ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийг	5 жил

ашиглахаар бодож элэгдлийг хөрөнгийн ашиглалтын хугацаанд нь шулуун шугамын аргыг ашиглан тооцоолсон байна.

Ё. Биет бус хөрөнгө

Биет бус хөрөнгийг анхны өртгөөр бүртгэнэ. Биет бус хөрөнгийн ашиглалтын хугацааг хөрөнгийн онцлог шинж чанарыг харгалзан тодорхойлох ба шулуун шугамын аргаар элэгдүүлдэг.

Ж. Өр төлбөр

Өр төлбөр нь өнгөрсөн үйл явдлын үр дүнд бусдын өмнө хүлээсэн үүрэг хариуцлага бөгөөд ирээдүйд төлөх бодит өртгөөрөө бүртгэлд тусгагддаг. Компани нь урт хугацааны өрөөр санхүүжиж үйл ажиллагаагаа явуулдаг. Өр, төлбөрийн үлдэгдлийг тооцоо нийлж, тулган баталгаажуулсан байна.

З. Татвар тооцолт

Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар - Монгол улсын "Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хууль"-ийн дагуу аж ахуйн нэгж байгууллагууд 3 тэрбум хүртэл төгрөгийн татвар ногдуулах орлогод 10% иар, 3 тэрбум төгрөгөөс дээш орлогод 25%-иар аж ахуйн орлогын албан татвар тооцож төлөх шатлалын дагуу одоо 10%-иар татварт тайлагнаж байгаа.

Хувь хүний орлогын албан татвар- Монгол улсын "Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хууль"-иар ажилтнуудын цалингаас 10 %-иар татвар суутган авч төлдөг.

Нийгмийн даатгал- Монгол улсын "Нийгмийн даатгалын тухай хууль"-ийн дагуу ажиллагчдад олгохоор тооцсон цалингаас 10%, байгууллага ажилчдад 12%-иар, нийт 22%-иар нийгмийн даатгалын шимтгэл төлдөг.

Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар - Монгол улсын "Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хууль"-ийн дагуу компани импортолсон буюу экспортолсон бараа юмуу борлуулалтын орлого 10,0 сая төгрөгт хүрсэн өдөр нэмэгдсэн өртгийн албан татвар төлөгчөөр бүртгүүлнэ. Нэмэгдсэн өртгийн албан татварыг борлуулалтын орлогын дүнгээс 10 %-иар тооцдог.

Борлуулалтын орлогоосоо НӨАТ төлөхөөс гадна худалдан авсан бараа үйлчилгээндээ төлсөн НӨАТатвараа төлөх татвараасаа суутган тооцдог. НӨАТ-ын тайлангаа сараар тайлагнаж татварын албатай тооцоогоо хийж байна.

Авто тээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар – Монгол улсын "Албан татварын тухай хууль"-ийн дагуу, Маягт ХТТ-04-ээр тайлагнадаг. дагуу татварт тайлагнадаг.

Үйл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар – Маягт ТТ-23-аар холбогдох хуулийн дагуу татварт тайлагнадаг.

И.Орлого тооцолт

Барааг борлуулсан, орлогыг үнэн зөв тодорхойлох боломжтой болсон үед орлогоор хүлээн зөвшөөрнө. Үндсэн ба үндсэн бус үйл ажиллагааны орлогыг аккруэль сууриар бүртгэнэ.

Й.Эзэмшигчдийн өмч:

Эзэмшигчдийн өмч нь хувьцаат капитал, дахин үнэлээний нэмэгдэл, хуримтлагдсан үр дүнгээс бүрдэнэ. Хувьцаат капитал тус бүр нь 100 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй 170126 ширхэг энгийн хувьцаа байна. Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлээний нэмэгдэл болон хуримтлагдсан үр дүн гэсэн дансдууд нь санхүүгийн тайланд анхны буюу түүхэн ханшаар тайлагнагдсан байна.

К.Өртөг, Зардал

Үндсэн болон үндсэн бус үйл ажиллагаатай холбогдон гарсан бүх зардлыг орлого, үр дүнгийн тайланд тусгадаг бөгөөд эдгээр зардлыг аккруэль сууриар бүртгэдэг.

1. МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ

2010 оны 12-р сарын 31-ний байдлаар компаний мөнгөн хөрөнгө дараахь байдалтай байна.

Үзүүлэлт	Өмнөх оны эцсийн үлдэгдэл	Тайлант оны эцсийн үлдэгдэл	Бөрчлөлт	
			дүн	хувь
Касс дахь бэлэн мөнгө /төгрөг/	632,623.55	973,902.55	341,279.00	53.9
Бэлэн мөнгөний дүн	632,623.55	973,902.55	341,279.00	53.9
Харилцах / Хаан банк төгрөг/	15,049.02	3,344,016.10	3,328,967.08	22120.8
Харилцах / ХХБанк төгрөг/	32,397.82	77,247.82	44,850.00	138.4
Харилцах / Төрийн банк төгрөг/	24,900.00	24,900.00	0.0	0.0
Бэлэн бус мөнгөний дүн	72,346.84	3,446,163.92	3,373,817.08	4663.4
Нийт мөнгөн хөрөнгийн дүн	704,970.39	4,420,066.47	3,715,096.08	527.0

Мөнгөн хөрөнгийн нийт үлдэгдэл өмнөх оны үлдэгдлээс 3,715,096.08 төгрөгөөр буюу 527 хувиар өссөн байна. Харилцах дансны үлдэгдэл нийт мөнгөн хөрөнгийн 78 хувийг, касс дахь мөнгөн хөрөнгө 22 хувийг эзэлж байна. Бэлэн мөнгө болон харилцах дансны үлдэгдлийг тулган баталгаажуулахад үлдэгдэл таарч байна.

Бүртгэв
№ 01

2. БОГИНО ХУГАЦААТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ

Тайлант онд тус байгууллага нь богино хугацаат хөрөнгө оруулалтын талаар бүртгэлд хараахан бүртгээгүй байгаа тул энэ талаар мэдээлэл байсангүй.

УЛААНБААТАР ХОТ
МҮБ-ийн гишүүн
Ан керрантер
Брокер, интэрн
"БН.Ш.К.К"
МА
УТГАА 07/2052482

3. АВЛАГА

а. Авлагын үлдэгдэл - нэр төрлөрөө

Үзүүлэлт	Өмнөх оны эцсийн үлдэгдэл	Тайланг оны эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт		/төгрөгөөр/
			дүн	хувь	
1. Компани хоорондын авлага					
Анун ХХК	6,320,110.02		(6,320,110.02)		(100.00)
Азийн говь ХХК	332,676.00		(332,676.00)		(100.00)
Тэгэм блок ХХК	(696,000.00)		696,000.00		(100.00)
Бороо гуулд ХХК	1,808,661.99	133,748.88		(1,674,913.11)	(92.61)
ИННОВА ХХК	1,702,579.93	1,702,579.93		-	-
Төмөрлөгийн үйлдвэр	797,842.84	2,470,296.50		1,672,453.66	209.62
Орхон ХХК	2,170,460.00		(2,170,460.00)		(100.00)
Тайтам Алтай ХХК	6,784,194.00		(6,784,194.00)		(100.00)
Шинэ Очир ХХК	1,669,032.90			-	-
Асар Эргее ХХК	15,453,228.00		(15,453,228.00)		(100.00)
Яармаг	(499.99)			499.99	(100.00)
Эко консстракшин	-	18,566,794.52		18,566,794.52	-
Бүлгийн дүн	36,342,285.69	22,873,419.83		(11,799,832.96)	(32.47)
2. Дансны авлага					
Бүлгийн дүн	-	-		-	-
3. Хувь хүмүүсээс авах авлага					
Улаанбаатар	-	2,583,080.00		2,583,080.00	-
Бүлгийн дүн		2,583,080.00		2,583,080.00	
4. Ажиллагсаас авах авлага					
Авгө мсханзмын хэсэгт	(18,791.05)			18,791.05	(100.00)
Авгөклавын хэсэг	(7,500.00)	-		7,500.00	(100.00)
Бусад ажиллагсад	23,270.00	-		(23,270.00)	(100.00)

ТТ4497-2052482
 2024.08.27
 Сүлд-Аудит ХХК

БҮРТГЭВ
 № 01

ТТ4497-2052482
 2024.08.27
 Сүлд-Аудит ХХК

Сүлд-Аудит ХХК
 Улаанбаатар
 Төгрөг

940

Ажлаас гарсан хэсэг	2,082.00	-	(2,082.00)	(100.00)
Ажилын хэсэг	(12,449.00)	-	12,449.00	(100.00)
Захиргаа аж ахуйн хэсэг	2,337,590.72	1,157,232.85	(1,180,357.87)	(50.49)
Зутангийн хэсэг	839,310.00	1,027,077.88	187,767.88	22.37
ИГА	11,700.00	-	(11,700.00)	(100.00)
Механик хэсэг	27,166.00	-	(27,166.00)	(100.00)
Тээврийн хэсэг	(9,691.00)	-	9,691.00	(100.00)
Харуулын хэсэг	(13,000.00)	-	13,000.00	(100.00)
Цахилгааны хэсэг	(9,500.00)	-	9,500.00	(100.00)
Чанарын хэсэг	86,455.00	-	(86,455.00)	(100.00)
Шохойн хэсэг	(22,525.00)	-	22,525.00	(100.00)
Бүтцийн дүн	3,234,117.67	2,184,310.73	(1,049,806.94)	(32.46)
Төгрөгийн авлага / Газрын төлбөр/		1,125,400.00	1,125,400.00	100.00
Нийт дүн	39,576,213.36	28,766,210.56	(11,391,769.90)	(25.94)

Нийт харилцагч байгууллагаас авах авлага болох 22,873.4 мянган төгрөгийн авлагаас ИННОВА ХХК-аас авах 1,702.6 мянган төгрөгийн авлага нь шохойны үлэрхлээс шалтгаалж маргаантай байгаа учраас төлөгдөөгүй байгаа. Үлдэгдэл 21,170.8 мянган төгрөг нь хуучиндаа төлөгдөх боломжтой байгаа авлагууд байна. Харилцагч байгууллагуудаас авах авлага 21,037.1 мянган төгрөгийн авлага нь тооцоо нийлсэн актаар баталгаажсан байна. Бороо гуулд ХХК-аас авах 133.8 мянган төгрөгийн авлага нь 2010 оны 12-р сарын 31-ээр тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуу байгаа боловч 2011 оны 1-р сард худалдан авсан шохойны тооцоотой хамт төлбөр нь хийгдэж тооцоо хаалдсан байна. ИРЭ ХХК-д өгөх өглөг 4,099.7 мянган төгрөг нь авлагын дансанд хасах үлдэгдэлтэй тусгалдсан байгаа өгөлгийн дансанд шилжүүлж тодруулаа хийсэн болно. Хувь хүмүүсээс авах авлага нь төлөгдөх найдвартай авлага байна. Ажилчдаас авах авлага 2,184.3 мянган төгрөг нь ажилчдын цалингийн урьдчилгаа төлөгдөж байгаа авлагууд байна.

БҮРТГЭВ
№ 01

УЛААНБААТАР ХОТ
МАН-ын гишүүн
Ан керриентер
Брокер итерини
"БН.ИНСЕК"
АК
ТТ44477-2052462/

4. БАРАА МАТЕРИАЛ

БМ-ын төрөл	Өмнөх оны эцсийн үлдэгдэл	Тайлант оны эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт		Хувь
			Дүн		
Түүхий эд материал	91,450,476.91	351,868,581.17	260,418,104.26		284.76
Дуусаагүй үйлдвэрлэл	176,128,614.28	185,129,610.76	9,000,996.48		5.11
Бэлэн бүтээгдэхүүн	265,376,219.71	155,639,210.83	(109,737,008.88)		(41.35)
Шатах тослох материал	104,025.34		(104,025.34)		(100.00)
Сэлбэг хэрэгсэл	48,697,974.51	180,491,497.82	131,793,523.31		270.63
Хангамжийн материал	28,747,923.55		(28,747,923.55)		(100.00)
Бараа материалын дүн	610,505,234.30	873,128,900.58	262,623,666.28		43.02

Сүлд-Аудит ХХК
 ТТЭ-4467-2052482
 2018.05.10

2018.05.10 өдөр
БҮРТГЭВ
 № 01

Түүхий эд материалын дансанд шохой, хөнгөн бетоны үйлдвэрт хэрэглэгдэх түүхий эд материалуудыг бүртгэж байна. Дуусаагүй үйлдвэрлэлийн дансанд байгаа үлдэгдэл нь үйлдвэрийн шат дамжлагд боловсруулагдаж байгаа бүтээгдэхүүн байна. Бэлэн бүтээгдэхүүний үлдэгдэл 155,639.2 мянган төгрөг байна. Бэлэн бүтээгдэхүүний дансанд шохой болон хөнгөн бетон нэг дансанд бүртгэлтэй байна. 2011 оны 1-р улирлаас хоёр бүтээгдэхүүнийг салгаж тус бүрд нь данс нээж хөтөлж байх хэрэгтэй. Сэлбэг хэрэгсэл дансны үлдэгдлийг тооллого хийж үлдэгдлийг баталгаажуулсан байна.

5. УРЬ ДҮНДЛГЭЭ ТӨЛБӨРҮҮД

Үзүүлэлт	Өмнөх оны эцсийн үлдэгдэл	Тайлант оны эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт		Хувь
			Дүн		
Урьдчилж төлсөн тооцоо	90,000,000.00		(90,000,000.00)		(100.0)
Нийт дүн	90,000,000.00		(90,000,000.00)		(100.0)

Урьдчилж төлсөн тооцоонд бүртгэлтэй байсан 90,000.0 мянган төгрөгийн шохойн чулууны орлыг ашиглах лицензийн төлбөрийг тайлант онд Биет бус хөрөнгөөр бүртгэж залруулга хийсэн байна.

Сүлд-Аудит ХХК
 ТТЭ-4467-2052482
 2018.05.10

6. ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГӨ

а. Үндсэн хөрөнгө (бнг хөрөнгө):

Үндсэн хөрөнгийн төрөл	Өмнөх оны эцсийн үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	Тайлант оны эцсийн үлдэгдэл	/төгрөгөөр/
Барилга байгууламж	407,466,611.43	2,393,509,066.67	-	2,863,975,678.10	
Тонго төхөөрөмж	856,929,336.27	326,523,741.45	-	1,183,453,077.72	
Тавилга эд хогшил	36,618,481.45	-	5,030,530.29	31,587,951.16	
Компьютер хэрэгсэл	22,855,149.00	-	15,863,382.97	6,991,766.03	
Тээврийн хэрэгсэл	158,380,000.00	72,849,249.83	-	231,229,249.83	
Нийт хөрөнгийн дүн	1,545,249,578.15	2,792,882,057.95	20,893,913.26	4,317,237,722.84	

Тайлант онд уур үүсгэгч 2 ширхэгийг 101,600.0 мянган төгрөгөөр худалдан авч тоног төхөөрөмжинд орлого авсан байна. Үндсэн хөрөнгөө 2010 оны 6-р сарын 30-ний байдлаар дахин үнэлгээ хийлгэж 2010 оны 3-р улирлын санхүүгийн тайланд үндсэн хөрөнгийн анхны өртгийг дахин үнэлэх аргаар тусгасан байна. Дахин СЗХорооноос өгсөн зөвлөмжийн дагуу дансны үнийг дахин үнэлэх аргаар санхүүгийн тайланд үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээг тусгасан байна. Үүнтэй холбоотой үндсэн хөрөнгийн нэмэгдсэн, хасагдсан хөдөлгөөн харгалж байна.

б. Хураамтлагдсан элэгдэл

Үндсэн хөрөнгийн төрөл	Өмнөх оны эцсийн үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	Тайлант оны эцсийн үлдэгдэл	/төгрөгөөр/
Барилга байгууламж	206,897,128.01	93,859,524.13	235,820,256.99	46,711,657.39	
Тонго төхөөрөмж	115,149,985.18	111,538,138.28	164,370,946.48	68,168,627.01	
Тавилга эд хогшил	7,092,066.84	4,735,039.84	19,243,268.05	2,404,293.03	
Компьютер хэрэгсэл	15,444,015.89	9,018,312.27	18,081,577.78	5,392,188.40	
Тээврийн хэрэгсэл	55,902,097.61	20,468,186.20	68,108,326.26	11,803,352.86	
Нийт элэгдлийн дүн	400,485,293.53	239,619,200.72	505,624,375.56	134,480,118.69	

Тайлант оны хугацаанд 3Г-ын 2005 оны 233 тоот тогтоолоор ашиглалтын хугацааг барьтлан элэгдэл байгуулсан байна.

БҮРТГЭВ
№ 01

ТАЛААР ХОТ
ГАНШИҮҮН
ГАНТЕР
ИНТЕРНИ
НСЕК

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасардсан	Эцсийн үлдэгдэл
Программ хангамж	3,378,500.00		168,925.00	3,209,575.00
Лиценз				90,000,000.00
Биет бус хөрөнгийн дүн	3,378,500.00	(206,088.50)	168,925.00	93,209,575.00
Хасагдуулга (программ хангамж)				(206,088.50)
Хасагдуулга (лиценз)		(1,143,750.00)		(1,143,750.00)
Хасагдуулгын дүн		(1,349,838.50)		(1,349,838.50)
Цэвэр дүн				91,859,736.50

Биет бус хөрөнгөөр бүртгэлтэй байгаа хөрөнгө нь санхүүгийн программ хангамжийн "Интерактив Би Ай" ХХК-иас 2008 оны жилийн эцсээр авсан санхүү нягтлан бодох бүртгэлийн "Диамонд 5.0" программ хангамж болно. Санхүүгийн программ хангамжид байгуулсан хуримтлагдсан эзлэгдэл 168,9 мянган төгрөгийг хаасан байна. Урьдчилж төлсөн тооцонд бүртгэлтэй байсан 90,000.0 мянган төгрөгийн шохойн чулууны ордыг ашиглах лицензийн төлбөрийг тайлант онд биет бус хөрөнгөөр бүртгэсэн.

7-а. БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР :

БХӨглөг	Тайлант оны эхний үлдэгдэл	Тайлант оны эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт	
			Дүн	Хувь
Д. Дансны өглөг	1,050,047.00	-	(1,050,047.00)	(100.0)
Эко констракшн ХХК	2,864,100.00	2,864,100.00	-	-
Ганьз-ХХК	-	1,812,393.80	1,812,393.80	100.0
Нэхий ХК	26,108,376.68	33,496,252.24	7,387,875.56	28.3
ЦТСүлжээ ХК	3,741,683.00	10,831,641.00	7,089,958.00	189.5
Халборын гэгээр	16,072.65	111,607.85	95,535.20	594.4
Урсунгийн гэгээр	638,680.11	862,900.00	224,219.89	35.1
Төгрөчийнбүтэ ХХК	-	81,760,000.00	81,760,000.00	100.0
Шовжор-сексборити ХХК	-	2,048,000.00	2,048,000.00	100.0

/төгрөгөөр/

TT30727 Δ 2650403

СЗХ
БҮРТГЭЛ
№ 01

ДДСүлжээ ХК
ТН4467 Δ 2052482

Мобиком ХХК	730,822.01	741,146.00	10,323.99	1.4
Сүлд аудит ХХК	-	1,680,800.00	1,680,800.00	100.0
Бүлгийн дүн	35,149,781.45	136,208,840.89	101,059,059.44	287.5
2. Компания хоорондын өглөг				
Эрэл ХК	902,000.00	-	(902,000.00)	(100.0)
Шарын гол ХК	1,212,090.00	-	(1,212,090.00)	(100.0)
УБ банк	-	5,313,200.00	5,313,200.00	100.0
Ирээ ХХК	9,061,388.00	4,099,710.59	(4,961,677.41)	(54.8)
Төмөр зам	100.00	-	(100.00)	(100.0)
Улиастай тэмүүлэн ол ХХК	-	0.50	0.50	-
Гандирс ХХК	-	96,000.00	96,000.00	100.0
СИ БИ ЗИ ХХК	-	22,330.66	22,330.66	100.0
ЖЭС-ТН ХХК	-	18,550,000.00	18,550,000.00	100.0
Бүлгийн дүн	11,175,578.00	28,081,241.75	16,905,663.75	151.3
3. Хувь хүмүүст өгөх өглөг				
Батсүрэн	37,134,337.92	2,830,051.87	(34,304,286.05)	(92.4)
Энхцэрэг	298,050.00	-	(298,050.00)	(100.0)
Бадаржав	8,639,577.00	-	(8,639,577.00)	(100.0)
Эрдэнэбат	-	-0.18	-	-
Мөнхтэлэг	4,180,000.00	4,180,000.00	-	-
Байгальма	500,000.00	500,000.00	-	-
Энхболд Д	45,739.36	45,739.36	-	-
Сүргэлэн Ц	-	24,100,000.00	24,100,000.00	100.0
Завра	-	4,000,000.00	4,000,000.00	100.0
Бадан Пуйдар	-	31,000,000.00	31,000,000.00	100.0
Бадаржав Н	617,000.00	825,500.00	208,500.00	33.8
Бүлгийн дүн	51,414,704.28	67,481,291.05	16,066,586.77	31.2
Саликат	1,731,445.35	-	(1,731,445.35)	(100.0)

Handwritten signature and stamp: ТТ29727 20250419

Red stamp: Сүлд-Аудит ХХК, Улаанбаатар, 20250419

Red stamp: ТТ44467 20250419, Сүлд-Аудит ХХК, Улаанбаатар, 20250419

Цалингийн өглөг	-	2,294,280.00	2,294,280.00	100.0
Хуримтлалын өглөг	2,178,664.64	1,965,404.00	(213,260.64)	9.8
СЭ хяндаа согоо	3,133,368.00	3,531,908.00	398,540.00	12.7
Тэгш Сайхан Хүсэл ХХК		1.32	1.32	100.0
Зоос банк	-	264,023,927.00	264,023,927.00	100.0
Бүлгийн дүн	7,043,477.99	271,815,520.32	297,758,225.60	16.6
4. Бусад өглөг				
Содбилэг. Ц	53,558,264.76		-	-
Содбилэг. Ц	110,816,832.59	110,816,832.59	-	-
Бүлгийн дүн	164,375,097.35	164,375,097.35	-	-
5. Татвар, нийгмийн даатгалын тооцоо				
Орлогын татварын өглөг	221,242.00	4,571,539.89	4,350,297.89	1,181.91
ХХХАТ-ын татварын өглөг	21,237,738.33	13,121,762.18	(8,115,976.15)	(38.21)
НӨАТ-ын татварын өглөг	-0.01	8,668,439.16	8,668,439.16	100.0
Бусад татварын өглөг	448,784.56	9,995,184.56	9,546,400.00	21.3
ЭМНДШ-н өглөг	-	-	-	-
Бүлгийн дүн	21,907,764.88	36,356,925.79	14,449,160.90	66.0
Өр төлбөрийн дүн	291,066,403.95	704,318,917.15	413,252,513.20	142.0

БҮРТГЭВ
№ 01

Хариуцагч байгууллагуудаар үүсэх өгөлгийн тоолоог дансны өгөлг болон компани хоорондын тоолоог гэсэн хоёр дансаар бүртгэлгүйгээр байгууллага хоорондын тооцооны дансанд бүртгэвэл тохиромжтой байна. Зоос банкны хүүгийн өгөлг 264,023.9 мянган төгрөг өгөлгийн тооцоонд тусгагдсан байна. 1 сая төгрөгөөс дээш өгөлгийн үлдэгдэлийн тооцоотой "Дархан Дулааны Сүлжээ" ХХК, "Тал" ХХК, "Дархан Сэлэнгийн цахилгаан гүзээх сүлжээ" ХК, Шонхор секьюрити ХХК, Нэхий ХК зэрэг 5 харилцагчид өгөх өгөлг тооцоо нийдсэн актаар баталгаажиж, байгууллагын бүртгэл дэхь дүнгэй тохирч байна. Ц.Содбилэг захиралд өгөх өгөлгийн үлдэгдлийг баталгаажуулсан байна. Татварт өгөх өгөлгийн тооцоо татварын жилийн эцсийн тайлангаар баталгаажсан үлдэгдэл дүн нь харилцан байна. Харин НӨАТ-ын татварын тайлангаа зөрүүтэй тайлагнаснаас 7,801.6 мянган төгрөгөөр алдаатай тайлагнасан байна

7. БОГИНО ХУГАЦААТ БАНКНЫ ЗЭЭЛ

БХЗЭЭЛ	Тайлант оны эхний үлдэгдэл		Тайлант оны эцсийн үлдэгдэл		Өөрчлөлт		/өгсгөөр/ Хувь
	1,491,526,295.89	1,491,526,295.89	1,454,249,668.76	1,454,249,668.76	Дүн		
Богино хугацаат зээл	1,491,526,295.89	1,491,526,295.89	1,454,249,668.76	1,454,249,668.76	(37,276,627.13)		(2.5)
Өр төлбөрийн дүн	1,491,526,295.89	1,491,526,295.89	1,454,249,668.76	1,454,249,668.76	(37,276,627.13)		(2.5)

Зээлийн өрийн талаар банкнаас тодруулахад 1,454,249.7 мянган төгрөг байна. Зоос банкнаас авсан зээл болон зээлийн хүүгийн төлөлт шийдвэрлэгдээгүй шүүхийн шатанд байна.

8. УРТ ХУГАЦААТ ӨГЛӨГ

Тайлант онд тус байгууллага нь урт хугацаат өглөгийн талаар бүртгээд хараахан бүртгээгүй байгаа тул энэ талаар мэдээлэл байсангүй.

9. ЭЗЭМШИГЧИДИЙН ӨМЧ

Үзүүлэлт	Хувьцаат капитал	Дахин үнэлгээний өөрчлөлт	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт
Тайлант оны эхний үлдэгдэл	17,012,600.00	430,305,127.50	(341,675,028.97)	105,642,698.53
Бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			(287,459,081.06)	(287,459,081.06)
Залуулсан үлдэгдэл	17,012,600.00	430,305,127.50	(629,134,110.03)	(181,816,382.53)
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт		3,164,982,633.83		3,164,982,633.83
Хөрөнгө оруулалтын дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт				
Гадвал валютын хөрвүүлэлтийн өвөч				
Тайлант үеийн цэвэр ашиг			39,197,681.05	39,197,681.05
Нөдөл ашиг				
Гаргасан хувьцаат капитал				
Тайлант оны эцсийн үлдэгдэл	17,012,600.00	3,595,287,761.33	(589,936,428.98)	3,022,363,932.35
Өөрчлөлт дүн				2,916,721,233.82

Улсын бүртгэлийн 1910010007 тоот гэрчилгээтэй, 17,012.6 мянган төгрөгийн хувьцааг капитал нь 100 төгрөгийн нэрлэсэн үетэй 170126 ширхэг энгийн хувьцаанаас бүрдэж байна. Тухайн тайлант жилд ТУЗ-ийн 2010 оны 08-р сарын 02-ний өдрийн 10 тоот тогтоолоор олон жил үр бүтээлтэй ажиллаж байна гээд тус компанийн менежер Д.Энхболдод нийгмийн асуудлыг нь шийдвэрлэж 2 өрөө байр олгох шийдвэр гаргаж өгсөн байна. Д.Энхболд нь 24%-ийн хувьцаа тухайн компанид эзэмшлэг байна. 2010 онд 39,197.7 мянган төгрөгийн ашигтай ажилласан байна.

10. БОЛЗОШҮҮЙ ӨР ТӨЛБӨР

/төгрөгөөр/

2010 оны 12-р сарын 31-ний байдлаар компанид үүсгэсэн Зоос банкны зээлийн асуудалтай холбоотой шүүхийн асуудал байгаа. Энэ асуудал зөв шийдэгдвэл цашид компанийн үйл ажиллагаа тасалдаж хэмжээнд хүрэх асуул занал одоогоор ажиглагдахгүй байна.

11. ОРЛОГО БА ӨРТӨГ

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	2009 он	2010 он	Өөрчлөлт	
			Дүн	Хувь
Борлуулалтын орлого	1,010,917,900.00	1,220,652,786.93	209,734,886.93	20.74
Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг	832,693,500.00	999,593,349.59	166,899,849.59	20.04

2010 онд 1,220,652.8 мянган төгрөгийн борлуулалтын орлоготой ажилласан ба өмнөх оноос 209,734.9 мянган төгрөгөөр буюу 20.74 хувиар орлого нэмэгдсэн байна. Орлого нэмэгдсэнтэй холбоотой борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг өмнөх оноос 166,899.8 мянган төгрөгөөр буюу 20.04 хувиар нэмэгдсэн байна.

12. ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДАЛ

Үзүүлэлт	2009 он	2010 он	Өөрчлөлт		/төгрөгөөр/
			Дүн	Хувь	
Үндсэн ба нэмэгдэл цалин	32,032,600.00	19,296,515.77	(12,736,084.23)		(39.8)
Нийгмийн даатгалын зардал	3,096,400.00	2,276,671.00	(819,729.00)		(26.5)
Засвар үйлчилгээний зардал	-	8,983,736.36	8,983,736.36		100.0
Ашиглалтын зардал	150,000.00	6,738,565.82	6,588,565.82		4392.4
Түрээсийн зардал	776,000.00	244,000.00	(532,000.00)		(68.6)
Албан томилолтын зардал	833,200.00	1,721,000.00	887,800.00		106.6
Тээврийн зардал	55,000.00	1,000,000.00	945,000.00		1718.2
Түүхий эд материалын зардал	180,800.00	1,788,230.00	1,607,430.00		889.1
Эзэлхийн зардал	13,291,100.00	18,194,442.28	4,903,342.28		36.9
Зар сурталчилгааны зардал	2,770,000.00	3,104,000.00	334,000.00		12.1
Шуудан холбооны зардал	1,320,900.00	4,448,512.63	3,127,612.63		236.8
Шатахууны зардал	7,972,900.00	25,071,909.51	17,099,009.51		214.5
Эцэгтэй урамшууллын зардал	-	1,322,350.00	1,322,350.00		100.0
Зээлийн хүүгийн зардал	118,827,700.00	62,240,755.03	(56,586,944.97)		(47.6)
Бусад зардал	5,887,800.00	21,075,770.00	15,187,970.00		95.2
Уйл Ажиллагааны зардлын дүн	187,194,400.00	177,506,458.40	(9,687,941.60)		(10.3)

Нийт үйл ажиллагааны зардал нь өмнөх оноос 9,687.9 мянган төгрөг буюу 10.3 хувиар буурсан байна. Нийт зардлын дүнд зээлийн хүүгийн зардал 35.1 хувь, цалин хөлөнний зардал 10.9 хувь, эзэлхийн зардал 10.2 хувь, шатахууны зардал 14.1 хувийг эзэлж байна бол энд дурьдлагагүй 11 төрлийн зардлууд нь үлдсэн 29.7 хувийг эзэлж байна.

13. ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС АШИГ АЛДАГДАЛ

Үзүүлэлт	2009 он	2010 он	Өөрчлөлт		/төгрөгөөр/
			Дүн	Хувь	
Үндсэн бус үйл ажиллагааны ашиг алдагдал					
2010 онд үндсэн бус үйл ажиллагааны ашиг алдагдал дансаар гүйлгээ хийгээгүй байна. 2011 оноос үндсэн бус үйл ажиллагааны ашиг алдагдал дансыг ашиглаж холбогдон гарсан гүйлгээг хийж байх.		(436,200.00)	(436,200.00)		

AUDIT

МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ “СИЛИКАТ” ХК-ИЙН

2010 оны 12-р сарын 31-ний
өдрөөр тасалбар болгосон
санхүүгийн тайлан

хуудас 28

“СИЛИКАТ” ХК

2010 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

AUDIT

Нэмэлт мэдээлэл авахыг хүсвэл
дараах хаягаар харилцана уу:

“СҮЛД-АУДИТ” ХХК

Хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар хот,
Чингэлтэй дүүрэг, 4-р хороо, Нэгдсэн
Үндэстний гудамж, Бага тойруу-6/7

Утас: 70118016

Web: www.suld-audit.mn

Захирал: Ч.Гүнцбалар

Утас: 99114056

e-mail: gundbayer@suld-audit.mn

Аудиторгууд:

Ж.Цэцэгэ

М.Өсөхжаргал

e-mail: usukhijargal@suld-audit.mn

Ж.Эрдэнэбат

e-mail: erdenebat@suld-audit.mn

МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

ТЭРГҮҮЛЭХ АЧ ХОЛБОГДОЛ № 1 ЗҮЙЛС: ХУУДАС

Асуудал-1
Нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлтийн талаар 31

Асуудал-2
Мөнгөн хөрөнгийн талаар 32

ТЭРГҮҮЛЭХ АЧ ХОЛБОГДОЛ № 2 ЗҮЙЛС:

Асуудал-3
Бараа материалын бүртгэлийн талаар 32

Асуудал-4
Банкны зээлийн өглөгийн талаар 34

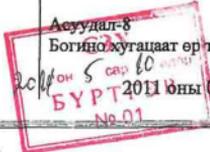
ТЭРГҮҮЛЭХ АЧ ХОЛБОГДОЛ № 3 ЗҮЙЛС

Асуудал-5
Үйлдвэрийн өртөг зардлын талаар 35

Асуудал-6
НББОУС12-ыг хэрэгжүүлэх талаар 36

Асуудал-7
Нягтлан бодох бүртгэлийн программ хангамж
мэдээллийн системийн талаар 37

Асуудал-8
Богиндо хугацааг өр төлбөр 38

хуудас 29

УДИРДЛАГАД ХҮРГЭХ ЗАХИДАЛ

“СИЛИКАТ” ХК-ийн Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлд

“СИЛИКАТ” ХКомпанийн 2010 оны 12-р сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн санхүүгийн тайланд аудит хийх явцад бидний анхаарал татсан санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа, дотоод хяналтын системийг сайжруулах тухай асуудлуудыг энэхүү тайланд багтаасан болно.

Санхүүгийн тайлангийн аудитыг Аудитын Олон улсын стандарт болон аудитын горимын дагуу хийж гүйцэтгэх явцад бидний анхаарал татсан тодорхой зүйлүүдийг удирдлагад хүргэх зорилгоор аудитын тайланг толилуулав.

“СИЛИКАТ” ХК-ний хэрэгжүүлдэг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, горимыг зөвхөн аудитыг үр нөлөөтэй гүйцэтгэхэд шаардагдах цар хүрээнд дахин хянасан бөгөөд оршиж буй бүх сул талыг гаргаж ирэх боломжгүй юм. Бидний хийсэн шалгалтын горим нь хяналтын бүх процедур ба аргачлалыг тодорхойлж, дэлгэрэнгүй буюу нарийвчилсан зөвлөмж, заавар өгөх зорилгогүй юм.

Санхүүгийн тайланд аудит хийх явцад ажиглагдсан зөрчил, дутагдал, түүнийг цаашид засч залруулах, сайжруулах талаар бидний өгсөн зөвлөмжүүдийг анхаарч, хүлээн авч, хэрэгжүүлж ажиллана гэдэгт итгэж байна. Түүнчлэн тайланд бичигдсэн зөвлөмжүүдийн талаар ярилцах, тэдгээрийг хэрэгжүүлэх ажилд туслухад бэлэн байх болно.

Аудитын ажлын явцад бидэнтэй хамтран ажиллаж, туслалцаа үзүүлж байсан явдалд “СИЛИКАТ” ХК-ний удирдлага, ажилтнуудад талархлаа илэрхийлье.

Хувдэгсэн:

Ч. Гүндбаяр, МНБ

Ерөнхий захирал, “Сүлд-Аудит” ХХК

хуудас 30

Асуудал 1. Нягтлан бодох бүртгэл
хөтлөлт

Тэргүүлэх ач холбогдол №1

Аудиторын ажиглалт

Интерактив ХХК-ийн Диамонд программыг 2008 онд худалдан авч хөтлөлөө бүртгэлээ хөтөлсөн байна.

Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг (НББББ)-ийг боловсруулан ашиглаж байгаа боловч бүтээгдэхүүний өртөг зардал тооцох болон зарим нэг дотоод журам, бодлогоо мөрдөж ажиллахгүй байгаа тохиолдол аудитын явцад ажиглагдлаа.

Санхүүгийн мэдээллийг цаг тухайд нь бэлтгэн гаргадаг, анхан шатны баримт, журнал, дэвтэр, тайланг стандартын дагуу бэлтгэж, үдэж хавтасласан байна. Дотоод хяналтын ажилтанг 2010 оны 8-р сарын 1-нээс авч ажиллуулсан гэх боловч ажлын тайлан байхгүй байна.

Эрсдэл

Нягтлан бодох бүртгэлийн тогтолцоог бүрдүүлж чадаагүйгээс байгууллагын санхүүгийн мэдээллийг гадны болон дотоод мэдээлэл хэрэглэгчдийг үнэн зөв мэдээллээр хангаж чадахгүй байх,

НББ-ийн тухай хууль, татвар, даатгалын багц хуулиуд гэх мэт хууль, дүрэм, журмыг дагаж мөрдөхгүй байх, эрсдэлтэй

Аудиторын зөвлөмж

НБББББичгээ байгууллагын нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн үйл ажиллагаандаа өдөр тутам дагаж мөрддөг байх, хуулийн өөрчлөлт шинэчлэлттэй уялдаж өөрчлөлт шинэчлэлтийг бэлтгэж ТУЗ-өөрөө хэлэлцүүлж батлуулж мөрдөж ажиллах,

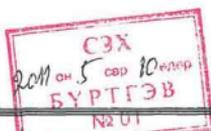
НБББББичгийн мөрдөлт, хэрэгжилтэд байгууллагын гүйцэтгэх захирал хяналт тавьж ажиллах,

Дотоод хяналтын ажилтан тайлангийн хугацаанд тогтмол хяналтыг хийж ажлын тайлангаа тавьж үр дүнг хэлэлцэж хэвших.

Тус байгууллага нь үйлдвэрлэл эрхэлдэг, цаашид үйл ажиллагааныхаа цар хүрээг нэмэгдүүлж байгаа учир зардал-удирдлагын бүртгэлийн нягтлан бодогч, эдийн засагчийн орон тоог бий болгох эсэхийг анхаарч үзэх нь зүйтэй.

Үйлчлүүлэгчийн хариулт

Зөвлөмжийг цаашид хэрэгжүүлэн ажиллана.

хуудас 31

Асуудал 2. Мөнгөн хөрөнгийн талвар

Тэргүүлэх ач холбогдол №1

Аудиторын ажиглалт

Төлбөр тооцоог бэлэн мөнгөөр их хийж байна

Зөвхөн 1-р гарын үсгээр банкны гүйлгээ хийгддэг. Захирал банкнаас бэлэн мөнгөний зарлагын гүйлгээ хийж бэлэн мөнгө авсан үед зарцуулсан хэмжээгээр нь каст орлого авч зарцуулагдаагүй мөнгөний дүнгээр каст орлого авахгүй авлага үүсгэх бичилт хийж байна. Захирал банкны мэдүүлгээр банкнаас бэлэн мөнгө авч компанийн худалдан авалт болон төлбөр тооцоонд шууд зарцуулдаг.

НББ-ийн хуулийн 20.1.2 /өөрийн ажил үүргийн дагуу шууд хяналт тавьдаг албан тушаалын ажлыг хавсран гүйцэтгэх/ заалт зөрчигдөж байна.

Аудитын түүвэр шалгалт хийж үзэхэд кассын зарлагын гүйлгээг дэмжих анхан шатны баримт хангалттай бус байлаа.

Аудиторын зөвлөмж

Харилцахаас банкны мэдүүлгээр бэлэн мөнгө авсан үед каст орлого авч, бэлэн мөнгө дараа тайлангаар зарцуулсан үед кассын зарлагаар дараа тайлан үүсгэж бүртгэлд тусгаж байх, НБББББичгийг мөрдөж хэвших,

НББ-ийн хуулийн 20.1.2 /өөрийн ажил үүргийн дагуу шууд хяналт тавьдаг албан тушаалын ажлыг хавсран гүйцэтгэх/ заалт зөрчихгүй байх.

Бэлэн мөнгөний зарцуулалтыг дэмжих анхан шатны баримтын бүрдэлтийг сайжруулах,

Бэлэн мөнгөөр хувь хүмүүсээс худалдан авалт хийж байгаа болон хувийн харилцахад барааны үнийг шилжүүлсэн үед 10%-ийн суутган татварыг тооцож тухай бүрд нь татварын албанд төлж байх нь зүйтэй.

Харилцахын гүйлгээг 1 ба 2-р гарын үсгээр баталгаажуулж зарлага гаргаж байх,

Банкнаас бэлэн мөнгө авахдаа банкны чек бичиж хэвших, энэхүү чекийн дэвтрийг ерөнхий нягтлан бодогч хадгалж, хяналт тавьж байх,

Эрсдэл

-Мөнгөний зарцуулалтанд нягтлан бодогч хяналт тавих боломжгүй.

-Мөнгөний орлого зарлага цаг тухай бүрдээ санхүүгийн тайлан тооцоонд тусгагдахгүй байх.

-НББ-ийн хуулийн 20.1.2 заалт зөрчигдөх

Үйлчлүүлэгчийн хариулт

Харилцахын гүйлгээг 1-р гарын үсгээр хийгддэг.

Компанийн санхүүгийн чадвараас шалтгаалж эргэлтийн хөрөнгө нөөцөлж чадахгүй байгаагаас бэлэн мөнгөөр өдөр тутам гүйлгээ хийгддэг

Асуудал 3. Бараа материалын бүртгэлийн талаар

Тэргүүлэх ач холбогдол №2

Аудиторын ажиглалт

Бараа материалын зарлагын гүйлгээ хийхдээ өртгийн тооцоог дундаж өртгийн аргаар тооцсон боловч зарим бэлэн бүтээгдэхүүн, түүхий эд материалуудын өртгийг буруу тооцож зарлага болгосноор бараа материалын үлдэгдэл буруу гарсан. Өртгийн тооцоолол буруу хийгдсэнээс үүссэн өртгийн зөрүү нь ББӨ данс руу бичигдсэн байна.

Зарим бараа материалын үлдэгдэл хасах үлдэгдэлтэй тайлагнагдсан байна.

Үндсэн хөрөнгийн шинжтэй зүйлсийг бараа материалын дансанд бүртгэсэн байна.

Аудиторын зөвлөмж

Бараа материалын зарлагын гүйлгээ хийхдээ өртгийн тооцоог зөв хийж зарлага болгох, гүйлгээ гарах бүрд бараа материалын орлого зарлагыг программд шивж оруулж байх Санхүүгийн тайлан гаргахдаа бараа материалын товчоо тайлангийн үлдэгдлийг гүйлгээ балансын үлдэгдэлтэй тулган шалгах. Хөрөнгийн тооллогыг жилд 2 удаа хийж няравын тооцоог тогтмол бодож байх.

Эрсдэл

Бараа материалын үлдэгдэл болон өртөг буруу илэрхийлэгдэх
Хөрөнгө алдагдах, шамшигдах
Санхүүгийн тайлан тооцоо буруу илэрхийлэгдэх

Үйлчлүүлэгчийн хариулт

Хөрөнгийн тооллогыг тогтмол хийж байна. Бараа материалын тайланг гарсан үйл ажиллагааны дэс дарааллаар цаг тухай бүрт нь бүртгэлд хөтлөнө.

Асуудал 4. Банкны зээлийн өглөг

Тэргүүлэх ач холбогдол №2

Аудиторын ажиглалт

Зоос банкнаас 2006-2008 оны хооронд 1,742,355.5 мянган төгрөгийн зээл авсан байна. Зоос банкинд төлөх банкны зээлийн үлдэгдэл 1,454,249.7 мянган төгрөг, 2010.12.31-ний байдлаар санхүүгийн тайланд үлдэгдэл тооцоотой байна. Энэ нь хоёр талын маргаантай байгаагаас шүүхийн шатанд шийдвэрлэгдээгүй байна.

Аудиторын зөвлөмж

“Зоос” банкинд төлөх 1,454,249.7 мянган төгрөгийн зээлийн асуудлыг даруй шийдвэрлүүлэх хэрэгтэй.

Эрсдэл

Зээлийн хүүгийн тооцоог буруу хийх, банктэй тооцоо нийлээгүйн улмаас балансад зээлийн хүүгийн өглөг, орлогын тайланд зээлийн хүүгийн зардал буруу илэрхийлэгдэх

Зээлийн төлбөрийг барагдуулах асуудлыг шийдвэрлээгүйн улмаас болзошгүй өр төлбөр үүсэх

Үйлчлүүлэгчийн хариулт

Зоос банкны зээлийн асуудал шүүхийн шатанд шийдвэрлэгдээгүй байна.

**Асуудал 5. Үйлдвэрлэлийн өртөг
зардлын талаар**

Тэргүүлэх ач холбогдол №3

Аудиторын ажиглалт

Дуусаагүй үйлдвэрлэлийн дансыг нээхдээ кассаас шууд 6101 гэсэн борлуулсан барааны өртөг дансанд шууд бичилт хийсэн нь бүтээгдэхүүний өртгийн тооцоо буруу тооцогдож байна. Хөнгөн бетон ба шохойн чулууны хоёр үйлдвэрийн өртгийн тооцоог НББ-ийн бодлогын баримт бичигт заасны дагуу бүртгээгүй.

Аудиторын зөвлөмж

Хөнгөн бетон ба шохойн чулууны хоёр үйлдвэрийн өртгийн тооцоог НББ-ийн бодлогын баримт бичгийн дагуу тооцож бичилтийг хийх.

Бүтээгдэхүүний нэр төрлөөр өртгийг тооцоолох, нэгж бүтээгдэхүүний өөрийн өртгийн судалгааг гаргаж байх

Эрсдэл

Өртөг зардлыг буруу ангилан бүртгэснээс өртөг, зардал, үйл ажиллагааны үр дүн буруу тооцогдох, тайлагнагдах. Бүтээгдэхүүний нэр төрлөөр нэгжийн өртгийг тооцоолоогүйн улмаас нэгж бүтээгдэхүүний өөрийн өртгийг тооцох боломжгүй болох

Үйлчлүүлэгчийн хариулт

Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртгийн дансыг бүтээгдэхүүний нэр төрлөөр салгаж өртгийн бүртгэлийг хөтлөнө.

Асуудал 6. НББОУС 12-ыг хэрэгжүүлэх талаар

Тэргүүлэх ач холбогдол №3

Аудиторын ажиглалт

НББОУС 12 “Орлогын албан татвар”-ыг хэрэгжүүлэх, санхүүгийн тайлангаар илэрхийлэгдсэн татварын өмнөх ашиг, аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тайлангийн татвар ногдуулах орлогын хооронд үүсэх байнгын ба түр зөрүүг бүртгэх, тайлангуудын уялдааг хангах, тайлант хугацааны хойшлогдсон татварын хэмжээг тодорхойлох нь чухал ач холбогдолтой ч уг стандарт бүрэн хэрэгжээгүй байна. Тухайлбал элэгдлийн зардал

Харин тус компани нь үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын хугацааг санхүүгийн тайлагналын зорилгоор тогтоосон бөгөөд энэ нь ААНБОУАТ-ын тухай хуульд заасан хугацаанаас ялгаатай байна.

Эрсдэл

-ААНБОУАТварын тооцоолол буруу хийгдэх

Аудиторын зөвлөмж

МУ-ын ААНБОУАТ-ын тухай хуулийн 12.1.5-д заасны дагуу үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын хугацааг хүлээн зөвшөөрч татвар ногдох орлогоос хасагдах зардалд бүртгэхээр тооцдог.

НББОУС 12 “Орлогын албан татвар” болон МУ-ийн Сангийн сайдын 2010 оны 121 тоот тушаалаар батлагдсан “Санхүүгийн тайлангийн болон Орлогын албан татварын тайлангийн зөрүүг зохицуулах журам”-ыг хэрэгжүүлэх, санхүүгийн тайлангаар илэрхийлэгдсэн татварын өмнөх ашиг, аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тайлангийн татвар ногдуулах орлогын хооронд үүсэх байнгын зөрүүгийн нөлөөг ОАТ-ын зардалд тохируулах, түр зөрүүг бүртгэх, тайлангуудын уялдааг хангах, тайлант хугацааны хойшлогдсон татварын хөрөнгө, өр төлбөрийн хэмжээг тодорхойлж байх нь зүйтэй.

Үйлчлүүлэгчийн харилт

“Орлогын албан татварын тайлангийн зөрүүг зохицуулах журам” –г мөрдөж ажиллана.

**Асуудал 7. Нягтлан бодох
бүртгэлийн программ
хангамж, мэдээллийн систем**

Тэргүүлэх ач холбогдол №3

Аудиторын ажиглалт

Интерактив-Диамонд программыг нягтлан бодох бүртгэлдээ ашигладаг.

Бараа материалын зарцуулалтын өртгийг алдаатай, буруу тооцоолох, бараа материалын орлого, зарлагын гүйлгээ хийгдээгүй байхад үлдэгдэл өртөг өөрчлөгдөх тохиолдол байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл буруу илэрхийлэгдсэн, өртгийн тооцоолол алдаатай хийгдсэн.

Цалингаас НДШ-ийг суутгаагүй, актны мөнгөнөөс ХХОАТ суутгасан тохиолдол гарсан байна.

Санхүү бүртгэлийн мэдээлэл нь зөвхөн ерөнхий нягтлан бодогчийн компьютер дээр хадгалагдаж байгаа нь мэдээлэл устгах, хулгайд алдах, үрэгдэх зэрэг эрсдэл байна.

Эрсдэл

Санхүүгийн программ найдвартай ажиллахгүй байснаас санхүү, бүртгэлийн мэдээллийг үнэн зөв, цаг тухайд нь бэлтгэж чадахгүй байх

Санхүүгийн тайлан алдаатай бэлтгэгдэх

Байгууллагын санхүүгийн мэдээлэл устаж үгүй болох, алдагдах.

Аудиторын зөвлөмж

Программ хангамжтай холбоотой асуудлуудыг программ зохиогчид хандан цаг тухай бүрд нь засаж байх

Цалингаас НДШ-ийг суутгаагүй, актны мөнгөнөөс ХХОАТ суутгасан тохиолдол гарсан байгааг цаашид давтан гаргахгүй байх.

Байгууллагын санхүү бүртгэлийн мэдээлэл нь алдагдах, үрэгдэх, устгагдах зэрэг эрсдлээс хамгаалсан бодлого боловсруулж мөрдөх нь зүйтэй.

Үйлчлүүлэгчийн хариулт

Программ хангамжтай холбоотой асуудлуудыг Интерактив-Диамонд компанид хандаж гарсан асуудлуудыг шийдвэрлүүлнэ.

Асуудал 8. Богино хугацаат өр төлбөр

Тэргүүлэх ач холбогдол №3

Аудиторын ажиглалт

НӨАТ-ын тайлангаар 457.1 мянган төгрөгийн дугуу төлөлт оны эхэнд байсан нь санхүүгийн тайлангаас зөрүүтэй. НӨАТ-ын борлуулалтын орлого санхүүгийн тайлангуудаас зөрүүтэй байна.

НӨАТ-ын тайлангаар 866.8 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарсан боловч санхүүгийн тайлангаар 8,668.4 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарч 2 тайлан 7,801.6 мянган төгрөгөөр зөрсөн байна.

Өглегийн тооцоонд Содбилэг захирлын 164,375,1 мянган төгрөгийн үйлдвэрт оруулсан хөрөнгө оруулалтын тооцоо тусгагдсан.

Аудиторын зөвлөмж

НӨАТ-ын тайланг тайлант хугацааны борлуулалттай тааруулж хийж байх 2011 оны 2-р сарын НӨАТ-ын тайланд зөрүү тооцоог гаргаж НӨАТ-ын тайланг зөвөөр тайлагнах хэрэгтэй.

Эрсдэл

Тайлант оны ашиг орлого буруу илэрхийлэгдэх,
Татварын эрсдэл үүсэх

Үйлчлүүлэгчийн хариулт

2011 оны 2-р сарын НӨАТ-ын тайланд гарсан зөрүүг залруулж тайлагнана.

ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ
"ҮНДЭСНИЙ РЕАЛТИ" ХХК

"СИЛИКАТ" ХК-ИЙН БИЗНЕСИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

Байршил: Дархан уул аймаг, Дархан сум
15-р баг, Үйлдвэрийн район,
өөрийн байр

Улаанбаатар хот
2010 он

Handwritten signature and stamp area.

СЗХ
2010 он 5 сар 10 өдөр
БАРТҮГЭВ
№ 01

УЛААНБААТАР ХОТ
МХУ-ийн гишүүн
Ан.Керрангер
Брэвон-ин-террин
"БЛНСЕК"
ХК
ТТ44487 - 3952482

БИЗНЕС, ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ “ҮНДЭСНИЙ РЕАЛТИ” ХХК

2010.12.12

№ 06

Улаанбаатар хот

**“СИЛИКАТ” ХК-ИЙН
ХУВЬ НИЙЛҮҮЛЭГЧДЭД**

Бизнесийн үнэлгээний тайланг бэлтгэсэн тухай

Бид танай “Силикат” ХК-ийн удирдлагын хүсэлт гаргасны дагуу бизнесийн зах зээлийн үнэ цэнийг 2010 оны 09 дүгээр сарын 30-ний өдрийн байдлаар тодорхойлох зорилгоор Үнэлгээний Олон Улсын Стандарт, болон Хэрэглэх Заавар-6 “Бизнесийн үнэлгээ”-д заасан стандарт, арга, хандлагуудыг баримтлан үнэлгээний ажлыг хараат бусаар хийж гүйцэтгэн үнэлгээний тайланг бэлтгэлээ.

Компанийн зах зээлийн өнөөгийн үнэ цэнийг тооцохдоо өртгийн хандлагын цэвэр хөрөнгийн арга, зах зээлийн харьцуулалтын хандлагын салбарын коэффициентийн арга, орлогын хандлагын ирээдүйн цэвэр мөнгөн гүйлгээг хоргодуулах аргуудыг ашиглан үнэлгээчний санал дүгнэлтийг гаргалаа.

Бид “Силикат” ХК-ийн бизнесийн үнэ цэнийг тооцсон үр дүнг харуулбал :

Цэвэр хөрөнгийн аргаар	3'321'283,1 мянган төгрөг
Цэвэр мөнгөн гүйлгээг хоргодуулах аргаар	9'968'453,0 мянган төгрөг
Зах зээлийн харьцуулалтын аргаар	2'005'591,5 мянган төгрөг

Дээрх аргуудыг үнэлгээний зорилго, зориулалтаас хамаарч үнэлгээчин ач холбогдлоор нь үнэлж үзэн бизнесийн өнөөгийн үнэ цэнийг **7'178'015,9 (Долоон тэрбум нэг зуун далан найман сая арван таван мянга есөн зуу)** мянган төгрөгөөр тооцоолов.

Бизнесийн үнэлгээ хийсэн 2010 оны 09 дүгээр сарын 30-ний өдрөөрх “Силикат” ХК-ийн гүйлгээнд байгаа нийт энгийн хувьцааны тоо 170126 ширхэг бөгөөд нэгж энгийн хувьцааны зах зээлийн үнэ цэнийг 42200.00 төгрөгөөр тооцож гаргасаныг тодорхойлоло. / Үнэлгээний тайланг хавсаргасан /

“Үндэсний реалти” ХХК-ийн захирал

С.Лхагважав

2011 он 5 сар 10 өдөр
БҮРТГЭВ
№ 01

184

Бизнесийн үнэлгээний тайланг хүлээлцсэн акт

2010 оны 12 дугаар сарын 12 өдөр

№06

Улаанбаатар хот

Дархан-уул аймгийн, Дархан сум, 15-р багийн нутаг, Үйлдвэрийн районд байрлалтай “СИЛИКАТ” ХК-ийн хөрөнгийн зах зээлд нэмж хувьцаа гаргахтай холбоотойгоор бизнесийн үнэлгээний ажлыг гүйцэтгэж 2010 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн байдлаар нэгж энгийн хувьцааны зах зээлийн үнэ цэнийг тодорхойлж үнэлгээний тайланг бэлтгэн компанийн удирдлагад хүргүүлж байна.

Бидний хийсэн үнэлгээгээр “СИЛИКАТ” ХК-ийн бизнесийн үнэ цэнийг 7'178'015'900.00 (Долоон тэрбум нэг зуун далан найман сая арван таван мянга есөн зуун) төгрөгөөр, нэгж энгийн хувьцааны зах зээлийн үнэ цэнийг 42200.00 (Дочин хоёр мянга хоёр зуун) төгрөгөөр тооцож үнэлсэн тайланг хүлээлгэж өгөв.

Бизнесийн үнэлгээний тайлан, холбогдох материалын хамт ..... хуудас болно.

ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

Хүлээн авсан :
“СИЛИКАТ” ХК
Гүйцэтгэх захирал
Ц.Содбилэгү

Ц. Содбилэгү

Хүлээлцэн өссөн :
“ҮНДЭСНИЙ РЕАЛТИ” ХХК
Хэлт
Брөнхий захирал
С.Лхагважав

С. Лхагважав

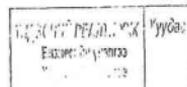
Үнэлгээний

Наранбаатар
Б. Наранбаатар

Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, Нэгдэл Үйлдвэрийн гудамж 677, утас 99896330, 70118016, e-mail: info@chamco.mn

БИЗНЕСИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

СИЛИКАТ ХК

2010 оны 09 дүгээр сарын 30-наарх

Захиалагч :
Ц.Содбилэг *С. Содбилэг*
Гүйцэтгэх захирал
Силикат ХК

Тайланг бэлтгэсэн :

Б.Наранбаатар, МҮ
С.Лхагважав, МҮ
Үндэсний Реалти ХХК
Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг
Нэгдсэн Үндэстний гудамж 6/7
2010 он

ГАРЧИГ	
НЭГ. “СИЛИКАТ” ХК-ИЙН БИЗНЕСИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТУХАЙ	3
Бизнесийн үнэ цэнийн тодорхойлолт.....	3
Бизнесийн үнэлгээний зорилго.....	3
Бизнесийн үнэлгээний мэдээллийн эх сурвалж.....	3
Бизнесийн үнэлгээний арга зүй.....	3
ХОЁР. КОМПАНИЙН ТУХАЙ МЭДЭЭЛЭЛ	4
Компанийн тодорхойлолт.....	4
Компанийн түүх.....	4
Компанийн хувьцааны төрөл ба хувьцаа эзэмшигчид.....	5
Компанийн үндсэн үйл ажиллагаа.....	5
Компанийн удирдлага, бүтэц зохион байгуулалт.....	7
Компанийн ойрын зорилго.....	8
Байгууллагын орчны нөхцөл байдлын шинжилгээ (SWOT).....	8
ГУРАВ. МОНГОЛ УЛСЫН ЭДИЙН ЗАСАГ, САЛБАРЫН НӨХЦӨЛ БАЙДАЛ	9
Монгол улсын эдийн засгийн өнөөгийн байдал.....	9
Салбарын зах зээлийн судалгаа.....	11
ДӨРӨВ. САНХҮҮ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ГОЛ ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮДИЙН ШИНЖИЛГЭЭ	12
Байгууллагын санхүүгийн чадавхийг үнэлэх.....	12
Байгууллагын хөрөнгө, капиталын ашиглалтыг үнэлэх.....	15
Ашигт ажиллагааны шинжилгээ.....	16
Зах зээлийн идэвхижиллийн шинжилгээ.....	18
ТАВ. “СИЛИКАТ” ХК-ИЙН БИЗНЕСИЙН ҮНЭЛГЭЭ	19
Өртгийн хандлагаар тооцсон бизнесийн үнэ цэнэ.....	19
Орлого капиталжуулалтын хандлагаар тооцсон бизнесийн үнэ цэнэ.....	23
Зах зээлийн харьцуулалтын хандлагаар тооцсон бизнесийн үнэ цэнэ.....	30
Нэгдсэн дүгнэлт.....	31
ЗУРГАА. ХАРИУЦЛАГА ХЯЗГААРЛАХ НӨХЦЛҮҮД	32
ДОЛОО. ҮНЭЛГЭЭЧДИЙН ГАРГАСАН БАТАЛГАА	33
НАЙМ. ХАВСРАЛТ	33
Хавсралт 1. “Дөлгөөнхайрхан уул Аудит” ХХК-ийн бэлтгэсэн “Силикат” ХК-ийн 2010 оны 09 дүгээр сарын 30-наарх аудитлагдсан санхүүгийн тайлан.....	33
Хавсралт 2. “Үндэсний реалти” ХХК-ийн хөрөнгийн үнэлгээ хийх тусгай зөвшөөрөл.....	33
Хавсралт 3. Хөрөнгийн үнэлгээний гэрчилгээ.....	33

НЭГ. “СИЛИКАТ” ХК-ИЙН БИЗНЕСИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТУХАЙ

Бизнесийн үнэ цэнийн тодорхойлолт

Бид “Силикат” ХК-ийн 100 хувийн өмчийн бизнесийн үнэлгээг энэ тайланд тусгагдсан үнэлгээний өдрөөр тасалбар болгон Олон улсын үнэлгээний стандарт, арга хандлага, аргачлалын дагуу бие даасан хараат бус байдалд хийж гүйцэтгэлээ.

Бизнесийн үнэлгээг өртгийн хандлагаар үнэлэхэд тухайн компанийн үл хөдлөх ба хөдлөх хөрөнгийг өнөөгийн зах зээлийн үнээр илэрхийлэх шаардлагатай бөгөөд энэхүү хөрөнгийн үнэлгээний тайланг тусдаа тайлан бэлтгэж хүргүүлсэн болно. Энэхүү тайланд компанийн хөрөнгийн тодорхойлолт, үнэлгээ, хөрөнгө эзэмших, өмчлөх эрхийн бичиг баримт, фотозургуудыг хавсаргасан.

Энэхүү бизнесийн үнэлгээний тайлангийн нэгдсэн дүгнэлт хэсэгт дурьдсаны дагуу “Силикат” ХК-ийн энгийн нэгж хувьцааны зах зээлийн үнэ цэнийг 2010 оны 09 дүгээр сарын 30-ний өдрийн байдлаар 42200.00 төгрөг гэж тооцооло. (Дэлгэрэнгүйг нэгдсэн дүгнэлтээс үзнэ үү)

Бизнесийн үнэлгээний зорилго

Бидний зорилго “Силикат” ХК нь хөрөнгийн бирж дээр хувьцаа нэмж гаргах болсонтой холбоотойгоор компанийн бизнесийн өнөөгийн үнэ цэнэ буюу нэгж энгийн хувьцааны зах зээлийн өнөөгийн үнэлгээг 2010 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн байдлаар тодорхойлох, нэгж энгийн хувьцааны анхны үнийн саналын үндэслэлийг гаргахад энэхүү үнэлгээний ажлын зорилго оршино.

Бидний хийсэн бизнесийн үнэлгээний зорилго нь “Зах зээлийн үнэ цэнэ”-ийг тодорхойлох юм. Зах зээлийн үнэ цэнэ нь үнэлгээ хийгдсэн өдрөөр компанийн хувьцааг худалдах болон худалдан авах холбоогүй талууд аль аль нь ямар нэгэн дарамт шахалтгүй, хариуцлагатай, мэдээлэлтэй, тооцоо судалгаатай байж зохистой маркетинг хийсний дараагаар хийгдэх ажил гүйлгээгээр өмчийг солилцож болох үнэ гэсэн утгаар илэрхийлэгдэнэ.

Бизнесийн үнэлгээний мэдээллийн эх сурвалж

Бизнесийн үнэлгээнд “Силикат” ХК-ийн сүүлийн таван жилийн санхүүгийн тайлан, үндсэн хөрөнгийн дэлгэрэнгүй бүртгэл, 2010 оны 09 сарын 30-наарх аудитлагдсан санхүүгийн тайлан, компанийн бизнес төлөвлөгөө, ойрын ирээдүйн орлого, зарлагын прогноз, хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөө, монголын хөрөнгийн биржийн хувьцааны ханшны ба тархалтын мэдээ, Сангийн яам, Монгол банкны вэб хуудас, бусад зах зээлийн холбогдох мэдээ, мэдээллийг ашиглан Олон Улсын Үнэлгээний Стандарт, нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн аргачлал, арга зүйг үндэслэн бизнесийн үнэлгээний ажлыг гүйцэтгэж тайланг бэлтгэсэн.

Бизнесийн үнэлгээний арга зүй

Бизнесийн үнэлгээг хийхдээ Олон Улсын Үнэлгээний Стандартын Хэрэглэх Заавар-6 “Бизнесийн үнэлгээ”-нд заасан бизнесийн үнэлгээг хийх хандлагууд болох **хөрөнгийн хандлага, орлого капиталжуулалтын хандлага, зах зээлийн харьцуулалтын хандлагуудыг** хослуулан хэрэглэж нэгдсэн дүгнэлтийг өгсөн.

ХОЁР. КОМПАНИЙН ТУХАЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Компанийн тодорхойлолт

“Силикат” ХК-ийн улсын бүртгэлийн дугаар №1910010007, аж ахуйн нэгж байгууллагын регистрийн дугаар №2050463, Газар эзэмших эрхийн гэрчилгээний дугаар №0079244, үл хөдлөх хөрөнгө өмчлөх эрхийн гэрчилгээний дугаар Y-20030010435, Y-2003006765, Y-20030011621 бөгөөд Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын 15-р баг Үйлдвэрийн районд өөрийн эзэмшлийн газар (43000 кв.метр талбайтай), барилга, байгууламжид үйл ажиллагаагаа явуулдаг. Компанийн үндсэн үйл ажиллагаа силикат тоосго, шохой үйлдвэрлэх шохойн чулуу, элс олборлох үйл ажиллагаа юм.

Компанийн түүх

Тус үйлдвэр нь Бүгд Найрамдах Польш Ард Улсын техник эдийн засгийн тусламжаар Дархан хотод 1966 онд шохой ба цагаан тоосгоны үйлдвэр нэртэйгээр анх ашиглалтанд орсон. Жилдээ 22 мянган тонн шохой, 29 сая ширхэг тоосго, хоногт 60-70 тонн 60-70%ийн идэвхжилтэй шохой, 100-120 мянган ширхэг 100-150 маркийн силикат тоосго үйлдвэрлэж байсан. Манай улсын ханын материалын хэрэгцээний 25%-г дангаар хангаж байсан үндэсний томоохон үйлдвэрийн нэг юм.

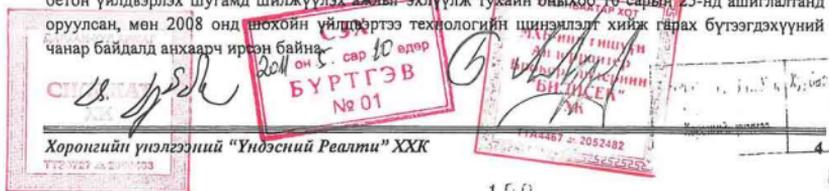
Үйлдвэр ашиглалтанд орсноос хойш зогсолтгүй тогтвортой ажиллаж байх үедээ буюу 1966-1992 он хүртэл нийт 900 гаруй сая ширхэг силикат тоосго, 450 мянган тонн шохой үйлдвэрлэж дотоодод болон ОХУ-д экспортлож байсан үйлдвэр юм.

Силикат тоосго шохойн үйлдвэр нь ханын материалын үйлдвэрлэлийн хэмжээгээр тэргүүлэх зэргийн ач холбогдолтой цогцолбор төдийгүй үндэсний мэргэжилтэй боловсон хүчин бэлтгэх бааз юм. 40н жилийн түүхтэй тус үйлдвэрийн хамт олны дундаас БНМАУ-ын хөдөлмөрийн баатар 1, Алтан гадас одонт 3, Хөдөлмөрийн гавьяаны улаан тугийн одонт 6, 4, 5, 6, 7-р таван жилийн гавшгайч, салбарын болон МХЗЭ-ийн Төв Хорооны Тэргүүний “Алтан медаль”-т ажилчин залуус олноор төрөн гарч нэр алдараа дуурсгасаар ирсэн баялаг түүхтэй мэргэжлийн хамт олонтой бөгөөд Алтан гадас одонт үйлдвэр юм. Бүтээгдэхүүний чанарын аттестатчилалаар 7 удаа “Алтан медаль”, Монгол улсын чанарын үнэлгээний 2 дахь гэрчилгээг тус тус хүртэж байсан.

Тус үйлдвэр 1966-1992 онуудад Силикат тоосго, шохойн үйлдвэр нэртэйгээр үйл ажиллагаа явуулж байсан ба Монгол Улсын өмч хувьчлалын комиссын 1992 оны 40-р тогтоолоор хувьчлагдан “Силикат” ХК болон зохион байгуулагдсан.

Үйлдвэрлэлийн техник технологийг шинэчлэх, хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх шаардлага тулгамдсаар ирсэн боловч тухай бүрт асуудлыг шийдвэрлэх нөхцөл бололцоо бүрдэхгүй байсаар өнөөг хүрчээ.

1992 оноос хойш үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүний тоо хэмжээ буурч, үр ашиг тогтвортой дээшлэх боломжгүй байсаар 1998 оноос үйлдвэрлэл бүрэн зоссон. Энэ нь нэг талаар социалист систем задран унаж, эдийн засгийн хямрал бүх салбарт /1989-1999/ нөлөөлсөн тэр тусмаа барилгын салбар зогсонги байдалд орсон ба барилгын салбарт царууц тоосгоны хэрэгцээ буурсан. Мөн түүнчлэн үйлдвэрийн бүх шатны тоног төхөөрөмж элэгдэж хуучирсан зэргээс шалтгаалжээ. 2006 оноос зах зээлийн эрэлт хэрэгцээ, үр өгөөжийг судалж үзсэний үндсэн дээр силикат тоосгоны шугамыг хөнгөн бетон үйлдвэрлэх шугамд шилжүүлэх ажлыг эхлүүлж тухайн оныхоо 10 сарын 25-нд ашиглалтанд оруулсан, мөн 2008 онд шохойн үйлдвэртээ технологийн шинэчлэлт хийж гарах бүтээгдэхүүний чанар байдалд анхаарч ирсэн байна.

Компанийн хувьцааны төрөл ба хувьцаа эзэмшигчид

Компани нь энгийн эрхтэй хувьцаагаар хувьцаат капиталыг бүрдүүлсэн байна. Давуу эрхтэй хувьцаа байхгүй болно. Одоогийн компанийн удирдлагууд нь 2004 онд тус компанийн хувьцааны 58.65%-ийг худалдаж авсан бөгөөд 2005 оны 10 сарын 25-ны Хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар компанийн ТУЗ-д орж, албан ёсоор эрхээ баталгаажуулан үйл ажиллагаанд оролцох болсон. 2010 оны 09 сарын 30-ний байдлаар гаргасан судалгаагаар тус компанийн 170,126 ширхэг хувьцаа нь 10 брокер дилерийн компаниар дамжин 24 хувьцаа эзэмшигчдийн эзэмшилд бүртгэлтэй байгаа бөгөөд дэлгэрэнгүй мэдээллийг дараах хүснэгтээр харуулав.

№	БДК код	БДК-ийн нэр	Тоо ширхэг	Хувь	Хувьцаа эзэмшигчид	Регистр №
1	2	Масдак	84 ш	0,05%	Ч.Цэвээнжав	МЭ63123001
2	6	Мэргэн санаа	1 ш	0,00%	Энхтунгалаг	ХБ64061260
			1 ш	0,00%	Сэрээхүү	АБ20111634
3	7	Би Ди Сек	32,199 ш	18,93%	С.Оджаргал	УЦ06291436
			42,229 ш	24,82%	Д.Энхболд	ЧМ66082773
			2,552 ш	1,50%	Ц.Сэргэлэн	ХГ'60012671
			12,760 ш	0,75%	Н.Цогцлон	ЧГ'61111910
4	8	Орчил инвест	36,947 ш	21,72%	С.Золбоотөгс	УХ94070722
			30 ш	0,02%	Ү.Хашбаатар	ДЮ65052616
5	15	Дархан брокер	212 ш	0,12%	Ц.Цэрмаа	ТВ38070185
			175 ш	0,10%	Баянмөнх	ТА65082377
			175 ш	0,10%	Дэмбэрэл	ТА18070186
6	16	Хайрхан Өндөрхаан	116 ш	0,07%	Долгормаа	ТА71042161
			12 ш	0,01%	Ж.Оюунцэцэг	СЮ62021706
7	17	Эрдэнэст	42,438 ш	24,95%	Ц.Содбилэг	УХ68011611
			2 ш	0,00%	Эрдэнэцэцэг	БС63041802
			3 ш	0,00%	Цэдэв	ФА38011319
			7 ш	0,00%	Чойжилсүрэн	ФА37031814
8	20	Мөнхөд	166 ш	0,10%	Б.Бурмаа	ТБ57111606
			10 ш	0,01%	Л.Гантуяа	ТА59072066
9	21	Бумбат-Алтай	1 ш	0,00%	Очирбат	ХК10042342
			2 ш	0,00%	С.Оюундэлгэр	ХБ55101361
10	27	Аргай бест	2 ш	0,00%	Б.Самдан	ШБ42082418
			2 ш	0,00%	Д.Лхажид	ХИЗ1091514
			2 ш	0,00%		
Нийт			170,126 ш	100,00%	24	

Компанийн үндсэн үйл ажиллагаа

Компани нь байгуулагдсан цагаасаа шохой болон цагаан тоосго үйлдвэрлэж эхэлсэн бөгөөд жилдээ 22000 тонн 60-70%-ийн идэвхжил бүхий шохой, 29 сая ширхэг 75-150 маркийн силикат цагаан тоосгыг үйлдвэрлэж байв. Ийнхүү 1992 оныг хүртэл тогтвортой үйл ажиллагаа явуулсаар ирэхдээ нийт 900 сая гаруй ширхэг тус үйлдвэрийн нэрийн бүтээгдэхүүн болсон силикат цагаан тоосго, 450 мянган тн шохой үйлдвэрлэж байсан.

Тус үйлдвэр 2006 оноос зах зээлийн эрэлт хэрэгцээ, үр өгөөжийг судалж үзсэний үндсэн дээр силикат тоосго үйлдвэрлэх шугамыг хөнгөн бетон үйлдвэрлэх шугамд шилжүүлэх ажлыг эхлүүлж тухайн онныхоо 10 сарын 25-нд ашиглалтанд оруулсан. Хөнгөн блок нь (360x180x600) ба (360x240x600) гэсэн хэмжээтэйгээр хоногт 135 куб.метр, жилд 40000 куб.метр хөнгөн бетон үйлдвэрлэх хүчин чадалтай байна.

Мөн 2008 онд шохойн үйлдвэртээ технологийн нэмэлт шинэчлэлт хийснээр 80-иас дээш хувийн идэвхжил бүхий 10-80 мм болон нунтаг, сайн чанарын цэвэр шохой үйлдвэрлэж эхэлсэн. Цоорхой

Хоронгийн үнэлгээний "Ундэсний Реалти" ХХК

ТТЭ9727

МХБ-ийн гүйцэтгэл үйлдвэрлэл хийснээр 80-иас дээш хувийн идэвхжил бүхий 10-80 мм болон нунтаг, сайн чанарын цэвэр шохой үйлдвэрлэж эхэлсэн. Цоорхой

74446710-0052482

190

MNS-347-99, MNS-347-2002 улсын стандарттай. Шохойг өөрийн хөнгөн бетоны үйлдвэрлэлд түүхий эдийн зориулалтаар ашигладаг ба өнөөгийн байдлаар нийтдээ жилд 14000 тонн шохой үйлдвэрлэн хэрэглэгчдэд нийлүүлж байна. Компаний бүтээгдэхүүний чанар, үзүүлэлт, өртөг болон үнэнд нөлөөлөх зүйлс нь мэдээж дэд бүтэц, түүхий эд материал байдаг.

Түүхий эд материалын хувьд авч үзвэл:

Шохойг дотооддоо үйлдвэрлэдэг бөгөөд шохой нь өөрөө бэлэн бүтээгдэхүүн болохоос гадна сийрмэг царууц бетоны гол түүхий эд болдог. Шохойн болон сийрмэг царууц бетоны үндсэн түүхий эд материал нь цахиурлаг элс, шохойн чулуу, нүүрс, өндөр даралтын уур байдаг.

Шохойн чулуу - Дархан-Уул аймгийн шохойн чулууны 5 дугаар ордоос өрөмдлөг тээсэлгээн аргаар олборлон авч ашигладаг. Дархан-5 ордыг 1996 онд барилгын инженер хайгуул эрдэм шинжилгээний “Их үүсгэл” ХК-ийн хийсэн хайгуулаар нөөцийг С, зэрэглэлээр 1205.5 мянган тонооор тогтоосон. Энэ нь шохойн үйлдвэрлэл бүрэн хүч чадлаар ажиллахад 32 жилийн турш хангахаар тогтоогдсон. Ордын хөрс хуулалт дунджаар 2.6-3.0 м цаашид уг ордод нарийвчилсан хайгуул хийх шаардлагатай.

Цахиурлаг элс-Ашигт малтмал ашиглах лицензийн 1688а тоот гэрчилгээ бүхий Хараа голын баруун эрэгт орших “Сайхан”-ы ордоос 9 км асфальтан замаар автомашинаар тээвэрлэн хангах ба энэхүү элс нь гүний усанд автаагүй тул тааламжтай нөхцөлтэй, ОСТ 21-1-72-аар Автоклавын хөнгөн бетон ба силикат тоосгоны стандартад тохирсон, хайгуулын үеийн нөөц = А+В+С1блок = 5,209,900 м³ **Чулуу нүүрс**-ийг Дархан-Уул аймгаас 75 км зайд орших Шарын голын уурхайгаас төмөр замаар гэрээний үндсэн дээр тээвэрлэн хангадаг.

Өндөр даралтын уур-ийг Үйлдвэрээс 400м-ийн зайд орших Дархан-Уул аймгийн дулааны цахилгаан станцаас уурын шугамаар гэрээний үндсэн дээр авч хангана.

Түүхий эд материалыг шаардагдах тоо хэмжээгээр ашиглалтын лицензийн гэрчилгээ, аж ахуйн гэрээний үндсэн дээр олборлон ашиглах ба тээвэрлэн авч хангана. Ил уурхайд ашиглалт эрхлэн явуулах хүндэрл, саад бэрхшээл байхгүй бөгөөд уулын болон авто тээврийн машин техникт сүүлийн 10 гаруй жилийн хугацаанд парк шинэчлэлт хийгдээгүйн улмаас хуучирч элэгдэн ашиглалтын шаардлага хангахгүйд хүрсэн байдлыг харгалзан паркийн зохих хувийг шинэчлэх арга хэмжээ авахаар ажиглаж байгаа.

Дэд бүтцийн хувьд авч үзвэл:

Тус нь Дархан хотын үйлдвэрийн дүүрэгт байрладаг, дэд бүтцийн хувьд бүрэн бие эрдэм байдалтай. Өөрийн бүтээгдэхүүнийг Дархан уул аймаг төдийгүй Булган, Сэлэнгэ, Орхон, Алтанбулаг, Улаанбаатар, Сайншанд, Замын Үүдийн чөлөөт бүс зэрэг аймаг хотуудад асфальтан болон төмөр замаар тээвэрлэн хүргэх нөхцөл бүрдсэн, газар зүйн байршлын хувьд ашигтай зангилаа байрлалд оршдог байна. Жишээ нь:

- Өөрийн эзэмшлийн 1км төмөр замтай бөгөөд Дархан-2 өртөөтэй холбогдсон.
- Асфальтан замаар Дархан, Улаанбаатар болон Мянганы замтай холбогдсон.
- Өндөр даралт (12-15 ат)-ын уурын ф150 мм шугамаар ДЦС-тай холбогдсон.
- Үйлдвэрийн дүүргийн цэвэр, бохир усны шугамд холбогдсон.
- Утсан харилцааны хүрэлцэх тооны дугаараар хангагдсан. Эдгээр шугамын багтаамж даац хүрэлцэх хэмжээний нөөцтэй тавигдсан. Үйлдвэрийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэхэд дэд бүтцийн нэмэгдэл эх үүсвэр шаардлагагүй.
- Утас, факс, интернет гэх мэт харилцаа холбооны үйлчилгээнд бүрэн холбогдсон

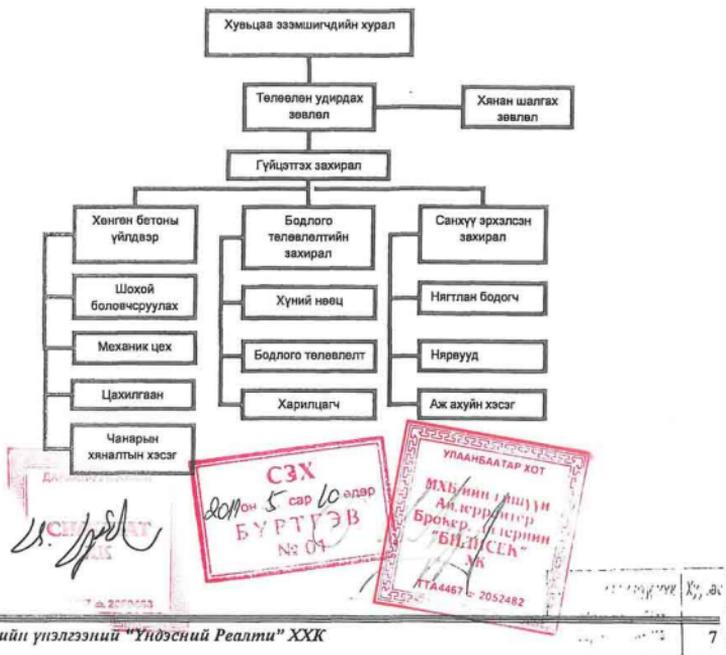

Компанийн удирдлага, бүтэц зохион байгуулалт

“Силикат” ХК-ийг дээд түвшний удирдлагаар хувицаа эзэмшигчдийн хурал хангах бөгөөд энэ нь дотроо ТУЗөвлөл, ХШЗөвлөлөөс бүрдэнэ. Эдгээрээс гүйцэтгэх захирлыг сонгох ба түүний хариуцах хэсэг нь *үйлдвэрлэлийн үндсэн гүйцэтгэлийн хэсэг* буюу хөнгөн бетоны үйлдвэр болон шохой боловсруулах цех, *үйлдвэрлэлийн туслах хэсгүүд* болох механик цех, цахилгаан сантехникийн хэсэг, чанар хяналтын хэсгүүд байна. Бодлого төлөвлөлтийн захирал нь хүний нөөц, бодлого төлөвлөлт, харилцагчидтай холбоотой үйл ажиллагааг шууд хамаарч ажилладаг бол санхүү эрхэлсэн захирлын шууд удирдлагад бүртгэлийн ажилтнууд, няравууд, аж ахуйн хэсэг нь үйл ажиллагаагаа явуулдаг. Хөнгөн бетоны үйлдвэр нь үйлдвэрийн I, II гэсэн 2 хэсэгтэйгээр ажилладаг бол шохой боловсруулах үйлдвэр нь уулын хэсэг, зуухан цехийг хамаарна. Механик цех нь засварын бригад, авто засварын хэсэг гэсэн бүрэлдэхүүнтэй, цахилгаан сантехникийн хэсэг нь сантехник, цахилгаанаа тус тусдаа хариуцсан хэсгүүдтэй, чанар хяналтын хэсэг нь лаборантын болон чанар шалгагчаас бүрдэнэ.

Тус силикат тоосго 1966 оноос эхлэн Монгол улсын 18 аймаг, ихэнхи сумдад хүрч бүрэн танигдсанаараа давуу талтай. Хамгийн энгийн жишээ гэхэд Дорнод аймгийн орон сууцны барилгуудын ихэнхи хувь нь силикат тоосгоор баригдсан бөгөөд дээрхи барилгуудын өнгө үзэмж өнөөг хүртэл хэвээрээ байгаа нь хэрэглэгчдийн таашаалд бүрэн нийцэн, баталгаат чанарыг илтгэсээр байдагт оршино.

“Силикат” ХК-ний ажиллах хүчний бүтэц, бүрэлдэхүүн үйлдвэрийг анх ашиглалтад орсон үеэс бий болсон 35 жилийн түүхтэй. Үйлдвэрийн ашиглалтын явцад залуу боловсон хүчнээр сэлбэгдэн шинэчлэгдэж ирсэн. Өнөөдрийн байдлаар ИТА-н 10 ажилтан, 20-45 насны 75 ажилчид ажиллаж байгаа бөгөөд 38% нь дээд, 60% нь дунд мэргэжлийн буюу мэргэжсэн ажилчид, 2% нь бүрэн дунд боловсролтой хүмүүс байна.

Компанийн ойрын зорилго

Компанийн зорилго бол орчин үеийн техник, технологиор өндөр чанартай, өртөг хямд, байгаль экологид хоргүй, хэрэглэгчдийн хэрэгцээ, барилгын материалын олон улсын стандартад нийцсэн шохой, силикат тоосго үйлдвэрлэж зах зээлд эзлэх байр сууриа бэхжүүлэх явдал юм.

Сүүлийн 2 жилд эдийн засгийн хямралаас үүдсэн барилгын салбарын уналтын үед компани нь үйлдвэрлэлийн хүчин чадлаа бүрэн дүүрэн ашиглаж чадаагүй, Зоос банкнаас авах зээлийн санхүүжилт тасалдсан зэрэг шалтгаанууд нь байгууллагын санхүүгийн тогтвортой байдал сөргөөр нөлөөлж шаардлагатай хөрөнгийн эх үүсвэр дутагдахад хүрсэн байна. Гэхдээ барилгын салбар сэргэж байгаа болон зорилтот зах зээлийг судлаж үзэн, шохой, хөнгөн блокын эрэлт хэрэгцээ нэмэгдэж байгаа тул компанийн удирдлагууд бизнес төлөвлөгөөг шинээр боловсруулан гаргажээ.

Иймд ойрын үед хуримтлагдаад байгаа банкны зээл, татварын өрийг төлж барагдуулах, шинэ техник, тоног төхөөрөмж худалдан авахад шаардлагатай санхүүжилтын эх үүсвэрийг бүрдүүлэхийн тулд банкны зээлийн эх үүсвэрээр бус нэмэлт хувьцаа гаргаж санхүүжилтыг шийдвэрлэхээр ажиллаж байна.

Байгууллагын орчны нөхцөл байдлын шинжилгээ (SWOT)

Компани нь бидний дараах хэсэгт авч үзсэн өөрийн давуу тал, боломж дээрээ тулгуурлан хөрөнгийн санхүүжилтийг шийдвэрлэн техник, технологио шинэчлэн, үйлдвэрлэлийн хүчин чадлаа нэмэгдүүлж, бүтээгдэхүүний гарц, чанарыг сайжруулан, нэгжийн өртөг зардлыг хямдаруулж, үйлдвэрлэлт борлуулалтыг нэмэгдүүлэн зах зээлд эзлэх байр сууриа өсгөх боломжтой байна.

Мөн түүнчлэн Монгол улсын засгийн газрын мөрийн хөтөлбөр, бодлогод хүн амыг орон сууцжуулах, уул уурхай, аж үйлдвэрийн цогцолборыг байгуулах, металлург, боловсруулах үйлдвэрүүдийг барьж байгуулах зорилт тавьж байгаа нь компанийн зорилтот зах зээлийг улам өргөжүүлэх бололцоог олгож байна.

	Давуу тал (Strengths)	Сул тал (Weaknesses)
Дотоод орчин	<ul style="list-style-type: none"> – Дархан хотын үйлдвэрлэлийн дүүрэгт байрладаг, түүхий эд болох шохойн чулуу, элсийн орддоо ойрхон. Төмөр зам, авто зам, холбоо, интернэт, цахилгаан, дулаан, цэвэр, бохир усны системд бүрэн холбогдсон байршил сайтай. – Түүхий эдийн хувьд өөр байгууллагаас хараат бус. Элс, шохойн чулууг өөрийн орддоо олборлодог, шохойн чулууны агууламж өндөр, чанар, гарц өндөр. – Өөрийн өмчлөлийн контор, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний барилга байгууламжтай, өөрийн эзэмшлийн газартай ба материаллаг бааз сайтай – Мэргэшсэн ажилчид, ажиллагсад нь олон жил ажилласан туршлагатай – Компани нь олон жилийн түүхтэй, бүтээгдэхүүн нь нийтэд, зах зээлд эерэгээр танигдсан – Өрсөлдөгч нар ихэнхи нь Улаанбаатар хотод байрладаг, хүчин чадал бага, түүхий эдийн хувьд хараат байдалтай байдаг. 	<ul style="list-style-type: none"> – Хөнгөн бетон, шохойг Дархан хотод үйлдвэрлэдэг тул тээвэрлэлтийн явцад бүтээгдэхүүний өртөг өсдөг – Эдийн засгийн хямрал, барилгын салбарын зогсонги байдлаас шалтгаалж бүтээгдэхүүний эрэлт буурдаг, үйлдвэрлэлийн хүчин чадлаа гүйцэд ашиглаж чадахгүйд хүрдэг – Одоогийн үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмж хуучирсан – Банкнаас зээлийг графикайн дагуу олгож байгаагүйтэй холбоотой технологийн шинэчлэл хийгдээгүй цаг алдсан, барилгын салбарын уналтаас шалтгаалж хүчин чадлаа дутуу ашиглаж байсан нь банкны зээлийн өрийн үлдэгдэл ихээр хуримтлагдахад хүргэсэн

Хоронд үнэлгээний "Үндэсний Реалти" ХХК

Улаанбаатар хот

МАН-ийн гишүүн

Анхны үндэсний

Брокер, илгэрэн

"БИ.И.К.К."

ТТ30727-030734

5-40

193

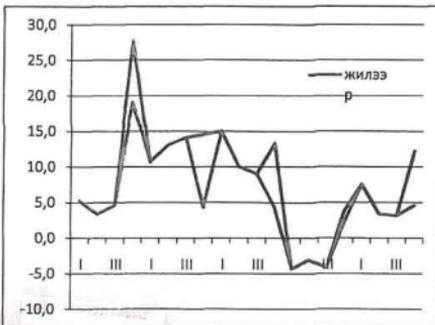
8

	Боломж (Opportunities)	Бэрхшээл (Threats)
Гадаад орчин	<ul style="list-style-type: none"> – Шохойн томоохон хэрэглэгч болох Эрдэнэт үйлдвэр, Бороо Гоулд ХХК, Дарханы төмөрлөгийн үйлдвэр гэх мэт хэрэглэгчид газар зүйн хувьд ойрхон байрладаг – Техник, технологийн шинэчлэлийг хийснээр үйлдвэрлэлийн хүчин чадал, түүхий эдийн ашиглалт, бүтээгдэхүүний чанар сайжирна – Хүчин чадал сайжирснаар шохойн бүтээгдэхүүний нэгжид ноогдох өртөг буурна – Нэгжид ноогдох өртөг буурч, бүтээгдэхүүний чанар дээшилснээр өрсөлдөх чадвар сайжирна – Дууту шаталтаас үүсэх нүүрсхүчлийн хийн ялгаралт эрс буурч экологийн цэвэр үйлдвэрлэл явуулах боломжтой – Хүчин чадлаа нэмэгдүүлснээр дотоодын зах зээлийг хангаад зогсохгүй экспортод бүтээгдэхүүнээ гаргах боломжтой – Шохойн чанар, стандарт олон улсын стандартын түвшинд хүрнэ – Барилгын салбар сэргэж байгаа тул бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл нэмэгдэх төлөвтэй байгаа, мөн улсын хэмжээний томоохон бүтээн байгуулалтын төслүүдэд оролцох боломжтой байна. – Шохой, хөнгөн бетон нь зах зээлд ихээхэн эрэлттэй – Өрсөлдөгч шохой үйлдвэрлэгч 5 компани нь хуучин технологи ашигладаг 	<ul style="list-style-type: none"> – Техник, технологио шинэчлэх, хүчин чадлаа нэмэгдүүлэхэд шаардлагатай хөрөнгө оруулалтын эх үүсвэр дутагдалтай байх. – Банкны зээлийн хүү ихээр хуримтлагдсан – Эдийн засгийн хямралаас үүдэн барилгын салбар уналтаас төдийлөн хурдан гарч чадахгүй байгаа. – Шинэ барилга, тоног төхөөрөмж, сэлбэг хэрэгсэл нь төлөвлөж буй хугацаанаас хойш ашиглалтад орох, нийлүүлэгдэх, тасалдах – Өрсөлдөөнөөс үүдэлтэй бүтээгдэхүүний үнэ буурах, төлөвлөөгүй зардлууд гарах

ГУРАВ. МОНГОЛ УЛСЫН ЭДИЙН ЗАСАГ, САЛБАРЫН НӨХЦӨЛ БАЙДАЛ

Монгол улсын эдийн засгийн өнөөгийн байдал

Эдийн засгийн өсөлт. Олон улсын эдийн засгийн өсөлт өндөр хэмжээнд үргэлжлэн, томоохон улсуудын эрэлт өндөр төвшинд байхад дотоодын хүчин зүйлс, байгаль цаг уурын тааламжтай нөхцөл байдал, эрэлтийг түлхүү дэмжсэн Засгийн газрын бодлогын үр нөлөөгөөр манай улс 2006-

орох томоохон хөрөнгө оруулалтын ажлууд эрчимжихийн

2008 онуудад харьцангуй өндөр эдийн засгийн өсөлттэй байсан. Дэлхий нийтийг хамарсан санхүүгийн хямралын хоёрдугаар шатны нөлөөлөл манай улсад дам байдлаар нөлөөлж эхлэн гадаад худалдааны болон төсвийн давхар хямрал үүссэн бөгөөд улмаар 2009 онд эдийн засаг 1.6 хувиар буурсан. Төсвийн огцом тэлэх бодлого явуулсны дүнд Азийн зарим орнуудын эдийн засаг 2009 оны сүүлийн улирлаас эхлэн сэргэж, манай экспортын гол Нэрийн бүтээгдэхүүний дэлхийн зах зээлийн үнэ өсөн, гаднаас хэрвэр уул уурхайн салбарын томоохон

Хоронгийн үнэлгээний "Үндэсний Реалти" ХХК-ийн үнэлгээний тайлан

СЭХ

БҮРТГЭВ № 01.

194

9

“Силикат” ХК-ийн бизнес төлөвлөгөөнд тусгагдсан судалгаанаас үзвэл Монгол улсын төвийн бүсийн шохойн хэрэгцээ ойролцоогоор жилд 104000 тонн байна. Үүнийг томоохон хэрэглэгчидээр авч үзвэл Эрдэнэт үйлдвэр 40000 тонн, Бороо Гоулд 11000 тонн, Дарханы төмөрлөгийн үйлдвэр 8000 тонн, Арьс шир боловсруулах үйлдвэрүүд 6000 тонн, Хөнгөн бетоны үйлдвэрүүд 5000 тонн, Силикат ХК 5000 тонн, УБХБ 5000 тонн, Улиастай 5000 тонн, Яармаг 3000 тонн, Авто 3000 тонн, Хөтөл ХБ 3000 тонны жилийн хэрэгцээтэй байдаг.

Одоогоор шохойн зах зээлийн хэрэглээний 90 орчим хувийг дотоодын үйлдвэрлэгчид хангадаг ба үлдэх хувийг БНХАУ-аас импортлож оруулж ирдэг. Дотоодын үйлдвэрлэгчдийн ашиглаж буй техник технологи, түүхий эдийн чанараас хамаарч бүтээгдэхүүний чанар, стандарт хэрэглэгчдийн шаардлагыг хангаж чадахгүй байгаа юм.

“Силикат” ХК нь өнөөгийн байдлаар жилд 14000 тонн шохой буюу нийт зах зээлийн хэрэгцээний 13,5 хувийг үйлдвэрлэн гаргаж байна. Энэ нь үйлдвэрлэлийн хүчин чадлын 30 орчим хувь нь юм.

ДӨРӨВ. САНХҮҮ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ГОЛ ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮДИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

“Силикат” ХК-ийн 2006 оноос 2010 оны 09 дүгээр сарын 30 өдөр хүртэлх санхүү, эдийн засгийн мэдээллийг ашиглан дараах чиглэлээр шинжилгээ хийж холбогдох харьцаа, үзүүлэлтүүдийг тооцож үнэлэлт, дүгнэлт өглөө. Үүнд :

1. Байгууллагын санхүүгийн чадавхийг үнэлэх
2. Байгууллагын хөрөнгө, капиталын ашиглалтыг үнэлэх
3. Хөрөнгө, капиталын өгөөж, ашигт ажиллагааны шинжилгээ
4. Зах зээлийн идэвхижилийн шинжилгээ

Байгууллагын санхүүгийн чадавхийг үнэлэх

Компанийн санхүүгийн чадавхийг үнэлэхийн тулд *хөрөнгө капиталын байдал, төлбөрийн чадвар, санхүүгийн тогтвортой байдлын* үзүүлэлтүүдийг тооцож үзлээ.

А. Хөрөнгө капиталын байдал

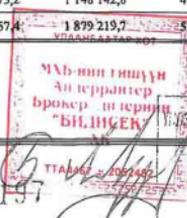
Доорх хүснэгтэд “Силикат” ХК-ийн сүүлийн 5 жилийн хөрөнгө, түүний эх үүсвэрийн талаарх мэдээллийг хураангуйлж үзүүлээ.

БАЛАНС /мян.төгрөгөөр/

ХӨРӨНГӨ	2006 он	2007 он	2008 он	2009 он	2010.09.30	Сүүлийн 4 жилийн дундаж
Мөнгөн хөрөнгө	11 500,2	685,0	244,6	705,0	7 304,4	3 283,7
Авалга	95 006,8	92 847,8	73 279,4	29 866,8	37 232,7	72 750,2
Бараа материал	140 455,6	154 570,5	910 760,1	610 505,2	840 569,0	454 072,9
Урачилж төлсөн зэрдал /тооцоо/	-	-	90 000,0	90 000,0	-	45 000,0
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	246 962,6	248 103,3	1 074 284,1	731 077,0	885 106,1	575 106,7
Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	454 907,0	611 043,6	820 373,2	1 148 142,8	4 277 597,6	758 616,7
НИЙТ ХӨРӨНГӨ	701 869,6	859 146,9	1 894 657,4	1 879 219,7	5 162 703,1	1 333 723,4

2011 5 10
Хөрөнгийн үнэлгээний "Унээсийн Реалти" ХХК

ТТ1061200440	2011.05.10	33	12
--------------	------------	----	----

128

“Силкат” ХК-ийн бизнесийн үнэлгээний тайлан

ХӨРӨНГИЙН ЭХ ҮҮСВЭР

ӨР ТӨЛБӨР

Богино хугацаат өр төлбөр	391 152,8	746 943,6	1 780 435,0	1 773 531,3	2 351 361,2	1 173 015,7
Урт хугацаат өр төлбөр	-	-	-	-	-	-
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	391 152,8	746 943,6	1 780 435,0	1 773 531,3	2 351 361,2	1 173 015,7

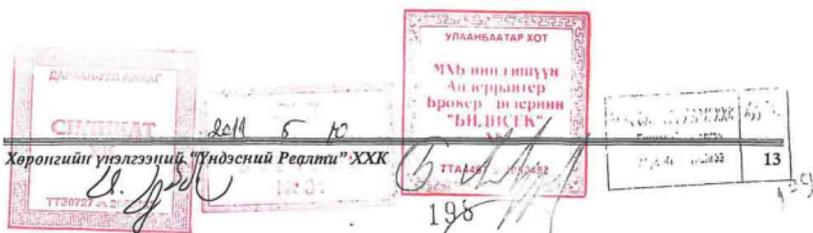
ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨМЧ

Хувьцаат капитал	17 012,6	17 012,6	17 012,6	17 012,6	17 012,6	17 012,6
Дахин үнэлгээний нэмэгдэл	430 305,1	430 305,1	430 305,1	430 305,1	3 595 287,8	430 305,1
Хуримтлагдсан ашиг	(136 601,0)	(335 114,4)	(333 095,3)	(341 629,3)	(800 957,9)	(286 610,0)
НИЙТ ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨМЧ	310 716,8	112 203,3	114 222,4	105 688,4	2 811 342,5	160 707,7
ЭХ ҮҮСВЭРИЙН ДҮН	701 869,6	859 146,9	1 894 657,4	1 879 219,7	5 162 703,1	1 333 723,4

Хөрөнгө капиталын бүтэц бүрэлдэхүүн

ХӨРӨНГӨ	2006 он	2007 он	2008 он	2009 он	2010.09.30	Сүүлийн 4 жилийн дундаж
Мөнгөн хөрөнгө	1,64%	0,08%	0,01%	0,04%	0,14%	0,25%
Авлага	13,54%	10,81%	3,87%	1,59%	0,72%	5,45%
Бараа материал	20,01%	17,99%	48,07%	32,49%	16,28%	34,05%
Урьдчилж төлсөн зардал /гооцоо/	0,00%	0,00%	4,75%	4,79%	0,00%	3,37%
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	35,19%	28,88%	56,70%	38,90%	17,14%	43,12%
Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	64,81%	71,12%	43,30%	61,10%	82,86%	56,88%
НИЙТ ХӨРӨНГӨ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ХӨРӨНГИЙН ЭХ ҮҮСВЭР						
ӨР ТӨЛБӨР						
Богино хугацаат өр төлбөр	55,73%	86,94%	93,97%	94,38%	45,55%	87,95%
Урт хугацаат өр төлбөр						0,00%
Өр төлбөрийн дүн	55,73%	86,94%	93,97%	94,38%	45,55%	87,95%
ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨМЧ						
Хувьцаат капитал	2,42%	1,98%	0,90%	0,91%	0,33%	1,28%
Дахин үнэлгээний нэмэгдэл	61,31%	50,09%	22,71%	22,90%	69,64%	32,26%
Хуримтлагдсан ашиг	-19,46%	-39,01%	-17,58%	-18,18%	-15,51%	-21,49%
Эзэмшигчийн өмчийн дүн	44,27%	13,06%	6,03%	5,62%	54,45%	12,05%
ЭХ ҮҮСВЭРИЙН ДҮН	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Сүүлийн 4 жилд удаан гүйлгээт хөрөнгийн нийт хөрөнгөд эзлэх хувь дундажаар 56,88 хувь байсан нь 82,86 хувь болж өссөн, түүнчлэн өөрийн капитал эх үүсвэрийн дүнд эзлэх хувь дундажаар 12,05 хувь байсан бол 54,45 хувь болж өссөн нь үндсэндээ удаан гүйлгээт хөрөнгийн дахин үнэлгээтэй холбоотой байна.

“Силикат” ХК-ийн бизнесийн үнэлгээний тайлан

Дараах хүснэгтэд байгууллагын 2009 ба 2010 оны 09 дүгээр сарын 30-наарх хөрөнгийн бүрэлдэхүүн хэсэг түүнийг санхүүжүүлсэн хөрөнгийн эх үүсвэрийг харууллаа. /мянган төгрөгөөр/

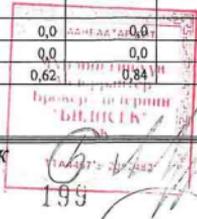
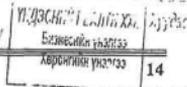
ХӨРӨНГӨ	2009		2010		ХӨРӨНГИЙН ЭХ ҮҮСВЭР	2009		2010	
	Дүн	%	Дүн	%		Дүн	%	Дүн	%
<i>Эргэлтийн хөрөнгө</i>	-	-	-	-	<i>Богино хугацаат өглөг</i>	-	-	-	-
Мөнгөн хөрөнгө	705,0	0,0	7304,4	0,1	Богино хугацаат өглөг	731077,0	38,9	885106,1	17,1
Авлага	29866,8	1,6	37232,7	0,7					
Бариа материал	700505,2	37,3	840569,0	16,3					
Ажлын капитал (ЭХ-БХӨ)					Өөрийн эргэлтийн капитал				
Эргэлтийн хөрөнгө	731077,0	38,9	885106,1	17,1	Өр болон эзлээр санхүүжсэн	731077,0	38,9	885106,1	17,1
<i>Үндсэн гүйцэт хөрөнгө</i>	-	-	-	-	<i>Үндсэн гүйцэт хөрөнгө эх үүсвэр</i>	-	-	-	-
Үндсэн хөрөнгө	1148142,8	61,1	4277597,6	82,9	Богино хугацаат өглөг	1042454,3	55,5	1466255,1	28,4
					Урт хугацаат өр				
					Өөрийн капитал (ЭЗӨмч)	105688,4	5,6	2811342,5	54,5
УГХөрөнгийн дүн	1148142,8	61,1	4277597,6	82,9	УГХ-ийн эх үүсвэр	1148142,8	61,1	4277597,6	82,9
НИЙТ ХӨРӨНГӨ	1879219,7	100	5162703,7	100	НИЙТ ХӨРӨНГӨ ЭХ ҮҮСВЭР	1879219,7	100	5162703,7	100

Компани нь 2009 болон 2010 онуудад байгууллагын үйл ажиллагааг тасралтгүй явуулахад шаардлагатай эргэлтийн хөрөнгийн тогтвортой хэсэг болох ажлын капитал, түүний тогтвортой эх үүсвэр дутагдалтай байсныг харуулж байна. Түүнчлэн дээрх онуудад богино хугацаат өр (богино хугацаат банкны зээл)-өөр удаан гүйлгээт хөрөнгийн санхүүжилтийн эх үүсвэр болгон дайчилж ашигласан нь санхүүгийн тогтворгүй байдал, төлбөрийн чадварт шууд сөргөөр нөлөөлсөн байна.

Б. Төлбөрийн чадвар, санхүүгийн тогтвортой байдал

Байгууллагын төлбөрийн чадвар, санхүүгийн тогтвортой байдлыг үнэлэхдээ дараах үзүүлэлтүүдийн системийг ашиглан тооцооллыг хийж өмнөх 4 жилийн дундаж, зохистой нормтой харьцуулж үзлээ.

	Үзүүлэлт	Тооцох журам	Тайлангийн үлдэгдэл			Зохистой норм (дундаж)	Өмнөх 4 жилийн дундаж
			2010	2009	Өөрчлөлт		
Төлбөрийн чадварын шинжилгээ							
1	Эргэлтийн хөрөнгийн харьцаа	ЭХ : БХӨ	0,38	0,41	-0,036	2:01	0,49
2	Төлбөрийн ойрын боломж	ТХХ : БХӨ	0,019	0,017	0,0017	0,8 - 1,0	0,06
3	Төлбөрийн өнөөгийн боломж	Мх : БХӨ	0,00311	0,00040	0,0027	0,2-0,3	0,00280
4	Эргэлтийн хөрөнгийн бүтэц /хувиар/						
	а. Мөнгөн хөрөнгө	Эргэлтийн хөрөнгийн дүнд эзлэх хувиар	0,83	0,10	0,73	их	0,57
	б. Авлага		4,21	4,09	0,12	бага	12,65
	в. Бариа материал		94,97	83,51	11,46	бага	78,95
5	Ажлын капитал /мян.төг/	ЭХ - БХӨ	-1 466 255,1	-1 042 454,3	-423 800,79	эерэг	-597 908,9
6	Өөрийн эргэлтийн капитал /мян.төг/	БК - УГХ	-1 466 255,1	-1 042 454,3	-423 800,79	эерэг	-597 908,9
7	Эх үүсвэрийн квот	ГК : ӨК	0,8	16,8	-15,94	>=1	7,3
8	Урт хугацаат зээлийн оролцоо, %-иар						
	- Нийт санхүүжилтэнд	УХӨ : НХ	0,0	0,0	0,00	нэмэгдэх	
	+ Галаад санхүүжилтэнд	УХӨ : ГК	0,0	0,0	0,00	нэмэгдэх	
9	Хүүтэй зээл төлбөрийн хувь хэмжээ	Зээл : ГК	0,62	0,84	-0,22	буурч байх	

2011 5 10
 Хоронгийн үнэлгээний “Үндэсний Реалти” ХХК
 ТТ30727
 199

Бизнесийн үнэлгээ
 Хөрийн үнэлгээ
 14

"Силикат" ХК-ийн бизнесийн үнэлгээний тайлан

Компани өмнөх онуудад урт хугацааны банкны зээл авч ашиглаагүй. Төлбөр барагдуулах өнөөгийн боломжийг олон улсын практикт тогтсон үзүүлэлтүүдийн системийг ашиглан төлбөрийн чадварын харьцаануудыг тооцож үзлээ. Төлбөрийн коэффициентүүдийн утга нь өмнөх 4 жилийн дундажтай ойролцоо боловч онолын хувьд байвал зохих норм, дүнгээс нилээд бага байна. Энд богино хугацааны банкны зээл төлөгдөлгүй их хэмжээгээр балансад хуримтлагдсан явдал нь төлбөрийн өнөөгийн боломж муу гарахад нөлөөлжээ.

Ажлын капитал 2010 онд (1466255,1) мянган төгрөг байгаа нь компанийн үйл ажиллагааг тасралтгүй явуулахад шаардлагатай эргэлтийн хөрөнгийн тогтвортой хэсэг байхгүй байгааг харуулж байна. Энэ нь байгууллагын үйл ажиллагаа доголдох, ойрын ирээдүйд төлөх шаардлагатай өр төлбөрийг төлөх эх үүсвэр дутагдалтай байгааг харуулж байна.

Санхүүгийн тогтвортой байдлын шинжилгээ							
	Үзүүлэлт	Тооцох журам	2010	2009	Өөрчлөлт	Зохистой норм (дундаж)	Өмнөх 4 жилийн дундаж
1.	Санхүүжилтийн бүтэц						
	- Өөрийн капиталын оролцоо	Кө=ӨК : НХ	0,54	0,12	0,42	>=50	0,12
	- Гадны капиталын оролцоо	Кг=ГК : НХ	0,46	0,94	-0,49	<=50	0,88
	- Байнгын капиталын оролцоо	Кб=БК : НХ	0,54	0,12	0,42	>50	0,12
2.	Санхүүгийн хараат байдлын коэф	Кх=НХ : ӨК	1,84	17,78	-15,94		8,30
3.	Өрийн харьцаа /квота/	ГК : ӨК	0,84	16,78	-15,94	<=1	7,30
4.	Өөрийн капиталын бүтэц				0,00		
	- Хувь нийлүүлсэн өмч		0,006	0,16	-0,15		0,11
	- Хуримтлагдсан ашиг	Дүнд злэх хувийн жингээр	-0,285	-3,23	2,95	нэмэгдэх	-1,78
	- Нэмж төлөгдсөн капитал				0,00	нэмэгдэх	
	- Хөрөнгийн дахин үнэлгээ		1,279	4,07	-2,79		2,68
	Өөрийн капиталын санхүүжилт, %-иар				0,00		
	- Удаан гүйлгээт хөрөнгөд	УГХө : ӨК	1,00	1,00	0,00	багасах	1,00
	- Эргэлтийн хөрөнгөд /АК/	ЦӨЭК : ӨК	0,00	0,00	0,00	нэмэгдэх	0,00

2010 онд өөрийн капиталын хувь хэмжээ нэмэгдэж 54 хувь болсон нь гадны капиталын оролцоо багасч санхүүгийн тогтвортой байдал дээшилж байгаа мэт боловч энэхүү өсөлт нь үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлттэй шууд холбоотой юм.

Өөрийн капитал нь удаан гүйлгээт хөрөнгийг санхүүжүүлж байгаа бөгөөд эргэлтийн хөрөнгийн санхүүжилтийн эх үүсвэр болж чадахгүй дутагдалтай байна. Эргэлтийн хөрөнгийн тогтвортой хэсэг болох ажлын капиталын эх үүсвэрийг харьцангуй тогтвортой эх үүсвэр болох өөрийн капитал, урт хугацааны зээлийн эх үүсвэрээр бүрдүүлж чадаагүй байна. Энэ нь байгууллагын санхүүгийн тогтвортой байдалд сөргөөр нөлөөлж байна.

Байгууллагын хөрөнгө, капиталын ашиглалтыг үнэлэх

Компанийн хөрөнгө, капиталын ашиглалтыг үнэлэхдээ эргэлтийн хөрөнгийн эргэцгийг харин удаан гүйлгээт хөрөнгө болон өөрийн капитал, гадны капиталын нэг төгрөг тутмаас олох орлогын хэмжээг тооцож үзлээ.

Компанийн эргэлтийн хөрөнгө 2009 онд 1,4 удаа буюу 260 хоногт нэг удаа эргэлтэд орж байсан бол 2010 онд жилд 0,8 удаа буюу 480 хоног болж удааширсан байна. Эргэлтийн хөрөнгийн эргэц удааширах явдал нь хөрөнгө түгжигдэж нэмэлт хөрөнгийн эх үүсвэр шаардагдах сул талтай юм. 2010 онд эргэлтийн хөрөнгийн эргэц 220 хоногоор удааширсан үзвэл гүйлгээнд 405988,0 мянган төгрөг нэмж шаардагдсан гэсэн утгатай юм.

Хоронгийн үнэлгээний "Үндэсний Реалти" ХХК

2010 он 5 сар 10

№ 01

Урьдчилсан үнэлгээний үйлчилгээний "БН-ИСК" ХХК

Урьдчилсан үнэлгээний үйлчилгээний "БН-ИСК" ХХК

Хуудас 15

№	Үзүүлэлт	Тооцох журам	2009	2010	Өөрчлөлт
Хөрөнгө капиталын ашиглалтын шинжилгээ					
1.	Эргэлтийн хөрөнгийн эргэц				
	а. Удаагаар	У=БО:ЭХд	1,4	0,8	-0,6
	б. Хугацаа (хоногоор)	Х=360 : У	260	480	219,3
2.	Авлагын эргэц				
	а. Удаагаар	БО:Авл	33,8	17,8	-16,0
	б. Хугацаа (хоногоор)	360:Уа	11	20	9,5
3.	Материалын нооцийн эргэц				
	а. Удаагаар	БӨ:Нд	1,4	0,7	-0,7
	б. Хугацаа (хоногоор)	360:Ун	264	523	259,1
4.	Үйлдвэрийн мөчлөгийн хугацаа	Ха+Хн	275	543	268,7
5.	Хоногийн дундаж гүйлгээ /мян.төг/				
	а. Нийт зардлаар	НЗ:360	2833,0	1778,3	-1054,7
	б. Борлуулалтын орлогоор	БО:360	2808,1	1845,4	-962,7
6.	УГХ-ийн ачаалал	БО:УГХд	0,88	0,16	-0,7
7.	ӨК-ийн ачаалал	БО : ӨК	9,57	0,24	-9,3
8.	ГК-ийн ачаалал	БО : ГК	0,57	0,28	-0,3

Компанийн үйл ажиллагааны онцлог болон зардлын бүртгэлд баримталж буй бодлогоос хамаарч баланс дээр ихээхэн хэмжээний бараа материалын нөөцийн үлдэгдэл тайлагнагддаг нь эргэлтийн хөрөнгө, материаллаг нөөцийн эргэцийн үзүүлэлтүүд тааруу гарахад нөлөөлжээ.

Компанийн орлогын тайлангаас хоногийн гүйлгээг авч үзвэл 2010 онд хоногт дундажаар 1845,40 төгрөгийн орлого олж 1778,30 төгрөгийн зардал гаргаж ажилласан байна.

2010 онд удаан гүйлгээт хөрөнгийн нэг төгрөг тутмаас 16 мөнгөний, өөрийн капиталын нэг төгрөг тутмаас 24 мөнгөний орлого олж ажилласан нь өмнөх оныхоос буурсан үзүүлэлттэй байна.

Ашигт ажиллагааны шинжилгээ

Компанийн ашигт ажиллагааг шинжилэхийн тулд орлогын тайлангийн үзүүлэлтүүд болон хөрөнгө оруулагч, зээлдүүлэгчдийн сонирхдог харьцааны үзүүлэлтүүдийг тооцож үзлээ.

Орлого үр дүнгийн тайлан

Үзүүлэлт	2007 он	2008 он	2009 он	2010.09.30
Борлуулалтын орлого	292 511 578,00	652 468 235,29	1 010 917 994,32	664 328 096,97
Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг	343 498 100,33	325 243 989,00	832 693 534,34	578 500 175,75
Нийт ашиг	(50 986 522,33)	327 224 246,29	178 224 459,98	85 827 921,22
Ерөнхий удирдлагын зардал	55 975 576,44	305 793 531,04	187 194 644,94	61 693 880,65
Үндсэн үйл ажиллагааны ашиг /алдагдал/	(106 962 098,77)	21 430 715,25	(8 970 184,96)	24 134 040,57
Үндсэн бус үйл ажиллагааны ашиг /алдагдал/	(91 551 363,29)	(19 187 286,00)	(436 239,31)	
Татвар төлөхийн өмнөх ашиг	(198 513 462,06)	2 243 429,25	(8 533 945,65)	24 134 040,57
Орлогын татварын зардал		224 342,00		2 413 404,06
Цэвэр ашиг	(198 513 462,06)	2 019 087,25	(8 533 945,65)	21 720 636,51

Хороггийн үнлэгээний “Үндэсний Реалти” ХХК

УЛААНБААТАР

СЭХ

2011 он 5 сар 10 өдөр

МАН-ын гишүүн Энхэрлантер Энхтөр Шатерин “БН.ИНСЕР” ХК

Улаанбаатар хот, дүүрэг 10, хороо 1, үйлдвэр 33

Хуудас 16

201

Компанийн 2007 оноос хойших орлогын тайланд хийсэн бүтцийн шинжилгээг доор харуулав.

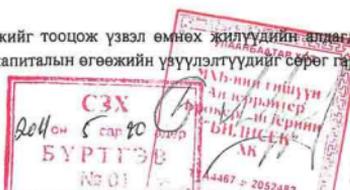
Үзүүлэлт	2007 он	2008 он	2009 он	2010.09.30
Борлуулалтын орлого	100,00	100,00	100,00	100,00
Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг	117,43	49,85	82,37	87,08
Нийт ашиг	(17,43)	50,15	17,63	12,92
Ерөнхий удирдлагын зардал	19,14	46,87	18,52	9,29
Үндсэн үйл ажиллагааны ашиг /алдагдал/	(36,57)	3,28	(0,89)	3,63
Үндсэн бус үйл ажиллагааны ашиг /алдагдал/	(31,30)	(2,94)	(0,04)	-
Татвар төлөхийн өмнөх ашиг	(67,87)	0,34	(0,84)	3,63
Орлогын татварын зардал	-	0,03	-	0,36
Цэвэр ашиг	(67,87)	0,31	(0,84)	3,27

2010 оны эхний гуравдугаар улирлын байдлаар бүтээгдэхүүний өөрийн өртөг нийт орлогын 87,08 хувь болж 4,71 хувиар өссөн бол үйл ажиллагааны зардал 9,29 хувь болж 9,23 хувиар буурсан бөгөөд үйл ажиллагааны бус зардал тайлагнагдаагүй байна. Тайлант үед 3,27 хувийн ашигтай ажилласан байна.

Үзүүлэлт	Тооцох журам	2007	2008	2009	2010
Бүтээгдэхүүн үйлчилгээний ашигт ажиллагаа					
1 Борлуулалтын орлогоор тооцсон	ҮАЦА : БО	-0,37	0,03	-0,01	3,63
2 Борлуулалтын өртгөөр тооцсон	ҮАЦА : ББӨ	-0,31	0,07	-0,01	0,04
3 Нийт эргэлтээр тооцсон	(ТӨЦА+ЭХШ) БО	1,327	0,287	0,196	0,249
Хөрөнгө капиталын өгөөж					
4 Нийт хөрөнгийн өгөөж	ХТӨЦА/НХ	-0,2311	0,0012	-0,0045	0,0047
5 Өөрийн хөрөнгийн өгөөж	ТДЦА/ӨК	-1,77	0,02	-0,08	0,01
6 Үйлд.фондын өгөөж	ХТӨА(ҮХ+ЭХ)	-0,2593	0,0012	-0,0049	0,0042

Компанийн өмнөх санхүүгийн тайлангийн мэдээллээс ашигт ажиллагааны шинжилгээг хийж үзвэл 2010 онд борлуулалтын орлогын нэг төгрөг тутмаас 3 мөнгөний үйл ажиллагааны ашиг олж байна. Бүтээгдэхүүний ашиг олох чадварын үзүүлэлт 2010 онд сайжирсан байна. Өмнөх 2009 онд компани үндсэн үйл ажиллагаанаасаа алдагдалтай ажиллажээ. Энэхүү ашигт ажиллагааны бууралт нь байгууллагын төлбөрийн чадвар муудах, хөрөнгийн санхүүжилтийн эх үүсвэр дутагдах сөрөг талтай. Гэвч 2010 онд бүтээгдэхүүний ашиг олох чадвар 3,63 болж, зардлын өгөөж 0,04 болж дээшилсэн байна.

Хөрөнгө, капиталын хувьд өгөөжийг тооцож үзвэл өмнөх жилүүдийн алдагдал нь нийт хөрөнгө, өөрийн хөрөнгө, үйлдвэрлэлийн капиталын өгөөжийн үзүүлэлтүүдийг сөрөг гарахад хүргэж байна.

Зах зээлийн идэвхижилийн шинжилгээ

Хувьцаат компанийн хөрөнгийн зах зээл дээр аль хир идэвхитэй үйл ажиллагаа явуулдаг вэ, компанийн зах зээлийн үнэлэмж ямар байгааг үнэлж үзэхийн тулд хөрөнгө оруулагчид дараах үзүүлэлтүүдийг тооцож өөрсдийн үнэлэлт дүгнэлтээ өгдөг.

	Үзүүлэлт	Тооцох журам	2006	2007	2008	2009	2010
1.	Гүйлгээнд байгаа хувьцааны дундаж тоо	жигнэгдсэн дундаж	170126	170126	170126	170126	170126
2.	Хувьцааны зах зээлийн дундаж үнэ (төг)	жилийн дундаж	100	100	268	268	261
3.	Хувьцааны нэгжид ноогдох ашиг (төг)	ТДЦА : ЭХТ		-1166,86	11,68	-50,16	127,67
4.	Зарласан ноогдол ашгийн хэмжээ (төг)	ΣНоА:ЭХТ					
5.	Хувьцаагаар хөрөнгө оруулалтын шууд өгөөж	ΣНоА:ΣЗҮ					
6.	Хувьцааны үнэлэмж (P/E)	ЗЗҮ:ХННА		-0,085	22,95	-5,34	2,04
7.	Ноогдол ашиг олголтын хувь	НоА:ЦА					
8.	Хувьцааны бүртгэлийн үнэ	ӨК:ЭХТ	1826,39	659,53	671,40	621,24	16525,06
9.	Хувьцааны ханшны коэффициент	ЗЗҮ:БҮ	0,055	0,152	0,399	0,431	0,016

Компани байгуулагдсан цагаасаа хувьцаа нэмж гаргаагүй бөгөөд гүйлгээнд байх хувьцааны тоо жил бүр 170126 ширхэг байна. Хувьцааны зах зээлийн үнийн талаарх мэдээллийг Хөрөнгийн биржийн мэдээллийн сангаас авлаа. Компани 2009 онд алдагдалтай ажилласан учир хувьцааны нэгжид ноогдох ашиг, түүнчлэн хувьцааны үнэлэмжийн үзүүлэлт сөрөг утгатай гарчээ. 2010 онд хувьцааны үнэлэмжийн коэффициент 2,04 гарсан нь хөрөнгө оруулагчид нэгж хувьцаанд ноогдох ашгаас 2 дахин их хөрөнгийг компанид өгч ашиглуулахад бэлэн байна гэсэн утгатай бөгөөд компанийн зах зээлийн үнэлэмж муу биш байгааг харуулж байна.

Компани ноогдол ашиг хуваарилж, төлж байгаагүй учир хувьцаагаар хөрөнгө оруулалтын өгөөжийг тооцох боломжгүй байлаа.

2010 оны 09 дүгээр сарын 30-наарх нэгж энгийн хувьцааны бүртгэлийн үнэ 16525,06 төгрөг болж өмнөх оноос 15903,82 төгрөгөөр нэмэгдсэн нь мөн л үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээтэй холбоотой байна.

ТАВ. "СИЛИКАТ" ХК-ИЙН БИЗНЕСИЙН ҮНЭЛГЭЭ

Өртгийн хандлагаар тооцсон бизнесийн үнэ цэнэ

Өртгийн хандлагаар бизнесийн үнэлгээг тооцохдоо цэвэр хөрөнгийн аргыг ашигласан.

Цэвэр хөрөнгийн арга

Энэхүү цэвэр хөрөнгийн аргын гол агуулга нь компанийн хөрөнгө ба түүний эх үүсвэрийг зах зээлийн өнөөгийн бодит үнэ цэнээр илэрхийлж, үүнээс өр төлбөрийг хассан дүн буюу цэвэр хөрөнгийг тодорхойлох явдал юм. Бид тус компанийн 2010 оны 09 сарын 30 өдрөөрх аудитлагдсан санхүүгийн тайлан, нягтлан бодох бүртгэл, эдийн засгийн мэдээлэлд үндэслэв.

1. Эргэлтийн хөрөнгө

а. Мөнгөн хөрөнгө. 2010 оны 09 дүгээр сарын 30-наарх аудитлагдсан баланс дээр нийт мөнгөн хөрөнгийн дүн 7304388.35 төгрөг байгаа ба үүнээс касс дахь бэлэн мөнгө 199382.55 төгрөг, харилцах дахь мөнгө 7105005.80 төгрөг байна. Мөнгөн хөрөнгийн дүнг тохируулга хийлгүйгээр хэвээр авлаа.

б. Авлага. Нийт авлагын үлдэгдэл 36872703.04 төгрөг, үүнээс ажилчдаас авах авлага 13309818.81 төгрөг, хувь хүмүүсээс авах авлага 2995172.80 төгрөг, компани хоорондын авлага 20567711.43 төгрөг байна. Эдгээр авлагуудын насжилтын судалгааг хийж үзэхэд төлөгдөх хугацаандаа байгаа төлөгдөх найдваргүй болсон авлага байхгүй байсан тул дансны үнээр нь тохируулга хийлгүй үнэлгээнд орууллаа.

в. Бараа материал. Баланс дахь материаллаг нөөцийн үлдэгдэл 840568975.39 төгрөг байна. Энд түүхий эд материал 103551016.14 төгрөг, дуусаагүй үйлдвэрлэл-шохойн цех 71114699.23 төгрөг, дуусаагүй үйлдвэрлэл-хөнгөн бетон 34753474.10 төгрөг, бэлэн бүтээгдэхүүн 372647961.71 төгрөг, бэлэн бүтээгдэхүүн-Улаанбаатар салбар 163837621.34 төгрөг, сэлбэг хэрэгсэл 63619595.45 төгрөг, хангамжийн материал 31044607.42 төгрөг байна.

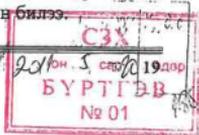
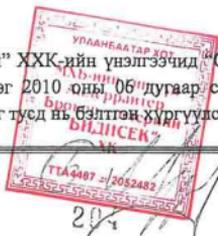
Бараа материалын данс бүртгэлээс эдгээр материалын насжилтыг тодорхойлох боломжгүй учир цаг хугацааны тохируулга хийх боломжгүй байлаа. Мөн дээрх материаллаг нөөцүүд нь компанийн үндсэн үйлдвэрлэл, үйл ажиллагаанд бүгд ашиглагдах, харьцангуй түргэн эргэлтэд ордог тул балансын дүнд төдийлөн өөрчлөлт орохгүй гэж үзлээ.

г. Эргэлтийн хөрөнгийн дүн. Компанийн 2010 оны 09 сарын 30-наарх эргэлтийн хөрөнгийн дүнг тохируулга хийлгүйгээр балансын дүн **884746066.78 төгрөгөөр** авлаа

2. Удаан гүйлгээт хөрөнгө

а. Үндсэн хөрөнгө. Манай "Үндэсний реалти" ХХК-ийн үнэлгээчид "Силикат" ХК-ийн үл хөдлөх ба хөдлөх хөрөнгийн дахин үнэлгээг 2010 оны 06 дугаар сарын 30-ны өдрийн байдлаар хийж хөрөнгийн үнэлгээний тайланг тусд нь бэлтгэн хүргүүлсэн билээ.

Хөрөнгийн үнэлгээний "Үндэсний Реалти" ХХК

Хөрөнгийн үнэлгээ хийсэн тухай. Хөрөнгийн үнэлгээнд компанийн 22 ширхэг барилга, 26 ширхэг байгууламж, 114 нэр төрлийн 590 ширхэг машин тоног төхөөрөмж, 11 ширхэг тээврийн хэрэгсэл, 101 нэр төрлийн 544 ширхэг тавилга эд хогшил, 17 нэр төрлийн 41 ширхэг компьютер бусад хэрэгсэл хамрагдсан.

“Силикат” ХК-ийн контор, үйлдвэр, цехүүд, агуулах, гараж, сургалт, авто пүүний барилгуудын бодит үнэ цэнийг зардлын хандлагаар тооцооллоо. “Силикат” ХК нь Дархан хотын үйлдвэрийн районд байрладаг бөгөөд зах зээлийн жишиг үнийн хандлагаар бодит үнэ цэнийг тооцоолоход харьцуулалт хийх хангалттай зах зээлийн мэдээлэл байхгүй байлаа.

Мөн нөгөө талаар компани нь үйлдвэрлэл эрхэлдэг учир эдгээр барилгууд нь дангаараа болон бүхэлдээ түрээслүүлж орлого олох боломж хязгаарлагдмал, бүх барилгууд цогцоороо тоног төхөөрөмж, байгууламжуудын хамт үйл ажиллагаанд ашиглагдаж байж орлого олох учир эдгээр барилгын үнэлгээнд орлогын хандлагыг тухайлан хэрэглэх шаардлагагүй гэж үзлээ.

Зардлын хандлагын арга нь барилгын нөхөн сэргээх /орлуулах/ өртгөөс ашиглагдсан хугацааны хуримтлагдсан элэгдэл /үнэлгээчин үнэлж тооцоолсон/-ийг хасаж тодорхойлсон үлдэгдэл өртгийг барилгын ашиглалт, чанар байдал, засвар сайжруулалт зэргийг харгалзан үзэж итгэлцүүр буюу коэффициентээр зохицуулалт хийж өнөөгийн бодит үнийг тодорхойлдог. Нөхөн сэргээх өртгийг барилгын хүчин чадал (талбай)-г нэгж хүчин чадлын нормативт үнэлгээгээр үржүүлж тодорхойлдог.

Барилгын үнэлгээнд нэгж хүчин чадлын нормативт үнэлгээнд Дэд бүтцийн хөгжлийн сайдын 1999 оны 343-р тушаал 1 дүгээр хавсралтыг үндэслэв. Энэхүү үнэлгээ нь 2000 оны үнээр тул Үндэсний статистикийн газраас гаргасан үнийн өсөлтийн индекс (2,674)-оор өсгөж тооцлоо. Инфляцийн хувь 2000 онд 8.1%, 2001 онд 8.0%, 2002 онд 1.6%, 2003 онд 4.7%, 2004 онд 11.0%, 2005 онд 9.5%, 2006 онд 8.7%, 2007 онд 15.0%, 2008 онд 22.1%, 2009 онд 4.2%, 2010 оны эхний хагаст 11.4% байлаа.

Нэгж хүчин чадлын үнэлгээг барилгын хийц, төрлийг үндэслэн 217980 төгрөгөөр авч, түүнийг үнийн өсөлтийн индекс (2,674)-өөр үржүүлж 582961.06 төгрөгөөр авлаа.

Засгийн газрын 2005 оны 233-р тогтоолоор батлагдсан журмын дагуу барилгын элэгдлийг жилийн 1,6 хувиар авч ашиглагдсан жилээс хамааруулан хуримтлагдсан элэгдлийг тооцож, түүнийг барилгын нөхөн сэргээх өртгөөс хасаж үлдэгдэл өртгийг тодорхойллоо.

Хацарт бутлуурын барилгын хувьд балансаарх өртөг нь газар шороо, далангийн ажлын өртөг ихээр шингэсэн тул түүнийг дахин үнэлэлгүй балансын өртгөөр, ацетилин ксилородны агуулахын барилга устаж алга болсон тул үнэлэлгүй балансын өртгөөр үлдэж данснаас хасах санал гаргасан. “Силикат” ХК-ийн эзэмшлийн талбайд байдаг үл хөдлөх хөрөнгийн гэрчилгээг авахаар хүлээгдэж байгаа компрессорын барилга, трансформаторын барилга, тээрмийн барилгын ар дахь хуучин конторын барилгыг нэмж үнэлгээнд орууллаа.

Байгууламж, тоног төхөөрөмж, тээврийн хэрэгсэл, тавилга эд хогшил, компьютерийн хувьд хөрөнгийн үнэлгээг хийхдээ орлуулах буюу сэргээн босгох өртгийг зах зээлийн үнийн

"Силикат" ХК-ийн бизнесийн үнэлгээний тайлан

судалгаа, үнийн өсөлтийн индекс, балансын өртөг, мэргэжлийн хүмүүсийн зөвлөгөө зэргийг харгалзан тогтоов.

Хөрөнгүүдийн биет элэгдлийг тооцохдоо Засгийн газрын 2005 оны тогтоолоор батлагдсан 233-р тушаалын дагуу ашиглагдах хугацаанаас хамааруулан байгууламжид 10-25 жил, тоног төхөөрөмж, тээврийн хэрэгсэл, тавилга эд хогшилд 10 жил, компьютер дагалдах хэрэгсэлд 5 жилээр авч цаашид ашиглагдах жилийг тодорхойлсны үндсэн дээр биет элэгдлийн хувь болон хуримтлагдсан элэгдлийг тооцсон. Дээрх орлуулалтын өртгөөс хуримтлагдсан элэгдлийг хасаж үлдэгдэл өртгийг тодорхойлов

Тухайн хөрөнгүүдийн үнэлгээгээрх үлдэгдэл өртгийг тодорхойлсны дараа хөрөнгийн ашиглалт, чанар байдал, хоцрогдол зэргийг харгалзан зохицуулалтын коэффициентээр тохируулга хийж эцсийн шинэчилсэн үнэлгээг гаргасан.

Бидний хийсэн үнэлгээний тооцооллын дүнд үл хөдлөх ба хөдлөх хөрөнгийн 2010 оны 06 дугаар сарын 30-наарх шинэчилсэн үнэлгээг 4215469297.33 төгрөгөөр тогтоосныг дараах хүснэгтэд товчоо байдлаар үзүүлээ.

№	ХӨРӨНГИЙН НЭР	БАЛАНСААР 2010.06.30		ШИНЭЧИЛСЭН ҮНЭЛГЭЭГЭЭР 2010.06.30			
		БУГД ДУН	ҮЛДЭГДЭЛ ӨРТӨГ	ОРЛУУЛАЛТЫН ӨРТӨГ	элэгдэл	ЭЛЭГДЛИЙГ ХАССАН ОРЛУУЛАЛТЫН ӨРТӨГ БУЮУ ДАХИН ҮНЭЛСЭН ДҮН	ЗОХИЦУУЛАЛТ ХИЙГДСЭН ШИНЭЧИЛСЭН ҮНЭЛГЭЭ
1	Барилга	376 684 926,95	142 035 352,39	4 867 803 325,78	1 977 862 602,94	2 890 140 722,84	2 521 554 769,85
2	Байгууламж	93 781 684,00	74 386 263,81	945 504 650,00	532 436 866,95	413 067 783,05	342 420 908,25
3	Тоног төхөөрөмж	786 929 336,27	652 719 573,72	1 302 004 958,14	211 156 385,51	1 090 848 572,63	1 081 684 652,63
4	Тээврийн хэрэгсэл	242 580 000,00	167 551 957,94	344 181 066,15	82 726 148,33	261 454 917,82	231 229 249,83
5	Тавилга эд хогшил	36 618 481,45	27 867 848,38	43 098 511,45	11 510 560,72	31 587 950,73	31 587 950,73
6	Компьютер	22 855 149,00	3 785 009,24	22 855 149,00	15 863 382,97	6 991 766,03	6 991 766,03
	НИЙТ	1 559 449 577,67	1 068 346 005,48	7 525 447 660,52	2 831 355 947,41	4 694 091 713,11	4 216 469 297,33

Энэхүү компанийн хөрөнгийн үнэлгээний үр дүнг 2010 оны 06 дугаар сарын 30-наарх санхүүгийн тайлан болон үндсэн хөрөнгийн дэлгэрэнгүй бүртгэлд тусгаасан байна.

2010 оны 3 дугаар улиралд байгууллагын үндсэн хөрөнгө нийт 101600,0 мянган төгрөгийн дүнтэй 2 ширхэг уур үүсгэгчээр (машин тоног төхөөрөмж) нэмэгдсэн байна.

Иймд бидний хийсэн тооцоогоор "Силикат" ХК-ийн 2010 оны 09 дүгээр сарын 30-наарх санхүүгийн тайланд компанийн үндсэн хөрөнгийн дүн нь зах зээлийн өнөөгийн бодит үнэ цэнээр илэрхийлэгдсэн гэж үзэж байна. Бизнесийн үнэлгээ хийсэн өдрөөх компанийн үндсэн хөрөнгийн дүнг тохируулга хийлгүй балансын дүнгээр авлаа.

б. Биет бус хөрөнгө. "Силикат" ХК-ийн 2010 оны 09 дүгээр сарын 30-наарх санхүүгийн тайланд биет бус хөрөнгөөр орд газрын лиценз авахад төлсөн мөнгө 90000,0 мянган төгрөг, санхүүгийн программ хангамж 3378.5 мянган төгрөг ба хасалдуулга 2363,2 мянган төгрөг тусгагдсаныг балансын цэвэр дүнгээр нь бизнесийн үнэлгээнд авлаа. Мөн "Силикат" ХК-

Хөрөнгийн үнэлгээний Үндэсний Реалтий ХХК

СЗХ

БҮРТЭВ № 01

6 ТАЛАНГАЙ 2052482

133 21

ийн эзэмшлийн 43736 кв.метр талбайтай үйлвэрлэлийн зориулалтаар ашиглах газрын эзэмших эрхийг биет бус хөрөнгөөр тооцож Сангийн сайдын 2009 оны 06 сарын 05-ны өдрийн 135 тоот тушаалаар батлагдсан "төрийн болон орон нутгийн өмчийн үндсэн хөрөнгийг дахин үнэлэх аргачлал"-ын 7-р хавсралтыг жишиг болгон 379453,5 мянган төгрөгөөр үнэлж бизнесийн үнэлгээнд орлуулж тооцлоо.

Тус компанийн цэвэр хөрөнгийн аргаар тооцсон бизнесийн үнэлгээг дараах хүснэгтээс харна уу.

"Силикат" ХК-ийн цэвэр хөрөнгийн тооцоо

2010 оны 09 дүгээр сарын 30-наарх

/ мянган төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	БАЛАНСЫН ЗҮЙЛ	Аудитлагдсан үлдэгдэл 10.09.30	Үнэлгээгээр 10.09.30
1	Хөрөнгө		
1.1	Эргэлтийн хөрөнгө		
1.1.1	Мөнгө ба түүнтэй адилгах хөрөнгө	7 304,4	7 304,4
1.1.2	Дансны авлага	2 995,2	2 995,2
1.1.3	Бусад авлага	34 237,5	34 237,5
1.1.4	Бараа материал	840 569,0	840 569,0
1.1.5	Урьдчилж төлсөн зардал тооцоо		
	Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	885 106,1	885 106,1
1.2	Эргэлтийн бус хөрөнгө		
1.2.1	Газар эзэмших эрх		379 453,5
1.2.2	Бусад биет бус хөрөнгө	91 015,3	91 015,3
1.2.3	Барилга, байгууламж	2 857 341,0	2 863 975,7
1.2.4	Машин тоног төхөөрөмж	1 142 663,1	1 183 284,7
1.2.5	Тээврийн хэрэгсэл	149 093,3	231 229,2
1.2.6	Тавилга эд хогшил	31 409,2	31 588,0
1.2.7	Тооцоолон болох хэрэгсэл	6 075,7	6 991,8
	Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	4 277 597,6	4 787 538,2
1.3	Нийт хөрөнгийн дүн	5 162 703,7	5 672 644,3
2	Өр төлбөр		
2.1	Богино хугацаат өр төлбөр		
2.1.1	Дансны өглөг	273 560,7	273 560,7
2.1.2	Цалингийн өглөг	2 310,9	2 310,9
2.1.3	Орлогын татварын өглөг	2 413,4	2 413,4
2.1.4	ХАОАТ-ын өглөг	13 061,5	13 061,5
2.1.5	Бусад татварын өглөг	1 745,3	1 745,3
2.1.6	ЭМНД-ийн шимтгэлийн өглөг	8 073,2	8 073,2
2.1.7	Зээлийн хүүгийн өглөг	483 064,3	483 064,3
2.1.8	Бусад өглөг	1 567 131,9	1 567 131,9
	Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	2 351 361,2	2 351 361,2
2.2	Урт хугацаат өр төлбөр		
	Өр төлбөрийн нийт дүн	2 351 361,2	2 351 361,2
3	Компанийн цэвэр хөрөнгө		3 321 283,1

Хоронгийн үнэлгээний "Үндэсний Реалти" ХХК-дөр
 Силикат
 БҮРТГЭВ № 01
 АК
 ТЛАНД 32052482
 22

Компанийн 2010 оны 09 дүгээр сарын 30-наарх өр төлбөрийн дүнг “Дөлгөөнхайрхан уул Аудит” ХХК-ийн бэлтгэсэн аудитлагдсан санхүүгийн тайлан дахь дүнгээр тохируулга хийлгүй авлаа.

Цэвэр хөрөнгө. Бизнесийн үнэлгээний өдрөөрх компанийн нийт хөрөнгө 5672644,3 мянган төгрөгөөс нийт өр төлбөр 2351361,2 мянган төгрөгийг хасаж 100 хувийн өмчлөлийн цэвэр өөрийн хөрөнгийн дүн 3321283,1 мянган төгрөг болж байна.

Хувьцаа эзэмшигчдийн нэгж энгийн хувьцааны үнэ цэнийг компанийг татан буулгаж байгаа, шинээр өөрчлөн зохион байгуулж байгаа, хөрөнгийг устгалтын зориулалтаар үнэлэхээс бусад тохиолдолд буюу энэхүү компани нь үйл ажиллагаагаа үргэлжлүүлж байгаа нөхцөлд өртгийн хандлагаар үнэлэх нь тохиромжтой биш гэдгийг тэмдэглэх нь зүйтэй.

Орлого капиталжуулалтын хандлагаар тооцсон бизнесийн үнэ цэнэ

Цэвэр мөнгөн гүйлгээг хорогдуулах арга

Энэхүү ашигт суурилсан бизнесийн үнэлгээний арга нь бизнесийн боломжит ашигт үндэслэн бизнесийн үнэ цэнийг тооцдог нилээд бодитой арга юм. Өөрөөр хэлбэл хөрөнгө оруулагч нар нь тухайн байгууллага аль хир их хөрөнгөтэй вэ гэдгээс илүүтэйгээр тухайн бизнесээс ирээдүйд олж болох орлого, ашиг, өгөөжийг сонирхож байдаг. Ийм ч учраас энэ арга нь хөрөнгө оруулагчдын хүсэл сонирхолыг илүүтэй тусгасан ач холбогдол ихтэй арга юм.

Энэ аргын дагуу бид бизнесийн ирээдүйн ашиг, мөнгөн урсгалыг бизнесийн эрсдлийг тооцож үзсэн дискаунтын буюу хорогдуулгын хувиар хорогдуулан тооцож бизнесийн өнөөгийн үнэлгээ, үнэ цэнийг тодорхойлдог.

Үнэлгээ бодитой болох нь дараах гурван зүйлийг үндэслэлтэй, зөв тооцохоос хамаардаг. Үүнд :

1. Ирээдүйн мөнгөн урсгалыг урьдчилан таамаглах
2. Хорогдуулгын хувь
3. Ирээдүйд бизнесийн үлдэх үнэ цэнэ

1. Ирээдүйн мөнгөн урсгалыг урьдчилан таамаглах

Компанийн 2010 оны 09 дүгээр сарын 30-наарх санхүүгийн тайлангаас харвал тус компани нь 5162,7 тэрбум төгрөгийн хөрөнгөтэй байгаагийн 45 хувийг гадны капиталаар, үлдэх 55 хувийг өөрийн хөрөнгөөр санхүүжүүлсэн байна. Байгууллагын өмнөх санхүүгийн тайлан дахь орлого, зарлага, хөрөнгө, өр төлбөр, эзэмшигчийн өмчийн гүйцэтгэлийн мэдээ болон удирдлагын бэлтгэсэн бизнес төлөвлөгөө, үйлдвэрлэлийн хүчин чадал ашиглалтад тулгуурсан ирэх 5 жилийн хандлагыг харуулсан прогнозыг хийсэн бөгөөд дараах хүснэгтүүдэд харууллаа.

ҮЗҮҮЛЭЛТ	2010-3	2010-4	2011 он	2012 он	2013 он	2014 он	2015 он
	хувь						
ХӨРӨНГӨ							
Эргэлтийн хөрөнгө							
Мөнгөн хөрөнгө	0,14	3,81	21,56	13,26	24,32	34,60	46,49
Авлага	0,72	1,74	5,24	12,34	11,15	10,63	9,38
Баруу материал	16,28	12,62	7,00	9,01	9,43	10,53	9,76
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	17,14	18,17	33,80	34,62	44,90	55,76	65,64
Эргэлтийн бус хөрөнгө							
Биет хөрөнгө	81,09	80,07	65,11	64,29	54,16	43,45	33,71
Биет бус хөрөнгө	1,76	1,77	1,09	1,09	0,94	0,79	0,65
Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	82,86	81,83	66,20	65,38	55,10	44,24	34,36
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	100,00						
ЭХ ҮҮСВЭР							
Эргэлтийн өр төлбөрүүд	7,45	3,92	1,24	1,12	0,87	0,89	1,02
Татварын өглөг	0,57	0,51	0,35	0,49	0,48	0,16	0,17
Банкны зээл	37,53	38,78	11,92	0,00	0,00	0,00	0,00
Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	45,55	43,20	13,51	1,61	1,35	1,06	1,20
Урт хугацаат өр төлбөр	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Өр төлбөрийн дүн	45,55	43,20	13,51	1,61	1,35	1,06	1,20
Эзэмшигчийн өмч							
Давуу эрхтэй хувьцаа							
Энгийн хувьцаа	0,33	0,34	0,33	0,35	0,31	0,27	0,23
Нэмж төлөгдсөн капитал	0,0	0,0	46,31	48,24	42,90	37,59	32,16
Дахин үнэлгээний зөрүү	69,64	71,96	45,73	47,64	42,36	37,12	31,76
Хуримтлагдсан ашиг	-15,51	-15,50	-5,89	2,16	13,08	23,96	34,65
Тайлант үеийн	0,42	0,53	3,96	8,29	11,16	12,50	14,14
Өмнөх үеийн	-15,94	-16,03	-9,85	-6,13	1,92	11,46	20,50
Эзэмшигчийн өмчийн дүн	54,45	56,80	86,49	98,39	98,65	98,94	98,80
ЭХ ҮҮСВЭРИЙН ДҮН	100,00						

“Силикат” ХК-ийн 2010 оны 09 дүгээр сарын 30-наас 2015 оны 12 дугаар сарын 31 хүртэлх төсөвлөсөн баланс :

ҮЗҮҮЛЭЛТ	2010 он	2010 он	2011 он	2012 он	2013 он	2014 он	2015 он
	мян.төг						
ХӨРӨНГӨ							
Эргэлтийн хөрөнгө							
Мөнгөн хөрөнгө	7 304,4	190 189,5	1 695 092,6	1 000 873,0	2 063 966,5	3 350 859,5	5 263 213,2
Авлага	37 232,7	86 872,7	412 170,0	931 606,5	946 613,3	1 029 740,3	1 062 138,0
Баруу материал	840 569,0	630 546,0	550 000,0	680 000,0	800 000,0	1 020 000,0	1 105 000,0
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	885 106,1	907 608,2	2 657 262,6	2 612 479,5	3 810 579,8	5 400 599,7	7 430 351,2
Эргэлтийн бус хөрөнгө							
Биет хөрөнгө	4 186 582,3	4 000 325,2	5 118 912,2	4 852 129,0	4 596 978,1	4 208 129,3	3 815 579,4
Биет бус хөрөнгө	91 015,3	88 202,2	85 389,1	82 578,1	179 763,0	76 949,9	74 136,8
Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	4 277 597,6	4 088 527,4	5 204 301,4	4 934 705,1	4 676 742,1	4 285 079,1	3 889 716,2
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	5 162 703,7	4 996 135,6	7 861 563,9	7 547 184,6	8 487 321,9	9 685 678,9	11 320 067,4

Хоронгийн үзлэгээний “Үндэсний Реалти” ХХК № 01 дөр

Б. Доржиев
2015.12.31

БҮРТГЭВ
№ 01

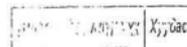
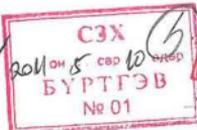
УЛААНБААТАР 2015.12.31
АН УЛААНБААТАРЫН “БИ.ТЭС.С” ХХК
24

ЭХ ҮҮСВЭР

Эрэлтийн өр төлбөрүүд	384 375,6	195 685,4	97 467,3	84 443,9	73 787,0	86 491,4	115 756,9
Татварын өглөг	29 671,6	25 293,4	27 339,4	37 283,7	40 968,1	15 741,5	19 794,4
Банкны зээл	1 937 314,0	1 937 314,0	937 314,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	2 351 361,2	2 158 292,8	1 062 120,6	121 727,6	114 755,1	102 232,9	135 551,4
Урт хугацаат өр төлбөр							
Өр төлбөрийн дүн	2 351 361,2	2 158 292,8	1 062 120,6	121 727,6	114 755,1	102 232,9	135 551,4
Эзэмшигчийн өмч							
Давуу эрхтэй хувьцаа							
Энгийн хувьцаа	17 012,6	17 012,6	26 137,6	26 137,6	26 137,6	26 137,6	26 137,6
Нэмж төлөгдсөн капитал			3 640 875,0	3 640 875,0	3 640 875,0	3 640 875,0	3 640 875,0
Дахин үнэлгээний зөрүү	3 595 287,8	3 595 287,8	3 595 287,8	3 595 287,8	3 595 287,8	3 595 287,8	3 595 287,8
Хуримтлагдсан ашиг	-800 957,9	-774 457,6	-462 857,1	163 156,5	1 110 266,4	2 321 145,6	3 922 215,6
Тайлант үеийн	21 720,6	26 500,3	3 11 600,5	626 013,6	947 109,8	1 210 879,2	1 601 070,0
Өмнөх үеийн	-822 678,6	-800 957,9	-774 457,6	-462 857,1	163 156,5	1 110 266,4	2 321 145,6
Эзэмшигчийн өмчийн дүн	2 811 342,5	2 837 842,8	6 799 443,3	7 425 456,9	8 372 566,8	9 583 446,0	11 184 516,0
ЭХ ҮҮСВЭРИЙН ДҮН	5 162 703,7	4 996 135,6	7 861 563,9	7 547 184,6	8 487 321,9	9 685 678,9	11 320 067,4

Байгууллагын бизнес төлөвлөгөө, хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөө, үйлдвэрлэлийн хүчин чадал ашиглалтын байдал болон бусад хүчин зүйлүүдийг харгалзан үзсэний үндсэн дээр ирэх 5 жилийн орлого ба зардлын прогноз, тэдгээрийн бүтцийн талаарх шинжилгээг хийж дараах хүснэгтүүдэд харууллаа.

ҮЗҮҮЛЭЛТ	2010-3	2010-4	2011	2012	2013	2014	2015
	хувь	хувь	хувь	хувь	хувь	хувь	хувь
Борлуулалтын орлого	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Борлуултын өртөг	87,08	82,00	75,20	72,45	69,30	69,00	65,00
Нийт ашиг	12,92	18,00	24,80	27,55	30,70	31,00	35,00
Үйл ажиллагааны зардал							
Борлуулалтын зардал	3,20	3,20	2,60	2,86	3,15	3,46	3,81
Удирдлагын зардал	6,09	6,00	5,40	8,60	7,21	6,36	5,40
Үйл ажиллагааны зардлын дүн	9,29	9,20	8,00	11,46	10,36	9,82	9,21
Хүү ба татварын өмнөх ашиг	3,63	8,80	16,80	16,09	20,34	21,18	25,79
Зээлийн хүүгийн зардал							
Татварын өмнөх ашиг	3,63	8,80	16,80	16,09	20,34	21,18	25,79
Орлогын татвар	0,36	0,88	1,68	1,61	2,03	2,12	2,58
Татварын дараах цэвэр ашиг	3,27	7,92	15,12	14,48	18,31	19,06	23,21

"Силикат" ХК-ийн ирэх 5 жилийн орлого, зардлын прогно болон жил бүрийн өсөлтийг дараах хүснэгтээр харуулав.

ҮЗҮҮЛЭЛТ	2010	IV	2011	2012	2013	2014	2015
Борлуулалтын орлого	664 328 096,97	334 600 000,00	2 060 850 000,00	4 323 000 000,00	5 172 750 000,00	6 352 500 000,00	6 897 000 000,00
Өсөлтийн хувь			100,31%	109,77%	19,66%	22,81%	8,57%
Борлуулалтын буцаалт							
Цэвэр борлуулалт	664 328 096,97	334 600 000,00	2 060 850 000,00	4 323 000 000,00	5 172 750 000,00	6 352 500 000,00	6 897 000 000,00
Өсөлтийн хувь			100,31%	109,77%	19,66%	22,81%	8,57%
Борлуулалтын өргөтгөл	578 500 175,75	274 372 000,00	1 549 759 200,00	3 132 013 200,00	3 584 715 750,00	4 383 225 000,00	4 483 050 000,00
Өсөлтийн хувь			81,71%	102,10%	14,45%	22,88%	2,28%
Нийт ашиг	85 827 921,22	60 228 000,00	511 090 800,00	1 190 986 500,00	1 588 034 250,00	1 969 275 000,00	2 413 950 000,00
Өсөлтийн хувь			249,93%	133,03%	33,34%	24,01%	22,58%
Үйл ажиллагааны зардал							
Борлуулалтын зардал	21 258 499,10	10 707 200,00	53 582 100,00	123 637 800,00	162 734 715,00	219 834 615,00	262 545 340,20
Өсөлтийн хувь			67,62%	130,74%	31,62%	35,09%	19,43%
Улирлагын зардал	40 435 381,55	20 076 000,00	111 285 900,00	371 778 000,00	372 955 275,00	404 019 000,00	372 438 000,00
Өсөлтийн хувь			83,91%	234,07%	0,32%	8,31%	-7,82%
Үйл ажиллагааны зардалын дүн	61 693 880,65	30 783 200,00	164 868 000,68	495 415 801,31	535 689 990,32	623 853 615,35	634 983 340,39
Өсөлтийн хувь			78,28%	200,49%	8,13%	16,46%	1,78%
Хүү ба тэтгэврийн өнөөх ашиг	24 134 040,57	29 444 800,00	346 222 799,32	695 570 698,69	1 032 344 259,68	1 345 421 384,65	1 778 966 659,61
Өсөлтийн хувь			546,19%	100,90%	51,29%	27,85%	32,27%
Тэтгэврийн өнөөх ашиг	24 134 040,57	29 444 800,00	346 222 799,32	695 570 698,69	1 032 344 259,68	1 345 421 384,65	1 778 966 659,61
Өсөлтийн хувь			546,19%	100,90%	51,29%	27,85%	32,27%
Улирлагын зардал	2 413 404,06	2 944 480,00	34 622 279,93	69 557 069,87	105 234 425,97	134 542 138,46	177 896 665,96
Өсөлтийн хувь			546,19%	100,90%	51,29%	27,85%	32,27%
Ойргын төлбөр	21 720 636,51	26 500 320,00	311 600 519,39	626 013 628,82	947 109 833,72	1 210 879 246,18	1 601 069 993,65
Өсөлтийн хувь			546,19%	100,90%	51,29%	27,85%	32,29%

СЭХ
БҮРТГЭВ
№ 01
ТТЭА4467-2-2052482

Хүү ба тэтгэврийн өнөөх ашиг
Өсөлтийн хувь
Тэтгэврийн өнөөх ашиг
Улирлагын зардал
Ойргын төлбөр
Өсөлтийн хувь
Тэтгэврийн өнөөх ашиг
Улирлагын зардал
Ойргын төлбөр
Өсөлтийн хувь

2011 он 5 сар 10 өдөр
СЭХ
БҮРТГЭВ
№ 01
Хүрээтэй
Хүрээтэй
Хүрээтэй

Бидний хийсэн прогноз, таамаглалд үндэслэн “Силикат” ХК-ийн ирэх 5 жилийн турш жил бүрийн цэвэр мөнгөн гүйлгээг тооцоход мөнгөн бус зардлаар ашгийг тохируулах, цэвэр ажлын капиталын өөрчлөлт, хөрөнгө оруулалтын мөнгөн гүйлгээ, санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээнүүдийг тодорхойлох шаардлагатай. Энэхүү цэвэр мөнгөн гүйлгээг он тус бүрийн хорогдуулгын хүү буюу коэффициентээр өнөөгийн үнэ цэнэд шилжүүлэн бизнесийн үнэ цэнийг тооцоход хэрэглэдэг юм.

Байгууллагын ирэх 5 жилийн он тус бүрийн цэвэр мөнгөн гүйлгээг дараах байдлаар тооцоолу.

Үзүүлэлт	2010-IV	2011	2012	2013	2014	2015
Цэвэр ашиг	26500,3	311 600,5	626 013,6	947 109,8	1 210 879,2	1 601 070,0
Элэгдлийн зардал	186257,1	387 103,4	400 803,4	411 170,1	414 870,1	418 570,1
Ажлын капиталын өөрчлөлт	194,5	2 543 208,8	831 380,1	1 142 843,0	1 590 312,4	1 984 203,2
УГХөрөнгө худалдан авах		-1 419 670,3	-196 000,0	-216 000,0	-36 000,0	-36 000,0
Хувьцаа гаргасаны орлого		3 263 612,1				
Эзэлийн төлөлт (авсан)		-1 000 000,0	-454 249,7			
Цэвэр мөнгөн гүйлгээ	212 952,0	4 087 865,6	1 209 959,5	2 287 135,9	3 182 075,7	3 969 858,2

Он тус бүрийн ажлын капиталын өөрчлөлт ба удаан гүйлгээт хөрөнгө худалдан авахад зарцуулах хөрөнгийг нэмэлт тооцоололоор гаргасаныг доорх хүснэгтэд үзүүлээ. /Мянган төгрөгөөр/

	2010-III	2010-IV	2011 он	2012 он	2013 он	2014 он	2015 он
Мөнгөн хөрөнгө	7 304,4	169 138,7	1 668 592,2	974 372,6	2 037 466,2	3 324 359,1	5 236 712,8
Авлага	37 232,7	86 872,7	412 170,0	931 606,5	946 613,3	1 029 740,3	1 062 138,0
Бэрээ материал	840 569,0	630 546,0	550 000,0	680 000,0	800 000,0	1 020 000,0	1 105 000,0
Богноо хугацаат өр	-2 351 361,2	-2 158 292,8	-1 062 120,6	-121 727,6	-114 755,1	-102 232,9	-135 551,4
Цэвэр ажлын капитал	-1 466 255,1	-1 271 735,5	1 568 641,6	2 464 251,5	3 669 324,3	5 271 866,5	7 268 299,5
ЦАК-ын өөрчлөлт		194 519,7	3 034 896,7	895 609,9	1 205 072,8	1 602 542,2	1 996 433,0

Доор бид ирэх 5 жилийн үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой прогнозыг бэлтгэж харууллаа.

Үндсэн хөрөнгө /Мянган төгрөгөөр/

	Барилга	Байгууламж	Тонгог төхөөрөмж	Тээврийн хэрэгсэл	Тавилга	Компьютер	Дүн	Хур.элэгдэл	Үлдэгдэл өртөг
С1	4 867 803,3	948 508,1	1 481 960,5	262 925,9	42 994,7	22 855,1	7 627 047,7	3 440 465,4	4 186 582,3
1 2010	4 867 803,3	948 508,1	1 481 960,5	262 925,9	42 994,7	22 855,1	7 627 047,7	3 626 722,5	4 000 325,2
2 2011	5 437 363,3	1 048 508,1	2 260 570,8	322 925,9	52 994,7	24 355,1	9 146 718,0	4 027 805,7	5 118 912,2
3 2012	5 437 363,3	1 098 508,1	2 320 570,8	352 925,9	57 994,7	25 355,1	9 292 718,0	4 440 588,9	4 852 129,0
4 2013	5 537 363,3	1 098 508,1	2 350 570,8	382 925,9	62 994,7	26 355,1	9 458 718,0	4 861 738,8	4 596 979,1
5 2014	5 537 363,3	1 098 508,1	2 380 570,8	382 925,9	67 994,7	27 355,1	9 494 718,0	5 286 588,7	4 208 129,3
6 2015	5 537 363,3	1 098 508,1	2 410 570,8	382 925,9	72 994,7	28 355,1	9 530 718,0	5 715 138,6	3 815 579,4

Худалдан авах үндсэн хөрөнгө /Мянган төгрөгөөр/

	Барилга	Байгууламж	Тонгог төхөөрөмж	Тээврийн хэрэгсэл	Тавилга	Компьютер	Дүн
1 2010							
2 2011	569 560,0	100 000,0	778 610,3	60 000,0	10 000,0	1 500,0	1 519 670,3
3 2012	0,0	50 000,0	60 000,0	30 000,0	5 000,0	1 000,0	146 000,0
4 2013	100 000,0	0,0	30 000,0	30 000,0	5 000,0	1 000,0	166 000,0
5 2014	0,0	0,0	30 000,0	0,0	5 000,0	1 000,0	36 000,0
6 2015	0,0	0,0	30 000,0	0,0	5 000,0	1 000,0	36 000,0
	669 560,0	150 000,0	928 610,3	120 000,0	30 000,0	5 500,0	1 903 670,3

Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийн зардал /мянган төгрөгөөр/		Тоног төхөөрөмж		Тээврийн хэрэгсэл	Тавилга	Компьютер	Дүн	
Барилга	Байгууламж	Барилга	Байгууламж					
1	2010	20 282,5	28 455,2	111 147,0	19 719,4	3 224,6	3 428,3	186 257,1
2	2011	90 622,7	41 940,3	226 057,1	32 292,6	5 299,5	4 871,0	401 083,2
3	2012	90 622,7	43 940,3	232 057,1	35 292,6	5 299,5	5 071,0	412 783,2
4	2013	92 289,4	43 940,3	235 057,1	38 292,6	6 299,5	5 271,0	421 149,9
5	2014	92 289,4	43 940,3	238 057,1	38 292,6	6 299,5	5 471,0	424 849,9
6	2015	92 289,4	43 940,3	241 057,1	38 292,6	7 299,5	5 671,0	428 549,9
		458 113,6	217 701,6	1 172 285,4	182 463,0	31 497,4	26 355,1	2 088 416,1

Хуримтлагдсан элэгдэл /мянган төгрөгөөр/		Тоног төхөөрөмж		Тээврийн хэрэгсэл	Тавилга	Компьютер	Дүн	
С1	Барилга	Байгууламж	Тоног төхөөрөмж					
1	2010	2 334 874,5	614 419,0	348 974,2	113 832,6	11 585,5	16 779,4	3 440 465,4
2	2011	2 355 157,1	642 874,3	460 121,3	133 552,1	14 810,1	20 207,7	3 626 722,5
3	2012	2 445 779,8	684 814,6	686 178,4	165 844,7	20 109,6	25 078,7	4 027 805,7
4	2013	2 536 402,5	728 754,9	918 235,4	201 137,3	25 909,1	30 149,7	4 440 588,9
5	2014	2 628 691,9	772 695,2	1 153 292,5	239 429,9	32 208,6	35 420,8	4 861 738,8
6	2015	2 720 981,3	816 635,6	1 391 349,6	277 722,4	39 008,0	40 891,8	5 286 588,7
		2 813 270,7	860 575,9	1 632 406,7	316 015,0	46 307,5	46 562,8	5 715 138,6

2. Хорогдуулгын хувийг тооцох

Хорогдуулгын хувийг тооцохдоо Капитал Хөрөнгийн Үнэлгээний Загвар (CAPM)-ыг ашиглан компанийн нийт капиталын жигнэгдсэн дундаж өртгийг тооцох арга болон нийлбэрийн аргуудыг ашиглалаа.

Капиталын жигнэгдсэн дундаж өртгийн арга- Энэхүү арга нь хөрөнгийн эх үүсвэр болох гадны болон өөрийн капиталын зардлын хувийг тэдгээрийн балансад эзлэх хувийн жингээр жигнэж хорогдуулгын хүүг тооцдог арга юм.

Өөрийн капиталын хувьд капиталын зардлыг тооцохдоо $R_e = R_f + b(R_m - R_f)$ томъёог ашигласан бол гадны капиталын хувьд $R_L = r(1-t)$ гэсэн томъёогоор капиталын хувийг тооцдоо. Харин компанийн нийт капиталын зардлын хувийг тооцохдоо жигнэгдсэн дундажийн $R = R_e * W_e + R_L * W_L$ гэсэн томъёогоор тооцоог хийлээ.

Жигнэгдсэн дундаж хүүг тооцохдоо эрсдлийн түвшинг харгалзан b-коэффициентийг эрсдэл бага (0,5), эрсдэл дунд зэрэг (0,8), эрсдэл ихтэй (1) гэж гурван хувилбараар тооцож үзлээ.

Үзүүлэлт		Эрсдэл		
		бага	дунд	их
Өөрийн хөрөнгө :				
Эрсдэлгүй хүүгийн хувь-Засгийн газрын бонд	R_f	6,6	6,6	6,6
Зах зээлийн дундаж хүү	R_m	13	13	13
b- бета коэффициент	b	0,5	0,8	1
Өөрийн капиталын зардлын хувь	R_e	9,80	11,72	13,00
Зээлийн хөрөнгө :				
Зээлийн хүү-сарын 2,9 хувь	r	34,8	34,8	34,8
Татварын хувь	t	0,1	0,1	0,1
Гадны капиталын зардлын хувь	R_L	31,32	31,32	31,32
Өөрийн капитал/Нийт хөрөнгө	W_e	0,64	0,64	0,64
Өөрийн капитал/Нийт хөрөнгө	W_L	0,36	0,36	0,36
Жигнэгдсэн дундаж капитал өртөг	R	17,55	18,78	19,60

Харонгийн үнэлгээний "Үндэстэй Реалти" ХХК

Силикат

СЗХ

Ан-сертификат
Брокер-листерний
"БНБ-ТЭВ" ХХК

№ 01

174,4467 / 2052482

28

Дээрх тооцоолоос хорогдуулгын хүүг эрсдэл ихтэй байх хувилбараар сонгож авахаар шийдсэн боловч дараах шалтгаанаар хорогдуулгын хүүг нийлбэрийн аргаар тооцохоор боллоо. Учир нь ирэх 5 жилийн прогнозоор зээлийн хөрөнгийг дайчилж ашиглахгүй байхаар тооцож байгаа, одоо байгууллагын балансад байгаа зээлийн өрийг орж ирэх хөрөнгө оруулалтаас төлөхөөр төлөвлөсөн, мөн энд зээлийн хүүгийн зардлыг банкны гэрээний үүргээ биелүүлдэггүй гэсэн шалтгаанаар төлөхгүй байхаар шийдвэрлүүлж байгаа, компанийн хувьцаа зах зээл дээр идэвхитэй арилжаанд ордоггүй байсан байна. Иймд дан ганц өөрийн капиталын зардлын хувиар хорогдуулах хувийг тооцвол хөрөнгө оруулалтын холбогдох эрсдлүүд багаар тооцогдох болж байгаа юм.

Нийлбэрийн арга – Хорогдуулгын хүүг хуримтлал байгуулж тооцох арга бөгөөд бизнесийн хөрөнгө оруулалттай холбоотой гарах эрсдлүүдийг үнэлж үздэг. Бидний тооцоогоор нийлбэрийн аргаар хорогдуулгын хүүг эрсдлийн хувьд их, дунд, бага гэсэн гурван хувилбараар тооцож үзсэн ба дараах хүснэгтэд үзүүлээ.

Үзүүлэлт	Хүү хувь - Эрсдлээр			Тайлбар
	Бага	Дунд	Их	
Эрсдэлгүй хүүгийн хувь	6,6	6,6	6,6	Засгийн газрын бондын хүү
Зах зээлийн нөхцөл байдал	3	3	3	Барилгын зах зээл
Макро эдийн засгийн хүчин зүйл	3	8	9,4	Инфляци
Ашигт ажиллагааны түвшин	1	1	2	Ашиг төлөвлөсөн хэмжээнд хүрэхгүй
Менежмент, удирдлага	1	1	1	
Өрсөлдөөн	1	1	2	Өрсөлдөөнөөс үүдсэн эрсдэл
Хөрөнгийн эх үүсвэр дутагдах	1	1	1	ХО-ыг хангалттай татаж чадахгүй байх
Технологи	0,5	0,5	1	Техник, технологиос үүдэлтэй эрсдэл
Бусад риск	1	1	1	
Хорогдуулах хувь	18,1	23,1	27	

Эндэс бизнесийн үнэлгээний тооцоололд хорогдуулгын хувийг 27 хувь байхаар сонгон авлаа.

3. Бизнесийн үлдэх өртгийг тооцох

Бизнесийн үлдэгдэл өртгийг тодорхойлохдоо бизнесийн хэтийн төлөвийг тооцоолсон үеийг дуусах хүртэл бизнес нь орлогыг үргэлжлүүлэн авчирна гэсэн таамаглал дээр үндэслэдэг. Компанийн эзэмшигчид өөрчлөгдөхгүй гэсэн таамаглал дээр үндэслэн бизнесийн үлдэгдэл өртгийг Гордоны загварыг ашиглан тооцсон.

Компанийн 5 жилийн дараах бизнесийн үлдэгдэл өртгийг Гордоны загварын дагуу дараах томъёогоор тооцдог.

$$\text{Үлдэгдэл өртөг} = \frac{\text{Суулийн жилийн цэвэр мөнгөн гүйлгээ} \cdot (1+d)}{R-d}$$

R - Капиталчлах хувь (хорогдуулах хувь)   d - урт хугацааны орлогын өсөлтийн хувь

Бидний хийж байгаа бизнесийн үнэлгээнд 5 дахь жилийн цэвэр мөнгөн гүйлгээ нь 3992067,8 мянган төгрөг, 2015 оноос үйлдвэрлэл бүрэн хүчин чадлаараа ажиллах учир дараа дараагийн жилүүдэд орлогын өсөлт хувийг 2 хувь байхаар тооцлоо.

Аргачлалын дагуу бизнесийн үлдэх өртөг (терминал үнэ ч гэж нэрлэдэг) нь 5 дахь жилийн төгсгөлд тооцсоноор 16 287 636,8 мянган төгрөг байна. Энэхүү бизнесийн үлдэх өртгийн дүнг бизнесийн үнэ цэнийн тооцоонд хорогдуулгын коэффициентийг ашиглан өнөөгийн үнэ цэнэд шинжлүүлэн тооцвол үлдэх өртөг 4618187,8 мянган төгрөг болж байна.

Цэвэр мөнгөн гүйлгээг хорогдуулах аргаар тооцсон бизнесийн үнэ цэнэ /мян.төгрөг/

Үзүүлэлт	2010-IV	2011	2012	2013	2014	2015
Цэвэр ашиг	26500,3	311 600,5	626 013,6	947 109,8	1 210 879,2	1 601 070,0
Эзэгдлийн зөрлөл	186257,1	401 083,2	412 783,2	421 149,9	424 849,9	428 549,9
Ажлын капиталын өөрчлөлт	194,5	3 034 896,7	895 609,9	1 205 072,8	1 602 542,2	1 996 433,0
УГХөрөнгө худалдан авах		-1 519 670,3	-146 000,0	-166 000,0	-36 000,0	-36 000,0
Хувьцаа гаргасаны орлого		3 650 000,0				
Зээлийн төлөлт (авсан)		-1 000 000,0	-937 314,0			
Цэвэр мөнгөн гүйлгээ	212 952,0	4 879 921,2	853 104,8	2 409 345,5	3 204 285,3	3 992 067,8

ЦМГ-ийн оноогийн үнэ цэнэ :

Хорогдуулгын коэффициент		0,7874	0,6200	0,4882	0,3844	0,3027
Хорогдуулсан мөнгөн гүйлгээ 2011		3 863 324,0	528 926,0	1 176 218,3	1 231 732,2	1 208 312,6
2011 оны эхэнд үнэ цэнийн дүн	212973,0					8 008 513,2
Хорогдуулгын коэффициент	0,93677					0,93677
Хорогдуулсан мөнгөн гүйлгээ 2010	199506,3					7 502 120,1
ЦМГ-ийн 2010 оны үнэ цэнийн дүн						7 701 626,4

Бизнесийн үлдэх өртгийн үнэ цэнэ :

Капиталуулах хуви						0,2500
Үлдэх өртгийн дүн						16 287 636,8
Үлдэх өртгийн 2011 оны үнэ цэнийн дүн						4 929 915,4
Хорогдуулгын коэффициент						0,93677
Үлдэх өртгийн 2010 оны үнэ цэнийн дүн						4 618 187,8

Бизнесийн үнэ цэнэ

Өр төлбөр						12 319 814,2
Өмчийн үнэ цэнэ						2 351 361,2
						9 968 453,0

Бидний тооцоолсноор 27 хувийн хорогдуулгын хүүгээр ирэх 5 жилийн цэвэр мөнгөн гүйлгээ болон бизнесийн үлдэх өртгийг хорогдуулан тооцож 2010 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрөөр өөрийн хөрөнгө (өмч)-ийн бизнесийн үнэ цэнийг 9968453,0 мянган төгрөг-өөр тооцлоо.

Зах зээлийн харьцуулалтын хандлагаар тооцсон бизнесийн үнэ цэнэ

Зах зээлийн харьцуулалтын хандлагын арга нь адил төстэй үйл ажиллагаа явуулдаг компанийн тухайн үед худалдсан тухай зах зээлийн мэдээлэлд тулгуурладаг.

Салбарын коэффициентийн арга. Компанийн бизнесийн үнэлгээг хийхдээ салбарын коэффициентийн аргыг ашиглаалаа. Энэ арга нь ижил төрлийн үйл ажиллагаа явуулдаг компаниудын борлуулалт, цэвэр ашиг, хувьцаа эсвэл нийт хөрөнгө зэрэг хөрөнгө оруулагчдын сонирхдог үзүүлэлтүүдийг тэдгээрийн цэвэр өөрийн хөрөнгөтэй харьцуулан тухайн салбарын коэффициентүүд (үржүүлэгч)-ийг тооцох замаар тухайн үнэлэх гэж буй компанийн өөрийн цэвэр хөрөнгийг тодорхойлдог. Энэ ч утгаараа салбарын бизнесийн онцлог, сонирхолыг тусгаж харьцуулалт хийж үнэлгээг тодорхойлдог арга юм.

Хөнгөн бетон, шохойн үйлдвэрлэлийн салбарт үйл ажиллагаа явуулж байгаа өрсөлдөгч компаниудаас дараах аж ахуйн нэгжүүдийг сонгон доор үзүүлсэн салбарын дундаж үржүүлэгч буюу коэффициентийг тооцоолж үзлээ.

Хоронгийн үнэлгээний “Үндэсний Реалти” ХХК

2011 он 5 сар 10 өдөр БҮРТГЭВ

МХБ-ийн гишүүн Ан.Исраиелс Брокер, дилерийн “БИДСЕК” ХХК

Хуульч

30

“Силикат” ХК-ийн бизнесийн үнэлгээний тайлан

ҮЗҮҮЛЭЛТ	Хөнгөн бетон ХК	Эрээс бетон ХК	Авто дээр ХХК	Яармаг хөнгөн бетон	Улиастай хярс	Үржүүлэгч
	мян.төг	мян.төг	мян.төг	мян.төг	мян.төг	
Нийт хөрөнгө	2117621,2	1943864,6	721137	222279,6	1096,4	
Цэвэр өөрийн хөрөнгө	149320,1	636722,6	512917,6	221645,0	1096,4	
Цэвэр борлуулалт	948524,5	379731,9	63325,3	242618,7	890	
Цэвэр ашиг	-104426,1	-18520,7	-14514,4	-1300,8	171,8	
Өөрийн хөрөнгө/Борлуулалт	0,157	1,677	8,100	0,914	1,232	2,416
Өөрийн хөрөнгө/Нийт хөрөнгө	0,071	0,328	0,711	0,997	1,000	0,621
Өөрийн хөрөнгө/Цэвэр ашиг	-1,430	-34,379	-35,339	-170,391	6,382	-47,031

Харьцуулалтад авсан компаниуд нь ихэнхдээ алдагдалтай ажилладаг учир өөрийн хөрөнгө ба цэвэр ашгийн үржүүлэгчийг тооцооноос хаслаа. Ингээд салбарын коэффициентийн аргаар тооцсон бизнесийн үнэлгээний тооцоог дорх хүснэгтэд харууллаа.

Үзүүлэлт	2010.09.30-нээрх	Үржүүлэгч	Тооцсон дүн	Жин	Үнэлгээ
Борлуулалт	664 328 096,97	2,416	1 604 934 521,68	3,00	1 203 700 891,26
Нийт хөрөнгө	5 162 703 663,74	0,621	3 207 562 527,56	1,00	801 890 631,89
Дүн			4 812 497 049,24	4,00	2 005 591 523,15

Салбарын коэффициентийн аргаар “Силикат” ХК-ийн үнэлгээг ямар нэг тохируулга хийлгүйгээр 2005591,5 мянган төгрөгөөр тооцоо.

Нэгдсэн дүгнэлт

“Силикат” ХК-ийн бизнесийн үнэлгээг дээрх 3 аргыг ашиглан холбогдох судалгаа, тооцооллыг хийж арга тус бүрээр гарсан үр дүнг толилуулж байна.

Компанийн бизнесийн үнэлгээний зорилго, зориулалтаас хамаарч үнэлгээний арга сонголт, үр дүн, давуу болон дутагдалтай талуудыг шинжилж үзээд ирээдүйн цэвэр мөнгөн гүйлгээг хорогдуулан тооцох аргаар хийсэн бизнесийн үнэлгээнд 60 хувийн ач холбогдол өглөө. Өртгийн хандлагын аргаар үнэлгээг хийхдээ тухайн бизнесийн үйл ажиллагаа нь өөрчлөн зохион байгуулагдах, татан буугдахгүй цаашид үргэлжилэх учир цэвэр хөрөнгийн аргаар хийсэн үнэлгээнд 30 хувийн ач холбогдол өглөө. Зах зээлийн харьцуулалтын хандалгын салбарын коэффициентийн аргаар хийсэн үнэлгээнд зах зээл дээрх мэдээллийн хомедолтой байдал, байгаа мэдээллийн бодит байдалд нийцэх, найдвартай байдал, тухайн салбарын компаниудын хөрөнгийн зах зээл дээрх идэвхитэй бус үйл ажиллагаа зэргийг харгалзан үзээд бизнесийн үнэлгээний үр дүнг 10 хувийн ач холбогдол өгч нэгдсэн үнэлгээний дүнг тодорхойлоо.

Үнэлгээний арга	10.09.30 /мян.төг/	Ач холбогдлын хувь	Тооцсон дүн
Цэвэр хөрөнгийн арга	3 321 283,1	30%	996 384,93
ЦМГ хорогдуулан тооцох арга	9 968 453,0	60%	5 981 071,78
Зах зээлийн харьцуулалтын	2 005 591,5	10%	200 559,15
Дүн	15 295 327,6		7 178 015,9

Хорөнгийн үнэлгээний “Үндэсний Реалти” ХХК

СЭХ
2011 он 09 сар 10 өдөр
УРТИЭВ
№ 01

УЛАНБААТАР ХОТ
МАН-ийн гишүүн
Ан иррэнцүр
Брокер, илэрхийлэгч
“БИЛДСЕК” ХК
ТА4447 085797

81

216

Бидний хийсэн бизнесийн үнэлгээний ажил, тооцоо, судалгаа, шинжилгээний дүнд гарсан үр дүнг “Силикат” ХК-ийн 100 хувийн өмчийн бизнесийн өнөөгийн үнэ цэнийг дундажаар 7178015,9 (Долоон тэрбум нэг зуун далан найман сая арван таван мянга есөн зуун) мянган төгрөгөөр тогтоох нь зүйтэй гэж үзэж байна. Энэ үнэлгээ нь компанийн энгийн хувьцааг хөрөнгийн зах зээл дээр нийтэд худалдах суурь үнийг тодорхойлоход зориулагдаж байгаа болно.

Бизнесийн үнэлгээ хийсэн 2010 оны 09 дүгээр сарын 30-ний өдрөөр “Силикат” ХК-ийн гүйлгээнд байгаа энгийн хувьцааны тоо 170126 ширхэг бөгөөд нэгж энгийн хувьцааны зах зээлийн үнэ цэнийг 42200.00 төгрөгөөр тооцож гаргалаа.

ЗУРГАА. ХАРИУЦЛАГА ХЯЗГААРЛАХ НӨХЦЛҮҮД

Бид Үнэлгээний Олон Улсын Стандартын шаардлагыг хангах түвшинд үнэлгээний тайланг бэлтгэлээ. Энэхүү тайлангаар тус компанийн бизнес үнэлгээний талаарх “Үндэсний реалти” ХХК-ийн үнэлгээчдийн бизнесийн үнэлгээний ажлыг гүйцэтгэх явцдаа цуглуулж, шинжилж, тооцоолсон мэдээлэл, судалгааныхаа хураангуйг толилуулж байна.

Үнэлгээний тайлан нь тухайн компанийн нэгж энгийн хувьцааны үнэ цэнийн тухай үнэлгээний мэргэжлийн санал, дүгнэлтийг илэрхийлж байгаа болно.

“Силикат” ХК нь хөрөнгийн зах зээл дээр нэмж хувьцаа гаргахаар төлөвлөж нэгж энгийн хувьцааны өнөөгийн үнэ цэнийг тогтоох зорилгоор энэхүү бизнесийн үнэлгээг хийлгэсэн тул энэхүү тайланг дээрх зорилгын дагуу ашиглахыг зөвлөж байна. Захиалагч болон зайлшгүй мэдэх үүрэгтэй этгээдээс бусад хүмүүст энэхүү бизнесийн үнэлгээний тайланг гүйцэтгэгчийн зөвшөөрөлгүйгээр дэлгэх, ашиглуулахыг хориглоно.

Үнэлгээний санал, дүгнэлт нь энэхүү үнэлгээний тайланг бэлтгэсэн цаг үе хүртэлх хугацаанд бидэнд ирүүлсэн мэдээллийн бодит байдалд үндэслэсэн тул энэ өдрөөс хойш компанийн хөрөнгөд орох аливаа өөрчлөлтийг гүйцэтгэгч хариуцахгүй болно.

Захиалагчаас үнэлгээний тайланг ашиглан бусад хуулийн этгээдтэй хийсэн хэлцлээс захиалагч болон түүний түншид учирч болох аливаа хохирлыг гүйцэтгэгч хариуцахгүй, олох ашгийг хуваалцахгүй болно.

Бидний ойлгож байгаагаар тайланд дурьдагдсан бүх мэдээллүүд үнэн зөв найдвартай эх сурвалжаас авч ашигласан хэдий ч мэдээлэл, бусдын хийсэн тооцоо зэргийн талаар баталгаа өгч чадахгүй юм.

Гүйцэтгэгчийн боловсруулсан файл, ажлын тайлан, баримт бичгүүд нь түүний өмч байх бөгөөд 5-аас доошгүй жил хадгална.

Үнэлгээчид нь гол төлөв санхүү эдийн засгийн мэргэжлийн хүмүүс байсныг хэлэх нь зүйтэй бөгөөд тухайн үнэлгээ хийж буй бизнесийн нийгэм, байгаль орчинд үзүүлэх аюулгүй байдал, бохирдол, хор нөлөө зэрэг зүйлс нь Мэргэжлийн хяналтын байгууллагын шаардалагад нийцэж байгаа эсэхэд хариуцлага хүлээхгүй.

Тайланд дурьдсан үнэлгээ нь эдийн засгийн болон бусад нөхцөл байдалд үүсэн гарч болох урьдчилан мэдэх боломжгүй өөрчлөлтөөс шалтгаалан эцсийн дүнд материаллаг байдлаар нөлөөлж болно. Тийм учраас тайланд дурьдсан үнэлгээ нь бодит амьдрал дээр хэрэгжинэ гэсэн амлалт гаргаагүй болно.

Захиалагчийн бизнесийн нууц, өмчлөх эрх, материаллаг бааз, хүчин чадал зэрэг мэдээллийн нууцыг задруулахгүй байх үүргийг үнэлгээчид хүлээнэ.

Хөрөнгийн үнэлгээний “Үндэсний Реалти” ХХК

2010 оны 5 сар 30 өдөр

УЛААНБААТАР ХОТ
Улсын тэнгэр
Анхрууланг
Бизнес, илчлэл
“БИЛСИ” ХХК
Үндэсний Реалти ХХК
Бизнесийн үнэлгээ
Хөгжлийн үнэлгээ

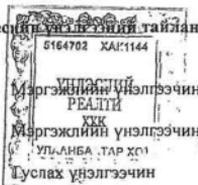
217

32

ДОЛОО. ҮНЭЛГЭЭЧДИЙН ГАРГАСАН БАТАЛГАА

1. “Силикат” ХК-ийн бизнесийн үнэлгээний ажлыг “Үндэсний Реалти” ХХК-ийн үнэлгээчид болох Сангийн сайдын 2007 оны 353 тоот тушаалаар олгогдсон хөрөнгийн үнэлгээ хийх тусгай зөвшөөрлийн эрхийн №071200060 тоот гэрчилгээтэй мэргэшсэн үнэлгээчин С.Лхагважав, Сангийн сайдын 2009 оны 248 тоот тушаалаар олгогдсон хөрөнгийн үнэлгээ хийх тусгай зөвшөөрлийн эрхийн №091100152 тоот гэрчилгээтэй мэргэшсэн үнэлгээчин Б.Наранбаатар, туслах үнэлгээчин Б.Ганбаатар нар гүйцэтгэлээ.
2. “Үндэсний Реалти” ХХК нь Сайнгийн сайдын олгосон Хөрөнгийн үнэлгээ хийх эрхийн №19 тоот тусгай зөвшөөрөлтэй бөгөөд гэрчилгээг үнэлгээний тайлангийн хавсралтад хавсаргав.
3. Үнэлгээний тайланд тусгагдсан судалгаа, тооцоо, шинжилгээ, дүгнэлтүүд нь үнэлгээчдийн үнэлгээний ажлыг гүйцэтгэх явцад олж авсан тоо, мэдээлэл, баримтуудыг боловсруулсны үндсэн дээр гаргасан хараат бус, мэргэжлийн санал, дүгнэлт юм.
4. Үнэлгээчид нь “Силикат” ХК-ийн хөрөнгө, капиталын байдалтай газар дээр нь үзэж танилцсан, компанийн өмч, хөрөнгийн өнөөгийн болон ирээдүйн байдалд хувийн сонирхолгүй болно.
5. Үнэлгээчид нь үнэлгээний ажлын хөлсийг бизнесийн үнэлгээний үнийн дүнгээс хамааралгүйгээр тогтоосон, бизнесийн үнэлгээний ажил нь гадны нөлөө, дарамт шахалтаас ангид хийгдсэн.

Бизнесийн үнэлгээний тайланг бэлтгэсэн :

С.Лхагважав

Б.Наранбаатар

Б.Ганбаатар

НАЙМ. ХАВСРАЛТ

Хавсралт 1. “Долгөөнхайрхан уул Аудит” ХХК-ийн бэлтгэсэн “Силикат” ХК-ийн 2010 оны 09 дүгээр сарын 30-наарх аудитлагдсан санхүүгийн тайлан

Хавсралт 2. “Үндэсний реалти” ХХК-ийн хөрөнгийн үнэлгээ хийх тусгай зөвшөөрөл

Хавсралт 3. Хөрөнгийн үнэлгээчний гэрчилгээ

Хөрөнгийн үнэлгээний “Үндэсний Реалти” ХХК

ХАВСРАЛТ

Хөрөнгийн үнэлгээний “Үндэсний Реалти” ХХК

ҮНДЭСНИЙ РЕАЛИТ ХХК	Хууль
Бүтэц, өөрчлөлт	
Харгалзсан үнэлгээ	34

“Дөлгөөнхайрхан уул Аудит” ХХК

АУДИТЫН ТАЙЛАН

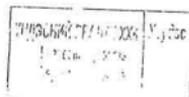
“СИЛИКАТ” ХК

2010 оны 09-р сарын 30-наарх санхүүгийн тайлан

Улаанбаатар хот

2010 оны 12 сар

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН
Хараат бус аудитын үйлчилгээний байр
Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 11-дугаар хороо, Ц.Содбилэгийн талбайн 1-дүгээр байр
Телефон: 3390-1112, 3390-9501, 3390-9502
E-mail: galina.viktorovna_auditor@silica.kk

2010.12.09 № 2 / 11/02

Хараат бус аудиторын тайлан

Санхүүгийн тайлангийн тухай

Бид “Силикат” ХК-ийн 2010 оны 09 сарын 30-наарх баланс, тухайн өдрсөр дуусганаар болсон орлогын, өмчийн барцталтийн болон мэтгэн гүйцэтгэл тайланг аудитлавал.

Санхүүгийн тайланд удирдлагын хүлээх хариуцагаа

Санхүүгийн тайлангуудыг Санхүүгийн тайлангачдын өмөн улсын стандартын ашаар бэлтгэж, үнэн зөв төлбөрүүдэд нь компанийн удирдлагын үүрэг байна. Энэхүү үүрэг, хариуцаагч няглан бодох ёртгэлийн зохион бо,логуудыг сонгож авч хэрэглэх, нягтлан бодох бүртгэлийн гомноолуудын хийх замаар авчлаа авчла, захиалангийн улмаас үүсч болох, материаллаг буруу илэрхийлэлгүй санхүүгийн тайлан бэлтгэх, гомноолуудын холбоотой дэглөөд хяналтын тогтолцоог бий болгож, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцаагчид байна.

Аудиторын хүлээх хариуцлага

Бидний үүрэг, хариуцагаа бод хийж гүйцэтгэн авч ашигласан үндсэн мэтгэр санхүүгийн тайлангуудын талаар хараат бус аудитор өгөх яваал юм. Бид ашигтай Аудитын Олон Улсын Стандартын дагуу хийж гүйцэтгэн авч олно. Энэхүү стандартууд санхүүгийн тайлангууд нь материаллаг зөрчилтэй илэрхийлэгдэхгүй гомноолуудыг ашигласан үндсэн аудитын тогтолцоог бий болгож, гүйцэтгэхийг бидэнд шаардлагатай.

Аудитын ажилд санхүүгийн тайлангийн хүчтэй болон санхүүгийн тайлангийн тодруулгыг ногтох түйл олох ажил гомноолуудыг гүйцэтгэх ажил орно. Аудитын ажилд компанид хэрэглэгдэж байгаа няглан бодох бүртгэлийн зарчмууд, удирдлагын хийсэн нягтлан бодох бүртгэлийн холбоотой гомноомло, санхүүгийн тайлангуудын богиног төсөл, үндэстг өгөн.

Бидний өгж авсан нотлох түйл нь энэхүү гэрээсэн гүйцэтгэлд зохиотой үндэслэл болж чадна гэдэг итгэлтэй байна.

“Силикат” ХК компани нь үйлдвэрлэлийн өргөжлтийн санхүүжүүлэх зорилгоор 2008 онд Зөөс банк Агуучнаар/тай гээлийн гэрээ бийгүүлсэн гээ авсан боловч Зөөс банк нь гэрээгээр хүлээн

үүргээ бүрэн хангаж чадаагүйн улмаас үүссэн маргааныг хуулийн дагуу шийдвэрлүүлэхээр шүүхэд хандсан бөгөөд тээрх үндэслэлээр зэвсгийн зүүгийн зардал, зэвсгийн хүүгийн олгоогийг санхүүгийн тайланд тусгаагүй байна.

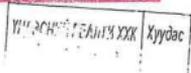
Дүгнэлт

Бидний дүгнэлтээр, өмнөх дөгөд мөрөө : харуулсан мэдээллийг орхиндууленаас гарч болох нөлөөллөөс бусад зүйлсийн хувьд, "Спб. кат" ХК-ийн 2010 оны 09 -р сарын 30-ний өдрийн ойлдварх санхүүгийн тайлангууд нь Санхүүгийн Байгууллагын Олон Улсын Стандартын дагуу үзэн юм, бо дгөөг и гэрхийлэгдэн байна.

Хүндэтгэсэн,
Ерөнхий захирал

Б.Нүрэлдулам

2016.5.10

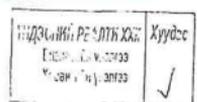
ОРОЛГОГЫН ТАЙЛАН

2010 оны 09 сарын 30-ний байдалар

Миний (ойроогоор)

	2010 оны 06 сарын 30	2010 оны 09 сарын 30
1. Тэгш хэргийн орлого		
1.1. Урлагийн орлого	371,486.3	661,328.1
1.2. Үйлдлийн хоргодол ба буцаалт		
1.2.1. Үйлдлийн орлогын дүн	371,486.3	664,328.1
1.2.2. Хэсэг бүтээгдэхүүний орлого	289,015.5	578,500.2
2. Ажиллагааны өшиг	82,470.8	85,827.9
2.1. Тэгш хэргийн гурвал		
2.1.1. Бусад өмчлөлийн цалин	10,071.5	14,421.4
2.1.2. Өмчлөлийн даатгалын нэмэлт	1,190.9	1,691.3
2.1.3. Өмчлөлийн зээний зардал	-	-
2.1.4. Өмчлөлийн зардал	2,521.7	2,521.7
2.1.5. Өмчлөлийн зардал	92.0	92.0
2.1.6. Өмчлөлийн зардал	310.0	1,165.0
2.1.7. Өмчлөлийн зардал	1,000.0	1,000.0
2.1.8. Өмчлөлийн зардал	36.0	67.2
2.1.9. Өмчлөлийн зардал	4,836.9	8,742.2
2.1.10. Өмчлөлийн зардал	2,000.0	2,054.0
2.1.11. Өмчлөлийн зардал	134.5	357.8
2.1.12. Өмчлөлийн зардал	3,481.8	23,992.6
2.1.13. Өмчлөлийн зардал	-	-
2.1.14. Өмчлөлийн зардал	-	-
2.1.15. Өмчлөлийн зардал	50.0	184.4
2.1.16. Өмчлөлийн зардал	-	-
2.1.17. Өмчлөлийн зардал	4,273.9	5,104.4
2.1.18. Өмчлөлийн зардал	29,999.2	61,694.0
2.2. Бусад ажиллагааны өшиг	52,471.6	24,133.9
2.2.1. Бусад үйлдлийн өшиг (алдагдал)		
2.2.1.1. Өмчлөлийн өшиг, үйлчилгээний өшиг, алдагдал	-	-
2.2.1.2. Өмчлөлийн өшиг, алдагдал	-	-
2.2.1.3. Өмчлөлийн өшиг	-	-
2.2.1.4. Өмчлөлийн өөрчлөлөөс үүсэлт өшиг, алдагдал	-	-
2.2.2. Бусад үйлдлийн өшиг (алдагдал) өшгийн дүн		
2.2.2.1. Өмчлөлийн өшиг	52,471.6	24,133.9
2.2.2.2. Өмчлөлийн өшиг		
2.2.2.3. Өмчлөлийн өшиг		
2.2.2.4. Өмчлөлийн өшиг	52,471.6	21,720.6

Тайлбар: 2010 оны 09 сарын 30-ний байдалар

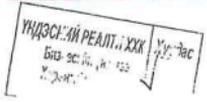
Мөнгөн гүйлгээний гайлан

2010 оны 09 сарын 30-ний байдлаар

(Мөнгөн гүйцэтгэл)

	2010 оны 06 сарын 30	2010 оны 09 сарын 30
Мөнгөн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйцэтгэл		
Төсвийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйцэтгэл	422,071.2	306,304.1
Борлуулалтын мөнгөн гүйцэтгэл	127,071.7	305,381.1
Бусад		920.0
Үйлдвэр, худалдааны ажлын гүйцэтгэл	421,595.2	300,180.7
Ажлын гүйцэтгэл олгосон мөнгө	9,361.0	4,259.2
Эдийн засгийн даатгал төлсөн мөнгөн	344.3	
Гүүхний гэд материалын худалдан авсан мөнгө	29,650.0	4,313.6
Хэргийн гүйцэтгэл төлсөн мөнгө		
Гүйцэтгэл үйлдвэр, худалдааны ажлын гүйцэтгэл	1,000.0	29.0
Хувьцааны гүйцэтгэл төлсөн мөнгө	179,101.7	291,057.6
Бусад хүү		
Төлсөн хүү		
Бусад	2,738.2	571.3
Үйлдвэр үйл ажиллагааны нөхөр мөнгөн гүйцэтгэл	476.0	6,123.4
Хөрөнгийн оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйцэтгэл		
Хувьцааны үр, хүүгийн харилцааны орлого		
Хувьцааны авсан урт хугацааны хөрөнгө		
Хувьцааны авсан хөрөнгийн оруулалт		
Бусад авсан хүүгийн орлого		
Хөрөнгийн оруулалтын үйл ажиллагааны нөхөр мөнгөн гүйцэтгэл	-	-
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйцэтгэл		
Гарын өмч хувиараа		
Санхүүгийн үйл ажиллагааны гүйцэтгэл		
Хувийн гүйцэтгэл		
Мөнгөн гүйцэтгэл төлсөн мөнгө		
Санхүүгийн гүйцэтгэл төлсөн мөнгө		
Валютын алтын зэрүү		
Нийт санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйцэтгэл	-	-
Нийт нөхөр мөнгөн гүйцэтгэл	476.0	6,123.4
Мөнгөн хөрөнгийн хэвлэл үйлдвэр	705.0	1,181.0
Мөнгөн хөрөнгийн хэвлэл үйлдвэр	1,181.0	7,304.4

Нэмэлт тэмдэг, олдлогогүй үндсэн санхүүгийн тэмдэгтэй хамт.

ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭ ХИЙХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА
ЭРХЛЭХ ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН
ГЭРЧИЛГЭЭ

Дугаар 19

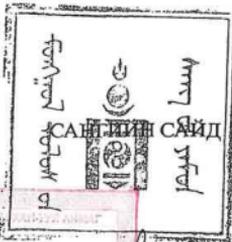
Хуулийн этгээдийн нэр: *Үндэсний РЕАЛТИ.*

Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн дугаар: 90.1.11.9040

"*Үндэсний РЕАЛТИ ХХК*" нь хөрөнгийн үнэлгээ хийх үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгогч сонгон шалгаруулалтад тэнцсэн тул Монгол Улсын Сангийн сайдын 2008 оны 268 дугаар тушаалаар Монгол Улсад

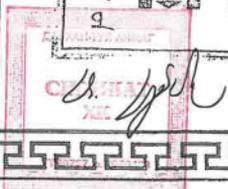
ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭ ХИЙХ

үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг 2008 оны 7 дугаар сарын 6-ны өдрөөс эхлэн 3 жилийн хугацаагаар олгов.

Handwritten signature of Ch. Ulaan

Ч УЛААН

Саявгийн саярмыг 2010 оны 19 дүгээр
туушлагын 3 дугаар хэсгээр

САНГИЙН ЯАМ

ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭ ХИЙХ

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ

Дугаар ...0712000660

Иргэний ургийн овог: Мянган

Иргэний овог нэр: Сандагаа овогтой Лхагвагсай

Иргэний үнэмлэхний дугаар: УБ0217705

Ургэлийн бүртгэлийн дугаар: ШЖ56020960

Үнэмлэхний гэрчилгээний дугаар: УБ ЧДүгээс 4-р хороо 67-8тоом

Хаяг: Саявгийн саядын 2010/12/20-ны өдрийн 280 тоот туушаал

Зөвшөөрөл олгосон шийдвэр, огноо: Саявгийн саядын 2010/12/20-ны өдрийн 280 тоот туушаал

Зөвхөөрөөл нь олгосон эсвэл суугасан өдрөөс хойш 3 жилийн хугацаанд хүчин төгөлдөр үйлчилнэ.

Эзний гэрээний үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хуулийн 46 дугаар зүйлийн 5.3 дахь хэсэгт заасны дагуу энэхүү тусгай зөвшөөрлийг хуульд зааснаас бусад хөндлөлд бусад худалдах, бэлэглэх, барьцаалах зэргээр шилжүүлж үл болно.

САНГИЙН САЙД

С.БЯРЦОГТ

УЛААНБААТАР ХОТ

САНГИЙН ЯАМ
ДЭГЭЭЛЭГ
С.Б. БИДИСЕН
2010.12.20

САНГИЙН ЯАМ
ДЭГЭЭЛЭГ
С.Б. БИДИСЕН
2010.12.20
ТТА4467 - 2052462

СЗУ
2010.12.20
БҮРТГЭЛ
№ 0

Хуудас

МОНГОЛ УЛСЫН САНГИЙН ЯАМ

ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭ ХИЙХ
ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭХ ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН
ГЭРЧИЛГЭЭ

Дугаар № 091100152

Урагийн овог: **Мондгой**
Эцэг/эх -ийн нэр: **Батжаргал**
Нэр: **Наранбаатар**
Иргэний үнэмлэхийн дугаар: **УБ 0629479**
Иргэний бүртгэлийн дугаар: **ШЖ 78120175**

Хөрөнгийн үнэлгээ хийх үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох шалгаруулалтад тэнцсэн тул Монгол Улсын Сангийн сайдын 2009 оны 248 дугаар тушаалаар **Б.Наранбаатар -д**

ХӨРӨНГӨ -ийн үнэлгээ хийх

үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг 2009 оны 11 дүгээр сарын 11 –ний өдрөөс эхлэн 3 жилийн хугацаагаар олгов.

Handwritten signature: *[Signature]*

Red stamp: **СЭХ**
2009 оны 5 сар 10 өдөр
ГЭРЧИЛГЭЭ

Red stamp: **С. БАЯРСЦОГ**
Улаанбаатар хот
Амь-ний гишүүн
Анхдугаар
Бронон, ан гермин
"БИЛСЕК"
"АК"
ТТ4467-2-2052492

Red stamp: **СИЛЭГЭГ**

Red stamp: **УЛААНБААТАР ХОТ**

Red stamp: **МОНГОЛ УЛСЫН САНГИЙН ЯАМ**

Red stamp: **ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭ**

Red stamp: **Хөрөнгийн үнэлгээ**

Хөрөнгийн үнэлгээний тайланг хүлээлцсэн акт

2010 оны 07 сарын 31

№03

Улаанбаатар хот

Дархан уул аймаг, дархан сум, 15-хороо, үйлдвэрийн районд байрлах “Силикат” ХК-ийн үндсэн хөрөнгө болон газар эзэмших эрхийн үнэлгээг 2010 оны 06 дүгээр сарын 30-ний өдрийн байдлаар гүйцэтгэж, үнэлгээний тайланг 2010 оны 07 дугаар сарын 31-ний өдөр дуусгавар болгон бэлтгэлээ. Шинэчилсэн үнэлгээг 4,594,922,833.75 /дөрвөн тэрбум таван зуун ерэн дөрвөн сая есөн зуун хорин хоёр мянга найман зуун гучин гурван төгрөг далан таван мөнгө/- өөр үнэлсэн тайланг хүлээлгэж өгөв.

Үнэлгээний тайлан, холбогдох материалын хамт 67 хуудас болно

Үнэлгээний тайлан

Хүлээн авсан:

“Силикат” ХК-ний

[Signature] Д.Содбилэг

Ерөнхий

нягтлан бодогч *[Signature]* Уранчимэг

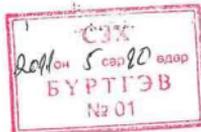

Хүлээлгэн өгсөн:

“Үндэсний реалти” ХХК-ний

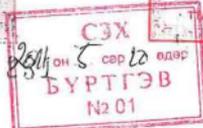

[Signature] Б.Жаргалсайхан

“СИЛИКАТ” ХК-ИЙН ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

	Хуудас
Нэг. Үнэлгээний объектийн танилцуулга, үнэлгээний зорилго, арга зүй	
1.1 Үйлчлүүлэгчийн талаарх мэдээлэл	2
1.2 Үнэлгээний объектийн товч танилцуулга	3
1.3 Үнэлгээний зорилго, зориулалт, арга зүй	3
1.4 Олон улсын үнэлгээний стандартын шаардлага	4
1.5 Үнэлгээнд ашигласан мэдээлэл	4
Хоёр. Хөрөнгийн тодорхойлолт, үнэлгээ, дүгнэлт	
2.1 Барилгын тодорхойлолт, үнэлгээ	5
2.2 Байгууламжийн тодорхойлолт, үнэлгээ	10
2.3 Тоног төхөөрөмжийн тодорхойлолт, үнэлгээ	11
2.4 Тээврийн хэрэгслийн тодорхойлолт, үнэлгээ	12
2.5 Тавилга эд хогшлийн үнэлгээ	13
2.6 Компьютер болон бусад дагалдах хэрэгслийн үнэлгээ	13
2.7 Газар эзэмших эрхийн үнэлгээний тодорхойлолт, үнэлгээ	13
2.8 Нэгдсэн үнэлгээ ба дүгнэлт	14
Гурав. Үнэлгээний талаарх үйлчлүүлэгч болон гүйцэтгэгчийн хүлээх үүрэг хариуцлага	15
Дөрөв. Үнэлгээний тайлангийн хавсралтууд	16
Хавсралт 1. Үнэлгээний тооцоолол, хүснэгт (Хүснэгт 1-7)	17
Хавсралт 2. Барилгын тодорхойлолт	29
Хавсралт 3. Тоног төхөөрөмжийн тодорхойлолт	49
Хавсралт 4. Газар эзэмших эрхийн гэрчилгээ	51
Хавсралт 5. Эд хөрөнгө өмчлөх эрх, түүнтэй холбоотой эд хөрөнгийн бусад эрхийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээний хуулбар	52
Хавсралт 6. Хөрөнгийн үнэлгээ хийх тусгай зөвшөөрөл, мэргэшсэн үнэлгээчний тусгай зөвшөөрлийн хуулбар	56
Хавсралт 7. Үл хөдлөх хөрөнгийн кадастрийн зургийн хуулбар, газар эзэмших гэрээ	60
Хавсралт 8. Байгуулалтын зураг	64
Хавсралт 9. Фото зураг	65

“СИЛИКАТ” ХК-ийн ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

2010 оны 07 сарын 29-ний өдөр

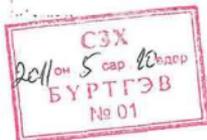
Дугаар 10/01

Улаанбаатар хот

НЭГ. ҮНЭЛГЭЭНИЙ ОБЪЕКТИЙН ТАНИЛЦУУЛГА, ҮНЭЛГЭЭНИЙ ЗОРИЛГО, АРГА ЗҮЙ

1.1 Үйлчлүүлэгчийн талаарх мэдээлэл

Аж ахуйн нэгж байгууллагын нэр :	“Силикат” ХК
Улсын бүртгэлийн дугаар :	1910010007
Регистрийн дугаар :	2050463
Гүйцэтгэх захирал :	Ц.Содбилэг
Үйл ажиллагааны үндсэн чиглэл :	Силикат тоосго, шохой үйлдвэрлэл
Үйлчлүүлэгчийн хаяг :	Дархан-Уул, Дархан сум, 15-р баг, Үйлдвэрийн район-өөрийн байр
Холбоо барих :	Утас: 99113641, 96370052
Гэрээ хийсэн огноо :	2010-07-05
Үнэлгээ хийсэн огноо :	2010-06-30
Үнэлсэн хөрөнгө :	Барилга, байгууламж, тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил, тээврийн хэрэгсэл, компьютер, газар эзэмших эрх
Үл хөдлөх хөрөнгийн гэрчилгээний дугаар :	У-20030010435, У-2003006765, У-20030011621 Газар эзэмших эрх №0079244
Үнэлгээний ажлын гүйцэтгэгч :	“Үндэсний реалти” ХХК Ерөнхий захирал Б.Жаргалсайхан
Гүйцэтгэгч байгууллагын :	Регистр №5164702, Үнэлгээний тусгай зөвшөөрөл №019
Үнэлгээчин :	Ч.Гүндбаяр – Мэргэшсэн үнэлгээчин, С.Лхагважав – Мэргэшсэн үнэлгээчин Б.Наранбаатар – Мэргэшсэн үнэлгээчин Ж.Эрдэнэбат – Туслах үнэлгээчин А.Баяртогтох – Туслах үнэлгээчин

1.2 Үнэлгээний объектийн товч танилцуулга

Тус үйлдвэр нь БНПАУ-ын техник эдийн засгийн тусламжаар Дархан хотод 1966 онд шохой ба цагаан тоосгоны үйлдвэр нэртэйгээр анх ашиглалтанд орсон. Жилдээ 22 мянган тонн шохой, 29 сая ширхэг тоосго, хоногт 60-70 тонн 60-70%ийн идэвхжилтэй шохой, 100-120 мянган ширхэг 100-150 маркийн силикат тоосго үйлдвэрлэж байсан. Манай улсын ханын материалын хэрэгцээний 25%-г дангаар хангаж байсан үндэсний томоохон үйлдвэрийн нэг юм.

Үйлдвэр ашиглалтанд орсноос хойш зогсолтгүй тогтвортой ажиллаж байх үедээ буюу 1966-1992 он хүртэл нийт 900 гаруй сая ширхэг силикат тоосго, 450 мянган тонн шохой үйлдвэрлэж дотоодын болон ОХУ-д экспортолож байсан, 40н жилийн турш манай улсын бүтээн байгуулалтанд үнэтэй хувь нэмэр оруулсан үйлдвэр юм.

Тус үйлдвэр 1966-1992 онуудад Силикат тоосго, шохойн үйлдвэр нэртэйгээр үйл ажиллагаа явуулж байсан ба Монгол Улсын өмч хувьчлалын комиссын 1992 оны 40-р тогтоолоор хувьчлагдан “Силикат” ХК болон зохион байгуулагдсан.

Үйлдвэрлэлийн техник технологийг шинэчлэх, хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх шаардлага тулгамдсаар ирсэн боловч тухай бүрт асуудлыг шийдвэрлэх нөхцөл бололцоо бүрдэхгүй байсаар өнөөг хүрчээ.

1992 оноос хойш үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүний тоо хэмжээ буурч, үр ашиг тогтвортой дээшлэх боломжгүй байсаар 1998 оноос үйлдвэрлэл бүрэн зогссон. Энэ нь нэг талаар социалист систем задран унаж, эдийн засгийн хямрал бүх салбарт /1989-1999/ нөлөөлсөн тэр тусмаа барилгын салбар зогсонги байдалд орсон ба барилгын салбарт царуц тоосгоны хэрэгцээ буурсан. Мөн түүнчлэн үйлдвэрийн бүх шатны тоног төхөөрөмж элэгдэж хуучирсан зэргээс шалтгаалжээ.

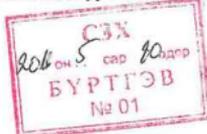
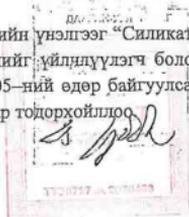
Өнөөдрийн байдлаар 2 үйлдвэр сэргээнээр үйлдвэрлэл, үйл ажиллагаа тогтворжин, өдөрт 100-115м³ хөнгөн блок, 15-17тн шохой үйлдвэрлэн өөрийн хэрэгцээг хангахын зэрэгцээ борлуулж байна. Үүнийг мөнгөн дүнгээр тооцвол өдөрт 8.000.000 төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж байна.

1.3 Үнэлгээний зорилго, зориулалт, арга зүй

1.3.1 “Силикат” ХК-ийн өмчлөлд байгаа үл хөдлөх ба хөдлөх хөрөнгүүдийн өнөөгийн бодит үнэ цэнийг тодорхойлоход үнэлгээний зорилго оршино.

1.3.2 Хөрөнгийн үнэлгээ нь санхүүгийн тайлагналын болон тус байгууллагын бизнесийн үнэлгээний зориулалтаар хийгдсэн. Үнэлгээний тайлан, тооцоо, үр дүнг санхүүгийн тайлан, нягтлан бодох бүртгэлд тусгахад зориулав.

1.3.3 Хөрөнгийн үнэлгээг “Силикат” ХК-ийн захиалгаар тус компанийн хөрөнгийн бодит үнэ цэнийг үйлдүүлэгч болон гүйцэтгэгчийн хооронд байгуулсан 2010 оны 07-р сарын 05-ний өдөр байгуулсан гэрээний дагуу 2010 оны 06-р сарын 30-ны өдрийн байдлаар тодорхойлоо.

Улсын бүртгэлийн гэрчилгээ, аж ахуйн нэгж байгууллагын газар эзэмших эрхийн гэрчилгээ, түүний гэрээ, тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ зэрэг өмчлөлийн холбогдох бичиг баримтыг үндэслэсэн болно.

- 1.3.4 Үнэлгээ хийхийн тулд үнэлгээнд шаардлагатай бичиг баримт, мэдээллийг цуглуулж барилга байгууламж, тоног төхөөрөмж бусад үнэлэгдэх хөрөнгүүдтэй дэлгэрэнгүй танилцаж иж бүрдэл, чанар, ашиглалтын байдалтай газар дээр нь очиж, биечлэн танилцсан болно.
- 1.3.5 Барилга байгууламж, тоног төхөөрөмж, тээврийн хэрэгслийн зардлын болон зах зээлийн жишиг үнийн хандлагаар, зам талбай, хашаа, гадна сантехникийн байгууламжуудыг зардлын (төсвийн) аргаар тооцож нэгдсэн үнэлгээний санал бэлгэсэн.
- 1.3.6 Үндэсний Стандартын Хорооноос гаргадаг барилгын материалын үнийн индекс, Дэд бүтцийн хөгжлийн сайдын 1999 оны 343 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралтаар батлагдсан “Барилга, байгууламжийн зэрэглэл, 1кв.м талбайн жишиг үнийн норматив” зэрэг мэдээллийн эх сурвалж болон холбогдох хөрөнгийн зах зээлийн үнийн судалгааг хийж үнэлгээнд ашигласан.

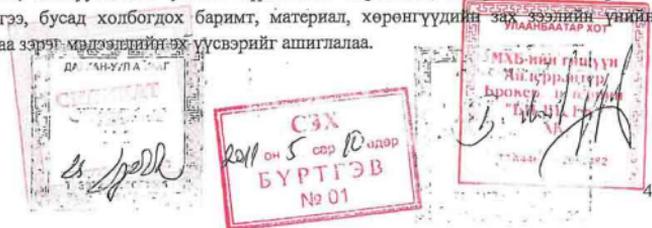
1.4 Олон улсын үнэлгээний стандартын шаардлага

- 1.4.1 “ОУУС Стандартын Хэрэглээ 1 Санхүүгийн тайлагналын зориулалт бүхий үнэлгээ”-ийн “5.4 НББОУС 16-ын дагуу үнэлгээ хийх”-ийн “б” хэсэгт :

“Тасралтгүй бизнесийн үйл ажиллагааны салшгүй хэсэг болохоос бусад тохиолдолд үндсэн хөрөнгийн өвөрмөц шинж чанар болон ховор арилжаалагддаг байдал зэргээс шалтгаалан бодит үнэ цэнийг тогтоох зах зээлийн нотолгоо байхгүй үед тэдгээр хөрөнгийг орлогын болон элэгдэл тооцсон ордуулалтын өртгийн хандлагаар үнэлнэ” гэж заасан байдаг.

1.5 Үнэлгээнд ашигласан мэдээлэл

Хөрөнгийн үнэлгээг Дэд бүтцийн хөгжлийн сайдын 1999 оны 343-р тушаал, Засгийн газрын 2005 оны тогтоолоор батлагдсан 233-р тушаал, Барилга хот байгуулалтын сайдын 2007 оны 136 дугаар тушаал, Сангийн сайдын 2009 оны 06 сарын 05-ны өдрийн 135 тоот тушаал, Үндэсний статистикийн газрын эмхтгэлийн үнийн өсөлтийн индекс, байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлд дэх хөрөнгийн жагсаалт, байгууллагын улсын бүртгэлийн гэрчилгээ, газар эзэмших эрхийн гэрчилгээ, бусад холбогдох баримт, материал, хөрөнгүүдийн зах зээлийн үнийн судалгаа зэрэг мэдээллийн эх үүсвэрийг ашигласаа.

ХОЁР. ХӨРӨНГИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ, ҮНЭЛГЭЭ, ДҮГНЭЛТ

“Силикат” ХК-ийн үндсэн хөрөнгийн үнэлгээг хийхийн тулд санхүүгийн тайлан, баланс, үндсэн хөрөнгийн дэлгэрэнгүй бүртгэлд тусгагдсан үндсэн хөрөнгүүдийг Барилга, байгууламж, тоног төхөөрөмж, тээврийн хэрэгсэл, тавилга эд хогшил, компьютер гэсэн ангиллаар хөрөнгийн ангилал тус бүр дээр үнэлгээний арга, аргачлал, стандартын дагуу үнэлгээ, тооцооллыг хийлээ.

2.1 Барилгын тодорхойлолт, үнэлгээ

Тодорхойлолт.

1.Үйлдвэрийн гол корпус: Дархан-Уул аймаг, Дархан сум, 15-р баг, Үйлдвэрийн районд байршилтай, газар эзэмших эрхийн 0079244 тоот гэрчилгээ бүхий газарт баригдсан үйлдвэрийн барилгын зориулалттай нийт 2196 м.кв талбайтай 1966 оноос хойш ашиглагдаж эхэлсэн. Уг барилга дотор үйлдвэрийн гол тоног төхөөрөмжүүд байрладаг бөгөөд тэдгээр тоног төхөөрөмжүүдийг байгаль цаг уурын нөлөөлөлд өртүүлэлгүй хадгалах тал дээр анхаарч засварын ажлыг байнга хийсэн байна.

Барилгын зураг, хийц, хэмжээг (хавсралт-2)-д харуулав.

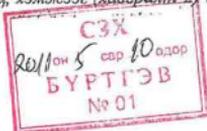
2.Үйлдвэрийн конторын барилга: Дархан-Уул аймаг, Дархан сум, 15-р баг, Үйлдвэрийн районд байршилтай, газар эзэмших эрхийн 0079244 тоот гэрчилгээ бүхий газарт баригдсан конторын барилгын зориулалттай 22 өрөө бүхий 2 давхар 1042 м.кв талбайтай 1966 оноос хойш ашиглагдаж эхэлсэн. 2006 оноос хойш үйлдвэрлэлийн явцад тус барилгад засварын ажил хийгдэж чанар байдал гадаад дотоод заслын хувьд сайн болсон байна.

Барилгын зураг, хийц, хэмжээг (хавсралт-2)-д харуулав.

3.Залгах корпус: Дархан-Уул аймаг, Дархан сум, 15-р баг, Үйлдвэрийн районд байршилтай, газар эзэмших эрхийн 0079244 тоот гэрчилгээ бүхий газарт конторын барилга үйлдвэрийн гол барилгыг хооронд холбосон лаборатори, ажилчдын хувцас солих, усанд орох, аж ахуйн зориулалттай 494 м.кв талбайтай 1966 оноос хойш ашиглагдаж эхэлсэн. 2006 оноос хойш тус корпус турсгал засварын ажил хийгдсэн байна.

Барилгын зураг, хийц, хэмжээг (хавсралт-2)-д харуулав.

4.Элсний агуулах: Дархан-Уул аймаг, Дархан сум, 15-р баг, Үйлдвэрийн районд байршилтай, газар эзэмших эрхийн 0079244 тоот гэрчилгээ бүхий газарт баригдсан элсний агуулах зориулалттай 1 давхар 789 м.кв талбайтай 1966 оноос хойш ашиглагдаж эхэлсэн. Уг барилгын хувьд хана нь 14м өндөртэй тул их хэмжээний элс хад алах боломжтой барилга байна. *Барилгын зураг, хийц, хэмжээг (хавсралт-2)-д харуулав.*

5.Шохойн зуухны барилга: Дархан-Уул аймаг, Дархан сум, 15-р баг, Үйлдвэрийн районд байршилтай, газар эзэмших эрхийн 0079244 тоот гэрчилгээ бүхий газарт баригдсан шохойн зуухны зориулалттай 6 давхар 457.5м.кв талбайтай, 1966 оноос хойш ашиглагдаж эхэлсэн. Уг барилгад шохойг шатаах зориулалт бүхий 4ш шатаах зуухтай бөгөөд шохойн чулуут шатаах зуухруу зөөх зориулалт бүхий 2ш лифттэй.

Барилгын зураг, хийц, хэмжээг (хавсралт-2)-д харуулав.

6.Шохойн хадгалах барилга: Дархан-Уул аймаг, Дархан сум, 15-р баг, Үйлдвэрийн районд байршилтай, газар эзэмших эрхийн 0079244 тоот гэрчилгээ бүхий газарт баригдсан шохойн зуухнаас гарсан шохойг боловсруулах зориулалттай 3 давхар 420м.кв талбайтай, 1966 оноос хойш ашиглагдаж эхэлсэн. *Барилгын зураг, хийц, хэмжээг (хавсралт-2)-д харуулав.*

7.Механик цехийн барилга: Дархан-Уул аймаг, Дархан сум, 15-р баг, Үйлдвэрийн районд байршилтай, газар эзэмших эрхийн 0079244 тоот гэрчилгээ бүхий газарт баригдсан механик цехийн зориулалттай 1 давхар 338.6м.кв талбайтай 1966 оноос хойш ашиглагдаж эхэлсэн.

Барилгын зураг, хийц, хэмжээг (хавсралт-2)-д харуулав.

8.Манаачийн барилга: Дархан-Уул аймаг, Дархан сум, 15-р баг, Үйлдвэрийн районд байршилтай, газар эзэмших эрхийн 0079244 тоот гэрчилгээ бүхий газарт баригдсан манаачийн байрын зориулалттай 2 өрөө бүхий 2 давхар 47 м.кв талбайтай 1966 оноос хойш ашиглагдаж эхэлсэн. Уг барилга нь анх баригдахдаа 1 давхар баригдсан бөгөөд сүүлд дээр нь давхарлаж (4.8*3)-ийн харьцаатай давхарын хэсэг баригдсан байна.

Барилгын зураг, хийц, хэмжээг (хавсралт-2)-д харуулав.

9.Авто пүүний барилга: Дархан-Уул аймаг, Дархан сум, 15-р баг, Үйлдвэрийн районд байршилтай, газар эзэмших эрхийн 0079244 тоот гэрчилгээ бүхий газарт баригдсан авто пүүний операторын байрын зориулалттай 1 өрөө бүхий 1 давхар 30.5м.кв талбайтай 1973 оноос хойш ашиглагдаж эхэлсэн. *Барилгын зураг, хийц, хэмжээг (хавсралт-2)-д харуулав.*

10.Агуулах байгууламж: Дархан-Уул аймаг, Дархан сум, 15-р баг, Үйлдвэрийн районд байршилтай, газар эзэмших эрхийн 0079244 тоот гэрчилгээ бүхий газарт баригдсан агуулахын зориулалттай 1 өрөө бүхий 1 давхар 159.4м.кв талбайтай 1974 оноос хойш ашиглагдаж эхэлсэн. Уг барилгын чанар хийц нь муудаагүй бөгөөд цаашид олон жил ашиглагдах боломжтой. *Барилгын зураг, хийц, хэмжээг (хавсралт-2)-д харуулав.*

11. *Хүнсний агуулах*: Дархан-Уул аймаг, Дархан сум, 15-р баг, Үйлдвэрийн районд байршилтай, газар эзэмших эрхийн 0079244 тоот гэрчилгээ бүхий газарт конторын барилгын гол тогооны хэсэгтэй залгаж баригдсан хүнсний агуулахын зориулалттай 1 өрөө бүхий 1 давхар 41м.кв талбайтай 1994 оноос хойш ашиглагдаж эхэлсэн.

Барилгын зураг, хийц, хэмжээг (хавсралт-2)-д харуулав.

12. *Аж ахуйн барилга*: Дархан-Уул аймаг, Дархан сум, 15-р баг, Үйлдвэрийн районд байршилтай, газар эзэмших эрхийн 0079244 тоот гэрчилгээ бүхий газарт сургалтын кабинетийн барилгын зүүн талд баригдсан аж ахуйн зориулалттай 1 өрөө бүхий 1 давхар 39 м.кв талбайтай 1995 оноос хойш ашиглагдаж эхэлсэн.

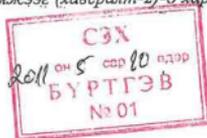
Барилгын зураг, хийц, хэмжээг (хавсралт-2)-д харуулав.

13. *Хацарт бутлуурын барилга*: Дархан-Уул аймаг, Дархан сум, 15-р баг, Үйлдвэрийн районд байршилтай, газар эзэмших эрхийн 0079244 тоот гэрчилгээ бүхий газарт баригдсан хацарт бутлуурын зориулалттай 1 өрөө бүхий 1 давхар 12.5 м.кв талбайтай 2009 оноос хойш ашиглагдаж эхэлсэн. Уг барилга нь хацарт бутлуурын операторын өрөө нь дээрээ байрладаг бөгөөд бункерийн чулуу бутлуурын тоног төхөөрөмжрүү орох зориулалттайгаар далан барьсан бөгөөд уг барилгын өртөгт уг далангийн ажил дийлэнх хэсгийг эзэлсэн байна. *Барилгын зураг, хийц, хэмжээг (хавсралт-2)-д харуулав.*

14. *Авто гаражсийн барилга*: Дархан-Уул аймаг, Дархан сум, 15-р баг, Үйлдвэрийн районд байршилтай, газар эзэмших эрхийн 0079244 тоот гэрчилгээ бүхий газарт баригдсан авто гражийн зориулалттай 2 өрөө бүхий 1 давхар 662.4 м.кв талбайтай 1966 оноос хойш ашиглагдаж эхэлсэн. Уг барилга анх баригдахдаа 1 заал байсан бөгөөд сүүлд уг барилгыг дундуур нь блокоор тусгаарлан нэг далд нь граж, нөгөө талыг нь агуулахын зориулалтаар ашиглаж байна. *Барилгын зураг, хийц, хэмжээг (хавсралт-2)-д харуулав.*

15. *Тосны агуулах*: Дархан-Уул аймаг, Дархан сум, 15-р баг, Үйлдвэрийн районд байршилтай, газар эзэмших эрхийн 0079244 тоот гэрчилгээ бүхий газарт баригдсан тосны агуулахын зориулалттай 2 өрөө бүхий 1 давхар 81м.кв талбайтай 1992 оноос хойш ашиглагдаж эхэлсэн. *Барилгын зураг, хийц, хэмжээг (хавсралт-2)-д харуулав.*

16. *Тээрмийн цехийн барилга*: Дархан-Уул аймаг, Дархан сум, 15-р баг, Үйлдвэрийн районд байршилтай, газар эзэмших эрхийн 0079244 тоот гэрчилгээ бүхий газарт баригдсан Тээрмийн цехийн зориулалттай 4 давхар 738м.кв талбайтай 1992 оноос хойш ашиглагдаж эхэлсэн. *Барилгын зураг, хийц, хэмжээг (хавсралт-2)-д харуулав.*

Үнэлгээ.

Үнэлээний арга сонголт. “Силикат” ХК-ийн контор, үйлдвэр, цехүүд, агуулах, гараж, сургалт, авто пүүний барилгуудын бодит үнэ цэнийг зардлын хандлагаар тооцооллоо. “Силикат” ХК нь Дархан хотын үйлдвэрийн районд байрладаг бөгөөд зах зээлийн жишиг үнийн хандлагаар бодит үнэ цэнийг тооцоолоход харьцуулалт хийх хангалттай зах зээлийн мэдээлэл байхгүй байлаа.

Мөн нөгөө талаар компани нь үйлдвэрлэл эрхэлдэг учир эдгээр барилгууд нь дангаараа болон бүхэлдээ түрээслүүлж орлого олох боломж хязгаарлагдмал, бүх барилгууд цогцоороо тоног төхөөрөмж, байгууламжуудын хамт үйл ажиллагаанд ашиглагдаж байж орлого олох учир эдгээр барилгын үнэлгээнд орлогын хандлагыг тухайлан хэрэглэх шаардлагагүй гэж үзлээ.

Зардлын хандлагаар барилгын үнэлгээ. Энэхүү арга нь барилгын нөхөн сэргээх /орлуулах/ өртгөөс ашиглагдсан хугацааны хуримтлагдсан элэгдэл /үнэлгээчин үнэлж тооцоолсон/-ийг хасаж тодорхойлсон үлдэгдэл өртгийг барилгын ашиглалт, чанар байдал, засвар сайжруулалт зэргийг харгалзан үзэж итгэлцүүр буюу коэффициентээр зохицуулалт хийж өнөөгийн бодит үнийг тодорхойлдог. Нөхөн сэргээх өртгийг барилгын хүчин чадал (талбай)-г нэгж хүчин чадлын нормативт үнэлгээгээр үржүүлж тодорхойлдог.

Барилгын үнэлгээнд нэгж хүчин чадлын нормативт үнэлгээнд Дэд бүтцийн хөгжлийн сайдын 1999 оны 343-р тушаал 1 дүгээр хавсралтыг үндэслэв. Энэхүү үнэлгээ нь 2000 оны үнээр тул Үндэсний статистикийн газраас гаргасан үнийн өсөлтийн индекс (2,674)-оор өсгөж тооцлоо. Инфляцийн хувь 2000 онд 8.1%, 2001 онд 8.0%, 2002 онд 1.6%, 2003 онд 4.7%, 2004 онд 11.0%, 2005 онд 9.5%, 2006 онд 8.7%, 2007 онд 15.0%, 2008 онд 22.1%, 2009 онд 4.2%, 2010 оны эхний хагаст 11.4% байлаа.

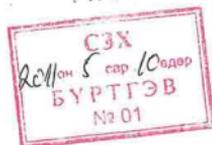
Нэгж хүчин чадлын үнэлгээг барилгын хийц, төрлийг үндэслэн 217980 төгрөгөөр авч, түүнийг үнийн өсөлтийн индекс (2,674)-өөр үржүүлж 582961.06 төгрөгөөр авлаа.

Засгийн газрын 2005 оны 233-р тогтоолоор батлагдсан журмын дагуу барилгын элэгдлийг жилийн 1,6 хувиар авч ашиглагдсан жилээс хамааруулан хуримтлагдсан элэгдлийг тооцож, түүнийг барилгын нөхөн сэргээх өртгөөс хасаж үлдэгдэл өртгийг тодорхойллоо.

Хацарт бутлуурын барилгын хувьд балансаарх өртөг нь газар шороо, далангийн ажлын өртөг ихээр шингэсэн тул түүнийг дахин үнэлэлгүй балансын өртгөөр, ацетилин кислородны агуулахын барилга устаж алга болсон тул үнэлэлгүй балансын өртгөөр үлдээж данснаас хасах санал гаргалаа.

“Силикат” ХК-ийн эзэмшлийн талбайд байдаг үл хөдлөх хөрөнгийн гэрчилгээг авахаар хүлээгдэж байгаа компрессорын барилга, трансформаторын барилга, тээрмийн барилгын ар дахь хуучин конторын барилгыг нэмж үнэлгээнд орууллаа.

Бидний хийсэн тооцооллын дүнд эдгээр 22 ширхэг барилгын зардлын хандлагаарх үнэлгээ нь **2,521,554,769.85** төгрөг болж байгааг тодорхойллоо. Тооцооллын хандлагаарх хүснэгт-1а, хүснэгт-1б-ээр харууллаа.

2.2 Байгууламжийн тодорхойлолт, үнэлгээ

Тодорхойлолт.

1. Дулааны шугам. Ф50=420, Ф25=350, Ф20=350 Нийт=1120метр бүхий дулааны шугамыг 2000 оноос эхлэн ашиглаж байгаа.
2. Төмөр замын салаа. 1966 оноос нийт 1300 метр урттай зэрэгцээ хоёр төмөр зам, болон энэхүү 2 замын салаа 200 метр урт төмөр замыг ашиглаж эхэлсэн. Төмөр зам нь нүүрс, шохой, хөнгөн бетоны тээвэрлэлтэд ашиглагдаж байна.
3. Засмал зам талбай. Компанийн хашаанд байрлах үйлдвэрийн эргэн тойрны засмал зам талбайг 13363 кв.метрээр авлаа. Засмал замын зузаан нь 20 см. 1966 оноос ашиглаж байгаа.
4. Гадна гэрэлтүүлгийн шугам. Үйлдвэрийн зам талбайг гэрэлтүүлэг зорилго бүхий гэрэлтүүлгүүдийг 1 багц ком байдлаар авч үнэлгээнд орууллаа.
5. Бэлэн бүтээгдэхүүн дамжуулах талбай. Силикатын үйлдвэрээс гарсан хөнгөн бетоныг задгай талбай дээр хадгалах зориулалт бүхий 4000 кв.метр, 20 см-ийн зузаантай талбай. 1966 оноос хойш ашиглагдаж байгаа. Чанар байдал сайн байна.
6. Үйлдвэрийн төмөр хашаа. 1966 онд барьсан төмөр бетон багана, төмөр рамтай, төмөр торон хашаа. Нийт 600 метр урт.
7. Өргөтгөлийн зам талбай. 1974 онд барьсан. 20 см зузаантай 600 кв.метр талбайтай.
8. Өргөтгөлийн төмөр зам. 1974 онд барьж ашиглалтад оруулсан 200 метр урт зам.
9. Конторын зам талбай. 1975 онд барьсан, конторын урд талын 20см зузаантай, 4 метр өргөнтэй, 1080 кв.метр талбай.
10. Уур усны хуваарилах станц. Силикат цехэд уур, ус хуваарилах зориулалттай 1966 онд баригдсан цагаас ашиглаж байгаа. Хөрөнгийн үнэлгээнд 1 ком гэж авлаа.
11. Уур усны, халаалтын шугам. Силикат цехэд хөнгөн бетон хатаалгад зориулж ашиглагдах, 812 метр урт, 20 ата хэмжээстэй, 1966 оноос ашиглалтад орсон.
12. Бохир усны шугам. 1966 онд ашиглалтад оруулсан, төвийн бохир усны байгууламжид холбогдсон, 1080 н/ж үзүүлэлттэй.
13. Гүний худаг. 2008 онд гаргасан нэг ширхэг гүний худаг. Үйлдвэрийн хашаанд силикат цехийн урд байрладаг.
14. Хацарт бутлуурын зам. Уулнаас тээвэрлэн ирсэн шохойн чулууг бутлах зориулалттай бутлуурын талбайн зам, 2009 онд шинээр ашиглаж эхэлсэн.
15. Нарийн төмөр зам. Шохойн цех, Силикатын цехэд 1966 оноос ашиглагдаж байгаа, нийт 500 метр урт нарийн төмөр зам.
16. Тулш, түүхий эдийн бункер. Төмөр замаар ирсэн нүүрсийг хадгалах зориулалттай, 1974 оноос ашиглаж байгаа, төмөр хийцтэй, нүүрс агуулах бункер.
17. Бутлах шохойн бункер. 1966 онд ашиглалтад орсон, 25 тн багтаамжтай, шохойн чулуу агуулах төмөр бункер.
18. Элсний бункер. 1966 онд ашиглалтад орсон, элс хадгалах зориулалт бүхий 45 тонн багтаамжтай төмөр бункер.
19. Нунтаг шохойн бункер. 1966 онд ашиглалтад орсон, 25 тонн ба 60 тонны багтаамж бүхий 2 ширхэг нунтаг шохойн бункер.
20. Товарийн шохойн бункер. 1966 онд ашиглалтад орсон, 200 тн хадгалах зүчин чаналтай нэг ширхэг бункер.
21. Хаягдлын бункер. Нунтаг нүүрсний хаягдлыг хадгалах метр бункер. 1974 онд ашиглалтад орсон.

Handwritten signature

СЗХ
2011 он 05 сар 20 өдөр
БҮРТГЭВ
№ 01

ХАДГАЛАХ ЗҮЧИН ЧАНАЛТАЙ
Метр бункер
1974 онд
Бункер, шохойн
"БИ.И.И."
ТЭ-4467

22. *Бутлах шохойн бункер*. 1992 онд нэмж ашиглалтад орсон бутлахаар бэлтгэсэн үеийн чулуу хадгалах бункер, 60 куб метр багтаамжтай.
23. *Чулуун нүүрсний талбай*. 1974 онд ашиглалтад оруулсан, (45x14) хэмжээтэй, 30 см зузаантай.

Үнэлгээ.

Байгууламжийн үнэлгээг тооцохдоо орлуулах буюу сэргээн босгох өртгийг зах зээлийн үнийн судалгаа, үнийн өсөлтийн индекс, балансын өртөг, мэргэжлийн хүмүүсийн зөвлөгөө зэргийг харгалзан тогтоов. Байгууламжийн ашиглагдах хугацааг Засгийн газрын 2005 оны тогтоолоор батлагдсан 233-р тушаалын дагуу (10-40) жилээр авч цаашид ашиглагдах жилийг тодорхойлсны үндсэн дээр элэгдлийн хувь болон хуримтлагдсан элэгдлийг тооцлоо. Дээрх орлуулалтын өртгөөс хуримтлагдсан элэгдлийг хасаж үлдэгдэл өртгийг тодорхойлов.

Бидний үнэлсэн 26 нэр төрлийн байгууламжийн өнөөгийн бодит үнэлгээг **342,420,908.25** төгрөгөөр тогтоож тооцооллыг хавсралт 1-ийн хүснэгт 2-д харуулав.

2.3 Тоног төхөөрөмжийн тодорхойлолт, үнэлгээ

Тодорхойлолт

Силикат ХК нь 112 нэр төрлийн нийт 590 ширхэг 786,929,336.27 төгрөгийн анхны өртөгтэй 652,719,573.72 төгрөгийн үлдэгдэл өртөг бүхий тоног төхөөрөмжтэй.

Тоног төхөөрөмжүүдийг ашиглалтад орсон оноор нь хүснэгтээр харуулбал:

Ашиглалтад орсон он	Тоо ширхэг	Хувь
1966	151	25.60%
1973-1974	22	3.72%
1981-1995	31	5.25%
2006-2009	386	65.43%
Нийт	590	100.00%

Тоног төхөөрөмжтэй холбоотой бусад мэдээллийг хавсралт 3-аас үзнэ үү.

Үнэлгээ.

Тоног төхөөрөмжийн орлуулах өртөг (шинээр худалдан авах)-ийг зах зээлийн үнийн судалгаа, үнийн өсөлтийн индекс зэргийг харгалзан тогтоов. Тоног төхөөрөмжүүдийн ашиглагдах хугацааг Засгийн газрын 2005 оны тогтоолоор батлагдсан 233-р тушаалын дагуу 10 жилээр авч цаашид ашиглагдах жилийг тодорхойлсны үндсэн дээр элэгдлийн хувь болон хуримтлагдсан элэгдлийг тооцлоо. Дээрх орлуулалтын өртгөөс хуримтлагдсан элэгдлийг хасаж үлдэгдэл өртгийг тодорхойлов.

Бидний үнэлсэн 112 нэр төрлийн тоног төхөөрөмжийн өнөөгийн бодит үнэлгээг **1,081,684,652.63** төгрөгөөр тогтоож тооцооллыг хавсралт 1-ийн хүснэгт 3-д харуулав.

2.4 Тээврийн хэрэгслийн тодорхойлолт, үнэлгээ

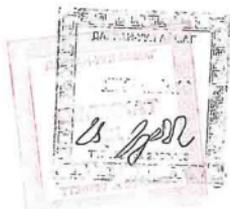
Тодорхойлолт

Нэр, марк	Зориулалт	Улсын дугаар	Хөдөлгүүрийн дугаар	Арал, бүрээгийн дугаар	Тээврийн хэрэгслийн Гэрчилгээ №	Өнгө	Үйлдвэрлэсэн он	МХУ-д орж ирсэн он
Эксковатор ковш		5164 УБ	X	B903AC113 39	X	Шар	X	X
Эксковатор	Балансад байдаг, данснаас хасах хөрөнгө, дансны үнээр үнэлгээнд орсон							
Бульдозар	Тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ шинээр авна.							
Микро автобус	Микроб ус	ДАР 10-34	4ВАТ 23670	Kmjfd 37apvt 295405	258746	ногоон	1996	2006
Цахилгаан погрузчик	Уг тээврийн хэрэгсэлд тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ олгодоггүй.							
Asea Автобус	Автобус	ДАР 19-22	277302	Kп2оam2c 1vkoo5157	0307858	Цагаан	1997	2007
ZL-50e авто ачигч	Тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ банкны барьцаанд байдаг.							
STW Ачааны машин	Самосвал	ДАР 19 58	C	151205	X	Цагаан	2007	2007
Портер машин		ДАР 32-61						
Ачааны машин DAEWOO	Өөрөө буулгагч	ДАР 34-40	193618	K13m4501tk 001498	0366251	Ногоон	1996	2008.05
Пад над трактор	Уг тээврийн хэрэгсэлд тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ олгодоггүй.							
Жижиг ковш	/тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ шинээр авна/							

Үнэлгээ

Тээврийн хэрэгслийн орлуулах буюу нөхөн сэргээх өртгөөс тооцоолсон хуримтлагдсан элэгдлийг хасаж үлдэгдэл өртгөөр өнөөгийн үнэ цэнийг тодорхойлов. Энд тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын болон ашиглагдсан бодит хугацааг үндэслэн элэгдлийн хувийг мөн орлуулах өртгийг тооцсон элэгдлийн хувиар үржиж хуримтлагдсан элэгдлийг бодож гаргалаа. 1991 онд худалдаж авсан эксковаторыг актлаж данснаас хасахаар хүлээж байгаа тул дахин үнэлгээг хийлгүй тооцоонд балансын өртгөөр нь орууллаа. Мөн 2008 онд худалдаж авсан эксковатор ковшийг тоног төхөөрөмжийн дансанд бүртгэлтэй байсныг тээврийн хэрэгсэлд хамруулан үнэлгээг хийлээ.

Тээврийн хэрэгслийн үнэлгээг 231,229,249.83 төгрөгөөр тогтоож хавсралт 1-ийн хүснэгт 6-д тооцооллыг харууллаа.

2.5 Тавилга эд хогшлийн үнэлгээ

“Силикат” ХК-ийн нягтлан бодох бүртгэлд тусгагдсан 101 нэр төрлийн тавилга эд хогшлыг үнэллээ. Эдгээр тавилга, эд хогшил нь 2007 оноос хойш ашиглагдаж байгаа харьцангуй шинэ хөрөнгүүд байна.

Тавилга эд хогшлын үнэлгээг түүнийг шинээр худалдан авах үнээс ашиглагдсан хугацааны хуримтлагдсан элэгдлийг ашиглагдсан хугацаа, тогтоосон нормын дагуу бодож хасан үлдэгдэл өртгийг тодорхойлж өнөөгийн үнэ цэнийг тодорхойллоо. Үнэлгээнд хамрагдсан хөрөнгүүдээс гэрийн гадуур бүрээс болон монгол гэр нь байхгүй байгаа тул дахин үнэлгээ хийлгүй балансын өртгөөр тусгаж данснаас хасах санал гаргалаа.

Тавилга, эд хогшлын шинэчилсэн үнэлгээ 31,587,951.16 төгрөг болсныг хавсралт 1-ийн хүснэгт 4-өөр харууллаа.

2.6 Компьютер болон бусад дагалдах хэрэгслийн үнэлгээ

Компанийн эзэмшилд байгаа 17 нэр төрлийн 41 ширхэг компьютер болон бусад дагалдах хэрэгслийг үнэллээ. Компьютер дагалдах хэрэгслийн үнэлгээг түүнийг шинээр худалдан авах үнээс ашиглагдсан хугацааны хуримтлагдсан элэгдлийг ашиглагдсан хугацаа, тогтоосон нормын дагуу бодож хасан үлдэгдэл өртгийг тодорхойлж өнөөгийн үнэ цэнийг тодорхойллоо.

Компьютер дагалдах хэрэгслийн шинэчилсэн үнэлгээ 6,991,766.03 төгрөг болсныг хавсралт 1-ийн хүснэгт 5-өөр харууллаа.

2.7 Газар эзэмших эрхийн тодорхойлолт, үнэлгээ

Тодорхойлолт : “Силикат” ХК-ийн эзэмшилд дараах талбарын дугаар бүхий газар байгаа бөгөөд зориулалтын дагуу хэвийн ашиглагдаж байна.

1. **Үйлдвэрлэлийн газар.** Дархан-уул аймгийн Дархан сумын нутаг дэвсгэрт Засаг даргын 2006 оны 01 сарын 09-ний өдрийн 05 тоот шийдвэрээр нэгж талбарын 080100223 дугаар бүхий 43736,0 м.кв газрыг 20 жилийн хугацаатай үйлдвэрлэлийн зориулалтаар “Силикат” ХК-д эзэмшүүлэхээр 2006 оны 03 сарын 20-нд газар эзэмших эрхийн 0079244 тоот гэрчлэлгээ олгогдсон байна. Тус компани нь үйлдвэрлэлийн зориулалттай газраа зориулалтын дагуу хэвийн ашиглаж байгаа болно.

Үнэлгээ : Газар эзэмших эрхийг Барилга хот байгуулалтын сайдын 2007 оны 136 дугаар тушаалаар батлагдсан “газар эзэмшиүүлэх, ашиглуулах эрхийн дуудлага худалдааны анхны үнэ тодорхойлох аргачлал”, Сангийн сайдын 2009 оны 06 сарын 05-ны өдрийн 135 тоот тушаалаар батлагдсан “төрийн болон орон нутгийн өмчийн үндсэн хөрөнгийг дахин үнэлэх аргачлал”-ын 7-р хавсралтыг жишиг болгон “Силикат” ХК-д эзэмшүүлсэн газар эзэмших эрхийг дараах байдлаар тодорхойллоо.

№	Газрын нэр	Талбайн дугаар	Талбай м.кв	Нэгжийн суурь үнэлгээ /төгрөг/	Үнэ
1	Үйлдвэрлэлийн газар	080100223	43736	7230	319453536,00
	Нийт:				319453536,00

2.8 Нэгдсэн үнэлгээ, дүгнэлт

Үнэлгээг олон улсын хэмжээнд хүлээн зөвшөөрөгдсөн орлогын хандлагын арга, зарлагын хандлагын арга, зах зээлийн жишиг үнийн арга гэсэн гурван аргаас бодит байдлыг харгалзан үзээд зардлын хандлагын аргаар хийхээр сонгосон.

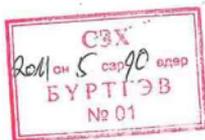
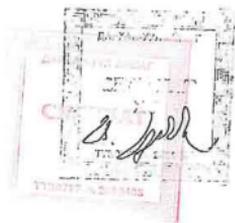
Компанийн үл хөдлөх ба хөдлөх хөрөнгийн үнэлгээг товчоо байдлаар доорх хүснэгтэд үзүүллээ.

№	ХӨРӨНГИЙН НЭР	БАЛАНСААР 2010.06.30-оорх		ШИНЭЧИЛСЭН ҮНЭЛГЭЭГЭЭР			
		БҮГД ДҮН	ҮЛДЭГДЭЛ ӨРТӨГ	ОРЛУУЛАЛТЫН ӨРТӨГ	ЭЛЭГДЭЛ	ЭЛЭГДЭЛ ТООЦСОН ОРЛУУЛАЛТЫН ӨРТӨГ БҮЮУ ДАХИН ҮНЭЛСЭН ДҮН	ЗОХИЦУУЛАЛТ ХИЙГДСЭН ШИНЭЧИЛСЭН ҮНЭЛГЭЭ
1	Барилга	376,684,926.95	142,035,352.39	4,867,803,325.78	1,977,662,602.94	2,890,140,722.84	2,521,554,769.95
2	Байгууламж	93,781,684.00	74,386,263.81	945,504,650.00	532,436,866.95	413,067,783.05	342,420,908.25
3	Тонго тохөөрөмж	786,929,336.27	652,719,573.24	1,302,004,958.14	211,156,385.51	1,090,848,572.63	1,081,684,652.63
4	Тээврийн хэрэгсэл	242,580,000.00	159,723,623.94	344,181,066.15	82,726,148.33	261,454,917.82	231,229,249.83
5	Тавилга эд хогшин	36,618,481.93	27,867,849.28	43,098,511.93	11,510,560.77	31,587,951.16	31,587,951.16
6	Компьютер, дагалдах хэрэгсэл	22,855,149.00	3,785,009.24	22,855,149.00	15,863,382.97	6,991,766.03	6,991,766.03
	НИЙТ	1,559,449,578.15	1,060,517,671.90	7,525,447,661.00	2,831,355,947.47	4,694,091,713.54	4,215,469,297.75

ГУРАВ ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЛААР ҮЙЛЧЛҮҮЛЭГЧ БОЛОН ЗАХИАЛАГЧИЙН
ХҮЛЭЭХ ҮҮРЭГ ХАРИУЦЛАГА

- 3.1 Хөрөнгийн үнэлгээг Дэд бүтцийн хөгжлийн сайдын 1999 оны 343-р тушаалаар батлагдсан барилга байгууламжийн нэгж хүчин чадлын суурь үнэлгээ, Засгийн газрын 2005 оны тогтоолоор батлагдсан 233-р тушаал, Газар эзэмших эрхийг Барилга хот байгуулалтын сайдын 2007 оны 136 дугаар тушаалаар батлагдсан “газар эзэмшүүлэх, ашиглуулах эрхийн дуудлага худалдааны анхны үнэ тодорхойлох аргачлал”, Сангийн сайдын 2009 оны 06 сарын 05-ны өдрийн 135 тоот тушаалаар батлагдсан “төрийн болон орон нутгийн өмчийн үндсэн хөрөнгийг дахин үнэлэх аргачлал”-ын 7-р хавсралт, Үндэсний статистикийн газраас гаргасан үнийн өсөлтийн индекс зэргийг удирдлага болгон улсын бүртгэлийн гэрчилгээ, газар эзэмших эрхийн гэрчилгээ, бусад холбогдох баримт, материалд үндэслэн хийлээ.
- 3.2 Хөрөнгийн үнэлгээг 2010 оны 06 сарын 30-ны байдлаар тус компанийн хөрөнгийн зах зээлийн өнөөгийн бодит үнэ цэнийг тодорхойлох зорилгоор тухайн байгууллагын ирээдүйн орлого, ашгаас хараат бусаар, үнэлгээчний мэргэжлийн ёс зүйн дагуу тодорхойлсон.
- 3.3 Хөрөнгийн үнэлгээний ажлын хөлсийг үнэлгээний дүнгээс хамааралгүйгээр урьдчилан тогтоосон болно.
- 3.4 Хөрөнгийн үнэлгээний ажлыг Сангийн сайдын 2007 оны 353 тббг тушаалаар олгогдсон хөрөнгийн үнэлгээ хийх тусгай зөвшөөрлийн эрхийн №071200070 тоот гэрчилгээтэй мэргэшсэн үнэлгээчин Ч.Гүндбаяр, Сангийн сайдын 2007 оны 353 тоот тушаалаар олгогдсон хөрөнгийн үнэлгээ хийх тусгай зөвшөөрлийн эрхийн №071200060 тоот гэрчилгээтэй мэргэшсэн үнэлгээчин С.Лхагважав, Сангийн сайдын 2009 оны 248 тоот тушаалаар олгогдсон хөрөнгийн үнэлгээ хийх тусгай зөвшөөрлийн эрхийн №091100152 тоот гэрчилгээтэй мэргэшсэн үнэлгээчин Б.Наранбаатар, туслах үнэлгээчин Ж.Эрдэнэбат, А.Баяртогтох нар гүйцэтгэлээ.
- 3.5 Үнэлгээний явцад ашигласан мэдээллийн нууцлал, гэрээнд заагдсан холбогдох бусад асуудлыг гүйцэтгэгч хариуцна.

ДӨРӨВ. ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАНГИЙН ХАВСРАЛТУУД

Хөрөнгийн үнэлгээний тооцоолол, дүгнэлтийн үндэслэл, өмчлөх, эзэмших эрхийн нотолгоо болгох зорилгоор дараах тооцоолол, бичиг баримтыг тайланд хавсаргав.

- Хавсралт 1. Үнэлгээний тооцоолол, хүснэгт (Хүснэгт 1-7)
- Хавсралт 2. Барилгын тодорхойлолт
- Хавсралт 3. Тоног төхөөрөмжийн тодорхойлолт
- Хавсралт 4. Газар эзэмших эрхийн гэрчилгээний хуулбар
- Хавсралт 5. Эд хөрөнгө өмчлөх эрх, түүнтэй холбоотой эд хөрөнгийн бусад эрхийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээний хуулбар
- Хавсралт 6. Хөрөнгийн үнэлгээ хийх тусгай зөвшөөрөл, мэргэшсэн үнэлгээчний тусгай зөвшөөрлийн хуулбар
- Хавсралт 7. Үл хөдлөх хөрөнгийн кадастрийн зургийн хуулбар, газар эзэмших гэрээ
- Хавсралт 8. Байгуулалтын зураг
- Хавсралт 9. Фото зураг

ҮНЭЛГЭЭГ ТОДОРХОЙЛЖ ТАЙЛАН БИЧСЭН

Үнэлгээчид : *М. Гундбаяр* / Ч.Гундбаяр /
С. Дхагбажав / С.Дхагбажав /
Б. Наранбаатар / Б.Наранбаатар /
Үнэлгээний туслах: *Ж. Эрдэнэбат* / Ж.Эрдэнэбат /
А. Баяртогтох / А.Баяртогтох /

ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАНГ

ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ "ҮНДЭСНИЙ РЕАЛТИ" ХХК

СИЛИКАТ ХУВЬЦААТ КОМПАНИЙ
ҮНДСЭН ХӨРӨНГИЙН ДАХИН ҮНЭЛГЭЭНИЙ НЭГТГЭЛ

№	ХӨРӨНГИЙН НЭР	БАЛАНСААР 2010.06.30-аарх				ШИНЭЧИЛСЭН ҮНЭЛГЭГЭЭР		ЗОХИЦУУЛАЛТ ХИЙГДСЭН ШИНЭЧИЛСЭН ҮНЭЛГЭЭ
		БҮГД ДҮН	ХҮРИМТЛАГДСАН ЭЛЭГДЭЛ	ҮЛДЭГДЭЛ ӨРТӨГ	ОРЛУУЛАЛТЫН ӨРТӨГ	ЭЛЭГДЭЛ	ЭЛЭГДЭЛ ТООЦСОН ОРЛУУЛАЛТЫН ӨРТӨГ БУУХ ДАХИН ҮНЭЛСЭН ДҮН	
1	Берилта	376,684,926.95	234,649,574.68	142,035,352.39	4,867,803,325.78	1,977,662,602.94	2,890,140,722.84	2,524,554,769.85
2	Байгууламж	93,781,684.00	19,395,420.19	74,396,263.81	945,504,860.00	532,436,868.95	413,067,783.05	942,630,908.25
3	Тоник төхөөрөмж	789,929,336.27	134,209,763.03	655,719,573.24	1,302,004,868.14	211,158,385.51	1,090,846,472.63	1,081,684,632.63
4	Төврийн хэрэгсэл	242,580,000.00	82,658,376.08	159,723,623.94	344,181,066.15	82,726,146.33	267,454,917.82	231,229,249.83
5	Төвлөгөөнд хойшил	36,618,481.69	8,750,632.66	27,867,849.28	43,099,511.93	11,510,660.77	31,587,851.16	31,587,851.16
6	Компьютер, дагалдах хэрэгсэл	22,895,149.00	19,070,139.76	3,785,009.24	22,855,149.00	15,863,392.97	6,991,786.03	6,991,786.03
НИИТ		1,559,449,578.15	498,931,906.25	1,060,517,671.90	7,625,447,681.00	2,831,355,947.47	4,694,091,713.54	4,215,468,297.75

Газрын эзэмших эрхийн үнэлгээ (Биег бус хөрөнгө)

№	ГАЗРЫН НЭР	ТАЛБAYН ДУГААР	ТАЛБAY (м.кв)	ҮНЭЛСЭН ДҮН Төгрөг
1	Уйлдвэрлэлийн газар	80100223	43,796.00	379,463,536.00
	НИИТ			379,463,536.00

ҮНДСЭН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	4,215,468,297.75
ГАЗАР ЭЗЭМШИХ ЭРХ ДҮН	379,463,536.00
НИИТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	4,694,932,833.75

НЭСДЭХ СЭНГЭМЖ
ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ

ЦУНЦБААР
БНАРАНБААТАР
С.ЛХАГВАЖАВ
ЖЭРДЭНЭБАТ
А.БАЯРТОГТОХ

№ 1 СЭХ
2010 оны 5 сар 10 өдөр
БҮРТГЭВ
№ 01

БАРИЛГЫН ДАХИН ҮНЭЛЭЭ

Ж/д	БАРИЛГЫН НӨРТӨЛ	ШАНГАЛГАТАА ОСОН ОН САГ ӨӨР	ТОО ШИРХЭТ	БАЛАНСААР		ҮНЭЛЭЭ									
				АНХНЫ ӨГӨТ	ХУВИЛГАЛСАН ЭЛЭГДЭЛ (БНӨТ)	ЦАШИД АШИЛГАХ ЖИЛ (ЭГ-ын 23-р тогтоолоор)	ТАЛБAY (км.метр)	НЭГЖ ХУЧИН ЧАЛЫН ҮНЭЛЭЭ (тонно)	НӨХӨН СЭРГЭХ ӨГӨТ (оргуулах өгвөг)	ЭЛЭГДЛИЙН ХУВИЙ	ХУВИЛГАЛСАН ЭМГЭГДЭЛ	ГАУДАЛ ӨГӨТ	ЛОМХУУЛАЛТЫН КОЭФФИЦИЕНТ	ШИШ ЧӨНГИЙН ЭСС	
2002001	Улаанбаатар хот хороо Н-7,20м	1966090010	1	133 871 590.00	133 871 590.00	30	2196.00	583 961.06	1 280 180 479.70	0.50	637 057 137.16	643 130 942.54	0.84	540 229.97	
2002012	Улаанбаатар хот хороо Н-6,4	1966090010	1	65 303 959.95	65 303 959.95	30	1043.90	583 961.06	407 187 124.59	0.50	302 251 364.56	305 135 760.03	1.72	366 162.91	
2002004	Эгэлх хот Н-3м	1966090010	1	6 726 700.00	1 614 780.44	30	494.00	583 961.06	28 882 781.83	0.50	43 307 586.23	144 673 175.60	0.83	123 973.93	
2002005	Эгэлх хот Н-4м	1966090010	1	10 719 700.00	3 178 372.35	30	788.90	583 961.06	26 724 643.27	0.50	228 858 993.47	231 040 983.87	0.83	164 832.78	
2002002	Шолоой мужуудын барилга Н-23м	1966090010	1	21 860 600.00	5 236 633.75	30	457.50	583 961.06	26 724 643.27	0.50	132 719 070.24	133 985 613.03	0.83	107 188.06	
2002007	Шолоой мужуудын барилга Н-13м	1966090010	1	13 474 500.00	3 715 430.98	30	318.56	583 961.06	24 843 643.66	0.50	121 840 477.93	123 003 183.73	0.83	98 402.54	
2002016	Механик цехийн барилга	1966090010	1	474 700.00	131 957.10	29	47.00	583 961.06	17 399 169.63	0.51	13 938 562.62	13 460 624.03	0.75	10 095.66	
2002013	Авто буудалын барилга	1973/12/31	1	829 600.00	228 913.99	37	34.93	583 961.06	17 399 169.63	0.51	6 880 270.33	11 117 530.52	0.83	9 449.90	
2002016	Атжуулах байгууламж	1974/12/31	1	3 571 600.00	995 177.71	33	159.32	583 961.06	9 900 673.94	0.56	33 321 223.46	59 279 450.48	0.90	50 621.50	
2002020	Хүсийн зуух	1994/12/31	1	1 900 000.00	340 389.21	52	40.96	583 961.06	2 878 084.87	0.56	1 395 614.09	22 482 470.77	0.90	20 274.22	
2002019	Аж хувийн барилга	1995/12/31	1	1 120 700.00	310 692.50	52	19.01	583 961.06	2 274 1310.81	0.06	1 259 172.50	21 412 138.30	0.90	19 270.94	
2002043	Хяналт буудалын барилга	2009/12/31	1	48 658 377.00	808 972.56	593	12.44	-	48 038 377.00	0.01	400 972.96	47 257 404.04	1.00	47 257.04	
2002018	Авто раковийн барилга	1966/12/31	1	21 777 600.00	6 937 234.66	30	662.40	583 961.06	386 153 403.71	0.49	190 026 266.29	196 177 137.42	0.90	176 514.43	
2002011	Соньх зуух	1966090010	1	1 146 600.00	317 863.23	30	22.00	583 961.06	12 825 143.24	0.50	6 387 119.22	6 444 020.21	0.75	4 832.88	
2002017	Эзэрлийн цехийн барилга	1992/12/31	1	41 545 900.00	1 317 406.53	36	730.43	583 961.06	430 475 933.83	0.06	25 160 237.17	405 315 695.66	0.90	364 784 126	
2002014	Сүлжлэлийн кабинет	1973/12/31	1	4 730 800.00	1 311 483.71	37	30.53	583 961.06	17 809 460.27	0.18	6 684 646.73	11 124 813.54	0.80	8 899 859	
2002011	Автомашин засварлах зуух	1966090010	1	347 600.00	96 362.61	0	37	9.00	583 961.06	5 246 649.51	0.38	96 362.61	251 237.39	1.00	251 237.7
2002015	Ногооны эзэр	1973/12/31	1	264 400.00	4 654.06	37	56	201.00	583 961.06	117 175 172.31	0.06	6 833 945.01	110 321 227.31	1.00	110 321 227.7
2002018	Тамбуурын барилга	1992/12/31	1	56 730.00	583 961.06	56	73.00	583 961.06	49 556 167.11	0.06	2 491 186.91	40 064 970.20	1.00	40 064 970.7	
2002018	Тамбуурын барилга	1992/12/31	1	56 730.00	583 961.06	56	73.00	583 961.06	49 556 167.11	0.06	16 290 726.93	261 781 696.94	0.53	143 979 933	
2002018	Тамбуурын барилга	1992/12/31	1	376 684 926.95	234 649 574.56	56	477.00	583 961.06	4 867 023 825.78	0.06	1 977 662 602.94	2 890 140 722.84	0.53	2 521 554 869	

Ц.СОДВИЛОГ
ДУРАНГИМЭГ

ҮНЭЛЭЭ ХИЙСЭГ
ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛЭЭ
МОНГОЛЫН ХАМГААГАХ
УНДСЭМЖ
РЕАЛИТ
ХХК

МУНДБААР
Б.НАРАНГААР
СЛХАТВАЖАР
Ж.ЭРЭНЭВАТ
А.ВАРГОТХ

ҮНЭЛЭЭ ГЭМТ ГАННИЛЖ ЗӨВШӨРСӨН:
СЭНГЭГЭЙН ХАМГААГАХ
УНДСЭМЖ РЕАЛИТ ХХК
44467-2025482

СЛИКАТ ХК

БАРЛЫН ҮНЭЛГЭЭ

ХҮСНЭЛТ 1 Б

№	АШИГЛАГАТ АРСОН ОН САР ӨГӨӨ	ҮНДЭГЭЙН ТАСГААР БОЛГООСОН Огноо	ХАШИГЛАГАТ АШИГЛАХ (долон)				АШИГЛАГАТ ХУГААГААР ТООЦСОН ЭДЛЭЙН ХҮВР	НЭГЖ ХҮЧИН ЧАЛЫН		
			АШИГЛАХ	АШИГЛАХ НӨЙТ	АШИГЛАГАР (1992-2009)	ҮР АШИГТАР АШИГЛАХ		СҮРЬ ҮНЭЛГЭЭ (дөх.м)	ҮНДИЭС ӨСӨЛТИЙН	НЭГЖ ХҮЧИН ЧАЛЫН
1	19660901	10.06.30	60	44	14	30	0.50	217 980.00	2,674	582961.06
2	19660901	10.06.30	60	44	14	30	0.50	217 980.00	2,674	582961.06
3	19660901	10.06.30	60	44	14	30	0.50	217 980.00	2,674	582961.06
4	19660901	10.06.30	60	44	14	30	0.50	217 980.00	2,674	582961.06
5	19660901	10.06.30	60	44	14	30	0.50	217 980.00	2,674	582961.06
6	19660901	10.06.30	60	44	14	30	0.50	217 980.00	2,674	582961.06
7	19660901	10.06.30	60	45	14	31	0.51	217 980.00	2,674	582961.06
8	19660901	10.06.30	60	44	14	30	0.50	217 980.00	2,674	582961.06
9	19660901	10.06.30	60	37	14	23	0.38	217 980.00	2,674	582961.06
10	19660901	10.06.30	60	36	14	22	0.36	217 980.00	2,674	582961.06
11	19660901	10.06.30	60	16	12	4	0.06	217 980.00	2,674	582961.06
12	19660901	10.06.30	60	15	11	4	0.06	217 980.00	2,674	582961.06
13	19660901	10.06.30	60	0.50	0	0.50	0.01	217 980.00	2,674	582961.06
14	19660901	10.06.30	60	44	14	30	0.49	217 980.00	2,674	582961.06
15	19660901	10.06.30	60	44	14	30	0.50	217 980.00	2,674	582961.06
16	19660901	10.06.30	60	37	14	23	0.38	217 980.00	2,674	582961.06
17	19660901	10.06.30	60	18	14	4	0.06	217 980.00	2,674	582961.06
18	19660901	10.06.30	60	37	14	23	0.38	217 980.00	2,674	582961.06
19	19660901	10.06.30	60	44	14	30	0.49	217 980.00	2,674	582961.06
20	19660901	10.06.30	60	37	14	23	0.38	217 980.00	2,674	582961.06
21	19660901	10.06.30	60	18	14	4	0.06	217 980.00	2,674	582961.06
22	19660901	10.06.30	60	18	14	4	0.06	217 980.00	2,674	582961.06

БАРЛЫН ҮНЭЛГЭЭ

17272727272727272727

БҮРТГЭВ
№ 01

270

19

УНДСЫН ГАР УНДГАЙН ХАНАГАА
УЛААНБААТАР
СЛХАИВАЖАВ
ЖЭРДЕНБЭАТ
А.БАРТООХ

УНДСЫН ГАР УНДГАЙН ХАНАГАА
УЛААНБААТАР ХОТ
"БНДС" ХК
Бүжигчин
"БНДС" ХК
УНДСЫН ГАР УНДГАЙН ХАНАГАА
УЛААНБААТАР ХОТ

82	2003031	Тууян ламуулагч/ламозч/	1974/09/01	м	1	652,200.00	1,200.00	298,726.11	363,473.89	10	5	1,646.0	820,000.00	1.00	820,000.00
83	2003032	31059 Золын	1974/09/01	м	1	328,000.00	328,000.00	147,983.78	180,016.22	10	4	2,050,000.00	1,000,000.00	1.00	1,000,000.00
84	2003033	504650, Шинэ	1974/09/01	м	7	30,000.00	210,000.00	94,733.35	115,266.67	10	8	323,000.00	1,000,000.00	1.00	2,928,000.00
85	2003034	Тууян ламуулагч/шан/	1974/09/01	м	1	608,000.00	608,000.00	276,443.78	333,727.18	10	8	1,597,000.00	301,400.00	1.00	1,205,600.00
86	2003035	Бур-Булзуур тэвхэн, Золын	1974/12/31	м	8	400,000.00	600,000.00	219,556.72	380,443.28	10	8	80,000,000.00	16,000,000.00	1.00	74,000,000.00
87	2003036	Нурган шалгуур РАМ11А,	1974/09/01	м	1	290,000.00	290,000.00	130,821.89	159,178.11	10	5	800,000.00	400,000.00	1.00	720,000.00
88	2003037	Түүхэн ламуулагч/ламозч/	1974/09/01	м	1	192,000.00	192,000.00	86,613.33	105,386.67	10	5	2,400,000.00	1,200,000.00	0.95	1,140,000.00
89	2003038	Тууян ламуулагч/шан/шархад/	1974/09/01	м	1	1,168,000.00	1,168,000.00	526,998.11	641,001.89	10	5	2,400,000.00	1,200,000.00	0.95	1,140,000.00
90	2003039	Виконтар 130м, Золын	1974/09/01	м	2	1,200,000.00	2,260,000.00	1,022,132.22	1,24,267.78	10	8	7,500,000.00	1,500,000.00	1.00	1,500,000.00
91	2003040	Тууян ламуулагч/шан/шархад/	1974/09/01	м	1	380,000.00	380,000.00	171,431.89	208,578.11	10	5	1,800,000.00	900,000.00	1.00	900,000.00
92	2003041	Тууян ламуулагч/шан/шархад/	1974/09/01	м	1	610,000.00	630,000.00	284,200.00	345,800.00	10	5	2,400,000.00	1,200,000.00	1.00	1,200,000.00
93	2003042	Аванга тэвхэн Золын	1966/09/01	м	2	384,100.00	1,568,200.00	707,431.78	860,768.22	10	8	6,000,000.00	2,400,000.00	1.00	9,600,000.00
94	2003043	Аванга тэвхэн Золын	1966/09/01	м	4	6,912,000.00	27,448,000.00	9,000,520.00	18,447,040.00	10	8	10,000,000.00	3,120,000.00	1.00	5,120,000.00
95	2003044	Тууян ламуулагч/ламозч/	1966/09/01	м	1	960,000.00	960,000.00	437,066.67	526,933.33	10	8	2,100,000.00	470,000.00	1.00	1,630,000.00
96	2003045	Виконтар 800м	1966/09/01	м	9	7,500.00	67,200.00	30,450.50	37,149.50	10	8	350,000.00	630,000.00	1.00	2,320,000.00
97	2003046	Чонолонт тосго орлогч	1974/09/01	м	2	170,000.00	340,000.00	153,378.11	186,621.89	10	5	1,200,000.00	2,400,000.00	1.00	1,200,000.00
98	2003047	Золын-Золын	1983/09/01	м	1	150,000.00	150,000.00	67,666.67	82,333.33	10	8	420,000.00	84,000.00	1.00	336,000.00
99	2003048	Аванга тэвхэн Золын	1922/09/01	м	4	7,500.00	21,600.00	2,833.33	3,766.67	10	8	150,000.00	120,000.00	1.00	480,000.00
100	2003049	Дорнод тэвхэн Золын	1922/09/01	м	2	4,200.00	9,600.00	1,360.00	1,840.00	10	8	42,000.00	84,000.00	1.00	67,200.00
101	2003050	Тууян ламуулагч/ламозч/	1992/09/01	м	1	180,000.00	180,000.00	81,200.00	98,800.00	10	8	1,200,000.00	240,000.00	1.00	960,000.00
102	2003051	Аванга тэвхэн 12-18мил	1992/09/01	м	1	3,100,000.00	3,100,000.00	1,398,443.78	1,701,556.22	10	8	6,500,000.00	1,300,000.00	1.00	5,200,000.00
103	2003052	Шурэн ламуулагч/ламозч/	1992/09/01	м	1	350,000.00	350,000.00	113,943.78	236,056.22	10	8	1,450,000.00	290,000.00	1.00	1,160,000.00
104	2003053	Золын-Золын	1992/09/01	м	1	680,000.00	680,000.00	221,378.11	458,621.89	10	8	2,100,000.00	420,000.00	1.00	1,680,000.00
105	2003054	Шинэ тосгоор 116/25м	1992/09/01	м	1	810,000.00	810,000.00	260,700.00	546,300.00	10	8	1,800,000.00	360,000.00	1.00	1,440,000.00
106	2003055	Түгшэн ламуулагч/шан/шархад/	1992/12/31	м	2	300,000.00	300,000.00	133,333.33	164,666.67	10	8	760,000.00	1,480,000.00	1.00	1,180,000.00
107	2003056	Шурэн ламуулагч	1992/09/01	м	2	520,000.00	1,944,000.00	470,940.00	573,060.00	10	8	1,000,000.00	200,000.00	1.00	1,000,000.00
108	2003057	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1992/09/01	м	2	6,500,000.00	13,000,000.00	5,864,443.78	7,135,556.22	10	8	20,000,000.00	4,000,000.00	1.00	32,000,000.00
109	2003058	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1992/09/01	м	1	700,000.00	700,000.00	315,378.11	384,621.89	10	5	1,800,000.00	360,000.00	1.00	900,000.00
110	2003059	Шурэн ламуулагч/ламозч/	1992/09/01	м	1	620,000.00	620,000.00	270,688.56	349,311.44	10	5	1,600,000.00	320,000.00	1.00	800,000.00
111	2003060	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1992/09/01	м	1	1,000,000.00	1,000,000.00	400,000.00	600,000.00	10	8	3,000,000.00	600,000.00	1.00	2,400,000.00
112	2003061	Тууян ламуулагч/шан/шархад/	1992/09/01	м	1	150,000.00	150,000.00	67,666.67	82,333.33	10	5	800,000.00	160,000.00	1.00	400,000.00
113	2003062	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	100,000.00	100,000.00	43,516.22	56,483.78	10	5	340,000.00	68,000.00	1.00	272,000.00
114	2003063	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	40,000.00	40,000.00	16,222.22	23,777.78	10	5	210,000.00	42,000.00	1.00	108,000.00
115	2003064	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
116	2003065	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
117	2003066	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
118	2003067	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
119	2003068	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
120	2003069	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
121	2003070	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
122	2003071	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
123	2003072	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
124	2003073	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
125	2003074	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
126	2003075	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
127	2003076	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
128	2003077	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
129	2003078	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
130	2003079	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
131	2003080	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
132	2003081	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
133	2003082	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
134	2003083	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
135	2003084	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
136	2003085	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
137	2003086	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
138	2003087	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
139	2003088	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
140	2003089	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
141	2003090	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
142	2003091	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
143	2003092	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09/01	м	1	80,000.00	80,000.00	31,444.44	48,555.56	10	5	360,000.00	72,000.00	1.00	288,000.00
144	2003093	Шинэ тэвхэн 4.5 тэвхэн	1966/09												

37	202510	Төмөр замын	2.00	940.00	1,960.00	1,920.00	1,540.00	3.50	1.50	48,082.98	69,000.00	67,000.00	51,854.55	100	57,005.75
38	202502	Төмөр замын	2.00	764.00	4,670.00	1,370.00	5,282.00	3.25	1.50	30,000.00	13,000.00	13,000.00	75,000.00	100	76,000.00
39	202502	Төмөр замын	3.00	65,000.00	65,000.00	13,000.00	57,000.00	2.50	1.50	65,000.00	65,000.00	65,000.00	10,533.42	100	10,533.42
40	202502	Төмөр замын	1.00	7,445.95	7,445.95	18,004.58	57,381.35	1.18	8.82	75,443.93	75,445.93	8,244.58	8,244.58	100	8,244.58
41	202511	Уулзвар Далай	1.00	16,500.00	15,000.00	2,300.00	13,200.00	2.50	2.50	15,000.00	15,000.00	0.50	10,945.01	100	10,945.01
42	202511	Уулзвар Далай	1.00	183,000.00	183,000.00	41,938.11	141,061.89	2.50	2.50	183,000.00	183,000.00	0.50	178,200.91	100	178,200.91
43	202511	Уулзвар Далай	1.00	183,000.00	183,000.00	36,000.00	147,000.00	3.50	1.50	183,000.00	183,000.00	0.50	178,200.91	100	178,200.91
44	202510	Уулзвар замын	3.00	317.00	911.00	2,772.66	765.80	3.50	1.50	15,000.00	30,000.00	0.70	20,975.54	100	20,975.54
45	202510	Уулзвар замын	2.00	6,000.00	10,000.00	9,227.34	7,272.66	3.50	1.50	94,000.00	74,000.00	0.23	118,898.08	100	118,898.08
46	202510	Уулзвар замын	1.00	6,000.00	6,000.00	0.00	0.00	2.50	2.50	15,000.00	15,000.00	0.70	10,487.67	100	10,487.67
47	202512	Уулзвар замын	1.00	94,000.00	94,000.00	1,755.72	74.28	3.50	1.50	15,000.00	15,000.00	0.70	10,487.67	100	10,487.67
48	202511	Уулзвар замын	2.00	240.00	210.00	0.00	0.00	3.50	1.50	178,500.00	171,000.00	0.15	107,045.92	100	107,045.92
49	202511	Уулзвар замын	1.00	178,500.00	715,600.00	108,642.44	628,957.56	1.50	8.50	178,500.00	171,000.00	0.70	408,549.08	100	408,549.08
50	202511	Уулзвар замын	1.00	42,000.00	42,000.00	1,400.00	40,600.00	3.50	1.50	321,000.00	321,000.00	0.23	225,313.54	100	225,313.54
51	202511	Уулзвар замын	1.00	42,000.00	42,000.00	1,400.00	40,600.00	3.50	1.50	321,000.00	321,000.00	0.23	225,313.54	100	225,313.54
52	202506	Хяналт хянагч	1.00	210,000.00	210,000.00	101,540.66	108,459.34	3.50	6.50	264,000.00	264,000.00	0.53	292,931.51	100	292,931.51
53	202506	Хяналт хянагч	1.00	210,000.00	210,000.00	101,540.66	108,459.34	3.50	6.50	264,000.00	264,000.00	0.53	292,931.51	100	292,931.51
54	202519	Хүн амын	28.00	28,900.00	859,200.00	328,930.44	528,269.56	1.50	8.50	28,900.00	809,200.00	0.13	1,101,017.45	100	1,101,017.45
55	202519	Хүн амын	1.00	650.00	650.00	354.41	295.59	1.50	1.50	82,500.00	663,200.00	0.13	99,207.45	100	99,207.45
56	202519	Хүн амын	1.00	103.00	111.00	101.00	101.00	1.50	1.50	5,900.00	5,900.00	0.13	14,809.32	100	14,809.32
57	202519	Хүн амын	1.00	8,900.00	9,000.00	14,794.50	84,205.50	1.50	8.50	5,900.00	5,900.00	0.13	14,809.32	100	14,809.32
58	202519	Хүн амын	7.00	1,807.14	17,650.00	8,223.17	4,628.83	2.50	2.50	35,000.00	17,000.00	0.50	87,457.95	100	87,457.95
59	202519	Хүн амын	3.00	1,807.14	17,650.00	8,223.17	4,628.83	2.50	2.50	35,000.00	17,000.00	0.50	87,457.95	100	87,457.95
60	202528	Хүн амын	1.00	513,000.00	513,000.00	111.00	0.00	2.00	7.92	801,500.00	801,500.00	0.21	1,648,608.08	100	1,648,608.08
61	202528	Хүн амын	1.00	513,000.00	513,000.00	111.00	0.00	2.00	7.92	801,500.00	801,500.00	0.21	1,648,608.08	100	1,648,608.08
62	202528	Хүн амын	1.00	242,000.00	242,000.00	48,520.00	194,080.00	2.50	7.50	291,100.00	291,100.00	0.21	717,420.12	100	717,420.12
63	202511	Хүн амын	1.00	1,500.00	1,500.00	418.00	1,082.00	1.50	1.50	45,000.00	45,000.00	0.70	31,463.01	100	31,463.01
64	202511	Хүн амын	1.00	242,000.00	242,000.00	48,520.00	194,080.00	2.50	7.50	291,100.00	291,100.00	0.21	717,420.12	100	717,420.12
65	202511	Хүн амын	1.00	242,000.00	242,000.00	48,520.00	194,080.00	2.50	7.50	291,100.00	291,100.00	0.21	717,420.12	100	717,420.12
66	202511	Хүн амын	1.00	652,500.00	652,500.00	350,942.52	298,644.48	2.00	7.92	652,500.00	652,500.00	0.21	1,371,138.58	100	1,371,138.58
67	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
68	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
69	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
70	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
71	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
72	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
73	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
74	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
75	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
76	202522	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
77	202522	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
78	202522	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
79	202522	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
80	202522	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
81	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
82	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
83	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
84	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
85	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
86	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
87	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
88	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
89	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
90	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
91	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
92	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
93	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
94	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
95	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
96	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
97	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
98	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
99	202511	Хүн амын	1.00	1,846.15	174,000.00	86,734.00	33,266.00	2.50	7.50	36,000.00	2,340,000.00	0.23	584,679.45	100	584,679.45
100	202533	Хүн амын	2.00	274,500.00	549,000.00	82,164.56	467,635.44	1.50	8.50	274,500.00	549,000.00	0.13	409,555.07	100	409,555.07
101	202533	Хүн амын	3.00												

СИЛИКАТ ХК

ГАЗРЫН ҮНЭЛГЭЭ

ХҮСНЭГТ 7

ГАЗРЫН НЭР	ТАЛБAYН ДУГААР	ТАЛБAYН /м.кв/	НЭГЖИЙН СУУРЬ ҮНЭЛГЭЭ /төгрөг/	ИТГЭЛЦҮҮР	ҮНЭЛСЭН ДҮН /төгрөг/
Уйвь арзалийн газар	80100223	43 736,00	7 230,00	1,20	379 453 536,00
НИЙТ					379 453 536,00

ҮНЭЛГЭЭГЭЙ ТАНИЛЦАЖ ЗӨВШӨӨРСӨН:

"СИЛИКАТ" ХК-ийн гүйцэтгэх захирал

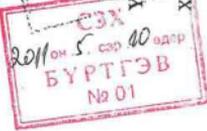
Ц.СОДБИЛЭГ

Ерөнхий нягтлан бодогч

Д.УРАНЧИМЭГ

ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ

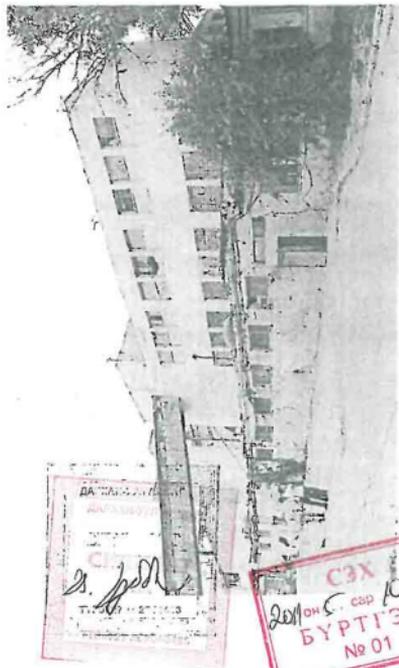
ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ

Ч.ГҮНДБАЯР
Б.НАРАНБААТАР
С.ЦАХАГВАЖАВ
Ж.ЭРДЭНЭБАТ
А.БАЯРТОГТОХ

1.ҮЙЛДЭВЭРИЙН ГОЛ КОРПУС

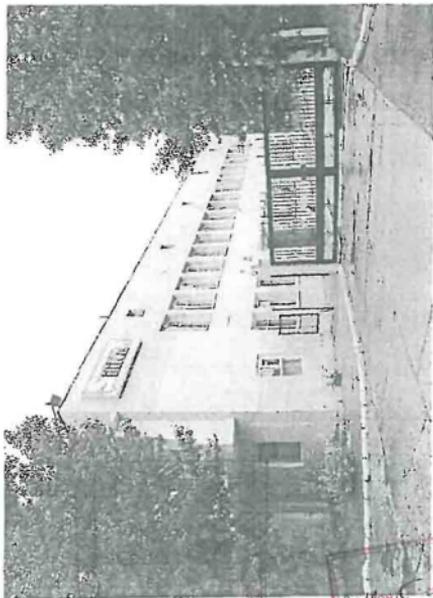

Хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
Барилгын нийт талбай	Кв.м	2196
Барилгын ханган өндөр	м	15
Барилгын тэнхгэрийн тоо	ш	3
Барилгын өрсөлийн тоо	ш	

№	Барилга байгууламжын бүтээцийн гомдорхойлолт		Чанар байдал
	Бүтээцийн хэсгүүдийн нэр	Хийц төрөл	
А.Барилга			
1	Суурь	Хөрс /бетон/	Дунд
2	Хана	Тоосго	Дунд
3	Хамар хана		
4	Багана		
5	Цоох	Мод	Дунд
6	Хаалга	Мод, төмөр	Дунд
7	Хучилт	Хучилтыг угс /хавтан	Дунд
8	Таганга		
9	Шувуу нуруу		
10	Дэвээр	Төмөр	Дунд
Б.Инженерийн байгууламж			
11	Халаалт	Төвийн	Дунд
12	Агааржуулалт	Ердийн	Дунд
13	Цахилгаан хангамж	Төвийн	Дунд
14	Галын дохиолол		
15	Ариутгах татуурга		
16	Усан хангамж	Төвийн	Дунд
17	Бохир Ус		
18	Радио		
19	Телефон хангамж		

2. ҮЙЛДЭЭРИЙН КОНТОРЫН БАРИЛГА

Хэмжээс	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
Барилгын нийт талбай	Кв.м	1042
Барилгын хандын өндөр	м	7
Барилгын давуурын тоо	ш	2
Барилгын сөрөгний тоо	ш	22

№	Барилга байгууламжийн бүтээцийн тодорхойлолт	
	Бүтээцийн хэсгүүдийн нэр	Хийц төрөл Чанар байдал
А.Барилга		
1	Суурь	Бетон Сайн
2	Хана	Тоосго Сайн
3	Хамар хана	
4	Багана	Бетон Сайн
5	Цонх	Молон Сайн
6	Хаалга	Молон Сайн
7	Хучилт	Бетон Сайн
8	Таганга	
9	Шууу нуруу	
10	Дээвэр	Хавтгай дээвэр Сайн
Б.Илжсэрийн байгууламж		
11	Халаалт	Төвийн Сайн
12	Агааржуулалт	Ердийн Сайн
13	Цахилгаан хангамж	Төвийн Сайн
14	Галын дохиолол	
15	Ариутгах татуурга	Төвийн Сайн
16	Усан хангамж	
17	Бохар Ус	Төвийн Сайн
18	Радио	Төвийн Сайн
19	Телефон хангамж	

33 АЛДАХ КОРПУС

2011 он 5 сар 10-дөр
БҮРТГЭВ
 № 01

Барилга байгууламжын бүтээлийн тодорхойлолт			
№	Бүтээлийн хэсгүүдийн нэр	Хийл төрөл	Чанар байдал
А.Барилга			
1	Суурь		
2	Хана	Цагаан тоосго	Дунд
3	Хамар хана		
4	Багана		
5	Цонх	Мод	Дунд
6	Хаалга	Мод	Дунд
7	Хучилт	Мод	Дунд
8	Таганга		
9	Шувуу нуруу		
10	Дэвэр	Төмөр	Дунд
Б.Имженсрийн байгууламж			
11	Халаалт	Төвийн	Сайн
12	Агааржуулалт	Ердийн	Сайн
13	Цахилгаан хангамж	Төвийн	Сайн
14	Галын дохиолол		
15	Ариутгах татуурга	Төвийн	Дунд
16	Усан хангамж	Төвийн	Дунд
17	Бохир Ус	Төвийн	Дунд
18	Радио		
19	Телефон хангамж		

Хэмжээс	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
Барилгын тийг. зарбай	Кв.м	494
Барилгын ханын өндөр	м	3
Барилгын жижигхэн тоо	ш	1
Барилгын сөрөгний тоо	ш	

БААТАР ХОТ
 БАНСЕРТ
 ХК
 2017 - 205482

114	Хөвчигтэй	Паванцэрлэгийн	Хөвчигтэй	Томоо
115	Ариунтгаж төгүүр	Ариунтгаж төгүүр	Хөвчигтэй	457/55
116	Усанхантамж	Усанхантамж	М	
117	Баян Ус	Баян Ус	Ш	6
118	Явц	Явц	Ш	
119	Төрийн хөвчигтэй	Төрийн хөвчигтэй		

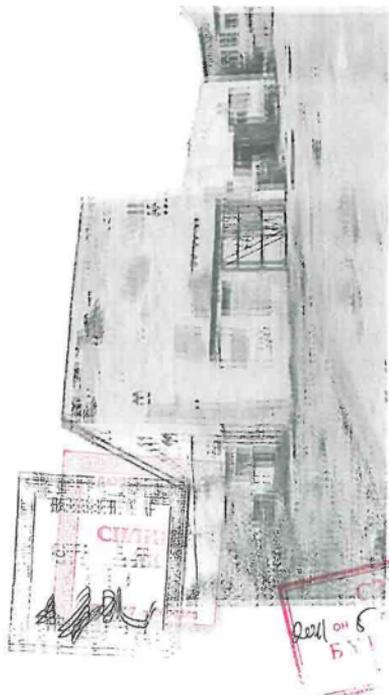
Хэмжээ	Хөвчигтэй	Томоо
Бүтээгдэхүүний гэрээ	Хөвчигтэй	457/55
Бүтээгдэхүүний гэрээ	М	
Бүтээгдэхүүний гэрээ	Ш	6
Бүтээгдэхүүний гэрээ	Ш	

ТТ4467 ш 2052483
 МХБ-ийн гүйцэтгэл
 Бүтээгдэхүүний гэрээ
 БИДЛЭГ
 ХХ

СЭХ
 2011 оны 5 сар 10-д
 БҮРТГЭВ
 № 01

Д.Сүхбаатар
 28. 10. 2011

41251СНИЙ АТГАХЛАЖ

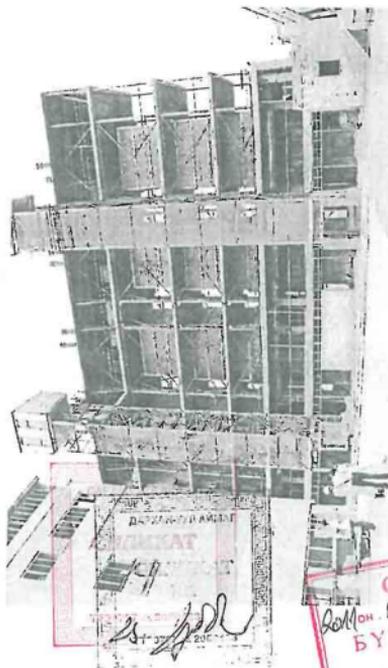

Хэмжээс	Хэмжих нэгж	Томоо хэмжээ
Бариулганы нийт талбай	Кв.м	7889
Бариулганы хувианганд өндөр	м	185
Бариулганы гурван талтгоо	ш	11
Бариулганы гурван талтгоо	ш	

ӨМӨЗОНЫ ГАЗАР
 УЛААНБААТАР ХОТ
 МХБОНЫ ГИШИГ
 ААХУРЛАГЧ
 БРОМЕР, Ш.СЭВЭН
 "Б.Н.НЭ" АУ
 7754467 7052342

М№	Барилгын байгууламжын дүртэйгийн гол зорхойголт	
	Бүтээлийн хэвсгүүдийн нэр	Хийгч/Өргөл Чанар/Байдал
11	Сугурь	А/В Барилга Жарас/Өвсгөн Дуулц
22	Хана	Төвөгсгөн Дуулц
33	Хөмөр хана	
44	Багана	
55	Цонх	Байхгүй Дуулц
66	Хавцга	Төмөр галтай бөмд Дуулц
77	Хувиалт	Төмөр Өвсгөн Дуулц
88	Төгсгөн	
99	Шуудунууруу	
110	Дөвөр	Төмөр Дуулц
БЭИ ЖИХЭСЭРИЙН БАЙГУУЛАЖ		
111	Хөвсгөлт	
122	Агуурагуулалт	Нүрдийн Дуулц
133	Цахилгаан хангамж	Төвийн Дуулц
144	Пастын/дохиолонг	
155	Ариугах татуурга	
166	Хөвсгөн хангамж	
177	Броуэр Ухс	
188	Варид	
199	Төсөргөн хангамж	

5. ШОХОЙН ЗУУХНЫ БАРИЛГА

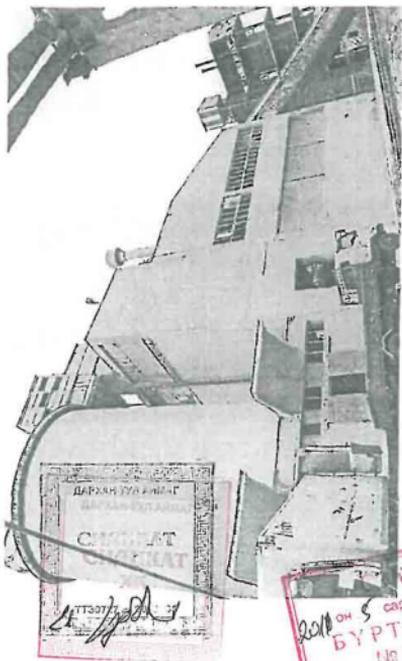

Хэмжээс	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
Барилгын нийт талбай	Кв.м	457.5
Барилгын ханын өндөр	м	
Барилгын давхрын тоо	Ш	6
Барилгын өрөөний тоо	Ш	

№	Барилга байгууламжийн бүтээлийн төлөрхийлөгт	
	Бүтээлийн хэсгүүдийн нэр	Хийц төрөл
	А.Барилга	
1	Суурь	Хөрс /бетон/ Дунд
2	Хана	Тоосго Дунд
3	Хамар хана	
4	Багана	
5	Цонх	
6	Хаалга	Төмөр Дунд
7	Хучилт	
8	Таганга	
9	Шувуу нуруу	
10	Дэвээр	Төмөр Дунд
	Б.Илжнерийн байгууламж	
11	Халаалт	
12	Агааржуулалт	Ердийн Дунд
13	Цахилгаан хангамж	Төвийн Сайн
14	Галын дохиолол	
15	Ариутгах тазуурга	
16	Усан хангамж	
17	Бохир Ус	
18	Радио	
19	Телефон хангамж	

6. ШОХОЙН ХАДААЛАХ БАРИЛГА

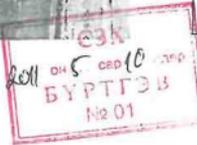
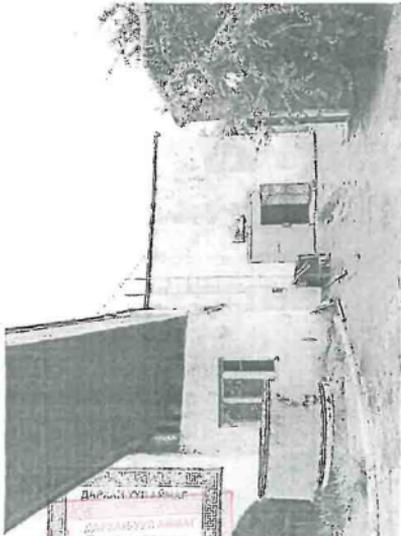

Хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
Барилгын нийт талбай	Кв.м	420
Барилгын ханан өндөр	м	
Барилгын дөрхрэн тоо	ш	2
Барилгын эрвэний тоо	ш	

№	Барилга байгууламжын бүтээцийн төлөрхийлөлт	
	Бүтээцийн хэсгүүдийн нэр	Хийц төрөл
		Чанар байдал
1	Суурь	А.Барилга
2	Хана	Хөрс /бетон
3	Хамар хана	Тоосго
4	Багана	
5	Цонх	Мод
6	Хаалга	Мод
7	Хучилт	
8	Таанга	
9	Шувуу нуруу	
10	Дээвэр	Төмөр
		Б.Инженерийн байгууламж
11	Халаалт	
12	Агааржуулалт	Брдийн
13	Цахилгаан хангамж	Төвийн
14	Галын дохиолол	
15	Аргутгах татуурга	
16	Усан хангамж	
17	Бохир Ус	
18	Радио	
19	Телефон хангамж	

7.МЕХАНИК ЦЕХИЙН БАРИЛГА

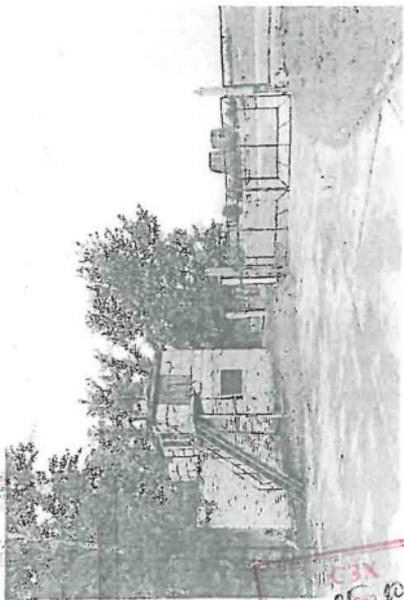

Хэмжээс	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
Барилгын нийт талбай	Кв.м	339
Барилгын ханын өндөр	м	5,9
Барилгын захирлын тоо	Ш	1
Барилгын өргөлчийн тоо	Ш	3

№	Барилга байгууламжын бүтээлийн тодорхойлолт	
	Бүтээлийн хэсгүүдийн нэр	Хийл төрөл Чанар байдал
1	Суурь	А.Берилга Бетон Дунд
2	Хана	Улаан гоосго Дунд
3	Хамар хана	
4	Багана	
5	Цонх	Мод Дунд
6	Хаалга	Төмөр Дунд
7	Хучилт	Төмөр бстон Дунд
8	Таганга	
9	Шувуу нуруу	Хавтгай Дунд
10	Дэвээр	Төмөр Дунд
	Б.Инженерийн байгууламж	
11	Хялалт	
12	Агааржуулалт	Ердийн Дунд
13	Цахилгаан хангамж	Төвийн Дунд
14	Галын дохиолол	
15	Ариутгах татуурга	
16	Усан хангамж	
17	Бохир Ус	
18	Радио	
19	Телефон хангамж	

8. МАГИЛАЧИЙН БАРИЛГА

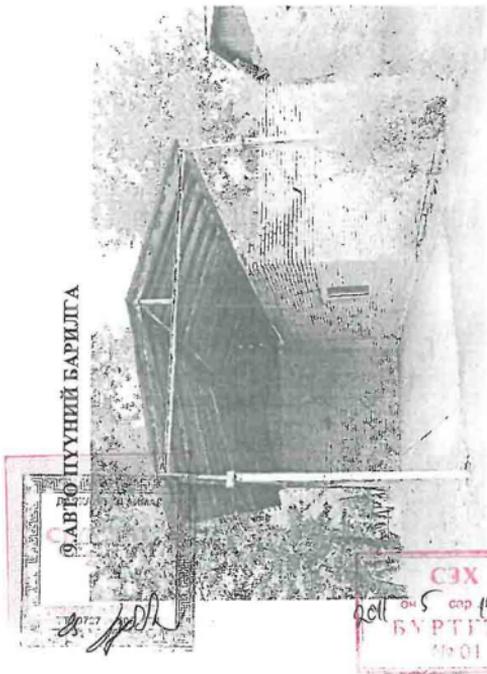

Хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
Барилгын нийт талбай	Кв.м	47
Барилгын ханын өндөр	м	4.7
Барилгын давхрын тоо	ш	2
Барилгын өрөөний тоо	ш	1

№	Барилга байгууламжийн бүтээлийн готорхойлолт	
	Бүтээлийн хэсгүүдийн нэр	Хийц төрөл чанар байдал
А.Барилга		
1	Суурь	Бетон Дунд
2	Хана	Цагаан тоосго Дунд
3	Хамар хана	
4	Багана	
5	Цонх	Мод Дунд
6	Хавалга	Мод Дунд
7	Хучилт	Мод Дунд
8	Тагана	
9	Шувуу нуруу	
10	Дээвэр	Шилфр Дунд
Б.Инженерийн байгууламж		
11	Халаалт	
12	Агааржуулагч	Ердийн Дунд
13	Цахилгаан хангамж	Төвийн Дунд
14	Галын дохиолол	
15	Ариутгах татуурга	
16	Усан хангамж	
17	Бохир Ус	
18	Радио	
19	Телефон хангамж	

9 А В Г О П У У Н И Й Б А Р И Л Г А

Хэмжээс	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
Барилгын нийт талбай	Кв.м	30.5
Барилгын ханын өндөр	м	3.2
Барилгын давхрын тоо	ш	1
Барилгын өрөөний тоо	ш	1

УЛААНБААТАР ХОТ
 МУБ-ийн гишүүн
 Ал.Ирээдүйтэй
 Брокер, иргэдийн
 "БИЛСЭЛ" ХК
 ТУУХААТ 2052482

СЭХ
 01 сар 10 өдөр
 БҮРТГЭВ
 2001

№	Барилга байгууламжийн бүтээлийн тодорхойлолт	
	Бүтээлийн хэсгүүдийн нэр	Хийц төрөл
1	Суурь	А.Барилга
2	Хана	Хөрс, Бетон
3	Хамар хана	Тоосго
4	Багана	
5	Цонх	Мол
6	Хавлга	Мол
7	Хучилт	
8	Тагана	
9	Шууу нуруу	
10	Дээвэр	Төмөр
Б.Инженерийн байгууламж		
11	Халаалт	Төвийн
12	Агааржуулалт	Ердийн
13	Цахилгаан хангамж	Төвийн
14	Галын дохиолол	
15	Ариутгах татуурга	
16	Усан хангамж	
17	Бохир Ус	
18	Радио	
19	Телефон хангамж	

Чанар байдал

Дунд
Сайн

Дунд
Сайн

Дунд
Сайн

Б. ХҮЭНСНИЙ АГУУЛАХ

Б. Хүнсний агуулах

2011 он 5 сар 10 өдөр
БҮРТГЭВ
 № 01

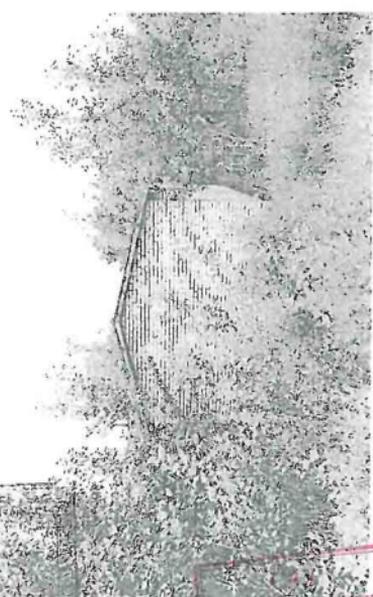
Хэмжээс	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
Барилгын нийт талбай	Кв.м	41
Барилгын ханцар өндөр	м	3,2
Барилгын даяарны тоо	ш	1
Барилгын ороонгины тоо	ш	1

УЛАСЫН ХАМГААГАХ ЗАСАГ
 ХАМГААГАХ
 А. Б. Хүнсний агуулах
 А. Б. Хүнсний агуулах
 А. Б. Хүнсний агуулах
"БНДСЕК"
 УХ
 Т44467 д. 2052482

№	Барилга байгууламжийн бүтээлийн тодорхойлолт	
	Бүтээлийн Хийц төрөл	Чанар байдал
А. Барилга		
1	Суурь	Дунд
2	Хана	Дунд
3	Хамар хана	
4	Багана	
5	Цонх	Мод
6	Хаалга	Мод
7	Хучилт	Мод
8	Татанга	
9	Шулуу нуруу	Хавтгай
10	Дэвэр	Хэр цаас
Б. Инженерийн байгууламж		
11	Халаалт	
12	Агааржуулалт	Ердийн
13	Цахилгаан хангамж	Төвийн
14	Гальч дохиолол	
15	Ариутгах татуурга	
16	Усан хангамж	
17	Бохир Ус	
18	Радио	
19	Телефон хангамж	

Сүлдэй АХУЙН БАРИЛГА

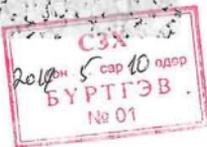
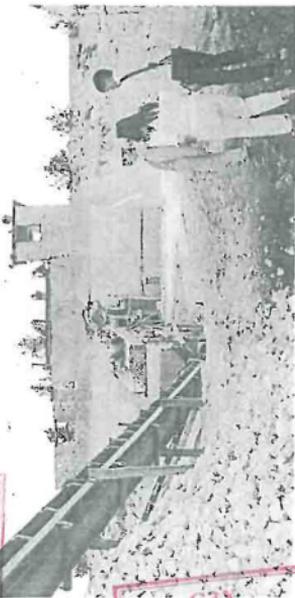
№	Барилга байгууламжын бүтээлийн гонгорхойлогч	
	Бүтээлийн хэсгүүдийн нэр	Хийц төрөл
	А.Барилга	
1	Суурь	Бетон
2	Хана	Цагаан тоосго
3	Хамар хана	
4	Багана	
5	Цонх	
6	Хаалга	Төмөр
7	Хучилт	Мод
8	Тэгана	
9	Шувуу нуруу	
10	Дээвэр	Хар цаас
	Б.Инженерийн байгууламж	
11	Халаалт	
12	Агааржуулалт	Ердийн
13	Цахилгаан хангамж	Төвийн
14	Гальын дохиолол	
15	Ариутгах татуурга	
16	Усан хангамж	
17	Бохир Ус	
18	Радио	
19	Телефон хангамж	

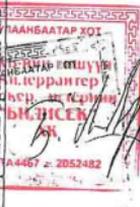
Сүлдэй АХУЙН БАРИЛГА
 2011 он 5 сар 10 өдөр
 БҮРТГЭВ
 № 01

Хэмжээс	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
Барилгын нийт талбай	Кв.м	39
Барилгын хангын өндөр	м	3
Барилгын давхрын тоо	ш	1
Барилгын өргөний тоо	ш	1

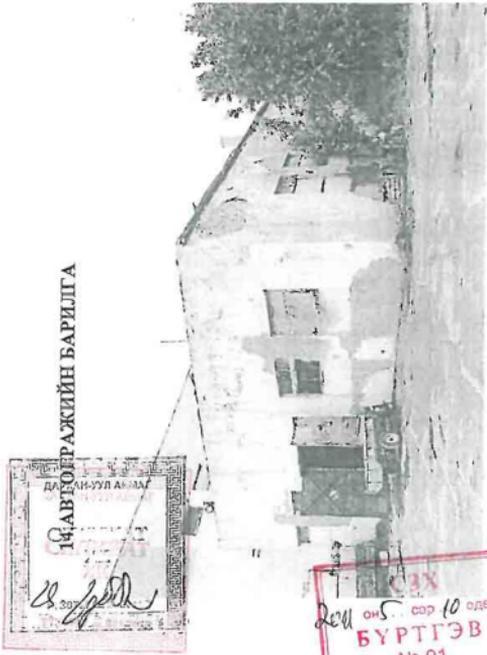
СУЛАМБАТАР ХОТ
 МХБ-ийн БҮЛГҮҮН
 АНХААГААХ
 БҮЛГЭЭНИЙ
 ТӨСЛӨН
 ТТ44487-2012182

Хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
Барилгын нийт талбай	Кв.м	12.5
Барилгын хайрцагч өндөр	м	2.8
Барилгын давхрын тоо	ш	1
Барилгын өрөөний тоо	ш	1

№	Барилга байгууламжын бүтээлийн тодорхойлолт	
	Бүтээлийн хэсгүүдийн нэр	Хийц төрөл Чанар байдал
А.Барилга		
1	Суурь	Төмөр бетон Дунд
2	Хана	Тоосго Дунд
3	Хамар хана	
4	Багана	
5	Цонх	Мод Дунд
6	Хаалга	Мод Дунд
7	Хучилт	Мод Дунд
8	Тагана	
9	Шувуу нуруу	
10	Дээвэр	Төмөр Дунд
Б.Инженерийн байгууламж		
11	Халаалт	
12	Агааржуулалт	
13	Цахилгаан хангамж	Төвийн Дунд
14	Галын дохиолол	
15	Ариутгах татуурга	
16	Усан хангамж	
17	Бохир Ус	
18	Радио	
19	Телефон хангамж	

14. А В Т О Г Р А Ж И Й Н Б А Р И Л Г А

2007

ОНС 2007 оны 10 сар 10 өдөр
БҮРТГЭВ
 № 01

Хэмжээс	Хэмжих нэгж	Тоо	Хэмжээ
Барилгын нийт талбай	Кв.м		662.4
Барилгын ханыг өндөр	м		7.2
Барилгын эзлэхүүн тоо	Ш		1
Барилгын эрхийн тоо	Ш		2

УЛААНБААТАР АНУ
 2007 оны 10 сар 10 өдөр
 2052482

Барилга байгууламжийн бүтээлийн тодорхойлолт			
№	Бүтээлийн хэсгүүдийн нэр	Хийц төрөл	Чанар байдал
А.Барилга			
1	Суурь	Бетон	Дунд
2	Хана	Тоосго	Дунд
3	Хамар хана		
4	Багана	Бетон	Дунд
5	Цонх	Мод	Дунд
6	Хавлга	Төмөр рам, мод	Дунд
7	Хучилт	Төмөр бетон	Дунд
8	Таанга		
9	Шууу нуруу		
10	Дээвэр	Төмөр	Дунд
Б.Инженерийн байгууламж			
11	Халаалт	Төвийн	Дунд
12	Аггаржуулалт	Ердийн	Дунд
13	Цахилгаан хангамж	Төвийн	Дунд
14	Галын дохиолол		
15	Ариутгах татуурга		
16	Усан хангамж		
17	Бохир Ус		
18	Радио		
19	Телефон хангамж		

15.ТӨСНЫ АГУУЛАХ

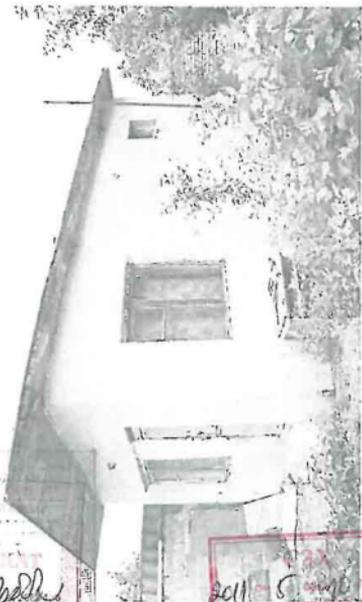
Хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
Барилгын нийт талбай	Кв.м	81
Барилгын ханын өндөр	м	3.2
Барилгын давхрын тоо	ш	1
Барилгын өргөний тоо	ш	2

УЛААНБААТАР ХОТ
 ИХБ-ийн гишүүн
 Ан.Исренгер
 доктор, ш.төрний
 "БНДДССН"
 ЛХ
 7744467, ф. 2052482

№	Барилга байгууламжын бүтээлийн тодорхойлолт		Чанар байдал
	Бүтээлийн хэсгүүдийн нэр	Хийц төрөл	
А.Барилга			
1	Суурь	Хөрс/Бетон	Дунд
2	Хана	Тоосго	Дунд
3	Хамар хана		
4	Багана		
5	Цонх		
6	Хаалга	Төмөр	Дунд
7	Хучилт	Мод	Дунд
8	Таганга		
9	Шуууу нуруу		
10	Дээвэр	Төмөр	Дунд
Б.Инженерийн байгууламж			
11	Халаалт		
12	Агааржуулалт		
13	Цахилгаан хангамж	Төвийн	Дунд
14	Галын дохиолол		
15	Ариутгах татуурга		
16	Усан хангамж		
17	Бохир Ус		
18	Радио		
19	Телефон хангамж		

17. СУРЕАЛТЫН КАБИНЕТ

Хэмжээс	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
Барилгын нийт талбай	Кв.м	30.6
Барилгын ханын өндөр	м	3.2
Барилгын давхрын тоо	ш	1
Барилгын дөрвөний тоо	ш	1

№	Барилга байгууламжын бүтээлийн тодорхойлолт	
	Бүтээлийн хэсгүүдийн нэр	Хийц төрөл
А.Барилга		
1	Суурь	Хөрс/Бетон
2	Хана	Тоосго
3	Хамар хана	
4	Багана	
5	Цонх	Мод
6	Хаалга	Мод
7	Хучилт	Бетон
8	Татанга	
9	Шууу нуруу	Хавтгай
10	Дээвэр	Төмөр
Б.Инженерийн байгууламж		
11	Халаалт	
12	Агааржуулалт	
13	Цахилгаан хангамж	Төвийн
14	Галын дохиолол	
15	Ариутгах тэгүүргэ	
16	Усан хангамж	
17	Бохир Ус	
18	Радио	
19	Телефон хангамж	

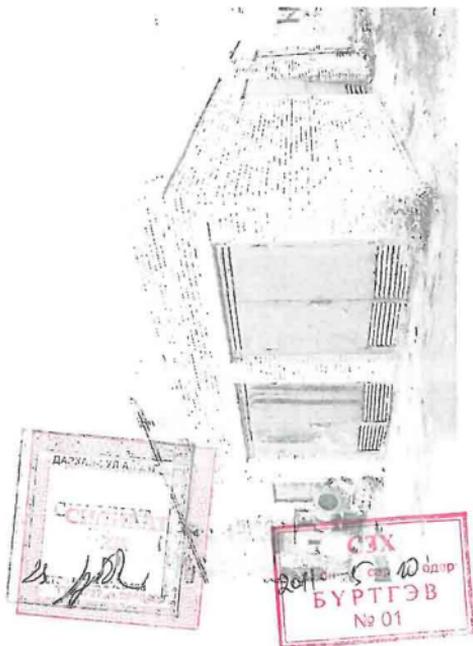
18. КОМПРЕССОРЫН БАРИЛГА

№	Барилга байгууламжын бүтээцийн тодорхойлолт		Чанар байдал
	Бүтээцийн хэсгүүдийн нэр	Хийц төрөл	
1	Суурь	А.Барилга	
2	Хана	Хөрс /бетон	Дунд
3	Хамар хана	Тоосго	Муу
4	Багана		
5	Цонх		
6	Хаалга	Төмөр	Дунд
7	Хучилт		
8	Таганта		
9	Шууруу нуруу		
10	Дээвэр	Төмөр	Дунд
		Б.Илжжнэрийн байгууламж	
11	Халаалт		
12	Агааржуулалт		
13	Цахилгаан хангамж	Төвийн	Дунд
14	Галын дохиолол		
15	Ариутгах татуурга		
16	Усан хангамж		
17	Бохир Ус		
18	Радио		
19	Телефон хангамж		

Хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
Барилгын нийт галбай	Кв.м	201
Барилгын ханцангид	м	5
Барилгын дамрын тоо	ш	1
Барилгын фреоний тоо	ш	1

19.ТРАНСФОРМАТОРЫН БАРИЛГА

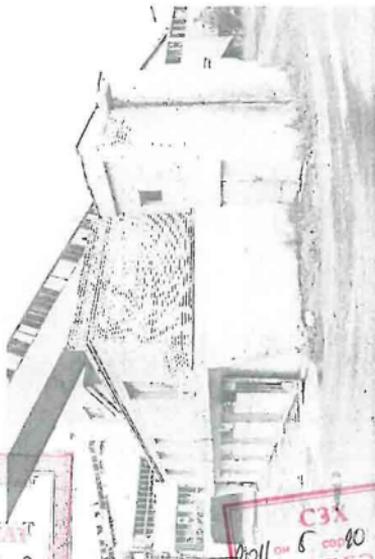

№	Барилга байгууламжын бүтээлийн тодорхойлолт		
	Бүтээлийн хэсгүүдийн нэр	Хийц төрөл	Чанар байдал
А.Барилга			
1	Суурь	Бетон	Сайн
2	Хана	Тоосго	Сайн
3	Хамар хана		
4	Багана		
5	Цонх		
6	Хаалга	Төмөр	Сайн
7	Хучилт	Бетон	Сайн
8	Таганта		
9	Шуруу нуруу		
10	Дээвэр	Төмөр	Сайн
Б.Инженерийн байгууламж			
11	Халаалт		
12	Агааржуулалт		
13	Цахилгаан хангамж	Төвийн	Дунд
14	Галын дохиолол		
15	Ариутгах татуурга		
16	Усан хангамж		
17	Бохир Ус		
18	Радго		
19	Телефон хангамж		

Хэмжээс	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
Барилгын нийт талбай	Кв.м	73
Барилгын ханан өндөр	м	3.7
Барилгын дарврын тоо	ш	1
Барилгын өрөөний тоо	ш	1

20 ТЭЭРМИЙН БАРИЛГЫН АР ДАХЬ БАРИЛГА

Хэмжээс	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
Барилгын нийт талбай	Кв.м	477
Барилгын хангын өндөр	м	9
Барилгын доторхи тоо	ш	3
Барилгын доторхи тоо	ш	

№	Барилга байгууламжын бүтээцийн тодорхойлолт		
	Бүтээцийн хэсгүүдийн нэр	Хийц төрөл	Чанар байдал
А.Барилга			
1	Суурь	Бетон	Дунд
2	Хана	Тоосго	Дунд
3	Хамар хана		
4	Багана		
5	Цонх		
6	Хаалга	Төмөр	Дунд
7	Хучилт		
8	Таганга		
9	Шувуу нуруу		
10	Дээвэр	Төмөр	Муу
Б.Инженерийн байгууламж			
11	Халаалт		
12	Агааржуулалт		
13	Цахилгаан хангамж	Төвийн	Дунд
14	Галын дохиолол		
15	Ариутгах татуурга		
16	Усан хангамж		
17	Бохир Ус		
18	Радио		
19	Телефон хангамж		

Силикат цехийн тоног төхөөрөмжийн жагсаалт

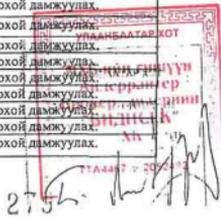
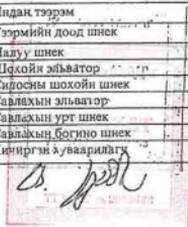
№	Тоног төхөөрөмжийн нэр	Марк Хүчин чадал	Үйлдвэрлэсэн улс	Ашиглалтанд орсон он	Зориулалт
1	Чичиргэн хуваарилагч	EWL 22	Польш	1966	Элс дамжуулаа.
2	Элсний богино туузан дамжуулагч	PT-10/500	Польш	1966	Элс дамжуулаа.
3	Элсний урт туузан дамжуулагч	PT-76/500	Польш	1966	Элс дамжуулаа.
4	Элсний шигшүүр	ВПБ-211	Польш	1966	Элс шигшинэ.
5	Хуваарилахын богино туузан	PT-4/650	Польш	1966	Элс дамжуулаа.
6	Хуваарилахын урт туузан дамжуулагч	PT-25/500	Польш	1966	Элс дамжуулаа.
7	Шохойн богино шнек	L-4/200	Польш	1966	Шохой дамжуулаа
8	Шохойн урт шнек	L-28/200	Польш	1966	Шохой дамжуулаа
9	Шохойн эльватор	НВ-14/60	Польш	1966	Шохой дамжуулаа
10	Шохойн хуваарилах урт шнек	НВ-10/350	Польш	1992	Шохой дамжуулаа
11	Элсний тавган хуваарилагч	Ф-2400	Польш	1992	Элс дамжуулаа.
12	Элсний туузан дамжуулагч	PT-12/500	Польш	1966	Элс дамжуулаа.
13	Яндан тээрэм	4130	Польш	2007	Элс нунтаглана
14	Доод зугтан сан	V-12/500	Польш	2007	Зугтан хадгалиа
15	Дээд зугтан сан	V-15/1500	Польш	2007	Зугтан хадгалиа
16	Зуурах машин	V-3м3	Польш	2007	Зугтан зуурна
17	Шохойн шнек	LH-4/250	Польш	2007	Шохой дамжуулаа
18	Шохойн дозатор	DC-160	Польш	2007	Шохой хуваарилаа
19	Хэв өргөгч	П-238	Польш		Хэв өргөнө.

Зухан цехийн дамжлага, шохойн тасгийн тоног төхөөрөмжийн жагсаалт

№	Тоног төхөөрөмжийн нэр	Марк Хүчин чадал	Үйлдвэрлэсэн улс	Ашиглалтанд орсон он	Зориулалт
1	Чичиргэн хуваарилагч	EWL 22	Польш	1974	Чулуу нүүрс дамжуулаа.
2	Туузан дамжуулагч-114	PT-43/800	Польш	1974	Чулуу нүүрс дамжуулаа.
3	Туузан дамжуулагч-112	PT-21/800	Польш	1974	Чулуу нүүрс дамжуулаа.
4	Туузан дамжуулагч-104	PT-40/800	Польш	1974	Чулуу нүүрс дамжуулаа.
5	Туузан дамжуулагч-102	PT-40/800	Польш	1974	Чулуу нүүрс дамжуулаа.
6	Нүүрсний шигшүүр	РА-411а	Польш	1974	Нүүрс шигшинэ.
7	Туузан дамжуулагч	PT-7/800	Польш	1974	Нүүрс дамжуулаа.
8	Хаягдлын туузан дамжуулагч-87	PT-42/500	Польш	1974	Хаягдал дамжуулаа.
9	Хаягдлын туузан дамжуулагч-88	PT-12/500	Польш	1974	Хаягдал дамжуулаа.
10	Чичиргэн хуваарилагч	EWL 22	Польш	1974	Чулуу нүүрс дамжуулаа.
11	1-р зуухны вентилятор	ЭК-60	Польш	1974	Угта сорох
12	2-р зуухны вентилятор	ЭК-60	Польш	1974	Угта сорох
13	4-р зуухны вентилятор	ЭК-60	Польш	1974	Угта сорох
14	4-р зуухны вентилятор	ЭК-60	Польш	1974	Угта сорох
15	Зуухны доод туузан дамжуулагч	PT-31/650	Польш	1966	Шохой дамжуулаа.
16	Зуухны урт туузан дамжуулагч	PT-56/650	Польш	1966	Шохой дамжуулаа.

Шохойн цехийн тээрмийн тоног төхөөрөмжийн жагсаалт

№	Тоног төхөөрөмжийн нэр	Марк Хүчин чадал	Үйлдвэрлэсэн улс	Ашиглалтанд орсон он	Зориулалт
1	Шохой ачигч туузан дамжуулагч	PT-10/500	Польш	1992	Шохой дамжуулах.
2	Алхан бутлуур	42-90	Польш	1974	Шохой дамжуулах.
3	Шохойн богино шнек	L-4/350	Польш	1992	Шохой дамжуулах.
4	Шохойн эльватор	НВ-14/250	Польш	1992	Шохой дамжуулах.
5	Шохойн урт шнек	L-12/250	Польш	1992	Шохой дамжуулах.
6	Шохойн тавган хуваарилагч	22/18	Польш	1992	Шохой дамжуулах.
7	Тээрэмд шохой өгөх шнек	12/250	Польш	1974	Шохой дамжуулах.
8	Яндан тээрэм	4130	Польш	2007	Шохой дамжуулах.
9	Тээрмийн доод шнек	7/400	Польш	1992	Шохой дамжуулах.
10	Надуу шнек	11/400	Польш	1992	Шохой дамжуулах.
11	Шохойн эльватор	НВ-22/250	Польш	1966	Шохой дамжуулах.
12	Сидосны шохойн шнек	L-8/250	Польш	1966	Шохой дамжуулах.
13	Савлахын эльватор	L-14/250	Польш	1966	Шохой дамжуулах.
14	Савлахын урт шнек	L-10/250	Польш	1992	Шохой дамжуулах.
15	Савлахын богино шнек	L-2/250	Польш	1992	Шохой дамжуулах.
16	Чичиргэн хуваарилагч	EWL-22	Польш	1992	Шохой дамжуулах.

2006.10.13

/Бүртгэсэн он, сар, өдөр/

1910010007

/Улсын бүртгэлийн дугаар/

2050463

/Регистрийн дугаар/

Силикат

Хувьцаат компани

/Хуулийн этгээдийн нэр, хариуцлагын хэлбэр/

Дүрэм

/Гүүсгэн байгуулах баримт бичиг/

тогтоол

/шийдвэрийн нэр/

40

/дүгээр/

1996.08.31

он, сар, өдөр

269300

/код/

Силикат тоосго, шохой үйлдвэрлэх

/Үндсэн эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл/

319000

Худалдаа

/код/

/Туслах эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл/

Хувицагчгүй

хуугацаа

25

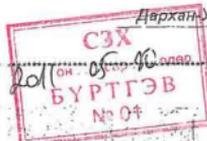
/гшүүдийн тоо

17,012.6

/барийн хөрөнгийн хэмжээ, мянган тогроого

Дархан-Уул, Д.рхан сум, 15-р бэг, Үйлдвэрийн район - өврийн байр, утас1:99113641, утас2:96370052, факс:

/Хуулийн этгээдийн албан ёсны хаяг/

200

МОНГОЛ УЛС

ГАЗАР ЭЗЭМШИХ ЭРХИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ

Дугаар 0079244

"Силмэгэ" Бүтээгдэхүүн Кооператив

(иргэний овог, нэрхуулийн этгээдийн оноосон нэр)

Дархан-Уул аймаг(нийслэл)-ийн Дархан сум(дүүрэг)-ын

нутаг дэвсгэрт Засаг даргын 28⁶ оны 01 дугаар сарын 09 өдрийн

05 тоот шийдвэрийг үндэслэн, нэгж талбарын 080100223 дугаар

бүхий 43736.0 м²/га/ газрыг хорин жилийн хугацаатай

Үйлдвэрлэл зориулалтаар эзэмшүүлэхээр

энэхүү гэрчилгээг олгов.

Дархан-Уул аймаг(нийслэл)-ийн

сум(дүүрэг)-ын

ЗАСАГ ДАРГА

Д.Баянжарваа
(гарын үсэг) (нэр)

20 05 оны 03 сарын 20

Handwritten signature

2011 он 5 сар 30 өдөр
БҮРТГЭЭ
№ 01.

(B)

БҮЛЭГЧИЙН
"БЛЦСЕК"
Хууль
№ 052482

**ИРГЭН, ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДЭД ГАЗАР
ЭЗЭМШҮҮЛЭХ ГЭРЭЭ**

2006 оны 03 сарын 20 өдөр

Дархан-Уул аймгийн Дархан сум аймшг, хот, сум

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

Монгол Улсын Газрын тухай хууль, Дархан-Уул аймаг /нийслэл/ийн Дархан сум /дүүрэг/-ын Засаг даргын 2006 оны 01-р сарын 09 – ны өдрийн 05 дугаар шийдвэрийг үндэслэн газар эзэмшүүлэгчийг төлөөлөгч Дархан сум /дүүрэг/-ын газрын асуудал эрхэлсэн албан тушаалтан Юва овогтой Ариунболд, газар эзэмшигчийг төлөөлж, /"Силикат ХК"-ийн дэд захирал ажилтай Цэриннамид овогтой Сэрээлэн нар энэхүү гэрээг байгуулав.

Энэхүү гэрээнд гэрээний салшгүй хэсэг болох дараахь зүйлийг заавал тусгах бөгөөд эдгээрийн бүрдэл дутуу бол гэрээг хүчингүйд тооцох үндэслэл болно. Үүнд:

1. газрын байршил, хэмжээ, хил хязгаар, заагийг тодорхой харуулсан кадастрын зураг;
2. газар эзэмшүүлэгчээс газар эзэмшигчид тус газрыг хүлээлгэн өгсөн тухай акт;
3. газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгааг Монгол Улсын Засгийн газрын 2003 оны 28

дугаар тогтоолоор баталсан журмын дагуу хийлгүүлж баталгаажуулсан баримт;

Хоёр. Гэрээний нөхцөл

2.1. Газар эзэмшигчид олгосон газрын нийг хэмжээ 43736,0 /м.кв./ Үүнээс:

Нэгж талбарын тодорхой хэсгийг эзэмших зориулалт Тухайн зориулалтаар эзэмших газрын хэмжээ

1. Үйлдвэрлэл	<u>4.37</u>	/га/
2.		/га/
3.		/га/
4.		/га/
5. Бүгд	<u>4.37</u>	/га/

2.2. Газрын төлбөрийн хэмжээ

Нэгжийн үнэ 40 төгрөг /үсгээр Дочин төгрөг /

Бүгд үнэ 1749140 төгрөг /үсгээр Нэг сая долоон зүүн дөчин есөн мянга дөрвөн зүүн дөчин төгрөг /

Үүн

- 1-р улиралд 437360 төг 3-р улиралд 437360 төг
- 2-р улиралд 437360 төг 4-р улиралд 437360 төг

2.3. Газрын төлбөрийг улирал бүрийн эхний сарын 25-ны дотор газар эзэмшүүлэгчийн Дархан Тогрийн Сан Банкны 190000943 тоот дансанд шилжүүлж байна.

Банкны салбарын нэр, дансны дугаар/

2.4. Газар эзэмшүүлэх тухай эрх бүхий Засаг даргын шийдвэр гарсан өдрөөр газрын төлбөр хийх хугацааг тооцно.

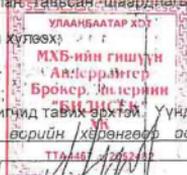
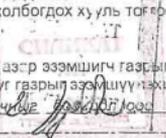
2.5. Эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр газрын төлбөрийн хэмжээ өөрчлөгдөх тохиолдолд гэрээнд өөрчлөлт оруулна. Ийнхүү газрын гүлбөрийг шинэчлэн тогтоолоогүй бол зохих зардлыг газар эзэмшигч мэдсэнэ.

Гурав. Газар эзэмшигчийн эрх, үүрэг

- 3.1. гэрээний нөхцөлийн дагуу газрыг эзэмших, ашиглах;
- 3.2. газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгааг газар өмчлөгчөөс гаргуулж авах;
- 3.3. газарт учирсан хохирлыг гэм буруутай этгээдээр тогтоосон журмын дагуу нөхөн төлүүлэх;
- 3.4. гэрээгээр хүлээсэн үүргээ зохих ёсоор биелүүлж ирсэн бол эрхийн гэрчилгээний хугацаа дуусахад уг газрыг үргэлжлүүлэн эзэмшигчээр гэрчилгээний хугацааг сунгуулах;
- 3.5. газрын төлбөрийг газрын ашигт шинж чанарыг ашигласан эсэхээс үл хамааран хугацаанд нь төлөх;
- 3.6. төлбөрийг хугацаанд нь гүйцэтгээгүй тохиолдолд гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгийн 0.5 хувиар сонгс тутам алданги төлөх;
- 3.7. эзэмшлийн газраа бүхэлд нь буку зарим хэсгийг бусдад ашиглуулах бол эрх бүхий Засаг даргаас зөвшөөрөл авч, энэ тухай улсын бүртгэлд бүртгүүлэх;
- 3.8. газар эзэмшүүлэгчээс газрын эзэмшил, ашиглалттай холбогдуулан тавьсан шаардлагыг цаг тухайд нь биелүүлэх;
- 3.9. холбогдох хууль тогтоомжоор тогтоосон бусад эрх, үүрэг, хари, цагаа хүлээх;

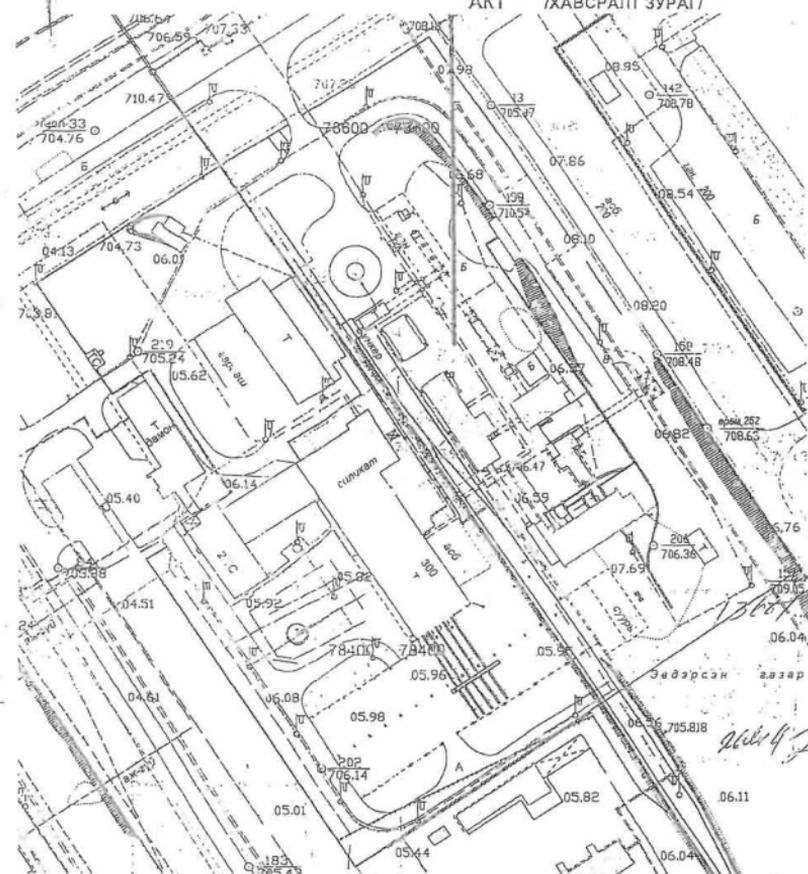
4. Дөрөв. Газар эзэмшүүлэгчийн эрх, үүрэг
4.1. газар эзэмшигч газрыг гэрээний дагуу эзэмшиж байгаа эсэхийг хянах;
4.2. уг газрыг эзэмшүүлэхийн зэрэгцээ дараахь шаардлагыг газар эзэмшигчид тавих ёстой. Үүнд:
Орчлонгийн үзэгдэл, сэрвэгжих эрвэ үзэгдэлээс газар эзэмшигч өөрийн хөрөнгөөр өвч хэ

ТЭГЭРГҮҮЛЭГ

ГАЗАР ЭЗЭМШҮҮЛЭГЧЭЭС
СИЛИКАТ ХК-Д
 ТУС ГАЗРЫГ ХҮЛЭЭЛГЭН ӨГСӨН
 АКТ /ХАВСРАЛТ ЗУРАГ/

Газрын алба	Дархан сумын 15-р баг, ӨУРайон	
	Талбайн нийт хэмжээ	43736.0 м ²
Дарга	20- жил эзэрших эр төгсөө	0079244
ГЗБ-ч инженер	З. Мөнхбат	080100223
	Ю. Арчундоло	2006.03.20
Геодезийн инженер	Б.Мөнхчулуун	2007.01.01
Татигдсан	Ц.Сэрээтэн	Масштаб 1:2000

МОНГОЛ УЛС

ЭД ХӨРӨНГӨ ӨМЧЛӨХ ЭРХ, ТҮҮНТЭЙ ХОЛБООТОЙ
ЭД ХӨРӨНГИЙН БУСАД ЭРХИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН

ГЭРЧИЛГЭЭ

Дугаар

Мунхаг-Уул "Силикс-т" Бувоцагт-компани
Регистрийн дугаар 2050465 Бүртгэлийн дугаар 168

нь

Дархан-Уул аймгийн Дархан сум

16 дугаар 1а бүртгэлийн рэйсүүгийн талбайг 700.0 м² талбайтай

д байршилтай Үлдвэрийн зориулалттай

барилга

үл хөдлөх эд хөрөнгийн хууль ёсны өмчлөгч тул эрхийн улсын

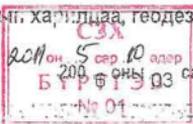
Y-20030010435
бүртгэлийн дугаарт бүртгэж гэрчилгээ олгов.

Улсын бүртгэгч

Алсмысга

Газрын харилцаа, геодези, зураг зүйн газар

МОНГОЛ УЛС

ЭД ХӨРӨНГӨ ӨМЧЛӨХ ЭРХ, ТҮҮНТЭЙ ХОЛБООТОЙ
ЭД ХӨРӨНГИЙН БУСАД ЭРХИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН

ГЭРЧИЛГЭЭ

Дугаар

Монгол Улс "Силикат" Х.Н. Регистр 2050463

Бүртгэлийн дугаар 0004794

нь

Дархан-Уул аймаг аймгийн Дархан сум

Чулуурчин сайнгу байр

д байршилтай Албан конторын зориулалттай

барилга 2015.5.27 620

үл хөдлөх хөрөнгийн хууль ёсны өмчлөгч тул эрхийн улсын

У-2003006765 дугаарт бүртгэж гэрчилгээ олгов.

Улсын бүртгэгч Амартуяа

Газрын харилцаа, геодези, зураг зүйн газар

МОНГОЛ УЛС

ЭД ХӨРӨНГӨ ӨМЧЛӨХ ЭРХ, ТҮҮНТЭЙ ХОЛБООТОЙ
ЭД ХӨРӨНГИЙН БУСАД ЭРХИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН

ГЭРЧИЛГЭЭ

Дугаар

Силмакат БЖ-регистрацийн дугаар-2030463-Улсын
Бүртгэлийн дугаар-168

Дархан-Уул аймгийн Дархан сум

15 дугаар багц үйлдвэрлэлийн район 1890.0-эсний станц, 432.0 м²-
иачагийн тус, 288.0 м²-авто тугу, 300.0 м²-агуулах, 1521.0 м²-
засчээл зам

д байршилтай зориулалттай
үйлдвэрлэлийн
байгууламжууд

үл хөдлөх эд хөрөнгийн хууль ёсны өмчлөгч түл эрхийн улсын

бүртгэлийн дугаарт бүртгэж гэрчилгээ олгов.

Y-20030011621

Улсын бүртгэгч

О.Амартуяа

О.Амартуяа

Газрын харилцаа, геодези, зураг зүйн газар
2000 оны 5 сар 10 өдөр
2000 оны 5 сарын 10 өдөр
5 43 20

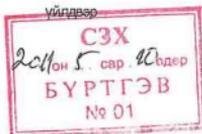
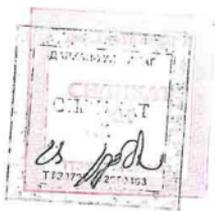

Дархан хотын үйлдвэрийн район

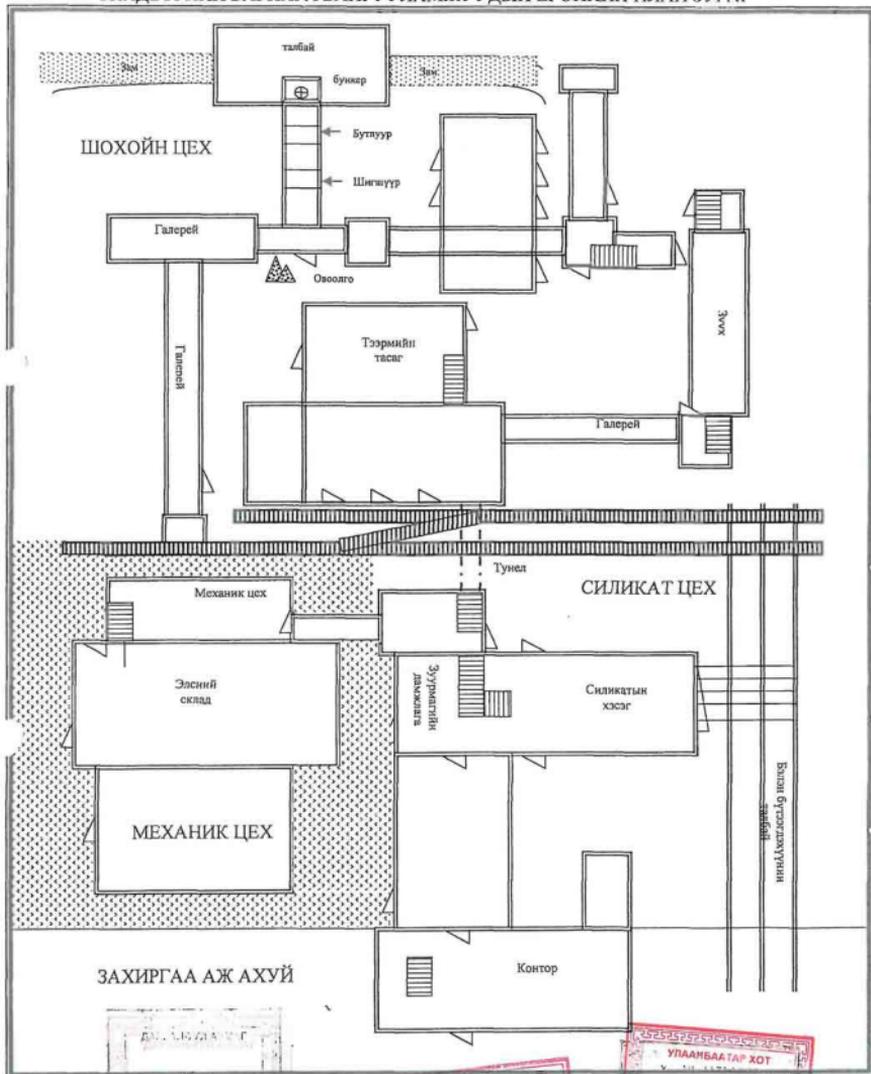

Мэргэжил хөнгөлөхийн газар

Хөр төмөрлөгийн
үйлдвэр

ҮЙЛДВЭРИЙН БАРИЛГА БАЙГУУЛАМЖУУДЫН ЕРӨНХИЙ ПЛАН ЗУРАГ

Handwritten signature and stamp in the bottom left corner.

СЭХ
2001 оны 5 сар 20 өдөр
БҮРТГЭВ
№ 01

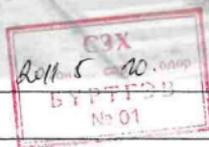
УЛААНБААТАР ХОТ
МХБ-ийн гишүүн
М.Амгэралын
Брокер, ил ажилчин
"ВИЛНСА" АК
ТТ4457

ТАЙЛБАР: ШОХОЙН ЧУЛУУ НҮҮСРНИЙ ДАМЖЛАГА, ХАЦАРТ БУТЛУУР

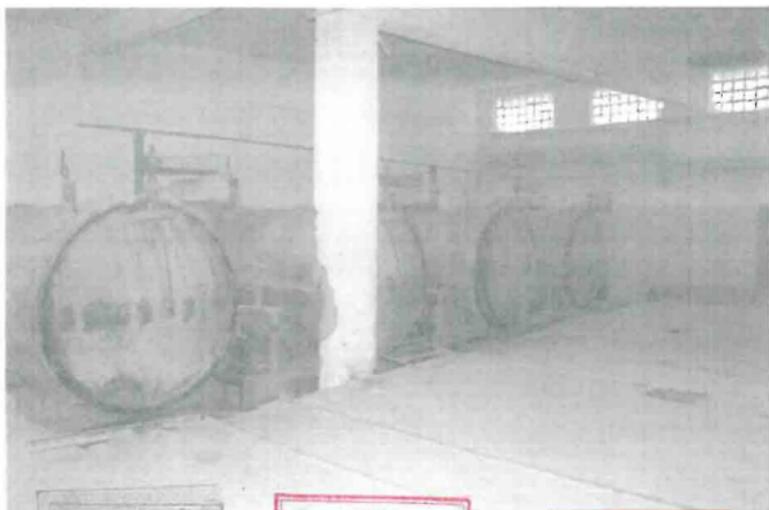

ТАЙЛБАР: ТӨМӨР ЗАМ

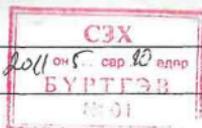

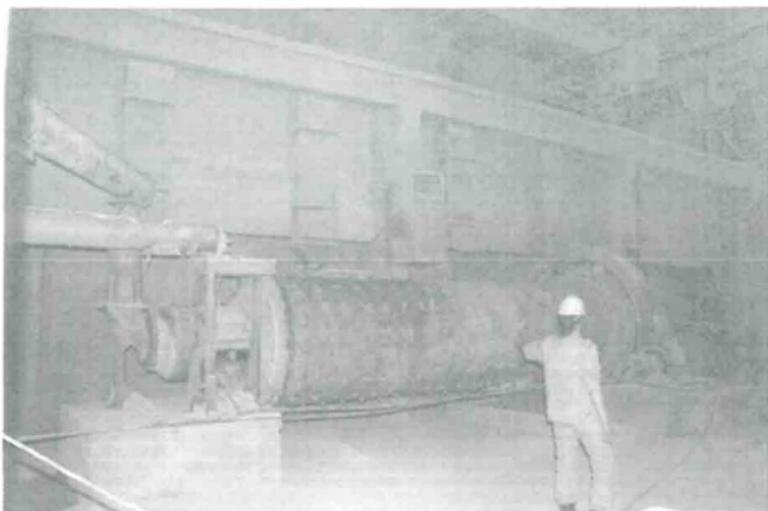

ТАЙЛБАР:ЗУТАНГИЙН САН

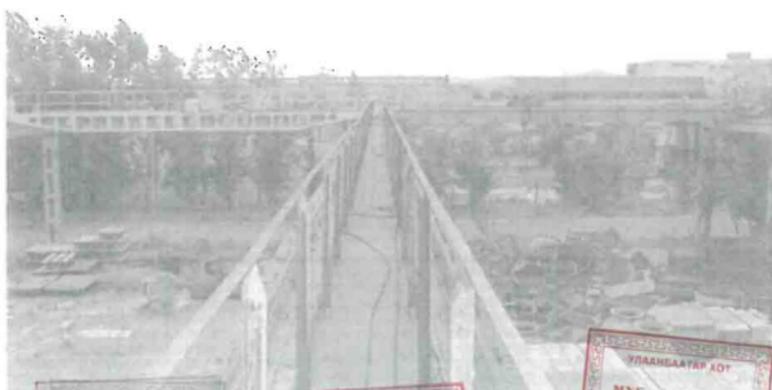

ТАЙЛБАР: АВТОКЛАВ

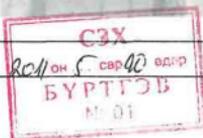

ТАЙЛБАР: ЗУТАНГИЙН ТЭЭРЭМ

ТАЙЛБАР: ГҮҮРЭН КРАН

УБ-2

Монгол Улсын Засгийн газрын
2004 оны 20 дугаар тогтоолоор батлав

МОНГОЛЫН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ

2007.09.13
/Бүртгэсэн он, сар, өдөр/

9011119040
/Улсын бүртгэлийн дугаар/

5164702
/Регистрийн дугаар/

Үндэсний реалги

Хизгээрлагдмал хариуцлагатай компани

/Уулийн этгээдийн нэр, хариуцлагын хэлбэр/

Дүрэм
/Үүсгэн байгуулах баримт бичиг/

Шийдвэр
/Шийдвэрчин нэр/

01
/Дугаар/

2007.09.13
он, сар, өдөр

511000
/код/

Гад тэд худалдаа
/Үндсэн эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл/

701000

Үл хөдлөх хөрөнгийн зуучлал

/код/

/Уулзах эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл/

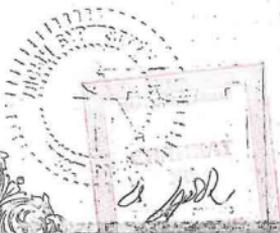
Хугацаагүй
хугацаа

1
/хувиудийн тоо/

1,000.0
/өрийн хөрөнгийн хэмжээ, мянган төгрөгөөр/

Чингэлтэй, 4-р хороо, Бага тойруу, 6 - 7, утас:99836300, утас2:.. факс:

/хуулийн этгээдийн албан ёсны хаяг/

ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭ ХИЙХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА
ЭРХЛЭХ ТУСАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ
ГЭРЧИЛГЭЭ

Дугаар 19

Хуулийн зөвөдийн нэр: *ЧУДАСНИЙ РЕАКТИ*

Хуулийн зөвөдийн үлсын бүртгэлийн дугаар: *9011119040*

"*ЧУДАСНИЙ РЕАКТИ*" ХҮК нь хөрөнгийн үнэлгээ хийх үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох сонгон шалгаруулалтад тэнцсэн тул Монгол Улсын Сангийн сайдын 2008 оны 268 дугаар тушаалаар Монгол Улсад

ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭ ХИЙХ

үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг 2008 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрөөс эхлэн 3 жилийн хугацаагаар олгов.

U. Lkhaim

U. Lkhaim

МОНГОЛ УЛСЫН САНГИЙН ЯАМ

**ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭ ХИЙХ
ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭХ ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН
ГЭРЧИЛГЭЭ**

Дугаар ...№071200070

Урагийн овог: Харчиш
Эцэг/эх-ийн нэр: Чойдорж
Нэр: Гүндбаяр
Иргэний үнэмлэхний дугаар: УБ0201720
Иргэний бүртгэлийн дугаар: ШЖ:62071161

Хөрөнгийн үнэлгээ хийх үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох сонгон шалгаруулалтад тэнцсэн тул Монгол Улсын Сангийн сайдын 200 ...7, оны 353 дугаар тушаалаар .....Ч.Гүндбаяр.....-д

ХӨРӨНГӨ ..... - ИЙН ҮНЭЛГЭЭ ХИЙХ

үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг 200 ...7 оны ...12... дугаар сарын ...20...-ны өдрөөс эхлэн 3 жилийн хугацаагаар олгов.

САНГИЙН САЙД

Ч.УЛААН

МОНГОЛ УЛСЫН САНГИЙН ЯАМ

**ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭ ХИЙХ
ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭХ ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН
ГЭРЧИЛГЭЭ**

Дугаар ...№071200060

Урагийн овог: Мянган

Эцэг/эх-ийн нэр: Сандгаа

Нэр: Лхагваажав

Иргэний үнэмлэхний дугаар: УБ0217705

Иргэний бүртгэлийн дугаар: ИДЖ-56020960

Хөрөнгийн үнэлгээ хийх үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох сонгон шалгаруулалтад тэнцсэн тул Монгол Улсын Сангийн сайдын 200 .7. оны 353 дугаар тушаалаар .....С.Лхагваажав.....-д

.....**ХӨРӨНГӨ**..... - ИЙН ҮНЭЛГЭЭ ХИЙХ

үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг 200 .7. оны .12.. дугаар сарын ...20. -ны өдрөөс эхлэн 3 жилийн хугацаагаар олгов.

САНГИЙН САЙД *С. Лхагваажав*

СЭХ
2016 оны 5 сар 20 өдөр
БҮРТГЭВ
10.01

Ч.УДААН
Улаанбаатар хот
Анхдугаар тасаг
Борлуулалтын
БИДЭСЭГ
АМ
04467 - 252452

С. Лхагваажав

МОНГОЛ УЛСЫН САНГИЙН ЯАМ
ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭ ХИЙХ
ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭХ ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН
ГЭРЧИЛГЭЭ

Дугаар № 081100152

Урсгийн овог: *Мондгой*
Энгийн нэрийн нэр: *Батжаргал*
Нэгж: *Наранбаатар*
Иргэний үнэмлэхийн дугаар: *УБ 0629479*
Иргэний бүртгэлийн дугаар: *ШЖ 78120175*

Хөрөнгийн үнэлгээ хийх үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох шалгаруулалтад тэнцсэн тул Монгол Улсын Сангийн сайдын 2009 оны 248 дугаар тушаалаар **Б.Наранбаатар** -д

ХӨРӨНГӨ -ИЙН ҮНЭЛГЭЭ ХИЙХ

үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг 2009 оны 11 дугаар сарын 11 -ний өдрг эс эхлэн 3 жилийн хугацаагаар олгов.

“СИЛИКАТ” ХК-ИЙН НЭМЖ ҮНЭТ ЦААС ГАРГАХ ТӨСӨЛД ӨГӨХ АНДЕРРАЙТЕРЫН ДҮГНЭЛТ

“БиДиСек” ХК нь “Силикат” ХК –ийн үйл ажиллагааг өргөжүүлэхэд шаардагдаж буй хөрөнгө оруулалтыг нэмэлт хувьцаа гарган татан төвлөрүүлэхээр 2010/10/11-ны өдөр хамтын ажиллагааны гэрээ байгуулсны дагуу компанийн үйл ажиллагаа, үнэт цаас гаргах явцад дараах байдлаар дүгнэлт өгч байна.

НЭГ. КОМПАНИЙН ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ, ИРЭЭДҮЙН БОЛОМЖ

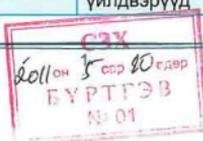
1.1 Компанийн өнөөгийн байдал

Силикат компанийн хөнгөн бетон ба шохойн үйлдвэр нь Дархан Уул аймгийн үйлдвэрийн дүүрэгт өөрийн салаа төмөр зам, авто зам, уур ус, эрчим хүч зэрэг бие даасан дэд бүтэц бүхий 4.5 га талбай, барилга байгууламжинд түшиглэн 120 гаруй ажилтан мэргэжилтэнтэй үйл ажиллагаа явуулж байна. Үндсэн түүхий эд болох шохойн чулууг 4км-ийн зайд орших өөрийн шохойн ордоос, элсийг 9 км-ийн зайд орших өөрийн элсний ордоос тус тус олборлож нийлүүлдэг. Түүнчлэн Шарын голын нүүрс, Эрэлийн цемент ашиглан дараах нэр төрлийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэдэг.

Бүтээгдэхүүн	Стандарт	Хэмжээ	Хүчин чадал
Хөнгөн бетон блок		360x180x600	Жилд 40 мянган м3 / хоногт 135м3
		360x240x600	
Шохой	MNS-347-99 MNS-347-2002	70-80 орчим хувийн идэвхжил бүхий бүхэл (10-80мм) болон нунтаг шохой	Хоногт 30т/ жилд 10 мянган тонн
Шохойн чулуу	MNS-963-91		Цагт 40тн
Элс		SiO2	

Үйлдвэрийн үндсэн хэрэглэгчид нь барилга, уул уурхай, арьс шир боловсруулах салбар буюу эдийн засгийн ач холбогдол бүхий салбарт үйл ажиллагаа явуулж буй компаниуд байна.

Борлуулалт	Уул уурхай	Барилга	Арьс шир боловсруулалт
Шохой	Бороо гоулд ХХК, Дарханы	Хөнгөн бетоны үйлдвэрүүд	Арьс шир боловсруулах

	төмөрлөгийн үйлдвэр		үйлдвэрүүд
Хөнгөн бетон блок		Бридж констракшн, Эко констракшн, Жигүүр гранд, Хурд групп, Макс групп, Номин констракшн, Орчлон констракшн	

Компанийн одоогийн удирдлагын баг нь 2005 онд тус компанийн хяналтын багцыг авч, ТУЗ-ийг шинээр бүрдүүлснээс хойш тус үйлдвэрийг Монгол улсын барилгын материалын үйлдвэрлэлийн салбарт тэргүүлж ирсэн үүрэг ролийг сэргээж, удаа дараагийн хөрөнгө оруулалтаар чадварлаг боловсон хүчнийг шинэ технологи, шинэ менежменттэй хослуулан бүтээн байгуулалтыг өрнүүлж, дэлхийн дэвшилтэт технологийг цаг алдалгүй нэвтрүүлэн барилгын чанар стандартыг сайжруулах тал дээр уйгагүй зүтгэл гарган ажиллаж ирсэн байна.

Компанийн өнөөгийн үйл ажиллагааны давуу тал, зах зээлд эзлэж буй байр суурь:

- ✓ Дархан хотын үйлдвэрлэлийн дүүрэгт байрладаг, түүхий эд болох шохойн чулуу, элсийн орддоо ойрхон. Төмөр зам, авто зам, холбоо, интернэт, цахилгаан, дулаан, цэвэр, бохир усны системд бүрэн холбогдсон байршил сайтай.
- ✓ Түүхий эдийн хувьд өөр байгууллагаас хараат бус. Элс, шохойн чулууг өөрийн ордоос олборлодог, шохойн чулууны агууламж болон чанар, гарц өндөр.
- ✓ Өөрийн өмчлөлийн контор, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний барилга байгууламжтай, өөрийн эзэмшлийн газартай ба материаллаг бааз сайтай.
- ✓ Мэргэшсэн ажилчид, ажиллагсад нь олон жил ажилласан туршлагатай.
- ✓ Компани нь олон жилийн түүхтэй, бүтээгдэхүүн нь нийтэд, зах зээлд эерэгээр танигдсан.
- ✓ Өрсөлдөгч нар ихэнхи нь Улаанбаатар хотод байрладаг, хүчин чадал бага, түүхий эдийн хувьд хараат байдалтай байдаг.

Компанийн үйл ажиллагаанд тулгамдаж буй бэрхшээл, хүндрэл

- ✓ Эдийн засгийн хямрал, барилгын салбарын зогсонги байдлаас шалтгаалж бүтээгдэхүүний эрэлт буурч, үйлдвэрлэлийг бүрэн хүчин чадлаар нь ашиглаж чадахгүй байна.
- ✓ Одоогийн үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмж хуучирсан, түүхий эдийн ашиглалт муутай.

- ✓ Санхүүжилтын дутагдал, банкны зээлийн зогсолтоос хамааран бизнес төлөвлөгөөний хэрэгжилт удааширч, технологийн шинэчлэл хийгдэлгүй цаг алдсан.
- ✓ Бизнес төлөвлөгөөний хэрэгжилт удааширнаас банкны зээлийн өрийн үлдэгдэл ихээр хуримтлагдаж, төлбөрийн чадварыг бууруулсан.

1.2 Ирээдүйн боломж

Компани нь одоо ажиллаж байгаа үйлдвэрлэлийн бааз, дэд бүтцэд тулгуурлан өндөр чанартай, бага өртөгтэй, зах зээлд өрсөлдөх чадвар бүхий бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх сүүлийн үеийн технологитой үйлдвэрийг Монголын шохойн үйлдвэрлэлийн салбарт нэвтрүүлэн ашиглахаар шинээр бизнес төлөвлөгөө боловсруулаад байна.

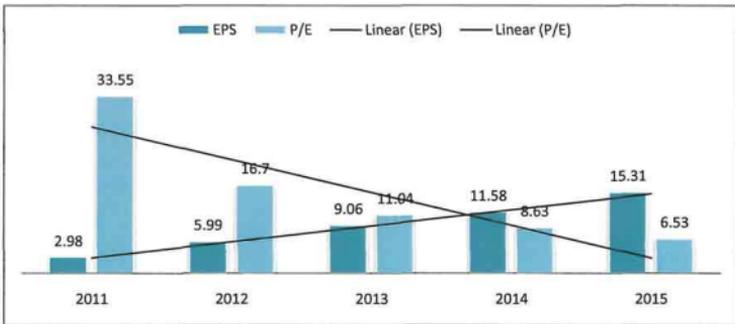
Энэхүү шохойн үйлдвэрийг ашигласнаар:

- ✓ Шохойн үйлдвэрийн үндсэн түүхий эд нүүрс , шохойн чулууны технологийн ашиглалт одоогийн технологиор 65-75% байгаа ба үүнийг нүүрсний ашиглалтыг 100%, шохойн чулууны ашиглалтыг 90%-д хүргэх болно.
- ✓ Шохойн өөрийн өртөг буурч, чанар сайжирснаар шохойн зах зээлд өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлнэ.
- ✓ Экологийн цэвэр үйлдвэрлэл явагдаж дутуу шаталтаас үүсэх нүүрс хүчлийн хийн ялгаралт эрс буурна.
- ✓ Шохойн чанар, стандарт олон улсын түвшинд хүрнэ.
- ✓ Шохойн чанар, хямд өртгийг дагаж хөнгөн бетон блокны чанар сайжирч өртөг хямдарна.
- ✓ Карьерийн бутлах, ангилах үйлдвэрлэлийн хүчин чадлын ашиглалт дээшилнэ.
- ✓ Чанар дагаж борлуулалт нэмэгдсэнээр, үйлдвэрлэлийн хүчин чадлын ашиглалт 100%-д хүрнэ.
- ✓ Шохойн томоохон хэрэглэгч болох Эрдэнэт үйлдвэр, Бороо Гуулд ХХК, Дарханы төмөрлөгийн үйлдвэр гэх мэт хэрэглэгчид газар зүйн хувьд ойрхон байрладаг.
- ✓ Дутуу шаталтаас үүсэх нүүрсхүчлийн хийн ялгаралт эрс буурч экологийн цэвэр үйлдвэрлэл явуулах боломжтой.
- ✓ Хүчин чадлаа нэмэгдүүлснээр дотоодын зах зээлийг хангаад зогсохгүй экспортод бүтээгдэхүүнээ гаргах боломжтой.
- ✓ Барилгын салбар сэргэж байгаа тул бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл нэмэгдэх төлөвтэй байгаа, мөн улсын хэмжээний томоохон бүтээн байгуулалтын төслүүдэд оролцох боломжтой байна.
- ✓ Өрсөлдөгч шохой үйлдвэрлэгч 5 компани нь хуучин технологи ашигладаг.

Компанийн санхүү, хөрөнгө оруулагчдын үр ашгийн хувьд

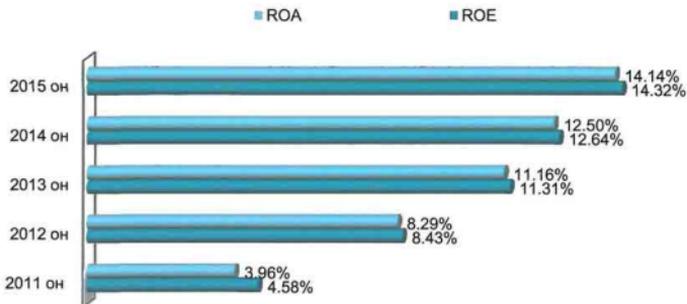
ҮЗҮҮЛЭЛТ	2011	2012	2013	2014	2015
Татварын дараах цэвэр ашиг	311,600,520	626,012,730	947,109,834	1,210,879,247	1,601,069,994
Хувьцааны ширхэг	104,550,400	104,550,400	104,550,400	104,550,400	104,550,400
Үнэ	100	100	100	100	100
EPS	2.98	5.99	9.06	11.58	15.31
P/E	33.55	16.7	11.04	8.63	6.53
ROE	4.58%	8.43%	11.31%	12.64%	14.32%
ROA	3.96%	8.29%	11.16%	12.50%	14.14%
Debt/Equity	15.62%	1.64%	1.37%	1.07%	1.21%

Үнэ ба ашгийн харьцаа нь тухайн компанийн хувьцааны эрэлтийг харуулдаг гол үзүүлэлт бөгөөд хувьцааны нэгжид ногдох нэг төгрөгийн ашигт хөрөнгө оруулагчид хэдэн төгрөг төлж байгааг харуулдаг. "Силикат" ХК-ийн хувьд энэ харьцаа 33.55, 16.7, 11.04, 8.63, 6.53 гэх мэтээр буурсан үзүүлэлттэй байгаа нь жил ирэх бүр компанийн ашигт ажиллагаа нэмэгдэж, нэгж хувьцаанд ногдох боломжит ашгийн түвшин хурдацтай өсч байгаатай холбоотой. Зах зээлд идэвхитэй арилжаалагддаг компаниудын хувьд тухайн үзүүлэлт нь 15-с бага байхад хөрөнгө оруулагчдын сонирхолыг татахуйц үзүүлэлт болдог тул дээрх тооцоолсон үнэ ашгийн харьцаа нь хөрөнгө оруулагчдын хувьд таатай үзүүлэлттэй байна.

Энгийн хувьцаанд хөрөнгө оруулагчид нь оруулсан хөрөнгөөсөө ногдол ашиг авах хэлбэрээр эсвэл хувьцааны үнийн өсөлтөөс өгөөж хүртдэг. Силикат ХК-ийн хувьд нэгж хувьцаанд ногдох өгөөж жилд 2.98, 5.99, 9.06, 11.58, 15.31 гэх зэргээр өссөн үзүүлэлттэй байна.

Хөрөнгө оруулагчдын оруулсан хөрөнгийн үр ашгийг тооцоолдог гол үзүүлэлтүүд болох ROE, ROA нь компани хөрөнгө оруулагчийн, хувьцаа эзэмшигчдийн хөрөнгийг хэрхэн үр ашигтай ашиглаж буйг харуулдаг үзүүлэлт ба тус үзүүлэлтүүд нь тооцоолсон үр дүнгээр жил бүр дунжаар 2,5%-ийн өсөлттэй, 2015 онд ROE 14.32%, ROA 14.14% байгаа нь хөрөнгө оруулагчдад сонирхол татахуйц үзүүлэлт болж чадаж байна.

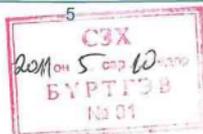
Компанийн санхүүгийн эрүүл байдлыг харуулдаг нэг чухал үзүүлэлт болох Debt/Equity харьцаа нь 2010 оны 3-р улирлын санхүүгийн үзүүлэлтээр 84%-тай байж төслийн тооцооллоор 1.21% -д хүрч буурч байгаа.

ХОЁР. КОМПАНИЙН ЗАСАГЛАЛЫН ТАЛААР

Мэдээллийн ил тод, нээлттэй байдал

Компани нь хууль, зохицуулах байгууллагаас тогтоосон дүрэм журамд заасан болон бусад ач холбогдол бүхий мэдээллийг нээлттэй болгох үйл ажиллагааг зохицуулахын тулд 2010/08/16-ны хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар "Мэдээллийн үйл ажиллагааны журам"-ыг батлан үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгон ажиллаж байна.

Журмын зорилго нь мэдээллийг хувьцаа эзэмшигчид, хөрөнгө оруулагчид, эрх бүхий байгууллагуудад түгээх, мэдээлэл боловсруулах харилцааг зохицуулахад оршино гэжээ. Компанийн дотоод журмаар мэдээллийг дараах ангилалд хамруулсан байна.

1. Олон нийтэд түгээх үүрэгтэй мэдээлэл. Үүнд хууль тогтоомжид заавал мэдээлэхээр заасан бүхий л мэдээлэл хамаарна.
2. Олон нийтэд түгээвэл зохих мэдээлэл. Компанийн ТУЗ болон гүйцэтгэх удирдлагын шийдвэрээр олон нийтэд хүргэх нь зүйтэй хэмээн үзсэн компанийн үйл ажиллагаа, хувьцааны үнэ ханшид нөлөөлөх боломжтой мэдээллүүдийг хамааруулахаар заасан байна.
3. Бусад мэдээлэл. Компанийн өдөр тутмын үйл ажиллагаатай холбоотой, олон нийтэд хүргэх мэдээллүүдийг хамааруулан үзэхээр заасан байна.

Мэдээллийг олон нийтэд хүргэхдээ олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслийг ашиглахаас гадна компанийн www.silikat.mn мэдээллийн цахим хуудсан давхар байршуулж байхаар журамлаж өгсөн байна. Компани нь мэдээллийн цахим хуудсыг 2006 оноос ашиглалтанд оруулж салбарын болон компанийн үйл ажиллагааны талаарх мэдээллийн санг бүрдүүлж чадсан байна.

Компанийн үйл ажиллагааны дотоод хяналт

Компани нь хувьцаа эзэмшигч, оролцогч талуудын ашиг сонирхол хууль ёсны эрх ашгийг хамгаалахын тулд компанийн үйл ажиллагаан дахь хяналтын тогтолцоог бүрдүүлэн хяналт тавих, илэрсэн зөрчил дутагдлыг арилгах зорилгоор 2010/08/16-ны хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар "Дотоод хяналтын үйл ажиллагааны журам"-ыг батлан үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгон ажиллаж байна.

Журамд зааснаар компанийн үйл ажиллагааны дотоод хяналт нь дараах чиглэлүүдээр хийгдэхээр заагдсан байна.

1. Санхүүгийн үйл ажиллагаа
2. Компани эрх, үүрэг хүлээн бусадтай байгуулсан гэрээ хэлцэл
3. Мэдээлэл түгээлт
4. Дүрэм журмын мөрдөлт
5. Эрх бүхий байгууллагын шийдвэр тогтоолын хэрэгжилт
6. Бусад

Үйл ажиллагааны дотоод хяналтыг компанийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар баталсан хянан шалгах зөвлөл хэрэгжүүлэхээр журамласан байна.

Компанийн дүрмийн 11.1-д зааснаар компанийн хянан шалгах зөвлөл нь Хувь нийлүүлэгчдийн хурлын олонхийн саналаар 3 гишүүний бүрэлдэхүүнтэй, 3 жилийн хугацаатай сонгогдохоор заасан.

Төлөөлөн Удирдах зөвлөл, гүйцэтгэх удирдлагын үйл ажиллагаа

Компанийн ТУЗ нь хуулиар олгогдсон бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэх, компанийн үйл ажиллагааны стратеги бодлогыг тодорхойлох ТУЗ-ын бүрэлдэхүүнийг сонгохдоо тавих шаардлага, хараат бус гишүүний шалгуур зэргийг зохицуулах зорилгоор 2010/08/16-ны хувь нийлүүлэгчдийн хурлаараа "Төлөөлөн удирдах Зөвлөлийн үйл ажиллагааны журам"-ыг батлан үйл ажиллагаандаа мөрлөг болгон хэрэгжүүлж байна.

"Силикат" ХК-ийн дүрмээр компанийн ТУЗ-ийн гишүүдийг 3 жилийн бүрэн эрхт хугацаатайгаар сонгоно гэж заасны дагуу ТУЗ нь дараах бүрэлдэхүүнтэй байна.

№	Овог нэр	Мэргэжил
1	Д. Туул	Хуульч
2	Ц.Содбилэг	Философи, Социологи
3	Ц.Сэргэлэн	Уулын баяжуулагч
4	Ц.Болормаа	Нягтлан бодогч
5	Д.Энхболд	Бүрэн дунд
6	В.Мөнхтуяа	Эдийн засагч
7	Н.Цогцлон	Хуульч
8	М.Наранзул	Барилгын материалын технологич инженер
9	Б.Сэр-Од	Барилгын материалын технологич инженер

Ногдол ашгийн бодлого

"Силикат" ХК нь хувьцаа эзэмшигчдэд ногдол хуваарилах, хуваарилах ногдол ашгийн хэмжээг тодорхойлох, ногдол ашиг хуваарилахтай холбогдон үүсэх харилцааг зохицуулах зорилгоор 2010/08/16-ны хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар "Ногдол ашгийн журам"-ыг батлан, мөрдөж байна.

Журамд зааснаар компани нь хөрөнгө оруулагчдын хөрөнгийг зохистой захиран зарцуулж, жил бүр ногдол ашгийн хэмжээг өсгөн зохистой түвшинд байлгах зорилготой ажиллаж ногдол ашиг хуваарилах асуудлыг ТУЗ-ийн хурлаар хэлэлцэн шийдвэрлэнэ. Компани нь ашигтай ажилласан тухайн жилд ногдол ашиг хуваарилахгүй гэж шийдвэрлэсэн бол үүнийгээ хувь нийлүүлэгчдийн хуралд тайлагнаж, ашиг хуваарилахгүй байх үндэслэл, ашгийн зарцуулалтын төсөл, тооцооллыг танилцуулахаар заасан байна.

Компани нь байгуулагдсанаас хойших түүхэн хугацаандаа 1994 онд нэгж хувьцаанд 6 төгрөгийн ногдол ашиг хуваарилаж байжээ.

Сүүлийн 3 жилийн санхүүгийн тайланг авч үзэхэд

Хугацаа	2007 он	2008 он	2009 он	9/30/2010
Тайлант үеийн цэвэр ашиг алдагдал	(198,513,462)	2,019,087	(8,533,946)	21,720,600

2008 оны санхүүгийн тайлангаар нэгж хувьцаанд 11.8 төгрөгийн ашигтай ажилласан 4 компанийн үйлдвэрлэлийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх, нэмэлт засвар үйлчилгээг хийх төлөвлөгөөний дагуу ногдол ашиг хуваарилахгүй байхаар шийдвэрлэсэн байна.

Компанийн хувь нийлүүлэгчдийн хурал

Хувь нийлүүлэгчдийн ээлжит болон ээлжит бус хурлыг зарлан хуралдуулах, хурлаар хэлэлцэх асуудалд санал оруулах, хувьцаа эзэмшигчид хуралд оролцох, саналаа өгөх эрхийг нь хэрэгжүүлэхтэй холбогдох харилцааг зохицуулах зорилгоор 2010/08/16-ний хувь нийлүүлэгчдийн ээлжит бус хурлаар "Хувь нийлүүлэгчдийн хурал зарлан хуралдуулах журам"-ыг батлан, мөрдлөг болгон ажиллаж байна.

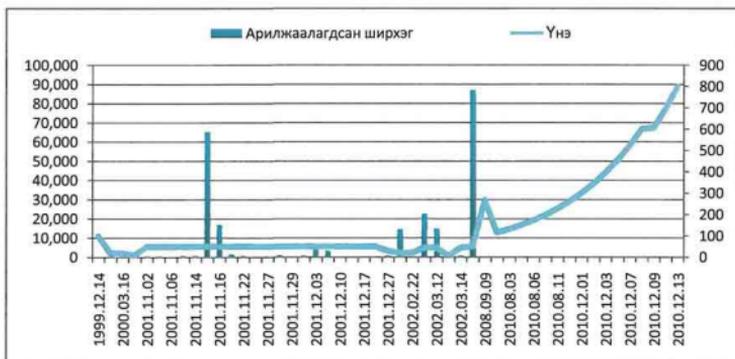

Компани нь хуулийн дагуу жил бүр хувь нийлүүлэгчдийн ээлжит хурлыг зарлан хуралдуулж, хувь нийлүүлэгчдийн бүрэн эрхийн дагуу шийдвэрлэх асуудлуудыг хэлэлцэн шийдвэрлэдэг байна.

ГУРАВ. ХУВЬЦААНЫ АРИЛЖААНЫ ТАЛААР

Сүүлийн 3 жилийн хувьцааны арилжааны судалгаа

Арилжаалагдсан ширхэг	109
Нийт гаргасан хувьцаанд эзлэх хувь	0,06%
Үнийн дүн	60 400
Жигнэсэн дундаж ханш	600
Дээд үнэ	800
Доод үнэ	115
Хаалтын ханш /2010.12.15/	800

Хувьцааны ихэнх хувь нь төвлөрсний улмаас зах зээл дээрх хувьцааны арилжаа зогсч, зах зээлийн үнэлгээ компанийн үйл ажиллагаанаас хамаарч өөрчлөгдөх боломжийг хязгаарласан байна. Иймд компанийн нэмэлт хувьцааг гарган хувьцааны төвлөрлийг бууруулж, зах зээлд чөлөөтэй хөрвөх хувьцааг бий болгож хувьцааны арилжааны идэвхи, хувьцааны арилжаагаар компанийн үнэ цэнийг тодорхойлох боломжийг бий болгох нь тохиромжтой шийдэл мөн.

ДӨРӨВ. ӨР ТӨЛБӨРИЙН ТАЛААР

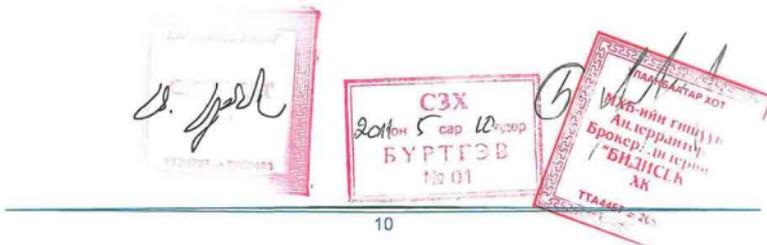
"Силикат" ХК нь бизнес төлөвлөгөөний дагуу 2008 онд Зоос банкнаас 2 тэрбум төгрөгийн зээлийн шугам нээлгэж

1. Хөнгөн блокны хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх,
2. Шохойн үйлдвэрт шаардагдах технологийн чулууг бэлдэх, карьерын тоног төхөөрөмжийг худалдан авч суурьлуулан ажлуулах,
3. Шохойн үйлдвэрийн техник технологи дамжлагын тоног төхөөрөмжийг сайжруулах төлөвлөгөөтэйгээр ажилласан байна.

Тус хугацаанд эдийн засгийн хямралын нөлөөгөөр Зоос банкны зээлийн санхүүжилт хаагдаж, компанид бүрэн санхүүжилт орж ирээгүй учир технологийн шинэчлэл бүрэн хийгдээгүй. Зээлийн санхүүжилт нь дараах үйл ажиллагаанд зарцуулагдсан байна.

- 2008 онд хөнгөн бетоны үйлдвэрлэлийн хүчин чадлыг 80%-иар нэмж, шохойн 4 зуухыг их засварт оруулан нэмэлт тоног төхөөрөмж суурьлуулсан
- 2009 онд шохойн чулууг бутлан ангилж ялгах тоног төхөөрөмж худалдан авч суурилуулсан.

2006-2008 оны хооронд Зоос банкнаас 1,742,355,503.39 төгрөгийн зээл авсан. 2010/09/30-ны байдлаар 1,454,249.7 мянган төгрөгийн зээлийн үлдэгдэл тооцоотой байна.

ТАВ. АНХДАГЧ ЗАХ ЗЭЭЛД БАЙРШУУЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, САНАЛ БОЛГОХ ҮНЭ ТОГТООСОН ҮНДЭСЛЭЛ

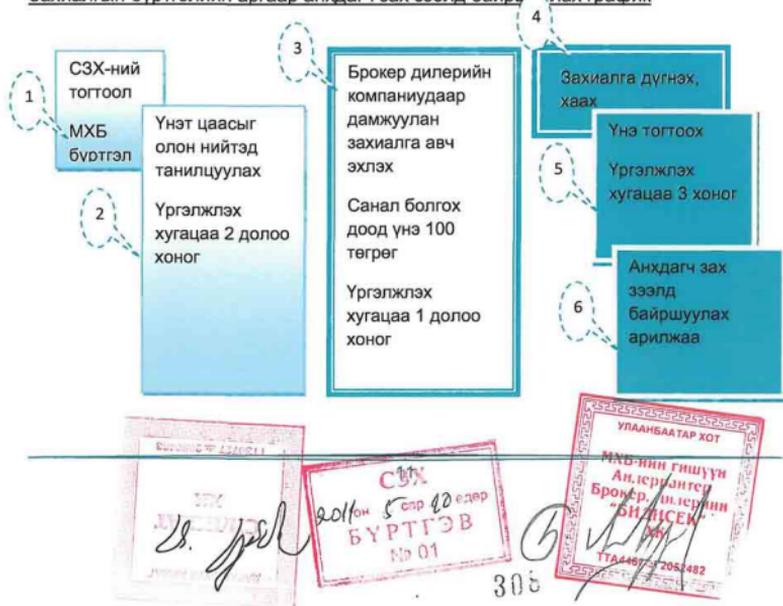
Нэмж гаргаж буй Үнэт цаасыг анхдагч зах зээлд хосолсон аргаар байршуулах ба 2010/08/16-ний хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар шийдвэрлэсний дагуу компанийн хувьцаа эзэмшигчдэд тэргүүн ээлжинд худалдан авах эрхийг хэрэгжүүлэхгүй.

Нэмж гаргах хувьцааны 50%-ийг Андеррайтерын компани зах зээлд санал болгох анхны үнээр худалдан авч үлдэх 50%-ийн хувьцааг **Захиалгын бүртгэл хийх аргаар** анхдагч зах зээлд байршуулна.

Нэмж гаргаж буй хувьцааг анхдагч зах зээлд байршуулахдаа андеррайтерын компанийн худалдан авч буй хувьцааны хуваарилалтыг хийсний дараа захиалга өгсөн, биелэх боломжтой захиалга тус бүрээр үнэт цаасны хуваарилалтыг хийнэ.

Захиалгын бүртгэлийн аргаар анхдагч зах зээлд байршуулах график

Захиалгын бүртгэлийн аргаар санал болгох хувьцааны анхдагч зах зээлд байршуулах үнийг тогтоохдоо тус үнэт цаасыг худалдан авахаар ирүүлсэн нийт захиалгын жигнэсэн дундаж үнэ, үнэт цаас борлуулалтаас олохоор төлөвлөсөн хөрөнгийг бүрэн бүрдүүлэх боломжит үнэ, аль болох олон хөрөнгө оруулагчийг хамруулах үнэ зэргийг харгалзан Андеррайтер, Үнэт цаас гаргагч компани хамтран тогтооно. Анхдагч зах зээлд байршуулах үнэ, ширхэгийг тогтоон хувьцааг байршуулсны дараа хуваарьлагдаагүй үлдсэн хувьцааг зарласан боловч эргэлтэд гаргаагүй хувьцаа гэж тооцон бүртгэнэ.

Энэхүү арилжаа нь Санхүүгийн зохицуулах хорооны "Нийтэд санал болгон худалдах үнэт цаасыг бүртгэх, үнэт цаасыг анхдагч зах зээл дээр санал болгох, худалдах тухай журам" болон Монголын Хөрөнгийн Биржийн "Анхдагч зах зээлийн арилжааны журам"-аар зохицуулагдан хийгдэнэ.

Компанийн хувьцааны төвлөрлийг бууруулж олон тооны хөрөнгө оруулагчид тараан байршуулах, татан төвлөрүүлэхээр төлөвлөсөн хөрөнгийг бүрэн бүрдүүлэх боломж зэргийг харгалзан нэмж гаргаж буй хувьцааг зах зээлд захиалгын бүртгэлийн аргаар байршуулахаар төлөвлөж байна.

ДҮГНЭЛТ

Бидний дүгнэлтээр үнэт цаас гаргах үйл ажиллагаа нь компанид шаардлагатай санхүүжилтыг оновчтой хэлбэрээр шийдвэрлэж, Улсын орны эдийн засагт чухал ач холбогдол бүхий томоохон үйлдвэрийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх, үйл ажиллагааг хэвийн явуулах нөхцөл болж буй тул үнэт цаас гарган нэмэлт санхүүжилт татах нь тохиромжтой гэж үзэж байна.

ДҮГНЭЛТ ГАРГАСАН:

Төслийн албаны ахлах мэргэжилтэн, /.../ Б.Лхамдолгор

Тэргүүн дэд захирал: /.../ Б.Лхагвадорж

309

МОНГОЛ УЛС
УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ

2006.10.13
Бүртгэлийн өдөр, сар, жил

1910010007
Лийсн Контрактны Дугаар

2050463
Илгээгчийн Дугаар

Салбарын нэр Хуульчлан хариуцаж
Хүргийн эмэлгийн өдөр, сар, жилийн сандыг
Дүгэм
Уулсын Байгуулсан Бүртгэл Бичиг

мөнгөтэй 40 1996.08.31
Контрактын өдөр "Хүрээ" мөч, жил

263200 Салбарын мөнгө, хэргийн үйлдвэрийг
хэд Үйлдэх эрхтэй үйл ажиллагааны чиглэл

319000 Хуульчлан

хэд Үйлдэх эрхтэй үйл ажиллагааны чиглэл

Хуульчлан 25 17,012.8
Илгээгчийн өдөр Үйлдэх эрхтэй мөнгө, хэргийн үйлдвэрийг

Дархан-Уул, Дархан сум, 15-р баг, Үндэсний дайн - өргөл байр, утас:1.89112641, утас:2.96370921
фаяг
Хүргийн эмэлгийн өдөр, сар, жил

Дархан-Уул аймгийн татварын хэлтэс
Бүртгэлийн байгууллагын өдөр

[СИЛИКАТ ХК]-д

MNPM LLC

MINING PROJECTS COMPANY

Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 5-р хороо,

5-р хороолол Нарны зам-81, "JS Tower" 6 давхар

шуудангийн хайрцаг 111

Утас: 70111711, 99007990 Факс: 70111711

Web site: www.evsegmongol.com

2011 он 4 сар 8 өдөр 04/005

[Шохойн чулууны 5-р ордын тухай]

Тус ордыг "Их Үүсгэл" ХК 1996 онд тус ордын 4,2 га талбайд геологи хайгуулын ажил гүйцэтгэж ХААҮЯ /тухайн үеийн/-ны 1996 оны 12-р сарын 21-ий өдөр ШУТЗ хурлаар хэлэлцүүлэн С1 зэргээр 1,2 сая тонноор нөөцийг баталсан боловч ашигт малтмал ашиглах 14949 тоот тусгай зөвшөөрөл бүхий талбайд хамаарах нөөц нь 420 орчим мянган тонн байгаа болно.

Цаашид уг ордын ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий талбайд бүрэн хэмжээнд ашиглалтын хайгуул хийх бөгөөд бодит нөөц өсөх бүрэн боломжтой болохыг тус районы геологи хайгуулын материалыг үзэж судалсны үндсэн дээр манай компани тодорхойлж байна.

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИР М.Н.Р.М. ЛЛС Д.ТЭГШЭЭ

АШИГТ МАЛТМАЛЫН ГАЗАР

АШИГТ МАЛТМАЛ АШИГЛАЛТЫН ТУСГАЙ
ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар 14949А

Ашигт малтмалын тухай Монгол улсын хуулийн 26 дугаар зүйлийг үндэслэн

Дархан-Уул аймаг /хот/-ийн
Хонгор сум /дүүрэг/-ын
Цогт нэртэй газарт орших

24.9 гектар талбай бүхий уурхайн талбайд хуульд заасан нөхцөл, шаардлагын дагуу ашигт малтмал ашиглахыг зөвшөөрч улсын бүртгэлийн 1910010007 тоот гэрчилгээтэй

"Сэлмэт" ХХК -д энэхүү тусгай зөвшөөрлийг 30 жилийн хугацаагаар олгов.

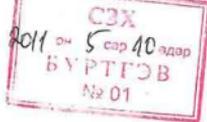
Тусгай зөвшөөрөл хэвсралтгүй бол хүчингүй.

ДАРГА

Д. БАТХУЯГ

2009 оны 06 сарын 23 өдөр

Улаанбаатар хот

313

89

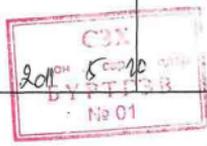
14949A

АШИГТ МАЛТМАЛ АШИГЛАХ . . . . . ТООТ
ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН 1 ДҮГЭЭР ХАВСРАЛТ

(тусгай зөвшөөрөлгүй бол хүчингүй)

Тусгай зөвшөөрлөөр талбайн хэмжээ болон тусгай зөвшөөрлийн эзэмшилд орсон өөрчлөлт:

d/d	Тусгай зөвшөөрөлд орох өөрчлөлтийн үндэслэл	Өргөдлийн бүртгэлийн дугаар	Хасагдах талбайн хэмжээ (га-аар)	Үлдсэн талбайн хэмжээ (га-аар)
1.	Анх олгосон	23092A		24.9 2009-06-23
2.	Тусгай зөвшөөрлийн 2 дахь жилийн төлбөроо төлөв.			34.9 2010-03-31

312

20.

14949A

АШИГТ МАЛТМАЛ АШИГЛАХ . . . . . ТООТ
ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН 2 ДУГААР ХАВСРАЛТ
(тусгай зөвшөөрөлгүй бол хүчингүй)

Тусгай зөвшөөрлөөр олгогдсон талбайн булангийн цэгүүдийн солбицлын өөрчлөлтүүд

д/д	Солбицлууд өөрчлөгдөх үндэслэл	Хүчин тогтогдор солбицлууд																																			
1.	Талбайн солбицлууд	<table border="1"> <thead> <tr> <th>No</th> <th>град</th> <th>мин</th> <th>сек</th> <th>град</th> <th>мин</th> <th>сек</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>106</td> <td>3</td> <td>15</td> <td>49</td> <td>26</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>106</td> <td>3</td> <td>15</td> <td>49</td> <td>26</td> <td>26</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>106</td> <td>3</td> <td>40</td> <td>49</td> <td>26</td> <td>26</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>106</td> <td>3</td> <td>40</td> <td>49</td> <td>26</td> <td>10</td> </tr> </tbody> </table> <p>2009-06-23 Э. Залабат</p> <p>Тусгай зөвшөөр. Зөр олгогдсон талбайн булангийн цэгүүдийн солбицлууд хэвээр 2010-03-31</p>	No	град	мин	сек	град	мин	сек	1	106	3	15	49	26	10	2	106	3	15	49	26	26	3	106	3	40	49	26	26	4	106	3	40	49	26	10
No	град	мин	сек	град	мин	сек																															
1	106	3	15	49	26	10																															
2	106	3	15	49	26	26																															
3	106	3	40	49	26	26																															
4	106	3	40	49	26	10																															
2.	Тусгай зөвшөөрлийн 2 дахь жилийн төлбөрөө төлөв.																																				

СЭЗГ
УЛААНБААТАР ХОТ
СЭЗГ
2009.06.23

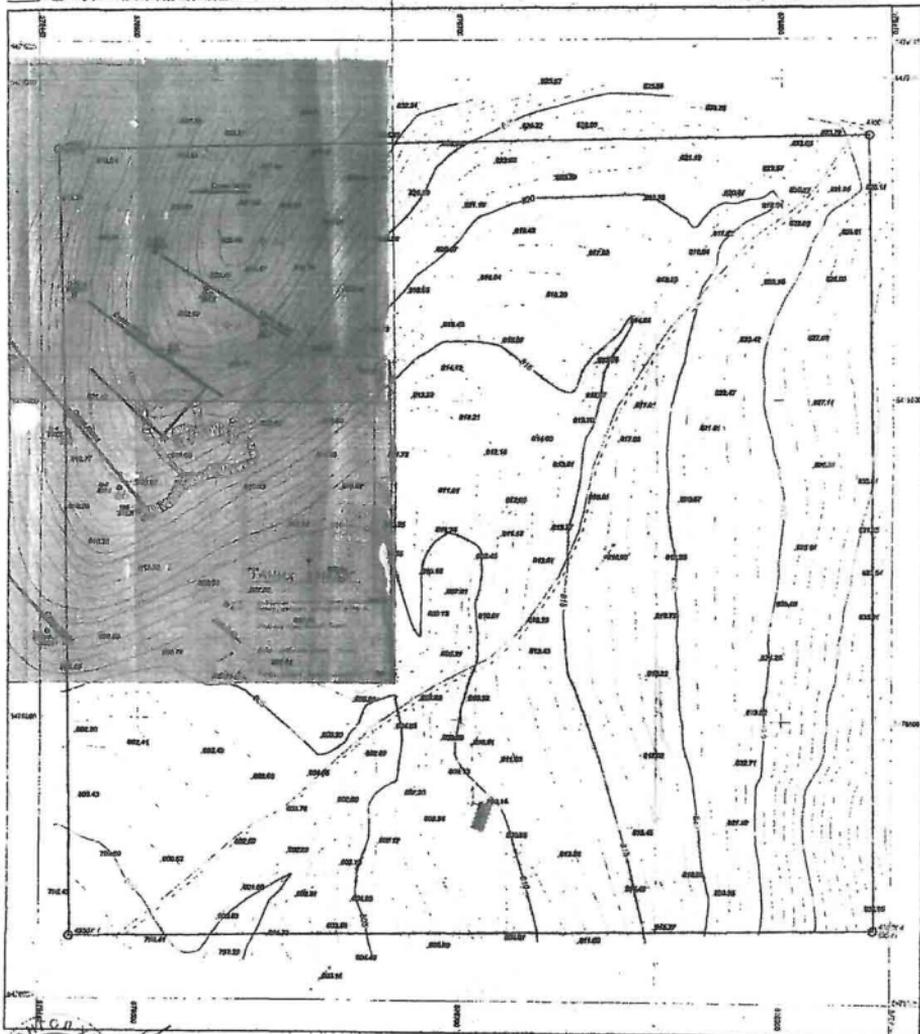
СЭЗГ
2009 он 5 сар 10 өдөр
БҮРТГЭВ
НЭСЭ

УЛААНБААТАР ХОТ
МХБ-ийн гишүүн
Анхгэрлэнт
Брокер, илгэрчин
"БИДСЕК"
АК
ТТ4467-2052482

ЦОГ-4350Х тоот тусгай
зөвшөөрөл бүхий талбайн
байрагын зураг

Сэлбигийн талбайгоор Улсын зорилготой талбайгоор
Өндрийн талбайгоор: Байгуул талбайгоор талбайгоор

Дархан Уул Аймаг,
Хөвсгөр сум, Бурхантын хөндий

С.У.И.Ц.Т.С.Д.
Улсын Засгийн Замуурын
Төрийн Газар
Т.Т.30727-4
857569

Д.Батзол
Ч.Төвсрүх

Масштаб 1:2000
1 см-г 20м багтана.
Үүний өндөр 1 м.

Зургагчтай: 2006 оны 1-р сард
Зам Хөгж Сп Инженерийн ХОБ-д үйлдсэн

СИНХРОЛАТ
Х.У.И.Ц.Т.С.Д.
ТТ30727-4

СХХ
2011 оны 5 сар 20
БУРХАН
№01

УЛААНБААТАР ХОТ
МХБ-ийн гишүүн
Ан дэррангер
Броусь, II дүрэм
"БИЛЭГ" БН
ТТ44467 / 2052482

СИЛИКАТ ХК

Дархан хот, Үйлдвэрийн Дүүрэг,
Силикат компанийн байр.

№ _____

20... он... -р сарын...

"СИЛИКАТ" ХК-ИЙН ХУВЬ НИЙЛҮҮЛЭГЧДИЙН ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2011/05/01

№ 01

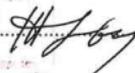
Дархан Уул аймаг

Хувьцаа хуваах тухай

Монгол Улсын компанийн тухай хуулийн 52, 63-р зүйл, компанийн дүрмийн 6-р зүйл, "Сүлд Аудит" ХХК-ийн аудиталсан 2010 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд тусгагдсан эзэмшигчийн өмчийн дүн болон Хувь нийлүүлэгчдийн ээлжит бус хурлын шийдвэрийг үндэслэн ТОГТООХ НЬ:

1. Компани нь өөрийн хувьцааны зах зээл дэх эргэлтийг идэвхижүүлэх, нэмэлт хувьцаа гаргах зорилгоор нэгж хувьцааг 177 ширхэгт хуваасугай.
2. Хувьцаа хуваагдсаны дараа компани нь нэг бүр нь 100 төгрөгийн нэрлэсэн үнэ бүхий 30 112 302 (гучин сая нэг зуун арван хоёр гурван зуун хоёр) ширхэг энгийн хувьцаатай байхаар тогтоосугай.
3. Хувьцаа хуваагдан компанийн нийт хувьцаанд орсон өөрчлөлтийг холбогдох эрх бүхий байгууллагуудад мэдэгдэн, бүртгүүлэхийг гүйцэтгэх захирал Ц.Содбилэгт үүрэг болгосугай.

Хувьцаа хуваах тухай асуудал нь хувь нийлүүлэгчдийн 2010 оны 08 дугаар сарын 16-ны өдрийн хурал, 2011 оны 04 дүгээр сарын 07-ны өдрийн төлөвлөн удирдах зөвлөлийн хурлаар тус тус хэлэлцэгдэн холбогдох шийдвэрүүд гарч байсан болно.

ХУРЛЫН ДАРГА: Ж.ГАНБОЛД

317

СИЛИКАТ ХК

Дархан хот, Үйлдвэрийн Дүүрэг,
Силикат компанийн байр.

№ _____

20 . . он . . . . -р сарын . . . .

"СИЛИКАТ" ХК-ИЙН ХУВЬ НИЙЛҮҮЛЭГЧДИЙН ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2011/05/01

№ 02

Дархан Уул аймаг

Нэмэлт хувьцаа гаргах тухай

Монгол Улсын компанийн тухай хуулийн 34, 39, 63-р зүйл, Хувь нийлүүлэгчдийн хурлын шийдвэрийг үндэслэн ТОГТООХ НЬ:

1. Компанийн бизнес төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангах, ер төлбөрийн асуудлыг шийдвэрлэж, ашигт ажиллагааг нэмэгдүүлэх зорилгоор компанийн 35%-тай тэнцэх 16 222 300 (арван зургаан сая хоёр зуун хорин хоёр гурван зуу) ширхэг хувьцааг зах зээлд санал болгон хөрөнгө татан төвлөрүүлсүгэй.
2. Нэмж гаргаж буй хувьцаанаас хувьцаа эзэмшигчдийн тэргүүн ээлжинд худалдан авах эрхийг хэрэгжүүлэхгүй, олон нийтэд адил эрхтэйгээр зах зээлд санал болгосугай.
3. Нэмж хувьцаа гаргасны дараа компани нь нийт 46 334 602 (дөчин зургаан сая гурван зуун гучин дөрөв зургаан зуун хоёр) ширхэг хувьцаатай байхаар тогтож компанийн дүрмийн заалтад өөрчлөлт оруулсугай.
4. Компанийн нэмж гаргаж буй хувьцааг эрх бүхий байгууллагад бүртгүүлэх, зуучлагчтай гэрээ байгуулан олон нийтэд санал болгон хөрөнгө татан төвлөрүүлж, бизнес төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангахыг гүйцэтгэх захирал Ц.Содбилэгт үүрэг болгосугай.

Нэмж хувьцаа гаргах тухай асуудал нь хувь нийлүүлэгчдийн 2008 оны 08 дугаар сарын 16-ны өдрийн хурал, 2011 оны 04 дүгээр сарын 07-ны өдрийн төлөвлөн удирдах зөвлөлийн хурлаар тус тус хэлэлцээдэн тогтоол шийдвэрүүд гарч байсан болно.

СИИКАТ ХК
Дархан хот, Уйшвэрийн Дүүрэг,
Силикат компанийн байр.

20... он .....-р сарын .....

№ _____
"СИИКАТ" ХК-ийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлын тогтоол

2011/05/01

№ 03

Дархан Уул аймаг

Зах зээлд санал болгох үнэ тогтоох тухай

Монгол Улсын Компанийн тухай хуулийн 56 дугаар зүйл, хувь нийлүүлэгчдийн хурлын тооллогын комиссын дүнг үндэслэн **ТОГТООХ** нь:

1. Нэмж гаргаж буй хувьцааг зах зээлд санал болгох доод үнийг 225 төгрөгөөр тогтоосугай.

ХУРЛЫН ДАРГА: *[Signature]* **Ж.ГАНБОЛД**

Утас/ Факс: 976 1372024/755, И-мэйл: info@siikat.mn

[Handwritten signature]

0-2
1-1
0-0

СИЛИКАТ ХК

Дархан хот, Үйлдвэрийн Дүүрэг,
Силкат компанийн байр.

ХӨНГӨН БЕТОН ШОХИЙН ҮЙЛДВЭР

20... он ...-р сарын ...

№ _____

"СИЛИКАТ" ХК-ИЙН ХУВЬ НИЙЛҮҮЛЭГЧДИЙН ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2011/05/01

№ 04

Дархан Уул аймаг

Дүрмийн шинэчилсэн найруулга батлах тухай

Монгол Улсын Компанийн тухай хуулийн 17, 63 дугаар зүйл, хувь нийлүүлэгчдийн ээлжит бус хурлын тооллогын комиссын дүнг үндэслэн ТОГТООХ НЬ.

1. Компанийн дүрэмд нэмэлт өөрчлөлт оруулсан шинэчилсэн найруулга бүхий дүрмийг хавсралтаар баталсугай.
2. Компанийн дүрэмд нэмэлт өөрчлөлт оруулсан шинэчилсэн найруулга бүхий дүрмийг хуульд заасан хугацаанд багтаан улсын бүртгэлд бүртгүүлэхийг гүйцэтгэх захирал /Ц.Содбилэгт/ -г үүрэг болгосугай.
3. Шинэчилсэн найруулга бүхий дүрмийг улсын бүртгэлд бүртгүүлсэн өдрөөс 2005 оны 8 дугаар сарын 26-ны өдрийн Хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар батлагдсан; компанийн дүрмийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

Компанийн дүрэмд өөрчлөлт оруулах тухай асуудал нь хувь нийлүүлэгчдийн 2008 оны 08 дугаар сарын 16-ны өдрийн хурлын хэлэлцэх асуудалд орж шийдвэрлэгдэж байсан болно.

ХУРЛЫН ДАРГА: ..... *[Signature]* ..... **Ж.ГАНБОЛД**

Утас/ Факс: 976 1372024755, И-мэйл: info@silikat.mn

**ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН “СИЛИКАТ”
ХУВЬЦААТ КОМПАНИЙН ДҮРЭМ**
/Шинэчилсэн найруулга/

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1.1. “Силикат” ХК нь /цаашид “компани” гэх/ Монгол Улсын Компанийн тухай хуулийн дагуу зохион байгуулагдсан, бие даасан тайлан тэнцэлтэй, Банкны харилцах данстай, эзэмших, ашиглах, захиран зарцуулах эрхдээ тусгайлсан эд хөрөнгөтэй, өөрийн үйл ажиллагаагаар эрх эдэлж, үүрэг хүлээдэг, үйл ажиллагаанаасаа үүсэн гарах үүргийг эд хөрөнгөөрөө хариуцдаг, шүүх, арбитрын өмнө өөрийн нэрийн өмнөөс оролцдог хуулийн этгээд байх бөгөөд хувь нийлүүлэгчдийн оруулсан хөрөнгө нь хувьцаанд хуваагдаж хувьцаа нь нийтэд арилжаалагддаг /нээлттэй/ компани байна.

1.2. Оноосон нэр: Үйлдвэрлэл Худалдааны “Силикат” ХК байна.

1.3. Компани нь үйл ажиллагаагаа хугацаагүй явуулна.

1.4. Компани нь тусгай зөвшөөрөл шаардлагатай үйл ажиллагаа явуулахдаа эрх бүхий байгууллагаас зохих журмын дагуу тусгай зөвшөөрөл авч бүртгэлийн байгууллагад бүртгүүлсний дараа үйл ажиллагаагаа явуулна.

1.5. Компани нь үйл ажиллагааны чиглэлээс хамаарч охин болон хараат компани, салбар, төлөөлөгчийн газар байгуулж болно.

1.6. Компанийн оршин байгаа хаяг: Монгол Улс, Дархан-Уул аймаг Дархан сум 16 баг болно.

Шуудангийн хаяг: Дархан-Уул аймаг Дархан сум “Силикат” ХК. Харилцах утас: 976-1372-24755 Факс: 976-1372-24755

**ХОЁР. КОМПАНИЙН ЗОРИЛГО, ҮЙЛ АЖИЛЛГААНЫ
ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛ**

2.1. Компани нь дараах зорилгыг ханган ажиллана:

2.1.1. Хэрэглэгчийнхээ эрэлт хэрэгцээнд бүрэн нийцсэн чанарын баталгаатай бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэн нийлүүлэх;

2.1.2. Үйлдвэрлэлийн эдийн засгийн чадавхийг нэмэгдүүлэх замаар ашиг орлогоо арвижуулж, хувьцааны үнэлэмжийг дээшлүүлэх;

2.1.3. Үйлдвэрлэлийг байгаль орчинд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүйгээр зохион байгуулж экологийн тэнцвэрийг бүрэн хадгалж ажиллах;

2.1.4. Улс орны эрх ашиг болон хөрөнгө оруулагч хувьцаа эзэмшигчийнхээ эрх ашгийг хамгаалах, үйлдвэрлэлийн бүтээмжийг нэмэгдүүлэн илүү их ашиг хуваарилах зэрэг болно.

2.2. Компанийн үйл ажиллагааны үндсэн чиглэл нь:

2.2.1. стандарт чанарын шаардлага хангасан царууц тоосго үйлдвэрлэл;

2.2.2. технологийн болон барилгын шохойн үйлдвэрлэл;

2.2.3. сийрмэг царууц бетон эдлэлийн үйлдвэрлэл;

- 2.2.4. авто замын эрдэс нунтагийн үйлдвэрлэл;
- 2.2.5. барилгын материалын үйлдвэрлэл;
- 2.2.6. гадаад, дотоод худалдаа;
- 2.2.7. компанийн техник технологи, тоног төхөөрөмжийг шинэчлэн, сэлбэг хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийг импортоор авах, тээврийн зардлыг багасгах, үр ашиг, үйлдвэрлэлийн бүтээмжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор гадаад, дотоодын байгууллагатай хамтарсан үйл ажиллагаа явуулах;

2.2.8. дээрхи үндсэн үйл ажиллагаанаас гадна хуулиар хориглоогүй бусад бүх үйл ажиллагаа явуулах болно.

ГУРАВ. КОМПАНИЙН ҮНДСЭН ЭРХ, ҮҮРЭГ

3.1. Компани нь гадаад, дотоодын байгууллага аж ахуйн нэгжтэй үйл ажиллагаагаа өргөтгөж хамтран ажиллах, мэргэжилтэн солилцох, хамтарсан үйлдвэрлэл эрхлэх, зуучлал зэрэг хамтын ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.

3.2. Компанийн үйл ажиллагааны үндсэн чиглэл бизнес төлөвлөлт нь ТУЗ-ийн удирдлага хяналтан дор өдөр тутмын үйл ажиллагааг гүйцэтгэх захирал шийдвэрлэн хэрэгжүүлнэ.

3.3. Компани нь өөрийн нэрийн барааны тэмдэг, эмблем, бэлэг тэмдэгтэй албан бичгийн хэвэлмэл хуудас, өөрийн нэр бүхий тамга, тэмдэг хэрэглэнэ. Бэлэгдэл, барааны тэмдгийг Оюуны өмчийн газарт бүртгүүлж тэдгээрийг хэрэглэх эрхийг зөвхөн компани эдлэнэ.

3.4. Компани нь өөрийн үйл ажиллагаагаа бие даасан байдлаар эсвэл дотоод, гадаадын хуулийн этгээдтэй хамтран Монгол Улсын хуулийн хүрээнд эрхлэн явуулна.

3.5. Үйл ажиллагаагаа өргөтгөж зах зээлд ойртох зорилгоор гадаад, дотоодод салбар төлөөлөгчийн газрыг ажиллуулна.

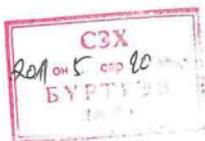
3.6. Компанийн үндсэн ба туслах үйлдвэрлэл, үйлчилгээгээ хэвийн явуулах зорилгоор мэргэжилдээ чадвар туршлагатай хүмүүсийг хөдөлмөрийн хуулинд нийцүүлэн гэрээгээр авч ажиллуулан тэдний цалин урамшил, ажиллах нөхцлийг нь тогтооно.

3.7. Компани нь өөрийн бизнес үйл ажиллагаатайгаа холбоотой зүйлийг хуулийн дагуу нууцлаж болно.

3.8. Компани нь үйл ажиллагаагаа хэвийн явуулахтай холбогдуулан сан байгуулж болно.

3.9. Компани нь үйл ажиллагаагаа Монгол Улсын Компанийн тухай хууль, бусад хууль тогтоомж болон энэхүү дүрмийн хүрээнд явуулна.

3.10. Компани нь Улсын бүртгэлийн гэрчилгээ авсан өдрөөс эхлэн үйл ажиллагаагаа хугацаагүй явуулна.

ДӨРӨВ. КОМПАНИЙН ҮНДСЭН ХАРИУЦЛАГА

- 4.1. Компани нь зөвхөн өөрийн хөрөнгөөр хариуцлага хүлээнэ.
- 4.2. Компани нь хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллагсдын эрхийг зөрчсөн тохиолдолд хуульд заасан хариуцлага хүлээнэ.
- 4.3. Компанийн ТУЗ-ийн гишүүд, гүйцэтгэх захирал, ерөнхий нягтлан бодогч, дэд захирал, хэлтэс, тасгийн дарга нар гэрээнд заагдсан хугацаанд эрх бүхий албан тушаалтан байх бөгөөд өөрийн хууль бус үйл ажиллагаанаас шалтгаалж компанид учруулсан хохирлыг хариуцна.
- 4.4. Компанийн эрх бүхий албан тушаалтанд МУ-ын Компанийн тухай хуулийн 81, 82 дугаар зүйлд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

ТАВ. ХУВЬ НИЙЛҮҮЛЭГЧДИЙН ЭРХ, ҮҮРЭГ, ХАРИУЦЛАГА

5.1. Компанийн энгийн болон давуу эрхийн хувьцааг зохих журмын дагуу худалдан авч эзэмшсэн этгээд компанийн хувь нийлүүлэгч болно.

5.2. Компанийн хувь нийлүүлэгч нь гэрээ, дүрмийн заалтыг хэлбэрэлтгүй сахиж, компанийн үйл ажиллагаанд бололцоотой бүхий л дэмжлэг үзүүлэх, компанийн нууцад хамааралтай бүх л зүйлийг чандлан хадгалах, хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллаж байгаа бол гэрээгээр хүлээсэн үүрэг, хөдөлмөрийн хуулийг чанд биелүүлэх, компанийн үнэт цаас эзэмшиж байгаа этгээд нь өөрийн нэр, оршин суугаа газрын хаяг болон өөрийн эзэмшилдээ байгаа үнэт цаасны тоо, тэдгээрт орсон нэмэлт, өөрчлөлтийн талаар бүртгэл хөтлөх этгээдэд зохих журмын дагуу мэдэгдэх зэрэг үүрэг хүлээнэ.

5.3. Хувь нийлүүлэгч нь компанийн нэрийг хувийн ашиг сонирхолд ашиглах, компанийн ажил хэргийн нэр хүнд, өмч хөрөнгөнд гэм хор учруулж болзошгүй үйлдэл хийхийг хориглоно.

5.4. ТУЗ-өөс ногдол ашиг олгохоор шийдвэрлэсэн үед эзэмшиж буй хувьцаанд оногдох ногдол ашиг авах, ногдол ашиг олгохоор зарласан боловч хууль, журамд заасан хугацаандаа олгохгүй бол алданги төлөхийг шаардах эрхтэй.

5.5. Компанийг татан буулгах үед Компанийн тухай хуулийн 28 дугаар зүйлд тогтоосон журмын дагуу үндсэн эд хөрөнгийг худалдсанаас олсон орлогоос хувь хүртэх эрхтэй.

5.6. Компаниас нэмж гаргасан хувьцаа, хувьцаанд хөрвөх үнэт цаасыг тэргүүн ээлжинд худалдан авах эрхтэй.

5.7. Дор дурьдсан асуудлаар гаргасан хувь нийлүүлэгчдийн хурлын шийдвэрийн эсрэг саналтай байсан, эсхүл санал хураалтад оролцоогүй хувь нийлүүлэгч бүр өөрийн эзэмшиж байгаа хувьцааг эргүүлэн авахыг компаниас шаардах эрхтэй:

5.7.1. нийлэх, нэгдэх, хуваах болон хувьцаат компанийг хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани болгон өөрчлөх хэлбэрээр компанийг өөрчлөн байгуулах болсон бол;

5.7.2. хэлцэл хийхийн өмнөх сүүлийн балансын активын нийт дүнгийн 25 хувиас дээш зах зээлийн үнэтэй эд хөрөнгө, эд хөрөнгийн эрхийг худалдах,

худалдан авах, захиран зарцуулах болон барьцаалахтай холбогдсон хэлцэл, компанийн урьд гаргасан энгийн хувьцааны 25 хувиас дээш хэмжээний энгийн хувьцаа, энгийн хувьцаа авах эрхийн бичиг буюу энгийн хувьцаанд хөрвөх үнэт цаас гаргасан зэргээр их хэмжээний хэлцэл хийсэн бол;

5.7.3. компанийн хувь нийлүүлэгчдийн эрхийг хязгаарласан нэмэлт, өөрчлөлтийг компанийн дүрэмд оруулсан, эсхүл ийм агуулгатай дүрмийн шинэчилсэн найруулгыг баталсан бол;

5.8. Нэг хувь нийлүүлэгч түүнтэй нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн хамт компанийн энгийн хувьцааны 75-аас дээш хувийг эзэмшиж байгаа тохиолдолд бусад энгийн хувьцаа эзэмшигчид компанид хувьцаагаа эргүүлэн авахыг шаардах эрхтэй.

5.9. Энгийн хувьцааны 5-аас дээш хувийг эзэмшиж байгаа хувь нийлүүлэгч нь ээлжит хурал хуралдахаас ажлын 45 ба түүнээс дээш хоногийн өмнө хурлаар хэлэлцэх асуудлын талаар нэмэлт санал гаргах, компанийн ТУЗ, эсхүл гүйцэтгэх удирдлагын гишүүнд нэр дэвшүүлэх эрхтэй.

ЗУРГАА. КОМПАНИЙН ХУВЬ НИЙЛҮҮЛСЭН ХӨРӨНГӨ, ХУВЬЦАА, БУСАД ҮНЭТ ЦААС, ТҮҮНИЙГ ГАРГАХ, ХУДАЛДАХ БОЛОН ЭРГҮҮЛЭН АВАХ

6.1. Компани нь 100 төгрөгийн нэрлэсэн үнэ бүхий нийт 46 334 602 ширхэг энгийн хувьцаатай 4 633 460 200 төгрөгийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгөтэй байна.

6.2. Компанийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээг өргөтгөх, шинэчлэх, нэмэгдэл хөрөнгийн эх үүсвэр бий болгох зорилгоор компанийн зарласан хувьцааны төрөл болон хэмжээнд багтаан хувьцаа гаргах, гүйлгээнд оруулах асуудлыг ТУЗ шийдвэрлэнэ.

6.2.1. Гаргасан хувьцааны төлбөрийг мөнгөн бус хэлбэрээр хийж болох бөгөөд энэ тохиолдолд хувцааны төлбөрт хүлээн авч байгаа эд хөрөнгө, эд хөрөнгийн эрх, оюуны өмчийн үнэлгээг эрх бүхий үнэлгээний байгууллагын дүгнэлтийг үндэслэн ТУЗ тогтооно.

6.2.2. Компанийн өөрийн хөрөнгө буюу дүрмийн санд оруулсан хөрөнгийн бүртгэл, жагсаалтыг улсын бүртгэлийн материалд тухай бүр оруулж байна.

6.2.3. Үл хөдлөх хөрөнгийн хувьд үл хөдлөх хөрөнгийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээ, хөдлөх хөрөнгөд хөрөнгийн үнэлгээний компанийн тайланг хавсаргаж баталгаажуулна.

6.2.4. Компани нь энгийн болон давуу эрхийн хувьцаанаас гадна өрийн бичиг, хувьцаанд хамаарах бусад үнэт цаас гаргаж болно.

6.2.5. Үнэт цаас гаргах тухай шийдвэрт үнэт цаас гаргах болсон үндэслэл, шалтгаан, гаргах үнэт цаасны төрөл, тоо, нэрлэсэн үнэ, үнийн дүн, үнэт цаас гаргаж төвлөрүүлэх хөрөнгийн зориулалт, үнэт цаасыг нийтэд, эсхүл хаалттай захиалгаар худалдах, энгийн хувьцаанаас бусад үнэт цаас нь энгийн хувьцаанд хөрвөх эсэх, хөрвөх бол хөрвөх нөхцөл зэргийг заасан байна.

6.2.6. Нэмж гаргасан энгийн хувьцааг нээлттэй, хаалттай захиалгын аль хэлбэрээр худалдахаар шийдвэрлэснээс үл хамаарч Санхүүгийн зохицуулах хорооны батласан журмын дагуу үнэт цаасыг бүртгүүлэх, андеррайтер болон

зуучлах үнэт цаасны компанитай гэрээ байгуулах ажлыг гүйцэтгэх захирал хариуцан зохион байгуулна.

6.3. Компанийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн дүнгээс илүүгүй хэмжээгээр 3 жил хүртэл хугацаатай өрийн бичиг гаргах асуудлыг ТУЗ шийдвэрлэнэ. Шийдвэрт өрийн бичиг гаргах болсон үндэслэл, шалтгаан гаргах өрийн бичгийн тоо, нэрлэсэн үнэ, зориулалт, хүүгийн хэмжээ, хүү төлөх хугацаа, нөхцөл, эргэн төлөгдөх хугацаа, эргүүлэн авах үнэ, энгийн хувьцаанд хөрвөх эсэхийг заасан байна.

6.3.1. Компанийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн дүнгээс илүүгүй хэмжээгээр 3-аас дээш жилийн хугацаатай өрийн бичиг гаргах асуудлыг хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар хуралд оролцож буй саналын эрхтэй хувь нийлүүлэгчдийн дийлэнх олонхийн саналаар шийдвэрлэнэ. Шийдвэрт энэ дүрмийн 6.3-т заасан зүйлийг мөн адил тусгана. Компанийн тодорхой тооны энгийн болон давуу эрхийн хувьцааг тогтоосон үнээр, заасан хугацаанд худалдаж авах эрхийг баталгаажуулсан опцион гаргаж болно. Опционоор худалдан авч болох энгийн хувьцаа нь гүйлгээнд байгаа нийт хувьцааны 25 хувиас бага бол опцион гаргах тухай шийдвэрийг ТУЗ, түүнээс их бол хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар шийдвэрлэнэ. Шийдвэрт опцион гаргах болсон үндэслэл, гаргах опционы тоо, опцион эзэмшигчийн худалдан авч болох хувьцааны тоо, хувьцаа худалдан авах үнэ, опционы хүчинтэй байх хугацаа, опционы үнэ зэргийг заасан байна.

6.3.2. Компаниас гаргасан хувьцаанд хөрвөх үнэт цаасаар хувьцааны тоо, нийт гаргасан опционоор худалдах хувьцааны тоо, гүйлгээнд гаргасан хувьцааны тоо зэргийн нийлбэр нь нийт гаргасан хувьцааны тооноос илүүгүй байна.

6.3.3. Хувьцаа, бусад үнэт цаасны нийт үнийг Компанийн тухай хуулийн 56 дугаар зүйлд заасны дагуу ТУЗ тогтооно.

6.3.4. Компаниас шинээр гаргаж байгаа үнэт цаасны төлбөрийг бэлэн мөнгө, үнэт цаас, эд хөрөнгө болон оюуны өмчийг үнэлэх хэлбэрээр хийж болно. Үнэт цаасны төлбөрт тооцох мөнгөн бус хөрөнгийн үнэлгээг уг хэлбэрээр хийхийг сонирхогч бус ТУЗ-ийн гишүүдийн саналаар тогтооно. Үнэлгээг тогтооходоо мэргэжлийн үнэлгээний байгууллагын санал дүгнэлтийг үндэслэл болгоно.

6.3.5. ТУЗ-ийн шийдвэрээр компани өөрийн гаргасан үнэт цаасыг эзэмшигчтэй нь тохиролцсоны үндсэн дээр эргүүлэн худалдаж авч болно. Компани энгийн хувьцаанаас бусад үнэт цаасыг бүхэлд нь эсхүл зарим хэсгийг худалдан авч болно. Харин энгийн хувьцааны хувьд тухайн жилд гүйлгээнд байсан нийт хувьцааны дунджаас 25 хувиас илүүгүй байна. Худалдан авсан өөрийн хувьцааг халаасны хувьцаа гэнэ.

6.4. Компанийн тухай хуулийн 50.8.1, 50.8.2-т зааснаас бусад тохиолдолд компанийн өөрийн гаргасан энгийн хувьцааны 5,0-аас дээш хувийг худалдан авах шийдвэрийг хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар шийдвэрлэнэ. Компани өөрийн гаргасан үнэт цаасыг худалдаж авах шийдвэрт худалдан авах үнэт цаасны төрөл, тоо, үнэ төлбөрийг хийх хугацаа, ашиглах журам зэргийг заана.

6.5. Компани дараах нөхцөлд өөрийн гаргасан үнэт цаасыг эргүүлэн худалдаж авах шийдвэр гаргаж болно.

6.5.1. хуульд заасан үүргийнхээ дагуу эргүүлэн авах энгийн хувьцаа бол;

6.5.2. үнэт цаасаа эргүүлэн авсны дараа төлбөрийн чадвартай байвал;

6.5.3. компанийн өөрийн хөрөнгийн хэмжээ нь компанийн тухай хуулийн 32 дугаар зүйлд заасан доод хэмжээ болон гаргасан давуу эрхийн хувьцааны төлөгдөөгүй ногдол ашиг, татан буулгалтын үнэ зэргийн нийлбэрээс их бол.

ДОЛОО. КОМПАНИЙН УДИРДЛАГА

7.1. Компанийн эрх барих дээд байгууллага нь хувь нийлүүлэгчдийн хурал байна.

7.2. Хувь нийлүүлэгчдийн хурал нь ээлжит ба ээлжит бус байна.

7.3. Төлөөлөн удирдах зөвлөл нь "Хувь нийлүүлэгчдийн хурал зарлан хуралдуулах журам"-ыг батлаж мөрдүүлнэ.

7.4. Хувь нийлүүлэгчдийн хурал нь компанийн санхүүгийн жил дууссанаас хойш жил бүрийн 05 дугаар сарын 01-ний дотор ТУЗ-өөс зарлах бөгөөд компанийн тухай хуулийн 61 дүгээр зүйлд заасны дагуу шийдвэр гаргаж хуралдуулна.

7.5. Хувь нийлүүлэгчдийн хурлыг тухайн хурлаас сонгогдсон дарга удирдан явуулна.

7.6. Хувь нийлүүлэгчдийн хуралд нэг энгийн хувьцаа нэг саналын эрхтэй байна. ТУЗ-ийн гишүүдийг сонгоход компанийн тухай хуулийн 71.3, 72.1.3, 72.2, 77.4-т заасны дагуу санал хураалтыг кумулятив аргаар явуулна. Бусад асуудлаар санал хураалтыг явуулахдаа ердийн аргаар санал хураалтыг явуулна.

7.7. Хувь нийлүүлэгчдийн хурлын бүрэн эрхэд хамаарах асуудлыг хуралд оролцож байгаа саналын эрхтэй хувь нийлүүлэгчдийн саналын дийлэнх олонхийн саналаар шийдвэрлэнэ.

7.8. Хурлын тухай мэдээллийг нийтэд хүргэх, хуралд оролцох гишүүдийг тодруулах, санал авах ажиллагааг Компанийн тухай хууль, Үнэт цаасны хорооноос баталсан журмын дагуу явуулна.

7.9. Хувь нийлүүлэгч нь компанийн тухай хуулийн 69 дүгээр зүйлд заасан журмын дагуу хувь нийлүүлэгчдийн хуралд өөрийн биеэр буюу Иргэний хуульд зааснаар бичгээр олгосон хуулийн хүчин төгөлдөр итгэмжлэлийг үндэслэн өөр этгээдээр төлөөлүүлэн оролцуулж болно.

7.10. Компанийн саналын эрхтэй хувьцааны дийлэнх олонх хувийг эзэмшиж байгаа хувь нийлүүлэгчид хуралд оролцсоноор хурал хүчин төгөлдөр болно. Хурлын ирцэд заасан хувь хүрээгүй бол хурлыг хүчин төгөлдөр бус гэж үзэж хурлыг дахин хуралдуулах өдрийг товлож энэ тухай тэмдэглэл үйлдэж ТУЗ-ийн дарга, тэмдэглэл хөтлөгч гарын үсэг зурна. Хойшлогдсон хурлаар хэлэлцэх асуудлыг өөрчлөхгүй болно.

7.11. Саналын эрхийн 60-аас дээш хувь хуралд оролцсоноор хойшлогдсон хурал хүчин төгөлдөр болно.

7.12. Хойшлогдсон хурлыг ажлын 20 хоногийн дотор хуралдуулна. Хойшлогдсон хуралд бүртгэлийн өдөр өөрчлөгдөхгүй. Өмнөх хуралд ирүүлсэн саналыг хойшлогдсон хурлын ирц, санал хураалтын дүнд тооцно.

7.13. Компани нь хувь нийлүүлэгчид хурлын бүрэн эрхэд хамаарах асуудлыг хурал хуралдуулахгүйгээр хувь нийлүүлэгчдээс эчнээ санал хураалт явуулах замаар шийдвэрлэж болно. Эчнээ санал хураалтыг Компанийн тухай хуулийн 73 дугаар зүйлд заасан журмын дагуу явуулна. Хувь нийлүүлэгчдийн ээлжит хурлыг

эчнээ санал хураалтаар явуулж болохгүй. Эчнээ санал хураалт явуулахдаа санал хураах хуудсыг ашиглана.

7.14. Компанийн нийт гаргасан хувьцааны 10-аас дээш хувийг эзэмшиж буй хувь нийлүүлэгч нь өөрөө эчнээ санал хураалтын дүнг нэгтгэн гаргах тооллогын комиссын үйл ажиллагаанд ажиглагчаар оролцож болно.

7.15. Хувь нийлүүлэгчдийн хурлын тэмдэглэл, тогтоолыг Компанийн тухай хуулийн 74 дүгээр зүйлд заасан журмын дагуу хөтөлж, Хувь нийлүүлэгчдийн хурлын дарга баталгаажуулан гарын үсэг зурна.

НАЙМ. ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛ, ТҮҮНИЙ БҮРЭН ЭРХ

8.1. Хувь нийлүүлэгчдийн хурлын чөлөөт цагт компанийн эрх барих дээд байгууллага нь ТУЗ байна. ТУЗ нь компанийн тухай хууль, энэ дүрмээр хувь нийлүүлэгчдийн хурлын бүрэн эрхэд хамааруулсанаас бусад дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ.

8.1.1. компанийн үйл ажиллагааны үндсэн чиглэлийг тогтоох;

8.1.2. хувь нийлүүлэгчдийн ээлжит болон ээлжит бус хурлыг зарлан хуралдуулах, хурлаар хэлэлцэх асуудал, хурлын бүртгэлийн өдөр, хурлын товцыг тогтоох;

8.1.3. компанийн тухай хууль болон хувь нийлүүлэгчдийн хурлаас эрх олгосон бусад асуудлыг шийдвэрлэх зэрэг болно.

8.2. Компанийн ТУЗ нь 9 гишүүдтэй байна. ТУЗ-ийн гишүүдийг хувь нийлүүлэгчдийн ээлжит хурлаар 3 жилийн хугацаатай сонгоно. ТУЗ-ийн гишүүдийг улируулан сонгож болно. ТУЗ-ийн гишүүдийг сонгохдоо компанийн тухай хуулийн 77.4, энэ дүрмийн 7.5-д заасан кумулятив аргыг хэрэглэнэ.

8.3. Гишүүн нь удаан хугацаагаар үүргээ биелүүлж чадахгүй болсон тохиолдолд ТУЗ-өөс түүний оронд өөр хүнийг түр томилно.

8.4. ТУЗ-ийн даргыг ТУЗ-ийн нийт гишүүдийн олонхийн саналаар сонгоно. ТУЗ-ийн даргын эзгүйд түүний томилсон ТУЗ-ийн аль нэг гишүүн үүрэг гүйцэтгэнэ. ТУЗ-ийн дарга нь:

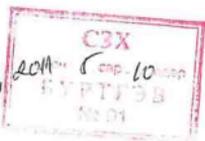
8.4.1. ТУЗ-ийн үйл ажиллагааг зохион байгуулж, түүний хурлыг хуралдуулах, хурал даргалах, хурлын тэмдэглэл хөтлүүлэх, хяналт тавих үүрэгтэй;

8.4.2. өөрийн эрх хэмжээнийхээ хүрээнд компанийн нэрийн өмнөөс гэрээ байгуулах болон компанийн эрх ашгийг төлөөлөх, компанийн нэрийн өмнөөс итгэмжлэлгүйгээр үйл ажиллагаа явуулах эрхтэй байна.

8.5. ТУЗ-ийн хурал хуралдуулах хугацааг ТУЗ-ийн дотоод журмаар тогтооно. Төлөөлөн удирдах зөвлөл үйл ажиллагааныхаа журмыг тогтоож батална.

8.6. ТУЗ-ийн гишүүдийн дийлэнх олонх оролцсоноор ТУЗ-ийн хурал хүчин төгөлдөр болно. ТУЗ-ийн гишүүд асуудлыг дийлэнх олонхийн саналаар шийдвэрлэнэ.

8.7. ТУЗ-ийн хурлын тэмдэглэл хөтлөх бөгөөд тэмдэглэлд хурал даргалагч, нарийн бичгийн дарга гарын үсэг зурна.

ЕС. ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

9.1. Компанийн гүйцэтгэх захирал нь энэ дүрэмд заасан болон ТУЗ-тэй байгуулсан гэрээнд заасан эрх хэмжээний хүрээнд компанийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулна.

9.2. Гүйцэтгэх захирал ТУЗ-ийн гишүүн байж болно.

9.3. Гүйцэтгэх захирал нь энэ дүрэмд заасан болон ТУЗ-тай байгуулсан гэрээнд заасан эрх хэмжээний дотор компанийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулна.

9.4. Гүйцэтгэх удирдлага нь өөрөө хүсвэл багийн хэлбэрээр ажиллаж болох бөгөөд ийм тохиолдолд ТУЗ-тэй зөвшилцсөний үндсэн дээр дотоод журам батлан мөрдөж ажиллана.

9.5. ТУЗ-өөс Гүйцэтгэх захирлын бүрэн эрхийг зогсоох, хязгаарлах шийдвэрийг хэзээ ч гаргаж болно.

АРАВ. КОМПАНИЙН САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, БҮРТГЭЛ ТАЙЛАН, НОГДОЛ АШИГ ХУВААРИЛАЛ

10.1. Компани санхүүгийн тайлангаа Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Аудитын тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжийн дагуу гаргаж баталгаажуулах бөгөөд тайланг хувьцаа эзэмшигч болон эрх бүхий бусад этгээдэд танилцуулна.

10.2. Компанийн санхүүгийн жил нь жил бүрийн 01-р сарын 01-ээс эхэлж 12-р сарын 31-нд дуусгавар болно.

10.3. Компанийн санхүүгийн тайлан, түүний үнэн зөвийг компанийн гүйцэтгэх захирал хариуцна.

10.4. Санхүүгийн тайлан нь Компанийн тухай хуулийн 94 дүгээр зүйлийн 94.1 дэх хэсэгт заасан шаардлагыг хангасан байна.

10.5. Ногдол ашиг хуваарилах шийдвэрийг Төлөөлөн удирдах зөвлөл гаргана. Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн тогтоолд хувьцаа бүрт ногдох ашгийн хэмжээ, ногдол ашиг авах эрхтэй хувьцаа эзэмшигчдийн нэрсийн жагсаалт гаргах "Бүртгэлийн өдөр" болон ногдол ашиг төлж эхлэх өдрийг тогтоож, энэ талаар хувьцаа эзэмшигчдэд мэдэгдэнэ.

10.6. Нэг төрлийн хувьцаанд адил хэмжээний ашиг хуваарилна. Ногдол ашгийг бэлэн мөнгө, эд хөрөнгө, түүнчлэн компанийн болон бусад этгээдийн үнэт цаасаар төлж болно.

10.7. Монголын Компанийн Засаглалын кодексын 8 дугаар зүйлийн 8.1.1-т зааснаар "Ногдол ашгийг бодлого"-ыг Төлөөлөн удирдах зөвлөлөөс боловсруулж Хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар батална.

АРВАН НЭГ. КОМПАНИЙН САНХҮҮ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД ХЯНАЛТ ТАВИХ

11.1. Хянан шалгах зөвлөл нь компанийн дүрэм, Хувь нийлүүлэгчдийн хурлаас гарсан шийдвэрийн хэрэгжилтэд хяналт тавих, компанийн удирдлагын үйл ажиллагааны болон санхүүгийн хяналт тавих үүргийг гүйцэтгэнэ.

11.2. Хувь нийлүүлэгчдийн хурлын олонхийн саналаар хянан шалгах зөвлөлийг 3 гишүүний бүрэлдэхүүнтэйгээр 3 жилийн хугацаатай сонгоно

11.3. Хянан шалгах зөвлөл нь жилд 2-оос доошгүй удаа хуралдах ба хурлыг зохион байгуулах, удирдах үүргийг гишүүдээс сонгогдсон хянан шалгах зөвлөлийн дарга гүйцэтгэнэ.

11.4. Дор дурьдсан этгээдийг хянан шалгах зөвлөлийн гишүүн байхыг хориглоно. Үүнд:

11.4.1. эрх зүйн чадамжгүй этгээд бол;

11.4.2. урьд нь дампуурсан компанийн удирдлагад ажиллаж байсан бол;

11.4.3. компанийн эрх бүхий албан тушаалтантай нэгдмэл сонирхолтой бол;

11.4.4. толгой компани болон охин, хараат, салбар компанид ажилладаг бол;

11.4.5. урьд нь албан тушаал, авилга, хээл хахуулын хэрэгт шийтгэгдэж байсан бол;

11.4.6. Компанийн хувьцааны 5-аас дээш хувь эзэмшдэг болон түүнтэй нэгдмэл сонирхолтой этгээд бол.

11.5. Хянан шалгах зөвлөл нь хувь нийлүүлэгчдийн хуралд ажлаа тайлагнана.

11.6. Монголын Компанийн засаглалын кодекст заасны дагуу Төлөөлөн удирдах зөвлөл нь компанийн дотоод хяналтын бүтэц, зохион байгуулалтыг шийдвэрлэж, түүний ажиллах журмыг баталж мөрдүүлнэ.

11.7. Компани нь Аудитын тухай хуульд заасны дагуу компанийн санхүүгийн тайланг баталгаажуулах, санхүү, эдийн засгийн үйл ажиллагаанд бүрэн болон хэсэгчилсэн шалгалт хийлгэх зорилгоор гэрээний үндсэн дээр аудиторыг томилж ажиллуулна.

11.8. Төлөөлөн удирдах зөвлөл аудиторыг сонгож, түүнтэй байгуулах гэрээг батална. Гэрээнд компанийн болон аудиторын эрх, үүрэг, хариуцлага, аудиторт төлөх хөлсний хэмжээг заана.

11.9. Санхүү, эдийн засгийн үйл ажиллагаанд хийх аудитын шалгалт нь ээлжит ба ээлжит бус байна. Компанийн тухай хуулийн 91 дүгээр зүйлийн 91.2 дахь хэсэгт заасны дагуу аудитын шалгалт хийнэ.

11.10. Дараах этгээдийг компанийн аудитороор сонгон ажиллуулахыг хориглоно. Үүнд:

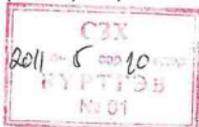
11.10.1. компанийн нэгдмэл сонирхолтой этгээд, компанийн эрх бүхий албан тушаалтан, тэдгээртэй нэгдмэл сонирхолтой этгээд компанийн буюу нэгдмэл сонирхолтой компанийн хөлсний ажилтан, эрх бүхий албан тушаалтан бол;

11.10.2. компанийн болон түүнтэй нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн гаргасан үнэт цаас, эсхүл компанийн болон түүнтэй нэгдмэл сонирхолтой этгээдэд холбогдох бусад эд хөрөнгө буюу эд хөрөнгийн эрх эзэмшдэг бол;

11.10.3. компаниауд аудитиас бусад асуудлаар аливаа хэлцэл хийсэн этгээд бол.

11.11. Компанийн жилийн санхүүгийн тайланд дүгнэлт өгөхийн тулд ээлжит шалгалт хийнэ.

11.12. Компанийн бичиг баримтыг хадгалах Компани нь хяналт шалгалт, лавлагаа, түүх, архивын зорилгоор баримт бичгийг холбогдох хуульд зааснаар хадгална.

АРВАН ХОЁР. КОМПАНИЙГ ӨӨРЧЛӨН БАЙГУУЛАХ, ТАТАН БУУЛГАХ

12.1. Хувь нийлүүлэгчдийн хурлын шийдвэрээр компанийг нийлүүлэх, нэгтгэх, хуваах, тусгаарлах, өөрчлөх замаар өөрчлөн байгуулж болно.

12.2. Мөн хуульд заасан тохиолдолд шүүх компанийг хуваах, тусгаарлах шийдвэр гаргаж болно.

12.3. Компанийг өөрчлөн байгуулах асуудлыг Компанийн тухай хуулийн 18-24 дүгээр зүйлд заасан журмын дагуу шийдвэрлэнэ.

12.4. Дор дурьдсан үндэслэлээр шүүх компанийг татан буулгана.

12.4.1. компани дампуурсан;

12.4.2. нэг ч гишүүн үлдээгүй;

12.4.3. хуульд заасан бусад үндэслэл.

12.4. Татан буулгах шийдвэр гаргах үед компани нь ямар нэгэн өргүй бол компанийг татан буулгах тухай нийтэд мэдээлэхгүй байж болно.

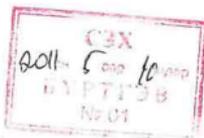
12.5. Бүртгэх байгууллага улсын бүртгэлээс хассанаар татан буугдсанд тооцно.

АРВАН ГУРАВ. ДҮРЭМД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ, ХҮЧИН ТӨГӨЛДӨР БОЛОХ

13.1. Компанийн энэхүү дүрэмд нэмэлт өөрчлөлт оруулах, дүрмийн шинэчилсэн найруулгыг хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар хэлэлцэж хуралд оролцсон саналын эрхтэй гишүүдийн дийлэнх олонхийн саналаар батална.

13.2. Энэхүү дүрэм нь Улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болж үйлчилнэ.

“СИЛИКАТ” ХУВЬЦААТ КОМПАНИ

СИЛИКАТ ХК
 Дотоо санхүүгийн үйлчилгээний байр
 Улаанбаатар хот

№ 429/с/1

2010 оны 5 сарын 2

САНХҮҮГИЙН ЗОХИЛДУУЛАХ ХОРООНД

Хүснэгт арван нэ

Манай компани нэвч үнэт цаас гаргах үнэт цаасны бүрдүүлбэрийг тавьж Үнэт цаасны газарт 2010 оны 12 сарын 25-нд жүргүүлсэн билээ. Бид үг бүрдүүлбэрт СЗХ-ны шаардлагын дагуу зохих өөрчлөлтүүдийг хийж гүйцэтгэн үнэт цаасны танилцуулгад тусгагдан мэдээлэлд өөрчлөлт оруулсан туйг та Бүхэнд шинэчлэн зарсан үнэт цаасны танилцуулгыг зургуулж байна.

Иймд та Бүхэнд бидний өмөөрд туй тусгагддаг зургуулсан нэмж үнэт цаас гаргах хураатгийг хүлээн авна уу.

У. Ганзориг /Содомбилэг

Утас: 7700 7700 7700 7700 7700 7700 7700 7700 7700 7700

У. Ганзориг

2010 оны 5 сар 10 өдөр

У. Ганзориг

Хурлын протокол

2011.05.01

№

Дархан-Уул аймаг

"Силикат" ХК-ийн хувьцаа эзэмшигчдийн хурал компанийн байранд 2011 оны 05 сарын 1-ний өдөр 15 цагт 99,36 % ирцтэйгээр хурал эхлэв. Хуралд 7 хувь нийлүүлэгчид оролцов.

д/д	Хувь нийлүүлэгчдийн нэр	Эзэмших хувьцааны тоо	Эзэмших хувь хэмжээ	Бусад
1	Ц.Содбилэг	42 438	24.94	
2	Ц.Сэргэлэн	2 552	1.5	
3	Н.Цогцлон	12 760	7.5	
4	С.Золбоотөгс	36 947	21.72	
5	С.Оджаргал	32 199	18.93	Итгэмжлэлээр
6	В.Мөнхтуяа	20 415	12.00	
7	Д.Энхболд	21 726	12.77	
	Нийт	169 037	99.36	

Хурлаар хэлэлцэх асуудал

- ✓ Нэмэлт хувьцаа гаргахтай холбоотой асуудлууд дээр ярилцаж, шийдвэр гаргах
- ✓ Бусад

Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын дарга Ж.Ганболд хурлыг нээв: Та бүхэнд хуралд хүрэлцэн ирсэнд талархаж байгаагаа илэрхийлээд, хурал нээснийг мэдэгдэв. Энэ хурлаар бид нэмэлт хувьцаа гаргахдаа хувьцааг хэрхэн хуваах, нэрлэсэн үнийг хэдээр, зах зээлд санал болгох доод үнийг хэдээр тогтоох вэ гэдэг асуудлуудыг танилцуулж шийдвэр гаргахаар цуглаад байна.

Ц.Содбилэг: Нэгж хувьцааг 177 ширхэгт хуваахаар төлөвлөсөн байгаа. Хувьцаа хуваагдсаны дараа нэг бүр нь 100 төгрөгийн нэрлэсэн үнэ бүхий 30 112 302 ширхэг энгийн хувьцаатай байх юм. Компанийн 35%-тай тэнцэх 16 222 300 ширхэг хувьцааг зах зээлд зах зээлд 225 төгрөгөөр санал болгон хөрөнгө татан төвлөрүүлж, төвлөрсөн хөрөнгөөрөө өр төлбөрийн асуудлыг шийдвэрлэж, шохой үйлдвэрлэлийн хүчин чадал, ашигт ажиллагааг нэмэгдүүлж ажиллана. Энэ тал дээр та бүхнийг дэмжиж ажиллах байх гэдэгт найдаж байна.

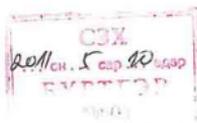
Ц.Сэргэлэн: Шаардлагатай байгаа 3.5 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтыг татахад ийм хувилбар нь илүү дөхөмтэй байгаа гэж үзэж байгаа бол би дэмжиж байна.

Н.Цогцлон: Дэмжиж байна.

Д.Энхболд: Санал нэгтэй байна.

В.Мөнхтуяа: Саналыг зөвшөөрч байна

Ж.Ганболд: Өнөөдрийн хуралд идэвхитэй оролцож, санал нэгтэй байгаад та бүхэнд талархаж байна.

302

Хурлаас:

1. Компани нь өөрийн хувьцааны зах зээл дэх эргэлтийг идэвхижүүлэх, нэмэлт хувьцаа гаргах зорилгоор нэгж хувьцааг 177 ширхэгт хуваах. Хувьцаа хуваагдсаны дараа компани нь нэг бүр нь 100 төгрөгийн нэрлэсэн үнэ бүхий 30 112 302 (гучин сая нэг зуун арван хоёр гурван зуун хоёр) ширхэг энгийн хувьцаатай байх.

2. Компанийн бизнес төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангах, өр төлбөрийн асуудлыг шийдвэрлэж, ашигт ажиллагааг нэмэгдүүлэх зорилгоор компанийн 35%-тай тэнцэх 16 222 300 (арван зургаан сая хоёр зуун хорин хоёр гурван зуу) ширхэг хувьцааг зах зээлд санал болгон хөрөнгө татан төвлөрүүлэх

3. Нэмж гаргаж буй хувьцааг зах зээлд санал болгох доод үнийг 225 төгрөгөөр тогтоох.

4. Компанийн дүрэмд нэмэлт өөрчлөлт оруулсан шинэчилсэн найруулга бүхий дүрмийг батлах

зэрэг асуудлууд дээр санал хурааж, хувьцаа эзэмшигчдийн 100 хувийн саналаар дэмжиж баталлаа. Асуудлуудыг бүрэн хэлэлцэж дууссан тул хурлыг 17 цагт өндөрлөв.

Хуралд оролцсон хувьцаа эзэмшигчид:

Ц.Содбилэг

Ц.Сэргэлэн

Н.Цогцлон

В.Мөнхтуяа

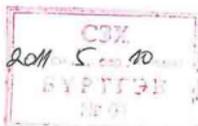
Ц.Золбоотөгс

Д.Энхболд

Хурлын протокол хөтөлсөн

Ш.Батмөнх

МОНГОЛ УЛС
САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ
ТОГТООЛ

2011 оны 05 сарын 06 өдөр

Дугаар 130

Улаанбаатар хот

Г “Силикат” ХК-ийн хувьцааг хуваах, Ү
нийтэд санал болгон нэмж гаргаж
буй хувьцааг бүртгэх тухай

Санхүүгийн зохицуулах хорооны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 6.1.1, 6.2.2, Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 34.1.7, Компанийн тухай хуулийн 52.2 дахь заалт, “Силикат” ХК-ийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлын 2011 оны 5 дугаар сарын 01-ний өдрийн 01, 02, 03 дугаар тогтоолууд, тус компаниас 2011 оны 5 дугаар 02-ны өдөр ирүүлсэн У19/11 тоот “Хүсэлт гаргах тухай” албан бичгээр гаргасан шинэчилсэн хүсэлтийг тус тус үндэслэн Санхүүгийн зохицуулах хорооноос ТОГТООХ нь:

1. “Силикат” ХК-ийн өмнө гаргасан 170,126 /нэг зуун далан мянга нэг зуун хорин зургаан/ ширхэг хувьцааны нэгж хувьцаа бүрийг тус компанийн 2010 оны жилийн эцсийн санхүүгийн балансад үндэслэн тооцсон нэгж хувьцааны дансны үнэ болох 17,765 /арван долоон мянга долоон зуун жаран тав/ төгрөгөд үндэслэн нэгж хувьцааг тус бүр 100 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй 177 /нэг зуун далан долоон/ ширхэг хувьцаанд хувааж, компанийн нийт гаргасан хувьцааны тоог 30,112,302 /гучин сая нэг зуун арван хоёр гурван зуун хоёр/ ширхэг болгон хөрвүүлж, энэхүү тогтоолын хавсралтад заасан жагсаалтын дагуу хувьцаа эзэмшигчдэд эзэмшүүлэхийг зөвшөөрсүгэй.

2. Энэ тогтоолын 1-д заасны дагуу тус компанийн үнэт цаасны бүртгэлд өөрчлөлт оруулахыг Үнэт цаасны газар /Э.Ганбат/-т үүрэг болгож, хөрөнгийн биржийн жагсаалтад өөрчлөлт оруулахыг “Монголын хөрөнгийн бирж” ХК /Х.Алтай/, төвлөрсөн хадгаламжийн бүртгэлд өөрчлөлт оруулахыг “УЦТТГХТ” ХХК /Г.Гандулам/-д тус тус зөвшөөрсүгэй.

3. “Силикат” ХК-ийн нийтэд санал болгон нэмж гаргаж буй тус бүр нь 100 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй, 16,222,300 /арван зургаан сая хоёр зуун хорин хоёр мянга гурван зуун/ ширхэг хувьцааг үнэт цаасны бүртгэлд нэмж бүртгэн тус компанийн нийт хувьцааг нэг бүр нь 100 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй 46,334,602 /дөчин зургаан сая гурван зуун гучин дөрвөн мянга зургаан зуун хоёр/ ширхэг хувьцаа байхаар үнэт цаасны бүртгэлд өөрчлөлт оруулахыг Үнэт цаасны газар /Э.Ганбат/-т үүрэг болгож, хөрөнгийн

биржийн жагсаалтад өөрчлөлт оруулахыг “Монголын хөрөнгийн бирж” ХК /Х.Алтай/-д, төвлөрсөн хадгаламжийн бүртгэлд нэмж гаргах гэж буй зарласан хувьцааг компанийн эзэмшилд бүртгэхийг “ҮЦГТТХТ” ХХК /Т.Гандулам/-д тус тус зөвшөөрсүгэй.

4. Энэ тогтоолын 3-т заасан 16,222,300 /арван зургаан сая хоёр зуун хорин хоёр мянга гурван зуун/ ширхэг хувьцааг үнэт цаасны танилцуулгад заасны дагуу анхдагч зах зээлд нэгж хувьцааг 225 /хоёр зуун хорин тавь/ төгрөгөөс доошгүй үнээр захиалгын бүртгэл хийх аргаар санал болгохыг зөвшөөрч, төсөл хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай 3,650,000,000 /гурван тэрбум зургаан зуун тавин сая/ төгрөгийг бүрэн төвлөрүүлж чадсан нөхцөлд үнэт цаасыг нийтэд санал болгон худалдах ажиллагааг амжилттай болсонд тооцохоор тогтсугай.

5. Энэ тогтоолын 3-т заасан 16,222,300 /арван зургаан сая хоёр зуун хорин хоёр мянга гурван зуун/ ширхэг хувьцааны 50 хувьтай тэнцэх хэмжээний 8,111,150 /найман сая нэг зуун арван нэг, нэг зуун тавь/ ширхэг хувьцааг андеррайтер болох “БиДиСек” ХК-д /Д.Даянбилгүүн/ нийтэд худалдахаар тогтоосон үнээр худалдан авч болохыг зөвшөөрсүгэй.

6. “Силикат” ХК-ийн үнэт цаасны анхдагч зах зээлийн арилжаа амжилттай явагдаж дууссаны дараа Хорооноос олгосон зөвшөөрлийн үндсэн дээр хоёрдогч зах зээлийн арилжааг нээхийг “Монголын хөрөнгийн бирж” ХК /Х.Алтай/-д үүрэг болгосугай.

7. Энэ тогтоолын 3-т заасан хувьцааг нийтэд санал болгон үнэт цаасны анхдагч зах зээлд гаргасан өдрөөр тасалбар болгон “Силикат” ХК-ийн том хувьцаа эзэмшигчид болох иргэн Цэрэннадмидын Содбилэг /УХ68011611/, Доржийн Энхболд /ЧМ66082773/, Содбилэгийн Золбоотөгс /УХ94070722/, Содбилэгийн Оджаргал /УЦ06291436/, Нямдашийн Цогцлон /ЧГ61111910/, Володягийн Мөнхтуяа /ХЗ80102569/ нарын өмчлөл дэх “Силикат” ХК-ийн энгийн хувьцаануудыг тус бүр нэг жилийн хугацаагаар тусгаарлахыг “Үнэт цаасны төлбөр тооцоо, төвлөрсөн хадгаламжийн төв” ХХК /Т.Гандулам/-д үүрэг болгосугай.

8. Тус компанийн гаргасан хувьцааг хуваах, нэмж үнэт цаас гаргах шийдвэрийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан дор дурдсан арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхийг “Силикат” ХК /Ц.Содбилэг/, “БиДиСек” ХК-д /Д.Даянбилгүүн/-д тус тус үүрэг болгосугай:

1/ тус компанийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлаас гаргасан хувьцаа хуваах болон нэмж үнэт цаас гаргах шийдвэртэй холбогдуулж нийт хувьцаа эзэмшигчдэд хувьцаагаа компанид эргүүлэн худалдахыг шаардах эрхийг хэрэгжүүлэх талаар холбогдох арга хэмжээг ажлын 60 хоногийн дотор зохион байгуулж, гүйцэтгэлийг ажлын 10 хоногт багтаан тус Хороонд тайлагнаж, “Монголын хөрөнгийн бирж” болон олон нийтэд мэдээлэх;

2/ энэ тогтоолын 3-т заасан 16,222,300 /арван зургаан сая хоёр зуун хорин хоёр мянга гурван зуу/ ширхэг хувьцаа гаргах тухай үнэт цаасны танилцуулгыг Үнэт цаасны газраар баталгаажуулан, уг үнэт цаасны танилцуулгад үндэслэн үнэ төлбөргүйгээр олон нийтэд нийтлэг мэдээлэл хүргэх, хувьцаа эзэмшигчдийн хууль ёсны эрхийг ханган, хуулиар хүлээсэн үүргээ чанд биелүүлж ажиллах;

3/ үнэт цаасны танилцуулгад заасан хуваарийн дагуу үнэт цаасыг нийтэд санал болгох ажлыг зохион байгуулж, захиалгыг “Монголын хөрөнгийн бирж” ХК-ийн арилжааны програмд тулгуурлан авч, захиалга хааснаас хойш ажлын 3 хоногийн дотор уг үнэт цаасыг анхдагч зах зээлд худалдах үнийг хэрхэн тогтоосон тухай мэдээллийг тус Хороонд ирүүлж анхдагч зах зээлийн арилжааг эхлүүлэх зөвшөөрөл авах;

4/ үнэт цаасыг анхдагч зах зээлийн арилжааны тайланг уг арилжаа явагдсанаас хойш ажлын 5 хоногт багтаан тус Хороонд ирүүлэх, тайланд тус компанийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлыг зарлан хуралдуулахтай холбогдсон баримтыг хавсарган ирүүлэх.

9. Үнэт цаасыг нийтэд санал болгон худалдах ажиллагаа амжилттай болсон тохиолдолд үнэт цаас худалдсаны орлого буюу үнэт цаас гаргагч “Силикат” ХК-ийн дансанд байршсан мөнгөн хөрөнгийн андеррайтерээс бусад иргэн, хуулийн этгээдээс оруулсан хөрөнгийг тус компани хувь нийлүүлэгчдийнхээ хурлыг шинэчилсэн бүрэлдэхүүнтэйгээр зарлан хуралдуулж, төслийг хэрэгжүүлэх, хөрөнгө оруулалтыг захиран зарцуулах болон удирдлагын бүтцэд өөрчлөлт орох талаар холбогдох шийдвэрийг гаргаж тус Хороонд ирүүлэх хүртэл хугацаанд тусгаарлахыг “ҮЦТТХТ” ХХК /Т.Гандулам/-д үүрэг болгосугай.

10. Улсын бүртгэлийн ерөнхий газарт 10 хоногийн дотор мэдэгдэж, тогтоолын биелэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Үнэт цаасны газар /Э.Ганбат/, олон нийтэд мэдээлэхийг Тамгын газар//Н.Удаанжаргал/-т тус тус даалгасугай.

Санхүүгийн зохицуулах хорооны
2011 оны 130 дугаар тогтоолын хавсралт

/2011/05/06-ны өдрийн байдлаар/

	Овог нэр	Регистер	Одоо эзэмшиж байгаа ширхэг	Хуваасны дараа эзэмших ширхэг
1	Ц.Содбилэг	УХ68011611	42,438	7,511,526
2	Д.Энхболд	ЧМ66082773	21,726	3,845,502
3	С.Золбоотөгс	УХ94070722	36,947	6,539,619
4	С.Оджаргал	УЦ06291436	32,199	5,699,223
5	Н.Цогцлон	ЧГ61111910	12,760	2,258,520
6	В.Мөнхтуяа	ХЗ80102569	20,415	3,613,455
7	Ц.Сэргэлэн	ХГ60012671	2,552	451,704
8	Ц.Цэрмаа	ТВ38070185	212	37,524
9	Баянмөн	ТА65082377	175	30,975
10	Дэмбэрэл	ТА18070186	175	30,975
11	Б.Бурмаа	ТЕ57111606	166	29,382
12	Долгормаа	ТА71042161	116	20,532
13	Ч.Цэвээнжав	МЭ63123001	84	14,868
14	Бидисек	РЕ-2052482	69	12,213
15	Ү. Хашбаатар	ДЮ65052616	30	5,310
16	Ж.Оюунцэцэг	СЮ62021706	12	2,124
17	Д.Даянбилгүүн	ХП76061036	11	1,947
18	Л.Гантуяа	ТА59072066	10	1,770
19	Чойжилсүрэн	ФА37031814	7	1,239
20	Алтансүх	ПЭ81,31711	4	708
21	Эмитиэф	РЕ-5153794	4	708

22	Цэдэв	ФА38011319	3	531
23	Эрдэнэцэцэг	БС63041802	2	354
24	С.Оюундэлгэр	ХВ55101361	2	354
25	Б.Самдан	ШБ42082418	2	354
26	Д.Лхажид	ХИ31091514	2	354
27	Энхтунгалаг	ХВ64061260	1	177
28	Сэрээхүү	АБ20111634	1	177
29	Очирбат	ХК100423420	1	177
			170,126	30,112,302

--oo00oo--